

JOHN KATZENBACH

OMUL DIN UMBRĂ

JOHN KATZENBACH

OMUL
DIN UMBRĂ

editura rao

Traducerea din limba engleză
LIDIA ROȘU

Editura RAO București

Februarie 2001

*Istoria, spuse Stephen, e un coșmar
din care încerc să mă trezesc...*

James Joyce, *Ulise*

Niciodată un roman nu se realizează în forma lui finală fără ajutor. Uneori acest ajutor este tehnic, ca în cazul corectorilor, care verifică primele printuri ale manuscrisului, semnalînd toate greşelile ce s-au făcut, eventual. Se întîmplă ca acestea să fie greu sesizabile, dar importante. Am primit un ajutor însemnat la completarea manuscrisului acestei cărţi de la prietenii mei Jack Rosenthal, David Kaplan şi Janet Rifkin, de la Harley şi Sherry Tropin, ale căror observaţii au contribuit la îmbunătăţirea versiunii finale.

Există multe cărţi extraordinare despre Holocaust, una mai sfişietoare, mai deprimantă, mai uimitoare decît alta. Nu le voi înşira pe toate cîte le-am analizat, dar există una care merită să fie menţionată. La început, cînd mă frămîntau ideile care s-au concretizat în acest roman, Howard Simons, de la Universitatea din Harvard, mi-a dat exemplarul lui personal al unei cărţi remarcabile: Ultimii evrei din Berlin, de Leonard Gross. Cei doritori să afle fapte pline de ingeniozitate şi curaj vor cîştiga dacă o vor citi.

Întrucît totdeauna m-am simţit îndatorat familiei, dedic această carte Justinei, lui Nick şi lui Maddy.

UNU

O moarte întreruptă

Încă de la începutul unei serii ce promitea să fie teribil de fierbinte în Miami Beach, Simon Winter, un bătrîn care, prin profesiunea lui, trăise ani de-a rîndul în apropierea morții, se hotărî că era timpul să se sinucidă. Regretînd doar pentru o clipă faptul că, în felul acesta, le va da multă bătaie de cap celorlalți, se îndreptă spre o nișă din dormitor și, dintr-o învelitoare de piele veche și decolorată scoase un pistol de calibrul 38, cu țeavă scurtă, folosit de obicei de polițiști. Deschise butoiul revolverului și scoase cinci dintre cele șase gloanțe, pe care și le puse în buzunar. Acest indiciu îi va ajuta pe ceilalți să-și dea seama clar de intențiile lui.

Cu pistolul în mînă, începu să caute hîrtie și pix pentru a scrie obișnuita scrisoare a sinucigașului. Treaba asta îi luă cîteva minute enervante și, de-abia după ce răscoli un sertar în care erau cîteva batiste albe împăturate, ace de cravată și cătușe, fu în stare să descopere o foaie curată, cu dungi albastre, de blocnotes, și un pix ieftin. „Ei bine, își spuse el, dacă ai ceva de zis, zi pe scurt.“

Se opri în fața oglinzii ca să vadă cum arată, gîndindu-se dacă mai avea nevoie de ceva. Nu arăta prea rău. Cămașa sport, în carouri, era curată, la fel pantalonii kaki, șosetele și chiloții. Frecîndu-și obrazul cu dosul miinii în care ținea arma, se gîndi

să se bărbierească, simțind țepii ce-i crescuseră peste zi, dar hotărî că nu era nevoie. Trebuia să se tundă, dar ridică din umeri și-și trecu degetele, grăbit, prin părul alb. Nu mai avea timp, își zise. Deodată, își aminti că, în tinerețe, i se spusese că părul continuă să crească și după moarte. Părul și unghiile. Ar fi vrut să fie așa. Acesta era genul de informații pe care copiii și le șopteau unii altora, ca și cum ar fi fost absolut siguri că-i adevărat; astfel se nășteau acele povestiri cu stafii, spuse în camere întunecoase, în mare taină. O parte din problemele ce apar în procesul maturizării, se gândi Simon Winter, se datorau dispariției acestor mituri ale copilăriei.

Îndepărtându-se de oglindă, aruncă o privire grăbită împrejurul dormitorului; patul era făcut, în colț nu erau îngrămădite haine murdare, pe noptieră erau stivuite cărțile pe care le citea înainte de a adormi (romane polițiste și de aventuri). Se gândi că încăperea arăta, dacă nu îngrijită, cel puțin decentă, ceea ce se reflecta și în aspectul lui. Desigur că neglijența era de înțeles la un bătrîn burlac, ca de altfel și la un copil, și acest lucru îl interesa acum, dîndu-i un anumit sens al desăvîrșirii.

Își vîrî capul în baie și văzu un flacon cu somnifere; se gândi, în treacăt, să le folosească în locul vechiului său revolver, dar hotărî că ar fi însemnat o lașitate să se sinucidă astfel: „Ar trebui să fii destul de curajos și să te uiți la țeava propriului tău pistol, nu să înghiți un pumn de somnifere și să aluneci, încet, într-un somn de moarte“. Se duse în bucătărie. În chiuvetă se adunaseră vase murdare de o zi. Pe cînd se uita fix la ele, un gîndac mare se tîrî spre marginea unei farfurii și acolo se opri, ca și cum aștepta să vadă ce va face Simon.

— Lighioane scîrboase! rosti el cu voce tare. Gîndac nenorocit!

Își ridică pistolul și-l îndreptă spre gîndac.

— Bang! zise. O singură împușcătură. Știi, gîndacule, că am avut întotdeauna calificativul maxim la trageri?

Spunînd acestea, răsufală ușurat și zîmbi în timp ce punea arma și hîrtia jos, pe linoleumul ieftin, de culoare albă, apoi apucă o sticlă cu detergent de vase și începu să frece iute farfuriile. Zise cu voce tare:

– Să sperăm că, imediat după evlavie, urmează curătenia.

Își imaginează că era ușor ridicol să spele vase, ca o ultimă acțiune a sa pe pămînt, dar, dacă nu ar fi făcut-o el, altcineva tot ar fi trebuit s-o facă. Înțelegea prea bine că și asta făcea parte din caracterul lui. Nu avea obiceiul să-i lase pe alții să termine ceea ce a început el.

Se pare că gîndacul de bucătărie a simțit un pic de spumă de la detergent, și-a dat seama de pericol și a sărit pe linoleum cînd Simon i-a tras una, fără prea mult zel, cu buretele.

– Așa! Poți să fugi, dar nu poți să te ascunzi.

Se băgă sub chiuvetă, unde găsi un insecticid. Îl scutură tare, apoi stropi în porțiunea în care dispăruse gîndacul.

– Cred că o să murim împreună, gîndacule! spuse el.

Își aminti că vikingii obișnuiau să omoare un cîine și să-l așeze la picioarele muribundului, gîndindu-se, poate, că războinicul dorea să aibă un însoțitor pe drumul spre Valhalla, și ce alt camarad mai bun ar fi găsit decît credinciosul cîine, căruia nici prin cap nu-i trecea că viața îi era luată din cauza unui obicei barbar. „Deci, își spuse Simon, dacă aș avea un cîine, aș putea să-l împușc întîi pe el, dar n-am, și, oricum, n-aș face așa ceva. Trebuie să mă mulțumesc, pe drumul spre lumea cealaltă, doar cu un gîndac.“ Rîse în sinea lui, întrebîndu-se cam despre ce ar vorbi el cu gîndacul, intuind că, într-un fel ciudat, viețile lor erau destul de asemănătoare, căci amîndoi zgîrmau în rămășițele degustătoare ale traiului de zi cu zi. Curăță chiuveta cu un ultim gest teatral, puse buretele într-un colț și, luînd hîrtia și pistolul, se întoarse în modesta cameră de zi a micului său apartament. Se așeză pe canapeaua jerpelită și puse pistolul pe măsuta

pentru cafea, din față. Apoi luă hîrtia și pixul și, după un moment de gîndire, scrisese:

„Oricui îi pasă:

Eu mi-am făcut-o, cu mîna mea.

Sînt bătrîn, obosit și singur și, în atîția ani, n-am făcut nimic folositor. Nu cred că oamenii, și lumea în general, îmi vor simți lipsa prea mult.“

„Ei bine, își zise, e adevărat, dar se pare că lumea se descurcă binișor, indiferent cine moare, așa că nu ai spus mare lucru.“ Duse pixul la gură și-și lovi ușor dinții, o dată sau de două ori. „Fii mai clar, insistă Simon în sinea lui, ca o profesoară de școală generală care se teme că elevii ei n-au înțeles ceea ce au de făcut.“ Mîzgăli în grabă:

„Mă simt ca un musafir care a stat prea mult în vizită.“

„E mai bine“, își zise el. Apoi zîmbi: „Acum să trecem la treabă! Mi-au rămas puțin peste 5000 de dolari în economii la First Federal, din care trebuie plătite serviciile prin care o să ardeți oasele astea bătrîne. Dacă ar fi cineva atît de bun încît să-mi ia cenușa și s-o arunce în apă, în timpul fluxului, dincolo de Government Gut, i-aș fi recunoscător.“

Simon făcu o pauză și se gîndi că ar fi fost drăguț dacă acel cineva ar fi făcut-o atunci cînd bancurile de pești care trăiesc acolo încep să se răsucescă pentru a ieși la suprafață, înghițind aerul cu lăcomie, prinzînd viteză în căutarea altor soiuri cu care să se hrănească (cum ar fi scrumbia). Sînt frumoși, cu solzii lor uriași, argintii, ca o armură care-i face să pară asemenea unor medievali cavaleri rătăcitori ai mărilor, cu cozi mari, puternice, aidoma unor coase, cu ajutorul cărora înaintează atît de repede în apă. Sînt pești din vechime, neatinși, în atîtea secole, de nici

o schimbare, și unii sînt, probabil, la fel de bătrîni ca Simon. Se întrebă, o clipă, dacă există vreun pește care să se fi plictisit de înotat, și dacă da, ce a făcut ca să-i treacă. Poate că a lăsat-o mai moale cu înotatul și poate că n-a mai înaintat atît de repede cînd un pește-ciocan ataca bancul. „N-ar fi deloc rău să devin un pește.“ După care continuă să scrie:

„Aș vrea ca toți banii care rămîn să ajungă în fondul pentru văduve al Departamentului de Poliție din Miami Beach, sau cum i s-o mai spune astăzi. N-am rude care să fie anunțate. Am avut un frate, dar a murit, iar de copiii lui n-am mai auzit nimic de ani de zile.

M-am bucurat de viață și am reușit să fac unele lucruri bune. Dacă interesează pe cineva, există un album cu tăieturi din ziare referitoare la cazurile pe care le-am rezolvat. Se află în dormitor.“

Se hotărî să-și facă o mică concesie și să se scuze:

„Odată, am fost al naibii de bun.

Îmi pare rău că vă fac probleme.“

Făcu o pauză, cercetînd biletul, apoi îl semnă:

„Simon Winter. Detectiv. Pensionar.“

Respiră adînc și-și duse la ochi mîna care aproape că-i înțepenise. Privi la biletul pe care-l scrisese. Nu era nici o literă tremurată, se gîndi el. „E-n regulă. Ai înfruntat și chestii mai dure. Nu mai ai de ce să aștepți.“

Înșfăcă arma și puse degetul pe trăgaci. Simțea pînă în adîncul ființei fiecare mișcare pe care o făcea, ca și cum, deodată, fiecare gest căpătase o importanță specială. Tensiunea degetului pe care îl ținea pe trăgaci se transmitea mușchilor brațului. Îi simțea mișcîndu-se pe măsură ce ridica pistolul, încordîndu-și încheietura ca să țină arma fix. Inima începu să-i

bată mai tare. Avea mintea plină de amintiri. Închise ochii, încercînd să-i strîngă mai tare pentru a opri orice lacrimă – și orice șovăială. „Gata!, își spuse. Gata! E timpul.“

Simon Winter își lipi țeava pistolului de cerul gurii, întrebîndu-se dacă va simți glonțul care îl va omori. Și în acea scurtă clipă de ezitare, acea unică, singură clipă de amîinare, liniștea din jurul lui fu brutal întreruptă de o bătaie puternică, insistentă, în ușa apartamentului său.

Sunetul îi năruî hotărîrea de a se sinucide, înlemnindu-l de uimire.

Chiar în aceeași clipă, deveni conștient de zeci de senzații, ca și cum lumea i-ar fi cerut, autoritar, să ia cunoștință de existența ei. Presiunea degetului de pe trăgaci aproape că-i sfîșia pielea; tocmai cînd se aștepta să simtă lovitura care să-i aducă dureroasa uitare a morții, simți, de fapt, gustul metalic al țevii revolverului și se înecă din cauza mirosului înțepător de la uleiul cu care curățase arma. Limba îi alunecă pe oțelul ca de gheață al țevii. Își auzea respirația șuierată.

În depărtare, se distingea zgomotul făcut de motorul unui autobuz. Se întreba dacă era un A-30, ce se îndrepta spre Ocean Drive, sau un A-42, în drum spre Collin Avenue. La fereastră, o muscă bîzîia enervant și Simon își aminti de o ruptură în plasa de la geam. Deschise ochii și lăsă pistolul jos.

În ușa se auzi o a doua bătaie, mai insistentă.

Zgomotul avea în el ceva urgent care-l copleșea, mai mult decît hotărîrea de a se sinucide. Puse revolverul pe măsuta pentru cafea, deasupra biletului și se ridică. Auzi o voce spunînd:

– Vă rog, domnule Winter...

Era o voce ascuțită, speriată, care îi părea cunoscută.

„S-a și făcut întuneric, își spuse Simon. De douăzeci de ani, nimeni n-a mai bătut la ușa mea după apusul soarelui.“ Mișcîndu-se iute, uitînd o clipă șovăiala pe care vîrsta o impunea picioarelor sale, se grăbi spre ușa. Strigă:

– Vin, vin...

Deschise ușa, fără să știe exact cui o deschide, cu speranța nelămurită că o deschidea spre ceva important.

Femeia în vîrstă care stătea în fața ușii părea înconjurată de un val de frică asemenea unui halou de lumină. Fața îi era încordată, palidă, cu mușchii rigizi și se uita la Simon Winter cu atîta disperare, încît el se dădu cu un pas înapoi, de parcă ar fi fost lovit de o pală de vînt. Avu nevoie de cîteva clipe pentru a-și recunoaște vecina care locuia alături de aproape zece ani.

– Doamnă Millstein, ce s-a întîmplat?

Femeia întinse o mînă, apucîndu-l pe Simon de braț, scutură din cap, ca și cum groaza pe care o simțea n-o lăsa să rostească nici un cuvînt.

– Vă simțiți bine?

– Domnule Winter, spuse femeia încet, cu buzele înțepenite, mulțumesc lui Dumnezeu că sînteți acasă. Eu sînt singură și nu știu ce trebuie să fac...

– Intrați, intrați! Vă rog, spuneți-mi ce s-a întîmplat?

Sophie Millstein făcu un pas înăuntru, tremurînd. Își înfigea unghiile în brațul lui Simon, așa cum alpinistul își înfige pitoanele în stîncă pentru a nu cădea în prăpastie.

– Nu mi-a venit să cred, domnule Winter... începu Sophie Millstein încet.

Dar cuvintele îi veniră apoi pe buze într-un torent nestăvilit.

– Și nu-mi închipui că m-ar crede cineva. Părea așa de ciudat. Era imposibil. Cum putea să fie aici? Aici?! Nu, părea o nebunie, așa că nici unul dintre noi n-a crezut. Nici rabi Silver, nici Frieda Kroner. Dar ne-am înșelat, domnule Winter. El este aici. L-am văzut. În seara asta. Exact lîngă taraba cu înghețată, pe Lincoln Road Mall. Eu am ieșit din magazin și el era acolo, în fața mea. M-a privit și am știut în clipa aceea că era el, domnule Winter. Privirile lui erau ca niște lame de oțel. Nu știam ce să fac. Leo ar fi știut. Ar fi spus: „Sophie, trebuie să chemăm pe

cineva“ și ar fi avut la îndemână exact numărul care îi trebuia. Dar Leo nu mai este, iar eu sînt singură și el este aici.

Se uită neajutorată la Simon.

– Mă va ucide și pe mine, spuse ea, gîfîind.

Simon Winter o conduse pe Sophie Millstein în camera de zi și o ajută să se așeze pe canapeaua desfundată.

– N-o să vă ucidă nimeni, doamnă Millstein. Vă aduc ceva răcoritor să beți, apoi îmi explicați ce v-a înfricoșat atît.

Femeia îl privi îngrozită.

– Trebuie să-i avertizez și pe ceilalți!

– Da, sigur. O să vă ajut și eu, dar, vă rog, beți ceva și pe urmă îmi povestiți ce s-a întîmplat.

Ea deschise gura ca să răspundă, dar parcă îi pieriseră toate cuvintele din minte, așa că nu spuse nimic. Își puse o mînă pe frunte, de parcă ar fi vrut să-și ia temperatura, și zise:

– Da, da... vă rog, niște ceai cu gheață, dacă aveți. E atît de cald! Uneori, vara, simți că aerul ia foc.

Simon Winter înhăță scrisoarea de adio și pistolul de pe măsuta pentru cafea, ce se afla în fața vecinei sale, și se grăbi spre bucătărie. Găsi un pahar curat în care turnă apă, cuburi de gheață și un pliculeț de ceai instant. Lăsă scrisoarea pe masă, dar, înainte de a-i duce ceaiul Sophiei, își încărcă din nou pistolul cu cele cinci gloanțe pe care le pusese în buzunar. Se uită spre cameră și o văzu pe bătrînă privind în gol, ca și cum și-ar fi amintit ceva de demult. Simți un fior ciudat și un fel de nerăbdare. Groaza Sophiei Millstein umplea, parcă, toată încăperea, ca un fum gros. Respiră o dată adînc și se îndreptă, grăbit, spre ea.

– Acum beți asta, spuse el ca și cum ar fi vorbit cu un copil bolnav. Nu vă grăbiți! Apoi îmi povestiți ce s-a întîmplat.

Femeia dădu din cap, cuprinzînd paharul cu amîndouă mîinile, sorbind lacomă lichidul maroniu, răcoritor. Înghiți cu greu, apoi își lipi paharul de frunte. Simon îi văzu ochii plini de lacrimi.

– O să mă ucidă, repetă ea. Nu vreau să mor.

– Doamnă Millstein, vă rog! Despre cine este vorba?

Sophie se cutremură, apoi rosti în germană:

– *Der Schattenmann!*

– Cine?! Țsta e un nume?

Femeia îl privi înfricoșată.

– Nimeni nu-i știe numele, domnule Winter. Adică nu dintre cei care încă mai trăiesc.

– Dar cine...

– E o stafie...

– Nu înțeleg...

– Un diavol.

– Cine?!

– Era rău, domnule Winter. Mai rău decît vă puteți imagina. Și acum e aici. Noi n-am crezut, dar ne-am înșelat. Domnul Stein ne-a avertizat, dar noi nu-l cunoșteam, deci cum puteam să-l credem?

Sophie Millstein se cutremură și mai tare.

– Sînt bătrînă, șopti ea. Sînt bătrînă, dar nu vreau să mor.

Simon ridică o mînă.

– Vă rog, doamnă Millstein, explicați-mi mai clar. Nu vă grăbiți, explicați-mi, pe rînd, cine este această persoană și de ce vă înspăimîntă atît.

Femeia mai sorbi o înghițitură de ceai și puse paharul în fața ei. Dădu încet din cap, încercînd să se calmeze. Își duse o mînă la frunte, mîngîindu-și delicat sprîncenele, parcă voia să scape de o amintire neplăcută, apoi își șterse lacrimile strînse în colțul ochilor. Respiră adînc și îl privi pe Simon. Acesta văzu cum își duce mîna la gît și atinge ușor lăntîșorul pe care îl purta. Era un lăntîșor fin din aur care avea, ca medalion, prenumele ei. Dar ceea ce îl deosebea de alte asemenea bijuterii purtate de adolescenți era acel „S” de la „Sophie” care avea două mici diamante la fiecare capăt al literei. Simon Winter știa că răposatul ei soț îi cumpărase lăntîșorul din puținii bani de care dispunea,

chiar de ziua ei, cu o zi înainte să moară. Sophie îl păstrase, ca și verigheta, de altfel.

– E o poveste atât de complicată, domnule Winter. S-a întâmplat cu atât de mult timp în urmă, încât, uneori, mi se pare că a fost doar un vis. Dar n-a fost, domnule Winter. A fost un coșmar, mai degrabă. S-a întâmplat acum cincizeci de ani.

– Continuați, doamnă Millstein!

– În 1943, familia mea – mama, tata, fratele meu Hansi – era încă în Berlin. Ne ascundeam...

– Da, spuneți!

– Duceam o viață groaznică. Nu era nici o clipă, nici o secundă, nici măcar timpul dintre două bătăi de inimă, în care să ne simțim în siguranță. Nu prea era mîncare, ne era mereu frig, și, în fiecare dimineață, cînd ne sculam, ne gîndeam că a fost ultima noastră noapte împreună. Și, cu fiecare secundă, pericolul creștea. Un vecin care putea deveni foarte curios, un polițist care ne putea întreba de acte. Sau de cumva în troleibuz ai fi zărit pe cineva care să te recunoască, să știe că ești evreu... Sau poate ai fi spus ceva, orice, care să te trădeze... Un gest, tonul vocii, o mișcare agitată... Nici că există oameni mai bănuitori decît germanii, domnule Winter. Eu am simțit asta pe pielea mea. Doar am trăit printre ei. Nu era nevoie de prea mult, o mică ezitare, poate o privire speriată, și imediat se vedea că erai în plus. Asta însemna sfîrșitul. Deja în 1943 știam toate acestea. Poate că nu toți știau... Dar dacă te prindeau, erai mort – asta știam. Era foarte simplu. Uneori, noaptea, stăteam în pat, fără să pot adormi, rugîndu-mă ca englezii să arunce o bombă exact deasupra noastră, și astfel să murim cu toții și să scăpăm de groaza aceea. Îmi doream moartea cu ardoare; fratele meu, Hansi, venea lîngă mine, îmi lua mîna și mi-o ținea așa, pînă cînd adormeam. Era atât de puternic! Și descurcăreț! Cînd nu mai aveam nimic de mîncare, Hansi găsea întotdeauna niște cartofi și ni-i aducea. Cînd nu mai aveam unde să stăm, Hansi făcea ce făcea și găsea o nouă locuință, o pivniță, undeva unde nu ne întreba nimeni

nimic sau unde puteam sta o săptămînă, sau mai mult, tot împreună, deci încă mai aveam un răgaz de trăit...

– Ce s-a întîmplat cu...

– A murit. Au murit cu toții.

Sophie oftă adînc.

– V-am spus. El i-a ucis. Ne-a găsit și i-a ucis.

Simon Winter se pregătea să pună o nouă întrebare, dar femeia ridică o mîină tremurătoare.

– Lăsați-mă să termin, domnule Winter, cît mai am putere s-o fac! Erau atîtea lucruri care te îngrozeau, și totuși cei mai răi erau „hăitașii“.

– „Hăitașii“?

– Evrei ca și noi, domnule Winter. Evrei care lucrau pentru Gestapo. Pe Iranische Strasse era o clădire. Una dintre acele clădiri cenușii, oribile, pe care nemții le iubesc atît de mult. Îi spuneau Biroul Evreiesc de Investigații. Acolo lucra și el, acolo lucrau toți. Libertatea lor depindea de capturarea noastră.

– Și omul pe care l-ați văzut astăzi credeți că...

– Unii dintre ei erau foarte cunoscuți, domnule Winter. Rolf Isaaksohn, tînăr și arogant, și Stella Kubler, o femeie frumoasă. Era blondă, cu trăsături plăcute, semăna cu o nordică. Și-a denunțat propriul soț. Mai erau și alții. Își scosese răstăpălăstele de evrei, pe care trebuia să le purtăm cu toții, și mergeau prin oraș ca să ne caute, ca niște păsări de pradă.

– Și omul de azi...

– *Der Schattenmann*. El era prezent în toate coșmarurile noastre. Se spunea că e în stare să te zărească în mulțime; era singurul care aproape te simțea că ești evreu, parcă citea în ochii tăi, sau își dădea seama de asta după felul cum îți lucea pielea. Poate că era felul în care mergeai sau în care îl adulmecai pe cel care te trăda. Nu știu cum reușea. Tot ceea ce știam era că, dacă te găsea, nu te mai puteai aștepta decît la moarte. Oamenii spuneau că el asista la capturarea ta, pîndea acolo, în întuneric, era acolo, în preajma ta, în zorii zilei cînd te urcau în trenul spre

Auschwitz. Dar nu puteai ști cu siguranță unde era, pentru că nimeni nu-i văzuse fața vreodată și nimeni nu-i cunoștea numele. Dacă i-ai fi văzut chipul, te-ar fi dus în beciul închisorii din Alexander Platz, de unde nu mai ieșeau în veci. Și el era acolo – se spunea – ca să vadă cum mori, și ca ultimul lucru pe care îl vezi pe pământ să fie fața lui. El era cel mai rău. Nu mai era nimeni atât de rău ca el, pentru că oamenii ziceau că-i plăcea ceea ce făcea și se vedea că așa era, pentru că o făcea atât de bine...

– Și azi...

– A fost aici. Aici, în Miami Beach. Deși nu poate fi adevărat, domnule Winter. Este imposibil și, totuși, eu cred. Cred că l-am văzut azi.

– Dar...

– Atunci, demult, l-am văzut pentru câteva secunde doar. Era o ușă lăsată deschisă și ei treceau mereu dintr-un birou în altul, pentru că aveau acte de rezolvat. Da, acte de rezolvat! Nemții, chiar și atunci când te omorau, îți făceau acte. Și când ofițerul de la Gestapo a terminat cu actele noastre și a ștampilat dosarele și ne-au dus jos, în celulă, am putut o secundă, poate două, să mă uit înăuntru, în cameră. Iar el era acolo, între doi ofițeri care purtau uniforme acelea negre, îngrozitoare. Râdeau cu toții ca de o glumă și am știut că el era. Avea pălăria dată pe spate și, la un moment dat, și-a ridicat privirile și a strigat ceva, iar ceilalți au trântit ușa. Am crezut că mi-a venit rîndul să mă duc în beci, dar m-au urcat în tren chiar în ziua aceea. Cred că și-au închipuit că voi muri în lagăr. Eram atât de tânără, aveam șaisprezece ani, abia dacă eram puțin mai înaltă decît un copil. I-am uimit pe toți, domnule Winter, pentru că am supraviețuit.

Se opri, respirînd adînc.

– Nu voiam să mor. Nu atunci. Și nici acum. Nu încă.

Sophie Millstein era o femeie micuță de statură, chiar și cu pantofii cu talpă ortopedică pe care-i purta, și tare slăbuță. Era foarte scundă față de Simon Winter care, în ciuda vîrstei, era încă înalt. Își purta părul alb prins într-un fel de turban, ca să o

facă ceva mai înaltă, efect care, de cele mai multe ori, era ridicol, mai ales atunci când ieșea din locuința ei îmbrăcată în pantaloni scurți, colorați, și cu cămașă înflorată, trăgînd după ea o bicicletă cu care mergea la băcănie. Simon Winter o cunoștea din vedere, o saluta, schimba cîteva cuvinte cu ea, de obicei se plîngeau amîndoi de căldură, sau de oraș, de adolescenți și de muzica pe care o ascultau, dată la maximum. Ea îi mai povestea despre fiul ei care n-o suna prea des, se plîngea că îmbătrînește, că-i este urît singură. Iar Simon ar fi preferat să poată evita toate aceste văicăreli. Dar dacă pînă acum crezuse că trebuie să păstrezi distanță față de vecini și să ascuți politicos micile lor plîngerii, groaza din ochii femeii îl făcu să uite indiferența de altădată.

Nu prea știa ce să creadă, simțea în el șovăiala polițistului. Nimic nu era adevărat pînă cînd nu avea dovada clară. Și își dădu seama că singurul fapt concret, real, era frica din ochii vecinei sale.

Pe cînd o privea, observă că tot corpul îi era scuturat ca de un tremur. Femeia îl privi, la rîndul ei, întrebător.

– Au trecut cincizeci de ani. Iar eu l-am văzut, atunci, doar pentru o clipă. Aș putea să mă înșel, domnule Winter?

Simon se hotărî să nu răspundă la această întrebare, pentru că știa, din experiență, că posibilitatea ca Sophie Millstein să aibă dreptate era aproape inexistentă. Raționă cam așa: omul acesta – *Der Schattenmann* – trebuie să fi fost tînăr pe atunci, nu avea mai mult de douăzeci de ani. Acum ar fi bătrîn. Părul i-a albit, culoarea pielii i s-a schimbat, obrajii îi atîrnă din cauza vîrstei. Și mersul i-ar fi altfel, la fel și vocea. N-ar mai semăna deloc cu cel de-atunci.

– Și omul ăsta v-a spus ceva astăzi?

– Nu. Se uita doar. Ni s-au întîlnit privirile, era după-amiaza tîrziu, iar soarele părea să strălucească exact în spatele lui, apoi a dispărut, parcă pierise în lumina aceea de amurg. Iar eu am luat-o la fugă, domnule Winter. Ei bine, nu așa cum aș fi fugit pe vremuri, dar am avut senzația că fug. Am fost atît de fericită

cînd am văzut lumină la dumneavoastră, pentru că îmi era frică să stau singură.

– Și nu v-a spus nimic?

– Nu.

– Nu v-a amenințat, n-a făcut nici un gest?

– Nu, doar s-a uitat la mine. Avea privirile ca niște lame tăioase, v-am mai spus asta.

– Și cum arăta?

– Era înalt, dar nu la fel de înalt ca dumneavoastră. Și totuși era solid, puternic. Avea brațele și umerii unui om tânăr.

Simon Winter dădu din cap. În sinea lui, era din ce în ce mai sceptic. Să recunoști un om pe care l-ai văzut doar pentru cîteva secunde, cu cincizeci de ani în urmă, nu prea i se părea a fi verosimil – ceea ce înțelegea un polițist de la omucideri prin acest cuvînt. De fapt, nu era nici o posibilitate să fie ceva real în povestea asta. Explicația lui era ceva de genul: de la moartea soțului ei, Sophie Millstein percepea tot ceea ce era în jurul ei cu totul diferit, într-un mod alterat. Mergea prin soare, într-o zi mult prea călduroasă pentru ea, pierdută în amintiri dureroase, cînd, deodată, o persoană apărută în fața ochilor i-a întrerupt șirul aducerilor aminte, iar ea, dezorientată, s-a speriat, pentru că era bătrînă și singură. Și se întrebă cu tristețe: „Oare eu aș fi reacționat altfel?”

Dar în loc să spună asta, rosti hotărît:

– Doamnă Millstein, eu cred că o să vă reveniți și totul va fi în regulă. Trebuie să vă odihniți puțin.

– Trebuie să-i avertizez și pe ceilalți, zise ea repede, gîfîind. Trebuie să afle și ei. Domnul Stein avea dreptate. Ar fi trebuit să-l credem. Acum ce e de făcut? Sîntem bătrîni. N-am știut că avea dreptate. Pe cine să suni? Cui să-i spui? Cît aș vrea să fie Leo aici!

– Care ceilalți? Și cine este domnul Stein?

– Și el l-a văzut. Și acum e mort.

Simon deveni atent la auzul acestor cuvinte. Vorbi cu grijă:

– Nu înțeleg, doamnă Millstein. Vă rog să fiți mai clară.
Femeia însă îl privi cu teamă.

– Aceasta e arma dumneavoastră? E încărcată?

– Da.

– Slavă Domnului! Și-n toți acești ani, cît ați fost polițist, ați avut aceeași armă?

– Da.

– Ar trebui s-o țineți mereu la îndemână, domnule Winter. Și Leo al meu voia să-și ia o armă, pentru că spunea că negrilor – de fapt, folosea alt cuvînt, nu era un om rău, dar îi era frică și asta îl făcea să vorbească urît – le place să vină în Miami și să-i jefuiască pe toți evreii bătrîni de aici. Adevărul ăsta este: sîntem evrei bătrîni și cred că, dacă aș fi fost un criminal, așa aș fi gîndit și eu. Dar eu nu l-am lăsat pe Leo să-și ia o armă, pentru că mă speria gîndul să am în casă o armă, căci Leo nu era un om prea grijuliu. Era un om bun, dar, uneori, era... cum să vă spun?... neatent. Și nu era înțelept să ai o armă la îndemână. M-am gîndit că s-ar putea răni, dar acum aș fi vrut să avem armă, ca să mă pot apăra. Nu mai am de ce să șovăi, domnule Winter. Trebuie să-i sun pe ceilalți și să le spun că el este aici și să ne hotărîm ce să facem.

– Liniștiți-vă, doamnă Millstein! Cine este domnul Stein?

– Trebuie să sun.

– O să avem timp și pentru asta.

Femeia nu răspunse.

Sophie Millstein stătea acum nemișcată, cu ochii privind în gol. Simon își aminti brusc de o spargere la o bancă, petrecută cu ani în urmă, și în urechi îi răsună ploaia de gloanțe care se stîmiseseră în treizeci de secunde. Nu propria lui împușcătură fusese cea care oprise jaful, dar el fusese primul care îl înhățase pe hoț și care îi dăduse o lovitură în braț pentru ca acesta să scape arma din mînă. Se uitase apoi la omul acela și văzuse cum i se măreau ochii pe măsură ce i se scurgea tot singele și, o dată cu el, viața, prin gaura făcută de glonț. Era tînăr, abia dacă avea douăzeci de

ani, iar Simon nu avea nici el prea mult peste vîrsta aceasta. Hoțul se uita la el și în priviri i se puteau citi zeci de întrebări disperate, dar mai ales una: „Oare o să trăiesc?“ Înainte să-i poată da vreun răspuns, Simon văzu cum omul dă ochii peste cap și moare. Aceeași privire sfîrșită o văzu Simon în ochii Sophiei Millstein și nu se putu stăpîni să nu se înfioare simțind panica oglindită în ei.

– O să mă ucidă, spuse femeia pe un ton pierdut, resemnată. Trebuie să-i avertizez și pe ceilalți.

Avea o voce uscată, răgușită, semăna cu sunetul pe care-l scoate pielea prea întinsă.

– Doamnă Millstein, n-o să vă omoare nimeni. N-am să las să se întîmple așa ceva.

Femeia părea să nu-și poată desprinde privirile din acel punct fix la care se uita, de parcă Simon n-ar mai fi fost acolo, în cameră. După o vreme, trupul i se scutură ca și cum una dintre amintirile acelea ar fi lovit-o aievea. Se întoarse încet spre bătrînul polițist și clătină din cap.

– Eram atît de tînără și mi-era atît de teamă! Cred că tuturor le era. Au fost vremuri foarte grele, domnule Winter. Ne ascundeam tot timpul și nimeni nu credea că va mai apuca și ziua următoare. E groaznic să fii tînăr și, totuși, moartea să te pîndească la fiecare pas.

Simon încuviință. Trebuia s-o lase să vorbească, în ideea că, în cele din urmă, va ajunge și în prezent.

– Continuați, vă rog.

– Acum un an, spuse Sophie Millstein încet, un om pe nume Herman Stein, care locuia în Surfside¹, s-a sinucis.

Vocea îi tremurase din nou cînd rostise aceste cuvinte.

– Cel puțin așa ni s-a spus de la poliție, pentru că s-a împușcat cu un pistol...

Winter își zise în sinea lui: „Cum aveam și eu de gînd să fac“.

¹ Oraș în sud-estul Floridei (n.t.).

– Și?

– După ce a murit și a venit poliția și după ce a avut loc înmormântarea – cu *shibah*¹ și toate celelalte ritualuri îndeplinite de rude – a sosit o scrisoare acasă la rabinul Rubinstein. Îl cunoașteți pe rabinul?

– Nu.

– E un om bătrîn, ca și mine. E la pensie acum. A primit deci o scrisoare chiar de la cel care murise; era scrisă cu cîteva zile înainte de moartea lui. Și omul ăsta, Herman Stein, pe care eu nu-l cunoșteam... Și, de fapt, cum să-l fi cunoscut? Locuia în Surfside, care e departe de-aici... la nu știu cîte blocuri... Șaptezeci, optzeci să fie, domnule Winter? Ce mai, e ca și cum ar fi trăit în altă lume. Ei bine, el îi trimisese o scrisoare rabinului, care nici nu-l cunoștea foarte bine – aflase doar că venea din Berlin și că fusese și el rabin, pe vremuri, în lagăr – ceea ce pare imposibil... dar, în fine, domnul acesta, pe care eu nu-l cunosc, Herman Stein, scria în scrisoarea lui: „L-am văzut pe *Der Schattenmann*“. Și rabi, care, desigur, îi știa numele, mă găsește pe mine și pe alții, pe doamna Kroner și pe domnul Silver, care și ei au locuit în Berlin. Doar pe noi ne-a găsit, și sîntem toți atît de bătrîni acum, domnule Winter, puțini au mai rămas în viață dintre cei din lagăr, puțini au supraviețuit. Rabinul reușește să ne adune pe toți și ne citește scrisoarea, dar ce puteam noi să facem? Nu puteai să chemi poliția. Nimeni nu ne poate ajuta și nici noi nu mai știm ce să credem. Cine să fi crezut că *Der Schattenmann* ar fi putut ajunge aici? Aici, dintre toate locurile posibile. Aici! Și uite-așa, lunile trec și, din cînd în cînd, mă duc la rabi acasă și ne adunăm cu toții acolo și vorbim, deși nu prea sînt lucruri de care să-ți amintești cu plăcere, domnule Winter. Pînă astăzi... cînd și eu, ca și bietul domn Stein din Surfside, pe care nu l-am cunoscut și care a murit, și eu l-am văzut pe *Der Schattenmann* – Omul din Umbră – și mă va ucide și pe mine.

¹ Perioadă de doliu la evrei, care, în mod tradițional, durează șapte zile (n.t.).

Obrajii femeii erau plini de lacrimi și în vocea șoptită i se simțea frica.

– Oh, unde este Leo? zise bătrîna. Cît aș fi vrut să fie aici!

– Deci domnul acesta, Herman Stein, s-a sinucis?

– Da. Nu... Așa ne-a spus poliția. Dar acum, în seara asta, îmi dau seama că a fost altceva.

– Și ceilalți, rabi...

– Trebuie să-i sun.

Sophie Millstein era iarăși agitată.

– Cartea mea... agenda mea cu numere de telefon... E la mine în casă.

– Vin cu dumneavoastră. O să fie totul în regulă.

Femeia dădu din cap și înghiți ceea ce mai rămăsese în paharul cu ceai.

– S-ar putea să mă înșel, domnule Winter? Dumneavoastră ați fost polițist... Au trecut cincizeci de ani, iar eu l-am văzut doar o secundă înainte ca oamenii aceia să trîntească ușa. Au trecut cincizeci de ani și oamenii se schimbă atît de mult. S-ar putea oare să mă înșel?

Apoi Sophie își scutură capul.

– Aș vrea să mă înșel, domnule Winter. Mă rog să mă fi înșelat.

Simon nu știa ce să spună, așa că nu-i răspunse. Se gîndea că, probabil, femeia se înșelase. Povestea pe care i-o relatase, însă, era într-un fel, tulburătoare, și nu știa cum să interpreteze sinuciderea domnului Stein. De ce s-ar sinucide un bătrîn după ce a pus o scrisoare la poștă? „Poate că se simțea inutil, ca și mine.” Poate că era cam nebun. Poate că era bolnav. Poate că se săturase de viață. Sau poate că avea cine știe ce alte motive; cînd cineva are sufletul plin de amărăciune, plînsul nu-l mai ajută cu nimic. Nu, Winter nu știa, dar simțea, deodată, nevoia să afle. Simțea în el un vechi freamăt, despre care crezuse că a dispărut definitiv, că a fost șters din cauza ieșirii la pensie și a trecerii

implacabile a timpului. Era ca o nouă trezire în urma cuvintelor spuse de bătrână și a privirilor ei pline de panică, iar el se simțea obligat – ca un calculator care primește informații – să-i răspundă.

– Doamnă Millstein, faptul că v-ați înșelat sau nu, nu are nici o importanță. Contează doar faptul că v-ați speriat și aveți nevoie să vorbiți cu prietenii dumneavoastră. Apoi trebuie să trageți un somn bun, iar mâine dimineață, când vom avea mintea limpede, vom analiza mai bine tot ceea ce s-a întâmplat.

– Mă veți ajuta?

– Desigur. Doar pentru asta sînt vecinii.

Sophie Millstein îi mulțumi cu o mișcare a capului și-și puse mîna pe mîna lui Winter. Cînd acesta aruncă privirea spre mîna ei, văzu, pentru prima dată în atîția ani de cînd o cunoștea, tatua-jul de pe brațul femeii: A-1742. Cifra șapte era scrisă în stilul german, șerpuit, cu o cruce.

Se lăsase deja noaptea.

Simon Winter și Sophie Millstein străbăteau curtea, învăluți în întuneric și neliniște. Căldura se simțea încă în aer, ca niște fișii de mătase care se strîngeau tot mai mult în jurul lor. În mijlocul curții se afla statuia unui îngerăș, pe jumătate gol, care cînta la trompetă. Odinioară aici era o fîntînă, dar nu mai funcționa de ani de zile. Apartamentul bătrînei era mic; se afla într-una dintre cele două clădiri gemene, așezate față în față, cu două etaje și cu lambriuri din stejar, ce fuseseră construite la Miami Beach în anii '20, cu elemente de Art Deco, la modă pe-atunci: intrare cu arcadă, ferestre rotunde, cu linii curbe, aproape senzuale, în fațadă, ceea ce îi conferea acesteia feminitate. Te făcea să te gîndești la o îmbrățișare caldă, de iubire.

Timpul și soarele necruțător uzaseră interioarele: zugrăveala căzuse de pe pereți, aparatele de aer condiționat huruiau mai degrabă decît să se audă în surdina, ușile scîrțiau și erau înțep-nite, cu balamalele mîncate de rugină din cauza umidității.

Afară, pe stradă, un panou învechit anunța: *Sunshine Arms*¹. Simon Winter apreciașe întotdeauna metaforele scurte și se obișnuise, ba chiar se simțea bine în clădirile vechi.

Sophie Millstein se opri în fața ușii.

– Intrați dumneavoastră mai întâi? întrebă ea.

Winter îi luă cheia din mână și o introduse în broască.

– N-ar trebui să vă scoateți pistolul?

El scutură din cap. Femeia insistase ca el să-și ia arma, ceea ce Simon și făcuse, dar s-o țină la vedere i se părea ceva prostesc. Avea destulă experiență ca să știe că teama ei îl făcea iritabil, nervos. Asta-i mai trebuia, să aibă pistolul în mână, pregătit, și să împuște din greșeală pe domnul sau doamna Kadosh sau pe bătrînul Harry Finkel, vecinii de sus ai doamnei Millstein.

– Nu, răspunse el.

Deschise apoi ușa și păși înăuntru.

– Lumina se aprinde de pe hol, spuse ea, dar Simon știa acest lucru, pentru că apartamentul acesta semăna leit cu al său.

Ridică mîna și aprinse lumina.

– Doamne! strigă Simon surprins.

O formă cenușie îi trecu pe lîngă picioare.

– Ce naiba...

– Oh, *Mister Boots*, obraznicule!

Simon Winter se întoarse și o văzu pe Sophie dojenind o pisică mare, grasă, care, în schimb, i se freca de picioare.

– Îmi pare rău că v-a speriat, domnule Winter.

Femeia luă pisica în brațe. Animalul se uita la polițist cu o bunăvoință amestecată cu iritare, tipică felinei.

– Nu-i nimic, replică Simon, simțind cum îi bate inima în piept.

Doamna Millstein stătea în prag, mîngîind pisica, în timp ce Simon cerceta prin casă. O privire rapidă îi confirmă faptul că erau singuri, cu excepția unui papagal mic, cu coadă lungă, ce

¹ Brațele Soarelui (în lb. engl.) (n.t.).

se afla într-o colivie așezată în colțul camerei. Când polițistul trecu pe lângă el, papagalul scoase un sunet ascuțit, enervant.

Winter strigă:

– Totul e în regulă, doamnă Millstein!

– Ați verificat și în dulap? Și sub pat? întrebă ea din hol.

Simon oftă și replică:

– O s-o fac acum.

Intră în micul dormitor și se uită în jur. Simți o ușoară jenă, fiind în camera pe care Sophie Millstein o împărțise cu soțul ei. Observă că era o femeie care iubea ordinea: un halat alb de noapte și o cămașă erau aranjate la capătul patului. Măsuța de toaletă era curată. Într-o ramă neagră era o poză a lui Leo Millstein, iar alături o fotografie cu fiul doamnei Millstein și familia lui – presupuse Winter. Era o fotografie făcută în studio, toți bărbații purtau costum, cravată, iar femeile aveau rochii bune, „de duminică“, pline de volănașe. Zări pe birou o micuță casetă de bijuterii, cizelată fin în alamă. Se vedea că fusese făcută de un artist. Să fi fost moștenire de familie? Probabil.

Winter se duse la dulapul din perete și deschise ușa. Nu era nimeni. Observă că Sophie Millstein păstrase costumele bleu-marin și maro-închis, toate croite la fel, atârstate lângă un șir de rochii înflorate. Mai era și o haină din blană de nură, într-un colț, despre care fostul polițist își închipuia că nu prea se mai purta în Miami Beach, dar care avea o valoare sentimentală, poate. Pantofii femeii erau aliniați cu grijă pe podea, alături de cei ai răposatului ei soț.

Simon se întoarse, se mai uită o dată spre fotografia lui Leo Millstein și șopti o scuză:

– Îmi pare rău, Leo. N-am vrut să intru aici, dar ea mi-a cerut-o...

Apoi se lăsă iute în genunchi, deși artrita îl supăra, și se uită sub pat, unde iarăși nu era nimeni. Remarcă faptul că nu era deloc praf, nici nu erau înghesuite cine știe ce reviste vechi, cum se întâmpla, de pildă, la el acasă. Sophie Millstein era la fel de

vigilentă cu praful și murdăria ca un general care inspecta, disprețuitor, o trupă neglijentă.

Strigă din nou:

– Totul e în regulă, doamnă Millstein!

Se îndreaptă spre bucătărie. În partea opusă chiuvetei era un glasvand care dădea spre o curte interioară, în spatele casei. Curtea era situată cam la nouă metri de gard și de aleea din spate care ducea la locul de depozitare a gunoiului. Verifică ușile ca să vadă dacă erau încuiate și merse în camera de zi.

Sophie era acolo, cu pisica tot în brațe. Culoarea îi revenise în obraji și în cuvinte nu i se mai simțea frica.

– Domnule Winter, vă mulțumesc foarte mult pentru tot.

– Nu vă faceți probleme, doamnă Millstein.

– Cred că ar trebui să-i sun și pe ceilalți.

– Da, cred că ar fi bine.

O urmări pe bătrână cum străbate încăperea și se gândi că, între bibelouri și fotografii, pisica ei, pernele pufoase de pe canapea și mobila veche, senzația de amenințare care o copleșise pe femeie va dispărea repede.

– Întotdeauna îmi țin numerele de telefon aici, spuse ea în timp ce se așeza pe un scaun mare, cu spetează.

Pe o măsuță alăturată era un telefon galben. Deschise singurul sertar al măsuței și scoase o agendă legată în piele roșie, ieftină.

Simon se simți, deodată, ca un intrus.

– Vreți să plec? întrebă el. În timp ce dați telefon, adică.

Femeia clătină din cap că nu, formînd primul număr. Făcu o pauză, apoi tresări.

– E robotul telefonic al rabinului, șopti ea.

Apoi, după o secundă, spuse cu o voce hotărîtă:

– Domnule rabin? Sînt eu, Sophie. Sună-mă imediat cînd te întorci.

Cuvintele aveau, iarăși, acea nerăbdare de dinainte. Femeia respira greu cînd închise telefonul. Se întoarse și se uită la Simon Winter, care continua să stea, stîngaci, alături.

– Unde ar putea fi? Doar e târziu. Ar trebui să fie acasă.

– Poate că a ieșit să mănânce ceva.

– Da. Asta trebuie să fie.

– Sau s-a dus la un film.

– Poate. Sau la o întrunire la sinagogă. Uneori încă mai are energie pentru așa ceva.

– Vedeți, asta e.

Dar explicațiile acestea simple nu păreau s-o liniștească.

– Nu-i sunați și pe ceilalți? o întrebă Simon.

– Trebuie să aștept, răspunse ea cu nervozitate. E marți. Și-n zilele de marți domnul Silver o duce pe doamna Kroner la clubul de bridge al pensionarilor. Face lucrul ăsta încă de când am început să avem întâlnirile noastre obișnuite cu rabinul.

– Poate vreți să mai dați un telefon?

– Cui?

– Fiului dumneavoastră. Poate că, vorbind cu el, vă veți simți un pic mai bine.

– Sînteți foarte atent, domnule Winter. Așa voi face, imediat.

– Aveți ceva pentru dormit, niște pastile? Ați tras o sperietură bună și poate v-ar fi greu să...

– Da, am niște pastile. Nu vă faceți griji.

– Ce-ați zice să mîncăți ceva? Aveți ceva pregătit?

– Domnule Winter, sînteți foarte drăguț, mulțumesc. Da, am.

E în regulă. O să mă simt mai bine acum, că sînt acasă.

– Da, așa cred și eu.

– Și mîine? O să mă ajutați? Și pe ceilalți... Ca să...

– ...Ca să descoperim adevărul. Bineînțeles.

– Și ce veți face?

Era o întrebare bună, dar Simon nu prea știa ce să răspundă.

– Ei bine, doamnă Millstein, cred că primul lucru ar fi să verific împrejurările în care a murit domnul Stein. În același timp, poate vom hotărî cu toții ceea ce vreți dumneavoastră să faceți. Poate că ne vom întîlni și vom face un plan împreună.

Perspectiva aceasta o înveseli pe bătrînă. Dădu repede din cap.

– Și Leo, spuse ea, era ca dumneavoastră. Era un om hotărît. Desigur, el era comerciant, avea un magazin de galanterie bărbătească, nu era polițist, deci nu prea se pricepea să dezlege enigme, nu-i așa, domnule Winter?

– Bine, deci vă las acum. Aveți grijă să închideți ușa după ce plec. Și nu ezitați să mă chemați dacă vi se face iar frică. Dar cred că cel mai bine ar fi să dormiți. Apoi, dimineață, veți vedea altfel lucrurile.

– Domnule Winter, sînteți un adevărat gentleman. O să iau un somnifer imediat ce plecați.

Sophie se ridică și-l conduse pînă la ușă. Simon văzu cum pisica sare pe scaunul ei, ghemuindu-se în locul rămas cald.

– Să încuiați ușa!

– S-ar putea să mă fi înșelat, șovăi femeia. E posibil. S-ar putea să mă fi înșelat, nu-i așa?

– Orice este posibil, doamnă Millstein. Dar o să le rezolvăm noi pe toate.

– Pe mîine, deci, spuse ea, dînd din cap cu recunoștință.

Simon nu plecă din clădire pînă cînd nu auzi sunetul cheii în broască.

Ieși apoi în curte, lăsîndu-se învăluit de aerul cald și lipicios al nopții. O lampă de la intrarea în clădire lumina slab îngerășul din mijloc, făcîndu-l să pară umed. Era un întuneric dens, asemenea cafelei tari. I se năzări un gînd ciudat, mai degrabă caraghios: „Ei, dacă n-ai intenția să te sinucizi, mai bine mănînci ceva. Ce să fac: să aleg moartea sau un pui fript?”

Dar nu i se părea că ideea lui are prea mult umor, așa că se hotărî să găsească un loc unde să mănînce. Făcu un pas, apoi al doilea și se opri. Se întoarse și se mai uită o dată spre fereastra Sophiei Millstein. Perdelele erau trase. Din alt apartament se auzea un televizor, destul de tare. Sunetele acelea se amestecau cu niște hohote de rîs ce veneau din josul străzii. Simon auzi o motocicletă, la cîteva blocuri mai departe, accelerînd tare. Totul era așa cum trebuia să fie, își spuse el. Nu era perfect, dar îi era

deja cunoscut. E o noapte ca oricare alta. E cald. Mai suflă uneori vîntul, dar nu reușește să aducă răcoare. Cerul era plin de stele.

Voia să se convingă că nu se întîmpla nimic neobișnuit în jurul lui, cu excepția unei femei bătrîne, speriată de vechile amintiri și coșmaruri. „Dar toți avem asemenea amintiri“, se gîndi el. Încerca să se asigure că totul era ca de obicei, dar nu reușea decît în parte. Se trezi scrutînd întunericul, căutînd umbre, ascultînd orice flecăreală din jurul lui. Se purta ca un om care se temea să nu fie urmărit, îngrijorat de faptul că cineva ar putea fi în spatele lui. Scutură capul pentru a scăpa de senzația de groază care începea să-l invadeze, certîndu-se, în sinea lui, că se lasă pradă închipuirilor unui om bătrîn și, cu pași mari, hotărîți, trecu pe lîngă fîntîna oprită din curte. Simțea, deodată, nevoia să meargă, să încerce să așeze o distanță mare între el și temerile vecinei lui.

Începu să pășească mai repede, întrebîndu-se, pentru o clipă, dacă moartea, atunci cînd sosea, era asemănătoare nopții.

DOI

Somnul

Sophie Millstein se uită pe furiș, din spatele perdelei, cum dispărea Simon Winter în întunericul din curte. Apoi se îndepărtă de la fereastră și se lăsă în scaunul cu spetează. Aproape imediat pisica mare și cenușie îi sări în poală.

– *Mister Boots*, ți-a fost dor de mine?

Atinse blana moale de la ceafă a pisicii, vrînd parcă să se cufunde în ea.

– N-ar trebui să-ți cauți un loc confortabil încă. Mai am multe treburi de făcut.

Pisica, la fel ca toate pisicile din lume, nici nu-i luă în seamă vorbele și începu să toarcă.

Femeia își lăsă mîna să se odihnească în blana pisicii și se simți, deodată, vlăguită. Își spuse că ar fi bine să închidă ochii măcar pentru un minut, dar cînd îi închise, se simți cuprinsă, ca într-o capcană, de aceeași agitație, ca și cum în spatele pleoapelor, în loc să-i vină somnul, frica se trezea din nou. Își duse mîna la frunte și se întrebă dacă nu cumva se îmbolnăvisese. I se păru că are febră și își dresе vocea de mai multe ori, de parcă voia să vadă dacă n-o durea gîtul.

Respiră adînc.

– Ce viață dulce ai tu, *Mister Boots*, îi spuse ea pisicii. E întotdeauna cineva care să aibă grijă de tine. Ai un culcuș cald

și uscat. Ai mâncare cită vrei. Ai distracție. Ai dragoste. Tot ceea ce-și poate dori o pisică.

Cu un gest brusc, alungă pisica din poală. Se strădui să se ridice în picioare.

Privi apoi spre animal care, deși fusese aruncat cu brutalitate, se freca acum de piciorul ei.

– Ți-am salvat viața, rosti femeia, surprinsă de propria ei furie. Omul acela te pusese în sacoșă, împreună cu toți ceilalți pui, și voia să te arunce în apă. Nu voia pisoi. Nimeni nu voia să aibă pisoi. Erau prea mulți și toți urăsc pisoi și nimeni de pe lume nu te-ar fi primit, așa că omul s-a gândit să vă omoare pe toți, dar eu l-am oprit și te-am scos din sacoșă. Aș fi putut să-l aleg pe oricare altul. Bîjbîiam cu mîna după un pisoi, dar le-am dat drumul celorlalți pentru că mă zgîriau. Așa că te-am ales pe tine, iar restul au rămas în sacoșă, aceasta a fost aruncată în apă și s-au înecat cu toții.

Bătrîna împinse cu piciorul pisica.

– Ești o pisică norocoasă, rosti ea cu un șuierat aspru. Ești cea mai norocoasă pisică din lume.

Apoi se duse în bucătărie și începu să facă ordine pe rafturi, asigurîndu-se că fiecare borcan sau conservă era cu eticheta spre ea, că erau aranjate după mărime, separate, astfel încît un borcan cu măsline să nu fie așezat lîngă o conservă de roșii. Cînd toate au fost puse așa cum trebuie, făcu același lucru și cu alimentele din frigider, impunînd aceeași ordine militărească. Ultimul lucru pe care îl inspectă a fost un file de pește pe care voia să-l prepare pentru cină, dar acum nu-i mai era foame. Șovăi, temîndu-se că peștele nu mai era bun. Se hotărî să-l gătească mîine dimineată ca să-l aibă pentru prînz.

Pisica se luase după ea și mieuna. Zgomotul o enervă pe bătrîna.

– Bine, bine! Hai vino!

Deschise o conservă cu mâncare pentru pisici. Îi era greu să manevreze deschizătorul de conserve și, ca de obicei, se rîni la

mîna. Își spuse că a doua zi dimineață trebuie să meargă la magazinul cu aparate electrice și să cumpere un deschizător electric. Scoase mîncarea și i-o dădu pisicii.

În dormitor, se uită fix la portretul soțului ei.

– Ar trebui să fii aici, zise ea cu reproș. Nu se cădea să mă lași singură.

Sophie se întoarse în camera de zi și se așeză din nou. Se simți, deodată, ca și cum s-ar fi aflat pe stradă, cu cîteva clipe înainte ca furtuna să izbucnească, atacată din toate părțile de rafale de vînt care tăiau aerul umed și rece.

– Sînt obosită, rosti femeia cu voce tare. Ar trebui să iau un somnifer și să mă culc.

În schimb se ridică, merse cu pași greoi pînă la bucătărie, căută telefonul și formă numărul fiului său, care locuia în Long Island. Îl lăsă să sune doar o dată, apoi îl închise, dîndu-și brusc seama că nu voia să vorbească cu el. „O să mă bată iar la cap să mă mut în vreun azil, unde nu știu pe nimeni, își spuse ea. Doar aici este casa mea.“

Se îndreptă spre robinet, își umplu un pahar cu apă și luă o înghițitură. Avea un gust sălciiu, metalic. Făcu o strîmbătură. „Ca în Miami Beach.“ Își propuse să nu uite să cumpere niște apă minerală de la magazin. Restul apei îl răsturnă o parte în chiuvetă și o parte în recipientul aflat în colivia papagalului. Acesta ciripi o dată sau de două ori. Se întrebă de ce nu l-a botezat și pe papagal, așa cum făcuse cu pisica. Se gîndi că era întrucîtva nedrept, apoi se îndoi de faptul că greșise și se întoarse în bucătărie pentru a-și clăti paharul, după care îl puse pe chiuvetă, la uscat. Își spuse că știa foarte bine fiecare contur, fiecare umbră din casă. Totul era exact la fel ca în seara trecută, ca în seara de dinainte și ca în toate serile din ultimii zece ani. Și totuși continua să cerceteze cu privirile, prin întuneric, fiecare colț, pîndea orice mișcare, ca o santinelă conștiincioasă.

Se întoarse cu spatele la robinet și ascultă.

În depărtare se auzea zgomotul mașinilor. Sus, Finkel își trăna picioarele de colo-colo. Se auzea televizorul, cu sonorul dat prea tare; probabil la familia Kadosh, se gândi Sophie, pentru că sînt prea încăpățînați ca să-și regleze aparatele auditive cum trebuie.

Bătrîna continua să privească pe fereastră. Se uita la fiecare fișie de lumină, la fiecare pată de întuneric. Fu uimită, pentru o clipă, să descopere în cîte locuri se putea ascunde cineva: în colț, în umbra portocalului care se afla imediat lîngă gard sau în spatele tomberoanelor de gunoi.

„Nu, își spuse ea, totul este ca de obicei.“

Neschimbat.

Totul este la locul lui.

Respiră adînc și se întoarse în camera de zi. Se gândi să se uite la televizor. Îl aprinse și se așeză pe scaun. Era o comedie și femeia încercă, timp de cîteva minute, să urmărească glumele, încercă să rîdă chiar. Apoi își lăsă capul în mîini și începu să tremure, ca și cum i-ar fi fost frig, fără să știe de ce, în vreme ce televizorul mergea în continuare.

„E mort, își spuse în sinea ei. Nu-i aici.“

Se întrebă dacă omul acela existase cu adevărat. „Oare pe cine am văzut eu, de fapt?“ Ar fi putut fi oricine, mai ales că avea și pălăria aceea mare și haina închisă la culoare. „Și au închis ușa atît de repede la strigătul lui, încît de abia am apucat să-l zăresc.“

Dar știa că nu era așa. Era el, *Der Schattenmann*.

Se simți plină de ură. Era el, întotdeauna el. În fiecare zi. Oră de oră. Fusesse acolo, chiar și cînd se credea în siguranță. Dar nu era așa. Îi pîndea ca un vînător încercat, cu mintea limpede, care așteaptă, fără să socotească timpul trecut, pînă cînd vine clipa potrivită. Le ia întîi banii, după aceea libertatea și, în cele din urmă, viața.

Bătrîna își simțea toată ființa cutremurîndu-se de ură. Spuse cu voce tare:

– Ar fi trebuit să-l ucid atunci. Dacă aș fi știut...

Apoi se opri și-și dădu seama că nu avusese nici o șansă s-o facă. „Eram doar un copil – ce știam eu despre moarte?”

Își răspunse tot ea, cu duritate: „Nu prea mult, pe-atunci. Dar curînd am aflat ce înseamnă moartea, nu-i așa?”

Pe ecran apăruse o reclamă pentru bere, iar Sophie îi urmări pe tinerii musculoși și pe fetele acelea pline de viață, sărind în jurul unei piscine. Nimeni nu arată așa în realitate, se gîndi ea. Își aminti că, atunci cînd era de vîrsta fetelor din reclamă, cîntărea mai puțin de treizeci și două de kilograme și arăta ca un cadavru.

Își lăsă din nou capul în mîini.

Dar *el* de ce n-a murit?

Cum a putut să supraviețuiască războiului? Cine l-o fi salvat? În nici un caz nemții pentru care lucra. Cînd nu le-a mai fost de folos, probabil că l-au trimis și pe el la Auschwitz. Și nici aliații sau rușii, care l-ar fi condamnat ca pe un criminal de război. Și, evident, nici evreii, pe care i-a ajutat cu atîta ardoare să ajungă în brațele morții. Cum de-a putut supraviețui?

Clătină din cap, copleșită de gînduri și întrebări.

Trebuie să fi murit. Toți au murit, iar el a murit împreună cu toți ceilalți. Așa trebuie să fie.

Își repetă: „Trebuie să fi murit. Trebuie să fi murit.” Apoi, reduse totul la: „A murit. Nu poate fi viu. Nu poate fi aici. Nu în Miami Beach. Nu înconjurat de puținii oameni care au reușit să scape.”

O clipă, se temu că are să înnebunească.

Sophie Millstein, plină de vechea, hidoasa ură, se ridică. Actorii de la televizor rîdeau și publicul rîdea împreună cu ei.

– Leo! rosti ea cu voce tare.

Se duse la telefon și formă numărul rabinului. Cînd auzi robotul, închise. Se uită la ceasul de la mînă și se gîndi că nici domnul Silver, nici doamna Frieda Kroner nu s-au întors încă. Vor sosi acasă de-abia după miezul nopții. Degetul șovăi deasupra cifrelor, apoi formă numărul lui Simon Winter. Se aștepta ca el

să ridice receptorul imediat și încercă să se gîndească ce să-i spună, în afară de faptul că îi era frică, dar nu se putea concentra decît asupra pistolului pe care îl avea polițistul și a modului în care acesta ar putea s-o apere.

Telefonul continuă să sune, fără să răspundă nimeni. După o secundă, se auzi robotul: „Ați sunat la Simon Winter. Lăsați un mesaj după ce auziți un țuit.“

Femeia așteptă și, după semnal, rosti:

– Domnule Winter, sînt Sophie Millstein. Vreau doar să... Oh, este doar... Ei bine, domnule Winter, vreau doar să vă mulțumesc din nou. Mai vorbim mîine.

Închise telefonul, un pic mai liniștită. El o să știe ce sfaturi să-i dea. E un om drăguț, deștept și priceput. Poate nu chiar ca Leo, dar el va ști ce să facă.

Se întrebă unde era polițistul. Probabil că s-a dus să mănînce ceva, găsi ea o explicație. O să se întoarcă în curînd. A ieșit puțin, la fel ca și rabinul Rubinstein. Totul e normal. Totul este la fel ca în oricare altă noapte.

Deodată, se trezi întrebîndu-se: „Domnule Herman Stein, cine ai fost, de fapt? De ce ai scris scrisoarea aceea? Pe cine ai văzut?“

Trase adînc aer în piept, doar ca să-și calmeze nervii puțin.

O cuprinse panica la gîndul că era singură. Apoi, la fel de iute, își spuse că se înșela. Sus era familia Kadosh și bătrînul Finkel, și în curînd se va întoarce acasă și Simon Winter. Toți vor fi alături de ea, la un pas, totul va fi în regulă.

Dădu din cap, parcă pentru a se convinge mai mult că avea dreptate. Se dădu cu un pas în spate; la televizor nu mai era o comedie, ci un film de groază.

„Cine altcineva ar fi putut fi?“ Întrebarea o făcu să respire din nou speriată. Îi stînea imaginația, așa că încercă repede să-și alunge senzația de teamă cu alte gînduri mai plăcute.

Ei bine, putea fi oricine. Un alt bătrîn din Miami Beach – doar e plin de bătrîni pe-aici. Și toți seamănă între ei. „Poate că

i s-a părut că te cunoaște de undeva, din cauza felului în care îl priveai, și de-aceea s-a uitat și el mai atent. Și când și-a dat seama că nu te cunoaște, ca să nu te stînjenească, a plecat mai departe.“ Se mai întîmplă. În viață cunoști sute de oameni, așa că nu e de mirare că ți se mai pare, uneori, că îi și întîlnești.

Dar Sophie simțea că n-a fost doar o greșeală. „De ce aici? Nu știu. De ce o fi venit aici? Nu știu. Ce-are de gînd să facă? Nu știu. Cine e?“

Știa răspunsul la ultima întrebare, dar nu voia să-l rostească, nici măcar în sinea ei.

Încercă să-și stăpînească emoția care părea să o înconjoare, în valuri, de pretutindeni. Se hotărî ca a doua zi dimineată să meargă la Centrul Holocaustului și să vorbească cu cei de acolo. Erau întotdeauna amabili, chiar și cei tineri, și interesați de tot ceea ce le povestea ea. Era sigură că o vor asculta și de astă dată și vor ști cum să procedeze.

Imediat se simți mai bine. Își spuse că era o idee bună.

Apoi ridică receptorul și formă numărul de la centru. Așteptă pînă cînd robotul înșiră orele de program, pe urmă, după semnal, rosti:

– Esther? Aici este Sophie Millstein. Aș vrea să vorbesc cu tine, te rog. O să vin în dimineata asta și o să-ți povestesc cum m-au arestat. S-a întîmplat ceva. Mi-am amintit că...

Se opri, fără să știe dacă trebuia să mai dea vreo explicație. Cît timp a șovăit, robotul și-a derulat banda, apoi legătura s-a întrerupt. Nu închise telefonul, întrebîndu-se dacă era cazul să sune din nou și să mai adauge ceva. Se hotărî că nu. Închise, simțindu-se mai liniștită.

Se duse la fereastra din față și dădu ușor la o parte perdeaua, spionînd iar, așa cum făcuse mai înainte, cînd îl urmărise pe Simon Winter cum pleacă. Văzu că în locuința lui luminile erau stinse. O clipă, privi în curte, forțîndu-și ochii ca să vadă strada. O mașină trecu în viteză. Apoi zări un cuplu mergînd repede pe trotuar.

Părăsi fereastra și se îndreptă spre ușa care dădea în curtea interioară, verificînd-o, așa cum făcuse și Simon Winter, ca să se asigure din nou că era încuiată. O și zgîlții puțin. Regretînd că închizătoarea era atît de șubredă, se hotărî ca a doua zi dimineată să vorbească și cu domnul Gonzalez, proprietarul complexului de clădiri Sunshine Arms. „Sînt bătrînă, își zise ea. Toți sîntem bătrîni aici și ar trebui să pună închizători mai bune și chiar un sistem de alarmă, ca acela pe care îl are prietena mea, Rhea, în Belle Vue. Nu trebuie decît să apese pe un buton și poliția vine imediat, ca printr-o minune. Și noi ar trebui să avem aici așa ceva, se gîndi Sophie. Ceva modern.“

Aruncă o nouă privire pe fereastră, dar în afară de întuneric nu zări nimic altceva.

Mister Boots era la picioarele ei.

– Vezi, pisi, n-ai de ce să-ți faci griji.

Pisica nu răspunse, bineînțeles.

Se simți obosită de toată acea spaimă. Pentru o clipă, se gîndi chiar că ideea de a se muta la un centru pentru bătrîni, așa cum încercase fiul ei s-o convingă, nu era atît de rea.

Dar își spuse că și acest lucru, ca toate celelalte, putea să aștepte pînă mîine. Își recapitulă în minte ceea ce avea de făcut a doua zi dimineată: să-l sune pe domnul Gonzalez, să cumpere un deschizător de conserve electric, să-l sune pe fiul ei, să facă o vizită la Centrul Holocaustului, să vorbească cu rabinul, cu domnul Silver și cu doamna Kroner, să se întâlnească cu Simon Winter și să ia o hotărîre. O zi plină, se gîndi ea. Intră în baie și deschise dulăpiorul cu medicamente. Erau aranjate, la îndemînă, tot felul de flacoane: pastile pentru inimă, pentru digestie și altele. Într-o cutiuță, la capătul raftului, găsi, în sfîrșit, ceea ce căuta: somnifere. Își răsturnă în mînă flaconul, luă o singură pastilă și o înghiți fără apă.

– Ei, spuse ea privind-se în oglindă. În aproape zece minute o să fii în lumea viselor.

Se grăbi să ajungă în dormitor, se dezbracă, agățându-și cu grijă rochia în dulap și își puse lenjeria de corp într-un geamantan din nuiele. Îmbracă o cămașă de noapte din mătase artificială, aranjînd volanele din jurul gîtului. Își aminti că această cămașă era una dintre preferatele lui Leo, care o tachina și îi spunea că este foarte sexy cînd o poartă. Îi era dor de el. Nu se gîndise niciodată că ar fi sexy, dar îi plăcea cînd îi spunea Leo așa, o făcea să se simtă dorită, ceea ce era plăcut. Se mai uită o dată la portretul soțului ei și apoi se băgă în pat. Simțea o căldură în trup, tot mai puternică, pe măsură ce somniferul își făcea efectul.

Pisica sări în pat, lîngă ea.

Sophie se întinse și o lovi ușor.

– Am fost rea cu tine, zise ea. Îmi pare rău, *Mister Boots*.
Acum trebuie să dorm.

Motanul se încolăci alături de ea.

Bătrîna închise ochii. Era tot ceea ce-și dorise mai mult pe lume: o seară tihnită și un somn confortabil, fără vise.

Ca o cutie neagră, noaptea se închise deasupra ei. Nici nu se mișcă, peste cîteva ore, cînd *Mister Boots* se ridică brusc, se arcui, scuișind și pufăind, plin de teamă la auzul unor zgomote făcute de cineva care intrase în apartament.

TREI

Contabilul morților

Era douăsprezece și nouă minute noaptea și operatoarea numărul 3 de la Salvarea din Miami era nervoasă pentru că schimbul ei întârziase a treia oară în acea săptămână. Știa că operatoarea cu numărul 17 avea copil mic, bolnav de bronșită, dar, oricum, nouă minute erau nouă minute, voia să ajungă cât mai repede acasă, poate mai apuca să doarmă pînă cînd fiul ei o va scula dimineța, tot învîrtindu-se prin baie și prin bucătărie în micul lor apartament din Carol City. Unul dintre avantajele adolescenței era, știa și ea, că pe tineri nu-i deranja zgomotul. Așa că acum număra minutele care se adăugau la drumul pe care-l avea de făcut: să meargă cu mașina de-a lungul plajei, pe dig, să treacă pe lîngă calea ferată, s-o ia pe scurtătură prin Liberty City și, în sfîrșit, să ajungă la mica ei locuință, într-o zonă care nu aparținea nici orașului, dar care nu se putea numi nici suburbie – o zonă cu locuințe pentru cei cu venituri modeste, sau chiar foarte modeste, care oferea o oarecare siguranță și mai puțină bătaie de cap și umilință decît cu o milă sau două mai departe. Cu vechiul ei Chevy, pe care îl avea de opt ani, drumul dura aproape o oră.

În dreapta și în stînga ei, numerele 11 și 14 preluaseră deja noua tură de noapte. Numărul 11 făcea legătura dintre o companie de pompieri și o clădire de trei etaje unde izbucnise un incendiu, mai jos de Collins Avenue, iar numărul 14 făcea

legăturile telefonice pe care i le cerea un polițist care urmărea un BMW de-a lungul falezii Julia Tuttle. Fusesse o noapte obositoare: un jaf la un magazin, un viol, un incendiu lângă un club de noapte. Destul de mult de lucru pentru ea, dar nu prea erau niște întâmplări care să apară pe prima pagină a ziarelor. Operațiunea numărul 3 se uită în sus, întinzându-și gîtul, ca să vadă mai bine dacă îi vine schimbul, numărul 17.

Încă o mai căuta din priviri pe colega ei, cînd o lumină roșie se aprinse pe tabloul de comandă din față și, fără să se mai gîndească, făcu legătura și vorbi cu o voce nazală, ca de robot:

– Miami Beach, Departamentul Pompierilor, Poliția și Salvarea.

Imediat ce a auzit vocea și-a dat seama că este o persoană în vîrstă.

– O, Doamne, vă rog, trimiteți poliția imediat! Cineva a omorît-o! Oh, biata doamnă Millstein! O ambulanță! Trimiteți o ambulanță, vă rog!

Era obișnuită să audă zilnic asemenea mesaje isterice.

– Da, doamnă, imediat. Spuneți-ne adresa!

– Da, da... Sunshine Arms, 1290, Thirteenth Court. Repede, vă rog...

– De ce fel de ajutor aveți nevoie? Ce s-a întîmplat?

Telefonista păstră un ton egal, fără să trădeze nici o emoție.

– Am auzit un zgomot, eu și cu Henry, și el a venit jos ca să vadă ce e, și domnul Finkel a venit și el, dar ea era moartă! Oh, Doamne, unde o să ajungem? Trimiteți poliția, vă rog! Cineva a ucis-o! O, Doamne, ce ne mai așteaptă?

– Rămîneți la aparat, vă rog!

Telefonista o lăsă pe femeie pe linie, în timp ce apăsă pe un alt buton.

– Orice ofițer disponibil... Probabil o crimă, 1290, Thirteenth Court. Codul este trei. Da, a murit cineva. Patrula, răspundeți, vă rog!...

Apăsă pe al doilea buton, făcînd legătura cu o ambulanță:

– Am primit un mesaj de la 1290 Thirteenth Court, o crimă, este vorba despre oameni în vîrstă. E pe șosea. Vedeți dacă este nevoie de asistență.

Nu era procedura obișnuită, dar operatoarea lucrase înainte, timp de zece ani, la Salvare și știa că sirena de la ambulanță a ajutat uneori oamenii, dîndu-le o speranță.

Făcu din nou legătura cu femeia agitată care sunase.

– Doamnă, am anunțat serviciile respective. Sînt în drum spre dumneavoastră. Poliția trebuie să vină imediat. Și am sunat și la Salvare.

– L-a văzut, Henry al meu l-a văzut fugind prin spate. Era un negru și Henry s-a luat după el pe alee, așa a făcut, dar l-a pierdut și atunci am sunat. Oh, biata doamnă Millstein!

– Doamnă, criminalul este prin apropiere?

– Poftim? Cine? Nu, a fugit pe alee.

– Doamnă, nu închideți! Dați-mi numele și adresa dumneavoastră!

O lăsă din nou să aștepte și făcu un alt număr.

– Omucideri – Miami Beach. Polițistul Robinson.

– Domnule polițist, aici este operatoarea numărul 3. Am sunat și la 911. Cred că noaptea dumneavoastră liniștită a luat sfîrșit. Am primit un telefon, probabil o crimă, într-o locuință din Sunshine Arms, South Beach. Am rugat o patrulă să meargă acolo, dar poate vreți să vă duceți și dumneavoastră, înainte de a încurca ei treburile.

Walter Robinson îi recunoscuse vocea:

– Lucy, spuse el, dacă n-ai fi sunat, m-aș fi plictisit de moarte.

Telefonista zîmbi, ar fi vrut să fie, pentru o clipă, mai tînără și să arate mai bine, să n-aibă un soț acasă care să sforăie în marele pat dublu, apoi replică:

– Ei bine, domnule polițist, chiar că n-o să te mai plictisești de-acum. M-a sunat o bătrînă disperată, am lăsat-o pe fir. Mi-a spus că posibilul criminal tocmai a întins-o. Dacă te grăbești, poate ai noroc.

– Norocul, i-o întoarce Robinson, nu se prea găsește din belșug pe lumea asta.

Telefonista aprobă, încuviințînd din cap. Ridică privirile și o văzu pe colega ei de tură, numărul 17, intrînd în cameră, cam spășită, gata să-i ceară iertare pentru întîrziere.

– Ei, domnule polițist, dacă n-ai nevoie de noroc...

– N-am spus că n-am nevoie, Lucy. Am spus doar că e cam greu de găsit. Mai ales seara tîrziu, în oraș.

– Așa e, zise telefonista și întrerupse legătura.

Apoi auzi o sirenă în receptor, pe linia deschisă încă, cea pe care rămăsese bătrîna cu mesajul, și hohotele de plîns ale acesteia.

Walter Robinson puse telefonul în furcă și notă adresa pe o bucată de hîrtie, gîndindu-se că afară era cald, o căldură nesuferită, lipicioasă, care amenința să-l sufocă de-a binelea. Știa ce-l așteaptă, o dată ce iese din biroul răcoros și curat. O lume care înota în aerul cald și umed, ce-l va strînge ca într-un corset. Respiră adînc și vîrî cursurile de drept, pe care le răsfoise pînă atunci, într-un sertar, apoi luă transmițătorul-radio, așezat într-un colț pe biroul său. „Ce groaznic să mori într-o noapte ca asta!“, își spuse el.

Robinson, încărcat mai curînd de tot ceea ce văzuse de-a lungul carierei sale, decît de ani și de o diplomă în drept, care putea fi oricînd biletul lui de plecare din poliție, conducea cu viteză în lumina becurilor cu sodiu lichid ce dădeau orașului o strălucire supranaturală. Deși nu considera Miami ca fiind locul său de naștere, lucru valabil numai pentru albi cu vorba tărăgănată și neciopliții de la sud de Dade, se născuse și copilărise în Coconut Grove, ca fiu al unui profesor de școală generală.

Al doilea nume al său era Birmingham, deși nu-l folosisese niciodată. Era prea greu să explice albilor și hispanicilor din cadrul poliției din Miami Beach de ce i se dăduse numele unui oraș. Mama lui era o verișoară mai îndepărtată a unui copil ucis

în atentatul cu bombă din 1963, ce avusese loc în biserica din Birmingham. Botezându-l astfel, mama sa își mai alinase durerea, încercase să păstreze amintirea acelei tragedii și să-l facă și pe el să nu uite de unde venea – Birmingham fiind un oraș în statul Alabama¹.

Să uite de unde se trage nu i s-ar fi părut lui Walter Robinson ceva prea grav. Nu fusese niciodată în orașul al cărui nume îl purta și nici nu-i plăcea, în mod special, să se întoarcă în locurile unde copilărise. Grove este un cartier destul de ciudat din Miami. Timpul și dezvoltarea urbană au făcut ca una dintre cele mai rele mahalale să invadeze o zonă cu mare trafic, creînd astfel o lume guvernată de teamă, violență și invidie. Robinson trăise în această lume și nu prea îi plăcea să-și amintească de ea.

În ciuda celor opt ani petrecuți ca polițist în Miami, parcurgînd toate treptele pînă la cea de anchetator, încă nu se simțea ca acasă. Era stîmjenit de propria lui incapacitate de a se atașa de un loc anume, i se părea oarecum nefiresc și încerca să ignore asemenea probleme.

Se îndreptă spre Thirteenth Court unde zări mașina patrului parcată lîngă complexul de clădiri Sunshine Arms. Observă, mulțumit, că polițiștii izolaseră deja zona cu obișnuitele benzi galbene. Ieși din mașină și trecu pe lîngă un mic grup de persoane în vîrstă, adunate într-un colț al curții. Cînd se apropie de clădire, un sergent din patrulă îl strigă, iar el întrebă:

– Despre ce este vorba?

– Victima este o bătrînă, a fost găsită în dormitor. Există urme că s-a forțat intrarea din spate. E ușa de la curtea interioară, o ușa glisantă pe care ar putea-o sparge și puștiul meu de șase ani...

– Da, știu genul ăsta de ușa. Semne de violență?

¹ Birmingham este și un oraș în nord-vestul comitatului Warwickshire, în centrul Angliei (n. tr.).

– Nu prea. Dar se pare că agresorul a luat tot ce-a putut înainte de a ajunge vecinii. Probabil că, atunci cînd i-a auzit venind, a luat-o la fugă. Unul dintre locatari, domnul Henry Kadosh, din apartamentul de deasupra, l-a urmărit pe tip pînă la alee, l-a văzut destul de bine. Soția lui a sunat la 911.

– Și?

– Era negru. Probabil pînă în douăzeci și cinci de ani. Înalt cam de 1,82 m și destul de slab, cam 79 de kg. Purta încălțăminte sport și un tricou negru.

– Ca și mine, spuse Robinson. Știu că o să se găsească unul care să zică: „Negrii ăștia seamănă toți între ei“, înainte ca eu să plec de-aici.

Robinson imitase vocea unui bătrîn, cînd făcuse comentariul. Sergentul rîse.

– Cînd o să te duci acolo, ai să vezi că cineva o să strige: „Uite-l! El e!“

Robinson rîse, la rîndul lui.

– Probabil. N-ar fi prima dată.

Sergentul continuă.

– Am lăsat pe cineva de pază. Să vedem, poate avem noroc.

– În ultima jumătate de oră ești a doua persoană care-mi amintește de chestia cu norocul. Nu prea mă simt norocos în noaptea asta.

Sergentul ridică din umeri.

– Cred că nici femeia n-a prea avut noroc.

Și arată cu capul înspre locuința unde avusese loc crima.

– Crezi că martorul are vreun aparat special ca să vadă totul?

– El a spus că l-a văzut pe criminal. Poate că așa e. Dar stai puțin! După ce a spus asta, soția lui i-a dat ochelarii!

– E clar. Sînt cei doi din grupul ăla de-acolo?

Robinson arată spre bătrînii strînși în colț.

– Dar, chiar în față.

– Bun, întii vreau să dau o raită prin locuință.

– Am chemat echipa de la laboratorul de criminalistică. Și pe doctor. Trebuie să sosească.

– Bine, mulțumesc.

Detectivul se îndreptă spre clădire. Ezită o clipă, apoi intră încet în locuința Sophiei Millstein. Cu fiecare pas, dezinvoltura pe care o avusese când schimbase câteva vorbe cu sergentul dispărea, fiind înlocuită de o concentrare tot mai intensă. În camera de zi, se afla un alt sergent din patrulă. Stătea lângă colivia papagalului și nota ceva într-un carnetel. Îl salută din cap și-i arată, cu un gest al mâinii, ceva în spate, deși nu mai era nevoie, pentru că Robinson se îndrepta într-acolo. Era mulțumit că ajunsese înaintea celor de la laborator și pentru că polițiștii din patrulă nu mișcaseră corpul, așa cum făceau uneori. Prefera să fie singur cu victima, un timp; era răgazul în care imaginația lui putea reconstitui cât de cât ultimele secunde de viață ale acesteia. Și dacă exista o clipă în care „vocea” mortului îi putea vorbi, aceea era. Știa că în lumea teribilă, care cerea mereu dovezi, a criminalistului, o asemenea idee putea părea fantezistă. Dar acest lucru îl ajuta să înțeleagă și să descopere ceea ce se întâmplase. Aflase de mult că orice element care ajuta la dezlegarea crimei era important.

Pe când mergea tăcut prin dormitor, atent ca un părinte care nu vrea să-și trezească copilul din somn, se gîndea, ca de obicei, că își ura meseria. Era doar un lung șir de nopți toride, de cadavre și hîrțogăraie. Căldură, duhoare și corvoadă. Deși era încă tînăr, renunțase de mult să se compare cu imaginea idealizată a lui Sherlock Holmes sau a lui Hercule Poirot, și nici nu se vedea în postura de erou justițiar, gata să îndrepte nesfîrșitele rele pe care oamenii și le fac unii altora, așa cum unii dintre polițiști încă mai simțeau. Se vedea, pur și simplu, ca un fel de „contabil” al celor morți. El le ținea socoteala. Era treaba lui să curețe și să facă lumină asupra celor întîmplate în ultimele, oribilele lor momente și apoi să prezinte unei autorități adevărul

descoperit, fie că această autoritate se compunea dintr-un com-
plet de judecată sau era reprezentată de niște jurați.

Femeia avea brațele întinse în lături, răsucite în mod ciudat,
înfășurate într-o învâlmășeală de cearșafuri. Se gândi că bătrîna
se luptase din răputeri cu agresorul, care o împiedicase să se
ridice și o omorîse.

Robinson credea cu încăpăținare că se obișnuise cu munca
lui, preferînd să nu se concentreze asupra criminalului mai întîi:
cine era, cum arăta etc. Senzația de agitație pe care o simțea
dorea să o pună pe seama faptului că tot ceea ce făcea era doar
rutină, deși alții ar fi spus că este, mai degrabă, o muncă de artist.
Oricum, stilul lui de a aborda faptele dădea rezultate. Rezolvase
la fel de multe cazuri ca orice alt polițist din departament și era
apreciat pentru flexibilitatea gândirii sale, era un om căruia nu-i
păsa cun fuseseră rezolvate crimele din moment ce criminalul
fusesse prins. Șefii lui îl considerau un polițist de valoare. Iar el,
pe de altă parte, ignora etichetările de orice fel, i se părea ceva
aproape bolnăvicios să te gîndești mereu la propria valoare, așa
că prefera să lucreze singur.

Se apropie încet de victimă, atent pe unde pășea, cu mîinile
lipite de corp, ca să nu atingă din greșeală ceva. Observă ime-
diat urmele roșii de pe gîtul femeii și ochii larg deschiși spre
moarte. Se spunea că ochii victimei poartă întipărită figura
criminalului. Văzuse nu o dată victime cu ochii scoși din cauza
acestei superstiții a ucigașilor. Ar fi vrut să fie adevărat. Totul ar
fi fost mai ușor pentru el.

Ar fi vrut s-o întrebe pe bătrîna: „Cine te-a ucis?“, dar nu
văzu în ochii ei decît groaza. Nu era surprins: ceea ce a trezit-o
pe femeie a fost extraordinara putere cu care atacatorul îi apăsa
traheea. Dacă ar fi trezit-o zgomotul făcut de acesta în clipa în
care a intrat în casă, atunci crima n-ar mai fi avut loc aici, în dor-
mitor, ci în altă parte. Detectivul aruncă o privire în jur, căutînd
un flacon cu somnifere. Trebuia să caute și în baie, știind că s-ar
fi putut afla în dulăpiorul de acolo.

Robinson își îndepărtă privirile de la victimă și cercetă camera ca un expert care așteaptă să înceapă licitația. Sertarele erau deschise, cu conținutul răsturnat pe jos. O lampă de pe noptieră era trântită pe podea. La început, Robinson s-a gândit că a fost o luptă. Dar apoi a renunțat la ideea asta. Nu, lupta a fost în pat, se vedea după cearșafurile răvășite și cămașa de noapte sfîșiată, și a durat puțin, totul s-a consumat în cîteva minute. Deci era cineva care știa că nu avea prea mult timp, așa că a răscolit încăperea cît de repede a putut. A văzut o pernă zăcînd pe jos, fără învelitoare. Oare o femeie bătrînă doarme în cearșafuri curate, dar cu o pernă fără față de pernă? Nu, hoțul a luat învelitoarea ca să pună în ea ceea ce furase. Oare agresorul va fi destul de deștept să arunce fața de pernă? Cine știe...

Polițistul scoase un oftat lung. În cameră era o atmosferă înăbușitoare: aerul cald care se strecura prin ușa spartă ce dădea spre curtea interioară și cel care pătrundea prin ușa locuinței lăsată deschisă de echipa de la laborator făcea ca instalația de aer condiționat să fie ca și inexistentă. Simțea transpirația lipicioasă de pe frunte și de la subsuori.

Clătină din cap. Totul îi era atît de cunoscut, atît de teribil de cunoscut, se gîndi Robinson: o femeie bătrînă, singură, un apartament cu terasă, cu o ușă ce dădea spre ea, care nu se închidea bine, împrejurimi în care aleile și umbrele se găseau din plin, bătrîni care încasau pensiile lunar; bijuterii destule și bancnote de douăzeci de dolari – o lovitură ușoară și rapidă, într-o casă care nu avea sistem de alarmă, pentru că pensionarii nu-și permitteau, nu tu paznic, nu tu cîini. O lume lipsită de apărare, fragilă, se gîndi polițistul. Un coșmar obișnuit în marile orașe.

S-a mai întîmplat și-n altă parte, într-o altă noapte. În fiecare noapte. Variațiuni pe aceeași temă. Ești bătrîn și vulnerabil și încerci să păstrezi puținul care ți-a mai rămas pe lume, dar este cineva mai tînăr, mai puternic, mai disperat, care va veni și-ți va lua și puținul acesta. Dacă ai noroc, te lovește și gata, îți dă una în cap și pleacă. Poate supraviețuiești, rămîi cu o contuzie, un

braț rupt, un șold dislocat... Dacă n-ai noroc, mori. Robinson încercă să numere câte cazuri ca acesta văzuse pînă atunci. O duzină? O sută? Oare femeia se gîndise, cînd se dusesese la culcare, că va deveni o pradă?

Robinson vorbi încet, ca pentru el, adresîndu-se, de fapt, ucigașului:

– Deci ai spart ușa și ai intrat, n-a fost prea greu... Apoi ai surprins-o pe bătrîna dormind, ai strîns-o de gît, dar, încercînd s-o ucizi, ai făcut prea mult zgomot, așa că ai sărit din pat, ai înhățat tot ce ți-a ieșit în cale, pe urmă ai fugit, dar nu destul de repede, nemernicule, pentru că cineva te-a văzut.

Polițistul auzi voci în camera de zi și își dădu seama că veniseră cei de la laborator. Auzi un fotograf din echipă strigîndu-l:

– Hei, Walter, unde ești?

– Aici.

Se uită din nou la cadavru. Ceva îl izbi în aspectul lui general, dar nu-și putu da seama ce anume. Ușor contrariat, se duse să-i primească pe ceilalți. Își relua aerul jovial al celor care vor să se apere, în profesia lor, de ceva teribil: moartea violentă.

– Hei, Walter, spuse un tehnician ce ducea o trusă imensă din piele. Care-i treaba?

– Nu e cine știe ce. Bătrîna trăia singură, Ted. Cred că ai să găsești și amprente. Vezi ce faci cu sertarele alea! Bobby, fă poze peste tot, și la puful din perne și la cea pe care a aruncat-o criminalul. Și chiar la ușă, unde a forțat intrarea. „Doctorul Moarte” a venit?

– S-a oprit pe drum. De fapt, cu noi e unul dintre asistenți. Șeful are treabă în altă parte.

– Hm, probabil că este în Liberty City, un caz cu trei morți, interveni fotograful, în timp ce-și potrivea aparatul și blițul. A fost o spargere, așa am auzit la emițătorul din mașină. Știi, s-or fi certat hoții între ei și bang! bang! Asta chiar că o să apară în ziarul de mîine. Acolo e și el.

Robinson știa că medicului legist care conducea laboratorul îi plăcea să asiste la anchete spectaculoase, care apăreau în *Herald* și la televizor. Dar clătină din cap.

– S-o fi dus el acolo, dar fiți atenți că o să apară și pe-aici, înainte să terminăm noi. Și la fel o să se întâmple și cu ziaristii și cu reporterii de televiziune. Cred că or să vină toți în același timp. De parcă s-ar speti muncind, doctorul ăsta, dar nu e deloc așa.

Celălalt polițist care se afla în cameră rîse. În momentul în care fotografii începu să facă poze, se auzi un pocnet, ce se repetă apoi tot mai des. Sunetul acela părea să se întrepătrundă cu zgomotele făcute de ceilalți experți din echipă, care luau amprente și mostre – adică totul se derula ca de obicei.

Robinson se hotărî să iasă și să vorbească cu cel care-l urmărise pe agresor. Sînt bătrîni, se gîndi el, și e tîrziu; în curînd vor fi obosiți de atîta așteptare. Trebuie să le pună întrebări cît mai au încă mintea limpede.

Din prag, mai aruncă o privire în toată camera, încercînd să-și dea seama ce nu era în regulă. Se mai uită încă o dată la corpul victimei. Încă nu-i putea spune pe nume, era doar un corp, dar știa că, în curînd, numele va întregi personalitatea victimei. Acum era doar un număr pe un dosar.

PATRU

Speranța

Cînd văzu girofarurile poliției la capătul blocului, Simon Winter se opri brusc, ca și cum picioarele i s-ar fi înfipt în trotuar și rămase cu gura căscată de uimire.

Făcu un pas spre locul unde era poliția, avînd tot felul de imagini și gînduri terifiante în minte. Își spuse că a fost, probabil, un incendiu, o spargere, sau cineva a avut un atac de cord... Sau a fost un accident de mașină. Cu fiecare posibilitate, pasul i se mărea, astfel încît în clipa în care ajunse la banda galbenă cu care poliția izolase zona, aproape că alerga, cadența imprimată pașilor exprimînd, tot mai mult, îngrijorarea. Nu voia să spună în minte cuvintele de care se temea cel mai mult: era o crimă.

Se opri la intrarea în complexul de clădiri gîfîind. Erau cel puțin o duzină de mașini ale poliției parcate pe străduța îngustă; luminile lor colorau în albastru și roșu clădirile din jur. Erau și două camionete ale televiziunii. Simon îi văzu pe operatori strînși lîngă trotuar și vorbind. Zări și o furgonetă cu însemnele celor de la laboratorul de criminalistică și cîțiva polițiști stînd lîngă fîntîna secată din curte. Își dădu seama că nici unul nu părea grăbit, deci nu erau acolo pentru vreo urgență, și asta îl făcu să respire mai greu. Oamenii lucrează repede cînd mai este o inimă care bate. Cînd nu, nu se mai grăbesc...

Înghiți în sec, simțindu-și gâtul cumplit de uscat și trecu pe sub banda galbenă. Mișcarea aceasta atrase privirile unuia dintre polițiști, care-i făcu semn cu mîna:

– Nu aveți voie să intrați!

– Locuiesc aici, replică Winter. Ce s-a întîmplat?

– Cum vă numiți? întrebă polițistul, apropiindu-se de el.

Era tînăr și părea foarte solid din cauza vestei antiglonț pe care o purta.

– Winter. Locuiesc în apartamentul 103, chiar aici. Ce s-a întîmplat?

– A fost o spargere. O bătrînă a fost ucisă.

Simon Winter biigui:

– Sophie Millstein?

– Exact. O cunoașteți?

Începu să înșire cuvintele, încurcîndu-se:

– Chiar în seara asta... Am văzut-o în seara asta... Am ajutat-o să închidă ușa și...

– Ați văzut-o în seara asta?

Winter dădu afirmativ din cap. Își simțea stomacul încleștat de durere.

– Vreau să vorbesc cu polițistul care se ocupă de caz, rosti el.

– Știți ceva, domnule Winter, sau sînteți doar curios?

– Vreau să vorbesc cu el.

Se uită lung la sergentul din patrulă, încercînd să-și stăpînească tulburarea.

Omul ezită, apoi spuse:

– Vă duc la el.

Îi arătă lui Simon pe unde s-o ia, străbătînd curtea, cînd îi văzu și pe ceilalți vecini în pijamale, strînși lingă fîntînă. Doamna Kadosh începu să-i facă semne și să-l strige:

– Domnule Winter! Domnule Winter! Oh, ce groaznic!

Doamna Kadosh izbucni în lacrimi. Simon se îndreptă repede spre grup. Domnul Kadosh dădea mereu din cap.

– Într-adevăr, este groaznic! spunea el, ca și cum ar fi fost un ecou al soției sale.

– Dar ce s-a întâmplat? întrebă Winter. Eu am ieșit să mănînc și m-am plimbat puțin, și cînd mă întorc, iată ce...

Doamna Kadosh îl întrerupse. Era o femeie durdulie, cu părul blond acum aproape alb, pe care-l purta strîns sub un fileu, destul de mare ca să prindă pești cu el, îmbrăcată într-un halat de baie de un roșu strident, cu o floare uriașă țesută pe piept. Mai mult ca sigur că transpira abundant sub el, pe o asemenea noapte călduroasă și umedă.

– Era aproape de miezul nopții și Henry citea în pat după ce se uitase cîteva minute la emisiunea lui Jay Leno, numai la glume, nu și la toată vorbăria aia, iar eu stăteam, pur și simplu, cînd am auzit un țipăt, mai mult ca un strigăt de teamă, s-a auzit așa, deodată, nu știam de unde vine, dar după ce m-am gîndit puțin, mi-am dat seama că era biata doamnă Millstein. Mi-am zis că poate are din nou un coșmar, în ultima vreme nu mai dormea așa de bine, și uneori o auzeam strigîndu-l pe Leo, Dumnezeu să-l odihneasă în pace. Deci n-am fost foarte atentă, dar Henry intră și spune: „Ai auzit?” și eu îi răspund: „Bine-înțeles.” Și el zice că ar fi bine să mergem jos ca să vedem ce e cu doamna Millstein.

– Da, așa e, murmură domnul Kadosh. Să vedem ce e cu doamna Millstein.

Simon voia să-i grăbească să spună mai repede ceea ce aveau de spus, dar știa că cei din familia Kadosh erau unguri – Henry fusese odinioară Henrik – și dacă puneai la socoteală vîrsta și limbajul lor cam greoi, nu prea reușeai să-i faci să vorbească mai repede. Așa că se mulțumi să dea din cap.

– Deci Henry al meu se duce și-și ia papucii, apoi își ia halatul, se duce în bucătărie, ia lanterna, pe urmă iese și bate la ușa de vizavi și-l roagă pe domnul Finkel să deschidă...

Domnul Finkel aprobă din cap.

– Așa e.

Doamna Kadosh îi aruncă o privire rapidă, ca și cum ar fi vrut să arate că e obișnuită cu întreruperile soțului ei, dar un vecin trebuie să-și aștepte rîndul. După care continuă:

– Așa că Finkel, care nu avea aparatul auditiv, nu prea înțelege despre ce e vorba, dar își ia și el halatul și amîndoi coboară și bat la ușa doamnei Millstein. Și bat, și bat, dar nu le răspunde nimeni. „Doamnă Millstein, doamnă Millstein, vă simțiți bine?” Nimic. Atunci Henry și Finkel urcă încet scările și vin și mă întrebă: „Ce să facem? Nu răspunde nimeni.” Eu le spun să coboare din nou, să dea ocol clădirii și să se uite prin curtea interioară, și ei așa fac. Și știți ce s-a întîmplat?

– Ușa de la curtea interioară era spartă. Deschisă de-a binelea, interveni Henry.

– Pe urmă, continuă doamna Kadosh, Henry și domnul Finkel vin repede înapoi, eu îi așteptam, și Henry spune: „Maria, Maria, cheamă repede poliția, sună la 911! Imediat!” Și nici n-apucă să spună asta, că și auzim un alt zgomot, venind din spate. Adică din curte. Alergăm cu toții și Henry îl zărește imediat pe...

– Nu erau cine știe ce pisici sau cîini scormonind prin gunoi. Era un negru care fugise din locuința doamnei Millstein.

Doamna Kadosh scutură din cap.

– Și Henry se ia după el, pe alee. Finkel și cu mine am vîrît capul pe ușă. Am văzut-o înăuntru pe biata doamnă Millstein. O omorîse.

Simon simți o amețeală în cap și un val de căldură prin tot corpul, urcînd pînă în gît. Era năucit. Tînărul sergent îl atinse ușor pe spate și Winter se întoarse spre el.

– Haideți, domnule! Acum știți ce s-a întîmplat. Tot mai vreți să vorbiți cu cel care cercetează cazul?

– Da, replică Simon. Victima...

Se încurcă și se opri, gîndindu-se: „Victima ce?”

Începu să raționeze rapid și simplu: „O bătrână vine la ușa mea, îngrozită că ar putea fi omorâtă. Ceea ce se și întâmplă. Dar poate fi omorâtă când, de fapt, nu era luată prin surprindere?”

Avea nevoie de timp ca să analizeze mai bine totul, dar apoi își dădu seama că traversa curtea, urmîndu-l pe sergent și îndreptîndu-se spre ușa de la locuința Sophiei Millstein. Trecu pe lîngă îngerășul cu trompetă. La fiecare cinci secunde, o lumină roșie scâldea statuia, încît aveai senzația că era ca într-o baie de sînge. Simon se opri în prag, uitîndu-se la agitația dinăuntru. Un om cu o trusă, luînd amprente în bucătărie, altul lua niște probe din covor. Sergentul se îndreptă spre un negru, cu părul ca sîrma, care-și tot desfăcea cravata, înnebunit de căldura și umiditatea din cameră. Făcu un semn, arătîndu-l pe Simon. Fostul polițist se opri și-l așteptă pe tînăr să se apropie. Acesta supraveghease pînă atunci tot ceea ce se întîmplase în apartament. Încerca să-și controleze emoțiile care-l năpădeau, încerca să se concentreze, forțîndu-și memoria: „Haide, doar ai mai văzut nu știi cîte cazuri! Analizează decorul – tot ceea ce vezi. O să-ți spună adevărul, cu condiția să nu te grăbești și să lași lucrurile să curgă de la sine. Lasă lucrurile să-ți spună, pe limba lor, vechea poveste a unei crime...”

Îl privi o clipă pe Simon Winter și observă felul în care acesta scruta camera. Puse acest fel de a privi lucrurile pe seama nervozității sale. Robinson se întoarse spre sergentul care-l condusesese pe Simon pînă acolo.

– Deci, care-i treaba cu moșulică?

– Îl cheamă Winter, stă vizavi, pe partea cealaltă a curții. Spune că a văzut-o pe victimă în seara asta. Probabil că a fost ultimul care a văzut-o în viață. A auzit cînd femeia și-a închis ușa locuinței. M-am gîndit că poate vreți să-i luați o declarație.

– Hm... da, replică Robinson. Ia-o tu.

Sergentul încuviință din cap.

– Poate că face și identificarea pentru noi?

– Da, e o idee bună.

Cu un gest scurt, se întoarseră amândoi și porniră spre Simon. Robinson se prezentă repede.

– Sergentul o să vă ia declarația, îi spuse apoi bătrînului.

Dacă vreți, am dori să faceți dumneavoastră identificarea victimei. Dacă vă simțiți în stare, desigur. Pentru dosar, știți. Ca să fim foarte siguri, înainte de a le anunța pe rude. Doar dacă doriți... Nu prea e ușor de suportat să...

Simon privea încă atent în jurul său, apoi se uită fix la polițistul care ancheta cazul și rosti încet:

– Am mai văzut așa ceva.

– Ce anume?

– Toate astea... Timp de douăzeci și doi de ani le-am tot văzut, la poliția din Miami. Și ultimii cincisprezece ani la omucideri.

– Ați fost polițist?

– Da. Acum sînt la pensie. A mai trecut ceva timp de cînd n-am mai văzut „decorul“... Vreo doisprezece ani.

– Nu prea aveți de ce să vă pară rău.

– Exact, spuse încet Simon. E tot la fel.

Robinson nu luă în seamă comentariul cu dublu înțeles și îi întinse mîna. La fel făcu și tînărul sergent, și nu era doar un gest de circumstanță.

– Probabil că pe-atunci era altfel, spuse el.

– Nu, replică Simon. Oamenii mor la fel. Diferența este că astăzi aveți tehnologia de partea voastră. Noi nu prea aveam aparatele și celelalte lucruri pe care le aveți voi azi: testări ADN în laborator, calculatoare. Nu, nu aveam calculatoare. Cum te înțelegi cu ele, detectivule?

– Bine.

– Crezi că un calculator poate rezolva o crimă?

Robinson ridică din umeri.

– Poate că da.

După ce se mai gîndi o clipă, adăugă:

– Da, cred că da.

O vreme îl urmări pe Winter cum cercetează atent locul, absorbînd, parcă, fiecare detaliu. Polițistul se gîndi la două lucruri: primul – că nu prea îi plăcea acest Simon Winter, și al doilea – era clar că trebuia să folosească experiența unui polițist vechi în meserie, chiar dacă era pensionat și trăia din amintiri. Zeci de crime, violuri, atacuri erau acum semne ale unor vremuri mai bune, ale tinereții... Își aduse aminte, fără să vrea, de un caz de prejudiciu discutat la cursul de drept cu două seri în urmă. Scrisese o lucrare cam în bătaie de joc, pentru care nu prea a fost lăudat. Walter Robinson nu voia să fie doar un simplu polițist care să lupte să cîștige doar atît cît să-și poată permite o servietă din piele și un costum de haine mai scump, și nici să treacă de partea cealaltă, așa cum făceau mulți polițiști care studiau dreptul și ajungeau apoi avocați sau procurori. Deși își spunea că, în felul acesta, ar putea fi angajat la o firmă, unde singura lui grijă ar fi să dea mîna cu tot felul de funcționari și oameni de afaceri – un loc unde ar uita curînd de crime și de victimele neajutorate, la un pas de moarte.

– O.K., zise el scuturîndu-și capul pentru a alunga plăcutele imagini ale unui posibil viitor, haideți să facem identificarea, apoi dați o declarație sergentului.

Simon îl urmă pe tînărul polițist prin casă, amintindu-și că și el făcuse același drum mai înainte, în acea seară. Acum micul apartament era plin de polițiști și de experți, toate luminile erau aprinse și girofarurile de afară măturau pereții, dezorientîndu-l pe Winter. I se părea că locuința în care intrase atunci cînd Sophie Millstein îl așteptase în prag era schimbată, aproape necunoscută, ca o amintire din copilărie. Unghiurile, culorile, mirosurile, toate îi păreau străine. Se uită în jurul lui, după pisică, dar aceasta dispăruse. Îl urmă pe polițist în dormitor.

Sophie Millstein zăcea pe spate, în pat. Cămașa de noapte îi era mototolită și ruptă din cauza luptei cu criminalul; i se vedeau sînii lăsați. Părul, nemaifiind prins în agrafe, era ciufulit, ca și cum ar fi stat cu capul în apă și apoi se uscaseră la întimplare. Nasul îi sîngerase, iar acolo unde se uscaseră, deasupra buzei superioare, era o pată maro. Genunchii stăteau strînși, sfios parcă, iar șoldul era dezgolit. Cearșafurile – înfășurate în jurul tălpilor. Simon simți nevoia să-i tragă cămașa de noapte ca să-i acopere pielea ca de alabastru.

Se uită în jur. Văzu un expert fotograf care îi poza geanta ce fusese deschisă; conținutul era aruncat pe jos. Alt specialist lua amprente de pe toaletă. Sertarele fuseseră răscolite și hainele deranjate. Winter își aduse aminte de caseta cu bijuterii de lângă poza lui Leo. Acum poza se afla în colț, un pahar era spart, iar caseta lipsea.

Se întoarse spre Robinson.

– Avea o casetă, știți, ceva din metal. Era din alamă, cred, roșiatică, și avea ceva sculptat deasupra. Acolo își ținea inelele, cerceii și alte chestii din astea. Era exact aici, pe toaletă.

Arată cu un gest unde anume, iar polițistul își notă în carnețel.

– Nu mai e, repetă Winter.

– Ați recunoaște-o? întrebă Robinson.

– Cred că da, răspunse Simon.

Se întoarse spre Sophie Millstein.

Un al doilea expert îi pudra atent gîtul ca să ia amprente.

– Amprente pe corp? întrebă Simon.

– Da. Încercăm marea cu degetul. O dată la o sută de cazuri ai noroc. Dar merită să încerci.

– Și noi încercăm, uneori. Dar n-am avut niciodată noroc.

– Avem alte materiale acum. Și banda cu care se iau amprente este mai bună. Uneori folosim și ultraviolete. Și știți că laserul citește orice fel de amprente. Totuși...

Robinson ridică din umeri.

Simon n-o mai văzu pe Sophie Millstein pentru că expertul se aplecă peste corpul ei. Avea în mână un fel de bandă pe care o apăsă pe gâtul femeii, apoi o ridică încet. Apăsă apoi banda pe un fel de hîrtie specială, albă, pentru a imprima și a păstra astfel amprente.

– Poate... murmură expertul. Da, e-n regulă.

Pe urmă se îndepărtă.

– Vreți să faceți identificarea acum? întrebă Robinson.

Winter făcu un pas înainte și o privi pe Sophie Millstein.

„Strangulată“, se gîndi el imediat. Se uită atent la vînatăile de pe gît, la urmele roșii și la cele de un albastru-încis și încercă să le memoreze. Pielea de pe gît era strivită din cauza forței cu care fusese strînsă. Măsură, în gînd, distanța dintre urmele lăsate.

„Mîini mari, puternice“, își zise Simon.

– Este Sophie Millstein?

Simon continua s-o privească. Ochii femeii erau larg deschiși, uitîndu-se în gol, spre tavan. Văzu groaza întipărită pe toată fața ei. Probabil știa că moare, că nu mai are nici o scăpare. Se întrebă dacă și el avusese aceeași privire în acea seară, mai devreme, cînd încercase să se sinucidă. Se întrebă dacă femeia reușise să se gîndească la Leo, soțul ei, în ultimele minute, copleșită de panică.

Se uită din nou la ochii Sophiei Millstein. „Nu, își spuse el, tot ceea ce a văzut a fost groaza.“

Winter observă o zgîrietură, o porțiune destul de mare a pielii gîtului fiind rănită, dar fără urme de sînge. Își aminti de lăntîșorul de aur pe care îl purta Sophie. Dispăruse. I-a fost smuls după ce a murit, din cauza asta n-a sîngerat.

– Domnule Winter? se auzi vocea întrebătoare a lui Robinson.

Simon aruncă o privire grăbită înspre degetele femeii. Oare se luptase, se împotrivise? Îl zgîriase pe agresor, încercase să-și

cîştige cumva ultimii ani de viață pe care nememicul acela voia să-i fure? Dacă da, sub unghiile ei ar trebui să existe urme de carne, de piele. Văzu, însă, că vecina sa avea unghiile tăiate.

Își îndreptă privirile spre antebrățul drept al victimei. Reuși să zărească numărul tatuat, cu un albastru pal, pe piele. Simți că îl trage cineva de mîneacă, se întoarce și se uită iritat la tînărul polițist.

– Bineînțeles, răspunse Simon. Este Sophie Millstein. Lănțișoul de la gît i-a fost furat. Era de aur, nu era împletit, dar avea numele ei ca medalion. Așa cum poartă tinerii astăzi, dar al ei era deosebit. Două diamante micuțe se aflau la fiecare capăt al literei „S”. Soțul ei i-l dăruise acum un an și jumătate, și de atunci nu l-a mai scos de la gît.

Respiră adînc, urmărindu-l pe Robinson cum își nota ceva în carnețel.

– Ați recunoaște lănțișorul? întrebă cel mai tînăr dintre polițiști.

– Da. Poate ar fi bine să luați probe și de sub unghiile ei, continuă Simon.

– O să facă asta la morgă, replică Robinson. Așa se procedează. Știți cumva dacă a avut rude?

– Da, avea un băiat, Murrey Millstein, acum este avocat în Long Island. Doamna Millstein avea o agendă cu numere de telefon într-un sertar, în camera de zi. La măsuta de telefon de-acolo. Era legată în piele, nu foarte luxoasă. Spunea că acolo o ține de obicei.

– În camera de zi?

– Exact. Haideți să vă arăt!

Robinson îl urmă pe Simon.

– Mulțumesc pentru ajutor, domnule Winter. Apreciez faptul că...

– Era speriată, îl întrerupse Simon, aproape șoptit. De asta a venit la mine.

– Speriată?

– Da. Era chiar înspăimântată. Chiar azi a venit. A văzut pe cineva. Era speriată, se simțea amenințată.

– Și credeți că persoana pe care a văzut-o și de care s-a speriat are vreo legătură cu victima?

– Nu știu. Era ceva ciudat. Era înfricoșată.

– Și asta era ceva ciudat în cazul ei?

– Nu, replică Simon, ușor enervat. Era bătrână și singură. Se speria mereu.

– La asta m-am gândit și eu. Ei bine, mergeți și dați declarația sergentului. Spuneți-i tot ceea ce s-a întâmplat.

– Persoana aceasta era...

– O să vă ia sergentul declarația. Trebuie să sigilez apartamentul și să iau legătura cu familia victimei.

– Dar persoana aceea...

– Domnule Winter, ați fost polițist. Ce credeți că s-a întâmplat aici?

Simon nici nu se uită în jurul lui. În schimb, îl fixă cu privirile pe Robinson.

– Aș zice că cineva a intrat în casă, a omorât-o, a furat tot ce a putut și a fugit când a auzit că vin vecinii. Doar asta pare să fie explicația, nu-i așa?

– Exact. Și mai avem și câțiva martori care l-au văzut pe criminal: domnul și doamna Kadosh și domnul Finkel. Vecinii dumneavoastră. Ceea ce este evident nu poate fi fals. Acum mergeți la sergent și dați-i declarația. Spuneți-i și lui din ce cauză era speriată femeia.

Robinson nu-și termină fraza decît în gînd: „*Și oricine o fi fost, nu este persoana căutată de noi*”.

Cei doi oameni se opriră în mijlocul camerei. Simon voi să riposteze, dar se trezi căutînd motivul pentru care se întîmplaseră toate astea... Își blestemă în gînd bătrînețea și nehotărîrea.

– Deci, unde este agenda?

– În sertar.

Winter arată spre locul respectiv, iar Robinson străbătu mica încăpere și deschise sertarul de la măsuta de telefon.

– Nu-i aici.

– Am văzut-o eu acolo mai devreme. Acolo ținea agenda.

– Acum nu-i aici. Cum arăta?

– Îmbrăcată în piele roșie, nu foarte scumpă, dintre cele de patru sau cinci dolari. Pe copertă scria cu litere aurii „Adrese“. Genul de lucruri pe care le poți cumpăra și într-o drogherie.

– O s-o căutăm. În orice caz, nu asta ar căuta un hoț. El caută bani. O să apară de undeva.

Winter clătină din cap.

– Am văzut când a luat-o de acolo, din sertar, în seara asta.

– Bine, mergeți și dați declarația sergentului, domnule Winter.

Și nu ezitați să ne sunați dacă vă mai aduceți aminte de ceva.

Robinson îi întinse lui Simon cartea sa de vizită. Bătrînul polițist o puse în buzunar. Detectivul se întoarse, lăsîndu-l pe Simon să fie condus de sergent. Winter vru să spună ceva, dar se opri, păstrîndu-și gîndurile pentru el. În urma lui venea, fără chef, sergentul. Simon mai aruncă o privire peste umăr, spre patul unde zăcea Sophie Millstein, și văzu că un expert fotograf făcea poze, din toate unghiurile, cu victima. Specialistul se mișca încolo și-ncoace pe lîngă pat, ca într-un dans, și la fiecare fotografiere se auzea țacănitul blițului. Ceilalți oameni din echipă stăteau, răbdători, într-un colț, vorbind încet între ei. Unul dintre ei trase fermoarul de la sacul negru de cauciuc în care urmau să vîre corpul; se auzi un sunet sfișietor.

Walter Robinson era în dormitor și căuta agenda pe podea. Nu-i dădu de urmă. Își notă ceva în carnețel. Apoi se întoarse în camera de zi, la telefon, și formă numărul centralei din Long

Island. Numărul de telefon al fiului Sophiei Millstein era înregistrat ca aparținând unui orașel din zonă, Great Neck. Dar, înainte de a-l suna, Robinson telefonă la serviciul non-stop din cadrul procuraturii din Dade County și primi numărul procurorului de serviciu în acea noapte.

Sună și așteaptă aproape șase apeluri pînă cînd o voce somnoroasă îi răspunse, în sfîrșit:

– Da.

– Procuror Esperanza Martinez?

– Da.

– Sînt polițistul Robinson. Secția omucideri, Miami. Nu ne-am cunoscut, dar...

– Dar o să ne cunoaștem, nu-i așa? replică vocea adormită.

– Exact, domnișoară Martinez. Avem o crimă, o femeie în vîrstă ucisă în locuința ei, agresor necunoscut. Clădirea 200, pe South Thirteenth Terrance. Crima s-ar putea încadra în seria de spargerii de pînă acum, numai că, de data asta, agresorul a strangulat-o pe femeie. Avem un martor care l-a văzut pe criminal. Avem și o descriere sumară: negru, pînă în douăzeci de ani, slab, 1,82 m, cam 79 de kilograme, suplu.

– Credeți că trebuie să vin și eu? întrebă procuroarea. Aveți nevoie de consultații?

Vocea femeii părea mai aspră. Robinson ignoră nuanța.

– Nu. Nu e vorba de consultații. Crima în sine este standard. Dar victima este o femeie în vîrstă, evreică, iar atacatorul e negru și cred că situația devine delicată pentru șeful dumneavoastră, mai ales că este an electoral, iar afară sînt cel puțin o duzină de reporteri și operatori care vor fi cam nervoși după o noapte de stat pe-afară, în special dacă nu se aleg cu un articol de senzație sau cu o știre fierbinte... Ați auzit ce-am spus?

– Și credeți că...

– Cred că e vorba de crimă, dar și de o problemă de discriminare rasială, și asta e o treabă urâtă aici, în Miami, domnișoară Martinez.

Chestia asta ținea întotdeauna în Dade County: dacă invocai tulburările din anii '80, obțineai imediat ceea ce voiai. La celălalt capăt al firului se lăsă liniștea pentru o clipă, apoi se auzi vocea tinerei femei, de data asta ceva mai agitată:

– Vă aud foarte bine. Vin imediat și o să stăm pe baricadă.

– Sună promițător.

Robinson închise, rîzînd. Să mai dea din cînd în cînd „deșteptarea“ pentru vreun tînăr procuror era una dintre micile plăceri ale polițiștilor.

Apăru în fața presei cu o jumătate de oră înainte ca procurorarea să sosească și fu aproape strivit de ziaristi. Apoi se hotărî că presa poate să mai aștepte, iar el poate să supravegheze echipa de lucru care acum lua probe de pe aleea din Sunshine Arms. „Poate că au găsit ceva“, se gîndi el. Caseta cu bijuterii... Trebuia să fie pe undeva pe-aproape. Probabil că hoțul a aruncat-o în prima ladă de gunoi pe care a văzut-o, după ce și-a lăsat amprente, din belșug, pe ea.

Esperanza Martinez, căreia prietenii, puțini, îi spuneau Espy, se îmbrăca în grabă în semiîntunericul din dormitor. Întîi își puse blugii, apoi îi dădu jos și-și puse o rochie ușoară, modernă, în care se gîndea că i-ar sta mai bine, mai ales că va avea de-a face cu televiziunea. Deși locuia singură, avea grijă să nu facă zgomot. Era un duplex, din care etajul era ocupat de părinții ei. Mama, în special, era foarte sensibilă la mișcările fiicei sale și, în ciuda izolației fonice, auzea tot, fiind, probabil, trează încă.

Espy se mai uită o dată într-o oglindă mică ce atîrna lîngă ușă, alături de un crucifix. Mai verifică dacă avea legitimația de procuror și pistolul de calibrul 25, apoi ieși în noaptea caldă și umedă. Cînd porni motorul modestei ei mașini, un automobil

mic, cu o formă cam greu de definit, ridică privirile și văzu că lumina era aprinsă încă în camerele ocupate de părinții ei. Acceleră și ieși pe șosea repede.

O noapte de vară în Miami se poate asemăna cu dogoarea, într-un fel mocnită, care rămîne în urma unui incendiu. Zgîrienorii și înaltele clădiri de birouri care dominau centrul erau încă luminate și creau un contrast cu întunericul, fragmentîndu-l, parcă. În ciuda căldurii tropicale, orașul avea, totuși, un puls, un ritm neliniștitor; o dată ce părăseai șoselele luminate, aveai senzația unei coborîri într-o pivniță. Sau, poate, într-un mormînt.

Lui Espy îi era frică de întuneric. Conducea cu viteză, evitînd străduțele liniștite; ajunsese pe Bird Road, apoi pe autostrada Dixie, ce ducea drept spre Miami Beach. Traficul era redus, dar nici nu intra bine pe una dintre cele patru benzi ale Șoselei 95, că o mașină Porsche, roșie, cu geamuri fumurii, zbură pe lângă ea, cu cauciucurile scrișnind din cauza vitezei – peste 160 km/oră. Viteza aceea aproape că o absorbea, ca și cum din spate ar fi împins-o un puternic curent de aer. „Doamne sfinte!” rosti ea și, pentru o clipă, frica o copleși, dar sentimentul pieri atunci cînd văzu că bolidul dispare iute, în luminile gălbui de pe autostradă, înainte ca întunericul să-l înghită. Privi repede în oglinda retrovizoare și observă o patrulă de la circulație care se apropia de ea. Mașina nu avea luminile aprinse și nici nu avea sirenă, căci voia să se apropie de neașteptate de „pradă”. Practic, încălca legea mergînd în asemenea condiții, dar Espy știa că, în cazul unei citații la tribunal, șoferul ar minți cu sfruntare. Știa, totuși, și faptul că acesta era singurul mod în care ar fi putut să-l prindă pe conducătorul bolidului dinainte. Porsche era o mașină iute, mult mai ușor de manevrat, așa că îl iertă pe polițistul care se afla în misiune. „Noroc!”, îi spuse ea în gînd. „O să ai nevoie.” Își închipuia că șoferul acelui Porsche era, probabil, vreun doctor sau un avocat de vîrstă mijlocie care încerca să-și

impresioneze iubita – care avea jumătate din vîrsta lui – și nu cine știe ce traficant de droguri de douăzeci și unu de ani, cu mințile înecate în stupefiante, un tip „dur“ cu un pistol pregătit pe locul din dreapta.

Noaptea era mereu plină de pericole. În întuneric, violența se ascunde foarte bine, pîndește în căldura înăbușitoare. Espy Martinez își îndepărtă șuvițele de păr de pe față cu un gest nervos și continuă să conducă mai departe.

Zări luminile farurilor și camionetelor televiziunii parcate la întîmplare, așa că întoarse și ea mașina și o parcă. Străbătu repede trotuarul, trecînd pe sub banda galbenă cu care poliția izolase zona, înainte să fie observată de ziariștii și reporterii care se tot învîrteau pe-acolo, așteptînd să apară cineva care să le transmită niște informații.

Un sergent începu să-i facă semn, dar ea îi arătă imediat legitimația.

– Îl caut pe polițistul Robinson, spuse ea.

Sergentul se uită la legitimație.

– Îmi pare rău, domnișoară Martinez, dar trebuie să înfrunțați reporterii. Robinson este înăuntru.

Arată în direcția respectivă, iar Espy străbătu curtea fără să vadă statuia îngerașului. Se opri brusc, ca și cum ar fi rămas fără aer.

Era doar a treia crimă la care venea în calitate de procuror. Celelalte două fuseseră legate de lumea drogurilor și încă nu se cunoștea identitatea victimelor; erau tineri din America Latină, probabil imigranți ilegal din Columbia și Nicaragua.

Fiecare avea un glonte în ceafă, de calibru mic. O execuție discretă și „curată“. Aproape „delicată“. Lucrurile găsite asupra lor fuseseră ridicate fără prea multă ceremonie: bijuterii de aur, portofele pline cu bani, haine scumpe, și depuse apoi într-o magazie specială. Poate în alte secții de poliție totul ar fi fost

„colorat“ de agitația ziariștilor, care ar fi întrebat dacă e vorba de un criminal în serie.

Dar nu în Miami. Procurorii din Dade numeau asemenea delikte „crime la grămadă“. Printre procurori și polițiști circula o teorie macabră, conform căreia cu cât un cadavru era găsit mai aproape de centru, cu atât identitatea lui era mai puțin importantă. Traficanții de droguri importanți sfârșeau prin a putrezi în mlaștinile din Everglade sau într-o urnă cu cenușă scufundată la zeci de metri adâncime în apele Golfului Mexic. Cele două victime privite, deci, în grabă de Espy Martinez erau niște necunoscuți fără însemnătate. Probabil că moartea lor era unicul capăt posibil al unei vieți pline de ambiții și nefericire, iar ei încălcaseră o regulă tacită a lumii lor. Crima, în acest mediu, era ca o măsură de păstrare a curățeniei. Chiar și asasinii lor erau prea puțin sîcîiți de efortul – o povară scîrboasă, care alteori dura prea mult – de a scăpa de corpurile acelea, de a le ascunde într-un loc cât mai tainic. Toată lumea știa că nu vor urma arestări și nici procese. Vor apărea doar două dosare în plus într-o lungă și tristă situație statistică.

Espy Martinez nici nu fusese obligată să se apropie de cadavre. Prezența ei fusese cerută de cei care anchetau cazurile doar ca să fie siguri că procuratura înțelege natura crimelor și imposibilitatea de a-i găsi pe autorii lor.

Știa, însă, că acum era ceva diferit. Era cineva care avea un nume. Un destin. Prieteni, rude... Nu era doar un om care pur și simplu intrase și ieșise din lumea asta.

Rămăsese în prag, plină de teamă. Un expert de la laboratorul criminalistic ducea în brațe pungi cu probe. Îl auzi murmurînd „Pardon!“ cînd trecu grăbit pe lângă ea. Ca să-i facă loc, Espy intră înăuntru. Un alt polițist o privi, iar ea îi arătă repede legitimația. Cînd îl privi din nou, polițistul îi făcu un semn cu mîna spre dormitor. Respirînd adînc, tînăra străbătu locuința,

încercînd să vadă totul și nimic în același timp. Zăbovi o clipă în pragul camerei, urmărind ceea ce se petrecea înăuntru.

Vederea îi era blocată de cîțiva bărbați care stăteau la picioarele patului. Unul dintre ei se mișcă puțin și-atunci zări un picior al victimei. Unghiile îi erau vopsite cu un lac roșu, strălucitor. Văzîndu-le, Espy își mușcă buzele. Apoi trase din nou aer în piept și, în ciuda temerii că vocea îi va suna fals, încercă să rostească ferm:

– Inspectorul Robinson?

Bărbatul negru, cu părul creț, se întoarse spre ea, salutînd din cap.

– Sînteți domnișoara Martinez, nu-i așa?

– Da. Vreți să-mi spuneți despre ce e vorba?

Își închipuia că îi tremură vocea, așa că își îndreptă spatele și îl privi fix pe polițist.

– Bineînțeles, răspunse acesta.

Arată spre cadavru și o informă:

– Sophie Millstein, sex femeiesc, albă, 68 de ani. Văduvă. Locuia singură. Se pare că a fost strangulată. Priviți aceste urme!

Robinson îi arată, cu un gest, spre corp și Espy se apropie. Miji ochii și privi, pe rînd, gîtul, mîinile, picioarele, ca și cum în felul acesta, fără să vadă totul în ansamblu, ar fi putut uita de frică.

– Din cîte pot să-mi dau seama, cred că a imobilizat-o, punîndu-i un genunchi pe piept, și pur și simplu a strîns-o de gît. Are două vînatăi pe frunte, aici și aici, ca și cum ar fi lovit-o de două ori. Dar probabil că i-a pus mîinile în jurul gîtului destul de repede, aici a apăsât, cred, cu degetul mare, pentru că se vede carnea strivită, și vecinii n-au apucat să audă decît un singur strigăt.

Robinson observă că lui Espy Martinez îi pierise culoarea din obraji. Se interpuase, printr-o mișcare, între victimă și procuroare, care o privea, apoi rosti:

- Haideți să vă arăt pe unde a intrat criminalul!
- O apucă pe fată de braț și o scoase din dormitor.
- Doriți un pahar cu apă? o întrebă polițistul.
- Da. Și aș vrea să ies puțin la aer.

Robinson îi arată ușa ce dădea spre curtea interioară, aceea pe care intrase asasinul.

- Așteptați aici! Vă aduc un pahar cu apă.

Cînd Walter Robinson se întoarse, după ce clătise un pahar și-l umpluse cu apă de la robinet, o găsi pe Espy sorbind aerul nopții cu nesaț. Fata luă paharul și înghiți apa pe nerăsuflăte. Apoi oftă prelung și-și scutură capul.

– Îmi pare rău. E ca un fel de clișeu, nu-i așa? Tînăra femeie tulburată de scena unei morți violente. Lăsați-mă să-mi revin, apoi ne întoarcem înapoi și putem termina ceea ce avem de făcut.

– Bine. Dar să știți că nu e nevoie să fiți prezentă *acolo*. Vă pot spune și aici.

– Nu, ripostă Espy. O să mă mai uit o dată. Doar e meseria mea.

- Nu e nevoie să...

- Ba da.

Fără să-l mai aștepte pe detectiv, intră din nou înapoi și străbătu camera de zi, ajungînd în dormitor. Încercă să-și golească mintea de orice alte gânduri, dar nu reuși. Întrebări, temeri, minie, toate se luptau tumultuos în sufletul ei. „De aceea ai devenit procuror, își spuse ea, din cauza acestei femei care zace aici, în fața ta.“ Cei doi angajați de la morgă erau gata să ridice corpul.

- O clipă! rosti Espy.

Se apropie de cadavru și privi ochii Sophiei Millstein. Ce mod îngrozitor de a cunoaște pe cineva, se gândi. „Cine ai fost?” Continuă să privească fix victima și văzu în ochii ei aceeași spaimă pe care o văzuse și Simon Winter. Se înfurie. „Lașule!”, își zise ea în gând, adresându-se, de fapt, ucigașului. „Ești un laș nenorocit! Omori o bătrână ca și cum i-ai fura geanta de pe umăr. O să am grijă să ajungi în iad.” Mai privi o dată, apoi încuviință dînd din cap.

Cei de la morgă se uitară unul la celălalt. Ceea ce pentru Espy Martinez era ceva deosebit, pentru ei era obișnuință. Totuși, luară corpul cu atenție.

– Doamne sfinte! strigă unul dintre ei.

Aproape că era să scape trupul din nou pe pat.

Espy Martinez trase aer adînc în piept și avu prezența de spirit să-și ducă mîna la gură ca să-și înăbușe un țipăt.

– Fir-ar să fie, ia uită-te aici! șopti unul dintre oamenii de la morgă. Hei, polițistule! Poate vrei să faci o poză cu chestia asta!

Robinson se uită pe o parte a patului, la ceea ce descoperiseră cei doi. Privi fix o clipă, apoi îi făcu semn fotografului, care se pregătea să mai facă o serie de poze. Se întoarse spre Espy Martinez. Aceasta se dăduse cu un pas înapoi, dar încerca să-ți țină firea.

Se priviră în ochi. El ridică din umeri.

– Îmi pare rău. N-am știut de asta.

Tînăra procuroare dădu doar din cap, nu era sigură că putea să scoată vreun sunet.

Robinson privi din nou spre pat. Se uită la colții dezgoliți de frică.

– N-am mai văzut o pisică sugrumată pînă acum, rosti el încet.

– Nici eu, replică Espy pe un ton funest.

Simon Winter se afla afară, lingă tînărul sergent, dar se uita la Robinson și la procuroare aflați în camera de zi.

– Cine este tînăra aceea? înbrebă Simon.

– E procurarea de serviciu. Martinez o cheamă, parcă.

– Și ce face aici?

– Așa e procedura. La fiecare caz trebuie să asiste și un procuror; adevărul este, însă, că sînt chemați doar la zece la sută dintre crimele care vor ajunge ca știri la televiziune sau care vor fi pe prima pagină în *Herald*.

– Și moartea Sophiei Millstein e un asemenea caz?

– Mda, se pare că da. E o știre pentru o zi sau două, pînă cînd apare altceva nou.

– Da, probabil aveți dreptate.

– Deci, reluă sergentul, pun pariu că vreți să plecați și să trageți un pui de somn. Așa e, domnule? Eu mai am cîteva ore pînă să mi se termine tura. Care-i povestea?

– Cum adică?

– Păi, ați văzut victima în seara asta, nu?

– Și vreți să vă dau o declarație?

Sergentul, cu un carnețel și cu un creion în mînă, părea exasperat.

– Da. Exact.

Winter își adună gîndurile și spuse repede:

– În seara asta, pe la ora șapte, doamna Millstein a bătut la ușa mea. Stau la numărul 103, vizavi. Era speriată, făcuse niște cumpărături și voia s-o însoțesc pînă la ea în locuință, ca să verificăm dacă totul e în regulă.

– Și v-ați dus?

– Da. Casa era goală, am verificat ușile, ferestrele și toate erau închise. Dar ceea ce a speriat-o pe ea...

– Deci, nu era nimeni prin jur. Nimeni care să se potrivească descrierii făcute de vecini?

– Nu.

– Și nu era nimeni nici în curtea interioară, cînd ați verificat?

– Nu, v-am spus. N-am văzut pe nimeni. Nu era nimeni nici în apartamentul ei. Dar doamna Millstein mi-a descris persoana pe care o văzuse mai înainte.

– Da, povestești-mi despre asta.

– Era cineva pe care îl văzuse în timpul războiului...

– Ce război?

– Al doilea război mondial. În Berlin, în 1943.

– Femeia nu știa numele individului?

– Nu. Era cineva care avea legătură cu arestarea și deportarea ei. La Auschiwitz. Era cineva care...

– Mda, o grămadă de oameni de-aici, din Miami, intră la pînaie, și intrau și pe-atunci.

– Auschwitz era altceva. Nu era o închisoare, era un lagăr de concentrare.

– Bine, bine. Știi. Deci tipul pe care ea l-a recunoscut...

– Nu era sigură.

– Nu era sigură că l-a recunoscut?

– Exact, răspunse Simon. Doar au trecut cincizeci de ani.

– O.K., deci era înspăimîntată de tipul ăla, cum îl cheamă... Șaten... Dacă era ăla. Dumneavoastră nu sînteți sigur, și nici ea. Bun. Credeți că are legătură cu crima?

– Nu. Nu știu. E doar ceva ciudat. Poate e o coincidență.

– Doamna Millstein a mai fost vreodată speriată, vreau să zic, așa de speriată?

– Da, doar era bătrînă și singură. Era mereu neliniștită. Își aranja mereu programul în așa fel încît să nu fie nevoită să iasă seara.

– O.K. Deci n-ați văzut nimic ciudat sau deosebit în seara asta. Și comportamentul ei nu era *prea* diferit față de alte zile, nu-i așa?

Winter îl fixă pe sergent cu privirile.

– Da. Asta așa e.

Polițistul își închise carnetul.

– Bine. Cred că am în înțeles. Dacă vă mai amintiți ceva, îl sunați pe inspectorul Robinson, da?

Winter se stăpîni să nu-i dea cîteva replici mai dure și confirmă din cap. Sergentul zîmbi.

– E-n regulă, puteți merge acasă, domnule Winter. Echipa de criminaliști o să-și strîngă în curînd catrafusele. S-ar putea ca în zilele următoare să ținem zona sub supraveghere. Dacă tipii de la televiziune sau ziariștii vă deranjează cu întrebările, trimiteți-i la dracu'. De obicei, chestia asta ține. O să am grijă ca Robinson să primească un raport complet cu tot ce ați spus.

Apoi sergentul cel tînăr se întoarce și o luă înspre stradă, lăsîndu-l pe Simon Winter singur, cu fața luminată de farurile mașinilor poliției.

În bucătărie, Espy Martinez îl urmărea pe Robinson cum ridică telefonul și cum formează numărul încet, cifră de cifră. Termină și acoperi cu o mînă receptorul.

– Să suni la miezul nopții și să anunți că mama ți-a fost omorîtă... Ce coșmar!

Ridică din umeri, ca și cum ar fi vrut să se detașeze de vestea dureroasă pe care urma s-o transmite.

Espy se uita la el, ușor rușinată de atracția pe care o simțea pentru durere, mai mult o curiozitate ciudată, de fapt; simțea aceeași vină pe care ar avea-o cineva care se întoarce din drum și stă gură-cască la un accident, cu șoseaua plină de cioburi și sînge.

Robinson mai spuse „Sună!“, apoi strînse receptorul cînd, la celălalt capăt al firului, răspunse cineva.

– Da.

– Cu Murrey Millstein, vă rog.

– Eu sînt. Ce...

– Domnule Millstein, sint polițistul Walter Robinson, de la poliția din Miami Beach, Florida. Îmi pare rău, dar am niște vești proaste pentru dumneavoastră.

– Ce, ce anume?

– Doamna Millstein, mama dumneavoastră, a murit în seara aceasta. A fost victima unei spargerii în propriul ei apartament, imediat după miezul nopții, a fost omorâtă, după care criminalul a furat anumite lucruri de valoare din casă.

– Oh, Doamne! Ce?! Mama mea ce...

– Îmi pare rău, domnule Millstein.

– Ce spuneți? Ce-i cu mama mea? Nu...

– Îmi pare rău, domnule Millstein. Mama dumneavoastră a fost omorâtă în seara asta. Exact asta vă spuneam.

Robinson șovăi, în timp ce bărbatul de la telefon părea că încearcă să-și revină. Auzi încă o voce în fundal, mai ridicată, erau întrebări puse pe un ton strident, apoi cu panică. Probabil că soția domnului Millstein, se gândi Robinson. Stă în pat și aprinde lămpița de pe noptieră unde ține ceasul deșteptător și fotografia copiilor, acum întinde mîna și-l prinde de braț pe soțul ei, îl ține strîns și întreabă ce s-a întîmplat de stă pe marginea patului, cu picioarele atîrnînd, înlemnit, palid, îngrozit.

– Domnule inspector, ă... ăă...

– Robinson. Aveți o hîrtie și un creion, domnule Millstein? Vreau să notați un număr de telefon.

– Da, da, dar...

– Este numărul meu de la birou, de la poliție.

– Dar ce s-a întîmplat? Mama mea...

– Nu l-am arestat încă pe criminal. Dar avem descrierea înfățișării lui și destul de multe probe adunate din locuința mamei dumneavoastră. Ancheta este încă la început, dar colaborăm cu procuratura și cu celelalte forțe de poliție din Dade, așa că sper să-l găsim cît mai repede.

– Dar mama mea... ea închide întotdeauna ușa...

– Se pare că agresorul a forțat ușa care dădea spre curtea interioară.

– Dar atunci nu înțeleg...

– Din câte ne-am dat seama pînă acum, a fost strangulată.

Restul îl vom afla în urma autopsiei.

– Dar ea este la...

– Da. Va fi transportată la morgă. După autopsie, veți lua legătura cu o firmă care se ocupă de serviciile funerare. Dacă sunați la morgă după-amiază, o să vă dea secretara de acolo câteva numere de telefon.

– Oh, Doamne!

– Domnule Millstein, îmi pare rău că v-am dat asemenea veste. Trebuia să vă avertizez, altfel ați fi auzit direct de la televizor sau de la radio. Știu că vreți mai multe detalii, iar eu o să încerc să vi le dau, dar acum am atîtea alte treburi de făcut... Vă rog, sunați-mă la numărul pe care vi l-am dat. Voi fi la birou în dimineața asta, la ora opt. Mă puteți suna atunci.

Avocatul răspunse printr-un fel de hohot și o mormăială, apoi Robinson închise telefonul.

Espy îl urmărea cu atenție. Se simțea oarecum ca un spectator, simțea fascinație și repulsie în același timp, totul se petrecea sub ochii ei, ciudat de încet. În privirile polițistului zări, doar pentru o clipă, neputință și descurajare, dar dură foarte puțin, ca un sunet în depărtare, ca un ecou, apoi pieri. „Sîntem amîndoi prea tineri“, își spuse ea deodată.

Rosti, însă:

– Trebuie să-ți fie foarte greu să faci asta.

Robinson ridică din umeri, cu fața crispată și clătină din cap.

– Ei, te obișnuiești, replică el, dar se simțea din vocea lui că minte.

Și el știa asta.

Polițistul și procurorul ieșiră din casă. Lui Espy i se păru că întinericul s-a mai subțiat și se uită la ceasul de la mână. Nu mai era mult pînă în zori. Zări un grup de oameni în vîrstă care stăteau într-o parte, în micuța curte, dar nici nu apucă să pună o întrebare, că Robinson i-o luă înainte:

— Sînt vecinii de aici. Bătrînul care l-a zărit pe criminal fugind pe alee se numește Kadosh. Soția lui este cea care a sunat la 911, la Salvare. Tipul înalt este Winter. El a fost în locuința victimei în seara trecută și a verificat dacă ușile sînt încuiate. Proprietarul apartamentelor este un individ pe care îl cheamă Gonzalez, dar nu-i aici. Trebuie să sosească. Știi care-i ironia? Unul dintre vecini mi-a spus că tocmai pusese închizători noi la jumătate din apartamente și că urma să pună și la apartamentul doamnei Millstein în acest week-end. Nu cred că ar fi ajutat prea mult, dar nu se știe niciodată. Toată povestea asta o să apară mîine în ziare.

Robinson arată spre grupul de ziariști, reporteri și operatori. Le făcu un semn, ca să fie văzut că pleacă. Apoi coborî vocea și îi zise lui Espy:

— Nu trebuie să le spunem nimic despre lăncșorul de aur cu numele victimei și nici despre amprenteale luate de pe gîtul ei, cel puțin pînă cînd aflăm mai multe despre ele.

Robinson ridică privirile și văzu doi polițiști și cîțiva agenți din patrulă venind de după un colț al clădirii. Unul dintre ei îi făcu un semn și se apropie. De la cîțiva metri strigă:

— Hei, Walter, ce norocos ești!

Robinson i-l prezintă pe detectiv lui Espy Martinez și rosti:

— Pe alee?

— Da. Într-o ladă cu gunoi. Am făcut și poze, iar cei de la laborator au luat-o cu ei. S-ar putea să avem noroc. Cred că într-un colț e o pată de sînge.

— Despre ce e vorba? interveni Espy.

— Despre o casetă din alamă cu bijuterii, răspuse Robinson. N-o să pomenim nici despre asta presei, O.K.?

– Nici o problemă. Oricum aş prefera să vorbeşti tu cu ziaristii.

– E-n regulă, aprobă Robinson. Să mergem!

Zimbi şi făcu o glumă:

– Hei, nu e mai rău decît să mergi la dentist!

O prinse în treacăt de cot şi se îndreptară amîndoi spre luminile strălucitoare, unde îi aşteptau televiziunea şi presa.

CINCI

Vînători și vînat

Simon Winter se afla în locuința lui, cu mîna șovăind deasupra tastelor de la telefon. Deși lumina soarelui de amiază umplea încăperea, el avea senzația că urma să pășească într-o cameră întunecoasă, fără să știe unde este întrerupătorul. Dormise puțin, agitat, avusese coșmaruri. Oboseala îi juca feste. Se mai uită o dată pe fereastră, în curtea interioară, unde o adiere de vînt mișca ușor benzile galbene cu care poliția izolase locul. Acestea și o pancartă roșie pe care scria: **LOCUL CRIMEI. INTRAREA INTERZISĂ**, plasată la ușa locuinței doamnei Millstein, erau singurele semne ale tragediei petrecute cu o seară în urmă.

Simon nu știa dacă începea sau sfîrșea ceva, dar se simțea obligat să dea un telefon. Avea o ușoară amețală, ca și cum ar fi fost bolnav; tresări din gînduri cînd auzi apelul la celălalt capăt al firului.

Se auzi un îndepărtat:

– Alo!

– Sînteți rabinul Șaim Rubinstein? întrebă Winter.

– Da, am fost rabin, acum sînt la pensie. Cu cine vorbesc?

– Numele meu este Simon Winter, sînt...

Făcu o pauză, încercînd să-și dea seama ce era, de fapt, apoi continuă:

– Sînt un prieten al doamnei Sophie Millstein.

– Sophie a murit, spuse rabinul cu o voce deosebit de aspră. A fost omorâtă aseară, de un necunoscut. Un individ care căuta bani pentru droguri. Așa scriau ziarele.

– Știu, sînt vecinul ei.

– Deci... știți mai mult decît mine. Știți mai mult decît scrie în ziare, chiar. Ce doriți?

– Sophie Millstein a venit ieri la mine. Doar cu patru ore înainte de a fi omorâtă. Era înspăimîntată și simțea nevoia să vă spună ceva. Dumneavoastră și ceilalți doi prieteni: domnul Silver și doamna Kroner. N-a vorbit cu dumneavoastră aseară?

– Nu. Nu, n-am vorbit cu ea. Să ne spună ceva? Ce anume?

Vocea rabinului era mai stridentă acum, se simțeau în ea neliniștea și teama.

– Să vă spună că l-a văzut pe...

Simon se opri, corectîndu-se:

– Să vă spună că i s-a părut că-l vede pe omul acela numit...

Rabinul îl întrerupse:

– *Der Schattenmann*.

– Exact.

Se lăsă tăcerea.

– Rabine? întrebă Simon.

După un alt moment de liniște, rabinul rosti cu o voce de gheață:

– O să ne omoare pe toți.

Rabinul Șaim Rubinstein locuia într-un apartament modest de pe Ocean Drive, de unde nu avea o vedere prea bună, căci era blocată de două clădiri mai mari, impunătoare. Chiar și din apartamentele cu cea mai bună poziție, observă Winter, oceanul se vedea doar ca o fișie îngustă de un albastru palid. Altfel, nu era nici un element în plus față de zeci de alte blocuri vechi din Miami Beach, ce se întindeau între Fort Lauderdale și Palm Beach (diferența era, poate, numele complexului de blocuri: „The Royal Palm“). Nu era nimic „regal“ la această clădire în

care stătea rabinul și nici nu se vedea vreun palmier, cu excepția unei plante într-un vas, așezată în holul blocului.

Winter luă liftul pînă la etajul șase și apoi coborî. În tavan erau încorporate mici difuzoare la care se auzea, în surdină, o compoziție de Muzak. Coridorul avea și el un decor monoton: covor bej, tapet cu motive florale, o nesfîrșită serie de uși albe, care se deosebeau doar prin numărul auriu plasat în mijloc.

Simon bătu la ușa cu numărul 602 și așteptă. Auzi cheia în broască și ușa se deschise, încă legată cu un lanț.

– Domnul Winter?

– Domnule rabin?

– Puteți să-mi arătați actul de identitate sau ceva de genul ăsta? Ceva care să aibă și poza dumneavoastră?

Simon făcu semn că da, își scoase portofelul și îi arătă permisul de conducere. Îl ținu astfel încît rabinul să-l vadă mai bine.

– Mulțumesc, spuse bătrînul după o clipă.

Închise ușa ca să desfacă lanțul, apoi o deschise larg.

– Intrați, vă rog. Vă mulțumesc că ați venit.

Cei doi își strînseră mîinile. Rabinul Rubinstein era mic de statură, slab, dar nu avea fața aceea osoasă, cu pielea pămîntie, a unui om care practică asceza. Părul des și creț îi acoperea urechile; purta ochelari cu rame negre. Îl examinează un moment pe Simon prin lentile, apoi, cu un gest, îl conduse în camera de zi.

Pe canapeaua albă, Simon îi văzu pe ceilalți doi așteptîndu-l în fața unei măsute de sticlă, pentru cafea. Cînd Simon intră, ei se ridicară în picioare.

– Iată-i pe domnul Irving Silver și pe doamna Kroner, rosti rabinul.

Winter se îndreptă spre ei și le întinse mîna. Doamna Kroner, o femeie plinuță, îmbrăcată în pantaloni albi, pescărești și o bluză largă ce o făcea să pară de două ori mai grasă decît rabinul, se așeză imediat și îi turnă o ceașcă de cafea. Domnul Silver era un omuleț rotofei, aproape chel, care începu să bată

nervos cu degetele pe genunchi cînd se așeză din nou pe canapea. Simon aruncă o scurtă privire în jur. Zări o bibliotecă și citi în treacăt niște titluri. Erau cărți despre poporul evreu, despre diverse aspecte ale holocaustului, alături de cîteva cărți polițiste și din genul *horror*. Rabinul îi surprinse privirile și zise:

– Studiez și citesc mai tot timpul, domnule Winter. Încerc să înțeleg evenimentele la care am participat. De cînd sînt la pensie m-am dedicat acestui studiu. Dar și mie îmi place uneori să citesc Stephen King. Nu e ceva sinistru. Toți acești monștri supranaturali, toate aceste creaturi despre care scrie el nu există cu adevărat, nu-i așa? Nu sînt reali și, totuși, el știe să le dea viață. Asta mi se pare cel mai interesant, nu credeți? Tuturor ne place să mai tragem cîte o sperietură zdravănă, nu-i așa? E ca o distracție.

– Poate, răspunse Winter.

– În unele nopți, e mai ușor să citești despre ororile ce ies din mintea unui om – care sînt doar o fantezie – decît să afli despre lucruri îngrozitoare, dar adevărate, din trecut.

Și arătă, cu un gest, spre cărțile despre holocaust.

Fostul polițist se arătă de acord.

– ...Sau din prezent, adăugă rabinul.

Apoi îl pofti să ia loc. Doamna Kroner îi întinse o ceașcă de cafea. Nu-l întrebese dacă dorea frișcă sau zahăr. Simon îl văzu pe domnul Silver că se foiește pe locul lui, aplecîndu-se spre măsuță. Mîinile îi tremurară ușor cînd puse ceașca înapoi, pe farfurioara de pe masă. Winter sesiză o ușoară reținere în atitudinea lui Irving Silver atunci cînd îl privi nerăbdător pe rabin. Acesta din urmă clătină din cap, apoi rosti:

– Domnule Winter, povestiți-ne ceea ce v-a spus Sophie.

Rabinul avea un fel ciudat de a rosti cuvintele, începea cu un ton profund, grav, ca apoi, treptat, să ridice vocea tot mai mult, astfel încît fraza lui se încheia cu un sunet ascuțit, neplăcut.

– Pot să vă repet doar ceea ce v-am spus și la telefon. Doamna Millstein a venit la mine foarte speriată. Credea că recunoscuse un om pe care-l văzuse cu cincizeci de ani în urmă. Simțea că trebuie să vă anunțe pe dumneavoastră, pe domnul Silver și pe doamna Kroner. Și, mai târziu, a fost ucisă...

– Da, da, de drogatul ăla, îl întrerupse domnul Silver cu vocea tremurătoare. Nu așa li se spune celor dependenți de droguri? Am citit despre el în ziare. S-a anunțat și la știrile de la prînz. A intrat la ea în casă, a omorît-o și a furat niște lucruri. Acum poliția îl caută peste tot. Nu s-a spus nimic despre *Der Schattenmann*!

Rabinul îi aruncă o privire scurtă domnului Silver și-l întrebă pe Winter:

– Cît de sigură era Sophie, Dumnezeu s-o ierte, că l-a văzut chiar pe el?

Citind nerăbdarea și teama de pe fețele celor trei, Simon ezită înainte de a răspunde. Avea senzația că se amesteca într-o discuție ce dura de luni de zile – și poate că așa și era.

– La început, cînd a bătut la mine la ușă, părea destul de speriată și aveam impresia că era sigură de ceea ce văzuse. Pe măsură ce se liniștea, însă, siguranța aceasta îi dispăruse.

Deodată se opri.

– Vedeți? interveni domnul Silver cu o voce ascutită. Nu era sigură! Nimeni dintre noi nu poate fi sigur!

Rabinul dădu încet din cap.

– Irving, te rog, lasă-l pe domnul Winter să termine. Iartă-ne, domnule Winter! Nu putem crede că omul ăsta este aici, acum. Astăzi.

– Ar trebui să fie mort! izbucni domnul Silver. Cum de nu a murit? Și de ce a venit aici? De ce acum? Nu, trebuie să fie mort. Nu se poate să fi supraviețuit!

Frieda Kroner se încruntă la domnul Silver. Apoi vorbește, pentru prima dată. Accentul german se simțea încă destul de bine.

– E aici, bătrîn prostănac ce ești! Unde altundeva ar putea fi?

– Dar noi sîntem cei pe care odinioară el a...

– Așa e, rosti ea pe un ton rece. Atunci a ucis pe mulți dintre ai noștri. Și acum o face din nou. Era de așteptat. De ce ești atît de mirat? Oare un om care urăște atît, se oprește vreodată? Biata Sophie! Din momentul în care a văzut-o, n-a mai avut nici o șansă. Nimeni n-are vreo șansă...

O lacrimă începu să se rostogolească pe obrazul ei rotund. Stătea cu spatele țeapăn, dreaptă, cu brațele încrucișate pe piept, fără să încerce să se șteargă pe față.

– Doamnă Kroner, zise Winter ridicînd o mîină, nu avem nici un indiciu că ar fi altcineva implicat în uciderea Sophiei, în afară de suspectul pe care-l caută poliția.

– Dacă el a văzut-o, este clar că n-a șovăit nici o clipă. El acționează imediat. Sophie a murit. Așa s-au întîmplat lucrurile.

Femeia vorbea cu o siguranță amară, făcîndu-l pe Simon să ezite, cu mintea plină de tot felul de întrebări; își spunea, în sinea lui, că trebuie s-o ia mai pe îndelete.

– Știu că a existat și o scrisoare. Sophie mi-a povestit despre Herman Stein, care s-a sinucis. Se pare că și el l-a văzut pe omul acela.

În cameră se lăsă din nou tăcerea. Rabinul Rubinstein dădu încet din cap.

– Da, am vorbit despre asta, dar nu am ajuns la o concluzie. E greu de crezut.

– Mai aveți scrisoarea?

– Da.

Rabinul se aplecă și luă de pe măsuta pentru cafea o carte cu titlul *The Destruction of the European Jews*¹ de Raul Hilberg. Scrisoarea era în carte. I-o întinse lui Simon, care o citi repede:

„Domnule rabin,

Am aflat de dumneavoastră prin rabinul Samuelson de la sinagoga Beth-el; mi-a dat numele dumneavoastră și mi-a spus că ați trăit pe vremuri în Berlin, ca și mine – cu mulți ani în urmă.

Poate că vă amintiți de o persoană căreia pe atunci îi spuneam *Der Schattenmann* – era singurul nume sub care era cunoscut. Este persoana care ne-a înfundat pe toți din familie, în 1942, când am ieșit în oraș. A avut grijă să fim trimiși la Auschwitz.

Am sperat că acest om a murit, ca și ceilalți. Dar nu este așa! Acum două zile am fost la o întâlnire importantă a asociației Surfside Condominiums și l-am zărit, din întâmplare, în public. Stătea cu două rînduri în spatele meu! E aici. Sînt sigur de asta.

Rabi, la cine să apelez?

Ce să fac mai departe?

Nu e bine că omul ăsta mai este încă în viață și simt că trebuie să fac ceva. Am mintea plină de întrebări, întunecată de frică. Mă puteți ajuta?”

Scrisoarea era semnată „Herman Stein“, avînd notate adresa și numărul de telefon. Simon își ridică privirile de pe foaia de hîrtie.

– Cînd a sosit scrisoarea aceasta?

– La trei zile după moartea domnului Stein. Din Surfside, nu departe de-aici, doar nu e Alaska sau Polul Sud, dar serviciul poștal nu livrează scrisorile la mai puțin de trei zile de cînd sînt puse în cutie. Ce întâmplare...

¹ Distrugerea evreilor din Europa (engl.) (n.tr.).

Buzele rabinului tremurară ușor.

– Era prea târziu ca să-l ajut pe bietul domn Stein.

– Și pe urmă?

– Am anunțat poliția. I-am chemat pe domnul Silver, pe doamna Kroner și, desigur, pe vecina dumneavoastră.

– Ce-au spus cei de la poliție?

– Am vorbit cu un detectiv care a făcut o copie după scrisoare și acesta mi-a spus că domnul Stein, pe care eu nu-l cunoșteam, locuise singur ani în șir și toți vecinii lui erau îngrijorați pentru el, căci în ultima vreme părea foarte trist. Era mereu deprimat. Vorbea singur...

– Adică se purta ciudat, ca un om care știe că moartea e undeva, prin apropiere, interveni Frieda Kroner.

Rabinul aprobă din cap.

– Detectivul mi-a spus că domnul Stein scrisese o scrisoare de adio înainte de a se împușca și atît, altceva nu mi-a mai spus. Era un om amabil polițistul acela, dar cred că era ocupat și cu alte treburile și nu era prea interesat de problemele mele. Mi-a arătat scrisoarea de adio a domnului Stein.

– Vă amintiți ce scria...

– Bineînțeles, cum aș putea uita așa ceva? Parcă văd și acum în fața ochilor cuvintele acelea. Era doar o frază: „Sînt sătul de viață, mi-e dor de draga mea Hanna și mă duc lîngă ea.“ Asta era tot. S-a împușcat, mi-a spus detectivul, cu un singur glonte, în frunte.

– În frunte?

– Așa a spus polițistul.

Rostind aceste cuvinte, rabinul se lovi ușor cu mîna peste frunte, chiar între sprîncene.

– Sînteți sigur? Ați citit însemnările făcute de detectiv? V-au arătat fotografiile făcute la locul crimei? Ați văzut raportul medicului legist?

Rabinul ridică o sprînceană și-l privi întrebător.

– Nu. Mi-a spus doar. Nu mi-a arătat nimic. Ce raport?

Simon era gata să-i pună altă întrebare, dar se opri. Se gândi: „În frunte...” Nu în timp... Nu în gură, așa cum alesese să o facă el însuși cu cîțva timp în urmă – parcă trecuseră ani de zile de atunci. Încercă să vizualizeze poziția unui pistol cu care să se tragă astfel. Ciudat. Nu imposibil, nu greu de realizat, dar ciudat. De ce ar vrea un sinucigaș să-și transforme propria moarte în ceva ciudat? Răspunsul lui era că, probabil, rabinul nu înțelesese bine ceea ce spusese polițistul.

Rabinul se uită la el pătrunzător.

– Vă pricepeți la așa ceva?

– Da, am fost polițist, timp de douăzeci de ani, la departamentul Poliției din Miami. Am ieșit la pensie acum cîțiva ani. A trecut ceva timp de-atunci, dar mă mai pricep încă la unele lucruri.

– Ați fost polițist? întrebă iute domnul Silver. Și acum?

– Acum sînt și eu un bătrîn ca oricare altul din Miami Beach, domnule Silver.

Rabi Rubinstein pufni.

– Din cauza asta a venit Sophie la dumneavoastră.

– Da, cred că da. Îi era frică și știa că am un pistol.

Winter respiră adînc.

– Credea că o pot ajuta.

– Și eu o să-mi cumpăr un pistol, rosti Silver pe un ton sfidător. Și cred că toți ar trebui să avem cîte unul ca să ne putem apăra!

– Eu nu mă pricep la arme, îl întrerupse Frieda Kroner. Și nici tu nu te pricepi, bătrîn aiurit! O să te împuști singur, mai mult ca sigur, sau o să-ți împuști vecinii sau pe băiatul care-ți aduce medicamentele pentru inimă de la farmacie.

– Da, dar poate reușesc să-l împușc *eu pe el* mai întîi, cînd o să vină să mă omoare!

Cuvintele lui aduseră o tăcere apăsătoare în cameră.

Simon se uită la cei trei bătrâni din fața lui. Rabinul părea epuizat de frică și tristețe, doamna Kroner îl privea cu disperare și neîncredere, iar chipul domnului Silver exprima groaza și furia. Primul vorbi rabinul.

– Trebuie să ne ierți, domnule Winter. Sophie era prietena noastră și o regretăm nespus. Sîntem tulburați și ne este frică.

– Nu-i nevoie să vă cereți scuze, domnule rabin. Dar ce vă face să fiți atît de sigur că omul acela a omorît-o? Poliția are un martor, este un alt vecin al doamnei Millstein, care l-a văzut pe criminal fugind de la locul crimei. Un tînăr negru.

– Și dumneavoastră credeți că el e? întrebă Silver.

– Dar e vorba de un martor, răspunse răs-picat Simon. L-a urmărit pe individ pe alee.

Rabinul clătină din cap.

– Sînt nedumerit, domnule Winter. Și asta mă face să fiu mai nesigur și mai temător. Domnul Stein a spus că l-a văzut pe *Der Schattenmann*, și apoi moare. Sinucidere... Sophie a spus că l-a văzut pe *Der Schattenmann*, și apoi moare și ea, ucisă de un negru necunoscut. Pentru mine este o enigmă, domnule Winter. Dumneavoastră sînteți polițist, spuneți-ne: pot exista asemenea coincidențe ciudate?

Simon șovăi o clipă înainte de a răspunde.

– Domnule rabin, am fost mulți ani polițist la omucideri...

– Da, da, dar răspundeți la întrebare! interveni Irving Silver.

Și deschise imediat gura ca să continue, dar doamna Kroner îl înghionti ca să tacă.

– Lasă omul să vorbească! îi șopti ea nervoasă.

Winter își cumpăni bine răspunsul în tăcerea ce umplea din nou încăperea.

– Să vă explic, deci. Coincidențe apar tot timpul. Unele sînt incredibile, de-a dreptul fantastice! Orice polițist își amintește un eveniment ieșit din comun, pe care nimeni nu l-ar fi putut anticipa nici într-un milion de ani. În munca noastră aceste

lucruri sînt, dacă nu frecvente, cel puțin familiare. Prin asta trebuie să înțelegi că majoritatea crimelor sînt aproape o rutină pentru noi și n-au nimic neobișnuit în ele. Este important întotdeauna să cauți întîi răspunsul firesc, pentru că, aproape în fiecare caz, aici este adevărul, în ceea ce este mai simplu.

– Deci, vrei să spunei că... îl întrerupse Silver.

– Lasă-l să termine! strigă doamna Kroner exasperată și îl înghionti iarăși. Tare mai ești prost crescut! îl dojeni ea.

– Mulțumesc, doamnă Kroner, dar am terminat ceea ce aveam de spus.

Rabinul dădu din cap.

– Spuneți că... da, că ar putea fi exact ceea ce pare: o sinucidere și o crimă făcută de un nenorocit, o bestie de pe stradă.

– Exact.

Din nou se lăsă liniștea.

– Dar aveți, totuși, o părere despre toate astea? întrebă Frieda Kroner.

– Mai degrabă am întrebări, replică Simon. Și cred că este înțelept să încerc să lămuresc lucrurile. Indiferent de felul în care au murit Sophie și domnul Stein, cred că vă va fi greu să vă vedeți liniștiți de treburile dumneavoastră dacă vă gândiți mereu că acest individ stă la pîndă. În cazul în care trăiește, desigur.

Doamna Kroner dădu și ea din cap, așa cum făcuse și rabinul.

– Totuși eu vreau să am un pistol, murmură Silver.

Nu comentă nimeni spusele lui. Winter urmărea cum se umplu de lacrimi ochii lui Silver, cum clatină din cap, încet, aproape imperceptibil, ca și cum ar fi vrut să scape de toate gîndurile ce-l chinuiau în acea clipă.

Rabinul se aplecă și-și trecu mîna prin părul încă des. Pufai cu buzele țuguiate. Apoi îl privi pe Simon.

– O să ne ajutați, domnule Winter?

Fostul polițist simți un fel de împotrivire. Se uită la chipurile celor trei bătrîni și-și aminti de mîna tremurătoare a vecinei sale

cînd îl prinsese de braț, felul în care fusese nevoit să renunțe la gîndul de a se sinucide atunci cînd îi bătuse la ușa.

Dintr-o privire, remarcă tatuajul albăstrui – numărul din lagăr – de pe brațul rabinului și bănuia că sub bluza largă a doamnei Kroner și sub cămașa cadrilată a domnului Silver se afla tatuat tot un număr din lagăr. „I-am promis să o ajut și n-am făcut-o“, se gîndi el. Își dădu seamă că promisiunea atîrna încă deasupra lui, așa că răspunse:

– Am să încerc, domnule rabin. Nu știu sigur ce-aș putea să fac...

– Dumneavoastră știți lucruri pe care noi nu le știm. Multe lucruri.

– A trecut mult timp de cînd am ieșit la pensie.

– Dar asemenea lucruri nu se uită, nu? Adică procedurile și toate celelalte metode?

– Nu.

– Atunci înseamnă că ne puteți ajuta.

– Sper.

Cei trei bătrîni se uitară rapid unul la celălalt.

– Cred că avem nevoie de ajutor, rosti doamna Kroner. Poate chiar mai mult decît vrem s-o recunoaștem.

– Eu tot vreau un pistol, mormăi Silver. Dacă atunci am fi avut o armă...

– Atunci naștii ne-ar fi ucis pe loc!

– Poate că ar fi fost mai bine așa!

– Cum poți să spui așa ceva, nătărău bătrîn? Am supraviețuit! Și astfel i-am ajutat pe ceilalți să nu uite!

– Poate, dar crezi că au învățat ceva din asta?

Silver și doamna Kroner se priviră. Rabinul oftă.

– Mereu fac așa, i se adresă rabinul lui Simon. Cînd eram tineri, am fost cu toții prinși în acele evenimente și acum ne certăm. Chiar și înțelepții se ceartă. Dar am fost acolo și am fost implicați în ceva mai mult decît simplă istorie.

– Și el a fost... mîrîi Silver.

Rabinul tresări și îi privi.

– Așa este. Și el a fost implicat, la fel de mult ca și cei care au murit sau au supraviețuit.

– Și *nici el* n-a uitat, adăugă Silver.

– Nu. Cred că nu.

Frieda Kroner începu să-și șteargă ochii ușor.

– Dacă *este* aici...

– Și ne găsește... o completă Silver.

– Cred că o să ne ucidă.

Simon ridică o mână ca să-i oprească.

– Dar de ce? De ce să fi voit să o ucidă pe Sophie sau pe domnul Stein? Nu mi-ați explicat încă.

Imediat ce puse întrebarea, Winter își dădu seama că intrase într-o lume stăpînită de istorie și amintiri, o lume întunecată la granițele ei, dar neagră ca noaptea în centru.

– Pentru că, începu rabinul după un moment de liniște, noi sîntem singurii oameni care îl pot acuza.

– Care îl pot aduce în fața justiției, șopti Frieda Kroner.

– Dacă e aici... Eu nu cred! Nu cred deloc așa ceva! rosti Silver și-și lovi genunchii cu palmele.

Ceilalți se uitară încruntați la el, dar Winter fu primul care vorbi.

– Dar dacă ar fi aici, l-ați recunoaște?

Lui Irving Silver îi trebuiră cîteva secunde ca să poată răspunde. Bătrînul polițist observă că respirase adînc, de cîteva ori, luptîndu-se să răspundă.

– Da, rosti Silver. Și eu i-am văzut fața. Doar pentru cîteva clipe. A luat bani de la fratele meu și de la mine.

– Tatăl meu a fost... spuse rabinul încet, tatăl meu a fost cel care l-a recunoscut, cînd mergeam în troleibuz. Tata nu m-a lăsat să-l privesc, dar eu l-am văzut. Eram atît de tînăr!

Frieda Kroner scutură din cap.

– Și eu eram tinărară. Ca și rabinul și Sophie, eram doar puțin mai mare decît un copil. Ne-a prins în parc. Era primăvară, orașul era plin de moloz și de morți, totuși era primăvară și-mi amintesc că erau foarte mulți oameni pe străzi, afară, bucurîndu-se de ziua frumoasă. Eu și mama am ieșit, trebuia să ne comportăm și noi ca ceilalți. Înainte de război, unei asemenea zile i se spunea „vremea Führerului“, de parcă el putea comanda pînă și vremii!

Din nou în încăpere se lăsă o tăcere grea.

– E greu să vorbești despre aceste lucruri, zise rabinul.

Simon făcu un semn de încuviințare din cap.

– Da, spuse el încet. Dar dacă vă voi ajuta, va trebui să știu mai mult.

– E normal.

– Dar este ceva ce nu înțeleg.

– Ce anume, domnule Winter?

– De ce v-ar ucide? De ce nu s-ar ascunde, pur și simplu, și gata? N-ar fi prea greu. N-ar înfrunta nici un risc. De ce să nu dispară?

– Eu vă pot răspunde, zise Frieda Kroner, repede.

Winter se întoarse spre ea.

– Pentru că îi place moartea, domnule Winter.

Ceilalți o aprobă în tăcere.

– Vedeți, domnule Winter, ceea ce-l deosebea pe el de ceilalți, și de aceea eram și foarte înspăimîntați de el, era că făcea toate acele lucruri nu pentru că ar fi crezut în naști, care îi promiseseră că, predîndu-ne, își salva viața! Nu, el n-o făcea ca să-și protejeze familia – asta a fost o scuză pe care am auzit-o des. El o făcea pentru că-i plăcea.

Doamna Kroner se înfioră.

– Și pentru că se pricepea ca nimeni altul la așa ceva.

– *Iranische Strasse*... adăugă rabi.

Dar de data aceasta, nu mai ridică vocea, își păstră tonul coborît și grav.

– Biroul Evreiesc de Investigații. De acolo îi urmărea Gestapo-ul pe cei care ne vîneau pe noi.

– Ei își scosese ră stelele evreiești de pe haine, spuse Silver. Și apoi au început să ne vîneze.

– Vedeți, Berlinul era însuși Himmler, care venise la radio și promisese nemților că orașul va fi *Judenfrei*¹, adăugă rabinul, dregîndu-și glasul. Dar n-a fost! Niciodată n-a fost! Cînd au venit rușii, mai erau încă o mie cinci sute de evrei care se ascundeau printre dărîmături! O mie cinci sute rămași, din o sută cincizeci de mii! Dar noi mai eram încă acolo cînd tancurile rădeau tot ceea ce le ieșea în cale și naziștii au fost înghițiți în propriul lor iad! Niciodată Berlinul n-a fost *Judenfrei*! Niciodată! Și dacă ar mai fi rămas doar un singur evreu, tot n-ar fi fost *Judenfrei*!

Simon Winter aprobă din cap.

– Dar acest om...

Frieda Kroner interveni prompt:

– *Der Schattenmann* și-a acoperit urmele mai bine decît oricare alt „hăitaș“. Se spunea că, dacă îl vezi, te omoară. Dacă îi auzi vocea, te omoară. Dacă îl strigi, te omoară...

Șovăi, apoi continuă:

– În pivnița din închisoarea Plotzensee. Un loc groaznic, domnule Winter. Un loc unde moartea era reperul principal, iar naziștii știau să facă lucruri chiar mai rele decît moartea. Acolo erau scaune de tortură, cîrlige în care se agăța carnea – ca la abator – ghilotine și garote², domnule Winter.

– Se spunea că ultimii ochi pe care-i priveai înainte de a muri, erau ai lui, zise Irving Silver cu o voce joasă. Iar respirația lui pe obrazul tău era ultima amintire ce o luai cu tine dincolo de moarte.

¹ Curățat, liber de evrei (germ.) (n.tr.).

² Aparat pentru strangularea victimei folosit în Spania, în Evul Mediu (n.tr.).

– De unde ştiaţi că era într-adevăr așa?

– Dintr-un cuvînt scăpat, dintr-o frîntură de conversaţie, răspunse doamna Kroner. Zvonurile circulau peste tot. Oamenii vorbeau... Un vînzător cu clientul lui, poliţistul cu patronul vre-unul hotel... Un cuvînt rătăcit într-o discuţie în parc sau în troleibuz. Pe urmă, mamele le spuneau fetelor lor, cum a făcut şi mama mea. Iar taţii le spuneau fiilor lor. Aşa am aflat despre *Der Schattenmann*.

Femeia oftă, ca şi cum cuvintele ar fi durut-o.

– Dar dumneavoastră, toţi trei, şi domnul Stein şi Sophie aţi reuşit să supravieţuiţi...

– Am avut noroc, replică rabinul. O fi fost un accident sau o greşală. Naziştii erau atît de eficienţi, încît acum, domnule Winter, după atîţia ani, ni se pare, uneori, că nici nu erau oameni ca noi. Însă mulţi dintre ei erau birocraţi, funcţionari, nişte amărîţi care mîzgăleau hîrtie! Aşa că unii dintre noi ajungeau în trenurile ce mergeau spre lagăre şi nu în faimoasa pivniţă.

În acest punct, Irving Silver scoase un hohot de plîns. Ceilalţi se întorseseră spre el şi-i văzură ochii înroşindu-se şi mîna pusă peste gură, ca şi cum ar fi vrut să-şi înăbuşe cuvintele. Gîfîia din nou.

– Fratele meu, hohoti el cu pumnii apăsăţi pe gură, fratele meu a ajuns în pivniţă.

Ceilalţi tăceau.

– Oh, bietul Martin, gemu Silver, bietul meu frate Martin!

După o clipă, îi privi şi el.

– Îmi pare rău, spuse. E greu de suportat amintirea aceasta, dar nu trebuie să uităm.

Silver oftă adînc.

– Asta ne-a mai rămas: amintirea, continuă el. Aşa că ne amintim. La fel face şi *Der Schattenmann*. Dacă atunci a ucis evrei, o va face din nou. Eram doar ceva mai mari decît nişte

copii, domnule Winter, și probabil că asta ne-a salvat de el. Dar fratele meu mai mare era o amenințare pentru el, deci...

– Și tatăl meu la fel... murmură rabinul.

– Și mama mea la fel... adăugă doamna Kroner.

– Desigur, așa ceva nu e deloc surprinzător, rosti rabinul.

Exact așa cum a spus și Frieda. Dacă noi nu ne-am găsit liniștea din cauza amintirilor noastre, atunci și cu el se întâmplă la fel.

Irving Silver se întinse și o strînse pe Frieda de braț. Ea încuviință din cap.

Simon Winter se simți deodată prins, parcă, într-un curent puternic, care-l împingea spre adâncurile unei mări, sorbindu-l cu forță de pe țărm. Se gândi că toți detectivii apelează la memorie, căci crimele seamănă între ele. Și a treia se regăsește în cea de-a patra. Chiar și în cele neobișnuite, se află elemente comune: motivația (lăcomia, de pildă), arma crimei (un pistol sau un cuțit), urmele (amprente, urme de sânge, fibre, fire de păr). Și toate aceste elemente alcătuiesc o grilă comună pentru toate crimele. Dar acestea despre care vorbeau cei trei bătrâni din fața lui sfidau orice grilă.

Înainte de a vorbi, se gândi puțin. Liniștea plutea în aer.

– Cred că trebuie să aflu mai multe despre acest om. Cine era? Cu siguranță că există cineva care-i știe numele, de unde vine, ceva despre familia lui...

Un alt moment de tăcere, apoi Frieda Kroner replică:

– Nimeni nu știa nimic sigur. Era total diferit de toți ceilalți.

– Era diferit, adăugă rabinul, pentru că era ca un cuțit în întuneric. Vedeți, pe ceilalți îi știam. Dacă „hăitașul“ te cunoștea, atunci era posibil ca și tu să-l cunoști. Poate de la sinagogă sau din bloc, sau de la doctor, de la școala copiilor, dintr-un loc unde erau în vigoare interdicțiile împotriva evreilor. Dacă erai atent, deci, aveai șanse să nu fii prins... Și dacă cineva încearcă să te prindă, poți să te ascunzi, să fugi sau poți să-l mituiești. Erau

trădători, e-adevărat, dar unii dintre ei, chiar aproape de sfârșit, aveau unele sentimente, păreau totuși mai omenoși...

Rabinul oftă.

– Dar pe el nimeni nu-l cunoștea. Era ca și cum naziștii ar fi inventat acest golem. O fantomă.

– Îl puteți descrie?

– Era înalt, ca și dumneavoastră, începu Frieda Kroner, dar Silver clătină din cap și făcu un semn cu mâna.

– Nu, Frieda, nu. Era un omuleț, ca un dihor. Și mai în vîrstă. Adică adult, nu tînăr.

– Nu, îl întrerupse rabi nervos, era tînăr, altfel n-ar fi supraviețuit. Era tînăr, puternic, deștept și ambițios.

Se uitară unul la celălalt și tăcură.

– Eram aproape niște copii, începu rabinul. Amintirile noastre...

– Eu eram mică, la fel ca Sophie, spuse Frieda. Mie toți oamenii mi se păreau mari.

– Bietul meu frate Martin era puternic și înalt, așa că toți cei care nu erau ca el mi se păreau scunzi...

– Vedeți, domnule Winter? rosti rabinul. *Der Schattenmann* era mai bun decît orice ofițer din Gestapo. Era ca o stafie. Oriunde se ducea el, era întuneric, chiar și în timpul zilei. Exact ca o... cum îi spunea, Irving?

– Ca o himeră... „Uite-l, nu e“.

– Și cu toții știam că, dacă te găsea, nu mai aveai unde să te ascunzi, zise rabinul cu o voce de gheață.

– Dar el nu putea fi mituit?

– Da și nu, răspunse Silver. Puteai să auzi o voce în întuneric, pe vreo alee, căreia îi promiteai toți banii pe care îi aveai și apoi îi dădeai lui. Dar Gestapo-ul venea, oricum, după aceea și persoana pe care *Der Schattenmann* o „atingea“ era dusă în pivniță, iar restul familiei era urcat în tren și trimis în lagăr. El nu lăsa urme niciodată. Dacă te găsea, dispăreai definitiv pentru toți ceilalți.

Frieda Kroner oftă la aceste amintiri. Se înfioră toată, ridică o mână, dar nu vorbește când toți ceilalți se întoarseră spre ea.

– Dar Sophie, voi trei, domnul Stein... Vreți să spuneți că...

– Greșeli, greșeli... zise rabinul. Se presupunea că toți am murit, dar uite că unii dintre noi au supraviețuit. Asta a fost o greșală. Și acum, după cincizeci de ani, greșelile acestea nu s-au șters, probabil, de pe răboj.

Silver se scutură și doamna Kroner își șterse ochii cu batista.

Simon dădu din cap. Nu prea putea înțelege frica lor, dar simțea că sentimentul este atât de puternic, încât era aproape palpabil. Privi în jur, la lucrurile simple din camera rabinului: un menorah¹ mare din alamă, fotografiile de familie și cu prieteni, o față de masă brodată. Dar toate acestea păreau acoperite de ceața amintirilor, iar aerul avea ceva bolnăvicios.

Rabi Rubinstein se lăsă greoi pe spate.

– E greu să fii bătrîn și să-ți aduci aminte de toate aceste tragedii, spuse el. E ca și cum ai zgîndări un loc dureros.

Oftă, apoi continuă:

– Uitasem cum este să fii hăituit.

Ceilalți aproară în tăcere.

Simon Winter voia să-l îmbărbăteze cu un gest, dar nu reuși. În schimb, rosti:

– Dar tot nu înțeleg ceva. De ce ar fi venit omul ăsta tocmai aici? Tocmai în Miami, unde sînt mulți supraviețuitori ai holocaustului și unde ar putea fi, deci, recunoscut cu ușurință. De ce nu s-ar duce în Argentina sau în România, de pildă? Acolo ar fi mai în siguranță...

Silver își scutură capul.

– Aici este locul cel mai sigur pentru el.

– Cum așa?!

¹ Sfeșnic ritual cu șapte brațe (n.tr.).

– Nu înțelegeți, domnule Winter, zise rabinul, începînd să explice, *Der Schattenmann* nu era nazist! Nu făcea parte din Gestapo! Nu era un SS-ist! Era evreu ca și noi! Nu exista nici o organizație, ca cea din Odessa, și nici vreun grup al Crucii de Fier care să-l ajute să-și găsească libertatea și siguranța după război! El nu se avea decît pe el!

– Dar erau și alte organizații... Crucea Roșie sau alte grupuri care îi ajutau pe deznădăcinați să...

– Desigur! Așa am ajuns eu aici...

– Și eu, spuse Frieda Kroner.

– Eu nu. Am avut rude mai îndepărtate care m-au ajutat, explică Irving Silver. Dar cine l-a ajutat pe *Der Schattenmann*? Doar nu rușii! Ei l-ar fi împușcat. Bang! Fără să-l judece măcar. Deci, cine ar fi făcut-o?

– Spuneți-mi! exclamă Simon.

– Păi, oamenii lui. Aceiași oameni pe care el îi trădase, zise Silver.

– Dar n-ar fi făcut-o, dacă ar fi știut cine era, de fapt, nu?

– Da. Doar toți conducătorii lagărelor de concentrare s-au predat autorităților, nu? întrebă Silver.

Rabinul aprobă și adăugă:

– Dar el ar fi aflat oricum despre pericol.

– Deci, ce credeți că ar fi putut face?

Cei trei se uitară unul la celălalt. O clipă, Simon aproape că îi auzi respirînd, atît era de grea tăcerea. Era ca și cum și-ar fi pus întrebări, ar fi adus fiecare argumente, ar fi venit cu tot felul de idei, dar fără cuvinte și fără gesturi. Doar lăsîndu-și imaginația să lucreze, ca apoi să ajungă la o singură concluzie.

Rabinul își trecu o mînă peste față, gînditor.

– Ar fi trebuit să devină unul de-al nostru, ca să scape. Un supraviețuitor.

Frieda Kroner confirmă:

– Bineînțeles. Altfel nici nu se putea.

– Dar cum s-ar fi putut deghiza așa?

Irving Silver se încruntă:

– Doar era *Der Schattenman!* Putea face tot ceea ce voia!

– Dar... șovăi Winter, mai erau și alții ca el. Și ei au fost prinși?

– Ei nu erau ca el. Nu cred.

– Dar de ce să vină aici?

– Pentru că noi sîntem „oamenii lui“.

– Cine ne cunoaște mai bine decît el? De asta i-a reușit totul pînă acum. De ce i-ar fi frică de noi?

Rabinul se ridică, dar prin această mișcare ridică și cartea *The Destruction of the European Jews* de pe masă. Scrisoarea lui Stein căzu pe jos, dar nimeni n-o luă de acolo. Cartea se deschise în mîinile rabinului, dar acesta nu se uită în ea, și Winter își dădu seama că bătrînul știa conținutul ei pe dinafară.

– Ceea ce nu poți să uiți, îți rămîne pe veci întipărit în minte. Era confuzie și perversitate. Holocaustul a fost o mașinărie uriașă destinată uciderii evreilor. Dar naziștii, ca să ducă la bun sfîrșit asta – mereu vorbeau, în toate discursurile lor, în materialele de propagandă, în tot felul de „opere“, despre „măreța“ lor misiune – aveau nevoie de ajutor. Orice fel de ajutor, de oriunde.

– De la Papă, care nu i-a condamnat pentru ceea ce făceau... spuse Silver.

– Chiar de la Aliați, care nu bombardau lagărele și nici calea ferată spre Dachau sau Auschwitz... adăugă doamna Kroner.

– De la toți cei care nu erau evrei – polonezi, cehi, unguri, italieni, francezi, germani... Toți stăteau și priveau. Da, din toată lumea le venea un asemenea ajutor, într-un fel sau altul toți i-au ajutat. Chiar și dintre cei pe care ei încercau să-i distrugă.

Simon îi asculta tăcut.

– Gîndiți-vă la Auschwitz, domnule Winter! După ce naziștii făceau selecția, cineva trebuia să închidă ușile la camerele de gazare și cineva trebuia să scoată apoi cadavrele. Cineva trebuia

să aprindă focul în cuptoare și cineva trebuia să supravegheze pentru ca treaba să meargă ca pe roate. Și de multe ori acești „cineva” erau chiar evrei de-ai noștri.

Rabinul se așeză greoi, cu cartea în poală.

– Și noi am contribuit la asta, vedeți. Prin simplul fapt că am trăit, că am făcut orice ca să supraviețuim, am contribuit, într-un mod pervers, la continuarea acestor lucruri...

Privi la doamna Kroner și la Irving Silver.

– Oare ar fi fost mai just, mai moral, să mori, să te lași să mori în fața râului? Astea sînt întrebări pentru filozofi. Eu sînt doar un bătrîn rabi.

Se opri, dădu din cap, oftînd cu putere înainte de a continua.

– Știți, toate astea sînt o nebulă. Uitați-vă la lumea în care trăim astăzi. Uneori, ceea ce am trăit noi ni se pare atît de străniu, atît de îndepărtat în trecut, încît nici nu putem crede că s-a întîmplat, dar celălalt... da, celălalt este încă acolo, asta știm, este încă viu, la fel de rău, de înfricoșător, așteptînd să lovească din nou.

– *Der Schattenmann* era cel mai rău dintre noi, dintre evrei, reluă rabinul. Era cel mai rău dintre naziști, mai rău chiar decît lucrurile acelea groaznice despre care îi place domnului King să scrie.

– Și-acum e aici, printre noi, spuse cu amărăciune Silver. E ca o infecție.

– Oare nu e mereu printre noi cineva ca *Der Schattenmann*? întrebă încet rabi.

Dar întrebarea rămase fără răspuns.

– Îl puteți găsi, domnule detectiv? întrebă Frieda Kroner cu o voce joasă.

– Nu știu.

– O să încercați, totuși?

– Dacă este aici... Dacă ceea ce spuneți se dovedește a fi adevărat...

– O să-l căutați, domnule Winter?

Simon simți o profundă tristețe în toată ființa lui. Răspunsul străpunse, totuși, acea amărăciune:

– Da, o să încerc.

– Foarte bine, spuse Frieda Kroner. Atunci o să vă ajut și eu.

– Și eu, rosti Silver.

– Bineînțeles, și eu, zise rabi Rubinstein. Vom face tot ceea ce ne stă în putință.

Frieda Kroner aprobă din cap, apoi se întinse spre măsuță și-și turnă încă o ceașcă de cafea. Simon o urmări cum soarbe îndelung din lichidul negru, degustându-l. Ea îi zîmbi, cu răceală însă.

– Bine. Și când îl veți găsi, cu ajutorul nostru, îl veți ucide.

– Frieda! strigă rabi. Cum poți să spui așa ceva?! Religia noastră ne îndeamnă să iertăm și să înțelegem. Acesta este felul nostru de a ne purta!

– Poate. Dar inima mea îi ține minte pe toți cei care au fost trădați și omorâți de el – în numele lor vorbesc. Gîndește-te mai întâi la ei, apoi vorbește-mi despre iertare!

Se întoarse spre Simon.

– Eu aș vorbi mai întâi despre dreptate. Găsiți-l și omorâți-l! spuse ea.

Irving Silver se aplecă spre el.

– Eu o să vă ajut. O să fac tot ce pot. Cu toții o să facem tot ce putem. Dar Frieda are dreptate. Găsiți-l și omorâți-l, domnule Winter!

Oftă și adăugă:

– Pentru dragul meu frate Martin. Și pentru părinții și verii mei...

– Și pentru sora mea și soțul ei împreună cu cele două nepoate, pentru bunicii mei și mama mea care a încercat să mă salveze, și pentru toți ceilalți, completă Frieda Kroner încet.

Simon nu spuse nimic. Se uita la rabin, care îi privea pe cei doi. Observă că mâna bătrînului tremura în timp ce strîngea cartea pe care-o ținea în poală.

Irving Silver vorbi fără ocolișuri:

– Ucideți-l, domnule polițist! Și va fi o bestie mai puțin pe lume, mai puține coșmaruri pentru noi. Ucideți-l!

Rabinul dădu din cap, aprobînd, în cele din urmă, și el.

ŞASE

Rugăciune pentru morţi

Simon Winter se foi stînjedit pe scaunul pliant de metal, în timp ce un rabi tînăr vorbea la cimitir. Deşi oamenii se adunaseră sub bolta de un verde-închis a clădirii ce adăpostea biroul pompelor funebre, căldura înăbuşitoare a miezului de zi pătrundea nestingherită pînă la ei. Participanţii la serviciul funerar erau mai ales bătrîni, şi costumele lor de stofă neagră păreau să scoată aburi în arşiţa amiezii. Simon ar fi vrut, cu disperare, să-şi lărgească puţin cravata, strînsă zdravăn sub gulerul scrobit al singurei cămăşi albe de mătase pe care o mai avea. Se uită în jur şi-şi spuse: „Arătăm toţi de parcă ar urma s-o însoţim pe Sophie Millstein chiar şi pe lumea cealaltă.“ Îi era puţin ruşine de un asemenea gînd, dar îşi iertă îndrăzneala, spunîndu-şi că nu lipseşte mult să fie el însuşi cel aşezat în sicriu, sau ars şi păstrat într-o urnă, iar deasupra lui cineva, de care nu mai avea cum să-i pese, să-l jlească – dar asta era taina lui.

Rabinul, un bărbat scund, plinuţ, care se lupta din greu cu transpiraţia ce-i umezea gulerul strîns al cămăşii, ridică puţin vocea cînd vorbi:

– Această femeie, Sophie Millstein, aruncată în infern, ca apoi să se elibereze de el şi, prin bunătate şi dragoste, ca o pasăre Phoenix, să devină iubita soţie a lui Leo şi mama adorată a strălucitului ei fiu, Murray...

Vocea tînărului rabin era foarte stridentă. Cuvintele păreau să împungă aerul nemișcat. Ochii lui Simon cercetau albastrul cerului, căutînd în depărtare un nor cît de mic – o promisiune a unei ploii binefăcătoare în acea după-amiază. Dar nu zări deloc ceea ce căuta și oftă, respirînd aerul cald și dens ca fumul.

Stătea în spatele celor veniți la înmormîntare, singur, și se certă pentru că lăsase căldura să-l distragă de la slujba funerară.

„Ar putea fi aici, se gîndi el. Ar putea fi chiar aici, ascuns vederii tale, în umbra acelor copaci.“ Sau poate că stă așezat, cu capul plecat, într-un rînd de pe o latură a adunării, dînd impresia unui prieten îndurerat. Dacă e pus pe hăituială, acesta e primul loc unde ar trebui să vină să arunce o privire, exact printre prietenii Sophiei Millstein.

Dar ceea ce *nu știe el* este că aici mai e cineva care-l urmărește la rîndul lui.

Apoi își înfrînă gîndurile, căci îndoiala își făcuse iar loc în mintea lui: „dacă *el* există cu adevărat.“

Alături de el, domnul Finkel și familia Kadosh erau foarte atenți la cuvintele rabinului. Doamna Kadosh mototolea în mînă o batistă albă din pînză, pe care uneori o ducea la ochi, apoi își ștergea cu ea transpirația de pe frunte. Soțul ei avea în mînă un pliant, pe care îl legăna încet, apoi îl deschidea, netezindu-i paginile. Uneori, pe furiș, îl folosea ca evantai, încercînd, fără succes, să se răcorească.

Ceilalți locatari din Sunshine Arms erau răspîndiți printre oamenii adunați la înmormîntare. Winter îl văzu pe proprietar, domnul Gonzalez, care-și ținea capul plecat. Venise împreună cu fiica sa. Era la fel de înaltă ca și tatăl ei și purta o rochie subțire, neagră, care, după părerea lui, s-ar fi potrivit mai bine la Operă, la o premieră.

Winter oftă. Timp de șase luni, fata lui Gonzales ocupase apartamentul de lîngă cel al Sophiei Millstein. Primise, într-un ritm frenetic, destul de mulți prieteni, care, de obicei, uitau să

tragă perdeaua, așa că fostul polițist putea urmări tot ceea ce se petrecea înăuntru. Credea că fata știa că e privită și mai credea că lăsa intenționat perdelele date în lături, ca pe o favoare. Clătină din cap. Când se mutase, pentru alte distracții și mai și, pe Brickell Avenue, luase, parcă, ceva din veselie și energia din Sunshine Arms.

Înainte de a se așeza lângă tatăl său, privise o clipă înapoi, peste umăr, iar ochii ei îi întâlniseră pe ai lui, doar atât cât să-i arunce un mic zîmbet trist care, împreună cu o ușoară clătinare a capului, era făcut să-i amintească ceea ce pierduse. Și asta, în ciuda solemnității ocaziei și a gândurilor lui întunecate referitoare la moartea vecinei sale, reuși să-l facă să zîmbească, în sinea lui, detașându-se de tot ceea ce-l înconjură.

– Astfel, cu toții simțim astăzi pierderea acestei femei... continuă rabi discursul obișnuit în asemenea împrejurări.

Winter își luă cu greu ochii de la fata lui Gonzalez și-și plimbă privirile, încă o dată, pe chipurile celor prezenți. Dacă *el* este aici, raționă Simon, probabil că se va uita insistent la ceilalți. Va cerceta cu atenție fețele lor, ca să-și întipărească în minte trăsăturile.

Ochii lui Winter se opriră asupra unui om care stătea în dreapta lui. Acesta îl privea fix pe rabin. Fostul polițist simți că tresare. „De ce ești atât de curios?“, se întrebă el.

Dar exact în clipa aceea, îl văzu pe om întorcându-se spre o femeie în vîrstă de lângă el și șoptindu-i ceva. Femeia îi atinse brațul.

„Nu, se gîndi Winter, trebuie să fii singur. Nu ești mereu singur, de fapt? Dacă exiști...”

Winter plecă ușor capul, cu bărbia în piept, preocupat. Le spusese lui Irving Silver, Friedei Kroner rabinului să nu vină la înmormîntare. Nu voia să-i dea un avantaj omului de care se temeau, înainte ca el să-și facă un plan de acțiune. Ei nu fuseseră de acord, iar el insistase.

Cercetă din nou cu privirile mulțimea, căutînd fețe pe care nu le cunoștea, dar erau prea multe. Sophie Millstein făcuse parte din multe asociații de femei, cluburi de bridge și fusese foarte activă în viața religioasă a comunității. Erau aproape o sută de bătrîni care se tot foiau pe scaune.

Cuvintele rabinului erau parcă niște scînteii în căldura zilei.

– Să treci prin atîtea și să ți se ia viața cînd ești bătrîn, aproape de sfîrșit, este o tragedie copleșitoare...

Winter se uită în jur, încercînd să-i zărească pe inspectorul Robinson sau pe tînăra procuroare, dar nu-i văzu nicăieri. Bănuia că era cineva de la Poliția din Miami amestecat printre cei veniți la înmormîntare. Era o procedură care se aplica și pe vremea lui, în cazul crimelor – chiar atunci cînd suspectul numărul unu era de altă rasă. Nu se știa niciodată cine putea să apară. Presupunea că Robinson trimisese un subaltern; asta pentru că el era negru și ar fi fost imposibil să treacă neobservat, urmărindu-i liniștit pe oameni.

Bineînțeles, indiferent pe cine ar fi trimis, acesta ar fi căutat exact pe cine nu trebuia.

Simon oftă și începu să se joace cu pliantul pe care-l ținea în mînă. Simți o furie, o neliniște greu de stăpînit. „Nu știu nimic, își spuse el. Tot ceea ce am sînt doar niște coincidențe ciudate, trei bătrîni înspăimîntați și un coșmar vechi de zeci de ani.“

Se uită din nou în sus, pe cer. Simțea cum furia i se transformă în vină, în teamă. „Oare chiar îți aduci aminte cum trebuie să acționezi? Cum să faci ca bănuiala să se dovedească adevărată, într-un mod incontestabil?“ Scrișni din dinți. „Acționează ca și atunci! își zise el ferm. Vrei să ți se spună din nou polițist? Atunci poartă-te ca atare! Pune întrebări și găsește răspunsurile!“

În rîndul din față, imediat lîngă mormînt, un copil de patru sau cinci ani se mișca tot timpul, agitat, încercînd să vorbească, acoperind spusele rabinului, și mama lui era obligată să-l dojenească în șoaptă. Rabinul se opri, îi zîmbi copilului, apoi continuă:

– Deci, cine a fost această femeie, Sophie Millstein, care s-a dăruit atît de mult, care a realizat atît de multe în viața ei? Cred că ar trebui să aflu mai multe despre această remarcabilă femeie, pentru ca viața ei să fie o lecție și un model pentru mine, așa cum a fost pentru fiul ei, pentru nora ei, pentru dragii ei nepoți...

Simon nu putea să vadă decît spatele lui Murray Millstein. Dar, pe cînd vorbea rabinul, îl văzu pe avocat înconjurînd cu brațele umerii soției sale și trăgîndu-l spre el pe băiat, apoi rămaseră toți trei așa. Rabinul continuă, trecînd de data aceasta, fără efort, la limba evreiască, începînd să recite *kaddish*¹ lîngă sicriu, dar Winter nu mai auzea cuvintele și nici nu mai simțea căldura. Tot ceea ce vedea era mîna tînărului tată odihnindu-se pe umărul fiului său și capul băiatului aplecîndu-se ușor peste mînă, atîngînd-o cu obrazul și rămînînd așa – dornic, la fel ca toți copiii, ca frica de moarte să dispară la un simplu gest al tatălui.

Winter stătea lîngă ultimul rînd, urmărind slujba, așteptînd să prindă un moment ceva mai lung de cîteva secunde, căci dorea să spună mai mult decît simple cuvinte de consolare și să plece. Pe măsură ce lumea își lua rămas-bun, îl văzu pe avocat uitîndu-se după soție și copil și atunci se îndreptă spre el.

– Domnule Millstein, sînt Simon Winter. Am fost vecin cu mama dumneavoastră...

– Da, desigur. Mama mi-a vorbit despre dumneavoastră adeseori.

– Îmi pare rău pentru pierderea suferită...

– Vă mulțumesc.

– Dar mă întrebam dacă poliția...

¹ Rugăciuni evreiești (de obicei din cîte cinci versuri) rostite la înmormîntări (n.tr.).

– Au spus că fac progrese în ceea ce privește cercetările și că mă vor ține la curent. Ați fost polițist, nu-i așa? Mi se pare că mama mea mi-a spus că...

– Da, am fost. Tot aici, în Miami. Am fost detectiv.

– Mama vorbea foarte frumos despre dumneavoastră. Și despre ceilalți vecini ai ei. Care a fost specialitatea dumneavoastră?

– Omucideri.

Millstein îl privi atent, ca și cum ar fi vrut să-i cîntărească și mai bine răspunsul. Era un tip scund, slab, dar vînjos, avea aspectul unui alergător și o atenție deosebită pentru detalii – probabil datorită profesiei. Bătrînul polițist era sigur că, oricît de mult ar simți Murray pierderea aceasta, numai acasă își va da frîu liber lacrimilor. Înainte de a vorbi, avocatul se uită din nou atent la Simon.

– Poliția din Miami Beach pare să fie capabilă. Aceasta este și impresia dumneavoastră?

– Da. Sînt sigur că sînt capabili. Dar aș vrea să vă întreb cîte ceva, am putea găsi un loc unde să stăm de vorbă?

Winter arată cu un gest în jurul lui și în acest timp îi văzu pe rabi și pe funcționarul de la pompe funebre venind spre ei.

– Am aranjat să organizăm *shibah* în Long Island. Diseară trebuie să luăm avionul. Vreți să aflați ceva anume?

– Nu, dar mama dumneavoastră mi-a spus ceva exact înainte de a muri.

– V-a spus ceva?

– Da.

– Și credeți că are legătură cu...

– Nu sînt sigur. Dar e ceva care mă preocupă. Poate este doar imaginația mea bogată. Poate că nu este ceva important. Oricum, puteți să aveți încredere în poliția din Miami. Sînt sigur că acest caz va fi rezolvat foarte repede.

Murray ezită, apoi zise iute:

– În după-amiaza asta mă întâlnesc cu niște oameni care mă ajută să mut lucrurile din locuința mamei mele. La ora patru. Ce-ar fi să vorbim acolo?

Winter aprobă tăcut, apoi tînărul se întoarce spre cei care veneau.

Simon Winter aștepta lângă statuia îngerășului din curte, în Sunshine Arms, cînd sosi Murray Millstein, însoțit de un bărbat îmbrăcat într-un costum de culoare închisă, care-i stătea foarte rău. Fiul fostei lui vecine aruncă o privire rapidă în jur, înainte de a se îndrepta spre locuința mamei sale. Pe ușa era o pancartă roșie, mare, pe care scria: LOCUL CRIMEI. INTRAREA INTERZISĂ. Winter îl văzu pe tînăr oprindu-se, cu cheia în aer. Apoi se întoarce spre bărbatul care-l însoțea și rosti:

– Nu vreau să intru. Mergeți și vedeți-l dumneavoastră! Nu uitați, nu trebuie să atingeți nimic! Vorbim după aceea.

Omul făcu semn că a înțeles și Murray descuie ușa. Pe urmă veni spre Winter și se așeză greoi pe treptele din față.

– Am vrut s-o mut la o casă specială pentru pensionari. Știți, există așa ceva în Fort Lauderdale, au personal calificat. Știu să se poarte, mai ales cu cei singuri. Totul este cît se poate de bine organizat. Și au pază asigurată tot timpul, au jocuri gen Bingo, au distracții...

– Da, și mie mi-a spus despre asta.

– Dar ea n-a vrut. Îi plăcea aici.

– Uneori, cînd ești bătrîn, o schimbare este mai înfricoșătoare decît orice altă amenințare.

– Da, probabil că așa e. Dar este evident că tot ceea ce îți place acolo nu poate să te omoare, așa, într-o noapte.

Vocea domnului Millstein sună plină de amărăciune, dar și un pic vinovată.

– Și dumneavoastră gîndiți la fel ca mama mea, domnule Winter?

– Da. Nu... Adică, cine știe? N-aș vrea să mă mut într-unul din centrele acelea, totuși. Dar probabil că atunci când voi ajunge acolo, pentru că nu voi avea încotro, o să-mi placă...

– Da, aici e problema, nu?

– Da.

Winter se așează și el pe trepte, lângă Murray.

– Nu pot să intru, spuse acesta. Am crezut că pot. Am crezut chiar că vreau să intru, că îmi va face bine... să văd locul unde s-a întâmplat. Dar acum nu mai vreau.

Oftă.

– E plin de sînge?

Simon negă.

– Nu, nu chiar. E un pic de dezordine. Așa e mereu la locul crimei. E praful de pe mobilă, pus ca să se ia amprente... Oamenii s-au foit de colo-colo... Pe mama dumneavoastră ar fi deranjat-o. Era o bună gospodină.

Murray zîmbi.

– Ar fi fost înnebunită să moară în dezordine.

Fiecare cuvînt era plin de tristețe, în ciuda liniei vesele a gurii sale.

– Adevărat.

Tînărul oftă încet.

– E îngrozitor de greu... e incredibil...

Apoi continuă pe un ton coborît:

– Toate problemele acestea de zi cu zi care alcătuiau, de fapt, relația noastră... Și bune și rele... Să încerci s-o convingi pe mama ta să facă ceva ce nu vrea. Apoi te plîngi soției... Apoi mama trimite tot felul de cadouri nepoților ca să șteargă neînțelegerea... Știu că îmbătrînea pe zi ce trecea... Știam, simțeam că nu prea ne-a mai rămas mult timp de stat împreună. Erau atîtea lucruri pe care voiam să i le spun. Când tatăl meu a murit, eu am fost acolo, de față. Am văzut ce groaznic este să vrei să spui niște lucruri și să nu apuci să le spui. Așa că am vrut

să fie altfel cu mama – să fiu sigur că ei i le voi spune. Dar a intervenit ceva, apoi altceva, eu eram ocupat, și timpul s-a scurs atât de repede, domnule Winter!... Orice ai face, îți scapă printre degete. Și apoi totul dispare pentru că un nenorocit, un animal are nevoie de zece sau de douăzeci de dolari ca să-și poată cumpăra droguri sau arme, sau orice alte porcării în schimbul cărora viața mamei mele nu mai conta...

Murray ridicase vocea, ca un rîu ce se umflă în urma furtunilor, iar cuvintele i se auziră pînă în curte.

– Un drogat nenorocit! Așa gîndesc ăștia! O împușcă pe mama mea ca să-și ia arme sau droguri. Cînd îl vor prinde, vreau să mă lase să-i smulg inima din piept!

Făcu o pauză și respiră adînc.

– Animal nenorocit... adăugă el plin de dispreț.

Apoi se opri, căci nu-i stătea în obicei să-și dea friu liber emoției în public, cu asemenea intensitate. O clipă privi fix înainte, apoi se întoarse spre Winter și întrebă:

– Credeți că o să-l prindă pe nenorocitul ăla?

– Nu știu. Acum au o tehnologie avansată în domeniu. Poate că da.

– Și poate că nu, nu-i așa?

– Da. Majoritatea cazurilor rezolvate sînt cele în care află imediat cine a făcut-o: soțul, soția, un partener de afaceri, un traficant de droguri. Sau oricine altcineva. Dar cînd doi oameni se întîlnesc întîmplător...

– E mai greu.

– Exact.

– Ați vorbit cu cel care anchetează cazul, cu negrul acela?

– Da. Pare competent.

– Sper. O să vedem.

– Presați-i mereu! îl îndemnă Winter.

– Cum adică?

– Nu-i slăbiți cu telefoanele. Trimiteți mereu scrisori la procuratură, scrieți la ziare, la televiziune. Faceți-i să nu uite! O să fie de folos. O să țină dosarul deasupra celorlalte, undeva, în biroul cuiva, în loc să fie îngropat prin cine știe ce sertar...

– Există așa ceva? Dosare uitate?

– Bineînțeles. Polițiștii știu că se poate întâmpla și așa. Trebuie să-i faceți să se gândească tot timpul la cazul acesta. Poate veți obține rezultate.

– Este un sfat bun.

Tăcură o vreme, apoi Murray făcu un gest larg, cuprinzând tot ceea ce se vedea în fața lui.

– Am treizeci și nouă de ani și vreau să plec naibii și să nu mă mai întorc aici niciodată! Vreau ca omul ăsta să termine de evaluat, vreau să mă urc în avion și să mă duc acasă...

Apoi se întoarse spre Simon:

– Deci, întrebați-mă ce doriți.

– În ziua în care a fost ucisă, mama dumneavoastră a venit la mine. Era speriată. Văzuse pe cineva de demult, din Berlin, din 1943.

– Într-adevăr?

– Numele de *Der Schattenmann* vă spune ceva?

Millstein se opri o clipă, apoi replică:

– Nu, din câte îmi amintesc eu, nu.

Apoi repetă numele, ca și cum ar fi vrut să se asigure că l-a înțeles bine:

– *Der Schattenmann*?... Nu, nu-mi spune nimic.

– Mama dumneavoastră vă povestea despre experiența avută în timpul războiului?

Murray Millstein scutură din cap.

– Știți câte ceva despre relațiile dintre supraviețuitorii holocaustului și copiii lor, domnule Winter?

– Nu.

– Sînt aa... foarte delicate.

Își puse o mînă pe frunte, ca și cum ar fi vrut să șteargă un gând neplăcut, înainte de a continua:

– Nu voia să vorbească despre lagăr. Sau despre viața de dinainte de lagăr. Sau despre viața ei pînă l-a întilnit pe tata. Mama spunea că a început să trăiască doar atunci cînd a adus-o tata în America. Știți că nu vorbea engleza cînd a sosit aici? Nu numai că a învățat să vorbească, dar era hotărîtă să șteargă – absolut de tot – accentul german. Tata îmi povestea că stătea pînă noaptea tîrziu să învețe engleza.

Simon ridică din umeri.

– Înțeleg, spuse el.

– Nu, nu înțelegeți, replică Murray, aproape enervat. Nu voia să audă de mașini nemțești, de produse nemțești, de nimic care să fie nemțesc. Dacă la televizor apărea ceva în legătură cu nenorocita aia de țară, ea îl închidea imediat. Trebuie să înțelegeți că, deși nu se vorbea niciodată în casă de supraviețuirea ei, acest fapt plutea în aer, era mereu prezent. Orice ar fi făcut tata, sau orice aș fi făcut eu, în copilărie, și mai tîrziu, cînd am crescut, pînă în ziua în care a fost ucisă, avea o legătură tacită, sau, știu eu... cu faptul că ea a supraviețuit. Totul era încă viu, prezent. Întotdeauna.

Murray dădu din cap.

– Am crescut înconjurat de stafii, spuse el sec. Șase milioane de stafii.

– Dar mama dumneavoastră nu vă povestea despre acele experiențe...

– Mie nu. Dar în ultimul timp, de un an, înregistra o casetă video pentru Biblioteca Holocaustului. Eu n-am văzut-o.

– Și cum ați...

– Am aflat pentru că cei de-acolo mi-au trimis o cerere ca să donez niște bani. Și le-am trimis acești bani. Am sunat-o pe mama și i-am spus că vreau să văd caseta, și ne-am certat.

Probabil singura ceartă din viața noastră. Ea mi-a interzis s-o văd cît trăiește ea.

– Și acum o s-o vedeți?

– Nu. Da... Nu știu...

Murray se ridică. Omul în costum iese din locuință.

– Cît? îl întrebă tînărul avocat.

– Pînă în Long Island, cu totul... două mii două sute cu tot cu împachetat. E o excepție pe care o face firma noastră.

– Da, chiar că este o excepție...

Îi dădu cheia.

– S-ar putea să mai treacă vreo două săptămîni pînă cînd poliția să permită accesul...

– Nu vă faceți griji, domnule Millstein. Sunați și venim. Vă trimit contractul.

Tînărul avocat dădu din cap, apoi se uită la ceas.

– Acum trebuie să plec, îi zise el lui Winter. Mergeți dumneavoastră!

– Unde?!

– Să vedeți caseta. Și apoi îmi spuneți ce ați văzut.

Murray Millstein se întoarse și făcu doi pași pe trepte, în curte, înainte de a se opri și de a se uita peste umăr, spre Simon.

– Știți, eu am învățat germana.

– Poftim?

– Am învățat germana. La liceu. Trebuia să alegem o limbă, iar eu m-am hotărît pentru germană. Mama a fost îngrozită de alegerea mea. Abia dacă mi-a vorbit, timp de un an de zile. Nici nu voia să avem un dicționar german în casă. Trebuia să-mi fac lecțiile numai la școală. Dar am luat nota maximă.

Winter nu știa ce să zică. Se gîndea că, uneori, oamenii adună o cantitate îngrozitoare de durere și o revarsă în mod nedrept, inegal, chiar în inima celor nefericiți.

Murray părea preocupat de ceva, dar adăugă, după o vreme:

– Știți ce înseamnă?

– Ce anume?

Simon privi spre el, uimit, ca și cum gândurile i-ar fi fost brusc prinse într-un vârtej puternic și ar fi fost adus pe pământ doar de sunetul vocii tinărului.

– *Der Schattenmann*, repetă Murray, ridicînd din umeri. Știi ce înseamnă?

Simon făcu semn că nu. Nu se gîndise la asta.

– Înseamnă Umbra.

Făcu o pauză, apoi continuă:

– Oare ce-o fi vrut să spună prin cuvîntul ăsta?

Dar Murray nu aștepta vreun răspuns. Simon se uită la el cum se întoarce și trece repede prin curte, pe lîngă statuia îngerășului cu trompetă, a cărui muzică, își imagina bătrînul polițist, putea fi acum un marș funebru.

ȘAPTE

Perseverență

Cînd Espy Martinez sosi la procuratură, a doua zi dimineata, după înmormîntarea Sophiei Millstein, o așteptau două mesaje: unul de la Walter Robinson și celălalt o invitație să se întâlnească cu adjunctul de la omucideri. Știa că acesta din urmă voia să fie informat despre caz, dar, în ciuda faptului că scrisese pe bilet cu cerneală roșie: IMEDIAT, Espy se grăbi spre micul ei birou și formă iute numărul de la omucideri – departamentul Poliției din Miami Beach.

Walter îi răspunse după scurt timp:

– Mă bucur că ați sunat, domnișoară Martinez.

– Trebuie să mă duc la adjunctul secției dumneavoastră, care-mi cere un raport despre cazul Sophiei Millstein. Ce-mi puteți spune?

– Păi, în primul rînd, aș spune că nu trebuie să vă fie teamă prea mult de Abe Lasser. Arată el ca Dracula, dar nu e chiar atît de groaznic. Mai ales în timpul zilei.

Espy Martinez voi să zîmbească la descrierea pe care polițistul o făcuse șefului lui, dar își impuse o anumită răceală ca să-și mascheze nervozitatea.

– O să vrea să știe cum stăm. Deci, cum stăm, domnule inspector?

Robinson era gata să înceapă, apoi se opri și o întrebă:

– Vă enervează cumva cazul ăsta în mod special?

– Nu, dar o să mă enerveze în curînd, replică ea sec.

Robinson clătină din cap, chiar dacă tinăra de la capătul firului nu-l putea vedea.

– M-am gîndit eu că așa o să fie... În dimineța asta am primit raportul preliminar de la laborator și concluziile medicului legist. Și iată cam despre ce e vorba: cauza morții a fost strangularea cu mîna; vîntăile de pe gît, în dreptul laringelui și al carotidei, arată că distanța dintre degetul mare al ucigașului și arătător este de 14,5 cm. Nu sînt semne de agresiune sexuală. Analizele de sînge au identificat urme de Dolmane – un somnifer destul de frecvent folosit. Sînt semne că a fost bătută, dar nu foarte rău, probabil în primele secunde. Cred că somniferul a terminat-o atît de tare, încît s-a trezit cu greu și, cînd a făcut-o, primul lucru pe care l-a văzut a fost individul ăla de deasupra ei încercînd s-o strîngă de gît. N-a prea avut timp să se lupte. Nu erau răni, pe mîini și pe brațe, care să arate că s-a apărut...

Robinson redase ultimele clipe din viața Sophiei Millstein pe un ton indiferent, de rutină. Espy Martinez asculta, încercînd să facă o legătură între propozițiile scurte, ca-n orice raport, și faptele îngrozitoare care se petrecuseră în realitate, dar nu reuși.

– De fapt, ceea ce mă intrigă... începu Robinson.

– Ce anume?

– Deci, tipul ăsta intră în apartament, omoară o femeie în somn, apoi pune mîna pe tot ce apucă și o șterge. Ați înțeles care-i șpilul?

– Nu.

– Păi, de ce să mai omori o femeie care doarme?! De ce să nu iei lucrurile care te interesează, ușurel, și să ieși naibii de acolo cît mai repede?

– Probabil că femeia s-a trezit.

– Mda, poate. Dar n-ar fi țipăt? Nu s-ar fi luptat cu el?

– Vecinii spun că au auzit un țipăt.

– Dar nu un țipăt propriu-zis. Ceva foarte slab. Și cum rămîne cu pisica? De ce să omori o nenorocită de pisică?

– Poate că pisica făcea zgomot?...

– Ei, cât zgomot? Poate Fluffy sau Fido sau cine știe ce pisică sau câțel de jucărie, care fac zgomot mai mare când le apeși, dar o pisică adevărată? Nu, nu cred. Dacă ar fi deschis ușa, creatura ar fi zbughit-o afară, în curte, nici n-ar mai fi văzut-o!

– Atunci, care este părerea dumneavoastră? întrebă Espy nerăbdătoare.

– N-am o părere anume, e doar ceva care nu se potrivește.

Espy își aminti de trupul țeapăn al pisicii, de ochii ieșiți din orbite, de colții dezgoliți. Se înfioră. „Și pe mine mă intrigă, dar nu-i suficient“, se gândi ea. Lăsă deoparte problema asta și spuse cu un ton care se voia hotărât:

– Bun. Deci?

– Deci, nimic, rosti detectivul.

– Continuați, vă rog!

Robinson oftă și își îndreptă atenția spre teancul de rapoarte de pe birou. Se gândi că cea mai mare parte din viață și-o petrece citind sau scriind rapoarte.

– Da, să vedem... A, mai este o tăietură pe gâtul victimei, a fost făcută după ce a murit.

– Da. Și?

– Ei bine, au mai fost niște spargerii în zona unde locuia Sophie Millstein în ultimele două săptămîni. O să primim copii ale rapoartelor de la celelalte cazuri. Poate este o legătură între cazul acesta și restul.

– Da, poate. Altceva?

– Păi, altceva...

Espy Martinez se uită la ceasul de pe perete și-și imaginează că adjunctul a și început s-o caute.

– Domnule inspector...

– De fapt, să știți că puteți să-mi spuneți Walter. Majoritatea colegilor dumneavoastră așa îmi spun.

– Trebuie să vorbesc cu Lasser, mă așteaptă.

– Vreți să știți dacă sînt speranțe... Păi, nu prea. Nu sînt niciodată optimist în astfel de cazuri, domnișoară Martinez. Din punct de vedere statistic, la nivel național se rezolvă cam unul din trei cazuri de acest gen. Iar pe plan local e și mai rău. Dar mă voi strădui din răsputeri. Lasser știe situația. Așa că nu-l lăsați să vă domine.

– Da, o să încerc...

Espy rîse:

– Dar sîngele care curge de pe colții lui de vampir mă sperie. Spune-mi, te rog, că îl putem prinde pe nenorocit și-l vom trimite la moarte.

– Vrei să știi cam ce condamnare o să primească pe baza probelor pe care le avem?

– Da, rosti Espy fără să-și poată ascunde nervozitatea din voce.

– Păi, aici am vești proaste. Nu s-a operat cu o armă, deci n-avem nici o urmă în direcția asta. Lucrurile se complică în felul ăsta. Armele sînt mari, fac zgomot, lasă mizerie în urma lor, sînt ușor de analizat în laborator și tipii nu sînt, în general, prea deștepti ca să se descotorosească de ele la timp. Nu s-a operat nici cu cuțitul. Știai că strangularea este foarte eficientă cînd vrei să omori pe cineva? Practic, nu prea ai probe care să te ducă la criminal. Dar uite că cei de la laborator au găsit două amprente pe dulap și pe caseta de bijuterii descoperită pe alee. Au reușit să ia o amprentă parțială a degetului mare al criminalului – un fragment mic, încă nu știm dacă ne va ajuta – de pe gîtul victimei. Și asta se întîmplă foarte rar. Dar dacă reușim să ne folosim de ceea ce avem, atunci și cel mai incompetent procuror îl poate înhăța pe ticălos.

– Eu nu sînt incompetentă.

– Nu la tine m-am referit.

Se lăsă tăcerea. Walter Robinson se gîndi că n-ar fi putut să-i spună ceva mai stupid.

– Bine. Am înțeles cum e cu condamnarea. E nemaipomenit... Dar mai e o problemă: cum îl prindem?

– Păi, mai întîi confruntăm, în fișierele noastre, amprentele acestui caz cu cele luate de la celelalte din zonă, din ultimele

luni, și vedem dacă nu găsim cumva amprenta care să se potrivească exact cu cea a ticălosului. Pe urmă am să caut pe la casele de amanet și pe străzi, pe jos, cine știe, poate găsesc ceva din bijuteriile furate. Fiul Sophiei mi-a descris cîteva. Am și trimis pe cineva să se ocupe de asta. O să căutăm mai ales lăncișorul care avea numele Sophiei gravat pe el.

Espy tocmai voia să facă o remarcă despre felul familiar în care detectivul se referea la victimă, dar se stăpîni.

– Și pe urmă?

– Pe urmă... să sperăm că avem noroc. Introducem amprente în computerul Gotcha¹, dar nu știm dacă...

– În ce?!

– În computerul Gotcha, chestia aia care a costat o grămadă de bani și care ar trebui să fie în stare să găsească compatibilități între amprente de la locul crimei și cele stocate în fișierele calculatoarelor.

– Și o să țină?

– Înainte a ținut. Dar numai în cazul în care criminalul a mai fost arestat și i s-au luat amprente. O să vedem.

Espy Martinez se ridică de la birou.

– Mai ai ceva să-mi spui, înainte de a mă duce la Lasser?

– Ce zici de asta: mai am încă alte șase cazuri de rezolvat?

– Și ce zici de asta: cazul ăsta e primul pe listă? rosti ea înainte să închidă.

Walter Robinson rămase cu receptorul în mînă, ascultînd tonul. Se întreba cum arăta Espy Martinez cînd era speriată și dacă fusese vreodată altfel decît speriată.

Abraham Lasser era un tip îndesat, cu o mustață cu vîrfurile lăsate în jos, cu părul grizonat, des și ondulat care părea mereu zburlit, căci îi stătea în toate direcțiile posibile. Și asta venea în

¹ Joc de cuvinte, în limba engleză: „I got you“ (rostit repede „gotcha“) înseamnă „Te-am prins.“ (n.tr.).

contradicție cu plăcerea lui de a purta costume italienești, lucioase, la două rînduri, și pantofi lustruiți lună. Așa cum umbla țănoș prin labirintul de birouri de la cel de-al șaselea etaj al procuraturii din Miami, părea o greșeală a unui desenator de modă. Cînd își făcea apariția într-una din sălile de tribunal de la etajul patru, știa să-și arate colții și latura sarcastică a caracterului, deși, de obicei, se glumea mult pe seama lui – așa cum, la fel de mult, oamenii se și temeau de el. Știa să-i intimideze pe ceilalți, fie că îi erau colegi, procurori ca și el, criminali sau membri ai personalului procuraturii.

Espy Martinez lucra în departamentul lui de două luni. În tot acest timp, se întîlnise cu el de vreo șase ori și, de fiecare dată, doar pentru a obține de la el acordul pentru citația martorilor. Devenise o procedură standard, de cînd un adjunct ghinionist autorizase o citație neoficială într-un caz de violență a soțului împotriva soției și cînd acuzatul, plecînd din tribunal, se dusesese direct la portbagajul mașinii unde avea o pușcă, cu care se împușcase, după ce mai înainte le împușcase pe fosta lui soție și pe cele două surori ale acesteia în fața clădirii. Gurile rele spuneau că ar fi fost mai bine pentru adjunctul în cauză să fi fost și el împușcat, căci e preferabil să înfrunți moartea decît furia dezlănțuită a lui Abraham Lasser.

Respiră adînc, bătut la ușa și intră. Secretara lui Lasser ridică privirile și îi zîmbi.

– Intrați, vă așteaptă!

Apoi privi semnificativ spre ceasul de la mînă.

– Am fost nevoită să vorbesc cu un polițist de la omucideri, explică Espy Martinez.

– Intrați, vă rog, repetă secretara.

Tînăra păși înăuntru. Lasser era așezat la birou și vorbea la telefon. Îi făcu semn să ia loc și continuă discuția. Espy privi în jur. Pe perete erau cîteva diplome înrămate și fotografii ale membrilor baroului, apoi nelipsitele fotografii ale lui Lasser cu politicieni din Miami și din alte state, inclusiv una color cu șeful

procuraturii și cu guvernatorul, bronzăți, rîzînd cu gura pînă la urechi, îmbrăcați în pantaloni scurți și tricouri, pe chei, la pescuit, fiecare arătînd ce a prins.

La o mică distanță, se aflau încă șapte fotografii în rame de metal. Nu erau cu politicieni, ci poze luate din față și din profil, stînga și dreapta, la închisoarea din oraș. Espy se uită la figurile mohorîte: patru dintre ei erau negri, doi păreau să fie latino-americieni, altul avea un semn pe frunte și la rădăcina nasului, ca indienii, iar altul avea o cicatrice ce se vedea prin părul sprîncenelor. Mai era și un alb care avea o privire sinistă, tulburătoare, plină de răutate. Espy se uită la chipul acestuia, apoi din nou la fața unuia dintre cei doi negri. Acesta avea o expresie adormită, nepăsătoare, cu ochii pe jumătate închiși, ca și cum pentru el era ceva obișnuit să fie fotografiat la pușcărie.

Abe Lasser începu să țipe:

– Uite ce e! Fir-ar să fie! Dacă tipărești așa ceva înainte de a se judeca în tribunal, ticăloșii ăia or să scape! Or să scape, ai înțeles? Vrei să ai așa ceva pe conștiință?

Acoperi cu mîna receptorul, îi zîmbi lui Espy și îi șopti:

– Tîmpiții ăia de la *Herald* au aflat verdictul în cazul Abella.

Espy dădu din cap. Enrique Abella era un motociclist care, beat fiind, conducea cu viteză. Vreo șase polițiști se luaseră după el și, cînd în sfîrșit îl prinseseră, tipul se predase cu greu, se pare că avusese loc o bătaie, pentru ca, trei sferturi de oră mai tîrziu, să ajungă la secție cu trei coaste rupte, răni multiple, o falcă dislocată și șase dinți lipsă, o lovitură zdravănă la cap și un ochi despre care nu se știa dacă își va recăpăta vederea.

Lasser se învîrți cu scaunul rotativ.

– Nu, fir-ar să fie, tu să mă asculți pe mine! Nu publici articolul pînă cînd nu se citește rechizitoriul – o să-i bag la pușcărie, îți promit! Și o să am grijă ca numai tu să știi cînd vor veni nemernicii ăia să li se ia amprente și restul. Tu o să fii singurul care o să aibă dreptul să vină cu aparatul de fotografiat, ai priceput? Țasta e tîrgul.

Făcu o pauză, ascultă, apoi zbieră iar:

– Nu, nu trebuie să vorbești cu nici un redactor, la dracu'!

Doar ne cunoaștem de zece ani! Și dacă după atîta timp nu poți să te înțelegi cu mine cînd îți dau pe tavă exclusivitatea să scrii despre...

Abe Lasser începu să dea din cap. Acum zîmbea. Vocea i se făcu imediat ca de catifea:

– Sigur că am încredere în tine! Și tu ai încredere în mine. Toată lumea are încredere în toată lumea. Tu obții ce vrei, eu obțin ce vreau și sîntem toți mulțumiți, nu-i așa?

Se aplecă deodată și vorbi încet, pe un ton rece și amenințător:

– Dacă mă tragi pe sfoară, nu mai pupi nici un caz în secția asta o sută de ani de-acum încolo. Și nici ziaristul care o să te înlocuiască la *Herald*! Nimeni de la ziarul vostru! O să sfîrșești la Opa-Locka¹, să faci reportaje de noapte prin cine știe ce cotloane!

După o clipă de tăcere, Abe Lasser se lăsă pe spate și izbucni în rîs:

– Da, da, probabil ai dreptate. Ai o bilă albă!

Acoperi din nou receptorul cu mîna și rosti:

– Ticălosul îmi zice că eu o să fiu norocos dacă o să-i aduc în fața justiției pe cei care trec strada aiurea sau care aruncă hîrtii în ceea ce a mai rămas din Homestead²!

Reveni la discuția de la telefon:

– Deci, batem palma? Bine. Vrei să luăm masa împreună? Dacă fac eu cînte? Hm, poate că tu ar trebui să faci cînte! Sun-o pe secretara mea și spune-i cînd ai timp.

Închise.

– Și chiar o puteți face? întrebă Espy. Adică i-ați promis că va fi singurul reporter cînd polițiștii vor fi judecați...

¹ Mic oraș în sudul Floridei (n.tr.).

² Mic oraș din sudul Floridei (n.tr.).

– Bineînțeles că nu, replică Lasser.

Apoi zîmbi și răsfoi niște hîrtii de pe birou. Se îndepărtă de ea, privind pe fereastra ce dădea spre centrul orașului Miami, dincolo de clădirea joasă, urîță a închisorii.

– Deci, Espy... știi unde locuiesc?

Întrebarea o miră.

– Nu, domnule. Nu cred că știu.

– Avem o casă frumoasă lângă terenurile de golf de la Gorce Country Club, chiar în mijlocul orașului. E veche, construită în anii '20. Știi genul: tavan înalt, pardoseală din gresie cubaneză, ferestre în stil Art Deco... Soția mea își petrece tot timpul îngrijindu-se de casă, pentru că în fiecare săptămînă se strică ceva. Ba țevile, ba acoperișul prin care picură apa, ba instalația de aer condiționat – da, asta din urmă s-a stricat ieri. Știi ce groaznic de cald a fost în noaptea trecută, nu?

– Da, dar...

– Deci, eu stau aici, Espy, și tot ceea ce mă frămîntă pe mine mai tare este cum să-i bag la zdup pe cei patru polițiști și mă gîndesc ce norocos sînt că nenorocitul ăsta de Enrique Abella nu e negru, altfel se lăsa cu răzmeriță, dar mă gîndesc că e cubanez și toți or să vadă o chestie politică în cazul ăsta și că în casă la mine e cald de plesnești și că o să mă coste trei miare ca să repar idioata aia de instalație și că sînt lac de apă cînd citesc rubrica sportivă și peste toate astea, cine crezi că mă sună?

Espy Martinez nu-i răspunse. Își dădea seama că nu e cazul să întrerupă monologul șefului ei cu ceva atît de banal cum e o întrebare.

Abe Lasser se aplecă și zîmbi fără nici o urmă de veselie.

– Nenorocitul de rabin, el m-a sunat.

– Poftim?!

– Rabinul Lev Samuelson care slujește în cartierul unde locuiesc eu, la sinagoga Beth-el. Cu tipul ăsta eu nu vorbesc decît o dată pe an, cînd vine și strînge bani pentru Israel. Dar seara trecută nu m-a sunat pentru că voia bani. Știi ce voia?

– Să afle cînd îl vom aresta pe ucigașul Sophiei Millstein.

– Exact. Se pare că pe el l-a sunat un alt rabin, de undeva din South Beach, pentru că-și închipuia că Samuelson mă cunoaște, probabil, îți dai seama?

Abe Lasser izbi cu palma în birou.

– Da, iar eu n-am putut să-i spun cine-i ucigașul. Așa că o să-mi spui tu: cînd o să-l prindem? Și cine este polițistul care anchetează cazul?

– Walter Robinson.

Lasser zîmbi.

– Bine. Măcar asta știe ceva meserie și nu e chiar idiot. Și el ce-a spus?

– Face investigații.

Lasser clătină din cap.

– Nu-i suficient.

– Cei de la laborator sugerează, în urma autopsiei, că...

– Nu mă interesează! Găsește-l pe ucigaș! Abia atunci pot să mă duc la rabin și să-i spun că procuratura din Dade se conduce după același principiu ca în Exod, 21:12. Știi versetul?

– Nu, domnule.

– Caută-l și citește-l!

Lasser se ridică și făcu un gest spre ușă.

– E primul tău caz adevărat, nu-i așa?

– Da, pînă acum m-am ocupat de dosarul Williams, o spargere despre care s-a scris și în ziare...

– Știu. De asta ai și fost trimisă la departamentul meu. Lasser ocoli biroul și se îndreptă spre peretele unde erau fotografiile celor șapte prizonieri.

– Te uitai la astea. Știi cine sînt?

– Nu, domnule.

– Sînt cei șapte pe care eu i-am condamnat la moarte. Pe asta ar trebui să-l dau jos, a fost executat anul trecut. Îl chema Blair Sullivan. Și a omorît atîția oameni încît nici nu le mai știu numărul. Dar am scăpat de el, grație celor 220 de volți ai scaunului electric

din statul Florida. Pină și pe scaunul electric, nenorocitul blestema și înjura, nu s-a căit nici o clipă, numai porcării scotea pe gură – o scenă pe care nu-ți doresc s-o vezi. În fine, îl țin pe perete alături de ceilalți, așa, din motive sentimentale.

Espy nu prea își imagina cam care ar fi motivele acelea, dar de un lucru era sigură: nu erau „sentimentale“.

– Găsește-l pe ucigașul Sophiei Millstein și o să-ți pui și tu o poză pe perete, la tine în birou, iar eu o să-i pot da un răspuns lui rabi, și toți vom fi mulțumiți. Cu excepția asasinului, desigur. Și a Sophiei Millstein.

O privi pe tinăra procuroare.

– Deci, vezi Exodul 21:12... La sfârșitul săptămînii vreau un raport. Ai grijă să-mi aduci noutăți, O.K.? Presează-l pe Walter Robinson și începe chiar de azi! Și, pentru numele lui Dumnezeu, nu te lăsa păcălită de lamentările lui, că are nu știu cîte cazuri etc... Spune-i că are un singur caz: Sophie Millstein.

Apoi, cu un gest scurt al mîinii, șeful îi dădu voie să plece, îndreptîndu-și atenția spre dosarele de pe birou.

Espy ieși repede din cameră, dar după ce închise ușa, o întrebă pe secretară:

– Aveți cumva o Biblie?

Femeia făcu semn că da, trase un sertar și scoase un exemplar legat în piele, pe care i-l întinse fetei.

– Pagina 82, spuse secretara, după care își continuă treaba.

Espy răsfoi paginile subțiri, șifonate. Nu-i fu prea greu să găsească pasajul. Era însemnat cu galben:

„Cine va lovi pe altul cu o lovitură de moarte,
Să fie pedepsit cu moartea.“

Robinson încercă să nu bage în seamă umiditatea accentuată a serii, în timp ce stătea pe aleea ce ducea la gunoiul unde fusese găsită caseta cu bijuterii a Sophiei Millstein.

Vorbea încet, ca pentru sine, iar uneori se mai oprea și nota ceva în carnetel. Se duse la locul unde stătuse domnul Kadosh, vecinul, și de unde îl văzuse pe ucigaș. Își spuse: „Kadosh l-a văzut, probabil, pe cînd se întorcea și încerca să scape de casetă. Pentru o secundă l-a văzut și la față, căci era luminat de felinarul de pe stradă. Apoi ucigașul a luat-o la fugă. Și-o fi dat seama că a fost văzut? Da. Deci a intrat în panică. Nu s-a mai gîndit la nimic. Nu s-a gîndit decît să scape de aici.“

Robinson trecu dinspre capătul aleii spre o parte a străzii. „Ei, omule, probabil că ți-a crescut imediat tensiunea, simțeai în piept un fel de cascadă, iar adrenalina îți năvălea în vene și-n urechi simțeai zeci de ciocane. Respirai cu sete, gîfiiai, erai agitat, ți-era frică, tremurai de parcă te străbătea un curent electric, n-ai avut timp nici măcar să te gîndești la drogurile pe care o să ți le cumperi. Voiai doar să scapi naibii de-aici, nu? Erai foarte speriat și voiai s-o ștergi cît mai iute. Să fii în siguranță. Deci, cum ai acționat?“

Inspectorul își plimbă privirile pe blocul dinspre Jefferson Avenue.

„Ai avut mașină? Poate. Ceva vechi și banal, care să nu iasă în evidență. Dar poate ai vîndut-o cu cîteva săptămîni în urmă pentru că aveai nevoie de bani, nu-i așa? Sau poate ai împrumutat de la cineva? Dar cine ar împrumuta o mașină unui drogat? Ai avut un prieten care te-a dus cu mașina? Alt nenorocit care voia să cîștige niște bani foarte ușor? Poate. Dar mă îndoiesc. La drogați prietenia nu durează mult.“

În depărtare, aerul se umplu de zgomotul unui motor de autobuz. Robinson ascultă atent, gîndindu-se la caz. „Să fi folosit simpaticul și sigurul nostru transport în comun? Și la venire și la întoarcere? L-ai luat pe J-50? Te-ar fi dus pe Strada 42. Ai fi putut schimba, pe urmă, cu G-75, care te-ar fi dus exact pe Julia Tuttle Causeway, chiar în centrul lui Liberty City și apoi acasă, unde erai în siguranță.“

Polițistul simțea cum noaptea înghite, treptat, totul.

„Oare așa ai procedat? Ai folosit autobuzul ca să fugi? Da, dacă ideea de a o omori pe Sophie Millstein ți-a venit din senin, doar după ce ai furat tot din casă.“

Se îndreptă încet spre locul unde parcase mașina. Se gîndea că o lume în care un ucigaș putea merge liniștit cu autobuzul nu era deloc normală. Apoi își spuse că ideea era trăsănită. Crima era ceva obișnuit, ca orice altă activitate, ca o stație de autobuz, de pildă. Se urcă la volan și, după ce-și privi ceasul, porni motorul și se deplasă spre capătul liniei de autobuz.

Căldura și gazele de eșapament formau împreună un fel de pastă groasă, lipicioasă, care-ți tăia răsuflarea. Robinson avea senzația că merge printr-o pivniță sau o mansardă, luptîndu-se cu plase de păianjen. Se întrebă cum de puteau oamenii aceia, care lucrau la dispecerat, să respire cît de cît, deși era construit ca o parcare acoperită, cu spații mari, tocmai pentru a lăsa aerul să circule. Era clar, însă, că nici o adiere de vînd n-ar fi „îndrăznit“ să pătrundă în locul acela plin de miasme.

Într-un mic birou, dispecerul de noapte răsfoia un registru de serviciu. Era o femeie de vîrstă mijlocie, morocănoasă, cu un păr vopsit în nuanța morcovului, vîrît sub o cască. Vorbea cînd cu Robinson, cînd cu ea însăși, fără să aibă vreo tresărire. În timp ce femeia căuta în registru, Robinson trase cu coada ochiului la calendarul agățat de perete. Luna august avea ca ilustrație imaginea unei blonde oxigenate, nu neapărat frumoasă, cam plinuță, cu sîni mari ce se ofereau aparatului de fotografiat; avea o expresie de drogată. Polițistul se întrebă de ce nu rupsesse dispecerul foaia cu luna august și o lăsase acolo, ca în batjocură.

– Uite-o! Doamne, de ce n-or putea idioții ăștia de șoferi să completeze corect rubricile din registru? Am găsit ceea ce doreați, domnule polițist.

Robinson se aplecă deasupra registrului, în timp ce femeia continua să-i vorbească:

– Astea sînt traseele cele mai apropiate de locul crimei. Doamne, unde o să ajungem, biata bătrînică, am citit în ziare despre ea; în noaptea aia am avut o singură tură, deci un singur șofer, pe mașina șase. Ăăă... nu s-a raportat nici un incident, decît faptul că, la un moment dat, un șofer a fost nevoit să dea jos doi tineri, băiat și fată, lingă Jefferson, pentru că aveau niște tobe în care băteau zdravăn. Urâsc muzica asta, oare ce-or înțelege din ea? Mie-mi place genul country. Nu porcăria asta de rap. Dar ce ciudat...

– Ce? întrebă repede Robinson.

Femeia ridică privirile spre el, cu o expresie de parcă ar fi văzut un nebun.

– Deci doi puștani cu tobe... Știți ce arme periculoase ar putea să aibă unii copii la ei? Așa că eu, una, n-aș fi oprit ca să-i dau jos, că odată te trezești cu un glonte în piept de la vreun țacănît de ăsta! Asta e, domnule polițist. Eu i-aș fi lăsat să meargă mai departe și să asculte muzica aia tembelă...

– Altceva?

– Nu, nu în noaptea aia... Dar știți, tîmpeniile astea trebuie să le scrii de cîte trei ori, așa că d'aia mulți șoferi nici nu mai scriu dacă e ceva mai ciudat. Mai bine îl întrebați chiar pe șofer, poate vă ajută. Știți, noi, șoferii, vedem multe.

Robinson dădu din cap, iar femeia îi arătă o sală întune-coasă, unde se aflau un automat cu apă minerală, altul cu țigări și altul cu bomboane, toate avînt agățate plăcuțe pe care scria, de mîină: DEFECT. Doi șoferi stăteau pe o canapea uzată, din imitație de piele, așteptînd să-și înceapă tura. Cînd Robinson intră și se prezentă, aceștia ridicară privirile spre el.

Un bărbat mai în vîrstă, aproape chel, doar cu cîteva fire de păr alb, clătină din cap atunci cînd polițistul le explică ce voia de la ei.

– Eu am fost pe ruta aia și băiatul de colo, spuse el.

– A-așa e, confirmă tînărul, care purta o uniformă albastră ceva mai curată.

– Vă aduceți aminte de noaptea aceea? întrebă Robinson.

– Cam toate nopțile sînt la fel. Te duci și te întorci... E seara târziu, oamenii sînt obosiți, unii sînt beți. Nu prea îmi amintesc de ceva deosebit.

– Era un negru cam nervos. Se-se grăbea...

– Ba nu...

– Ba-ba da, nu-nu-ți aduci a-aminte? A trebuit să-să țipi la el ca să-să stea jos... insistă tînărul.

Se uita atent la bătrîn, care-și mută privirile în altă parte, neliniștit.

– Nu vreau să fac probleme cuiva, spuse șoferul cel bătrîn, cu jumătate de gură. Nu e treaba mea. Eu doar conduc.

– Povestește-mi cum a fost! îi ceru Robinson.

– Păi, nu prea e mult de spus. Tipul urcă, aruncă niște măruniș în cutie... Autobuzul e aproape gol, dar el stă în picioare, se tot uită pe fereastră, agitat, și-mi spune mereu să merg, să merg mai repede, să-i dau bătaie. Parcă se grăbea al naibii de tare! Am strigat la el să stea jos, dar el mi-a spus să mă duc dracului, iar eu i-am răspuns că-l dau cu capul de geam, vreo două minute m-a tot înjurat, așa că, după două opriri, i-am spus că ori stă jos, ori coboară. S-a așezat. N-a fost mare scofală, se întîmplă mereu chestii de-astea.

– Unde a coborît?

– La Godfrey Road. Și a luat alt autobuz. Nu știu unde mergea, dar pot să bănuiesc.

Walter dădu din cap.

– L-ai recunoaște?

– Poate. Mda, probabil că da.

– Si-sigur, interveni celălalt.

– Dacă-l vezi, sună-mă! O să mă întorc să mai stăm de vorbă. Poate o să-ți arăt niște fotografii.

– E-n regulă.

Robinson plecă. Conduse la cîteva blocuri mai sus de Collins Avenue, parcă mașina și merse pînă la faleza construită

de Army Corps of Engineers pentru bătrîni, ca să poată vedea și ei marea cînd se plimbă. Se opri, se aplecă peste balustrada din lemn și privi valurile. Se simțea un vînt slab, ca o amintire vagă a oceanului, răscolind nisipul și scoicile de pe plajă. Respiră cu nesaț aerul sărat, și-și spuse, aproape uimit: „Ai avut dreptate, fir-ar să fie! A mers cu autobuzul. Acum s-ar putea să am o șansă.“

Trase adînc aer în piept și se gîndi: „La dracu' cu statisticele!“ Apoi rosti cu voce tare, ca și cum ar fi vorbit cu oceanul întunecat, cu bezna nopții și cu ucigașul Sophiei Millstein:

– *Ai crezut că nu e mare lucru să vii aici, să furi și să omori o biată bătrînă. Ei bine, te-ai înșelat al naibii de tare! O să te prind!*

OPT

Femeia care a mințit

Tînăra femeie trase jaluzelele, făcînd camera să pară cenușie. Mai trecu o vreme, timp în care se tot învîrți pe lîngă aparatul video, apoi pe ecran apărură niște dungi. Și după o secundă, Simon o văzu pe Sophie Millstein.

Se aplecă spre televizor, ascultînd cu atenție. Femeia se așeză lîngă el.

Sophie Millstein avea o expresie de neliniște amestecată cu jenă. Winter observă că purta una dintre rochiile ei de ocazie și-și dădu seama că își aranjase părul. Avea mănuși albe și în mîini strîngea o poșetă de aceeași culoare. Se întrebă, o clipă, cum de nu o văzuse chiar atunci, în ziua respectivă, cînd plecase de acasă gătită ca pentru nuntă.

– Arăt bine? întrebă ea nervoasă, pe casetă.

Operatoarea replică:

– Da, arătați bine.

– Eram îngrijorată, rosti Sophie. N-am mai fost niciodată filmată și vreau să arăt bine. Rochia asta...

Vocea ei avea un ton întrebător, nesigur.

– Arătați foarte bine, repetă operatoarea.

Simon îi recunoscu vocea, era femeia care acum se așezase lîngă el.

– Nu știu ce trebuie să fac, zise doamna Millstein.

– Stați relaxată și nu luați în seamă camera video, o liniști vocea femeii care filma.

Sophie se foi pe scaun.

– Nu știu dacă e bine așa, șovăi ea.

– Sophie, nu lua în seamă camera de filmat. O să te obișnuiești cu ea în curînd. La început, toată lumea e nervoasă.

– Da? Toată lumea?

– Da.

– Ei, asta mă face să mă simt mai bine. Dar nu știu ce trebuie să spun.

– Ce-ai vrea să spui?

– Nu prea am multe de spus, dimpotrivă.

– Dar ai venit aici, roști tînăra femeie, cu o voce blîndă. Ceva te-a îndemnat să vii aici și să ne povestești niște lucruri. Ce anume?

Sophie ezită iarăși. Simon Winter observă că mijise ochii, concentrîndu-se.

– Ei ar trebui să știe, replică ea.

– Cine să știe?

– Toți cei care sînt prea tineri ca să mai țină minte.

– Și ce-ar trebui să țină minte? o îmboldi operatoarea.

– Ceea ce s-a întîmplat: adevărul. Pentru că toate s-au întîmplat cu adevărat.

Sophie Millstein închise gura cu zgomot, ostentativ, și-și încrucișă brațele.

După o scurtă tăcere, vocea tinerei femei se auzi iar, calmă, împăciuitoare:

– De ce nu-mi spui ce ți s-a întîmplat chiar ție? Putem să începem de-aici.

Sophie deschise gura, apoi iarăși o închise strîns. Winter văzu că buza de jos îi tremura ceva mai puțin. Rămase așa un minut, iar aparatul înregistrase, conștiincios, tăcerea de-atunci.

În cele din urmă, bătrîna oftă, ca și cum și-ar fi făcut curaj. Rosti cu greu cîteva cuvinte:

– Sînt lucruri pe care am vrut să le uit, deci nu vorbesc despre ele. De mult n-am mai vorbit despre ele, nici măcar cu Leo. Aș fi vrut să fie aici acum, m-ar fi ajutat...

– Dar nu e aici și trebuie să te descurci singură.

Sophie dădu din cap. Ochii i se umplură de lacrimi și se strădui să rămînă calmă. Din nou banda înregistrase acea tăcere încordată și oftatul bătrînei care încerca să respire ca de obicei.

– Singură... repetă ea.

Privi spre camera de filmat, apoi Simon văzu că fosta lui vecină părea să-și recapete puterile. Își mușcă buza de jos, își îndreptă umerii și se uită direct la aparatul de filmat, împrăștiind în jurul ei neliniștea și groaza trecutului; începu să vorbească, asemenea unui torent, foarte plastic, cu multe imagini, căci amintirile veneau ca într-o cascadă. „Ca un val“, își spuse Simon și apucă strîns marginea scaunului ca pentru a-și păstra echilibrul.

– De trei zile mergeam cu trenul. Înghesuiți, ca animalele, striviți în propria noastră murdărie. Oamenii mureau în jurul nostru; o doamnă, nu i-am aflat niciodată numele, a murit lîngă mine și timp de opt ore i-am suportat greutatea în spate, n-am putut să fac nimic pînă cînd n-a murit și un bătrîn de lîngă ea, iar eu am împins-o peste el – mi-aduc aminte ce țeapănă era, și ce albă, ca și cum ar fi fost sculptată în piatră. Pe urmă m-am tot gîndit că ar fi trebuit să-i aflu numele, voiam să știu cum o chemase, ca să pot spune tuturor. Dar n-am aflat... Ah, aerul acela!... Încă mai simt în nări aerul de acolo. În fiecare dimineată mi-l amintesc. Încă... Poate de aceea am venit aici, în Florida, pentru că aerul este atît de curat și nimic nu-mi aduce aminte de acele trei zile. Parcă tot răul din lume se strînsese acolo, era ca o boală grea, sîcîitoare, care ne copleșise pe toți. Hansi mă ținea în brațe, Hans era fratele meu, avea paisprezece ani, era cu doi ani mai mic decît mine, dar era foarte puternic. Era mereu foarte puternic. Eu eram mică de statură, dar el era înalt și mă ținea în brațe, ca să nu-i supăr de mama și pe tata, să nu mă apropii de ei, tata tușea tot timpul și

slăbea văzînd cu ochii, mă gîndeam că o să moară, dar el îmi făcea semn cu mîna și spunea întruna: „Sînt bine, sînt bine, nu-ți face griji, totul o să fie în regulă“, dar bineînțeles că nu era așa, pentru că eu știam că vom muri cu toții cînd vom ajunge în locul acela, Auschwitz; totuși, cînd ne-au deschis ușa și a intrat aer proaspăt, m-am gîndit că n-ar fi rău să murim, măcar am mai apucat o dată să respir aer curat, dar nici de asta nu mă puteam bucura, pentru că pînă și în aerul rece se simțea duhoarea de la cadavre, tot nu puteam să respir, iar ei strigau: *Raus! Raus!*¹ și toată lumea a trebuit să se îngrămădească și să coboare din tren; ne țineam unii de alții, încercînd să rămînem împreună, dar n-am putut să rămîn lîngă Hansi, pentru că ne-au ordonat să ne aliniem, femeile într-o parte, iar bărbații în alta, și l-am văzut pe Hansi ținîndu-l pe tata, iar eu nu știam unde era mama, ei țipau la noi, obligîndu-ne să intrăm în rînd, cîinii lătrau și mîrșiau, dar, de fapt, n-am văzut pe nimeni care să încerce să fugă, eram toți atît de slabi și ne împiedicam tot timpul. SS-istul se uita doar, punea o întrebare sau două și arăta cu degetul într-o direcție sau alta, dar desigur, asta știți și voi. Despre asta s-a tot povestit, dar ăsta e adevărul. Iar eu l-am trăit așa cum a fost. El stătea acolo, cu haina lui cenușie și pălăria pe cap, avea pe ea o insignă cu un cap de mort, asta îmi aduc aminte. Purta mănuși, cu mîna aceea înmănușată în negru arăta într-o parte sau în alta, și o făcea atît de repede! Pentru o secundă, am văzut, cînd șirul în care eram a înaintat, i-am văzut pe Hansi și pe tata, pe tata care tușea și pe Hansi care îl ținea ca să nu cadă, și SS-istul a arătat la stînga pentru tata și la dreapta pentru Hansi, dar Hansi a clătinat din cap și l-a ajutat pe tata s-o ia la stînga, asta a fost, o, Doamne, asta a fost, n-a vrut să-l lase pe tata, așa că s-a dus și el la stînga, pe drumul spre moarte. Hansi era puternic, sănătos, ar fi putut să trăiască. Ar fi putut fi în viață, la asta mă gîndesc mereu. Avea brațele puternice, vînjoase, i se vedeau mușchii, chiar și atunci cînd am

¹ Afară (germ.).

răbdat zile întregi de foame. Și zîmbea mereu, știați? A trăit atît de fericit, avea paisprezece ani, era mereu vesel și zîmbea, chiar și atunci cînd totul era groaznic, cînd totul în jur era moarte, și-n clipa aceea s-a uitat înspre mine și mi-am dat seama că el știa că trebuie să-l lase pe tata s-o ia spre stînga și să nu se ducă cu el, dar el n-a făcut așa, el a rămas cu tata, l-a ținut de braț și a stat lîngă el. Era doar un băietan, dar a știut. Mi-a zîmbit. Oh, Doamne, mi-a zîmbit, ca și cum mi-ar fi spus că nu e nimic dacă moare, deși el n-apucase să trăiască de-adevărat. Avea paisprezece ani, dar era cel mai puternic. Deci s-a dus cu tata, ca să-l ajute, și a fost omorît, iar eu am rămas singură pentru totdeauna. Oh, Hansi, de ce nu te-ai dus la dreapta?

Obrajii Sophiei Millstein erau scăldați în lacrimi și Simon se întrebă cîte lacrimi se strîng, oare, în cincizeci de ani.

Pe casetă se auzi vocea operatoarei:

– Vrei să faci o pauză?

– Da, răspunse Sophie.

Apoi adăugă repede:

– Nu.

Se uita fix la aparat.

– Am mințit, rosti ea deodată cu hotărîre.

– Cum așa?

– Cînd am ajuns la masa unde era SS-istul, am văzut că era doctor! SS-istul era doctor! Cum a putut un doctor să facă așa ceva? M-a întrebat cîți ani am, iar eu am spus șaisprezece, el a stat o clipă pe gînduri și a început să ridice mîna și eu am crezut că o să-mi arate s-o iau spre stînga, așa că am zis foarte repede: „Sînt electrician!“ El s-a uitat la mine, iar eu am adăugat: „Tatăl meu este electrician, iar eu l-am ajutat, el m-a învățat meserie“, ca SS-istul să creadă că aș putea fi de folos, și-atunci el a arătat înspre dreapta.

– Și chiar știai...

– Nu, nu știam nimic. Adică nu prea. Am mințit și am supraviețuit.

Sophie Millstein rămase tăcută. Apoi adăugă:

– Totdeauna m-a frământat minciuna asta. Vreau să spun că nu era nimic rău în ea, dar mama și tatăl meu – care era, de fapt, profesor de lingvistică la universitate – ne învățaseră că e un păcat să minți și că minciuna e ca o pată pe suflet, o pată pe care n-o poți curăța și întotdeauna e mai bine să spui adevărul decît să-ți mînjești sufletul. Și l-am urît pe SS-istul ăla, l-am urît pentru că m-a făcut să mint ca să-mi salvez viața. Și tot ceea ce mi s-a întîmplat pe urmă mi s-a părut că este o parte a acelei minciuni. Și i-am urît pentru asta și cred că și ei m-au urît.

– Dacă ai fi spus adevărul...

– Aș fi murit.

– Deci ai devenit electrician?

Sophie nu răspunse imediat, iar Simon îi văzu ochii plini de ura cea veche. Se lupta să vorbească și reuși, în cele din urmă:

– Nu, rosti ea încet. Dar așa i-am spus și lui Leo. Oricui mă întreba, spuneam același lucru. Dar a fost o minciună. M-au ras în cap, m-au ras pe tot corpul. Și m-au transformat într-o tîrfă.

Respiră adînc. Cuvintele îi păreau de gheață.

– Așa am rămas în viață. Am fost curvă.

Sophie se aplecă și Simon o văzu scoțînd din poșetă o batistă din dantelă. Își tamponă ochii, apoi o privi pe tînăra operatoare.

– Cred că m-am înșelat, rosti ea cu amărăciune. Am multe lucruri de spus.

Privi spre aparat, cu ochii înotînd în lacrimi. Respiră din nou încet, profund.

– Mi-a fost foarte greu să mă iert, zise ea în șoaptă aproape. În toți acești ani, m-am gîndit că am făcut ceva groaznic, o greșală teribilă. Și nu pot să scap de vina asta, ca și cum aș sufla în aer și ar dispărea ca un fum, sau ca un fir de praf.

Se lăsă iar tăcerea, pînă cînd se auzi vocea tinerei care filma:

– Sophie, ai rămas în viață. Asta e important. Nu cum, sau de ce. Nu contează ceea ce ai fost nevoită să faci ca să supraviețuiești. Traiești și nu trebuie să te simți vinovată.

– Da, așa e. Mi-am spus-o și eu, ani în șir.

Sophie Millstein șovăi. Lacrimile îi curgeau în voie pe obraji, înmuind rimelul pe care și-l aplicase atât de grijuliu.

– Cred că... tot timpul m-am gândit că am greșit. Adică să trăiesc, câtă vreme atât de mulți au murit.

Se opri din nou.

– Pot să beau ceva? întrebă ea cu un zîmbet delicat, ca un copil care tocmai a înțeles că nu mai are rost să explice nimănui nimic. Poate niște ceai cu gheață?

Imaginea Sophiei Millstein dispăru brusc și în locul ei apărură acele benzi gri urmate de un dreptunghi albastru pe care erau scrise numele ei, data înregistrării și un număr de ordine.

Esther Weiss se ridică și închise televizorul. Apoi se îndreptă spre fereastră. Când ridică jaluzelele, se auzi un zdrăngănit. Lumina pătrunse în încăpere și Simon clipi de câteva ori. O văzu pe tinăra femeie de lângă fereastră ezitînd, ca și cum ar fi încercat să-și adune puterile.

Se întoarse spre el. Era îmbrăcată cît se poate de obișnuit, în blugi și o cămașă largă din bumbac. Părul ondulat îi cădea pe umeri și îi încadra fața dîndu-i, parcă, un plus de energie.

– Știți ce femeie extraordinară era Sophie?

Simon simți un nod în gît și încuviință din cap.

– Era o femeie deosebită. Nu poți măsura curajul, dîrzenia, dăruirea, dorința de a trăi – toate astea sînt doar cuvinte. Cuvinte care descriu concepte ce par foarte îndepărtate, străine, în societatea noastră de astăzi. Toți supraviețuitorii le-au avut într-un anume grad, dar Sophie era deosebită chiar și printre oamenii deosebiți. Știați toate astea despre vecina dumneavoastră, domnule Winter?

El dădu din cap.

Doamna Weiss continuă:

– E ciudat de banal... Sophie arăta ca o bătrână oarecare.

Puțin cam aiurită, poate. Sau puțin cam trăsniță.

Îl privi pe Simon.

– De fapt, imaginea clasică a unei bunicuțe evreice. Care

face supă de pui și alte mâncăruri gustoase, așa cum cere tradiția, nu-i așa?

Winter nu-i răspunse.

– Așa ați crezut, nu?

El dădu din cap.

– Ei bine, ați greșit foarte tare.

Tînăra femeie îl privi aspru.

– Al naibii de tare!

Esther își șterse lacrimile ce abia începeau să-i apară în colțul ochilor. Winter observă că respira gîfîit.

– Acesta a fost doar începutul. Adică gheața fusese spartă, cum s-ar zice. Aveam mari speranțe. Tocmai urma să înregistrăm o a doua casetă cînd vecina dumneavoastră a fost...

Se opri brusc.

– Fir-ar să fie! Ucisă, fir-ar să fie!

Simon păstră tăcerea.

– E nedrept! Ce lume e asta, domnule Winter? Nu există dreptate chiar deloc?

Simon nu-i răspunse. Înțelesese: ce era de spus? Femeia nu greșea.

– Vorbea despre perioada petrecută în Berlin, înaintea deportării?

Doamna Weiss se uită pe o pagină cu însemnări. Cînd ridică privirile, Simon văzu că ea-i căuta brațul, adică numărul tatuat de pe braț.

– De ce vrei să știți? Nu sînteți un supraviețuitor, nu-i așa?

– Nu, răspunse el repede, gîndindu-se că, într-un fel, era și el un supraviețuitor. Am fost polițist.

– De ce vă interesează povestea Sophiei?

– Este ceva despre care mi-a vorbit chiar ea. Exact înainte de a fi omorâtă. Despre un om care a trimis-o în lagăr.

– „Submarine“...

– Poftim?!

– „Submarine“. Era una dintre poreclele pe care le foloseau oamenii care trebuiau să se ascundă în orașe. Pentru că nu aveau voie să iasă la suprafață. Era o viață îngrozitor de grea. O să vă dau niște cărți pe tema asta. Ca să vedeți cum au încercat să supraviețuiască; este extraordinar! Să te ascunzi într-un stat polițienesc care nu face altceva decât să te hăituiască! Cred că sînt puține persoane, de-a lungul istoriei, care să fi demonstrat atîta imaginație, inventivitate, curaj! Au fost oameni minunați și din cauza asta au existat cîțiva care au supraviețuit, care să spună ceea ce s-a întîmplat. De asta am fost cu toții atît de emoționați cînd Sophie a venit la noi și s-a oferit să-și înregistreze experiențele din tinerețe. Nu cred că azi putem înțelege curajul lor fără mărturiile celor care au supraviețuit. Ce-a însemnat viața lor? Foamete. Frică. Tot timpul frică. Nu puteau sta niciodată mai mult de trei zile într-un loc. Erau nevoiți să se mute mereu, să caute noi locuri unde să se poată adăposti. Cînd puteau, îi mituiau pe ceilalți. De obicei, le dădeau bijuterii. Dacă aveau monede de aur, cu atît mai bine. Uneori îi puteau mitui chiar și pe „hăitași“ și astfel mai cîștigau cîteva zile de suferință, de chin, înainte de a fi iarăși prinși și trimiși la moarte.

– Am aflat și eu despre aceste lucruri.

– De la cine?

– De la rabinul Rubinstein. De la doamna Kroner și de la domnul Silver.

– Da, îi cunosc. Erau și ei „submarine“, ca și Sophie.

Tînăra femeie ezită, apoi clătină din cap.

– Evrei angajați de Gestapo să-i vîneze pe semenii lor – evrei. Într-o societate care cultiva viclenia și trădarea, ei erau cei

mai... Nici nu știu cum să-i numesc... Erau specimene unice, din punct de vedere moral.

Se opri, iar Simon oftă. O văzu urmărind cu privirile raza de soare care se strecura în cameră.

– Credeți că cineva atît de rău, ca „hăitașii“ aceia, merge în iad, domnule Winter?

El nu-i răspunse, deși i se părea o problemă interesantă. În schimb, vru s-o întrebe:

– V-a povestit despre...

– E ceva incredibil, domnule Winter! Ceva care s-ar putea asemena canibalismului, dar pe plan moral. Să-i trădezi pe ai tăi, să-i dai pe mîna unor monștri, doar ca să-ți salvezi viața. Am întîlnit nenumărați oameni, de-a lungul anilor, dornici să afle despre aceste lucruri și să studieze benzile.

Esther Weiss se uită la Simon.

– Sophie a mai înregistrat ceva. Vă aduc imediat.

Se duse la o bibliotecă și începu să caute pe rafturi, printre casete. Luă una și o bifă pe listă, apoi se întoarse spre Winter.

– Iat-o! Vreți să trag storurile?

Simon făcu „nu“ din cap. I se părea că relatările acelea de coșmar erau mai suportabile la lumina zilei. Esther introduse caseta în aparatul video.

Sophie apăru din nou pe ecran. Acum purta o rochie mai puțin elegantă, înflorată, pe care o știa și Winter. Esther Weiss apăsă pe butonul pentru o viteză mai mare, ca să ajungă acolo unde începea conversația.

– Aici e, cred, rosti Esther.

Apăsă pe buton și vocea Sophiei se auzi iar, dar mai întii vorbi operatoarea:

– Sophie, cum ai fost prinsă?

Doamna Millstein își apăsă mîna pe gură, ca și cum ar fi vrut să-și înăbușe cuvintele. Apoi se așeză mai bine, într-o poziție rigidă – parcă era martor la tribunal – și răspunse:

– Mi-aduc aminte că a fost singura dată cînd Hansi s-a speriat, pentru că în ziua aceea a venit acasă spunînd că s-ar putea să-l fi văzut cineva. Nu era sigur, știți, în anii aceia toți se puteau schimba. Puteai să te uiți drept în ochii unei persoane pe care o cunoșteai de mult și, totuși, să n-o recunoști. Din cauza războiului... Foamea și bombele aliaților contribuiau la asta. Dar Hansi era supărat. Totuși, a doua zi a ieșit să caute ceva de lucru. Trebuia să mîncăm, n-aveam încotro, s-ar fi putut ca domnul Guttman de la tipografie să-i dea o pîine pentru o zi de lucru, și pîinea era cel mai important aliment. Așa că s-a dus, iar în seara aceea s-a întors tîrziu, tîrziu de tot, se întunecase de mult cînd a venit el, furișîndu-se ca să nu fie prins de gărzile de noapte, căci nu avea acte la el; nicideată nu făcea așa ceva, pentru că, dacă era prins fără acte, era mort – dar și cu acte, în ideea că ei ar fi crezut ce scria în hîrțiile acelea, tot mort era. A venit acasă și l-am văzut vorbind cu tata, încet, era speriat, și tata n-a vrut ca eu și mama să auzim ce-și spuneau. Dar am văzut că tata s-a dus la haina în care cususe toți banii noștri și bijuteriile, și s-a întors cu un inel pe care i l-a dat lui Hansi. Era un inel de aur, era verigheta tatei. Hansi l-a luat și a plecat iar, a ieșit printr-o trapă a pivniței în care ne ascundeam. După cîteva minute s-a întors și-mi aduc aminte că i-a spus tatei că totul era în regulă de-acum, dar numai pentru cîteva zile, deci trebuia să ne mutăm iar. Eu nu voiam să mă mut. Era cald în pivniță și era un loc sigur – atît cît putea fi pe-atunci, cînd erau mereu bombardamente. Poate din cauza asta nu ne-am mutat atît de repede pe cît ar fi trebuit. Au venit după două zile. Cei de la Gestapo ne-au bătut la ușa... Ne-au luat... Mi-aduc aminte de biata Frau Wattner cum stătea acolo, încadrată de doi soldați, și ne privea.

Părea atît de speriată... și spunea mereu: „Dar n-am știut, n-am știut, am crezut că sînt doar *bombengeschädigte*¹!“ S-a întors spre tata și l-a scuipat: „*Schweinejude!*“² i-a zis ea, dar noi știam că zice așa pentru că trebuie, totuși cuvîntul ne-a durut foarte mult. Am fost urcați în mașină de către omul de la Gestapo și eu am mai întors încă o dată capul; i-am văzut pe cei doi soldați împingînd-o pe biata Frau Wattner la zid. Tata m-a făcut să întorc capul, dar am auzit mitraliera și, cînd am privit iar, n-am mai văzut-o...

Sophie Millstein se lupta iarăși să nu izbucnească în lacrimi. Ridică mîna.

– Îmi pare rău, Esther, spuse ea. Biata Frau Wattner! Ea ne aducea supă cînd nu aveam ce mîncă. Nu cred că mai pot vorbi acum despre ce s-a întîmplat în ziua aceea.

– Sophie, rosti tînăra operatoare împăciuitoare, lucrurile acestea sînt foarte importante.

Sophie Millstein dădu din cap spre camera de filmat.

– Hansi n-a prea vorbit. Nu în noaptea aceea. După ce mama și tata au adormit, m-am tîrît pînă la locul unde stătea el întins, învelit cu haina lui gri, nu aveam pături, și l-am întrebat: „Hansi, ce s-a întîmplat? Cine a făcut-o?“ La început, n-a vrut să-mi răspundă, dar l-am tot iscodit și atunci el a ridicat mîna astfel încît puțina lumină care intra pe ferestruică să arunce o umbră pe perete și atunci am înțeles...

– Ce-ai înțeles, Sophie? întrebă repede operatoarea.

– Am înțeles că el era acolo. Am înțeles că o să ne dea pe mîna Gestapo-ului. Eram sigură. Probabil că am înțepenit de groază sau am oftat sau am făcut ceva, pentru că Hansi a zis imediat: „Nu te teme! I-am dat ceva și poate o să ne lase liberi...“ Dar nu l-am crezut și nici Hansi nu credea în ce spunea.

¹ Oamenii care au avut de suferit din cauza bombardamentelor (germ.) (n.tr.).

² Porc de evreu (germ.) (n.tr.).

– Omul acela... Cel pe care l-a întâlnit el...

– Cel care ne-a predat Gestapo-ului...

– Da. Cum a aflat...

– De la școală, cred. Nu de la un coleg de-al lui Hansi, poate de la cineva mai mare decât el. Cred că așa a fost, pentru că Hansi a tras o înjurătură și el nu înjura niciodată, și-mi aduc aminte că a zis că ar fi fost bine să nu fi învățat niciodată să scrie și să citească.

Bătrîna făcu o pauză, apoi adăugă pe un ton înghețat:

– El știa. Știa atunci, în noaptea aceea, acolo în întuneric. Îmi aduc aminte că se bombarda în continuare, dincolo de Templehof, ca de obicei, și noi puteam auzi zgomotul acela cum se apropia tot mai mult; de obicei, mă speriam foarte tare, dar în noaptea aceea nu mi-a fost frică. Atunci m-am rugat ca una dintre bombele englezilor să ne lovească și să murim cu toții acolo, repede și fără să simțim durerea.

Continuă cu voce înceată:

– Hansi știa, și eu la fel, și cred că și mama și tata știau că eram ca și morți. Am fost morți din momentul în care el l-a văzut pe Hansi. Am fost morți din clipa în care a început să-l urmărească pe fratele meu prin oraș, la stopuri, la fiecare pas făcut pe trotuar. Morți cu fiecare secundă în care el pîndea și aștepta ocazia. Morți în momentul în care l-a prins pe fratele meu într-un colț, pe cine știe ce alee, și i-a șoptit cu vocea lui de șarpe: „Hei, evreule! Te cunosc!“ Am fost morți în clipa în care Hansi s-a rugat de el, în clipa în care l-a forțat pe Hansi să-l ducă la Frau Wattner, în pivniță, și atunci cînd i-a cerut bani. Se pregătea să ne omoare chiar în clipa în care Hansi i-a dat verigheta și puținii bani pe care îi mai aveam și l-a auzit mințindu-l cu nerușinare. Da, eram morți, deși el ne-a promis că o să trăim.

Se opri. Gîfîia și fața îi era roșie de furie.

– Dar tu trăiești, Sophie, rosti Esther Weiss încet.

Bătrîna miji ochii și replică pe un ton aspru:

– Trăiesc?! Chiar crezi că cineva care a trecut prin toate astea poate spune că trăiește? Ah, nu știi nimic! Am murit cu toții, în inima noastră sîntem morți! Morți!

– Sophie, nu-i adevărat! o contrazise blînd tînăra. Tu trăiești! Și mai sînt și alții care au supraviețuit. Trebuia să fie așa. Era important să rămîi în viață.

Doamna Millstein se pregătea să spună ceva, dar se opri. Ochii i se umplură din nou de lacrimi.

– Îmi pare rău, Hansi, zise ea încet. Îmi pare rău, mami și tati. Îmi pare rău pentru toți cei care au murit.

Oftă și clătină din cap.

– Mi-a plăcut viața, am vrut să trăiesc, e-adevărat, Esther. Poate că n-a fost o viață perfectă, poate că n-ar fi trebuit să fac anumite lucruri, sau să spun anumite lucruri, dar nu ne mai putem întoarce, nu-i așa?

– Da, așa e.

Bătrîna vru din nou să zică ceva, dar se opri. Părea cufundată în gînduri. După o vreme, șopti:

– Și cînd te gîndești că era unul de-al nostru...

Scutură capul:

– Trebuie să fac o pauză.

– Sophie, e ceva foarte important. Ce știi despre omul care v-a predat Gestapo-ului? Trebuie să aflăm mai multe despre el.

– Da, înțeleg, îmi pare rău. Poate mîine. Sau săptămîna viitoare. Trebuie să mă gîndesc la lucruri mai vesele, Esther, pentru că, uneori, amintirile îmi opresc inima în loc, parcă.

O clipă se lăsă tăcerea, apoi tînăra femeie rosti:

– Bine, Sophie. Avem destul timp. Tot timpul care ne trebuie.

Urmă o bandă albastră, cu data și numărul de ordine, înainte ca ecranul să rămînă gol.

Esther Weiss închise televizorul și dădu din cap.

– Am greșit, rosti ea. De fapt, Sophie n-a mai avut timp. Fir-ar să fie!

Oftă și-l privi pe Simon.

– Deci, asta a fost... Fratele ei i-a dat bani „hăitașului“ – poate era un fost coleg de școală, un profesor, cine știe? Nu toți nemții aveau suflet și-i ajutau pe evrei să se ascundă – și-atunci trebuiau mituiți. Dar n-a ținut. Oricum erau denunțați. Denunțați și deportați – mergeau spre moarte, oricum. Vă ajută cu ceva aceste informații?

– Poate.

Simon rămăsese pe gânduri, încercînd să analizeze ceea ce auzise. Își aminti de cuvintele Sophiei Millstein din ziua morții ei, pe care le spusese la el acasă: „L-am văzut doar o dată, pentru puțin timp...“ „Dar oare i-ai fi putut uita chipul?“ se întrebă Simon deodată. „Și ai fi recunoscut fața aceea, oricît de puțin timp ai fi văzut-o, după cincizeci de ani, deși anii aceștia au trecut și peste el? Ai fi putut s-o uiți?“ Își răspunse aproape imediat: „Nu.“

Apoi răsuci problema pe toate fețele. Oare posesorul acelui chip ar fi putut uita vreodată ceea ce făcuse? Nu.

Femeia ezită. Simon zări o umbră în ochii ei înainte ca ea să adauge:

– Știți ce mi se pare ciudat? Faptul că a vrut să vină aici să vorbească cu mine în seara în care a fost ucisă.

– Poftim?!

– A lăsat un mesaj pe robot la Centrul Holocaustului. Era după program și nu se mai afla nimeni aici. A spus că va veni a doua zi ca să vorbească despre arestarea ei.

– Ce-a spus, mai exact?

– Atît. Era un mesaj foarte scurt.

– Ați spus...

– Am spus și poliției. Nu li s-a părut ceva prea interesant.

Winter clătină din cap.

– Poliția crede că a fost ucisă de un drogat sau ceva de genul ăsta. Cineva care a mai făcut o serie de furturi în zonă, explică el.

– Și mie mi s-a spus același lucru. Dar păreți preocupat. Nu-i credeți pe cei de la poliție?

Winter nu-i răspunse imediat. Fusesse impresionat de cuvintele nemțești pe care le folosisese Sophie Millstein. „Nu mi-am dat seama niciodată“, își spuse el. Nu intuise nimic în toți acești ani și doar locuise la doi pași de ea. „Halal polițist!“, își reproșă el.

– Ba da, rosti el încet.

– De ce ați venit aici, domnule Winter?

Se gândi ce prost fusese. În toți acești ani cât lucrase ca polițist, trăise zi de zi în preajma morții, a crimelor de toate soiurile. Iar Moartea se strecurase în Sunshine Arms, fusese acolo, lângă el, când a vrut să-și ia viața, dar, din nu știu ce motiv diabolic, Moartea nu-i luase lui viața, ci unei alte ființe. Nu lui, ci vecinei lui.

– Am venit, răspunse el răgușit, pentru că cineva a ucis o persoană care-mi era apropiată.

Privi repede spre fereastră, ca și cum razele soarelui ar fi putut să-i lumineze sufletul întunecat. Își alese cu grijă cuvintele, rostindu-le clar, cu răceală:

– În seara în care Sophie a fost ucisă... când a sunat aici, a folosit cumva expresia *Der Schattenmann*?

Esther clătină din cap:

– Nu, nu cred. Umbra? Nu, mi-aș fi adus aminte.

Winter scrișni din dinți.

– Vă spune ceva cuvîntul ăsta?

– Nu, din cîte îmi amintesc. Dar...

– Se bănuie că el ar fi „hăitașul“.

– Da, ar fi logic. Toți aveau porecle și pseudonime. Iar ea descrie gestul acela făcut de fratele ei...

– Dar a supraviețuit vreun „hăitaș“?

– Unul sau doi. Unul dintre ei, o femeie, a fost prinsă de ruși și a fost închisă o vreme la ei, dar acum trăiește în Germania.

– Și ceilalți?

– Au murit prin lagăre. Sau au fost îngropați în moloz. Cine știe?

Așa e, se gândi Simon. Cine știe?...

NOUĂ

O mînă de ajutor

Walter Robinson se luă după un autobuz G-75 care accelera pe Julia Tuttle Causeway, lăsînd în urmă plaja și îndreptîndu-se spre centrul orașului Miami. Era ora prînzului; autobuzul scoase o coloană groasă de fum, absorbită de căldură ca un burete, pe cînd intra, legănîndu-se, pe șoseaua cu trei benzi.

Miami e ca o fișie îngustă, care se întinde la nord și la sud de-a lungul coastei, „agățîndu-se“ de Golful Biscayne cu o tenacitate tipică așezărilor urbane, știind să-și pună în valoare nu numai propriile calități, ci și să profite de vecinătatea apelor albastre, strălucitoare ale oceanului. În ultimii ani, a început să se extindă și spre vest, spre Everglades, unde aerul este totdeauna foarte umed. Au început să apară tot felul de case și zone de agrement, crescînd asemenea unor bube pe un spate infect. Dar mișcările de populație într-o direcție sau alta sînt inevitabile și par, adeseori, niște erupții. În esență, Miami rămîne un oraș de coastă, orientat spre oceanul albastru-verzui, mereu frămîntat.

Lui Robinson nu-i plăcea, însă, apa. Nu faptul că nu-i plăcea să privească oceanul, dimpotrivă, imaginea acestuia îl atrăgea, mai ales cînd avea un caz de rezolvat. Descoperise de mult că mișcarea oceanului are ceva încurajator, o putere subtilă și că sunetele acelea monotone ale valurilor izbindu-se de țărm îl ajutau să analizeze cele mai mici detalii și să se concentreze.

Deschiderea, întinderile nesfârșite ale apelor îl ajutau să-și adune gândurile. Ura lui era mai mult de natură politică.

După părerea lui, apa era ceva care aparținea bogătaşilor. În Miami sînt zeci de docuri, de locuri pentru ambarcațiuni, de rampe pentru bărci și nici o zonă apropiată locuită de negri. Își dăduse seama de acest lucru încă din tinerețe, cînd voia să scape de sărăcia din cartierul său, cunoscut sub numele de Black Grove¹, și trecea prin mulțime, spre faleză, de unde putea privi bărcile cu vîsle, bine întreținute, bărcile cu motor sau vasele de croazieră care se mișcau leneș de-a lungul țărmului, traversînd golful și ieșind în larg. Cum stătea acolo, singur, privind, își dădea seama de ceea ce-l deosebea de toți ceilalți: culoarea. O dată, îi spusese ceea ce-l frămînta chiar mamei sale – profesoară de școală generală – iar ea-i răspunsese că trebuie să învețe să înoate, dacă avea de gînd să frecventeze zona din Dade County. Doar cînd a mai crescut, a observat că mulți dintre colegii lui de școală nici nu-și puseseră măcar problema asta, atît de adînc înrădăcinată în ei era prejudecata că apa este a celor bogați, nu a lor.

Așa că Walter Robinson se străduise să devină un foarte bun înotător, puternic și rapid. Era încrezător în forțele lui, chiar și atunci cînd curenții oceanului încercau să-l tragă la fund.

În timp ce conducea de-a lungul falezei, străduindu-se să țină pasul cu autobuzul grăbit, aruncă o privire spre golful ce strălucea de-o parte și de alta a șoselei. Drumul dintre plajă și Liberty City îl sîciia de fiecare dată: golful părea să-și bată joc de pîcla ce se ridica la jumătate de milă de țărm, spre oraș. Șase blocuri, poate nouă, și nici urmă de apă – cine ar fi zis că există, atunci cînd simțea căldura uscată, nemiloasă? Urmărea îndeaproape autobuzul care ocolea o rampă de evacuare, trimițînd în

¹ În traducere: Crîngul Negru. Aluzie la numarul mare de negri care locuiau în zonă (n.tr.).

aer un nor gri de gaze de eșapament, coborînd apoi spre inima orașului.

Autobuzul G-75, se știa, exista doar dintr-un singur motiv. Făcea o buclă între cele șase stații din Liberty City și un număr similar din Miami Beach, astfel încît îngrijitoarele, cei care spălau vasele, oamenii care tundeau iarba și surorile medicale angajate ocazional de bogătașii care locuiau în oraș să se scoale devreme și, înfruntînd căldura, să ajungă la slujbele lor prost plătite, fără să se poată plînge și fără să aibă vreo altă perspectivă decît aceea de a se întoarce iar seara, pe același traseu, legănați în zgomotul și mersul hîțînat al mașinii pe faleză.

Pe scaunul de lîngă el, Robinson păstra o hartă a orașului. În timp ce autobuzul întorcea pe Bulevardul 22, el își notă locul fiecărei case de amanet, al fiecărui magazin care primea și bani gheață, dar și cecuri. Nu era o aglomerație prea mare și nici magazinele nu erau prea dese. Pe el îl interesau mai ales casele de amanet.

Dar care dintre ele să fie? se întreba Robinson. „Care ar deschide acum, la miezul nopții, numai pentru tine? În care te-ai adăpostit atunci, ticălosule, încercînd să-ți înfrîngi panica? Care dintre ele ți-a dat bani, fără să te întrebe de unde ai obiectele?”

Știa din experiența lui de polițist cum gîndeau spărgătorii. Știa că un hoț vechi în meserie are, de obicei, o rețea de asemenea case de amanet la care se duce mereu. Un om de legătură care să fie de încredere. O rețea care să poată pune în circulație bijuteriile, chiar și pe cele mai scumpe, și care să-i dea un preț foarte bun pe ele.

„O asemenea rețea sau un asemenea om folosit ca paravan ar fi mai util decît să ai de-a face cu cine știe ce alt spărgător nenorocit“, se gîndi Robinson. Era clar că individul n-ar fi putut alege o bancă obișnuită, unde să-și depoziteze bunurile furate, în orice caz nu în Liberty City.

„Dar nu, omule! Tu erai nervos, agitat, nu-i așa? Și voiai să scapi cît se poate de repede de toată marfa, deci tot mai bună ar fi fost o casă de amanet. Una dintre cele despre care știai că ține

contabilitate dublă. Una unde patronul și-ar desface băierile pungii cu niște bancnote de zece și douăzeci de dolari, fără să pună întrebări. Nu atît cît să te îmbogățești, dar destul ca să-ți cumperi doza care îți trebuie, nu?”

De-a lungul traseului autobuzului G-75 erau șapte asemenea case de amanet. Robinson parcă mașina și zîmbi în sinea lui.

„N-ai vrut să cauți prea mult, nu? Ai vrut doar să te descotorosești repede de «marfă», să iei niște bani și să uiți repede totul, adică pasul pe care tocmai l-ai făcut. Știi la ce mă refer? La marele pas dintre un spărgător și un criminal. Adică pasul care te va duce la scaunul electric, dar pînă una-alta în închiisoarea Raiford; acolo ai să simți ce minunată e viața, pentru că o să mai ai puțin timp de trăit.”

Robinson ieși din mașină și simți un val de căldură venind dinspre trotuar, învăluindu-l. Încuie portiera și începu să fredoneze o frîntură de cîntec.

Oftă și își zise: „Nu, omule, habar n-ai cît de aproape sînt! Da, sînt aproape, al naibii de aproape! Și o să mă apropii încă și mai mult, înainte să-ți dai seama că sînt acolo, lîngă tine.”

Se opri și își plimbă privirile peste un grup de clădiri joase, aflate vizavi de locul unde era el. Trei copii se jucau cu un scuter din plastic, de un roz-țipător, pe o porțiune cu nisip, între două alei. În spatele lor erau două blocuri cu două etaje. Albul palid al pereților era mîzgălit cu *graffiti*. Aproape toate ușile și feres-trele erau deschise, lăsînd umiditatea să pătrundă în case. Dacă ar fi existat instalații de aer condiționat, n-ar fi funcționat, probabil; oricum, erau prea scumpe pentru locatarii de acolo. Din cînd în cînd se auzea o voce furioasă aruncînd cîte o înjurătură copiilor de jos, care continuau să se joace, fără să o bage în seamă. Robinson știa că, pe măsură ce se lăsa noaptea, aceeași voce se va amesteca cu nelipsitul zgomot de sticlă spartă și, uneori, din păcate destul de des, chiar cu împușcături.

Șovăi o clipă, iar doi dintre copiii care se jucau se opriră și ridicară privirile spre el. Făcură un gest spre el, și atunci își dădu

seama că era o prezență insolită, cu costumul lui cafeniu, cu cămașa deschisă la gât, cu cravată și pantofi lustruiți. Copiii se zgîiră la el, își apropiară apoi căpșoarele și șoptiră ceva, după care se întoarseră la jocul lor, ignorându-l total.

Robinson clătină din cap și își zise: „Au doar șapte ani și deja simt polițistul. Oare peste zece ani vor fi căutați și ei de un polițist cu pistolul pregătit?” Nu știa însă răspunsul la întrebare.

Se uită în jur ca să vadă dacă îi supraveghea cineva pe copii în timp ce se jucau, dar nu zări pe nimeni. „Cel puțin pe mine mă supraveghea mama, cînd eram copil“, se gîndi el. Amintirea acelei perioade îl umplu de tristețe, așa că reveni repede la ceea ce avea de făcut în prezent.

O adiere ridică praful de jos, fără să aducă răcoare, și Robinson porni spre bloc, iar de acolo se îndreptă spre prima casă de amanet care îi ieși în cale. Rămase, o vreme, afară, înainte de a intra. Cînd întinse mîna ca să deschidă ușa, auzi o mașină oprind lîngă bordură, în spatele lui, și se întoarce repede.

Era o mașină a poliției. Lumina soarelui reflectată de capota albă aproape că îl orbea. Cineva coborî fereastra portierei și Robinson auzi o voce care îi era familiară:

– Hei, iată-l pe faimosul detectiv Robinson, a venit să agite apele!

Walter își acoperi ochii din cauza soarelui și replică iute:

– Ei, asta pentru că voi, trîntorilor, îi lăsați pe pungași să-și facă de cap și „să agite apele“.

Auzi un hohot de rîs dinspre scaunul din dreapta și, pe cînd se apropia de mașină, auzi o altă voce spunînd:

– Ei, mai bine acolo, afară, decît aici, asta-i sigur!

Portiera se deschise și un negru solid, în uniformă albastră a patrulelor de poliție, cu trese de sergent, ieși din mașină. Își strînseră repede mîinile.

– Hei, Walter, cum o mai duci?

– Bine, Lionel, bine.

Celor doi li se alătură un alt polițist, un latino-american slăbuț, mic de statură, care îl salută și el pe Robinson.

– Hei, Walter, *amigo, cómo está*¹?

– Ce limbă mai e și asta, John? rise Walter, accentuând numele în engleză.

– Mă cheamă Juan, nu John, să nu uiți, *gringo*²! Ești o pacoste, ca și colegul meu. Oricum, spaniola nu mai are mult pînă să devină o limbă națională aici, și atunci să vă vîd cum o s-o învățați!

Cei trei izbucniră în hohote.

– Deci, amice, cu ce treabă pe-aici? întrebă sergentul negru.

Se numea Lionel Anderson, și Robinson știa că pe stradă i se spunea *Lion-man*³, pe de o parte, pentru felul lui ceremonios, dar și pentru atitudinea lui intransigentă. Fusesse coleg de clasă cu Robinson la Academia de Poliție, ca și Juan Rodriguez, celălalt sergent.

– Păi, altfel de ce m-aș învîrți prin zonă, dacă nu cu treabă?

– Poate că ți-e dor de lumea asta, de simțul comunității și de atitudinea civică pe care le găsești doar aici?

– Aș, cred că din cauza mîncării, colega. Walter nu se poate bucura de o mîncare ca la mama acasă decît aici. S-a săturat de supă de pui și de *matzoh*⁴. Lui îi trebuie niște ruladă cu șuncă și verdețuri.

– Da, poate, replică Anderson. Oricum, au un gust mai bun decît chestiile alea cu banane prăjite pe care mă obligi tu să le mînînc. Sînt groaznice!

– Bananele sînt foarte bune pentru tine. Mai înveți niște cuvinte noi și înțelegi ce înseamnă o altă civilizație.

¹ Prietene, ce mai faci? (span.) (n.tr.).

² Străinule (span.) – nume dat de mexicani mai ales americanilor (n.tr.).

³ Leul (engl.).

⁴ Un fel de uscățele, în gastronomia evreiască (n.tr.).

– Hei, Juan, spuse Robinson clătinînd din cap, Lionel nu-î înțelege pe ai lui și tu vrei să-î înțeleagă pe străini? „O altă civilizație?”

– Ei, Walt, *amigo*, aici ai zis-o...

Cei trei rîseră din nou.

– Deci, ce faci pe-aici, prin Liberty City? întrebă Anderson.

– Știi cazul femeii ucise noaptea trecută?

– Bătrînica?

– Da.

– Am aflat și noi. S-au furat niște bijuterii. Chiar departamentul tău ne-a informat.

– Bun, asta e cazul. M-am gîndit că individul o fi luat autobuzul G-75 și s-a întors tot cu el.

– Crezi că a luat autobuzul ca să meargă să omoare un om?!

– Nu știu dacă a premeditat crima. O fi avut noroc în ultimele două săptămîni, o fi dat cu banul...

– Ce mare lucru să dea o spargere!

– Da, ai dreptate. Dar cred că într-un fel a trebuit să plece de-acolo și toate obiectele pe care le avea el în buzunar îl ardeau, pur și simplu, deci trebuia să scape de ele.

– Și tu crezi că a sărit din autobuz unde i-a venit, a dat o spargere și a luat ce-a putut, nu?

– Ai nimerit-o, Juan.

– Da, pare logic. Bine, de fapt, n-are nici o logică să furi și să omori. Dar în lumea lui, da, are logică.

– Caut, deci, niște locuri, continuă Robinson, unde nu se închide ca de obicei... Adică unde e deschis și la miezul nopții.

Anderson și Rodriguez se uitară o clipă unul la celălalt, apoi spuseră, aproape în același timp:

– La *Helping Hand*.

– Unde?

– La casa de amanet Helping Hand. Trei intersecții mai sus.

– Ce nume!

Anderson aprobă din cap.

– Cred că de trei sau patru ori colegii din tura mea s-au plîns de aiuritul ăla care e patronul casei. Se spune că ține deschis la cele mai ciudate ore din zi și din noapte, și doar polițiștii nu sînt tîmpiți, au cam mirosit treaba. Oricum, proprietarul se numește Reginald Johnson. Și-a adus o fată în magazin, o cheamă Yolanda, zice că e nepoata lui, cică a venit din Georgia, dar eu unul nu cred chestia asta, și n-o crede nimeni prin jur. *Nimeni* nu poate să aibă o nepoată care să arate ca Yolanda. Adică e coaptă bine. Are tot ce-i trebuie, înțelege? Balcoanele ating sudul și fundulețul nordul, picioarele sînt pînă-n gît și la capătul lor, în locșorul ăla, te-așteaptă ceva special, pot să pariez. Ce mai, e bună-bună, Yolanda asta! Oricum, se pare că tipul vrea să se extindă. A fost arestat de două ori pentru că a primit lucruri furate, dar știi că e o chestie care se fîșie. Intră în pușcărie, plătește un avocat și ăsta-i mută dosarul din tribunal în tribunal – poate s-o țină așa și o sută de ani – apoi se înțelege cu procurorul, susține că e o greșală, plătește o amendă și iată-l din nou la treabă, zicîndu-și în sinea lui, probabil, că e de o mie de ori mai deștept decît poliția, procurorul și restul lumii la un loc. Am auzit că s-a mutat într-o casă nouă pe care a umplut-o cu mobilă, pentru că Yolanda vrea o casă ca lumea. Oamenii vorbesc că vrea să-i ia și un Buick. Unul roșu. Ei bine, Walter, aș vrea să am și eu o nepoată care să știe tot ce știe Yolanda...

Polițistul rîse și colegul lui izbucni și el în hohote, bătînd cu palma în picior și clătînd din cap.

– Te-ai prins, deci, că o să aibă el grijă ca Yolanda să fie fericită și te-ai prins că tipa, așa cum stau lucrurile, ei bine... micuța, n-o fi ea cea mai tare, dar o să-și dea repede seama cum e treaba pe-aici și o să știe să-și tragă partea ei din tot ce e mai bun.

– Să mai zici că viața nu-i frumoasă, adăugă Rodriguez.

– Și știi... toate lucrurile astea costă... rosti Anderson, privind în toate părțile, apoi spre cer și întinse mâinile ca și cum ar fi așteptat de acolo o ploaie de bani.

– Da, m-am prins care-i treaba.

Rodriguez zîmbi.

– Ce mi-ar mai plăcea să te văd cum îl belești pe tipul ăsta și faci zob toată afacerea. Și dacă criminalul tău are vreo legătură cu chestia asta, ei, patronul de la Helping Hand trebuie să știe unde a șters-o individul. Dar mai e ceva...

– Ce?

– Cred că amicul Reginald și-o fi dat seama că nu poate ține prea mult lucrurile furate la el, pentru că noi, așa tîmpiți cum sîntem, tot dăm cîte-o raită pe-aici. Nu știu ce legături are el mai departe, dar cred că a încercat să scape repede de marfă.

Lionel aprobă.

– S-ar putea să fie prea tîrziu ca să mai găsești obiectele în magazin. Și n-ai mandat de percheziție.

Negrul îi zîmbi colegului său.

– Totuși, n-ar fi rău să-l ajutăm pe bătrînul Robinson și să bîgăm nițel frica în Reginald. Poate că avem ocazia să-l luminăm, ca să nu moară prost.

Robinson se amuză și el alături de cei doi sergenți, deși simțea o strîngere de inimă, dîndu-și seama că habar n-avea dacă era pe drumul cel bun sau nu. Dar măcar putea spera.

– Duceți-mă la el! zise el încet.

Helping Hand era un magazin mic, la stradă, cu ferestrele acoperite de gratii groase și negre. Ușa era întărită cu plăci de oțel și cîteva încuietore zdravene. Lăsa aceeași impresie „primi-toare“ ca și o fortăreață medievală. Robinson observă că erau multe oglinzi peste tot, astfel încît oricine intra era văzut din toate unghiurile posibile. La intrare mai era și o cameră video care se declanșa imediat ce se deschidea ușa, lucru pe care Rodriguez îl observă pe dată.

– Hei, Reginald, strigă el forțându-și accentul spaniol, e mișto chestia de la ușă! E deșteapta, îmi place. Chiar că-mi place. *Muy bueno*¹!

– Trebuie să-mi păzesc marfa, se auzi o voce morocânoasă de dincolo de tejghea.

Reginald Johnson era un tip mărunțel, îndesat, veșnic încruntat, cu brațe musculoase, care păreau să încapă cu greu în mînele cămășii. Avea un pistol de 9 mm agățat la șoldul drept pentru a descuraja orice client mai agitat și Robinson bănuia că sub tejghea mai era și unul de 12 mm, pus la îndemînă.

– Ce cauți aici? întrebă Johnson. Ai nevoie de mandat ca să-mi răscolești magazinul.

– Ei, Reggie, ne uităm și noi la marfă. Vrem să vedem ce ne oferă negustorii de pe-aici. Așa înțelegem noi să promovăm comerțul și relațiile între vecini, spuse Rodriguez, batjocoritor. Ca de pildă, valiza asta cu arme, Reg. Haide, nu vreau decît să văd dacă ai acte pentru fiecare dintre ele, înțelegi?

Rodriguez începu să bată darabana pe sticla ce acoperea tejgheaua.

– Rahat! mormăi patronul.

– Reg, vrei să scot eu registrul de arme?

Întrebarea se auzi pe un ton suav de undeva din spate.

– Ah, dulcea voce a Yolandei, îi șopti Lionel lui Robinson. Hei, iubito! Ieși de-acolo, vrem să te vedem, eu și colegul meu!

– Yolanda! strigă prevenitor Johnson, dar era prea tîrziu.

– Cine e, sergentul *Lion-man*? întrebă ea, venind în locul cel mai bine luminat din magazin.

Robinson observă imediat că vechiul lui prieten nu exagerase deloc „calitățile” Yolandei. Avea o piele cafenie și un păr negru, creț, care-i cădea în cascadă pe umeri. Purta un tricou strîmt, cu un decolteu adînc, încît fără să vrei ți se lipeau

¹ Foarte buna! (span.) (n.tr.).

ochii de el. Îi zîmbi lui Lionel, care nu-și mai lua privirile de pe sînii ei.

– Ei, sergentule, de ce n-ai mai venit pe la noi? întrebă ea. Mi-a fost dor de tine.

Anderson privi în toate părțile, apoi în tavan, ca și cum ar fi cerut ajutor.

– Dulceață, dacă știam că vrei să-ți petreci timpul cu un bătrîn polițist ca mine... De ce n-ai spus? Ai fi avut cea mai bună gardă din oraș. Vreau să zic, protecție douăzeci și patru de ore din douăzeci și patru...

Yolanda rîse și scutură din cap. Robinson se întrebă cîți ani are, de fapt; paisprezece sau douăzeci și patru. I s-ar fi potrivit oricare dintre cele două vîrste.

– Yolanda! Adu hîrțiile alea din seif! aproape că strigă Reginald.

Tînăra femeie se întoarce spre el, încruntată.

– Dar te-am întrebat dacă le vrei! i-o întoarce ea.

– Adu-le ca să scăpăm odată de polițaii ăștia!

– Mă duc.

– Hai, fato, mișcă-te mai repede!

– Am zis că mă duc.

Yolanda se întoarce spre Anderson.

– O să vin înapoi, *Lion-man*!

Apoi îi aruncă o privire lui Robinson.

– N-am știut că tu și colegul tău aduceți un prieten în vizită, și încă un tip bine, adăugă ea.

– Sînt Walter Robinson, polițist în Miami Beach.

– Miami Beach... rosti ea cu un regret în voce, ca și cum ar fi vorbit despre un loc îndepărtat, exotic. Reggie nu m-a dus niciodată acolo ca să mă uit la valuri. Cred că e foarte frumos, nu-i așa, domnule polițist?

– Da, Miami Beach are atracțiile lui specifice, replică Robinson.

– Vezi, Reggie, ți-am zis eu, spuse Yolanda, întorcîndu-se și tîguindu-și buzele.

– Yolanda! strigă din nou Johnson, fără vreun efect.

– Micuțo! Yolanda, îmi rupi inima! interveni Rodriguez rîzînd. Poate că nu sînt un bătrîn prostănac ca el, dar n-ai de unde să știi. Ai auzit ce buni amanți sînem noi, latino-americanii? Sîntem cei mai buni. *Muy perfecto*¹.

– Nu, n-am auzit așa ceva, rosti tînăra femeie zîmbindu-i lui Rodriguez. Dar pot să pun pariu că ți-ar plăcea s-o dovedești.

Rodriguez își duse mîna la inimă, într-un gest teatral, ca un îndrăgostit, iar Yolanda izbucni în rîs.

– Yolanda, adu hîrțiile alea odată! mîrîi Johnson.

Străbătu furios magazinul, o înșfăcă de braț și o duse în spate, unde se aflau birourile, dincolo de un grilaj cu trei lacăte.

– N-am făcut nimic ilegal, insistă proprietarul magazinului. Și nu te mai învîrți atît pe lîngă Yolanda.

– Nepoata ta, adică, îi aminti Anderson.

Johnson se încruntă iar.

Robinson începu să se plimbe prin micul magazin, cercetînd marfa expusă în diferite cutii; era o colecție năucitoare de arme, aparate de fotografiat, prăjitoare de pîine, magnetofone, cuțite, o formă pentru aluat, cîteva chitare și saxofone, oale și tigăi. „Lucruri de care ai nevoie în viață“, se gîndi polițistul. Se duse repede spre o cutie unde era expusă o garnitură de bijuterii și începu să examineze fiecare cercel, apoi lăncșorul și brățara. Scoase lista pe care o pregătise și se apucă să compare descrierea bijuteriilor furate din locuința Sophiei Millstein cu ceea ce vedea acum pe rafturile din fața lui.

Johnson se apropie de el, se aplecă și spuse cu o voce joasă, aspră:

– Am acte pentru toate astea, polițaiule! N-o să găsești nimic aici.

– Chiar așa? replică Robinson, calm, cu o voce înghețată.

– Chiar așa.

¹ Desăvîrșiți (span.).

– Am auzit că ții deschis pînă tîrziu.

– Uneori, oamenii de pe-aici trebuie să facă tranzacțiile noaptea. Concurența e mare în zonă, în caz că n-ai observat. Încerc să-mi satisfac clientela, polițaiule!

– Mie-mi spui! Și marțea care a trecut cum a fost?

– Ce-i cu marțea care a trecut?

– Ai ținut deschis pînă tîrziu.

– Poate.

– A venit cineva mai tîrziu pe la tine? Așa, spre miezul nopții?

– Nu prea îmi amintesc să fi venit cineva.

– Mai încearcă...

– Încerc, dar nu-mi aduc aminte să fi venit cineva.

– Nu cumva mă minți?

Johnson se încruntă.

– Termină cu întrebările astea sau trebuie să-mi chem avocatul?

Continuă să se uite unul la celălalt, apoi Robinson zise:

– Cincisprezece ani, Reg. Asta e pentru începători. Sau închisoare pe viață.

– Ce tot îi dai cu cincisprezece ani?

– Vorbesc despre complicitate la crimă de gradul I, Reg. Poate te mai gîndești un pic la chestia asta înainte de a-ți aminti totul despre marțea trecută și despre persoanele care au venit la tine, în jurul orei douăsprezece noaptea.

– Nu mă mai amenința! Habar n-am despre nici o crimă. Cred că o să-mi chem avocatul chiar acum! Poate îți intentează un proces de hărțuire.

Reginald Johnson părea foarte mîndru de cuvîntul „hărțuire“. Îl repetă de două sau de trei ori pentru ca Robinson să priceapă.

Polițistul se uită din nou pe raftul cu bijuterii. Ar fi preferat să aibă fotografii cu bijuteriile furate, decît simple descrieri. Lui i se păreau toate asemănătoare – își spunea că acesta e rezultatul

faptului că era singur și nu dădea atenție lucrurilor care le atrag pe femei. Încercă să nu-și trădeze descurajarea.

– Cred că ar fi bine să vii cu un mandat, dacă ai chef să scoțezi pe-aici, îi spuse Johnson cu îndrăzneală.

Pe cînd vorbea, Yolanda ieși din birou, zornăind grilajul; ducea în brațe un teanc de hîrtii.

– Am adus toate actele alea pentru arme pe care vrei să le vezi, zise ea.

Se apropie de Johnson. Cei doi sergenți se apropiară și ei.

Yolanda puse hîrțiile pe tejghea.

– Sînt toate aici, spuse, aplecîndu-se peste tăblie. Avem permisele și numărul de înregistrare.

Nici unul dintre polițiști nu se uita la hîrtii, în schimb își pironiseră ochii pe decolteul generos pe care Yolanda îl expuse cînd se aplecă.

– Te cred că le ai pe toate, dulceață, spuse Anderson încet, pe un ton admirativ.

– Yolanda! izbucni Johnson, încă supărat.

Fata se ridică, îndreptîndu-și ținuta cu cochetărie. Îi zîmbi sergentului, apoi lui Walter Robinson. Acesta din urmă nu mai privea decolteul Yolandei, ci își fixase ochii pe gîtul ei. Lumina din magazin făcea și mai strălucitor lăntîșorul din aur pe care îl purta.

Robinson se întoarse spre Reginald Johnson. Se aplecă, mijind ochii, fără să-și mascheze furia din voce, astfel încît fiecare cuvînt sună amenințător.

– Nepoata ta are un nume frumos.

Johnson nu comentă.

Yolanda privi în jurul ei, speriată de tonul polițistului.

– Mulțumesc... rosti ea șovăitoare.

– Un nume foarte frumos... repetă Walter.

În magazin se lăsă tăcerea. Anderson și Rodriguez trecură, fiecare, de-o parte și de cealaltă a lui Robinson, iar el îi auzi cum își desfac tocurile pistoalelor. În aceeași clipă, Robinson făcu un

plonjon în echer dincolo de tejghea, spre armele lui Johnson, pe care le împinse mai departe, și-l izbi pe mătăhălosul proprietar al magazinului atât de tare, încît acesta își pierdu echilibrul. Se lovi cu coșul pieptului de tejghea, cu un sunet înfundat, și țipă uimit:

– Hei!

Robinson îl inhăță pe Johnson de gît cu o mîna și-l forță să pună capul jos, în timp ce-i răsucea un braț la spate. Își dădu seama că Rodriguez observase, la rîndul lui, că Reggie avea o mîna liberă, și îl imobiliză.

– Vreau să vină avocatul meu! strigă Johnson. Ce-i asta? N-am făcut nimic! Lăsați-mă în pace!

– Nu, n-ai făcut nimic, șopti Robinson.

Gîfii și își apropie fața de cea a lui Johnson.

– Yolanda este un nume atât de frumos, rosti el scrișnind din dinți, fără să ridice vocea. Spune-mi și mie, ticălos nenorocit ce ești, cum se face că are la gît un lăntîșor cu numele de Sophie?

Robinson ridică privirile spre tînăra femeie care gîfîia, la rîndul ei, și-și ducea mîna la gît, înțelegînd imediat despre ce-i vorba. Se uită la Anderson și protestă:

– Dar era un lăntîșor atât de frumos...

Reginald Johnson gemu și Robinson auzi cum Rodriguez își scotea cătușele – acum sunetul lor i se părea o muzică plăcută, deși cam zgomotoasă.

ZECE

Așa merg lucrurile

Espy Martinez îi arată legitimația ofițerului de serviciu, care o îndrumă, laconic, spre grupul de lifturi:

– Al treilea etaj. Sînteți așteptată.

După care se întoarce la romanul pe care-l citea și pe care-l ținea deasupra unui vraf de hîrtii. Pe coperta cărții, o femeie cu forme apetisante, aproape goală, ținea un pistol vechi atîrnat de vestă. Ofițerul se cufundă în lectură. Espy trecu repede pe lîngă el, scoțînd un zgomot sec, ascuțit, cu tocurile, chiar dacă podeaua era acoperită cu linoleum.

Liftul urcă silențios. Ieși imediat ce ușile se deschiseră, căutîndu-l din priviri pe Walter Robinson. Zări, în schimb, un polițist de la spargerii, care fusese martorul principal într-un caz de-al ei, în urmă cu cîteva luni. Acesta își înalță capul și-i zîmbi:

– Hei, Espy! A venit clipa cea mare, nu?

Ea ridică doar din umeri, iar polițistul adăugă:

– „Spectacolul“ e acolo. E timpul să presați!

Nu-i era prea greu să înțeleagă ce voia el să spună cu asta, așa că zîmbi. Urmă direcția indicată de polițist, spre un coridor îngust, cu lumini fluorescente; se afla în centrul cartierului general al poliției. Avea impresia că era mai ferită acum de arșița și lumina strălucitoare de afară. Instalația de aer condiționat răspîndea un curent rece și Espy se înfioră fără să vrea. Simți cum picioarele i se afundă într-un covor gri, o mochetă; nu

auzea nimic altceva decît propria ei respirație. O clipă se simți singură, apoi se gîndi că exact asta era și senzația pe care o aveau, probabil, suspectii.

Pe la mijlocul coridorului erau două uși așezate față în față. O plăcuță de plastic, pusă pe fiecare, preciza: CAMERA DE INTEROGATORIU NR. 1 și CAMERA DE INTEROGATORIU NR. 2. Ferestrele acestor încăperi erau astfel poziționate, încît cineva care stătea pe hol putea să se uite la inculpații din fiecare sală. Espy știa că sticla era fabricată în așa fel, încît numai ea putea să vadă, cei dinăuntru, însă, nu. Imediat lângă fereastră observă un interfon.

Ezită înainte de a-l folosi. Îl văzu pe Robinson într-una din camere, așezat în fața unei negrese tinere, extrem de atrăgătoare, care plîngea. Se întoarse și văzu, în camera opusă, un negru îndesat. Bătea darabana pe suprafața de plastic a mesei și privea înspre doi polițiști care-l ignorau intenționat. Negrul își aprinse o țigară, aruncînd furios chibritul într-o scrumieră plină cu mucuri de țigară. Omul se foi nerăbdător pe scaun, mișcarea lui atrăgînd, pentru o clipă, atenția polițiștilor. Aceștia se uitară fix la el pînă cînd negrul se potoli. Apoi își văzură de treburile lor. Espy observă buzele negrului rostind o înjurătură; mai mult ca sigur că se auzise clar în cameră, dar polițiștii nu pădură s-o remarce.

Espy se întoarse și intră în camera unde era Robinson.

În timp ce pășea înăuntru, acesta se ridică în picioare.

– Mă bucur că ați venit, domnișoară Martinez.

– Domnule polițist, îl salută ea cu falsă ceremonie.

Robinson se întoarse spre negresă, zîbind cam forțat.

– Yolanda, uită-te bine la femeia care a venit!

Fata ridică privirile – ochii îi erau roșii de plîns – și se zgîi la ea.

– Vezi costumul ăsta frumos, Yolanda? Ia uită-te la pantofi! Vezi ce tocuri au? Cam ascuțite, nu? Dar de servietă ce zici? E din piele adevărată. Nu e deloc ieftină. Vezi toate astea, Yolanda?

– Da, răspunse ea îmbufnată.

– Îți dai seama imediat că nu e de la poliție, nu-i așa? Te-ai prins, nu?

– Păi, nu prea arată a așa ceva.

– Cam așa e, Yolanda. E domnișoara procuror Esperanza Martinez. Domnișoara Martinez, Yolanda Wilson.

Espy o salută din cap pe femeia în ai cărei ochi se citea frica.

– Yolanda, continuă Robinson, cu o voce joasă, în care se simțea și amenințarea, dar și atracția, încearcă să faci o impresie bună. Încearcă să-i faci o impresie foarte bună, străduiește-te cât poți, pentru că știi cu ce se ocupă domnișoara Martinez? Știi ce face ea în fiecare zi? În fiecare zi, începînd încă de dimineață, Yolanda? Zi, ai idee ce face?

– Nu, răspunse ea, privindu-i pe rînd pe procuroare, apoi pe Robinson.

Se șterse la ochi cu o batistă de hîrtie.

– Bagă oamenii la zdup! se răsti Robinson.

Se ridică și arată spre Espy.

– Mai gîndește-te la chestia asta, Yolanda.

Parcă ar fi palmuit-o cineva.

– Nu vreau să merg la nici o închisoare, domnule Robinson.

– Știu asta, Yolanda. Dar trebuie să mă ajuți să te țin departe de închisoare. Trebuie să-mi spui tot ce știi.

– Da, încerc, dar v-am spus tot.

– Nu cred. Și încă n-am aflat ceea ce trebuia. Un nume, Yolanda. Vreau un nume!

– Nu-l știu, spuse rugător fata.

Apoi se auzi un scîncet.

– Nu știu. Reggie... nu spune niciodată nume.

– Unei fete atît de deștepte ca tine, Yolanda? Nu te cred.

Fata își lăsă capul în mâini și începu să-l miște înainte și înapoi. Își încovoie umerii. Robinson mai păstră tăcerea o vreme, ca să accentueze frica celei anchetate; după un timp, o auzi vorbind:

– Habar n-aveam de vreo crimă, domnule polițist. Vă rog, credeți-mă! N-am știut că o să fie ceva rău. Unde e sergentul *Lion-man*? O să vă spună el. Vă rog!

– Sergentul *Lion-man* nu te poate ajuta, Yolanda. Dar domnișoara de aici, da. Mai gîndește-te! Ne întoarcem.

O conduse pe Espy Martinez pe coridor, trîntind ușa și lăsînd în urmă smiorcăielile Yolande.

– Asta-i partea care-mi place cel mai mult, zise el, deși lui Espy i se părea că-i plac toate „părțile” meseriei sale de polițist.

– Ce-ai aflat... începu ea, dar Robinson îi anticipase întrebarea și scoase la iveală o pungă de plastic în care era un lăntșor din aur.

I-l întinse lui Espy, care văzu numele „Sophie” și perechea de diamante mici cu care era împodobită litera „S”.

– Asta purta Yolanda la gît.

– Ești sigur...

– Crezi că i-a aparținut altei femei cu numele ăsta?

– Nu, dar...

– Ei, o să primim o confirmare de la laborator mai tîrziu. Poate o să-l identifice fiul ei sau vecinii. Dar era al ei, crede-mă!

– O.K., Walter. Care-i problema?

Robinson zîmbi.

– Ei, ai întîlnit-o deja pe Domnișoara Lacrimi și Remușcări. Problema e că spune adevărul. Nu știe mai mult, deși s-ar putea să cunoască numele. Nu sînt sigur încă. Yolanda e mai deșteaptă decît crezi. Mai varsă și lacrimi de crocodil. Hm, s-a uitat lung la servieta ta... o să vedem. Polițiștii sînt una, iar procurorul alta... Pentru ea o să fie o experiență cu totul nouă și pot să pun

pariu că în clipa asta cîntărește toate posibilitățile. Pe de altă parte, acolo, în spatele ușii numărul doi...

Robinson zîmbi, iar Espy se simți nevoită să zîmbească și ea spre locul unde era persoana de care-și bătea jos polițistul.

– Iată-l, deci, pe Domnul Vreau Să Vină Avocatul Meu. Știu că el deține informația care ne trebuie. Iar procedura e simplă. Jocul e acum „luptă corp la corp“.

– Dacă a cerut să-i vină avocatul, atunci noi trebuie să...

Robinson făcu o grimasă.

– Haide, Espy! Normal că a cerut să-i vină avocatul. A strigat chestia asta cînd nici nu intrasem bine în magazin. Dar trebuie să mă asigur că înțelege ce implicații ar avea... îndărătnicia asta a lui. O să-i dau o șansă să vadă o rezolvare. Și ocazia de a face un lucru bun. Pînă acum nici nu i s-au pus măcar întrebări mai dure.

– Bine...

– Espy, așa merg lucrurile. Ai să vezi.

– Walter, nu sînt sigură că înțeleg...

– O să-ți explic imediat. Și sînt sigur că înveți repede.

– O să vedem. Ce vrei să fac?

Robinson rîse.

– Vreau să-l sperii de moarte.

Înainte ca Espy să-i poată răspunde că nu era sigură că poate speria pe cineva, Robinson bătut ușor în geamul despărțitor al camerei de interogatoriu. Cei doi polițiști dinăuntru se ridicară imediat, iar proprietarul casei de amanet strigă:

– Hei, unde vă duceți? îi întrebă în timp ce ieșeau, trîntind ușa.

Robinson făcu repede prezentările pe coridor.

– Espy Martinez, iată-i pe Juan Rodriguez și pe Lionel Anderson.

– Sergentul *Lion-man*?

– În persoană.

Mîna procuroarei aproape că dispăru în uriașa mîină a sergentului.

– Nu sintetizi cea care i-a condamnat pe copiii ăia? Cei cu spargerile?

– Iată-mă și celebră, replică Espy.

– Frumoasă treabă, comentă Rodriguez. Într-o bună zi, copiii ăia or să și ucidă.

– Da, dar nu acum, zise Espy.

Amîndoi sergenții rîseră.

– Asta-i sigur, rosti Rodriguez. Cel puțin nu cît timp sînt la păstrare.

Anderson se întoarse spre Walter.

– Și următorul pas?

– Uite care-i treaba, șopti repede Robinson. Intrați amîndoi și faceți-o pe Yolanda să-și dea seama că, dacă va coopera cu noi, o să-i fie bine. Asigurați-o că totul va fi O.K., atît timp cît nu se oprește din vorbit. Și fără minciuni. E clar?

– Walter, prietene, o să fie o adevărată plăcere.

– Dacă e vreun lucru pe care Lionel îl știe ca lumea, îi spuse Rodriguez lui Espy, este cum să le facă pe tinerele femei să se simtă bine chiar și în situații delicate...

Îi dădu un ghiont colegului său, accentuînd cuvintele „să se simtă“, rostind mai deschis vocalele.

– Da, am ceva experiență, domnișoară, spuse Anderson, salutînd cu mîna la frunte, în glumă.

Apoi cei doi sergenți se îndreptară spre camera numărul 1. Robinson îi zîmbi lui Espy.

– N-a fost prea greu, zise el. O.K. Ești gata să bagi frica în domnul „Cel mai tare din parcare“? Haide, să mergem!

Robinson nu așteaptă răspunsul, ci împinse ușa și intra. Espy venea în urma lui.

Johnson ridică privirile și se încruntă.

– Mi-ai chemat avocatul?

– Iar placa asta, Reggie? replică Robinson.

Johnson mormăi ceva, apoi întrebă:

– Și ea cine e?

– Ei, Reggie, mă uimești! N-o recunoști?

– N-am mai văzut-o pînă acum.

– Ești sigur?

– Da. Cine e?

Robinson zîmbi, apoi se aplecă pînă cînd ajunse față în față cu proprietarul de la Helping Hand, într-un gest amenințător, ca un părinte care e gata să-și bată copilul.

– Hei, Reggie, șuieră Robinson, sînt sigur că ai văzut-o în coșmarurile tale, pentru că o să-ți aducă un mare necaz, cel mai mare pe care l-ai avut vreodată. Ea o să aibă grijă să ajungi la zdup. Chiar în închisoarea Raiford. Ai să fii închis cît e ziua de lungă și sînt sigur că n-o să dai peste nimeni acolo care să fie la fel de dulce ca Yolanda ta. De fapt, o să fii norocos dacă n-o să ajungi *tu* Yolanda *lor*. Te-ai prins, Reggie?

Cuvintele aveau parcă forța de a-l înfunda tot mai mult în scaun. Reggie îi aruncă o privire rapidă lui Espy.

– Cel mai rău coșmar din cîte ai avut! spuse iar Robinson.

– Da' n-am făcut nimic! Habar n-am de nici o crimă!

– Chiar așa?

– Crezi că-i întreb pe toți tipii care-mi intră în magazin de unde și-au luat marfa aia împruțită? Nici prin cap nu-mi trece. Tot ce fac eu e să pun prețul și să scriu bonul. Nu-i nevoie să pun tot felul de întrebări.

– Poate că nu, dar știi cine ți-a adus lăntișorul. Cel care i s-a părut Yolandei atît de drăguț încît imediat și l-a pus la gît.

Johnson nu-i răspunse o vreme.

– Nu pot să-i spun unui polițist ce afaceri am. Nu le-aș mai avea... zise el, în cele din urmă, lăsîndu-se pe spate, încrucișîndu-și brațele la piept, ca și cum acesta ar fi fost ultimul lui cuvînt.

– Ba da, poți, îl contrazise Robinson. Pentru că afacerile tale sînt acum și ale mele, asta-i treaba.

Johnson se încruntă și rămase tăcut. Espy Martinez se așază pe un scaun, la celălalt capăt al mesei, urmărindu-l pe polițist cum se mișcă de colo-colo, ducîndu-se în spatele suspectului, aplecîndu-se deasupra lui, fără să-i spună ceva, pentru ca, în sfîrșit, să-și tragă un scaun lîngă el. Se uita la Robinson ca la un actor care juca pe o scenă. Fiecare mișcare pe care o făcea, tonul cu care vorbea, totul era calculat pentru a obține un anume rezultat. Privea și admira arta cu care Robinson îl speria pe Johnson, cu care îi spulbera aroganța și împotrivirea. Espy respiră adînc, fascinată, întrebîndu-se cînd trebuia să intervină ea în spectacol; se îndoia că ar avea talent la așa ceva.

Robinson continuă să se uite printre gene la Reggie, îl fixă cu privirile pînă cînd acesta se întoarse brusc într-o parte, aruncînd o înjurătură printre dinți.

– La dracu'! Nu știu de nici o crimă, adăugă el, dar vocea îi tremura ușor.

Polițistul nu spuse nimic, o vreme. Nu-și lua ochii de la Reggie. După un timp, oftă încet, cu un șuiert care se auzi foarte bine în camera îmbîcsită.

– Poate că m-am înșelat... rosti Robinson încet. Poate că m-am înșelat în ceea ce te privește, Reggie.

Johnson se întoarse, uluit de atitudinea schimbată a polițistului.

– Poate că m-am înșelat. Ce zici, Reggie? Așa e?

– Da, se repezi acesta. Te-ai înșelat.

Fără să-l slăbească din ochi, Robinson întrebă:

– Ce credeți, domnișoară Martinez? Credeți că m-am înșelat asupra lui Reggie?

Espy nu prea știa ce să spună, dar, în cele din urmă, rosti cu o voce seacă și rece, atît cît îi stătea ei în putință.

– Dumneavoastră nu vă înșelați niciodată.

– Nu, dar poate că de data asta cu Reggie, cu amicul Reggie, m-am înșelat.

– Nu cred, repetă Espy.

– Ce zici, Reggie, am greșit?

– Da, la naiba, ai greșit!

Robinson continuă să-l ținuiască cu privirile. Îl lasă să simtă, o clipă, că mai are o speranță.

– Tot timpul m-am gândit: ce-a făcut Reggie, de fapt? A luat niște amărute de lucruri furate – le-a luat de la cine nu trebuia. Dar, știți, domnișoară Martinez...

Se încruntă la Reggie.

– Știți, poate că aici am greșit. Poate că n-a fost altă persoană care a apărut seara târziu la Helping Hand, marțea trecută, cineva nerăbdător, nervos, gîfîind, transpirînd din greu, gata să facă un târg, orice târg, nu-i așa, Reggie?... Nu, poate că n-a fost vorba de altcineva. Poate că m-am înșelat...

Ezită o clipă, ca să-i lase timp lui Johnson să fie și mai nesigur, și mai confuz, apoi continuă:

– Nu, Reggie. Poate că nu e vorba deloc de alt om. Poate că, pentru a o ține pe Yolanda în puf, îmbrăcată cu cele mai bune țoale, pentru a-i cumpăra cea mai grozavă mașină, cea mai frumoasă mobilă și casa aia nouă, nemaipomenită, ei bine, Reggie, pentru toate astea trebuia să tragi tare. Poate că te-ai gândit că ar trebui să ai mai mulți bani în registrele alea ale tale. Așa că nici n-ai avut nevoie de altcineva. Nu, amice, nu, pur și simplu ai luat autobuzul G-75 spre Miami Beach și ai dat spargerile alea. Ți-a mers ca pe roate, nu-i așa? Pînă marțea trecută, cu bătrîna aia care s-a trezit și ți-a făcut necazuri, nu, Reggie? Necazuri mari. Așa că i-ai făcut de petrecanie, nu, Reggie? Ia spune, cum a fost?

Robinson îl împunse, deodată, pe Reggie cu degetul în obraz.

– Ai omorît-o, nemernicule!

Reginald Johnson se uită speriat la el, tremurînd de frică.

– N-am omorît pe nimeni! Doar ți-am spus! Habar n-am de nici o crimă!

Robinson se întinse brusc peste masă și-l apucă pe Johnson de miini, forțându-l să le pună pe masă, cu palmele în sus.

– Ești puternic, Reggie. Ai niște miini zdravene. N-a fost deloc greu s-o sugrumi pe bătrînica, nu? Nu-i așa, nenorocitul?

– Habar n-am de nici o crimă și de nici o bătrînica!

Johnson încerca să-și tragă mîinile, dar polițistul i le țintuia pe masă, împingîndu-l cu putere și fixîndu-l crunt cu privirile.

În liniștea care se înstăpînise în cameră, Espy simți un val de căldură care îi inundă trupul. Se trezi vorbind, deși parcă nu era vocea ei, dar cuvintele răsuna clar în mica încăpere:

– Pentru primirea unor bunuri furate, de la doi la cinci ani. Deci, asta nu-i prea mult. Dar pe urmă este spargerea, de la cinci la zece ani. E mai grav, dar hai să zicem că, dacă ai o purtare bună, scapi cu trei ani. Mai e, însă, chestia cu atacul și uz de violență fizică. Aici ai dat de dracu', Reggie! Ah, dacă ai ști ce urît face procurorul-șef cînd aude de oameni bătrîni atacați. Deci, aici ieși de la zece la cincisprezece ani. Și s-ar putea ca judecătorul să se codească mult și să nu te lase să ieși mai repede, numai pentru că ai avut o purtare bună...

Espy făcu o pauză, ca să mai răsufle puțin. La capătul celălalt al mesei îl văzu pe Reggie frămîntîndu-se, nesigur. Toate cuvintele și amenințările de pînă acum se transformaseră, parcă, în niște frînghii care-l strîngeau tot mai tare. Cu o voce mai joasă, dar mai aspră, aproape savurînd „numărul“, conștientă de o nouă forță ciudată, neobișnuită, înăuntrul ființei sale, Espy continuă:

– Dar abia acum vine chestia nasoală, Reggie. Complicitate la crimă de gradul I, de la cincisprezece ani la închisoare pe viață. Nu ia nimeni însă cincisprezece ani, Reggie... mai ales cînd e vorba de o biată bătrînă cumsecade. Ia închisoare pe viață,

Reggie, acolo îi rămîn oasele, la Raiford. Nu e un loc prea plăcut... Nu e deloc plăcut, Reggie...

Îl privi fix.

– Ei, și acum am ajuns la capăt, Reggie: crimă de gradul I. Ei, Reggie, știi ce-i aia crimă de gradul I în statul ăsta, nu? Două mii două sute de volți, Reggie!

Făcu un gest spre el, ca și cum l-ar fi ținut cu o armă:

– Pac! Adio, Reggie!

Johnson, pe care polițistul încă îl ținea cu mâinile pe masă, încercă să se răsucească spre ea.

– Ce tot ziceți acolo? Pedepsa cu moartea! Dar n-am omorît pe nimeni!

Espy Martinez se aplecă spre el.

– Am destule dovezi, Reggie. Mai mult decît e nevoie. Oricum, n-are nici o importanță cîte dovezi am...

– Cum adică? întrebă disperat Johnson.

– Păi, bătrînica, sāraca, n-a făcut nici un rău nimănui, nicio-dată... Tu ce crezi, Reggie, că or să spună jurații albi din Miami, din clasa de mijloc, cînd vei ajunge în sala de judecată? Toți or să fie furioși la culme. Crezi că o să le pese dacă avem vreo dovadă? Nici gînd! Mai ales după ce-o să mă ridic și-o să le spun că ai sugrumat-o. Că ți-ai pus mâinile în jurul gîtului ei și ai strîns-o pînă cînd a murit! Se vor gîndi doar că ar fi putut fi chiar mamele lor în locul ei, sau matusile lor. Și după ce-o să audă chestia asta, crezi că o să le pese cît de cît că avem sau nu probe? Vor vrea doar să te vadă cum te duci dracului, Reggie! Ei, ce zici, cam ce-or să creadă jurații?

– Dar n-am făcut-o eu!

– Vinovat. Țasta o să fie verdictul!

Se opri, avînd grijă ca vorbele ei să fie ca niște cuțite pentru Reggie.

– Și judecătorul? Ce crezi că o să facă judecătorul, și el e alb, din aceeași categorie socială... Mai ales că are nevoie de voturile celor care acum sînt jurați, doar alegerile se apropie!

– Dar v-am spus, n-am făcut nimic!

– Toți albi ai... Ce crezi, Reggie?

În cameră se lăsă tăcerea.

Espy Martinez trase adînc aer în piept și îndreptă un deget spre Reggie.

– Pac! repetă ea. Adio, Reggie!

Robinson dădu, în sfîrșit, drumul brațelor lui Reggie.

Espy se ridică de pe scaun și-l privi pe Johnson cît putea ea de disprețuitor.

– Domnule inspector, mai rămîneți puțin cu nenorocitul ăsta. Mă duc să vorbesc cu Yolanda. Poate că ne vom înțelege noi două și, dacă pot să fac un tîrg cu cineva, genul ăla de tîrg cînd poți să mergi acasă și să faci ce vrei cu viața ta, ei bine, atunci s-ar putea să-l fac cu fata aia frumușică. Și știi că sergentul *Lion-man* m-ar ajuta să o conving, să-i facem și ei un bine... decît cu nemernicul ăsta...

– Nu poți să faci nici un tîrg cu Yolanda! Ea nu știe nimic!

– Ai fi mirat dacă ai ști ce e în căpșorul ei, Reggie. Fata asta le știe pe toate.

– Nu, nu știe...

– Și ea va fi liberă, rosti Espy sec, cu aroganță.

Robinson zîmbi și încuviință din cap. De-abia se abținea să nu aplaude. Johnson părea să cîntărească, în panică, ce avea de făcut, apoi izbucni:

– Nu știam de unde vine porcăria aia! La miezul nopții m-a sunat unu', voia să vină la mine la magazin ca să facem o afacere, ce știam eu ce era, de fapt! Nu l-am întrebat nimic! Am coborît, am ieșit din magazin, ăla era afară, mă aștepta. Ăsta-i adevărul. Habar n-aveam că e vorba de o crimă.

– Cine era, Reggie?

– Vă spun cine era, dar trebuie să-mi promiteți...

– Cine era? Nu-ți promit nimic, nenorocitul! Cine era? ți-pă Robinson drept în fața lui Reggie.

Acesta se răsucea, încolțit, pe scaun, parcă era prins de un val uriaș și nu putea ieși la suprafață. Apoi se prăbuși, resemnat, și zise:

– Îl cheamă Leroy Jefferson.

– Ia droguri?

– E ca un burete, așa vorbește lumea.

– E un client obișnuit de-al tău?

– Da, venea destul de des în ultima lună.

– Și ai idee pe undă stă?

– Mda... I se spune „Hightops“ pentru că poartă întotdeauna niște bascheți caraghioși.

– Deci unde stă domnul Hightops?

– King Apartments, numărul 13, parcă.

– Ghinionist număr, spuse Robinson, ridicându-se de la masă și lăsându-l singur pe proprietarul casei de amanet, care-și sprijini capul în mâini, disperat.

UNSPREZECE

Un om atent la detalii

Aproape în aceeași clipă în care Robinson și Espy Martinez ieșeau din camera de interogatoriu avînd numele presupusului ucigaș al Sophiei Millstein, Simon Winter stătea pe un scaun incomod, în biroul unui tînăr inspector de la omucideri, Richards, care nu părea să știe dacă trebuie să fie politicos cu bătrînul sau nerăbdător pentru că-i punea atîtea întrebări.

– Mulțumesc pentru că m-ați primit pentru un fleac ca acesta, domnule polițist, începu Simon.

– Dosarul e clasat, domnule Winter. Am fost nevoit să-l aduc din arhivă.

– Vă mulțumesc că v-ați străduit atît de mult.

– Ei, n-a fost mare lucru, dar nu înțeleg de ce vă interesează cazul tipului atît de mult.

Winter se hotărî să trîntească o minciună.

– Păi, Stein îmi era un fel de rudă mai îndepărtată, prin alianță. Și știți cît e de greu pentru doi oameni, care nu s-au văzut de ani de zile, să accepte moartea celuiilalt, cu atît mai greu cu cît e vorba de sinucidere. Așa că, dacă tot am trecut pe aici, mi-am zis: „Ce-ar fi să vād și eu dosarul?“, chiar dacă de-atunci s-au scurs niște luni bune. Știți cum sînt oamenii. Neîncrezători. Nu iau lucrurile așa cum sînt, pun tot felul de întrebări.

– Aha...

– Familia... Știți cum sînt rudele...

– Da, ți se bagă în suflet. Am înțeles.

– Asta e, spuse Winter ridicînd din umeri, ostentativ.

„Numărul“ prinsese și toată furia lui Richards pentru că își pierduse ziua cu un bătrînel curios părea să fi dispărut.

– Mda... Cred că am înțeles... Ei, în orice caz, dosarul e clasat. Un caz standard, ca la carte. O singură împușcătură, scrisoarea sinucigașului. Nu prea am avut multe de făcut, decît un pic de curățenie și să trimitem cadavrul la morgă. N-a fost deloc misterios cazul ăsta.

– Ați fost la locul crimei?

– Da, eu am anchetat cazul. A trebuit să iau doar niște probe și să fac un raport. Nici nu-mi aduc prea bine aminte acum de altceva.

– Cine a găsit corpul?

– Femeia de serviciu, cred. După douăzeci și patru de ore. Scrie și în raportul meu.

Tînărul trînti pe masă, în fața lui Winter, un dosar maro, cam zdrențuit.

– Uitați-vă prin el! N-a fost nimic neobișnuit sau ciudat. Vă descurcați cu fotografiile, domnule Winter? Nu sînt prea plăcute la vedere.

– Da, cred că da. Mulțumesc.

– Ei, uitați-vă prin el, pe urmă vă răspund la întrebări, dacă pot. Asemenea cazuri par toate la fel, înțelegeți? E greu să-ți amintești vreun detaliu. Doriți cafea?

– Nu, mulțumesc.

– Bine, mă întorc curînd.

Richards se ridică și-l lăasă pe Simon cu dosarul în brațe. Bătrînul polițist ezită o clipă, plimbîndu-și degetele peste hîrtia maro, de proastă calitate, ca un orb care citește în braille. Se gîndi la toate cazurile pentru care adunase munți de fotografii, rapoarte, rezumate, probe, și zîmbi, bucuros că simte din nou în mîini un dosar. Îl ridică și se uită cît de gros era. Nu prea gros, își zise. Apoi, cu o nerăbdare ce nu era deloc potrivită în aseme-

nea împrejurări, dar pe care nu și-o putea stăpîni, scoase bentița de cauciuc și-l deschise.

Întîi se uită la fotografiile luate la locul crimei. Erau doar șase poze color, de opt pe zece centimetri, poate o zecime din ceea ce ar fi trebuit să existe în dosarul unei crime. Două dintre fotografiile mai importante arătau un om în vîrstă, cu spatele sprijinit de un scaun îmbrăcat în piele, cu brațele larg deschise, de parcă ar fi făcut un gest de uimire. Sîngele îi cursese printre ochi, de la gaura făcută de glonț în frunte, și mînjise gulerul cămășii sport pe care o purta. În spatele lui Herman Stein, pe perete, se vedea clar o pată, ceva ce fusese improșcat în direcția aceea; erau urme de creier și așchii de oase. Stein avea ochii deschiși sub rana aceea purpurie, cu urme de fum de la împușcătură. Și gura îi era puțin deschisă, ca și cum ar fi fost uluit. Era aproape chel, mai avea doar cîteva smocuri de păr alb în jurul urechilor. Sîngele care i se scursese pe față îl făcea să semene cu un burlan. Simon studie atent fotografiile.

„Spune-mi ceva!“, își zise în sinea lui. Se uită la fotografia următoare – arăta un pistol mare, de calibrul 38, care căzuse pe podea chiar sub mîna lui Stein, ce atîrna inertă. Apoi erau o fotografie mărită a feței lui Stein și alta cu o mașină de scris electrică ce se afla imediat lîngă birou. În cadrul mașinii era încă prinsă scrisoarea de adio. Încă o fotografie mărită a scrisorii confirmă memoria bună a lui rabi Rubinstein:

„Sînt plictisit de viață și mi-e dor de draga mea Hanna și acum mă duc la ea.“

Simon puse fotografiile lîngă el și luă rapoartele făcute de polițist. Conțineau o descriere scurtă a locului crimei și o listă a vecinilor care povestiseră despre starea de depresie a lui Stein, din ultima vreme. Mai era și un număr de telefon al unei rude apropiate, fiul lui Stein – cu un nume ciudat: G. Washington Stein, și adresa unei cunoscute universități din New England. Se uită prin raportul medicului legist. Nu prea sînt surprize cînd se trage cu un pistol de calibrul 38, de aproape, în fruntea unui om.

Examenul toxicologic era negativ, în afara urmelor de ibuprofen – un medicament împotriva artritei, își aminti repede Winter. Mai zări și o scurtă notiță, pe un alt formular, care menționa vizita făcută de rabi Rubinstein inspectorului Richards și copia scrisorii lui Stein către el. Nu se pomenea de conținutul scrisorii în rapoartele polițistului care anchetase cazul, deci, pentru el fusese clară concluzia: sinucidere din cauza stării de depresie și a vârstei.

„Și despre mine ar fi scris la fel“, se gândi Simon.

Răsfoi apoi încă o dată dosarul, încercînd să găsească ceva. În afară de scrisoarea către rabi, în nici o altă parte nu apărea ceva legat de cel numit *Der Schattenmann* sau de relația dintre el și Stein.

Simon se încruntă, exact în momentul în care Richards intra cu o ceașcă de cafea.

– Nu sînt prea multe elemente, nu?

– Nu, nu prea.

– În cazuri ca acesta, continuă Richards, nu prea căutăm multe lucruri. A fost o sinucidere ca la carte. Un om care, din cîte se știa, nu avea dușmani – vecinii lui au spus că era prietenos și amabil. Pe urmă, a fost chestia cu depresia după moartea soției lui, acum vreo șase ani. Am găsit în dulăpiorul din baie niște medicamente antidepresive. E în raport...

Polițistul oftă și reluă:

– Și a mai lăsat și scrisoarea de adio. Deci, asta și glonțul tras în frunte. Nu-ți trebuie prea mult ca să-ți dai seama că...

– Arma aparținea lui Stein?

– Nu. Sau, cel puțin, noi n-am găsit nicăieri vreo înregistrare a ei. N-avea permis de port-armă. Dar trebuie să fie milioane de arme neînregistrate în Dade County. Am notat seria pistolului...

Winter își notă și el numărul.

– Și raportul de la balistică? Amprente?

– Păi, pentru ce?

– Femeia de serviciu n-a spus dacă mai văzuse arma pînă atunci? Sau dacă altcineva îl mai văzuse pe Stein cu pistolul ăsta?

Tînarul polițist răsfoi repede rapoartele.

– Nu, din cîte am notat aici. Dar n-ar fi fost ceva neobișnuit. Cei mai mulți oameni nu vor ca menajera să știe unde-și țin ei armele. Altfel, ar putea să le fure.

– Da, ce-i drept, comentă Simon. Dar poziția cadavrului nu v-a nedumerit puțin? întrebă el apoi.

– Adică?

– Păi, dacă ați vrea să vă împușcați, cred că e mai ușor să vă așezați arma așa...

Simon își duse mîna, pe care o ținea ca pe un pistol, la tîmplă.

– Sau așa...

Și-și duse degetul arătător la gură.

– Hm, replică Richards. Asta ziceam și eu. Dar pentru că nu mi-a trecut vreodată prin minte să mă sinucid, nu prea m-am gîndit la chestia asta.

– Dar să ții un pistol mare îndreptat spre propria frunte, așa cum a făcut Stein, e cam greu, e mai ciudat. Vreau să zic că trebuie să-l ții, să apeși pe trăgaci, dar cum?... Cu degetul mare, poate, ca să ai putere...

– Aha... Bun. Unde vreți să ajungeți cu chestia asta?

– Nu vreau să spun decît că e cam ciudat.

– Ei, sinuciderea e totdeauna așa. Da, ar fi putut sări de la etaj... Doar stătea la etajul zece, sau se putea îneca în ocean, e numai la un bloc depărtare. Sau putea să se arunce în fața autobuzului. Astea sînt cam toate tipurile de sinucideri pe care le-am avut. Poate că să-ți ții pistolul ăla drept în frunte nu e genul de sinucidere cu care ne-am obișnuit, dar fiecare cu păsărica lui, nu?

Richards îl privi fix pe Winter.

– Vă cam pricepeți la lucrurile astea, nu-i așa?

– Da. Am fost polițist în Miami. Am ieșit la pensie de cîțiva ani.

– Hei, și tatăl meu a fost polițist în Miami. Dar a fost împușcat în picior, prin '70. A fost nevoit să iasă la pensie.

Simon se gândi o clipă, apoi își aminti de un polițist indeseat, cu fața rumenă.

– Da, mi-aduc aminte. O spargere la o bancă, nu? El s-a luat după hoț, care singera. Și pînă la urmă l-a prins.

– Da, așa a fost.

Tinărul polițist îl privi admirativ.

– Dar aveți o memorie!

– Ce mai face tatăl dumitale?

– Păi, e cu barca la pescuit, în Islamorada. Fete multe care vor să se bronzeze, bere rece... Se distrează.

– Mă bucur să aud asta.

– Știți la ce m-am gândit? Poate vreți să vă dau o copie a dosarului. Poate așa o să vă vină și alte idei.

– Ar fi nemaipomenit. Dar mai am doar o întrebare.

– Da, sigur.

– E vorba de pistol. L-ați găsit chiar aici, sub mîna lui, nu?

– Exact. Lipsea doar un glonț. Pe țeavă mai erau încă cinci.

– Dar forța împușcăturii ar fi trebuit să-i dea mîna mai spre spate...

Simon îi arată încet gestul, aruncîndu-și brațele larg, în lături și lăsîndu-se pe spate, în scaun.

– Adică... n-ar fi fost de așteptat ca arma să fie puțin mai departe de mîna, nu chiar sub ea?

Tinărul polițist zîmbi.

– Sînteți încă foarte ager, domnule Winter. Da, ar fi putut fi așa... dacă ar fi fost un pistol de calibrul 22 sau 25. Dar asta de 38 cred că era cît o tonă de greu. Și mare cît o cărămidă. Nu avea cum să cadă prea departe.

Simon încuviință.

– Ușa de la casă era închisă cînd a venit menajera?

– Da. Cum v-am mai spus. Ea a intrat pentru că avea încă o cheie. Aici nu e nimic ciudat.

Winter aprobă din cap.

– Totuși, aș vrea să am și eu copiile rapoartelor de la dosar.

– Bineînțeles. Dar să nu le mai arătați altcuiva. Sînt oficiale, înțelegeți?

– Hei, regulile nu s-au schimbat, văd, prea mult, de cînd stăteam și eu la un birou ca al dumitale!

Richards rîse și se duse la copiator cu dosarul, în vreme ce Simon îl aștepta, gîndindu-se la ultimele clipe ale lui Herman Stein. E absolut ca la carte și, totuși, e aiurea totul, e imposibil. Și amîndouă în același timp...

Trebui să formeze de mai multe ori numărul pînă să prindă Universitatea din Massachusetts; de fiecare dată cînd forma numărul direct al profesorului G. Washington Stein, suna ocupat. Nu reuși să dea de el decît vorbind cu secretara catedrei de literatură engleză din universitate. Nu putea suferi genul ăsta de telefoane; asemenea convorbiri nu-i plăcuseră deloc nici cînd fusese polițist. Dar se liniști la gîndul că trecuseră cîteva luni de la moartea lui Stein, și poate că durerea adusă de acel mic glonț se mai estompase.

– Domnul profesor Stein?

– Da. Fără amînări. Lucrările trebuie date miercuri. Cu cine vorbesc?

– Domnule profesor, numele meu este Simon Winter...

– Nu sînteți student?

– Nu, sînt anchetator. Vă sun din Miami.

– Anchetator? Și la ce caz lucrați?

Winter făcu o pauză, încercînd să formuleze un răspuns precis. Dar nu-i veni nimic în minte.

– Domnule profesor, îmi cer scuze că vă deranjez într-o situație delicată, dar înainte de a muri, tatăl dumneavoastră a scris o scrisoare...

Aici Simon șovăi, neștiind ce cuvînt să folosească pentru cei trei bătrîni speriați din locuința rabinului.

– Unor clienți de-ai mei.

– Tatăl meu a scris o scrisoare?! Cui?

– Unui rabin pe care nu-l cunoștea personal. Cineva care locuise în Berlin în timpul războiului, pînă cînd a fost prins și trimis în lagăr.

– Înțeleg. Deci o scrisoare unui om pe care nu-l cunoștea? Și ce scria în ea?

– Spunea că recunoscuse o persoană pe care n-o mai văzuse de...

– De la război.

– Exact. Și omul acela...

– Umbra, îl întrerupsese profesorul cu o voce de gheață.

Winter tresări.

– Da, așa e.

Profesorul Stein părea să-și adune puterile și, pentru o clipă, la telefon se lăsă tăcerea. Apoi continuă cu o voce seacă:

– Tatăl meu îl vedea adeseori pe *Der Schattenmann*, domnule Winter. Îl vedea în visele sale, care deveneau adevărate coșmaruri, iar el se trezea țipînd, gemînd, transpirat, și mamei mele îi trebuiau ore în șir ca să-l liniștească. Îl vedea la bancă, în vreun rînd de la teatru sau de la cinematograful, și-l vedea printre cumpărătorii din magazine, ducîndu-și căruciorul ca oricare altul. Îl vedea în mașinile care treceau pe lîngă noi pe șosea sau așteptînd în stația de autobuz. O dată l-am dus la un meci de baseball în parcul Fenway, și l-a văzut chiar și la toaletă. Altă dată l-a zărit în mulțime, pe cînd ne uitam la televizor, la o partidă cu New York Knick. Umbra era peste tot, domnule Winter. Peste tot, în imaginația tatălui meu.

Simon se lăsă pe scaun. Se afla acasă, în camera de zi, în fața canapelei uzate, lîngă biroul pe care erau cîteva creioane ascuțite și un carnetel. Deodată, se simți ridicol.

– Deci, șovăi el, dacă exact înaintea morții sale...

– Spusese cuiva că l-a văzut pe *Der Schattenmann*? Nu era deloc ceva neobișnuit sau nu prea...

– Nu prea?

– Da... Singurul lucru neobișnuit de data asta... de obicei – cel puțin din câte știu eu – ne suna pe mine, sau pe fratele meu, sau pe sora mea și ne anunța că l-a văzut. Și-atunci, cel sunat îl lua cu binișorul, îl întreba ce a văzut exact și-l liniștea, încerca să-l facă să uite. Dar nu-mi aduc aminte să fi intrat în contact cu vreo persoană necunoscută.

– Deci nu credeți că l-a văzut cu adevărat...

Aici profesorul îl întrerupse din nou.

– Nu. Eu am vorbit cu el cu o zi înainte de a muri și nu mi-a pomenit nimic de așa ceva. Era trist. Mai nervos, mai neliniștit, mai deprimat decât îl știam. Vorbea mereu de mama, nu despre *Der Schattenmann*. Cred că ar fi zis ceva despre el, dacă l-ar fi văzut.

– L-ați fi calmat deci și ați fi vorbit cu el despre ceea ce văzuse.

– Exact.

– Părea speriat?

Profesorul nu răspunse imediat.

– Poate... Poate că era și frică în tot ceea ce simțea el. Îmi amintesc că eram îngrijorat, am vorbit cu sora și fratele meu și ne-am gândit că unul dintre noi ar trebui să meargă în Miami și să-l vadă, dar când totul era aranjat, s-a dovedit a fi prea târziu.

Profesorul șovăi din nou, înainte de a adăuga:

– Vi se pare că sînt prea dur, prea indiferent, domnule Winter?

– Nu, minți acesta.

– E ceva ciudat... să urăști pe cineva pe care, altfel, îl iubești, pentru că-și face singur rău. De fapt, sentimentele sînt amestecate, neclare.

– Îmi pare rău că vă redeschid rănile.

– Nu-i nimic. E poate caraghios, dar îmi e mai ușor să vorbesc cu un străin decât cu cineva apropiat. L-ați cunoscut pe tatăl meu, domnule Winter?

– Nu.

– Era un om ciudat.

– Ce vrei să spunei?

– Se simțea dator. Încerca mereu să-și plătească datoriile.

– Vă referiți la bani?

– Nu. La datorii de suflet.

Profesorul rise ca și cum și-ar fi amintit ceva amuzant.

– Să vă dau un exemplu. Numele meu întreg este George Washington Woodburn Stein. Nu e un nume prea obișnuit, nu-i așa?

– Nu.

– O să vă spun cum s-a ajuns la numele acesta și astfel îl veți înțelege, poate, pe tatăl meu. În 1942, tata, mătușa mea, unchiul și bunicii au fost prinși. Stăteau într-o pivniță în Berlin...

– *Der Schattemann* i-a prins?

– Da. El l-a recunoscut pe unchiul meu, așa zicea tata, cel puțin. L-a zărit într-un buncăr în timpul unui bombardament.

– Și?

– Păi, ce credeți că s-a întâmplat? A venit Gestapo-ul și i-a luat. Au murit cu toții în lagăr...

– Îmi pare rău.

– În afară de tatăl meu, el a reușit să supraviețuiască. La sfârșitul războiului avea șaptesprezece ani. Bineînțeles, spre sfârșit, lucrurile erau lăsate la voia întâmplării. Gărzile SS îi duceau din lagăr în lagăr, pe măsură ce se schimba frontul. Cred că asta îi speria la fel de tare ca tot ceea ce se întâmpla în război. Și să supraviețuiești atîtor atrocități, să treci prin atîtea, doar ca să fii adus la epuizare de trupele aliaților... Tatăl meu povestea că mureau foarte mulți pe drum, pur și simplu cădeau pe jos, lîngă drum, de parcă simpla speranță de a supraviețui te putea ucide.

– Dar el a supraviețuit.

– Da. Foarte greu. Spunea că i s-a făcut rău într-o baracă. Era noapte și mersese zeci de kilometri, fără rost. Era un marș spre moarte. Nu mîncaseră de zile întregi. Tifosul, gripa, pneumonia –

toate bolile pămîntului – îi omorau pe capete. Auzeau în depărtare tunurile, și tata mi-a zis, o dată, că zgomotul i se părea asemănător cu cel făcut de sute de oameni bătînd la porțile raiului. Aștepta să moară. Cînd s-a trezit, dimineața, a fost mirat să vadă soarele, știa că era ultima dată cînd mai vedea lumina lui, așa că s-a tîrît din pat – de fapt, nu era pat, era o scîndură de lemn – pînă la ușă, știind că SS-istul care păzea o să-l împuște înainte de a ajunge prea departe, dar merita s-o facă, doar pentru a mai simți încă o dată căldura soarelui pe obraz. Gărzile dispăruseră însă în noaptea aceea. Lagărul era cufundat în tăcere, fără zgomotele groazei și ale morții. Tata s-a tîrît pînă în curte. *Arbeit Macht Frei*¹. Acesta era sloganul SS-iștilor. S-a hotărît să-și aștepte moartea acolo. Avea șaptesprezece ani, domnule Winter. Avea șaptesprezece ani și aștepta să moară, acolo, în lumina soarelui.

Profesorul trase adînc aer în piept.

– L-am iubit pe tata, rosti el. Dar știți, uneori aveam impresia că de-atunci, de cînd avea șaptesprezece ani, tot voia să moară, tot aștepta să moară.

Ezită, amintindu-și ceva, apoi adăugă:

– Cînd ne-am mutat în Miami Beach, asta a și spus. Că voia să moară în lumina și căldura soarelui. I se părea locul cel mai potrivit.

– Și numele dumneavoastră? întrebă Simon.

– Tata povestea că a adormit acolo, în lumina soarelui care se ridica tot mai sus pe cer. După o vreme, a auzit cum un înger vorbea deasupra lui. Era uimit, pentru că îngerul vorbea în engleză. Tata știa engleza, pentru că fusese crescut în... ei, dar asta-i altă poveste. Deci știa limba, și l-a auzit pe înger spunînd: „Uite-aici unul care trăiește...” și atunci tata a deschis ochii sperînd să vadă raiul, în schimb în fața ochilor i-a apărut sergentul Georghe Washington Woodburn. Era negru. Era un

¹ Munca te face liber (germ.).

„înger“ negru, domnule Winter. Sergentul Woodburn era din Batalionul 88 Artilerie. Știați că își dădeau porecle? Porecla acestui batalion era „Negrii lui Eleanor Roosevelt“, dar și asta-i altă poveste. Așa că tata se ridică, îl atinge pe sergentul Woodburn pe obraz și-l întreabă: „Am murit?“, iar acesta îi răspunde: „Nu, fiule, trăiești.“ Mai târziu întâmplarea i s-a părut foarte nostimă tatei. Sergentul negru avea un accent puternic, cum vorbesc cei din Alabama, și probabil că trecuseră cinci sau șase ani de când nu mai auzise tata ceva în engleză, și mă refer la engleza britanică, engleza aceea aristocratică, și totuși el susținea că-și amintea fiecare cuvîntel al negrului. Deci sergentul Woodburn se apleacă, îl ajută pe tata să se ridice de-a binelea și îl duce prin lagăr, urlînd: „Doctore, doctore!“ și tata ne povestea că-și aducea aminte de brațele acelea puternice – tata cîntărea doar douăzeci și șapte de kilograme – și de negrul care striga întruna după doctor și-i zicea: „N-o să mori, băiete! N-o să mori!“

Vocea profesorului era puțin răgușită din cauza emoției.

– Deci, sergentul Woodburn l-a dus pe tata la un centru medical, repetînd mereu: „N-o să mori, băiete!“, apoi tata s-a trezit într-un spital și așa a supraviețuit. Așa am ajuns eu să port numele ăsta. Cînd am crescut mai mare, la fiecare doi ani, tata și mama ne urcau în mașină și ne duceau să vizităm familia Woodburn în Jefferson City, Alabama. Woodburn se făcuse între timp pompier. Ajunsese șeful pompierilor. Avea șase băieți, cel mai mic este student aici, la universitate, în ultimul an. La toate întîlnirile de genul ăsta, Woodburn și tata povesteau mereu întâmplarea. Glumeau și rîdeau și Woodburn încerca mereu să-l ia pe tata în brațe, cum l-a luat atunci cînd l-a salvat, dar acum nu mai putea, și rîdeam cu toții. Woodburn a murit acum un an. Am mers cu toții la înmormîntare, în Jefferson City. Era foarte cald și tata a plîns ore în șir. Toți am plîns.

Profesorul oftă. Simon îi simți vocea tremurînd.

– Vedeți, tatăl meu știa ce înseamnă să ai o datorie.

Winter nu știa ce să spună. Din fericire, profesorul mai avea ceva de povestit.

– Am început să vorbesc vrute și nevrute. Îmi cer scuze.

– Tatăl dumneavoastră a fost și el profesor?

Stein izbucni în râs, parcă fericit că discuția luase o altă întorsătură.

– Nu, deloc! Era bijutier. În Berlin, cu toții fuseseră negustori de bijuterii, în familie. Așa a învățat tata engleză și franceză. Călătorea foarte mult. Peste tot. Făceau parte dintre acei evrei germani care pur și simplu nu percepeau amploarea dezastrului. Arborele lor genealogic mergea cu multe secole în urmă. Cred că bunicul meu se simțea mai german decât cei care l-au trimis la moarte.

– Bijutier, deci?

– Da. Un om extraordinar de îndemânatic în munca sa cu pietrele prețioase. Avea har, avea o precizie nemaipomenită. Era un artist al detaliului, domnule Winter. Iubea bijuteriile, pentru că n-aveau moarte, spunea el. Ca o piesă de Shakespeare – acesta e domeniul meu – sau ca o pictură de Rembrandt sau un concert pentru pian de Mozart. Sînt nemuritoare. Pietrele prețioase vin din pămînt și pămîntul nu moare, e veșnic. Pentru el, pietrele erau vii. Aveau personalitate și caracter. Vorbea cu ele cînd le lucra. Avea mîini de chirurg – sora mea este chirurg... Și ochii lui erau ageri ca ai unui trăgător de elită. Chiar și în ultima parte a vieții avea vederea foarte bună...

Profesorul șovăi, parcă și-ar fi înfrînat ultimele cuvinte.

– S-a întîmplat ceva? întrebă Simon.

– Da și nu...

– Vă frămîntă ceva?

– Da. Nu știu dacă...

Se opri.

Winter îl îndemnă blînd:

– Ce este, domnule profesor?

Vocea de la celălalt capăt al firului șovăi din nou.

– Nu vă cunosc, domnule Winter. Nu vă pot vedea fața. Nu prea pot să vorbesc despre unele îndoieli ale mele cu străinii.

În felul profesorului de-a se exprima era ceva prea oficial, cam prețios.

– Și eu sint bătrîn, spuse deodată Winter. Ca tatăl dumneavoastră. Am fost polițist și mi s-a cerut, din partea altor persoane în vîrstă, să aflu dacă acest om numit Umbra este aici, în Miami. Oamenii aceia care m-au rugat s-o fac sint speriați și n-au încă nici o certitudine care să le spulbere frica, domnule profesor. Nu știu dacă să-l creadă pe tatăl dumneavoastră, care le-a spus că l-a văzut pe *Der Schattenmann*. Ei nu vor să creadă una ca asta. Dar s-a întîmplat ceva... A mai murit cineva. De aceea v-am sunat.

– Încă cineva?

– Da. Numai că, de data asta, a fost crimă.

– Cineva a fost ucis? Cum?

– A fost o spargere. Aparent, vinovatul este un drogat.

– Deci, nu are vreo legătură cu Umbra?

– Așa se crede.

– Și care este legătura cu moartea tatălui meu?

– Aceasta: și tatăl dumneavoastră și cealaltă persoană l-au zărit, așa au crezut ei, pe *Der Schattenmann* cu puțin înainte de a muri.

Profesorul ezită. Cu o voce în care se simțea uimirea, rosti:

– Extraordinar!

Făcu o pauză, apoi adăugă:

– Tata ar fi fost foarte interesat de asemenea lucruri, domnule Winter.

– Interesat?

– Da. Era un mare amator de romane polițiste. Nu știu de unde îi venea gustul pentru ele, dar așa era. Citea Arthur Conan Doyle, Agatha Christie, P.D. James. Îi plăcea, mai ales, seria de romane a lui Harry Kemelman, în care un rabi cercetează niște crime. Le știți?

– Nu, îmi pare rău.

– Unele sînt chiar incitante. M-a obligat, o dată, să citesc unul, exact cînd îmi luam doctoratul. Spunea că eram pe cale de-a deveni plictisitor. Prea multă învățătură, prea multe texte de-astea „academice“. Prea mult studiu. Îmi aduc aminte că a venit la mine cu un braț de romane și mi-a spus că erau pline de situații încurcate, de piste false și de polițiști inteligenți. Și trebuie să recunosc că sînt niște romane excelente.

Stein tăcu o vreme. În cele din urmă, reluă:

– Întrebați-mă ceea ce doriți să știți, domnule Winter. Apoi o să vă explic ce mă frămîntă.

Simon respiră adînc.

– Știți, pistolul... S-a sinucis cu un pistol de calibrul 38...

– Tatăl meu detesta armele. Am rămas surprins cînd am aflat că avea armă. Era un om blînd. Dar așa e aici, în Miami, e un loc unde domnește violența, așa că am bănuit că n-a vrut să spună nimănui de armă, și gata.

– Poziția în care era...

– Da. Deci s-a împușcat chiar în frunte, între ochi. Asta m-a copleșit, domnule Winter. Tatăl meu își iubea ochii. Erau pîinea lui, mijlocul prin care își putea exprima meșteșugul, arta. N-aș fi crezut să facă vreodată ceva care să-i rănească.

– Înțeleg.

– Și mai e ceva. Felul în care ținea arma, așa cum mi-a povestit polițistul din Miami...

– Da?

– Ei bine, ar fi fost greu pentru tata. Vreau să zic, pentru mîinile lui. Toată viața a lucrat la bijuterii extrem de fine, o muncă de mare migală, toate acele tăieturi de mare precizie, toate acele forme delicate... Avea artrită... Să apese pe trăgaci, mai ales cu degtul mare, pentru el ar fi fost extrem de dureros.

– Ați spus toate acestea la poliție?

– Bineînțeles. Dar ei au pus accentul pe faptul că era depri-mat și singur, iar cei care ajung la situația aceasta limită trec peste niște neajunsuri fizice. Ceea ce-mi închipui că-i adevărat.

Cei doi se așteptau, parcă, unul pe celălalt să vorbească.

– Altceva? întrebă, în cele din urmă, Winter.

– Probabil că e nesemnificativ, dar mă frământă într-adevăr.

– Ce anume?

– Poliția nu i-a dat importanță, dar, știți, familia privește acest gen de lucruri altfel...

– La ce vă referiți?

– La scrisoarea de adio.

– Ce-i cu ea?

– Ei, era scrisă în stilul tatălui meu, direct. La obiect. Precis, așa cum era el. Exact așa cum ar fi scris-o dacă ar fi vrut să se sinucidă. De mult se împăcase cu viața, cu noi. Știam că ne iubea și el știa că îl iubim. Nu mai era nimic de spus, decât dacă ar fi insistat asupra unor lucruri, or tata nu era așa. Nu, era un om foarte direct. Și concis.

– Înțeleg.

– Nu, îl întrerupse profesorul, nu înțelegeți. Scrisoarea aia, fir-ar să fie, nenorocita aia de scrisoare...

Amărăciunea îi înecă vorbele. Totuși, Stein încercă să-și mențină aerul de profesor, ușor pedant.

– Ce este o scrisoare de adio, domnule Winter? Un mesaj. O ultimă declarație. Ultimele cuvinte. Sînt doar cîteva cuvinte, dar esențiale, nu?

– Sigur.

– Deci, acceptați ideea că tatăl meu încerca să spună ceva. Acesta era ultimul său mesaj către mine, către fratele și sora mea, către nepoții lui, pe care îi iubea. Dincolo de tristețea și singurătatea lui, dincolo de eforturile noastre de a-l face să nu se simtă părăsit, această scrisoare era ultimul lui mesaj pe pămînt.

– Da.

– Atunci, spuneți-mi, întrebă încet profesorul cu o voce disperată în care se simțea nedumerirea, de ce, după atîția ani de căsnicie, n-a fost în stare să scrie corect numele mamei – cu „h” la sfîrșit?

– Poftim?!

– Da, Hannah, domnule Winter. Nu „Hanna“... „Iubitei mele Hannah“, dar în scrisoare era fără „h“. Era scris greșit, tocmai de un om îndrăgostit de precizie, de detaliu. Deci, vă întreb, domnule Winter: ce semnificație are această omisiune? Vă spune ceva?

Da, îi spunea. Dar Simon Winter nu-i răspunse profesorului.

DOISPREZECE

Într-o lume perfectă

Planul era simplu: sergentul *Lion-man* era cel care reprezenta poliția. Trebuia să bată o dată, să anunțe: „Poliția!“, apoi să se dea în lături în timp ce un polițist chemat de la spargerii, din Miami Beach, scotea balamalele ușii dintr-o lovitură de ciocan. Detectivul lucra cu jumătate de normă ca *bodybuilder*, era poreclit „Spărgătorul“ și era chemat de fiecare dată la arestări, când era nevoie de o mînă pricepută să distrugă încuietori. Odată ușa spartă, Robinson intra cu echipa în apartamentul numărul 13.

Într-o lume „perfectă“, se gîndea Espy, suspectul ar fi fost găsit beat sau drogat, amețit de zgomot, înfricoșat. Ar fi trebuit să fie liniștit, să nu acționeze, să fie gata să se predea fără luptă.

Stătea în mașina poliției, fără girofar, pe bancheta din spate, privind spre blocurile jalnice, pe care noaptea le picta în nuanțe de negru și gri. Nu mai fusese niciodată într-un loc ca ăsta – King Apartments – în orice caz, nu noaptea. Felinarele luminau sărăcăcios, alungînd întunericul ici și colo, parcă încadrau mici felii din noaptea densă care acoperea vag colțurile zdrențuite ale blocurilor de trei etaje. În ciuda orei tîrzii, se mai auzeau, uneori, înjurături și țipetele unui copil. La scurt timp după ce venise poliția, lui Espy i s-a părut că aude o împușcătură, venind de undeva dinspre felinare, șuierîndu-i pe la ureche, mai mult ca o părere. Reuși cu greu să deslușească ceva scris pe unul dintre pereți: „22 Regulile rechinilor“. Presupuse că aici, în gang, se

faceau tranzacțiile cu droguri și de aici se controla traficul cu stupefiante pe Bulevardul 22.

„Da, într-o lume «perfectă»“, se gândi din nou. Apoi se înfioră, deși afară era o căldură înăbușitoare.

Robinson se întoarse chiar atunci și ea îl privi, așteptînd.

– Ești sigură că vrei să rămii? o întrebă el.

Espy aprobă din cap.

– Doar e meseria mea.

– Meseria ta e să-l bagi la pușcărie pe Leroy Jefferson.

Meseria ta e să apari în sala de tribunal mîine dimineață, cînd o să-l acuzăm pe nememicul care a omorît-o pe Sophie Millstein, îmbrăcată într-un costum albastru, cu dungi fine, să duci în mînă nelipsita servietă din piele și să spui: „Onorată instanță cutare și cutare, în cazul de față nu vrem eliberare pe cauțiune...“ Nu e nevoie să fii aici.

Espy clătină din cap.

– Nu. Trebuie să fiu și vreau să fiu aici.

Walter zîmbi ușor și făcu un gest spre King Apartments.

– Espy, pentru numele lui Dumnezeu, cui i-ar plăcea să fie aici, dacă n-ar fi obligat s-o facă?

Espy zîmbi la rîndul ei.

– Ah, e bine pusă problema.

Redeveni serioasă și rosti încet:

– Vreau să văd cum merg lucrurile. De la un capăt la altul.

De la început pînă la sfîrșit. Așa sînt eu.

– Păi, dacă insiști...

– Da. Insist.

– Atunci stai aici pînă cînd îi punem cătușele. Pe urmă apari și tu și vezi cum îi citesc drepturile. Poate că o să putem s-o facem mai „blind“ decît de obicei, dacă tot ești pe-aici și ne urmărești.

Espy dădu din cap. Robinson o privi atent și se întrebă ce încerca ea să dovedească prin atitudinea asta. În nici un caz nu voia să-l impresioneze. Pentru că deja reușise s-o facă. Dar se

gîndi că mai era ceva pe „agenda de lucru“ a lui Espy Martinez și bănuia că în curînd va afla ce anume. Continua s-o urmărească în timp ce ea întorcea capul încet, măturînd cu privirea curtea blocurilor. O clipă, își îngădui să-i contemple profilul, bucelele părului care-i mîngiau obrazul și felul copilăresc în care ea și le îndepărta de pe față. Apoi reveni la locul lui și-și scoase pistolul de 9 mm. Verifică rama cartușului și gloanțele de rezervă.

– E-n regulă, zise el.

– Care-i apartamentul? întrebă Espy.

Robinson privi spre bloc.

– Ultimul pe stînga, lîngă casa scării. Etajul doi.

Ea privi în aceeași direcție cu Walter. La fiecare capăt al clădirii erau niște scări exterioare. La toate cele trei etaje era cîte un coridor neacoperit, pe toată lungimea blocului. Espy se gîndi că nu mai văzuse vreo construcție atît de urîtă și se întrebă cum ajunsese să aibă un nume atît de distins pentru ceea ce era, de fapt, „King Apartments“... Întîmplarea, probabil. Se întoarse exact în clipa în care Robinson își băga pistolul înapoi în toc. Încercă să-și imagineze ce însemna pentru el sau pentru sergentul *Lion-man*, sau pentru orice alt polițist negru, să vină la miezul nopții în King Apartments ca să caute un alt negru, avînd un mandat de arestare pentru uciderea unui alb. Vru să-l întrebe pe Robinson, dar nu reuși. Nu era momentul. În schimb, se trezi că spune cuvinte ce păreau că răsăriseră de undeva, din adîncul ființei ei:

– Walter, îi șopti ea pe cînd polițistul ieșea din mașină, ai grijă!

Robinson rîse.

– Asta fac tot timpul, am grijă!

„Spărgătorul“ și un alt polițist ieșiră dintr-o altă mașină a poliției, tot fără girofar, și se apropiară de Robinson. Acesta îi văzu, vizavi, cum dădeau instrucțiuni altor polițiști în uniformă.

Erau cei care trebuiau să le asigure acoperirea. După o clipă, cei doi traversară strada, îndreptându-se spre el.

Rodriguez vorbi primul:

– *Lion-man* e gata, Walter. Mai sînt doi pe lîngă el. Restul, în spatele tău. Hai s-o facem repede! Intrăm și ieșim rapid! Să-l umflăm pe rahatul ăla înainte ca vecinii să se scoale și să facă tărăboi. Pe urmă, scormonim locul pe îndelete. *Comprende*¹?

– E bine. Cine o să fie lîngă el?

– Doi polițiști tineri...

– Haide, Juan, doar n-ai luat boboci!

– Hei, trebuie să învețe și ei, nu? E-n regulă cu ei. Sînt pe felie. Au fost în patrulă aproape un an. Amîndoi. Și oricum, nu e decît o fereastră de la baie care dă în spate. Numai dacă are aripi ne scapă. Amice, King Apartments e ca o închisoare. Ce mai, barele de la ferestre îi mai lipsesc – unele chiar au! Singura diferență e că tipii care locuiesc aici pot să iasă cînd vor. Dar efectul e cam același. Tot ceea ce avem noi de făcut e să smulgem ușa de la „celula“ numărul 13 și să înhățăm tot ce mișună înăuntru. Știi cum e vorba: „N-ai unde să fugi, n-ai unde să te ascunzi“.

– După cum zici tu, totul e simplu. Îmi place, zise Robinson. Bun. Toată lumea e gata? *Lion-man*, ți-ai pus vesta?

– Da, mi-am pus și vesta aia afurisită. E al naibii de cald cu ea și mă face mai gras, chestie care nu prea îmi place.

– Auzi, ce preferi, să pari gras sau să te trezești cu o gaură în piept? întrebă sarcastic Rodriguez.

Espy interveni:

– Ah, domnule sergent, sînt multe femei cărora le plac bărbații mari... înțelegi ce vreau să spun...

¹ Înțelegeți? (span.) (n.tr.).

Ceilalți polițiști rîseră în timp ce Lionel Anderson duse două degete la frunte și făcu un gest de salut spre Espy, încercînd să-și ascundă stînjeneala cînd înțelese gluma.

– Da, domnișoară, știu, dar să fie mari unde trebuie.

Espy se aplecă și-l împunse cu degetul în piept.

– Porți vesta orice-ar fi!

– Da, pentru dumneavoastră.

– Și pentru domnișoara Yolanda.

– Ah, la asta nu m-am gîndit, domnișoară Martinez!

– Toată lumea să aibă vestă anti-glonț! le spuse Espy Martinez și celorlalți polițiști adunați în jurul ei.

Aceștia aprobară din cap.

– Numai eu nu port, pentru că stau aici, la căldurică.

Bărbații rîseră, aproape mulțumindu-i pentru că le risipea tensiunea cu glumele ei. Espy ar fi vrut să le spună că toate glumele și poantele pe care le rostea ea cu nonșalanță erau, de fapt, o minciună, dar nu putea. Se întoarse spre Walter. Acesta făcu un gest spre ea. „Știe ce simt“, își zise Espy.

Robinson ridică mîna ca să le atragă atenția tuturor.

– Nici un pas greșit! Mai uitați-vă încă o dată la fotografia cu mutra lui Jefferson.

Poza trecu din mîină în mîină.

Anderson se uită mai atent.

– Știi, mi se pare că-mi aduc aminte de el. El stă aici?

– Da.

– Trebuie să fie același tip. A jucat o vreme baschet în liceul din Carol City, acum vreo zece ani. Tare ca o stîncă, dar cu o aruncare cam slabă.

– Acum are alte „aruncări“, spuse Robinson. Atac, spargere, furt de arme, posesie ilegală de arme, bunuri furate în custodie. Adică, ce mai, tipul le-a încercat aproape pe toate. „Omul rău“. Probabil e înarmat. Pînă-n dinți. Hai să-l săltăm repede! Alte întrebări?

Nu erau. Nici nu se aștepta să fie. Nu era ceva neobișnuit în munca lor: un individ care făcuse numai tîmpenii, ani de zile, a zbîrcit-o rău, în cele din urmă, și a ucis. Singura surpriză era că a făcut-o atît de tîrziu. „De fapt, n-am văzut încă tot dosarul, cine știe ce-a mai făcut el în tinerețe!“ își zise, cu ironie, Robinson. Dar asta era situația.

– Toată lumea e gata! Haideți!

Îi dădu mandatul de arestare lui Anderson și polițiștii se îndreptară spre bloc. Espy se simți brusc cuprinsă de neliniște. Își luă geanta și scoase de acolo pistolul de calibru mic, semiautomat. Trase piedica, oftă și-l ținu strîns, apoi îl așeză lîngă ea, ca să se simtă mai sigură, așteptînd să se întîmple ceva care s-o scoată din mașină, care să șteargă impresia nopții apăsătoare pe care o ura atît.

Leroy Jefferson, un tînăr care-și imagina că nu va îmbătrîni niciodată, stătea liniștit, aproape gol, la o masă zgîriată și pătată, în bucătăria apartamentului cu numărul 13, încercînd să-și închipuie în ce fel i se va schimba viața dacă ar putea, cumva, să cîștige la pariurile hipice atît cît să pună pe picioare o afacere cu droguri, să facă trafic și nu să le consume. Era doar o fantezie de-a lui: se vedea în haine noi, într-o mașină mare. Lui i-ar fi plăcut să fie de culoare roșie și-i veni ideea că și mașina și costumul ar putea fi la fel și, după ce făcu un efort în plus de gîndire, se hotărî că n-ar fi deloc rău.

Se întinse și apucă seringă de pe masă. Avea mîini mari, osoase. Mîini de atlet; degetele i se îndoiseră, gata să înhațe, ca niște gheare, cu venele umflate, cu tendoanele și mușchii încordați, sugerînd forța fizică. Poate că un pictor le-ar fi găsit frumoase, deși cam grosolane, ca o întruchipare a violenței.

Își plimbă un deget, cu unghia ruptă, de-a lungul seringii.

Într-o cameră alăturată dormea prietena lui; se auzi un sforăit ușor, un șuierat slab cînd se întoarse pe cealaltă parte, înfășurată

într-un cearșaf ud de transpirație. Nu erau de prea mult timp împreună și Leroy nici nu se aștepta să rămână împreună o perioadă mai îndelungată. Mai mult decît iubirea îi apropiiau drogurile. Iar faptul că se întilneau și făceau dragoste era mai mult o întîmplare.

Simți sticla seringii încălzindu-se din cauza frecării, apoi își dădu seama că tot aerul din jurul lui era fierbinte. Din nou un fîșiit, femeia se răsucise în pat. Se întrebă cum putea cineva să doarmă pe căldura aceea într-un apartament atît de mic, pe o noapte sufocantă.

Oare cîte grade erau afară? se întrebă. Treizeci sau treizeci și cinci, fir-ar să fie! Nici nu puteai să respiri. Era o căldură umedă, lipicioasă, care-ți lăsa un gust amar în gură. Ar fi vrut să ia o bere din micul frigider, dar știa că nu mai avea nici una. Nu mai era nici apă minerală, nici gheață. Apa de la robinet avea un gust sălcu și era caldă. Se gîndi să se bage sub duș, dar îi era greu să-și tragă picioarele lungi de sub masă și să meargă într-acolo. Își zise că de vină era căldura. Se uită înfuriat la fereastra cu jaluzele, deschisă larg pentru a lăsa să intre puțin aer de afară, deși prin Liberty City vîntul nu adia aproape deloc.

Să se răcorească... Atît își dorea. Doar puțin aer rece care să-i învâluie trupul ca o cămașă ușoară. Își duse o mînă la gît și se șterse de transpirație. O văzu strălucindu-i în palmă. În Miami, oamenii bogați nu transpirau niciodată, decît dacă voiau.

Gîndul ăsta îl înfurie – era adevărat și nu putea schimba lucrurile.

Continuă să privească fereastra, ca și cum de acolo i-ar fi venit o mare binefacere, ca și cum ar fi putut vedea aievea vîntul strecurîndu-se înăuntru. Nemulțumirea care-l stăpînea îl făcea să fie cu simțurile ascuțite la maximum, așa că atunci cînd auzi alt zgomot în afară de șuieratul vîntului, nu-i trebui decît o secundă ca să-și dea seama ce se întîmplă.

Niște pași nesiguri pe scări puteau însemna că un vecin beat vine acasă, împiedicându-se, de-abia ținându-se pe picioare.

Alți pași, cu un ritm mai încet, parcă mai siguri, mai prudenți, puteau însemna că un traficant de droguri și gorila lui vin să-și ia „dreptul“.

Dar niște pași în cascadă, făcuți de pantofi greoi, într-un ritm alert, nu puteau însemna decît un singur lucru. Așa că Leroy Jefferson se ridică iute, azvîrlind jos seringă, se lovi de scaun și străbătu camera din cițiva pași. Prietena lui mai fomar puțin, deschise ochii uimită cînd el o împinse în lături, ca să-și ia pistolul ce-l ascundea sub saltea. Mai strigînd, mai în șoaptă, îi spuse „Poliția!“ exact în clipa în care un pumn se auzi lovind în ușa apartamentului cu numărul 13, același cuvînt răsunînd și de partea cealaltă, strigat de sergentul *Lion-man*. Vorbiseră amîndoi, și polițistul și suspectul, în aceeași clipă.

Fata trase cearșaful, acoperindu-și sîinii și țipă.

– Leroy, nu!

Dar acesta nici n-o luă în seamă. Pe jumătate ghemuit pe saltea, își ridică pistolul, trase două focuri de acolo, din dormitor, ce străbătură camera de zi și se înfipseră direct în ușa din față, exact atunci cînd aceasta se clătina din balamale, căci cineva lovea cu un ciocan. Cele două împușcături făcură să se audă sunetul specific de metal pe metal cînd gloanțele se înfipseră în balamale.

Imediat după ce bătuse și strigase „Poliția!“, sergentul *Lion-man* țîșnise într-o parte, lăsîndu-i loc „Spărgătorului“ pentru a-și lua avînt și a lovi cu ciocanul. Polițistul solid urlă ca din gură de șarpe cînd, exact în timp ce dădea prima lovitură cu ciocanul în ușa, al doilea glonț al lui Jefferson lovi balamaua din metal și ricoșă în brațul lui stîng, smulgîndu-i o bucată de piele. Sînge, carne și tendoane explodară într-o amestecătură purpurie. Polițistul se răsuci și ciocanul îi căzu la podea cu un zgomot înfundat, lovindu-se de un grilaj de metal. „Spărgătorul“ con-

tinua să geamă, cu capul dat pe spate, cu picioarele zvîrcolindu-se spasmodic, ca un alergător care încerca zadarnic să-și miște mai repede picioarele prinse în nisip. Țipetele lui se amestecau cu zgomotul îngrozitor al gloanțelor trase de ceilalți polițiști pe măsură ce acopereau spatele celor care înaintau sau de cei care se lipeau repede de pereții afumați ai coridorului.

Cei doi „boboci” trimiși în spatele blocului auziră împușcături și țipetele de durere ale „Spărgătorului” și veniră în fugă, cu armele lăsate în jos, prin fața clădirii unde li se simțea lipsa – din cîte își închipuiau ei.

Sergentul *Lion-man* înjură în clipa în care îl văzu pe polițist tremurînd și zvîrcolindu-se de durere și se aplecă să ia ciocanul. Se ridică din nou, clătinîndu-se, ca și cum s-ar fi forțat din răpu-teri să salveze o minge de baseball, și izbi cu ciocanul în cadrul ușii. Sunetul de lemn crăpat, care cedează, se împleti cu sunetul unei noi împușcături ce venea dinăuntru. Glonțul trecu prin ușă și făcu să cadă așchii în părul lui *Lion-man*, care mai trase o serie de înjurături și lovi din nou cu ciocanul în ușă.

Robinson îl apucă pe „Spărgător” și-l trase mai departe ca să nu fie în calea gloanțelor. În spatele lui îl auzea pe Rodriguez cu un torent de *mierdas*¹, printre care se mai auzea și „Sfîntă Fecioară!” – alăturarea celor două extreme, pe cît se pare, nu-l deranja pe latino-american. Acesta îi strigă apoi lui *Lion-man* să rămînă pe loc. Robinson îl auzi pe alt polițist din echipă vorbind în transmițătorul portabil. *Lion-man* lăsă o clipă ciocanul jos, turbat de furie, apoi îl ridică pregătindu-se pentru lovitura de grație care ar fi smuls, în sfîrșit, ușa din țîțini.

Printre țipete, pași, înjurături și zgomote de sticlă spartă, Robinson auzi un sunet pe care nu-l putu defini în secunda ce-i trebui lui *Lion-man* ca să spargă, într-un ultim asalt, ușa.

¹ Rahat (span.) (n.tr.).

Cînd lemnul se despică și se rupse, făcînd o spărtură mare, mulțumită puterii lui *Lion-man*, Robinson se ridică și țîșni înăuntru.

Se strecură prin deschizătură, urmat imediat de Rodriguez și de încă doi polițiști. Strigară cu toții: „Stai! Poliția!“, apucînd armele cu amîndouă mîinile și țintind în față, așa cum fuseseră învățați. Mai întîi o văzură pe prietena lui Leroy, care stătea goală în mijlocul camerei, urlînd de spaimă. Fata aruncă cu un vas de apă înspre ei. Stropii mari atinseră peretele din spatele lor; unul dintre polițiști se înecă și trase cu pistolul înspre ea, dar rată. Glonțul se înfipse în peretele din spatele ei, deși îi trecu foarte aproape de ureche, și în aer se răspîndi un nor de tencuială. Rodriguez avu prezența de spirit să-l apuce de mînă și să-l forțeze s-o lase în jos, ca să nu mai tragă, țipînd la ofițer cînd în spaniolă, cînd în engleză.

Robinson scrută din priviri locuința. Era atît de mult zgomot încît nu se putea concentra. Dar aproape că simțea că individul fugise. Se întoarse spre prietena lui Jefferson, care înțepenise goală, cu ochii cășcați de groază. Nu mai făcea nici un efort să se acopere, uimită, parcă, de faptul că se trăsese în ea și totuși mai era în viață.

– Unde e? țipă Robinson.

Ea îl privi năucă.

– Unde e? țipă iar Robinson.

De data asta capul fetei se întoarse încet într-o parte, iar el îi urmă direcția privirii care arăta spre baie.

– La dracu'! zise gîfîind.

Făcu un salt, ca un atlet care se apropie de bară, și ajunse lîngă peretele de la baie. Întinse mîna precaut și încercă mînerul rotund. Era închis. Respiră o dată adînc, se dădu înapoi, după care se repezi cu toată puterea în ușa șubredă. Aceasta se încovoie și cedă.

Robinson păși iute în mica baie, zărind, în aceeași clipă, fereștriuca spartă. Înlătură din calea lui un scaun care fusese folosit la spargerea geamului. Sări în cadă, alunecînd pe suprafața netedă, apoi se cățără pînă la pervaz. Se ținu ca să nu cadă și privi afară, în noapte, exact în locul în care ar fi trebuit să fie cei doi „boboci”. Dar nu văzu decît silueta fantomatică a lui Leroy Jefferson, cu două etaje mai jos, clătîindu-se în curtea din spate, în lumina vagă a felinarelor. Avea arma în mînă. Robinson răcni:

– Stai!

Jefferson se întoarse, privi în sus, spre fereastră, apoi se răsuci și o luă la fugă.

– Fir-ar să fie! Nememicul a scăpat!

În clipa aceea își dădu seama că nimeni din echipă nu mai era afară. Doar Espy Martinez.

– Doamne sfinte! Espy, fii atentă! strigă el în zadar de sus, de la fereastra spartă. Se întoarse imediat și fugi disperat spre ușa locuinței.

Singură, în întuneric, Espy începu să meargă, dar se opri. Abia dacă auzise avertismentul lui Walter; printre zgomotele acelea nu prea putea desluși ceea ce-i strigase polițistul. Și acest lucru îi mări și mai mult confuzia.

Să fie atentă la ce?

Din locul ei, care avea un unghi destul de bun, văzuse cum încercase poliția să intre în locuință. Pentru ea părea un fel de piesă jucată pe o scenă îndepărtată, într-o limbă ciudată, cu un înțeles înșelător. Împușcăturile, strigătele, gemetele, zgomotul făcut de ciocanul ce izbea ușa îi făcură impresia că ceva nu era în regulă, dar din poziția ei nu putea să-și dea seama ce anume.

Vru din nou să pornească spre ei. Se gîndea că trebuie să acționeze într-un fel, să se miște, nu să stea. Simțea nerăbdarea în tot trupul, ca un tumult neconținut, anihilîndu-i orice îndoială sau teamă ce i-ar fi putut încătușa mișcările. Pe cînd se lupta să-și stăpînească emoția, văzu o umbră venind în goană spre ea.

Jefferson o zbughise în picioarele goale, trecînd prin mizeria și molozul care tronau la intrarea în King Apartments. Habar n-avea încotro se duce, singura idee care îl obseda era să scape. Călca pe bucăți de sticlă ce trosneau sub tălpile lui, dar nu-i păsa.

Brusc își aduse aminte de clipa în care era pe teren, în fața tuturor, cu mingea în mîini, ridicîndu-se ca s-o arunce la coș. Strigătele polițiștilor dispărură, se amestecară cu aclamațiile unei întregi săli de gimnastică. Alergînd, simțea aerul șuierîndu-i pe la urechi, ca o furtună tropicală ce venea să-și arate puterile; fu surprins să constate că de-atîta timp – i se păreau luni – nu se mai simțise liniștit, ca acum.

Figura care îi răsări în față părea o stafie.

Își dădu seama că era o femeie și că stătea aplecată, ținînd ceva în mînă. Era o armă. Văzu că femeia ținea gura deschisă și înțelese că, de fapt, țipa la el, dar asta nu-l făcea decît să alerge și mai repede. Făcu o mișcare în lateral, dar arma era ațintită în continuare spre el. Încercă s-o evite, să-și schimbe direcția, dar forța cu care alerga îl împingea tot mai mult în față și se trezi că își ia pistolul și-i ridică piedica. Pe țeavă mai erau doar trei gloanțe și le trase pe toate. Zgomotul împușcăturilor sfîșie noaptea caldă.

Espy Martinez văzu arma lui Jefferson, văzu că era îndreptată spre ea și strigă: „Stai!“ I se păru că durase doar o fracțiune de secundă, și imediat îi veni în minte ideea trăsnetă că un asemenea cuvînt era absolut ridicol cînd era vorba de un vlăjgan vînos care se apropia de ea.

Ezită și Jefferson trase exact atunci. Se gîndi imediat: „M-a nimerit!“

Fără să știe cum, începu să apese tare pe trăgaci. Nu-și dădea seama dacă închisese ochii sau nu, dacă ridicase mîna pentru a se apăra sau nu, dacă se îndoise sau se ferise în lături, sau dacă rămăsese nemișcată, ghemuită, așteptînd ca micul proiectil s-o lovească și s-o ducă în brațele morții.

Cele trei gloanțe pornite din arma lui Jefferson şuierară în jurul ei. Unul nimeri în geanta ei, sfîșiindu-i pielea și smulgîndu-i-o de pe umăr. Al doilea intră, aproape ca un copil plictisit, prin mîneca jachetei, fără s-o rănească în vreun fel. Al treilea, aproape urlînd – nemulțumit, ar fi zis ea mai tîrziu, că a ratat – sparse geamurile mașinii de poliție din spatele ei, făcîndu-le țandări.

Transpirația îi curgea pe față și-n ochi simți o usturime. Era uluită. „Sînt vie!“ își spuse Espy.

Își dădu seama că încă mai ținea degetul pe trăgaci, deși cartușul fusese de mult golit. Nu era conștientă că trăsese, de fapt. Ar fi trebuit să se audă un zgomot. Ar fi trebuit să simtă o zvîcnire a armei în mînă. Simți un miros slab de cordită, care îi înțepa nările. Trebui să-și adune toate puterile ca să-și desțepenească degetul de pe trăgaci. Își privi corpul, repede, de jos în sus, uimită că nu fusese deloc rănită. În clipa aceea îi veni să rîdă și-și ridică privirile. Doar atunci a fost în stare să-l vadă pe Leroy Jefferson.

Era chircit jos, la pămînt, poate la șase metri în fața ei, ridicînd norișori de praf în timp ce se zvîrcolea. Se ținea de picior, de unde se vedea sîngele șiroindu-i printre degete. Încercă să se ridice, se aplecă, acoperindu-și încă rotula cu mîna, se împiedică după cîțiva pași și căzu, asemenea unui cal de rasă căruia i s-a rupt piciorul, antrenat să termine cursa, fără să fie, totuși, în stare să înțeleagă de ce nu mai poate alerga.

Espy stătea acolo, uitîndu-se la el, înțepenită și ea, de parcă ar fi fost oloagă. Îi asculta strigătele de durere și nu-și lua ochii de la sîngele care lăsa dîre pe trotuarul plin de praf, un trotuar pustiu, gol ca și țeava pistolului ei.

Timpul are o elasticitate ciudată. Espy nu era sigură de cînd stătea și-l privea pe Jefferson – să fi fost minute, secunde?... – înainte ca Robinson să se strecoare în curte și să se arunce asupra omului doborît la pămînt. Sergentul *Lion-man* era doar la cîțiva

pași în spatele lui și ceilalți polițiști veneau după el. Împușcăturile și gloanțele trase spre ea și cele pe care le trăsese chiar ea îi răsuna în încă în urechi, asurzind-o. Cu greu începu să deslușească sunetul tot mai puternic al sirenelor care sfîșiau noaptea, luminile roșii și albastre care țîșneau de peste tot, de la mașinile poliției, dar și de la ambulanțe și scrișnetul cauciucurilor pe asfalt.

Îl urmări pe Walter Robinson cum îl lovea cu pumnii pe Jefferson, după care îi răsuci brațul la spate și, cu o mișcare sălbatică, îi puse cătușele. Întoarse capul în altă parte cînd Robinson se ridică și-l lovi cu piciorul pe Jefferson care, încătușat, nu mai putea face nici o mișcare. Privirile ei le întîlniră pe cele ale sergentului *Lion-man*. Stătea în fața ei și lui Espy îi trebuiră cîteva secunde pînă să priceapă că polițistul striga la ea.

– Ești bine? Nu ești rănită? Te simți bine?

Ea dădea din cap.

– Da, sînt bine, replică ea pe un ton sec.

Anderson își puse brațul uriaș în jurul umerilor ei și o împinse ușor înapoi. O forță să se așeze pe scaunul mașinii cu geamurile sparte, dînd la o parte cioburile cu cealaltă mîna.

– Stai aici! zise el. Mă duc să aduc doctorul.

– Nu, insistă Espy, n-am nimic.

Se uită la Jefferson cum era îmbrîncit de la spate ca un animal care urma să fie însemnat cu fierul roșu. Doi asistenți medicali în salopete îi întindeau piciorul. Altul, un tînăr blond, veni spre ea.

– N-am nimic, spuse pentru a treia oară Espy, fără să-i lase timp să-i pună vreo întrebare.

Își ridică privirile și-l văzu pe Walter Robinson în spatele asistentului. Avea o față încremenită, pe care se putea citi teama, dar și furia. Espy îi zîmbi.

– Nu m-a nimerit, zise ea.

- Doamne, Espy, eu...
- Dar l-am nimerit eu. O să moară?
- Dacă mă lasă singur cu el, da. Ticălosul...
- Alerga și de-asta a ratat. Mă întreb dacă...
- Nu te mai gîndi! Ai scăpat.

Se aplecă spre ea.

- Oh, Doamne! rosti el.

Ar fi vrut să o înconjoare cu brațul, așa cum făcuse sergentul înainte, dar se abținu. Părea atît de mică, așa cum stătea acolo, pe jumătate așezată înăuntrul mașinii de poliție.

Apoi, spre surprinderea lui, Espy îl privi și izbucni în rîs. După o secundă, începu și Robinson să rîdă, la început mai nesigur, apoi din toată inima. Sergenții *Lion-man* și Rodriguez apărură lîngă ei. Începură și ei să rîdă, pe măsură ce încordarea îi părăsea. Parcă era cea mai bună glumă din lume: să fii viu, cînd ar fi trebuit să fii mort.

După cîteva clipe, hohotele de rîs se stinseră și Espy oftă din răsputeri.

- O să te duc acasă, zise Robinson.

- Da, replică ea.

Simțea că adrenalina îi scade și în locul ei se instalează o oboseală teribilă. Îi văzu pe asistenți ridicîndu-l pe Jefferson cu targa și bîgîndu-l în ambulanță. Mai zări o ambulanță îndepăr-tîndu-se, croindu-și drum cu ajutorul sirenelor.

– Îl duce pe „Spărgător“. De-acum n-o să mai ridice greutăți, spuse Anderson.

Apoi se uită spre cei care duceau targa și strigă:

- Hei, stați așa!

I se adresă lui Walter:

– Amice, fă tu onorurile casei! Iar dumneavoastră, domnișoară Martinez, veniți să vedeți cum îi citim drepturile, vă rog. Și pe urmă plecăm naibii de-aici, înainte să ne ia vecinii cu „huo“.

Espy observă că lumea începea să se adune undeva, dincolo de mașinile poliției, căscînd gura.

Robinson încuviință din cap și se duse lingă targă.

– Leroy Jefferson, spuse el, cu o voce egală, în care se simțea, însă, furia, ești arestat. Ai dreptul să nu răspunzi la întrebări, ai dreptul la un avocat...

– Știu toată tîmpenia asta! îl întrerupse Jefferson cu dinții scrișnind de durere. De ce mă acuzați?

Robinson îl privi fix, simțind că nu-și mai putea stăpîni prea mult nervii.

– Trebuia s-o ucizi, nu, Leroy? Nu-ți ajungeau lucrurile furate. Poate înainte ai și bătut-o. Ce însemna pentru tine chestia asta? Pentru tine, cel mai tare din parcare. Era doar o bătrînică și tu ai omorît-o...

– Ce tot îndrugi acolo?

– Nici măcar nu știai cum o cheamă, nu?

– Ce tot zici, ce bătrînică?

– O chema Sophie Millstein. Era o femeie bătrînă care locuia în Miami Beach. Încearca să-și trăiască în liniște și tihnă ultimii ani de viață. N-a făcut nici un rău nimănui. Iar tu ai omorît-o, nememicule! Și-acum o să înfunzi pușcăria, bestie!

Jefferson părea nedumerit și speriat.

Apoi, jumătate mîrîind, jumătate rîzînd, spuse:

– Ești mai prost decît am crezut. N-am omorît nici o bătrînică.

– Normal, zise Robinson sarcastic, cu o voce de gheață.

Dar Jefferson își scutură capul.

– Toate astea... Toate astea pentru... N-am făcut nimic, fir-ar să fie!

Părea într-adevăr nedumerit, chiar îndurerat.

– Nu sînt eu ăla! adăugă el.

Își lasă capul să-i cadă într-o parte, în timp ce asistenții îl vîrau cu targa în ambulanță cu mișcări destul de brutale, după care trîntiră ușile.

– Nu, nimeni nu face niciodată nimic, rosti Robinson încet, ca pentru sine, dar Espy îl auzi.

Se întoarse spre ea.

– Bineînțeles că n-a făcut-o el... Haide, să mergem!

Espy aprobă din cap. Se gîndea că, dacă n-ar fi fost o teamă anume, ce-o simțise auzind cuvintele lui Jefferson, ar fi adormit pe loc.

TREISPREZECE

„Soddit“

Privea umbrele de pe peretele văruiat al coridorului de spital; luminile de la oficiul surorilor făceau să se proiecteze pe el profilul tuturor celor care treceau, desenându-se într-o formă întunecată, vagă, ca apoi să dispară în salonul de vizavi. La un moment dat, ridică mîna ca să vadă dacă putea, la rîndul lui, să proiecteze ceva pe perete, dar unghiul în care se afla nu era cel bun.

Robinson se mișcă în scaun, încercînd să-și găsească o poziție confortabilă, deși știa că era cam greu. Se uită la un ceas de pe perete și-și dădu seama că noaptea era pe sfîrșite, se gîndea că nu mai era mult pînă cînd se vor ivi zorile, alungînd întunericul de pe coridoarele spitalului.

Era epuizat, dar adrenalina îl ținea treaz și-i accentua sentimentul de furie.

Încercă să se concentreze asupra omului din sala de reanimare, știind că era cel mai simplu să arunce toată vina pe Jefferson pentru tot ceea ce se întimplase. Dar, în sinea lui, era furios și pe el însuși. Robinson revăzu în minte șirul evenimentelor, străduindu-se să descopere dacă greșise undeva și ce anume făcuse ca să se ajungă la împușcături. Procedura fusese ca la carte. Planul fusese perfect. Un polițist fusese, însă, împușcat în timpul unei arestări de rutină – care s-a dovedit cu mult mai periculoasă decît era de așteptat, iar el era nemulțumit. Examenul medical preli-

minar scosese la iveală lucruri rele: „Spărgătorul“ suferise rup-turi musculare și leziuni ale țesutului osos. O carieră distrusă într-o clipă. Stătuse de vorbă câteva momente cu soția polițistu-lui, dar scuzele lui de circumstanță nu fuseseră luate în seamă. Îi chemase la raport pe polițiștii care participaseră la arestare, apoi făcuse câteva declarații presei. Își pierduse timpul într-o cameră din secție, unde aproape douăzeci de ziaști și fotore-porteri îl bombardaseră cu întrebări, după care se tirise pe un coridor ca să-și tragă sufletul. Nu știa la ce să se aștepte de la Leroy Jefferson; în clipa aceea, și-ar fi dorit ca Espy să-i fi zbu-rat creierii. I-ar fi dat ceva bătaie de cap cu rapoartele și toată hîrțogăraia, dar ar fi fost cu mult mai bine pentru toți cei implicați.

Se lăsă în voia acestor porniri violente. În ciuda faptului că nu ieșise totul ca la carte, putea avea măcar o mulțumire: rezolvase cazul. Jefferson era acuzat de crimă de gradul I, el o omorîse pe Sophie Millstein. În secția din Miami era o tablă mare, pe care erau trecute cazurile la zi. Cel al Sophiei Millstein va dispărea în curînd. Robinson își îndeplinise misiunea.

Lăsă să-i scape un oftat ușor. Se sprijini de perete, închise ochii o clipă, așteptîndu-se să-i apară imaginile din timpul arestării, ca pe un ecran, dar, în loc de asta, se văzu pe el ținînd-o pe Espy de braț, conducînd-o cu atenție pe trotuar, spre locuința ei, cu gesturi rigide, de secol optsprezece. Pe cînd străbăteau orașul cu mașina, ea oscilase între agitație, bîlbîială, înjurături, care i se învîlmășeau pe buze, și clipe de tăcere grea. La un moment dat izbucnise: „Doamne sfinte, nu-mi vine să cred! L-am împușcat pe animalul ăla, nu-i așa? Exact în piciorul lui afurisit, fir-ar să fie! E de necrezut! Bestia aia a tras și am tras și eu și l-am nimerit! Sînt dată naibii, nu?“ Și cînd el îi spusese: „Da. Așa e, l-ai nimerit“, Espy scosese un strigăt atît de ascuțit, încît gea-murile mașinii părură să vibreze. Robinson încercase să-i spună câteva cuvinte, dar nu găsisese ceva potrivit, așa că rămăsese tăcut. Apoi, cînd a auzit-o oftînd, s-a întors spre ea ca să vadă dacă îi

e bine, dar nu observă decît faptul că Espy dădea mereu din cap și se uita fix, pe fereastra mașinii, la orașul luminat prin care treceau în grabă.

Cînd au ajuns la ea acasă, Robinson se oprise în prag, întrebînd-o: „Te simți bine? Ești sigură? Vrei să chem pe cineva? N-o să-ți fie urît singură?“, iar ea îi răspunsese că se simte bine. Dorise tot timpul să intre cu ea în casă, dar nu fusese în stare s-o facă. Ca un puști la prima lui întîlnire, se autoironiză el. Poate cea mai ridicolă primă întîlnire din lume.

Murmură un cuvînt usturător la adresa propriei lui persoane și deschise ochii. În clipa aceea își încordă pumnii și îi ridică în fața ochilor.

– Ai de gînd să mă lovești sau îți păstrezi pumnii pentru clientul meu?

Robinson urmări direcția din care venea vocea și privi spre omul care îi vorbise. Era un tip înalt și slab, cu părul creț, cu un zîmbet ușor în colțul gurii, ce contrazicea încordarea din priviri. Purta blugi și încălțăminte sport, fără șosete, o cămașă sport, pătată într-un loc, și Robinson își dădu seama că individul aruncase în grabă niște haine pe el și venise la spital. Avocatul avea, însă, un fel neglijent de a se sprijini de zid, în fața polițistului, exact pe locul unde fuseseră doar umbre cu cîteva clipe înainte.

– Bună, Tommy, rosti Robinson încet. Ce-i cu tine pe-aici?

Știa care este răspunsul, dar întrebuse din obișnuință.

Thomas Alter era cam de aceeași vîrstă cu el. Walter se gîndea că ar fi putut fi prieteni, dacă Tommy n-ar fi fost avocat al apărării, ceea ce îl punea într-o situație de veșnică opoziție cu polițiștii. E cam greu să-ți placă oamenii a căror slujbă este să facă praf munca procuraturii și a poliției în protectoarea sală a tribunalului. Desigur, poți să-i respecti, dar nu să-ți placă. Oricine știa că, de fapt, și unii și alții făceau parte din același sistem. Dar o afecțiune sinceră... era imposibilă.

– Sînt aici ca să mă asigur că domnul Jefferson al nostru primește îngrijirile medicale adecvate, și asta înseamnă și faptul

că nu e cazul să-ți dea vreo declarație pînă cînd nu vorbește cu avocatul lui, care îți prezintă omagiile sale.

– Nu sînt de acord cu chestia „domnul Jefferson al nostru“.

– Bine, atunci „domnul Jefferson al meu“.

– Haide, Tommy! Trebuie adus în fața justiției și trebuie să facă o declarație de proprietate înainte să-l iei tu. Între timp, dacă vrea, cumva, să vorbească cu mine...

– Da, Walt, de obicei așa se face. Dar nu acum. Jefferson a mai fost adus la tribunal acum o săptămînă sub o acuzație ridicolă, pe care tribunalul n-a acceptat-o, deoarece am dovedit că nu existase mandat de percheziție. Dar n-au vrut să bată toba pe chestia asta, deci eu sînt încă avocatul lui. Asta e. Nu poți să vorbești cu el decît în prezența mea sau a cuiva din departamentul meu. E clar?

– Dacă el vrea...

– Cu un avocat lîngă el! Tu-i citești drepturile și eu îți spun că într-adevăr aceste drepturi trebuie respectate.

Thomas Alter continua să zîmbească, dar vocea îi era tăioasă.

Robinson dădu din umeri, încercînd să-și ascundă iritarea.

– Trebuie să fie un avocat lîngă el de fiecare dată cînd declară ceva, repetă Alter. Ai priceput, Walt?

– Da.

– Adică toată ziua. Douăzeci și patru de ore din douăzeci și patru. În fiecare zi.

– N-ai încredere în mine, Tommy?

– Nu.

– Bine. Pentru că nici eu n-am încredere în tine.

Alter zîmbi trist.

– Ei, deci sîntem chit.

– Nu. Tocmai asta e, că n-o să fim niciodată chit, pentru că eu n-aș veni aici ca să apăr un gunoi ca Jefferson.

– Da, te cred. Tu ești prea curat pentru așa ceva, nu?

În vocea lui Alter se simțea ironia.

– Și altfel ce mai faci? Am auzit că ai avut o noapte grea...

– Cam așa ceva.

– Îmi pare rău pentru polițistul care a fost împușcat. Erați prieteni?

– Nu, nu chiar.

Alter dădu din cap.

– Espy se simte bine?

Robinson ezită.

– Da. Poate e puțin cam tulburată, dar, în rest, e bine.

– Mă bucur. Nu e ca ceilalți ticăloși de la procuratură. E o tipă rezonabilă. Destul de dură, dar rezonabilă. Și e și drăguță. Mă bucur că s-a descurcat acolo, la fața locului. Tipul v-a scăpat... aproape. Eu, unul, nu m-aș duce în King Apartments. Mai ales noaptea. Ea ce căuta pe-acolo?

Robinson nu-i răspunse.

Tinărul avocat îl privi și-i zîmbi.

– Du-te la culcare, Walter! Pari obosit. Toată timpenia asta n-o să dispară, oricum, fie că stai tu aici sau nu. Cred că individul mai stă în spital o vreme.

Robinson se ridică. Se uită la Alter, care continua să se sprijine de perete. Avocatul privea pe coridor, spre doi polițiști care stăteau la ușa camerei de reanimare. Cei doi îl urmăreau din priviri pe Walter.

– Spune-le și lor, Walt!

– Du-te dracului!

Alter rînji și-l privi fix.

– Nu, rosti el încet, du-te tu, Walter!

Începu să strige pe coridor:

– Fiți atenți! Nimeni nu vorbește cu Jefferson în afara personalului medical autorizat și a reprezentanților apărării! Și când vă schimbați tura, să-i anunțați și pe colegii voștri. E clar?

Cuvintele răsunară pe tot coridorul și cei doi polițiști se uitară, fără o expresie anume, la Robinson care dădu din cap în silă.

– Mulțumesc, Walt, zise avocatul vesel. Deși cred că tot o să lipesc un avertisment pe ușă.

Alter scoase o hirtie cu ștampila Biroului Apărării.

– Aceeași dispoziție a fost trimisă și judecătorului, și lui Espy Martinez, și șefului ei, în dimineața asta, adaugă el.

– Nu-ți scapă nimic, Tommy, nu-i așa?

Alter îi aruncă o privire severă.

– Crezi că e prima dată când reprezintă un amărît care a făcut greșeala să-și închipuie ca un polițist de la omucideri este ultimul lui prieten, singurul și cel mai bun de pe lumea asta, după care se trezește pe scaunul electric? Crezi că e prima dată când un polițist, care n-are probe prea serioase, vine la tribunal, se ridică și jură să spună adevărul și numai adevărul, după care zice: „Da, onorată instanță, acuzatul a renunțat, oral, la toate pretențiile, la drepturile lui constituționale și mi-a mărturisit că el este autorul crimei. Da, domnule, numai mie...”? Și știi ceva, Walter?

– Ei, ia zi, Tommy!

– De data asta nu va fi așa.

Robinson se simțea mort de oboseală. Voia să iasă la aer, ca și cum o adiere de vînt l-ar fi putut purta, ușor, pînă acasă, în pat. Era ca un jucător de pocher, la sfîrșitul unei partide, care, privind pe masă, vede că tot ceea ce a cîștigat a pierit ca fumul și cărțile din mînă nu valorează nimic.

Totuși, nu se putu abține să nu adauge, enervat:

– Știi, Tommy, ăsta e un nenorocit. E un psihopat, se droghează, e un ticălos. Oricum o să înfunde pușcăria, într-o zi. N-ai mai avut doi nenorociți pe care nu i-ai putut scăpa de scaunul electric? Cîți au fost, doi sau trei, Tommy?

– Doar unul, răspunse Alter cu amărăciune.

– Chiar așa? Aș fi putut să jur că erau mai mulți...

– Da. O dată am avut.

– Aha! Mi-aduc aminte acum. Cred că ar trebui spus că unul dintre ei chiar a regretat ceea ce făcuse, nu? Deci, iată ce bine-

faceri aduce scaunul electric, îi învață pe oameni să-și recunoască vina, nu?

– Du-te dracului!

– Omorise un polițist, nu-i așa, Tommy?

– Exact.

– Sistemul nostru judiciar nu prea îi iubește pe cei care omoară polițiști. E o chestie serioasă, așa o văd jurații, nu? E greu să faci doisprezece oameni să fie drăguți și amabili cu o bestie care și-a vîrît pistolul în gura unui polițist ce lucra sub acoperire, după ce l-a dezbrăcat la piele și i-a zis că mai are doar atîta timp cît să-și facă rugăciunea... O singură rugăciune înainte de a muri, n-a zis așa? Dar a tras înainte ca polițistul să termine „Tatăl nostru“... Țsta a fost cazul, nu-i așa, Tommy?

– Mda...

– Ei, eu cred că ai și început să tragi tare ca să închizi dosarul, Tommy. Probabil că ai tu ceva în cap care să explice de ce e sugrumată o bătrînică, nu? Și aș zice că acest domn Jefferson al nostru este norocos că l-a împușcat pe polițist doar în braț – deși i-a distrus cariera. Dar ce importanță are asta?

– Ce vrei să zici?

– Păi, oricum tot acolo o să ajungă.

– Pe scaunul electric? Nu fi prea sigur!

– Nu. Tot acolo, adică în iad.

– Nu fi chiar atît de sigur! repetă Alter cu o voce de gheață.

Nu mai era nici urmă de zîmbet pe fața lui, dimpotrivă, avea o expresie dură pe care Walter Robinson o văzuse în zeci de anchete. Simți că pierde teren, ca o mașină care alunecă pe o șosea udă de ploaie. Știa că Alter era un avocat de temut și era o greșeală să-l înfurii. Dar continuă, lăsînd oboseala nopții pierdute și nemulțumirea să-i influențeze răspunsurile.

– Nu, Tommy. Poți să faci pariu. Acolo o să ajungă.

– Poate. Dar nu cu acuzațiile din dosarul ăsta.

– Chiar așa? Am mobilul, felul în care a făcut-o, a apărut și un complice, am un martor și pun pariu că te înșeli al dracului de rău, avocatule!

Robinson încercase să se abțină, dar nu fusese în stare. Oboseala și nervii îl învinseseră, făcându-l să dea în vileag o informație pe care știa că ar fi trebuit s-o țină pentru el.

– Chiar așa? îl imită Alter. Deci ai tot ce-ți trebuie.

– Ei, o să vedem, nu?

– Exact. O să vedem.

Cei doi se priviră în ochi. Alter vorbi primul.

– Știi că i-au salvat piciorul. Dar atît. Poate să fie în stare să meargă, dar piciorul ăla n-o să-l mai ajute ca înainte...

– Mi se frînge inima, replică Robinson.

– Mda... Ei bine, nu prea cred că un om care o să-și petreacă tot restul vieții în dureri, schiopătînd, o să coopereze cu indivizii care i-au făcut-o.

– N-avem nevoie să coopereze cu noi. Trebuie doar să-l facem să ajungă unde-i e locul: pe scaunul electric.

Alter zîmbi din nou.

– Walter, te înșeli îngrozitor.

O spuse cu siguranța unui trișor înrăit.

Robinson clătină din cap și se întoarse, gîndindu-se că era aproape dimineață și, cu puțin noroc, va prinde răsăritul soarelui în drum spre casă; razele strălucitoare vor reuși, poate, să-i alunge furia nopții care tocmai trecuse și se va putea gîndi în voie la Espy Martinez.

Timp de două zile, Espy fusese în centrul atenției la procuratură. Duritatea în sala de judecată era ceva, dar duritatea „pe teren“, în fața pericolului, era cu totul altceva și trezea un respect deosebit. Ceilalți colegi nu mai pridideau să-i găsească porecla potrivită: „Espy, ochi de șoim“, „Espy, cea iute de mînă“, „Martinez, gata la toate“.

Chiar și Abraham Lasser catadicsise să iasă din birou și să se strecoare printre mese și birouri ca s-o felicite, ceva destul de neobișnuit, își zicea Espy; propriul ei șef, colegii ei, toți o felicitau pentru faptul că era încă în viață. Lasser își virise capul pe ușă și strigaze cu o voce stridentă: „Ei, ce mai face tinăra noastră Annie Oakely?”¹ Apoi, după ce a dat mîna cu ea și a bătut-o ușor pe umăr, după ce i-a ridicat brațul ca și cum ar fi fost campion la box, îi șopti că trebuie să facă tot posibilul să-i dea o condamnare pe cinste lui Jefferson – cel mai bine ar fi pedeapsa maximă, ca să le taie chefu și celorlalți. Puțin mai tîrziu, prin birouri circula un raport în care Lasser o lăuda pe Espy Martinez pentru prezența de spirit, deși ea se întreba ce era așa de nemaipomenit în asta, și în care amintea colegilor că și ei trebuiau să lupte efectiv pentru instaurarea dreptății și, în consecință, trebuiau să poarte arme *adecvate*, la timp *adecvat*, ca să acționeze într-un mod *adecvat*, în circumstanțe *adecvate*, conform unui raționament *adecvat*, ca și Martinez. Un singur lucru nu era clar: ce înțelegea Lasser prin *adecvat*.

Espy se bucură toată ziua de cea mai mare atenție, ceea ce n-o lăsa să lucreze în liniște. Cînd o sună Robinson, Espy se simți emoționată, ca și cum el ar fi fost elementul-cheie al întregii întîmplări.

– Cum merg treburile, Espy?

– Păi, în afară de colegii mei care fluieră *High Noon* ori de cîte ori trec pe lîngă ei, totul e bine.

Polițistul rîse. Simțise o ușoară enervare în vocea ei.

– Trebuie să ne întîlnim ca să finalizăm dosarul.

– Știu, zise ea. Nu prea am lucrat azi.

– Ai vorbit cu Tommy Alter vreodată?

¹ Trăgătoare de elită americană (1860-1926) (n.tr.).

– Nu. Adică, o singură dată. Jefferson a fost chemat la tribunal printr-o citație. Iar de la spital nu-i vor da drumul decît după o săptămînă.

– În dimineața asta i-am luat amprente. Alter era acolo, dar n-a zis nimic. Se uita doar. Jefferson avea dureri, ceea ce nu-i prea rău. Miine o să-i pună piciorul în ghips. Doctorul se așteaptă să fie nevoie de două sau trei operații. I-am spus că ar fi o pierdere de timp. Am zis-o tare, ca să mă audă și Jefferson și Alter.

– Cam dur, rîse Espy.

– Hei, știi ceva: totul e permis în dragoste și război, dar nu e cazul...

– Altceva?

– Trebuie să duc amprente la verificat. Ar trebui să fie la fel cu cele găsite în locuința bătrînei. L-au fotografiat și am arătat pozele șoferilor de autobuz. L-au recunoscut – se verifică și ora. O să mă duc cu fotografiile și la domnul Kadosh, mîine dimineață. Nu putem face o verificare pe viu pentru că nemernicul este în spital. Apoi trebuie să-i luăm declarația proprietarului de la Helping Hand privind bunurile furate. Am un maldăr de acte care-i incriminează pe bietul Reginald și pe Yolanda. Majoritatea sînt niște prostii, dar sînt suficiente ca să-i țin puțin la păstrare. O să se ocupe *Lion-man* de ei. Percheziția din locuința Sophiei Millstein n-a adus nimic nou. Cred că Jefferson a dat toate obiectele la Helping Hand. Dar, una peste alta, mi se pare că e un dosar destul de complet.

Espy dădu din cap, zicînd pe alt ton:

– Alter părea, însă, foarte încrezător. Se vedea clar.

– Da, și mie mi s-a părut la fel.

– De ce?

– Nu știu. Nu văd nici un motiv, decît faptul că el e de felul lui cam arogant și plin de el, pînă cînd își dă seama că n-are argumente și nici dovezi. Pe urmă o să vină scîncind să ne ceară

să facem o înțelegere. Cam în două săptămîni așa se va întîmpla. Să-l lăsăm puțin să-și facă numărul.

– Nu facem nici o înțelegere. Așa a zis șefu'!

– Bun. Dar el o să vrea. Cam așa o să fie strategia apărării: o să găsească o mică chichiță – o scăpare, poate, de-a noastră... – pe care o vor folosi pînă o să se tocească, așa că, în loc să riște cu jurații, să fie la mîna lor, mai degrabă o să aducă pe tapet articolul 25.

– Nu cred că procuratura va fi de acord.

– Păi, el asta și vrea. Tot ceea ce îl ține pe Jefferson departe de scaunul electric este o victorie pentru el, ca avocat al apărării.

– Aș fi vrut ca Jefferson să fi făcut o mărturisire.

– Mda. Ar fi fost ideal, nu? Aș fi scos de la el o mărturisire dacă n-ar fi apărut Alter.

– Juraților le place să aibă o mărturisire în cazul unei crime. Îi face să se simtă siguri că sînt pe drumul cel bun. Mai ales cînd e vorba să dea pedeapsa capitală.

– Știu și eu asta. Dar nu poți să le ai pe toate.

– Putem să mai vedem încă o dată dosarul? Poate descoperim ceva înaintea avocatului? Aș prefera să fiu liniștită cînd o să intre Alter în birou cu pălăria în mînă. O să-mi fie mai ușor să spun „nu“.

Robinson profită de ocazie.

– Ce-ai zice să luăm masa împreună sau ceva de genul ăsta și să discutăm? O să iau și dosarul cu mine, mîncăm ceva și...

Espy ezită. Se înroși și simți că un val de căldură îi invadează trupul.

– Walter, nu știu dacă e bine să amestecăm treburile de la serviciu cu...

Nici nu termină de rostit cuvîntul, că Robinson o întrerupse:

– Hei, nu-ți face griji! O întîlnire pe bune ar însemna să mergem la un film, la o piesă de teatru, la un concert sau la un meci, mă rog, chestii de-astea. Adică, știi cum ar fi: aș suna la

tine, înțolțit la patru ace, cu un buchet de flori și o cutie de bomboane, pe urmă te conduc la mașină și-ți deschid portiera. O întâlnire adevărată trebuie să fie cu emoții, mici conversații politicoase, maniere elegante. Pe cînd întâlnirea noastră e cu totul altceva. Am senzația că-ți sint dator pentru noaptea trecută. Vreau să zic că n-ar fi trebuit să ajungi în situația de a trage într-un om. Mă simt vinovat, într-un fel.

Espy zîmbi și spuse:

– N-a fost vina ta.

– Oricum, nu s-a petrecut așa cum plănuisem.

– Hei, zise ea în glumă, crezi că mă deranjează faptul că, dintr-o dată, toți mă consideră o tipă periculoasă?

– Periculoasă sau celebră?

– Amîndouă. O femeie de care trebuie să ții seama cînd are un pistol în mînă.

Rîseră amîndoi.

– E-n regulă. Mîine seară, la mine.

– Te iau de la birou?

– Nu, vii direct. Mai ții minte cum ajungi?

Da, mai ținea minte...

Bineînțeles că pînă la urmă n-au vorbit despre caz. Au comentat niște lucruri la început, ca și cum ar fi fost ceva de care trebuiau să scape cît mai repede. O dusesse la un restaurant, pe o terasă care dădea spre Golful Biscayne – genul de local unde chelnerul se poartă scorțos, dar mîncarea nu e cine știe ce; e acoperită de sosuri grele și-ți ia ochii mai mult prin aranjament. Pe cînd se așezau la masă, Robinson observă cum se întunecă tot mai mult albastrul oceanului, de la o nuanță palidă, la un azuriu tot mai închis, dinspre larg spre țărm, devenind, în cele din urmă, aproape negru, imposibil de distins de negrul cerului de vară. Luminile orașului pîlpiiiau, reflectîndu-se pe suprafața apei, ca într-o pictură impresionistă, accentuînd unduirea valurilor.

Espy stătea în fața lui, gustînd farmecul unei nopți calde de vară. Simțea ușoara adiere ce-i înfoia rochia subțire ca pe o atingere intimă a unui iubit, mîngîindu-i pielea. Își lăsă capul pe spate, apoi își trecu o mînă prin părul des. Îl privi pe Walter Robinson și se gîndi că arăta foarte bine. Dar se gîndi, în același timp, la ceea ce ar fi spus părinții ei – n-ar fi vorbit cu ea zile întregi, dacă n-ar fi fost convinși că este doar o întîlnire de natură profesională. Înfiorată de o asemenea perspectivă și pentru a mima interesul pentru problema care-i adusese acolo, întrebă:

– Jefferson?

Robinson zîmbi:

– Da, doar ne-am întîlnit ca să discutăm cazul. Aș zice că pentru Leroy Jefferson situația e cam albastră, deși asta-i doar un joc de cuvinte, dar să lăsăm asta acum.

Espy clătină din cap:

– Explică-mi!

– Păi, în seara asta, exact înainte de a pleca, am primit un telefon de la Harry Harrison – ce chestie să ai un nume ca ăsta, nu? – de la laboratorul de criminalistică, în legătură cu amprente. Ghici ale cui sînt amprente de pe sertarul dulapului Sophiei Millstein?

– Ale lui Jefferson?

– Exact.

– Deci asta e, nu?

– Da, asta e. Harry spune că trebuie să mai verifice amprente de pe caseta de bijuterii, de pe ușa de sticlă de la terasă și cele de pe gîtul Sophiei Millstein, dar s-a gîndit să ne anunțe ce a găsit pînă acum.

– Adio, Jefferson!

– Și Kadosh l-a identificat după fotografii. Era destul de sigur.

– Ce înseamnă „destul de sigur“?

– A ales fotografia cu mutra lui Jefferon dintre toate celelalte, dar a zis că nu e sigur dacă nu vede persoana în realitate.

Oricum, era destul de sigur că el a fost. E o chestie pe care a făcut-o singur. E genul de bărbat obișnuit să o întrebe tot timpul pe nevastă-sa ce să facă, iar ea are întotdeauna o părere, despre orice.

– Despre orice?

– Da, crede-mă, despre orice.

– Și?

– Păi, din câte îmi dau eu seama, n-avem nici o problemă.

– Unde ne poate duce identificarea asta?

Robinson zîmbi.

– Chiar aici. Vrei puțin vin?

Espy făcu semn că da. Îl urmări cum toarnă în pahar, apoi sorbi puțin, savurînd vinul rece. Privi spre golf și, pentru o clipă, se gîndi că ceea ce-i trecea ei acum prin cap semăna cu o cufundare în ocean, după ce apune soarele.

– Spune-mi, Walter, cine ești tu?

El zîmbi.

– Cine sînt eu?... Sînt polițist, mai am puțin și-mi iau diploma la Drept și...

Espy ridică o mină, oprindu-l.

– Nu, nu ce ești, cine ești.

Lui Robinson i se păru că deslușește o anumită gravitate în vocea ei și-și dădu imediat seama că Espy nu dorea un răspuns de circumstanță. O clipă, simți o reținere, dar pe urmă, fără să aibă timp să analizeze, se trezi vorbind încet, pe un ton aproape conspirativ.

– Îmi place să înot, rosti el, arătînd spre golf. Înot singur, cînd nu e prea multă lume, departe, în larg. În ape adînci... Înot o milă, cel puțin. Uneori, două.

Aici se opri. Nu-i descriesese exact ceea ce-i plăcea să facă: să meargă cu mașina pînă în locul unde se termina Golful Biscayne, lîngă parcul imens de la Cape Florida, amiaza tîrziu, cînd toți turiștii, roșii ca racul din cauza soarelui, și puștanii

amețiți de bere și-au strîns catrafusele și se îndreaptă spre casă. Îi plăcea să se cufunde în apă și, cu mișcări largi, rapide, înfrunta valurile, trecea pe lângă geamandurile vopsite în alb și roșu, dincolo de toate marcajele posibile, ca să ajungă acolo unde putea simți forța fluxului apăsîndu-i brațele și picioarele. Apoi se întorcea, călcînd apa, și se uita înapoi spre chei, în jos, spre șirul de blocuri, spre vechiul far din cărămidă, acum părăsit, unde oceanul se unea cu golful. Se lăsa în voia valurilor, care doreau, parcă, să-l convingă că sînt sigure, cînd, de fapt, erau foarte înșelătoare. După cîteva momente, trăgea aer adînc în piept și, din nou, se lua la trîntă cu valurile, ocolînd navele militare care, dintr-o simplă atingere, te puteau omorî, încercînd să nu se gîndească la rechini, cochetînd cu oboseala, cu gîndul morții, pînă cînd simțea nisipul sub picioare. Se tîra pe plajă, din nou în siguranță, respirînd aerul cu nesaț.

– De ce înoți? îl întrebă Espy încet.

– Pentru că, pe vremea cînd eram copil, în Grove, nici unul dintre puștii de acolo, negri, nu învățase vreodată să înoate. Nu existau piscine și, ca să ajungi la plajă, trebuia să schimbi trei autobuze. Locuim în statul care beneficiază cel mai mult de suprafețe întinse de apă – știai asta? – dar nu învățăm să înotăm. Îmi amintesc că, aproape în fiecare an, era cîte un articol în ziar despre un copil negru care s-a înecat în ocean, unde se dusesese să pescuiască, să prindă broaște sau, pur și simplu, să se joace. Alunecase în apă – care avea o adîncime de vreun metru și jumătate – se speriasse, se zbătuse și țipase după ajutor, dar nu era niciodată cineva prin preajmă care să-i salveze pe acei copii, așa că se înecau. Copiii albilor nu se înecau niciodată. Ei aveau piscine în spatele caselor și acolo învățau să înoate: bras, craul, fluture. Tot ceea ce li se putea întîmpla mai rău era să se ude și să țipe cineva la ei cînd veneau acasă și udau totul în jurul lor.

Își puse paharul cu vin pe masă.

– Poate că par furios, deși n-aș vrea.

Espy clătină din cap. Își dădu seama că Walter îi spusese ceva important, ceva intim, un fel de indiciu pe care-l cauți într-un roman polițist, și de-abia mai târziu urma să vadă unde se va potrivi în context.

– Nu. Pentru mine e mai ușor așa.

– Ușor la ce?

Espy nu-i răspunse. Dar în gând completă: „Ca să înțeleg de ce.“

– Deci, Espy, am și eu o întrebare pentru tine, rosti Robinson după o vreme.

– Dă-i drumul! rîse ea încet. Poate am noroc și scap ușor, sînt doar niște cuvinte, nu?

– Spune-mi, de ce n-ai un prieten?

– Cum adică?

Robinson făcu un gest care însemna: ești tinăra, ești frumoasă, educată, inteligentă, ar trebui să fii înconjurată de bărbați. Espy interpretează gestul ca un compliment.

– Pentru că n-am găsit pe nimeni care să...

Aici se opri, neștiind cum să continue. Speră ca Walter să întrerupă tăcerea cu o altă întrebare, apoi își dădu seama că n-o va face, deci adăugă, șovăind:

– Cred că din cauza fratelui meu.

Respiră adînc.

– Bietul meu frate care a murit. A murit ca un prost.

– Îmi pare rău.

– N-ai de ce. Au trecut doisprezece ani. Era într-un week-end, de Labour Day¹. Urma să înceapă facultatea, Dreptul, în săptămîna ce venea...

– A avut un accident de mașină?

– Nu, n-a fost chiar atît de inocentă moartea lui. Se întorcea de la o partidă de înot în Golful Mexic; fusese împreună cu doi

¹ Ziua muncii – în S.U.A., în prima luni din septembrie. (n.tr.).

colegi de liceu. Era tirziu și s-au oprit să mănânce pe drum, la un fel de magazin cu de toate. Știi genul: poți să cumperi cartofi prăjiți și bere și „Ring-Dim“ și „Slim Jim“, chestiile alea după care se omoară băieții de douăzeci și doi de ani. Deci, erau într-un fel de bodegă, din aceea cu program de la șapte la unsprezece, lângă autostrada South Dixie, mai jos de Kendall, și, în timp ce mănâncă, fratele meu începe și glumește cu bătrîna cubaneză, patroana localului. O întreabă dacă are o fată, dacă fata are un prieten, cum arată și chestii din astea, rîd amîndoi, vorbesc în spaniolă, fratele meu glumește pe seama prietenilor lui pentru că ei sînt americani get-beget și nu înțeleg ce tot vorbește el cu bătrînica, pînă cînd intră un tip care poartă pe față o mască din ciorap și care are în mînă un Magnum 44. Tipul țipă către toți să se arunce la podea și cineva să deschidă casa cu bani. Toată lumea înțepenește, toți fac ceea ce li se spune, dar nemernicul e nerăbdător, era drogat, cred, sau poate că era doar un ticălos ca oricare altul, sau poate nu-i plăceau latino-americanii, dar cînd femeia șovăie, el o lovește cu pistolul drept în față. Cu un minut mai înainte glumise cu fratele meu, cu bietul meu frate, și imediat după aceea nasul îi sîngerează și falca îi e ruptă. Atunci fratele meu se ridică în genunchi și țipă la nemernicul ăla s-o lase în pace, iar tipul se uită o dată la fratele meu și rîde, ca și cum fratele meu era nebun, nu el, apoi îi trage un glonte chiar în piept. O singură împușcătură. Bum! Bătrînica începe să țipe și să se roage, iar prietenii fratelui meu stau nemișcați la podea, închipuindu-și că urmează ei la rînd. Și așa ar fi fost, pentru că nenorocitul se întoarce spre ei și apasă pe trăgaci. O dată. De două ori. Apoi se răsucește și îndreaptă pistolul spre bătrînică și apasă pe trăgaci a treia oară. Nimic. Clic-clic-clic! Sînt cu toții prea șocați ca să-și dea seama că dementul avea un singur glont pe țeavă. Nebunul începe să rîdă, se-ndreaptă spre ușă cu banii furați de la casă și cu o sacoșă plină de Doritos...

Espy oftează adînc.

– Un glonț și o sacoșă de Doritos.

– Îmi pare rău, începu Robinson, dar Espy făcu un gest ca să-l oprească.

– Bietul meu frate ar fi trebuit să-și țină gura, dar nu era genul lui. N-a ajuns la spital, a murit în ambulanță.

– E-n regulă, începu iar Robinson, căci nu voia s-o lase să se chinuie cu amintirile.

– Nu, rosti Espy încet, trebuie să termin. Aveam cincisprezece ani atunci, eram acasă, dormeam. I-am auzit pe părinții mei plângînd și țipînd, apoi s-au dus la spital. Pe mine m-au lăsat acasă. Singură. Stăteam în pat, în capul oaselor, trează, în întuneric, așteptîndu-i să se întoarcă. Nu l-am mai văzut pe fratele meu decît la înmormîntare și parcă nu mai semăna cu cel pe care-l știam eu. Vreau să zic, nu mai glumea și nu mă mai tachina, cum făcea el mereu cu mine. Mai erau trei zile pînă cînd sărbătoream *quince*. Știi ce-i asta?

– Păi, e o petrecere pe care o dau fetele latino-americane cînd împlinesc cincisprezece ani.

– Da... e o petrecere. Totuși, e ceva mai mult decît atît. Nu cred că înseamnă la fel de mult ca *bar mitzvah* la tinerii evrei, dar e ceva apropiat. Sărbătorirea vîrstei e ca un anunț că fata s-a transformat în femeie. Așa e tradiția și mai înseamnă și faptul că intri într-o anumită categorie. Fetele poartă, în ziua asta, rochii frumoase, cu volane, chicotesc, se cîntă muzică, părinții își urmăresc cu privirile copiii care acum încearcă să se poarte ca niște adulți; mai sînt și așa numitele *chaperones*¹. În comunitatea cubaneză, *quince* este un eveniment important. Este pregătit cu luni de zile înainte. La vîrsta asta, fetele nu se gîndesc decît la *quince*. Dar la mine s-a transformat în înmormîntarea fratelui meu.

¹ Persoană în vîrstă care însoțește o fată tînără în societate (span.) (n.tr.).

– Cred că a fost groaznic... rosti Robinson, apoi se gîndi că suna ridicol, pentru că, evident, așa fusese.

Renunță la vorbe, se întinse și îi mîngîie mîna. Ea i-o prinse imediat și i-o strînse cu putere.

– Știi, la noi acasă, fratele meu era totul. Se presupunea că va ajunge avocat, că va prelua afacerile tatălui meu... Că va deveni un om important, influent. Va avea o familie și va deveni cineva. Și, deși părinții mei n-au spus o vorbă, se înțelegea că, după moartea lui, tot ceea ce așteptau de la el trebuia să duc eu la îndeplinire. Și încă ceva în plus.

– Adică?

– Răzbunarea.

– Nu înțeleg.

– În societatea cubaneză, de fapt în lumea latino-americană, o moarte ca asta crează o datorie. Mama și tata au îmbătrînit mai repede din cauza morții fratelui meu. Așa că mi-a revenit mie sarcina de a-l răzbuna.

– Dar ce puteai face?

– Ei, nu puteam să iau o armă și să împușc și eu pe cineva. Trebuia să găsesc alt mijloc de a o plăti.

– Și ucigașul?

– N-a fost prins. Cel puțin, nu oficial. Un tip care se potrivea cu descrierea criminalului a fost arestat în Palm Beach County două săptămîni mai tîrziu – venise din Dairy Mart și avea și banii la el – dar prietenii fratelui meu și bătrînica nu l-au putut recunoaște. Tipul dăduse o spargere și operase în același stil. Avusese același fel de mască pe față, strigase aceleași cuvinte. Rîsese la fel – ce mai, tot tacîmul! Cu toate astea, nu l-au putut condamna pentru moartea fratelui meu.

– Și pe urmă?

– I-au dat cincisprezece ani, din care a făcut doar cinci. Acum e din nou în închisoare. Dar îi urmăresc fiecare mișcare. Am vorbit cu cei din închisoare ca să-i trimită informatori în celulă,

poate o să vorbească, o să spună ceva. Poate spune măcar ce s-a întâmplat cu acel Magnum 44. Poate că-i scapă vreo informație despre crimă, poate se laudă cu ceva. Păstrez dosarul fratelui meu acasă, într-un sertar. Îl țin la zi, adaug mereu declarații, informații noi, adrese, orice ar putea avea legătură cu el. Și dacă apare vreo probă, atunci dosarul poate fi redeschis.

Oftă.

– Nu există termen de prescripție în cazul unei crime de gradul I. Și nici cînd e vorba de răzbunare.

Îl privi pe Walter.

– Cred că e o obsesie. Dar o am în sînge.

Făcu din nou o pauză, iar Robinson se gîdea ce-ar putea fi de spus. Dar cum cuvintele i se opreau pe buze, Espy continuă:

– Cred că din cauza asta am mers la Drept. Am mers în locul fratelui meu. Și din cauza lui am ajuns la procuratură, pentru ca, într-o bună zi, să mă aflu în fața juraților, să arăt cu degetul spre nememicul ăla și să spun că el l-a ucis pe fratele meu. Și, de fapt, el a ucis-o și pe bătrînică. Pentru că șase luni mai tîrziu a murit și ea, avea inima slabă.

– Îmi pare rău, rosti Robinson. N-am știut.

Își dădu seama că erau cele mai stupide și mai banale cuvinte de pe lume, dar nu se putuse abține.

Espy își duse o mîină la frunte.

– Nu, nu-i nimic. Deci acum știi. Îmi pare rău, noi venisem aici ca să ne simțim bine și eu am ajuns la povestea asta, iar tu ai o față de parcă ai fi fost prins înjurînd în biserică.

Se întinse, luă paharul cu vin și bău o înghițitură.

– Mi-ar plăcea să glumim și să rîdem din nou, zise ea.

Robinson se gîndi o clipă, întrebîndu-se de ce oare i se părea că ceva nu se potrivea, apoi își dădu seama ce era. Fără să se poată stăpîni, o întrebă:

– Suspectul, în cazul fratelui tău, era... negru, nu-i așa?

Espy nu răspunse imediat. După un timp, făcu semn că da. Robinson oftă și se lăsă pe spătarul scaunului, zicându-și: „Gata. Asta e. S-a sfârșit tot.“ Simți un fel de furie, nu din cauza lui Espy sau din cauza lui, era, de fapt, o furie fără adresă. Fata îi apucă din nou mâna și-l ținu strâns, ca și cum și-ar fi pierdut echilibrul.

– Nu, prostuțule! Esperanza.

Walter rîse:

– Atîta spaniolă știi și eu. Înseamnă „speranță“.

Ea era gata să-i răspundă, cînd apărură chelnerul cu farfuriile. Se sprijini de masă, încercînd să țină în echilibru platourile, neputînd să le pună jos din cauza brațelor lor înlănțuite. Chelnerul tuși ușor și spuse:

– Vă rog să mă scuzați!

Atunci Espy și Walter priviră în sus și începură să rîdă.

Mîncară în grabă, săriră peste desert și nici nu se mai gîndiră să bea cafea. Era ca și cum mărturisirile pe care și le făcuseră unul altuia îi scutiseră de obișnuitele tatonări ale unei întîlniri între un bărbat și o femeie. În mașină, în drum spre casa ei, Espy rămase tăcută. Ajunși acolo, Robinson opri mașina și stinse motorul. Espy rămase la locul ei, privind spre locuința pe care o împărțea cu părinții ei. Se gîndea că o urmăreau, probabil, de la geam.

Robinson vru să spună ceva, dar oricum ea nu-l asculta.

În schimb, se întoarse spre el și-i șopti cu o intensitate care o surprinse și pe ea:

– Du-mă în altă parte, Walter! Oriunde, nu contează! La tine, la un hotel, într-un parc, pe plajă... Oriunde, dar nu aici.

El o privi fără să se miște. În clipa următoare se aruncară unul în brațele celuilalt, căutîndu-și buzele cu disperare, iar Espy îl trase spre ea, crezînd că astfel se elibera de singurătatea și tristețea întregii ei vieți de pînă atunci, sperînd că, pierzîndu-se

în brațele acelea puternice, va reuși să-și limpezească furtuna de emoții care o sfișia.

Walter o duse în locuința lui. Închise ușa și se pomeniră amîndoi jos, pe podeaua din camera de zi, cu nerăbdarea și abilitatea unei perechi de spărgători ce se tem să nu fie prinși. Își smulseră hainele unul altuia cu o dorință de nestăvilit; voiau să facă dragoste cît mai repede, fără să se adulmece, fără să se cunoască. Espy îl trase pur și simplu pe Walter deasupra ei, încercuindu-l cu brațele și cu picioarele. Walter era atît de excitat încît simțea că o să explodeze. Pielea ei catifelată, mica linie curbă a sînilor, forma sexului ei, gustul transpirației de pe gîtul ei – toate acestea erau percepute de Walter foarte vag, în timp ce se aplecă spre ea răscolit de vechea dorință, întîmpinat de zvîcnirile corpului ei care-l chema.

Cînd totul se termină, Walter se rostogoli într-o parte, gîfîind. Stătea întins pe spate, cu un braț acoperindu-și ochii. După o clipă, o auzi spunînd:

– Walter, ai totuși ceva care să semene a dormitor? Și a baie? Și a bucătărie?

El își deschise ochii ca s-o privească, se ridică și se sprijini într-un cot, rîzînd:

– Ei da, Espy, am. Am toate facilitățile oferite de o civilizație ca a noastră. Am frigider, televiziune prin cablu, instalație de aer condiționat, covor...

– Da, zise ea chicotind, lăsîndu-și părul să cadă pe pieptul lui. Am descoperit deja covorul. Era chiar sub mine.

În timp ce vorbea, își apropie buzele de pieptul lui, apoi își puse obrazul pe el, ascultîndu-i bătăile repezi ale inimii.

– Se aude așa din cauza entuziasmului, zise el.

– Walter, cine ești tu, deci?

De data asta el nu-i răspunse. În schimb, o cuprinse în brațe și o sărută ușor. Apoi o împinse încet spre tălpile lui, se aplecă și o ridică în brațe.

– Mergem în dormitor.

– Ce romantic, replică Espy, rîzînd. Ai grijă să nu-mi izbești capul de ceva.

A doua oară n-au mai fost atît de nerăbdători, își lăsară degetele și buzele să exploreze pe îndelete.

– E timp, rosti Walter. Avem tot timpul din lume.

Tîrziu după aceea Walter adormi. Espy, însă, simțea o neliniște ciudată. Era epuizată, dar în același timp fericită și îndrăgostită. Pentru scurtă vreme, îl privi pe Walter dormind, îi cercetă fața relaxată, luminată de o rază de lună ce se strecura pe fereastră. Își lipi mîna de obrazul lui, ca să vadă cum lumina slabă pune mai mult în evidență contrastul dintre pielea lui întunecată și mîna ei palidă. Îi trecu prin minte gîndul că încălcase o anumită graniță, apoi se dojeni pentru că se lăsa pradă vechilor sloganuri rasiste și își zise că, dacă mai dorea să fie încă o noapte alături de Walter, trebuia să alunge ideile acestea așa cum se dezbrăcase: adică foarte repede.

Se ridică încet din pat și se duse în camera de zi. Era un apartament mic într-un bloc oarecare. Avea, în schimb, o vedere frumoasă spre golf și spre oraș. Zări biroul lui într-un colț, așezat astfel încît, atunci cînd lucrai la el, să vezi orașul. Pe birou era fotografia unei femei în vîrstă, o negresă. Pe perete erau înrămate diplomele de la Academia de Poliție și de la Universitatea din Florida. Mai era o fotografie, cu Walter cînd era mai tînăr, plin de praf, cu o dîră de sînge pe obraz, îmbrăcat în echipament de fotbal, ținînd în brațe o minge. Espy recunoscuse culorile echipei din Miami High. Se întoarse și văzu pe birou, unele peste altele, studii de drept, rapoarte ale poliției și ale laboratorului de criminalistică. Văzu însemnările pe marginea cazului Sophiei Millstein.

Curioasa, continuă să meargă prin cameră, goală în lumina lunii.

Șopti, din nou, pentru sine:

– Cine ești, de fapt, Walter?

Măcar dacă ar fi putut găsi vreo hîrtie, vreun document care să-i spună mai multe despre el. Se duse la bucătărie și zîmbi văzînd care sînt „rezervele“ unui burlac: cutii de bere și felii de carne împachetate în vid. Se întoarse în camera de zi unde observă, pe perete, o acuarelă. Se apropie și văzu imaginea oceanului, cu o perspectivă imensă, luminat de razele soarelui; în depărtare, însă, se vedeau nori negri, ce dădeau impresia unei amenințări. Semnătura artistului era greu de descifrat în întuneric, așa că se aplecă mai mult, privind concentrată, pînă cînd văzu inițialele: W.R. Erau în colțul tabloului, ascunse exact în punctul unde culorile luminoase se întrepătrundeau cu cele întunecate.

Espy zîmbi și se întrebă unde își ținea Walter pensula și culorile.

Apoi se întoarse în dormitor și alunecă sub cearșaf, lîngă el. Respiră adînc, încercînd să simtă mirosurile dragostei și închise ochii, sperînd să mai fie și alte nopți lungi ca aceasta – deși de-abia îi venea să creadă.

Walter șovăi înainte de-a o atinge, apoi, cu un singur deget, îi îndepărtă părul de pe frunte. Își lăsă încet o mînă pe umărul ei și spuse:

– Espy, o să întîrziem. E dimineață.

Fără să deschidă ochii, ea zise:

– Cît e ceasul?

– E opt și jumătate. E tîrziu.

Espy stătea tot cu ochii închiși.

– Te grăbești, Walter?

– Nu, spuse el zîbind. În unele dimineți nu prea trebuie să te grăbești.

Ea își întinse brațele, ca o actriță care încearcă să imite un orb, pipăind în gol, pînă cînd simți brațele și umerii lui Walter. Îl trase spre ea.

– Avem timp?

– Nu cred, răspunse el, trăgînd cearșaful de pe ea și îmbrățișînd-o.

Mai tîrziu făcură duș și se îmbrăcară în grabă. Walter pregăti cafeaua și-i dădu o ceașcă. Espy luă o înghițitură, după care se strîmbă.

– Doamne, Walter! E groaznică! Ce e, nes?

– Mda. Știi, nu prea mă pricep la cafea.

– Bine, o să oprim să luăm niște cafea adevărată, cubaneză, în drum spre procuratură.

– Vrei să te duc întîi acasă, ca să-ți iei mașina?

– Nu. Du-mă direct la serviciu.

Walter șovăi, apoi arătă cu un gest vag ambianța. Era o mișcare nesigură, care spunea mai multe decît ar fi spus cuvintele.

– Bine. Și cînd... vreau să zic... cînd ne mai putem... aș vrea să...

Apoi se opri.

Espy rîse.

– Cînd ne mai putem întîlni?

– Exact.

– Nu știu, Walter. Ce vrem, de fapt?

– Eu vreau să continuăm.

– Și eu.

Își zîmbiră, ca și cum ar fi făcut un pact.

– Atunci mîine, spuse el. Trebuie să lucrez diseară pînă tîrziu.

– O.K.

Pe drum glumiră și rîseră tot timpul. Se opriră să cumpere cafea și cornuri, și chiar și asta li se păru caraghios. Un cormoran zbură jos, aproape atingînd mașina, în timp ce străbăteau șoseaua, și rîseră iar; li se părea ceva comic. Chiar traficul aglomerat al

dimineții avea un zgomot nostim. Când parcară în fața clădirii procuraturii, amîndoi chicoteau.

Espy ieși din mașină și se aplecă spre el.

– O să mă suni?

– Bineînțeles. După-amiază. Nu vreau să-l uit pe domnul Jefferson. Analiza celorlalte amprente ar trebui să fie gata. Te sun să-ți spun ce a găsit Harry Harrison.

– Sîntem împreună datorită lui Leroy Jefferson! Dacă ar ști! Walter rîse.

– Oare ce-ar zice?

Se priviră o clipă, simțindu-se amîndoi în fața unui început. În liniștea dintre ei răsună un nume.

– Espy!

Ea se întoarse, iar Walter își întinse gîtul să vadă cine striga. Sus, pe treptele masivei clădiri, văzură silueta prelungă a lui Thomas Alter. Acesta le făcu semn cu mîna, apoi coborî scările spre ei.

– Hei, ce bine că ai venit și tu, Walter!

– Bună, Tommy. Ai mai eliberat niște criminali astăzi?

– Mă bucur că te văd. Nu încă. Dar nu se știe niciodată. Mai e timp.

Zîmbi, mai degrabă rînji.

– Ei, Espy? Lucrați împreună la caz, deci? O să-l înfundăți pe Leroy Jefferson?

– Tommy, știi doar care e părerea procuraturii cînd e vorba de discuțiile preliminare. Trebuie să fie oficiale, să fie stenografiate. Dar, neoficial, pot să-ți spun că o să fie greu să facem vreun tîrg, mai ales cu Lasser. Lui nu-i place deloc cînd o bătrînică e sugrumată. Îi strică toată ziua. Așa că nu prea sînt șanse. Mai deloc.

– Chiar așa? Nici o șansă?

– Exact.

Alter nu părea deranjat de veste.

– Ei, atunci nu cred că ai vrea să vezi asta...

Deschise o servietă și scoase dinăuntru niște hîrtii.

– Ce-i cu astea? întrebă Robinson.

Ieșise și el din mașină și o ocolise, pășind pe trotuar, lângă Espy.

– Rezultatul testului cu detectorul de minciuni, zise sec Alter.

– Și?

– Păi, nu ghicești deloc?

– Haide, Tommy, lasă tertipurile astea! Ce vrei să spui?

– Vreau să spun că la acest test clientul meu a demonstrat o sinceritate totală. Și știți ce l-am întrebat?

– Ce?

– Întrebarea a fost simplă de tot: „Ai omorît-o pe Sophie Millstein în locuința ei?” Și ce credeți? A spus nu, iar detectorul zice că spune adevărul.

– Rahat! explodează Robinson. Unii pot păcăli chiar și...

– Știam că vei spune asta, zise Alter calm. Așa că m-am folosit și eu de metoda poliției și a procuraturii: „Investigația Vogt”. De cît timp nu l-ați mai pus la treabă pe bătrînul Bruce și minunata lui mașinărie?

– Fir-ar să fie! Nu-mi pasă ce teste a dat, el este...

– N-ați fost încă la birou, nu-i așa, dragii mei?

– Nu.

Alter rînji înspre Espy Martinez.

Ea izbucni furioasă:

– Toate astea sînt tîmpenii, Tommy! Și tu știi. Un test cu detectorul de minciuni nu înseamnă nimic! Nu constituie o probă. Așa că lasă prostiile și...

– La secția omucideri din Miami a venit, în dimineța asta, un raport interesant, continuă Alter, ignorînd furia celor doi, vreau să zic, genul ăla de raport care te pune pe gînduri și te face să te întrebi pînă unde merge lumea asta cu ciudăteniile ei...

– Termină odată, Tommy, pînă nu-ți trag un pumn!

– Ce vrei să spui, Tommy, ce raport?

Avocatul apărării rînji din nou.

– Ce nostim e să vezi că doi apărători ai societății, plini de încredere în ei, sînt derutați de-a binelea! Poate că-mi mai lăsați puțin timp, vreau să mă bucur de acest mic spectacol.

– Ce raport?

– Raportul de la laborator privind amprente, neisprăviților!

– Și cum ai aflat...

– Am și eu prieteni la poliție.

– Ce tot îndrugi acolo, Tommy? întrebă Espy cu o voce ascuțită.

– Espy, altcineva a ucis-o pe Sophie Millstein. Asta îndrug!

– Rahat! izbucni Robinson.

Se repezi la Alter, gata să-l ia de guler, dar, în ultima clipă, se stăpîni și își lăsă mîinile în jos.

– „Soddit“!¹ scrișni Espy. Haide, Tommy, credeam că găsești ceva mai original! Îți închipui că sînt de ieri, de azi în procuratură? N-aș fi crezut că ultima ta șansă e „Soddit“...

Alter se îndreptă spre ea cu o față încordată, de pe care dispăruse brusc orice urmă de veselie.

– Hei, crezi că e ceva lipsit de originalitate, nu? Chiar plictisitor, nu?

– Exact.

– Ei, ascultați aici, copii! zise el cu o voce joasă, ca și cum le-ar fi împărtășit un secret, și pe un ton plin de sarcasm, în același timp. Da, copii, dar e adevărul gol-goluț!

Apoi se întoarse spre Robinson.

– Nenorocita aia de amprentă de pe gît! Exact amprente degetelor care au strîns-o de gît pe bătrînica! Exact amprenta

¹ Inițialele de la „Some other Dude Dit It“ = Alt ticălos a făcut-o. (n.tr.).

degetului mare pe care colegii voștri au descoperit-o pe pielea ei! Ei, copii, ați ghicit? Este a altcuiva! Nu a lui Leroy Jefferson.

Se dădu un pas înapoi.

– Mai rumegați chestia asta, copii! Uitați-vă atent la testul cu detectorul de minciuni. Și când sînteți gata să cereți frumos și politicos ajutor ca să-l găsiți pe adevăratul ucigaș al Sophiei Millstein, ei bine, știți unde să mă găsiți!

Făcu o pauză, apoi adăugă:

– Și, Walter, amice, adu-mi și cei cincizeci de dolari pe care mi-i datorezi, da?

Alter lăsă raportul să cadă pe trotuar. O adiere întoarse paginile, în timp ce avocatul se îndepărta de ei cu pași mari și siguri.

PAISPREZECE

Litera „h“, cea care lipsea

Simon Winter se gîndi: „*El* este aici. Undeva, în fața mea. Poate că se plimbă liniștit pe faleză sau mînîncă o înghețată cumpărată de la toneta din colț. Poate că este în grupul acela care așteaptă la rînd ca să prindă o masă la News Café. Ar putea fi omul care citește *Herald* pe banca aceea lîngă stația de autobuz. Ar putea fi oricine. Dar este aici și a ucis cel puțin o dată, dacă nu de două ori. Încă nu știu cum. Dar a ucis. Și a reușit ca prima crimă să pară sinuciderea unui bătrîn, iar a doua a reușit s-o facă să pară opera unui drogat oarecare, disperat din cauză că n-are bani, și cred că, dacă va fi nevoie, va ucide din nou, pentru că o crimă nu este mare lucru pentru el.“

Absolut deloc.

Winter trase adînc aer în piept și zise cu voce tare, mormăind:

– Cum să te găsesc, „Umbră“?

La cîțiva pași de el trecură doi tineri. Purtau amîndoi ochelari de soare cu lentile reflectorizante care străluceau puternic. Cînd îi auziră vocea, se întoarseră. Apoi vorbiră între ei în spaniolă, riseră și plecară mai departe.

Tinerii îl înfuriaseră. Încă un bătrîn care vorbește singur... Așa gîndeau, probabil. Simon privi spre două femei tinere care mergeau pe patine cu roțile, strecurîndu-se prin mulțimea de pe Ocean Drive. Trotuarele erau pline de curioși și de plimbăreți,

care mergeau de la un restaurant la altul și pe la cafenelele înșirate pe o parte, în stil Art Deco, din South Beach. Este o zonă unde vezi numai mașini rapide și stilpi de neon; unde auzi muzică dată tare, genul *salsa* amestecat cu *metallica*, ce concurează cu scrișnetul cauciucurilor și cu claxoanele obraznice. Aici nu se vorbește, se zbiară. În Miami, ca o prelungire la Miami Beach, domnește ritmul frenetic, își zise Simon. Dacă ceva e nou, zgomotos și colorat, este imediat acceptat ca făcând parte din decor.

Cele două femei pe patine purtau pantaloni scurți, mulați, elastici, de culoare neagră și tricouri de un roz strident. Una era brunetă, iar cealaltă blondă. Se mișcau cu o grație insinuantă, își împingeau cu forță picioarele pentru a prinde viteză, apoi se relaxau, alunecând înainte fără nici un efort. Lumea le făcea loc să treacă, apoi închidea rîndurile ca o armată destul de educată, dar cam dezorganizată.

Simon stătea pe o bancă, cu spatele la apele albastre ce se involburau zadarnic să înghită nisipul. Își dădea seama că zgomotele mulțimii umpleau aerul și înecau muzica valurilor ce se loveau de țărm. Simțea aerul sărat în care se amestecau zeci de arome de la zeci de bucătării diferite. Pentru o clipă, se întrebă de ce credeau oamenii că zgomotele produse de ei sînt mai plăcute decît cele ale naturii. Privi jos, spre plajă.

„Cum să-l găsesc?” se întrebă el.

Din locul în care stătea, putea vedea mica estradă de la Lummus Park și, în timp ce se uita de jur-împrejur, zări mulți bărbați și femei în vîrstă ieșind încet de pe nisip; mai trecuse o zi de plajă. Duceau cu ei scaune pliante și umbrele de soare. Estrada este un loc foarte căutat, adeseori aglomerat, deși, cu fiecare lună, spectacolele în aer liber erau, parcă, mai puține. E un loc ciudat, cu o porțiune pavată cu ciment care reflectă soarele arzător de vară, așezată lingă o clădire veche, nu prea înaltă, vopsită în verde, cu tencuiala căzută pe alocuri. Administrația

oraşului are grijă ca în fiecare zi să fie, în afara clădirii, un microfon şi un amplificator. Apoi, unul după altul, pensionarii din Miami Beach se ridică şi cîntă cîte o melodie pentru a distra publicul. O pancartă de pe perete arată că fiecare candidat are dreptul la trei încercări. Cîntecele umplu văzduhul cald, într-un amestec de limbi est-europene, o engleză adesea stîlcită şi idiş. Este ceva caraghios într-o asemenea manifestare, de cele mai multe ori bătrîneii sînt ridicoli, lălăind vechi melodii, încurcînd versurile, uitînd cuvinte şi încercînd să murmure altceva în locul lor. Fac tot felul de gesturi teatrale, deschid larg braţele, străduindu-se să imite un actor pe scenă. Rareori vocea se potriveşte cu linia melodică sau cîntecul cu textul. Vocile sînt răguşite, tremurătoare, se pierd exact cînd nu trebuie sau ating note prea înalte care sfîrşesc într-un fel de gîfîit. Unii fonfaie, alţii o iau prea sus sau, dimpotrivă, parcă jelesc. Totuşi, continuă să se „producă“, fără să se supere că nu le iese, de fapt, o melodie adevărată; ceea ce contează pentru ei sînt amintirile trezite de acele cîntece. Uneori, nu se mai aud din cauza zgomotelor, a sunetelor stridente care ies din tonomatele date la maximum şi din alte aparate stereo de pe Ocean Drive. Dar bătrîneii cîntă şi iar cîntă, uitînd, chiar, de zgomotele care le fac concurenţă. După ce termină, primesc aplauze entuziaste şi comentarii generoase de la „colegii“ lor, indiferent dacă s-a înţeles ceva sau nu.

Simon scutură din cap şi se ridică. Merse încet pe stradă, trecînd pe lîngă cei care ieşeau de pe plajă cu scaunele lor pliante şi care se îndreptau, toţi, în aceeaşi direcţie; îi urmau cele două femei pe patine ce se strecurară printre două maşini sport, de culoare roşie, apoi dispărură în lumina palidă a soarelui gata să apună.

Zări o patrulă a poliţiei din Miami care încerca să-şi facă loc prin îmbulzeala de maşini. Deodată îşi aduse aminte de o vreme cînd pescuia în apele de mică adîncime, mai sus de Keys, aruncînd undiţa cu momeală pentru tot felul de peşti; la un moment

dat, zărise silueta solitară a unui vultur-de-mare, care zbura leneș deasupra, luptându-se cu aerul greu și cald. Își dăduse imediat seama că pasărea nu vîna pești. Nu depunea un efort special pentru asta. Dar dacă i se ivea ocazia... dacă vedea o știucă apropiindu-se de suprafață, își ridica aripile și-și încorda ghearele, cufundîndu-se în apă ca și cum ar fi despicat-o, cu un zgomot asemenea unei mici explozii, apoi se înălța rapid în văzduhul fierbinte, aruncînd un nor de stropi argintii din aripile albe, umezite. Avusese tot atîta noroc la pescuit, în acea zi, ca și vulturul-de-mare. Totuși, pe măsură ce orele se scurgeau fără să apară vreun pește, pasărea părea fericită că poate zbura în cercuri largi, grațioase, sus, contopindu-se, aproape, cu cerul însuși.

„Ce mult a trecut de cînd n-am mai ținut o undiță în mînă!“ își aminti Simon. Să fie vreo zece ani... Încercă să-și aducă aminte de ce renunțase la pescuit, dar nu găsi nici un motiv. I se părea că, într-un fel, încetase să facă toate acele lucruri care-l caracterizau, odinioară, și că, dacă s-ar apuca iar de ele, poate nu i-ar mai veni ideea să-și zboare creierii.

Pășea pe trotuarul plin de praf. Părăsi amintirea legată de vulturul-de-mare și își îndreptă gîndurile spre cel care, scriind acea scrisoare de adio, uitase să pună o literă la numele soției sale.

„Știi cine te-a ucis, Herman Stein... Ai fost mai deștept decît a crezut el, nu-i așa? Chiar dacă erai îngrozit, chiar dacă știai că o să mori, ai fost destul de ager ca să lași un mesaj. Acea literă «h» care lipsește... A trebuit să treacă mult timp pînă să-și dea seama cineva, dar eu știu acum.“

Simon Winter se concentra asupra morții lui Herman Stein, încercînd să facă o schemă a evenimentelor. Era o metodă simplă și eficientă, rafinată de-a lungul anilor în care fusese chemat să cerceteze tot felul de cazuri. Să creezi o imagine de ansamblu a ceea ce s-a întîmplat și apoi să cauți o modalitate pentru a-l găsi pe criminal.

Prima întrebare, deci, se referea la acces – cum a reușit să intre în locuință?

„Pe ușa din față. I-ai deschis-o? Nu, n-ai fi făcut așa ceva. Erai bătrîn și speriat, neliniștit. N-ai fi deschis ușa înainte de a verifica prin ochean cine e. Altfel?... Pe hol. Oare erai meticulos, ca toți bătrînii? Doar erai un artist al detaliului, Herman Stein; ieșeau în fiecare dimineată pînă la cofetăria din colț ca să-ți iei micul dejun și, după ce mîncai o chiflă cu brinză, fulgi de porumb și beai cafea, te întorceai acasă, mereu între aceleași ore, nu-i așa? Da, așa erai tu, asta era felul tău de-a fi. Era ușor să fii urmărit, chiar dacă ți-era frică și-ți luai niște măsuri de precauție. Deci, tot ceea ce avea el de făcut era să te aștepte să pleci, apoi să-și găsească un loc pe hol și să te prindă cînd te întorci. Există scară? O scară de incendiu?... Sau un dulap.“ Winter știa, fără să vadă locuința lui Stein, că existau locuri unde cineva se putea ascunde ca să aștepte momentul potrivit.

Respiră încet. Puțin din groaza pe care o simțise Herman Stein se strecura și în sufletul lui.

„Știi că era acolo, afară, și mai știi că, de data asta, zadar-nic i-ai fi chemat pe băieții sau pe fata ta, nu-i așa? Ar fi fost același lucru. Cînd le vorbiseși despre *Der Schattenmann* încercaseră să te convingă că te înșeli. Ca băiețelul care a strigat «Lupul!», știi că n-o să te creadă, deși, de data asta, era, totuși, altceva, și erai speriat pînă-n măduva oaselor, nu-i așa? Deci, i-ai scris lui rabi o scrisoare și ai pus-o la poștă.

Pentru că erai singur și trebuia să înfrunți moartea.

Cum ai aflat, deci, de rabin?“

Winter își propuse să țină minte întrebarea aceasta. Trebuia să afle răspunsul; dacă Herman Stein putuse afla ceva despre rabin, ca să-i scrie, atunci și el putea găsi răspunsul la întrebare.

„Deci, erai aici. Te-a prins pe coridor și te-a forțat să intri în casă. Apoi te-a obligat să te așezi pe scaunul de la birou. Oare te-a obligat să-ți bați singur la mașină propria scrisoare de adio?“

Cred că da, așa ți-a venit ideea să nu scrii acel «h». Ți-a dat oare o satisfacție de moment? Faptul că ai lăsat acest mesaj ascuns printre rînduri te-a întărit un pic și te-a ajutat să te întorci spre arma pe care ți-o înfipsese în frunte?”

Simon își zise: „Herman Stein, îmi scot pălăria în fața ta. Ai fost un om curajos și nimeni nu știe asta în afară de mine.”

Bătrînul polițist se opri. Ajunsese la intrarea corpului de clădiri Sunshine Arms.

„Oare a vorbit cu tine, Herman Stein? Ce ți-a spus?”

Simon și-l imaginează pe Stein șezînd țeapăn în scaunul de la birou, cu ochii larg deschiși, cu cîteva secunde înainte de a muri. Vedea groaza pe fața lui, simțea aceeași neliniște cumplită, amețitoare pe care o simțise, probabil, și Stein. Să scapi de atîtea, să treci prin atîtea, doar ca să ajungi față în față cu un coșmar.

Se opri pe trotuar. De atîta căldură, aerul părea să se miște în valuri, dar Simon nu luă în seamă arșița. În schimb, începu să așeze, în închipuire, toate fețele de ucigași pe umbra de lîngă Herman Stein. Își răscoli amintirile din lungii ani de meserie; un ucigaș plătit care prefera pistolul de calibru mic și căruia îi plăcea să împuște în ceafă; un membru al unei bande care folosea bîta de baseball, începea cu picioarele, apoi bătea victima sistematic, pînă sus, tot mai excitat de lovituri. În „galeria” aceasta mai intrau ucigașii în serie, doi tineri punkiști, care omorau pentru că voiau să aibă senzații tari, cîțiva violatori care omorau pentru a-și mări plăcerea. Pe rînd, suprapuse aceste figuri peste forma întunecată a necunoscutului, doar pentru a-i alunga din nou în trecut.

Își duse mîna la frunte pentru a-și șterge sudoarea care se adunase sub marginea șepcii de baseball pe care o purta.

„Tu nu ești printre ei, nu-i așa? Nu te afli printre amintirile mele, nu?”

Simon aruncă o privire înspre locuința Sophiei Millstein, în timp ce se țira spre propria lui locuință. „Spune-mi ceva! Orice!”

se rugă el în tăcere, dar locuința rămînea mută, luminată de o ultimă rază de soare. Deschise ușa și pași înăuntru, lăsînd aerul răcoros să-i limpezească gîndurile. Se felicita pentru că nu închisese instalația de aer condiționat, îngrijorat, însă, de factura care va veni de la compania de electricitate – o sumă ce va reflecta gustul lui pentru risipă. Pe cînd intra în camera de zi, observă că era un mesaj pe robot. Voia să bea ceva, căci își simțea gîtul uscat. Se gîndi că mai era, parcă, o sticlă de limonadă în frigider și făcu un pas spre bucătărie, apoi se opri și se îndreptă spre robot.

Apăsă pe buton și, după un moment de fișiieli, auzi vocea lui rabi. Suna distantă, nesigură. Dar neliniștea din fiecare cuvînt era foarte clară:

– Domnule Winter, vă rog să mă sunați cît de repede puteți...

Șovăi o clipă și adăugă:

– Este vorba de Irving Silver. A dispărut.

Urmă o altă pauză, apoi se auzi:

– M-am înșelat! O, Doamne! Ar fi trebuit să-l lăsăm să-și cumpere o armă...

După asta se auzi doar un clic.

CINCISPREZECE

Dispărutul

Observă pe fețele lor că furia și teama scăpaseră de sub control.

Simon îi salută cu un gest pe Frieda Kroner și pe rabi Rubinstein și se grăbi spre ei. Stăteau în fața lungii terase de la Columbus, un vechi hotel așezat nu departe de plajă. Pereții albi, netezi, ai clădirii străluceau în contrast cu întunericul nopții, erau asemenea tăciunilor unui foc gata să se stingă. La prînz, își zicea Simon, terasa ar fi fost plină cu turiștii mai în vîrstă din hotel, care stăteau răbdători la soare, dar acum era goală, cu excepția cîtorva scaune pliante răsîndite ici-colo și a celor doi oameni speriați care-l așteptau.

Rabi își freca nervos fruntea, ca și cum ar fi încercat să alunge un gînd. Cu cealaltă mînă ținea la piept un exemplar cu copertă neagră al Vechiului Testament. Observă că Winter îl zărise, așa că, în loc de introducere, rosti:

– În vremuri din acestea, cuvîntul Domnului ne aduce liniște, domnule polițist.

Winter dădu din cap.

– Și ce spune El?

– Spune să avem încredere în înțelepciunea Lui.

„Așa spune întotdeauna“ își zise Simon.

Frieda Kroner arătă spre intrarea hotelului.

– De acolo a dispărut Irving.

Ezită, apoi adăugă:

– *Der Schattenmann* l-a luat.

– Cum puteți ști sigur că este el? întrebă Simon.

Ea nu-i răspunse și nici rabinul. Se întoarse, în schimb, și începu să urce în grabă scările, cu o energie care părea să-i atragă și pe ceilalți după ea. Când intrară în hol, Simon se opri. Pe un perete era o frescă aproape ștersă reprezentându-l pe Columb sosind în Lumea Nouă. Era în stilul anilor '30: pozițiile și gesturile erau eroice, toate chipurile, ale indigenilor și ale spaniolilor, erau asemănătoare, aveau un calm, un aer maiestuos, de parcă ar fi înțeles momentul istoric pe care îl trăiau. Nu era nici urmă de vreo luptă, de sînge sau teroare, nimic care să sugereze ceea ce va aduce viitorul. În fața frescei se afla o canapea veche, din piele neagră. Așezat în mijloc, sta un bătrîn care citea un ziar în idiș. Ridică privirile spre ei cînd intrară, apoi se întoarse, conștiincios, la ziarul lui. Dar Simon observă că avea ochelarii puși pe canapea lîngă el, deci, în realitate, îi asculta și îi urmărea pe ei. Curiozitatea, se gîndi Simon, nu îi ocolește nici pe cei tineri, nici pe cei bătrîni.

– Pe aici, zise Frieda Kroner.

Îl luă de braț pe Simon și-l conduse într-un colț al holului, unde un funcționar stătea la un birou dotat cu tot felul de butoane învechite. Era tînăr, de origine latino-americană.

Cînd se apropiară de el, acesta tresări.

– Doamna Kroner, rosti el cu accent străin. Ce să spun? N-am nici o veste de la domnul Silver. Nici o veste.

– Ați vorbit cu poliția?

– *Și*, da, desigur. Exact după ce i-ați sunat dumneavoastră. M-au întrebat dacă e ceva neobișnuit ca domnul Silver să nu fie aici. Am zis că da și m-au întrebat dacă am observat ceva ciudat, dar am zis că nu, așa că mi-au dat un număr și mi-au spus să-i sun dacă aflu ceva, asta-i tot.

– Ce prostie! murmură ea. *Der Schattenmann* ne omoară și poliția ne întreabă dacă e ceva neobișnuit. Fir-ar să fie!

Scutură din cap cu hotărîre.

– Vreau să ne lași pe prietenii mei și pe mine în apartamentul domnului Silver.

– Dar, doamnă Kroner, eu...

– Imediat!

– Dar asta este...

– José, spuse ea, îndreptîndu-și ținuta, cu o expresie care nu admitea replica, lasă-ne chiar acum!

Arătă cu o mîină spre rabi.

– Omul acesta este un rabin. Nu poți să-l lași să aștepte.

Rosti aceste cuvinte cu atîta autoritate, încît funcționarul se ridică în picioare, salutîndu-l din cap pe rabi Rubinstein.

– Doar pentru un minut, doamnă Kroner, vă rog!

Micul apartament strălucea de curățenie. Pe un raft erau aranjate cîteva cărți, după înălțime, niște reviste stăteau așezate cu grijă pe o măsută de cafea, parcă erau puse la expoziție, pentru ca titlurile să poată fi citite cu ușurință. Pe birou se aflau obișnuitele fotografii ale rudelor. Simon Winter își plimbă mîina pe suprafața biroului. În spatele lui, doamna Kroner și rabi așteptau, ca și cum urma să aibă loc un anunț. Simon trecu repede prin toată locuința (practic, era o garsonieră), mai mică decît cea a Sophiei Millstein sau decît a lui. Avea un pat cum sînt cele întîlnite în spitale. Se opri lîngă masa din bucătărie, acoperită cu mușama ieftină, și observă că era aranjată pentru două persoane – erau două tacîmuri. Deci Irving Silver aștepta pe cineva. Nu erau urme de luptă sau de spargere. Nici o dovadă că Silver ar fi fost luat din casă împotriva voinței lui. Pe scurt, ceea ce văzu Simon era locuința unui om care ieșise, poate, să mai cumpere cîte ceva de la magazinul din colț și care, în orice secundă, se putea întoarce.

Se duse către ceilalți doi.

– Vedeti? spuse Frieda Kroner, arătînd spre cele două tacîmuri.

Apoi degetul începu să-i tremure și Simon îi văzu bărbia tremurînd, de asemenea, cînd rosti:

– Irving este mort.

Rabi se întoarce spre ea și îi înconjură umerii cu brațele, în timp ce ea era gata să izbucnească în plîns. Îl privi apoi pe Winter și clătină din cap.

De pe coridor se năpusti înăuntru José.

– Vă rog, doamnă Kroner, poate nici nu e adevărat. Vă rog, trebuie să închid.

Ajunși în hol, Winter observă că omul care citea pe canapeaua din fața frescei dispăruse. Frieda Kroner continuă să plîngă, în timp ce rabinul o conducea spre ieșire. Dar cînd fură pe trotuar, femeia se îndreaptă de spate, descotorosindu-se de brațul protector al rabinului. Se uită fix spre cei doi bărbați, făcând un pas în lături, se întoarce spre strada pustie și, cu o voce furioasă, strigă în germană:

– De data asta n-ai să ciștiți!

Simon încercă s-o calmeze:

– Doamnă Kroner, eu n-am văzut nimic care să sugereze...

Ea izbucni enervată:

– Ești polițist și nu vezi „nimic“?

Rabi își lovi palmele într-un gest de neliniște.

– Așa a fost întotdeauna. Și așa e și-acum!

– Ar fi trebuit să ne dăm seama, spuse Frieda Kroner cu amarăciune. Noi, dintre toate popoarele... Să aștepti, să nu faci nimic, să stai pur și simplu... Și ei vor veni după tine, oricum...

Ezită, apoi scutură din cap.

– Nu, nu *ei*. *El* o să vină după tine. De data asta, este doar el. Dar e același lucru, domnule polițist. Dacă nu faci nimic...

– Atunci o să murim, zise rabi sec. Nu s-a schimbat nimic. O să ne găsească și o să ne omoare.

– Așa cum a găsit-o pe biata Sophie și pe domnul Stein, și-acum pe Irving.

Numele acesta le atîrna ca o piatră pe buze.

Femeia stătea în lumina palidă de la intrarea în hotel, privind fix în întunericul ce se lăsase peste oraș.

– Irving a murit, spuse ea. L-a prins Umbra.

– Doar v-am spus, rosti rabinul încet. V-am spus... Vrea să ne omoare pe toți.

Frieda Kroner oftă adînc și aprobă din cap. Îi scăpă un geamăt, abia se stăpînea să nu izbucnească în hohote de plîns, și Simon îi observă ochii înroșiți.

– Probabil că vă gîndiți, domnule Winter, că Irving nu e un om prea plăcut, dar vă înșelați. E un om blînd și te simți bine cu el, mai ales cînd e vorba de o văduvă, de o femeie în vîrstă ca mine. Iar acum s-a dus... N-am crezut că se va întîmpla în felul acesta.

O clipă, păru să se lase pradă durerii. Scoase un sunet gutural, plin de furie, un geamăt ca de animal rănit.

– Dar așa a fost întotdeauna, adăugă ea aspru. Acum erau aici, cu tine, și apoi, în clipa următoare, nu mai erau. Pieriseră. Parcă intrau într-o gaură care se deschidea în fundul lumii și care îi înghițea.

– Adevărat, domnule polițist, spuse rabinul. În curînd nu va mai rămîne nici unul dintre noi în viață și nimeni nu și-l va mai aminti pe *Der Schattenmann*.

– Haideți să recapitulăm un pic, zise Simon. S-o luăm de la început. Ce vă face să fiți atît de siguri că domnul Silver a dispărut? Și ce vreți să spuneți cu „nu mai erau, pieriseră“?

Frieda Kroner răspunse dur:

– „Nu mai erau“ înseamnă că muriseră. Așa a fost mereu.

– Cum adică?

Rabinul ridică o mîină, într-un gest împăciuitor.

– Frieda, spune-i domnului Winter! Și-atunci o să înțeleagă.

Ea îl privi o clipă pe rabin, apoi replică:

– Irving este un om cu tabieturi. Luni se duce la pescărie, apoi cumpără fructe și pe urmă merge la supermarket. Vine acasă și aranjează tot ce-a cumpărat. Apoi se duce la bibliotecă și citește ziarele care nu apar aici, în Miami, în sfârșit se întoarce acasă, îmi dă un telefon și, uneori, mergem să vedem un film, pentru că luna nu este atîta lume ca în week-end. Miercurea, Irving merge la clubul de bridge, după-amiaza, după ce vine la mine să mă ia, și, uneori, stăm pînă tîrziu. Joia are întîlnire la bibliotecă, unde se discută tot felul de lucruri. Vineri seara se duce la sinagogă. Toate acestea alcătuiesc acum viața lui Irving, ca și viața mea, de altfel, și a lui rabi. Și nu este prea diferită de a celorlalți supraviețuitori, domnule Winter. Avem o viață ordonată și ținem regim. Este ca și cum naștii ar fi introdus un ceas înăuntrul nostru și noi acționăm cu precizie. Deci, cînd vin la Irving acasă și el nu e aici ca să mergem împreună la jocul de bingo la club, așa cum facem marțea, atunci știu că Irving e în pericol. Și sînt doar trei feluri de pericole pentru noi, domnule Winter.

– Care sînt acelea, doamnă Kroner?

– Boala. Boala și vîrsta. Uneori par să fie același lucru. Poate că Irving a avut un atac de cord sau un accident...

– Dar am sunat la toate spitalele și nu e înregistrat nicăieri, zise repede rabinul.

– Mai este și violența. Poate că unul dintre tinerii care se tot fiție prin Miami Beach cu mașinile lor rapide și zgomotoase l-a lovit și cine știe pe unde zace acum, pe vreo alee dosnică...

– Dar poliția nu are de unde să știe așa ceva, interveni rabinul.

– Și pe urmă, al treilea pericol este *Der Schattenmann*.

– Ați vorbit cu poliția?

– Poliția nu a fost anunțată de vreun accident asemănător, rosti rabinul. Ne-au spus că nu înregistrează cazuri cu persoane care au dispărut doar de douăzeci și patru de ore, dar au fost

destul de amabili să verifice accidentele de mașină și crimele. Chiar și așa, nu prea au avut cum să ne fie de folos.

– Nu au cum să ne ajute pînă nu se găsește un cadavru. Sau vreo dovadă că s-a comis o crimă, adăugă doamna Kroner pe un ton amar. Un om în vîrstă, din Miami Beach, care nu e acasă, cînd ar trebui, de fapt, să fie, nu este chiar „crima secolului“, domnule polițist. Lor nu li se pare că ar fi ceva ca răpirea lui Lindbergh. Sînt politicoși, adevărat, dar asta-i tot.

Apoi mîrii:

– Umbra e printre noi și ei sînt politicoși!

Simon Winter dădu din cap. Știa. Dacă nu este o dovadă că e vorba de răpire, nu sînt urme de sînge sau orice alt semn evident, poliția își limitează cercetările la a transmite un mesaj tuturor secțiilor prin care anunță că persoana a dispărut sau, cel mult, transmite o fotografie la ziar.

– Spuneți-mi, ar putea fi o altă explicație pentru această dispariție?

– Ca de pildă?

– Frica... Poate că s-a dus să-și viziteze rudele...

– Fără să ne spună?

Părea cam greu de crezut.

– A avut vreodată pierderi de memorie? Amnezie?

Rabi scutură din cap enervat.

– Nu sîntem senili! Și nici unul dintre noi, slavă Domnului, nu suferă de demență senilă! Dacă Irving a dispărut, nu este decît o singură explicație!

Simon se concentrează. Toți bătrînii au tabieturi, unii chiar exagerează, ca Irving Silver. Ca și Sophie Millstein. Ca și Herman Stein. Și-au construit un stil de viață avînd ca repere aceste tabieturi, care le dau siguranță – o întîlnire, un program, o vizită, o mîncare anumită, medicamentele de luat – toate acestea îi feresc de spontaneitatea pe care o are moartea, sau așa își închipuie ei, cel puțin.

Dar cine este mai vulnerabil decît un bătrîn cu tabieturi? se gîndi Simon. Dădu din cap ca un cunoscător.

– Dar chiar dacă ar fi Umbra, Sophie a fost atacată acasă la ea, Herman Stein a murit la el în casă. Deci stilul lui de a acționa e clar...

Acum era rîndul rabinului să-l întrerupă cu o mișcare a capului, exasperat:

– Tot nu înțelegi, domnule Winter? Umbra are formă? Are conținut? Nu este ceva care se schimbă mereu, cu fiecare mișcare a soarelui sau a lunii? De asta este atît de înspăimîntător, domnule Winter. Atunci, în Berlin... Dacă am fi știut că îi place să meargă cu tramvaiul, ei bine, am fi evitat tramvaiele. Dacă am fi știut pe ce străzi trece sau cu ce metrou merge... Dacă am fi știut în ce parc se plimbă... Dar nimeni nu știa. De fiecare dată era altfel. De ce s-ar comporta diferit acum? Dacă pe Sophie și pe bietul Stein i-a ucis în locuințele lor, atunci își va schimba „forma“, stilul, și va găsi un alt loc, adică acolo unde zace acum Irving Silver. Sînt sigur!

Aceste cuvinte despică ră, parcă, aerul umed și liniștea străzii. O clipă, rabi rămase tăcut, apoi adăugă încrîncenat:

– Ar fi trebuit să lupte. Să lupte din greu. Ar fi trebuit să muște și să zgîrie, să facă orice ca să se salveze. Irving era un om rezistent. Un tip dur. Făcea zilnic mișcare, se plimba, ridica greutate și înota în ocean în zilele călduroase. Avea încă brațe puternice și ar fi trebuit să lupte ca un tigru, pentru că Irving iubea viața.

– Nu e nici un semn că ar fi fost vreo luptă.

– Am văzut și eu asta. Înseamnă că Umbra l-a luat de pe stradă.

– Ar fi fost cam greu. Zona asta e aglomerată cea mai mare parte din zi. Priviți terasa! De obicei sînt zeci de oameni aici care stau și se uită...

– Ar fi greu pentru un criminal oarecare, da, domnule polițist, aveți dreptate, zise rabi răbdător, dar nu trebuie să uitați un

lucru: el asta a făcut ani în șir. Încet, pe nesimțite, venea și-ți lua viața. Spuneți-mi, nu vi s-a întâmplat să simțiți că vă alunecă mîna în care țineți aparatul de ras și, cînd vă uitați în oglindă, să vedeți că v-ați tăiat? Că pe bărbie vă curge sînge? Dar ați simțit durerea tăieturii? Nu, cred că nu. Așa este și el, *Der Schattenmann*.

Frieda Kroner aprobă din cap, apoi mormăi ceva și, în sfîrșit, rosti cu un geamăt plin de furie:

– Trebuie să-l găsim! Trebuie să-l găsim azi, mîine sau săptămîna asta sau cealaltă, dar trebuie să-l găsim. Altminteri, o să ne găsească el. Trebuie să ne împotrivim!

– Chiar și unei „Umbre“! adăugă rabinul.

Simon clătină din cap și își zise: „Omul ăsta e deosebit de ceilalți“. Simți cum gîndurile îi aleargă în jurul acestei idei, întorcînd-o pe toate fețele.

– Ce-ați spus ultima dată cînd ne-am întîlnit, doamnă Kroner? Că este unul de-ai voștri?

– Așa este. Este și el un supraviețuitor.

– Atunci, de-aici o să încep. Și voi doi la fel. Trebuie să dăm de el undeva, într-o sinagogă, la Centrul Holocaustului, la întîlnirile comunității evreiești, căci era cu domnul Stein, era în preajma lui. Trebuie să existe nume, liste cu nume. Liste cu organizații, congregații. De aici vom începe să căutăm.

– Da, da, înțeleg, rosti rabi. Și pot să iau legătura și cu alți rabini.

– Bun. Eliminați-i pe cei care au sub șazece de ani...

– Trebuie să fie mai bătrîn. Să zicem, pe toți cei sub șazece și cinci de ani? Sau șazece și opt?

– Da. Dar noi sîntem bătrîni și știm că sînt oameni care nu arată la fel la o anumită vîrstă. Unii par mai tineri, alții mai bătrîni decît sînt în realitate. Cred că, pentru a săvîrși două crime – poate trei – trebuie să ai forță, deci Umbra s-ar putea să arate mai tînăr decît este. Să nu uităm asta!

Rabinul fu de acod.

– Ca omul care a fost judecat în Israel. A scris din nou astăzi în ziare despre el.

Simon avu pe dată imaginea unui individ acuzat că a fost gardian într-un lagăr de concentrare. Fusese dat la televizor seara, iar ziua apărea în ziare. Era o huidumă de om, solid, cu umeri largi și brațe noduroase ca trunchiul unui copac. Era chel și avea ceva primitiv în el, care te neliniștea. Îl flancau doi polițiști; era îmbrăcat în zeghe, deși nu se comporta deloc ca un prizonier.

– L-ați văzut pe omul ăsta, „Ivan cel Groaznic?” întrebă rabinul, și Winter făcu semn că da.

– Vă puteți da seama, nu-i așa, că omul ăsta n-a fost nicio-dată doborât, pus la pământ? N-a fost niciodată bătut, n-a murit de foame? Ceea ce nu s-ar putea spune și despre noi, nu?

– Nu înțeleg, unde vreți să ajungeți?

– Nu este faptul că supraviețuitorii sînt mai puțini... Nu știu cum să vă spun, dar gîndiți-vă la următorul lucru: un adevărat supraviețuitor are un semn, așa cum am și eu numărul din lagăr.

Își ridică brațul și trase mîneca hainei negre pe care o purta.

– Vedeți că a pălit cu timpul? Dar este tot acolo, nu-i așa? Și toți sîntem la fel. Avem acest semn. S-a estompat de-a lungul anilor, dar n-a dispărut și nu va dispărea niciodată. Îl puteți vedea în silueta gîrbovită sau în privirile noastre.

– Ce vreți să spuneți?

– Că acest om, *Der Schattenmann*, poate spune un lucru, dar nu poartă semnul adevărului. Și, dacă ne uităm cu atenție, o să fim în stare să-l descoperim.

– Așa e, zise doamna Kroner pe un ton hotărît.

Se lăsă liniștea, apoi femeia continuă, cu ceva din atitudinea eficientă a unei secretare:

– Eu știu unde se ducea Irving și ce făcea. Știu că mergea la clubul de bridge, la discuții în grup... Pot să fac rost de listele cu numele...

– Excelent! Și adresele, și descrierile fizice, dacă se poate. Nu omiteți nici un detaliu! Orice amănunt ne poate fi de folos.

– Ce înțelegeți prin „detaliu”? întrebă ea.

– Doar a fost în Berlin odinioară. Oare vorbește cu accent, ca și dumneavoastră, doamnă Kroner? Este o posibilitate. Dar nu e obligatoriu.

– Da, da, e logic. Înțeleg, dar noi cum ne vom proteja între timp?

– Vă schimbați obiceiurile. Dacă ani de zile ați mers la supermarket la ora trei după-amiaza, în fiecare miercuri, schimbați-vă programul și mergeți la opt dimineața, de pildă. Începeți să vă schimbați traseul. Vreți să vă duceți la plimbare, pe faleză, foarte bine, dar luați-o într-o direcție opusă locului în care vreți să mergeți. Dacă ieșiți într-o vizită, întâi sunați. Ca să se știe că veniți. Dacă pînă acum mergeați cu autobuzul, luați taxiul. Găsiți pe cineva care să vă însoțească. Mergeți întotdeauna cu un grup. Călătoriți la întâmplare. Ca într-un fel de zig-zag. Opriti-vă în fața vitrinelor și stați cîteva secunde, urmărindu-i pe oamenii din spatele dumneavoastră. Întoarceți-vă brusc și cercetați cu atenție strada, în spate. Fiți vigilenți!

– E bine așa, zise rabinul.

– Poate că o să încerce să vină la dumneavoastră într-un mod familiar, obișnuit, poate deghizat în poștaş, sau în orice furnizor. Să nu aveți încredere în nimeni. Chiar dacă ați mers la același magazin ani de zile, chiar dacă v-ați luat prînzul în același loc ani de zile, acum trebuie să vă schimbați obiceiul. Și să nu mai aveți încredere în băiatul de la prăvălie, chiar dacă-l știți de cînd v-ați mutat aici. Țineți minte: nimic nu e sigur. Orice poate ascunde o „umbră“.

Frieda Kroner miji ochii, concentrîndu-se.

– Și asta ne va ține în viață?

– S-ar putea. Nu există garanții. Și dacă ați avea o armă, tot n-ar fi o garanție. Nici un bull-terrier n-ar fi...

– Și nici poliția, completă doamna Kroner cu amărăciune.

– Așa e. Poliția rezolvă crimele care au avut loc. Rareori reușește să prevină vreuna.

Rabinul îl întrerupse:

– Am putea pleca. Oare e bine să plecăm din oraș?

– Pentru totdeauna?

– Nu. Casa mea e aici.

– Atunci mi se pare mai înțelept s-o apărați.

– Da. Dacă am fi gândit așa și acum cincizeci, șaiszeci de ani... Nu, să nu ne mai gândim la aceste lucruri! Să ne gândim ce să facem ca să rămânem în viață acum. Astăzi. În seara asta. Mîine.

Winter ezită înainte de a continua, scrutînd chipul rabinului, contemplînd fiecare linie, fiecare cută ce păstra încă amintirea răului de odinioară, ridurile de la ochi, fruntea brăzdată, colțurile zbîrcite ale gurii...

– Și mai este ceva, adăugă Simon încet.

Văzu în ochii rabinului că bătrînul se desprindea de trecut și revenea în prezent cu neliniște și nervozitate.

– Ce anume?

– Să presupunem, zise Winter calm, că *el* știe cine sînteți și unde locuiți. Și să mai presupunem că este destul de sigur pe el, pentru că nu crede că este căutat. Să presupunem că își planuiește noul atac chiar acum.

Frieda Kroner oftă. Rabi se dădu, deodată, cu un pas înapoi.

– Așa credeți, domnule Winter? întrebă el cu panică în voce.

– Nu știu sigur, dar cred că trebuie să ne gândim la tot ce-i mai rău.

– Dar cum? întrebă doamna Kroner.

– Poate că Irving Silver i-a spus.

– Nu. Nu cred așa ceva. Oricît l-ar fi chinuit. Nu.

Winter dădu din cap.

– Poate că aveți dreptate. Dar tocmai mi-am adus aminte de ceva.

– Despre ce-i vorba?

Amintirea îl făcu să se simtă neajutorat și ridicol. Se întrebă, o clipă, cum ar fi stat lucrurile dacă și-ar fi adus aminte de asta cu câteva zile în urmă, când stătea de vorbă cu Irving Silver. Se revăzu stînd lîngă polițistul acela negru și printre ceilalți membri ai echipei de la criminalistică în timp ce culegeau probe de la locul crimei, din locuința Sophiei Millstein. Se văzu arătînd spre măsuta de telefon și-și aminti ceea ce îi spusese tînărul detectiv.

– Agenda Sophiei Millstein lipsea în seara în care a fost ucisă.

– Poftim?!

– Agenda ei cu numere de telefon. Nu era la locul obișnuit. Dispăruse.

– Credeți că *Der Schattenmann*...

– Dacă a văzut-o, probabil că a înhățat-o. Și numerele dumneavoastră, ale amîndurora, erau în agendă.

– Dar noi nu știm... începu rabi, apoi se opri brusc.

Se răsuci pe călcîie, cu un zîmbet ușor pe buze.

– Este ca un joc de șah, nu-i așa, domnule polițist?

– Într-un fel, da.

– A făcut niște mutări. Controlează acum tabla de șah. E ca și cum n-am fi în stare să vedem piesele mișcîndu-se de pe un pătrat pe altul. Dar acum, probabil că este rîndul nostru. Sîntem trei și mai avem niște ași în mîneacă, nu-i așa?

– Cred că da, zise Winter.

– Mie nu mi-e frică, îi spuse brusc rabinul Friedei Kroner. Orice s-ar întîmpla, nu-mi mai poate fi frică. Și cred că nici lui Irving nu i-a fost cînd a venit Umbra la el. Și cred că nici ție nu îți va mai fi. Oare n-am văzut noi tot ce poate scormi mintea omenească mai rău? Există teroare mai mare decît cea de la Auschwitz?

Ciudat, dar Frieda zîmbi.

– Am trecut și prin asta...

– Deci putem face față și acestei noi amenințări.

Simon îl văzu pe bătrîn întinzîndu-se și bătînd-o ușurel pe mină, ca s-o liniștească. Se gîndi că ar fi trebuit să spună ceva, dar nu-i venea nici un cuvînt în minte. Nu scoase o vorbă, dar Simon știa că toți, chiar și el, începeau să se pregătească pentru următoarea mișcare.

Esther Weiss se lăsă pe spătarul scaunului de la biroul aflat în mica încăpere, la Centrul Holocaustului. Nu păru surprinsă să-l vadă.

– Mai aveți întrebări, domnule Winter?

– Da, replică el.

– Era de așteptat. Cînd cineva deschide capacul de la cutia Pandorei, multe întrebări se strecoară afară. Ce doriți să știți?

– Există vreun registru sau vreo listă cu supraviețuitorii holocaustului, un fel de catalog sau așa ceva, aici, la dumneavoastră?

Tînăra femeie ridică sprîncenele, apoi scutură din cap.

– O listă a supraviețuitorilor?

– Exact.

– Adică o înregistrare la un club sau apartenența la un anumit grup social?

Winter se gîndi puțin, apoi rosti:

– Da, deși îmi dau seama că sună ciudat...

– Ar fi groaznic, domnule Winter.

– Îmi pare rău, dar nu înțeleg...

Ea îl întrerupse repede:

– Domnule Winter, acești oameni au devenit victime ale holocaustului, *tocmai pentru că* erau puși pe liste. În registre, cataloage... erau distribuiți... Sînt cuvinte nevinovate care capătă un înțeles oribil cînd sînt legate de dări de seamă și de transport. Nu, domnule Winter, slavă Domnului, nu mai există așa ceva.

– Dar aici, la Centrul Holocaustului, și în alte muzee...

– Păstrăm numele persoanelor care au luat legătura cu noi, care continuă să comunice cu noi, le păstrăm cu atenție, cu discreție. Discreția este foarte importantă pentru acești oameni, domnule Winter. E greu de înțeles cum pot fi oamenii aceștia și unici, dar și obișnuiți, în același timp. Mulți dintre ei au o viață ca oricare alta, cu excepția anilor petrecuți în lagăr. Este, deci, normal ca noi să le protejăm aceste amintiri – chiar dacă ei le povestesc și altora. La fel se procedează și în Washington și în Los Angeles. Universitatea Yale păstrează videocasetele cu amintirile lor sub cheie. Dețin mai mult de două mii de casete.

– Cîți supraviețuitori ai holocaustului sînt în Miami Beach?

– În Miami?... Greu de spus. Cu cîțiva ani în urmă se presupunea că sînt cincisprezece mii de supraviețuitori în viață în sudul Floridei. De la Boca Raton și Fort Lauderdale pînă la South Beach. Dar îmbătrînesc și ei. Numărul se micșorează în fiecare lună. De aceea amintirile lor sînt atît de importante.

Îl privi cu înțelegere, totuși.

– Nu, nu avem liste, domnule Winter. Oamenii aceștia vin, pur și simplu, la noi.

Simon se gîndi o clipă, apoi încercă s-o abordeze altfel.

– Să spunem că eu caut pe cineva. Bun, mă duc la Biroul de Imigrări. Oare ei au înregistrate persoanele dintre anii '40 și '50...

Esther Weiss clătină din cap, luîndu-i orice speranță.

– Mă îndoiesc. Desigur, au registre cu numele celor care au intrat în SUA și au notat felul în care au făcut-o. Dar un catalog de sinteză?... Numai pentru supraviețuitorii holocaustului?... Nu. Pe urmă, erau atît de multe rute, nu numai către SUA, dar și pe teritoriul SUA, după ce au ajuns. Calătoreau peste tot, din Lower East Side la Skokie, Illinois, sau Detroit sau Los Angeles, și ajungeau, în sfîrșit, în Miami Beach. Dar acestea nu sînt călătorii oficiale. Sînt păstrate doar în memoria celor care le-au făcut.

– Dar trebuie, totuși, să fie...

– Trebuie ce? În Israel s-a încercat doar să se strângă numele celor uciși în holocaust. S-a ajuns la trei milioane și ceva, aproape trei milioane și jumătate. Nu, domnule Winter, nu există liste. Doar confuzie și amintiri de coșmar.

Se opri, văzînd consternarea de pe chipul lui.

– Există o întrebare, dar nu vreți s-o puneți. Știți ceva, dar nu vreți să spuneți. Vreți să vă ajut, dar nu-mi spuneți de ce.

Simon se foi pe scaun. Era neliniștit. Se dojeni pentru că fusese în stare să creadă că holocaustul e ceva asemănător unui „Departament al Vehiculelor cu Motor“, cu nume, adrese, numere de telefon și fotografii recente. Se uită la Esther, care îl privea și ea, așteptînd. Nu era stilul lui să dea prea multe informații. Rămase tăcut o vreme, în timp ce tînăra femeie răsfoia niște dosare de pe birou.

– Cînd am intrat aici, înainte de... începu el încet.

– După moartea Sophiei Millstein, continuă ea în locul lui Simon.

Acesta aprobă din cap.

– Vă amintiți că mă interesa un om pe care Sophie îl cunoștea drept *Der Schattenmann*.

– Bineînțeles. Era „hăitaș“. Și ați vorbit și cu alți berlinezi. Da, îmi aduc aminte.

– Mi-e teamă că acest om, Umbra, este aici, în Miami Beach.

Esther Weiss deschise gura ca pentru a spune ceva, apoi se opri. Păru să respire cu greu înainte de a vorbi:

– Aici?!

Întrebarea suna șovăitor, iar Esther pălise.

– Cred că da.

Șovăiala se simți mai mult în cuvintele femeii:

– Dar asta ar fi...

Scutură din cap.

– Ar fi incredibil... Oribil... Nu pot să cred!

– Și eu cred că a ucis din nou, domnișoară Weiss. Cred că îi vinează pe supraviețuitori. Cred că el a vînat-o pe Sophie Millstein... și pe Herman Stein...

– L-am cunoscut pe domnul Stein.

– Și s-ar putea să fi urmărit pe încă cineva. Pe Irving Silver. Esther negă cu un gest.

– Nu, Irving Silver a fost aici. Acum două săptămîni. Și-a povestit și el amintirile în fața camerei de filmat.

Se întinse spre telefon, de parcă ar fi vrut să-și dovedească ceva.

– A dispărut.

– Ați anunțat poliția?

– Eu nu. Au făcut-o alții.

– Și ei ce-au spus?

Simon ridică din umeri.

– Dacă nu e nici o dovadă că a avut loc o crimă...

– Dar Umbra? Să fie aici?... Cine ar trebui să...

– Să ce, domnișoară Weiss? Să investigheze? Da, cineva trebuie s-o facă. Dar cine, poliția? Sau Ministerul de Justiție? Sau Tribunalul Suprem?

– Da, da. La Ministerul de Justiție s-au ordonat anchete speciale. Au găsit naziști care...

– Acest om intră în categoria criminalilor de război? Ar fi mai ușor.

Esther tresări.

– Bineînțeles că da, zise ea iute.

– Sînteți sigură?

– Doar a fost un colaboraționist. I-a ajutat. Fără el...

Îl privi fix pe Simon.

– Trebuie să fie considerat un criminal de război.

– Oare?...

Femeia oftă ușor.

– Cred că vă înțeleg. Unde s-ar putea găsi ceva despre el? O dovadă a existenței lui?

– Cred că cei care ar fi putut constitui o dovadă au murit. Aproape toți.

– Înțeleg, rosti Esther clătinînd din cap.

Se lăsă pe spătarul scaunului și își trecu o mînă pe frunte. Se răsuci spre fereastră, apoi se întoarse iar spre Simon, privindu-l drept în ochi.

– Ce se întîmplă, domnule Winter? Vă rog, spuneți-mi ce se întîmplă?

Dar la o asemenea întrebare, Simon n-avea încă răspuns.

Bătrînul polițist părăsi Centrul Holocaustului cu promisiunea unui ajutor și cu numele a doisprezece studenți care se specializau în problema supraviețuitorilor holocaustului. Cei mai mulți dintre ei erau sociologi sau profesori universitari. Unii țineau legătura cu bine cunoscute organizații evreiești. Cîțiva erau independenți, scriseseră diverse cărți despre holocaust. Problema era, își zise Simon privind lista, cu mîna pe telefon, că toate aceste persoane îi puteau spune foarte multe despre trecut, pe cînd el căuta să afle ceva despre prezent și să prevină ceva în viitor. Se uită pe listă și încercă la trei dintre persoanele trecute acolo, care trăiau în sudul Floridei.

O secretară de la Departamentul pentru Studii Europene de la Universitatea din Miami notă numele lui și telefonul, dar păru sceptică la ideea ca un profesor să sune un polițist pensionar, pentru un scop destul de ambiguu. Al doilea era scriitor, locuia în Plantation¹ și lucra la o carte despre contribuția Guvernului de la Vichy la trimiterea cîtorva mii de evrei francezi în Germania, în lagăre.

¹ Oraș în sudul Floridei (n.tr.).

– Pot să vă dau date despre sudul Franței, îi spusese el cu părere de rău lui Simon, dar despre Berlin nu știu nimic.

Omul adăugase după o scurtă ezitare:

– Desigur, pot să vă spun câte ceva despre felul în care mureau. Mureau cu sutele, cu miile, uciderea lor era ceva la fel de obișnuit ca răsăritul sau apusul soarelui. Crima făcea parte din program, era rutină. Vă interesează așa ceva, domnule Winter?

Simon încheiase convorbirea, înțelegînd că avea nevoie de altceva, ceva unic, o informație, o conexiune, ceva care să-l scoată din beznă amintirilor și, printr-un detaliu, să-l aducă în preajma „Umbrei”. „Trebuie să fie o punte de legătură între trecut și prezent, își zise el. Ceva fizic, ceva palpabil.”

Dar nu vedea nici un indiciu. Izbi cu pumnul în masă. Simțea că nu mai are răbdare.

Oftînd, formă cel de-al treilea număr. Aproape trînti receptorul cînd auzi vocea unei telefoniste care îl informă că numărul s-a schimbat. Își notă noul număr și sună. Era gata să închidă cînd văzu că nici la al cincilea apel nu i se răspunde, dar auzi, la al șaptelea, un „Alo!” morocănos.

– Domnul Rosen? L. Rosen?

Omul șovăi, apoi răspunse:

– Louis Rosen. Cu cine vorbesc? Dacă sînteți interesat de subscripții, donații sau sînteți agent de asigurări, lăsați-o baltă!

Tonul fusese tranșant.

– Nici una din astea, replică Winter.

Se prezentă repede și explică:

– Am numărul dumneavoastră de la Centrul Holocaustului.

Celălalt nu răspunse imediat. După o vreme rosti:

– Dar numerele trebuie să fie confidențiale.

– Da, sînt, dar e vorba de ceva neobișnuit.

– Neobișnuit? Ce ar putea fi atît de neobișnuit încît personalul de acolo să încalce regula confidențialității?

Vocea nu se împlînzii, dar se simțea în ea curiozitatea.

– Am motive să cred că un om care a fost „hăitaș“ în Berlin trăiește acum în sudul Floridei.

Rosen ezită. Multă vreme domni tăcerea, înainte ca omul de la capătul firului să replice pe un ton ferm, rece, totuși ușor emoționat:

– E ciudat. „Hăitaș“? Foarte puțini dintre ei au supraviețuit. Unii au fost gardieni în lagăre. Dacă l-ați putea găsi, ar fi într-adevăr interesant. Dar sînt atîtea semne de întrebare.

– Adică?

– Păi, toate întrebările care încep cu „de ce“, domnule Winter.

– Și care credeți că ar fi răspunsul?

– N-aș putea decît să fac presupuneri. Zona mea de studiu este Polonia. Mai exact, ghetoul din Varșovia.

– Ați avut familie?

– Desigur.

– Înțeleg.

– Dar asta este altă poveste, nu-i așa, domnule Winter?

– Da. Dar ați putea să-mi dați o sugestie cam ce fel de om ar trebui să caut?

Rosen păru că se gîndește o secundă, apoi rosti:

– Este o întrebare extraordinară, domnule Winter! Ce fel de om?... Chiar vreți să deschideți această... „ușă“?

– Trebuie să aflu. Trebuie să mă agăț de ceva.

– Da, este marele „Cum“ care stă la baza tuturor aspectelor holocaustului, continuă Rosen cu o voce mai joasă. E doar cu un pas mai aproape de suprafață decît marele „De ce“.

– Cred că e o direcție bună să încep prin a înțelege, replică Simon.

– Nimeni n-a înțeles și nu va înțelege vreodată cu adevărat. Dacă n-a fost acolo. Este vorba de zeci de mii de oameni. De o cruzime nu neapărat neobișnuită, dar de un rău imens.

Simon rămase tăcut. Îl simțea pe celălalt cum își căuta cuvintele.

– Deci, vreți să aflați mai multe despre „hăitaș”? Nu este un fanatic. Nu este un nazist. Este, mai degrabă, ceea ce cărțile descriu ca fiind un criminal psihopat. Fără remușcări. Neîndurător. Nu credeți că întâi și-ar găsi o scuză spunând că tot ceea ce a făcut a fost pentru a-și salva familia?

– Da, ar fi logic să spună așa.

– Dar nu-i adevărat. Cei mai mulți dintre ei n-au salvat pe nimeni, nici măcar pe ei înșiși. Doar cei foarte inteligenți au reușit, cred. Trebuie să fie dintr-un aluat special ca să supraviețuiască, nu-i așa? Ciudat destin!

– Da.

– Deci, chiar în clipa asta știți că aveți de-a face cu o adevărată plasă de minciuni, nu-i așa, domnule Winter? O persoană care nu se poate amăgi, pentru că numai cineva care a văzut cu ochii lui ceea ce s-a întâmplat ar putea lua toate măsurile pentru a rămâne în viață. Dar este cineva obișnuit cu denaturările. Cineva căruia îi e dragă înșelătoria. Nu-i de ajuns, însă, nu-i așa?

– Vă ascult.

– Ar trebui să mai fie ceva dincolo de o simplă promptitudine, de o simplă eficiență în acțiune... Ferocitatea. O dorință încrâncenată de a trăi. „Hăitașul” trebuie să fie o persoană căreia niciodată nu i s-ar părea că există cât de cât posibilitatea ca o altă viață să fie mai prețioasă decât a lui. Sau, poate, persoana pe care o căutați ar fi, de asemenea, megalomană. Poate e un om care crede că înfăptuiește lucruri mărețe. Deci nu poate fi vorba despre un prost. Nici despre o matahală de gardian din lagăr, un idiot. Și nici cine știe ce funcționar SS cu mentalitate de contabil care se îngrijește doar ca totul să meargă conform planificării. Pentru ca un „hăitaș” să supraviețuiască este nevoie de geniu. De imaginație. Nu credeți?

– Ba da. Dar cum să găsesc o asemenea persoană? Aici, printre supraviețuitori?

Rosen tăcu o vreme, apoi rîse:

– Oh, ar fi imposibil, domnule Winter! Ar însemna să cauți acul în carul cu fin. Printre mii de oameni, în mod sigur unul nu e ceea ce pretinde. Și totuși este un expert. El știe tot atât cât și supraviețuitorii. Și el are acele amintiri terifiante, pentru că a participat la ele. Are și el aceleași coșmaruri, dar nu se trezește în mijlocul nopții strigînd numele vreunei rude care a sfîrșit în camera de gazare. Vedeți, domnule Winter, ar fi o personalitate rămasă intactă, ar fi el însuși cu adevărat. O personalitate negativă, totuși. Înăuntrul lui este îngrozitor de multă ură... Ar fi fascinant să-l întîlniți! Fascinant!

– Trebuie să-l găsesc.

– Oare este un „el“? Erau și femei printre „hăitași“. Aveți un indiciu despre nume?

– Nu, doar o poreclă din timpul războiului: *Der Schattenmann*. Numele nu păru să-l tulbure pe celălalt.

– Și credeți că este aici?

– Da.

Rosen spuse cu o voce indiferentă:

– Și vreți să-l găsiți neapărat? De ce?

– Cred că a ucis pe cineva.

– Ah, e interesant! Pe cine?

– Pe cineva care l-a recunoscut.

– Da, e perfect logic. Dar ce legătură aveți dumneavoastră cu asta?

– Victima era vecina mea.

– Da, este logic din nou. Deci, răzbunare?

– Nu, vreau să-l opresc.

La celălalt capăt se lăsă iarăși liniștea și, pentru o clipă, Winter crezu că ar trebui să spună el ceva, totuși tăcu. În cele din urmă, omul zise încet, aproape tăios:

– Nu cred că-l veți putea găsi.

– De ce?

– Pentru că este, probabil, un artist al crimei. Al tuturor tipurilor de crimă – e un artist al morții.

– Și eu sînt.

– Și Timpul este... Și Timpul are mai multe șanse decît dumneavoastră.

Simon Winter se ridică de la masă și se duse la fereastră. Lumina soarelui de amiază umplea curtea din Sunshine Arms. Îngerașul cu trompetă părea absurd de fericit, scaldat în căldura zilei pe sfîrșite, înainte ca umezeala nopții să cuprindă orașul. Pentru prima dată de cînd Sophie Millstein bătuse la ușa lui, Simon simți gustul înfrîngerii. Toate gîndurile îl duceau într-un singur punct: moarte și neputință. Își ridică mîna și și-o trecu peste frunte, frecîndu-se tare, pînă cînd pielea se înroși. „Asta o să mă omoare, își zise el. O să mor din cauza neputinței și a zădărniceii.“ Acest gînd îl făcu să zîmbească autoironic, căci își dădu seama că era în aceeași stare ca atunci cînd Sophie îl căutase.

Se hotărî să facă o plimbare ca să vadă dacă nu-i va veni vreo idee pentru o nouă direcție în cercetările lui, așa că se întoarse, își luă vechea șapcă de baseball și apucă mînerul ușii ca s-o deschidă, cînd sună telefonul. Se opri, întrebîndu-se dacă ar trebui să lase robotul să preia mesajul, apoi își zise că ar fi o greșeală și străbătu repede camera, ridicînd receptorul exact în clipa în care robotul era gata să înregistreze.

– Alo, sînt aici, spuneți! rosit el, iar vorbele se suprapuseră peste propria lui voce înregistrată pe bandă.

– Domnul Winter?

Era Frieda Kroner.

– Da, doamnă Kroner, ce s-a întîmplat?

– Irving...

Vorbele ei cădeau grele ca pietrele.

– La stația de salvamar de la South Point. Ultima înainte de chei. Veniți acolo!

Văzu trei mașini de poliție parcate pe fișia nisipoasă, imediat lângă intrarea pe plajă. Mai departe era un mic parc, cu alei serpuitoare. Parcul avea vreo șase pajiști pentru picnic și câteva leagăne și balansoare. În week-end-uri era aglomerat; multe dintre familiile de imigranți care se adunaseră în acest capăt din South Beach, în locuințele lor mici și joase, foloseau parcul pentru petreceri. Era frecventat și de cei fără adăpost, pentru că noaptea nu treceau patrule ale poliției, și de fotografi care făceau coperte pentru reviste, deoarece se învecina cu Government Cut – canalul folosit de vasele de croazieră care ieșeau în largul oceanului. Uneori vedeai câte o scenetă – un amărît ale cărui haine, ca și speranțele, erau în zdrențe, ce urmărea înfometat cum se frigeau pui și banane, sau o alta, cu copii care se jucau nu departe de locul unde un fotomodel în rochie de seară, cu bijuterii de milioane de dolari, se dichisea și se tot fiția în fața operatorului care filma.

De pe chei, se vedea, în față, oceanul, iar în spate se înălța orașul. Dincolo de Government Cut era Fisher Island, cu care se făcea legătura prin feriboturi; era un complex rezidențial pentru cei foarte bogați, grotesc de bogați. Pe chei se aflau mulți pescari, deși plaja era mai puțin aglomerată decât altele din South Point. Datorită faptului că South Point se afla la capătul lui Miami Beach, apele de aici erau mereu involburate și apăreau curenți de fund foarte periculoși. Totuși, unora dintre cei care practicau surfurile le plăcea zona. De obicei, turiștii erau avertizați să urce o milă mai sus de locul unde începea nisipul. Mai era și o faleză care ducea pe chei. Odată ajuns pe ea, bătrînul zări imediat stația de salvamar la capătul plajei.

Simon văzu vreo șase ofițeri de poliție în uniforme lor albastre mergînd de colo-colo pe lângă căsuța de la salvamar

vopsită în verde palid. În aceeași clipă, îi observă pe Frieda Kroner și pe rabi Rubinstein, care stăteau deoparte, la câțiva metri, urmărindu-i pe polițiștii ce păreau derutați. Era un singur criminalist de la laborator, în costum și cravată, în ciuda căldurii – se tot apleca deasupra nisipului, deși Simon nu-și putea da seama ce se afla acolo. Zări încă un bărbat, și el în costum, aplecat de asemenea. Stătea cu spatele la Simon, deci tot nu se putea desluși ceva.

Winter se grăbi spre salvamar; încălțăminteia lui sport scotea un sunet înfundat pe aleea pavată cu lemn ce ducea pînă acolo. Semăna cu un tropot de cal.

Rabi se întoarse spre el cînd îl zări venind, dar Frieda Kroner nu-și lua ochii de la polițiști.

– Domnule Winter, spuse rabi încet, vă mulțumesc că ați venit.

– Ce s-a întîmplat?

– Ne-a chemat poliția. De fapt, pe Frieda au sunat-o.

– L-au găsit pe domnul Silver?

– Nu, răspunse Frieda privindu-i în continuare pe polițiști, i-au găsit doar hainele.

– Cum?!

Rabi dădu din cap.

– Au sunat-o polițiștii... Se pare că un puști, un adolescent, a încercat să folosească o carte de credit la un magazin și vînzătoarea de la raionul de jocuri video s-a gîndit că tînărul, al cărui nume era Ramón sau José... sau Eduardo, nu prea aduce cu Irving, așa că a chemat poliția. Și puștiul ba spunea una, ba alta, în fine, se încurca în minciuni, pînă cînd, luat un pic mai tare, a zis adevărul: a găsit, de fapt, un portofel în care era și cartea de credit. Nu l-au crezut, dar el o ținea tot așa, și-atunci poliția l-a adus aici și băiatul le-a arătat.

– Ce le-a arătat?

– Hainele lui Irving. Chiar pe plajă, ca și cum le-ar fi lăsat el însuși acolo.

– Și portofelul?

– Era deasupra.

Simon clătină din cap.

– Aici l-a ucis, rosti încet Frieda Kroner.

Bătrînul polițist trase adînc aer în piept. „*Nu cred*“, își zise el. Apoi se îndepărtă de rabin și de doamna Kroner și începu să se plimbe încolo și înapoi pe nisip. Cu fiecare pas, simțea cum îi crește furia, era copleșit de mînie, căci din nou se lovea de incompetență și prostie. Și, cu fiecare pas, încerca, în același timp, să se calmeze, ca să poată fi lucid, pentru că, își dădu el seama, aici este precis un indiciu, este ceva, și știa că nervii nu fac decît să-l orbească.

Doi dintre polițiștii în uniformă se desprinseseră de grup și veniră spre el.

– Accesul interzis, bătrînelule! zise unul dintre ei cu aroganța tinereții.

– Cine anchetează cazul? întrebă tăios Winter.

– Un polițist, evident. Dar tu cine ești? replică pe același ton celălalt.

Simon vru să se repeadă la tînăr și să-l împingă într-o parte, dar ezită, și în clipa aceea auzi o voce care-i păru cunoscută:

– Eu anchetez cazul, domnule Winter.

Acesta privi peste umărul ofițerului din patrulă și-l zări pe Walter Robinson ridicîndu-se încet de pe nisipul gălbui. Robinson îi făcu un semn polițistului mai tînăr.

– Lasă-l să vină aici!

Simon pași pe nisip. Robinson nu-i întinse mîna, dar spuse:

– M-am gîndit eu că o să veniți aici. Oricum v-aș fi chemat.

– De ce? întrebă Winter.

Detectivul nu-i răspunse, în schimb îl întrebă:

– Îl cunoașteți pe domnul Silver?

– Da.

– Și pe Sophie Millstein...

– După cum știți, domnule polițist.

Robinson îl luă pe Simon de braț și-l duse acolo unde fotograful de la laborator făcea poze.

Omul ridică privirile spre Robinson.

– Haide, Walt, lasă-mă să bag chestiile astea într-o pungă de plastic și să ne întoarcem la treabă!

Robinson făcu semn că nu.

– Ei, domnule Winter, zise Robinson încet, ați fost polițist pe vremuri. Ce părere aveți?

Expertul fotograf auzi fără să vrea și-l întrerupse:

– Haide, Walt, doar e clar, nu? Bătrînul a vrut să sfîrșească o dată cu toate și-atunci vine aici, noaptea, cînd nu e nimeni prin preajmă, își scoate frumușel hainele, le împăturește conștiincios și se duce în ocean. Peste vreo două zile o să apară și cadavrul la cîteva mile mai sus, unde îl vor duce curenții ăștia nenorociți. Ar trebui să anunțăm paza de coastă să fie atenți.

Robinson îl privi fix pe fotograf.

– Asta e părerea ta. Pe mine mă interesează ce zice domnul Winter, aici de față.

Winter cercetă atent plaja. Văzu hainele lui Irving Silver, împăturite așa cum spusese fotograful, ca ale unui om grijuliu care se pregătește să moară.

– Portofelul era deasupra lor?

– Da.

– Și pe nisip?

– Nimic.

– Nici un bilețel?

– Nu.

– Ați examinat și hainele?

– Da, nu era nimic neobișnuit la ele.

Winter îngenunche lângă haine.

– Pot să mă uit?

Robinson se lăsă pe vine lângă el. Avea în mână o pungă de plastic.

– Dați-i drumul! îl îndemnă el.

Era o pălărie de paie, cu calotă plată și boruri întoarse. Simon o ridică și o răsuci pe toate părțile. Văzu inițialele *I.S.* pe banda din interior. I le arată lui Robinson, apoi băgă pălăria în punga de plastic în care se strîngeau probele. Luă pe urmă cămașa înflorată, din material supraelastic. Florile erau colorate în verde și albastru, și niște frunze, ca cele de viță, se încolăceau printre ele, formînd tot felul de arabescuri. Începu să examineze atent țesătura, s-o pipăie, pînă cînd ajunse la guler și acolo se opri. Simți că inima începe să-i bată mai tare și, pentru o clipă, parcă îl luă amețeala.

– Iată! zise el încet, aproape în șoaptă.

Robinson se aplecă și atinse materialul acolo unde îi arăta Simon. Ridică apoi cămașa și o ținu în lumina palidă, cercetînd-o și el.

Tînărul polițist dădu din cap, aprobator, scoțînd un oftat, mai mult un șuier.

– Poate... Cred că aveți dreptate.

Winter se ridică și privi oceanul. Fiecare val părea să se înalțe și să înghită o fișie din noaptea care se lăsa cu repeziciune, aruncînd înapoi, pe țărm, întunericul.

– E sînge, zise Simon. E sîngele lui Irving Silver.

– Nu e mult, confirmă încet Robinson. S-ar putea să se fi tăiat cînd s-a bărbierit.

Apoi se întoarse spre expert.

– Luați hainele cu atenție.

Făcu un semn spre polițiștii din patrulă.

– Vreau să izolați zona. S-ar putea să fie crimă.

Simon tăcu o vreme, urmărind valurile oceanului, simțind cum briza piere treptat, lăsând căldura nopții de vară să ia totul în stăpânire.

– El nu e aici, rosti în șoaptă Simon.

– Cine nu e aici? întrebă Walter.

– Irving Silver.

Winter ridică o mână și o întinse spre ocean.

– Așa trebuie să pară... Că s-a înecat și a dispărut. Înghițit de ape... Dar nu e așa.

– Atunci unde e? întrebă Robinson.

– În altă parte. Undeva departe de acest loc. Probabil în Everglades.

– Un loc tocmai bun ca să faci să dispară un cadavru. Și a lăsat hainele aici ca să ne inducă în eroare?

– Exact.

Robinson fluieră ușor și privi și el înspre ocean.

– Deșteaptă chestie! Chiar că ne-ar fi înfundat cu totul!

Ezită, apoi adăugă:

– Cred că aveți dreptate.

Winter se întoarse și se uită la el.

– Ați spus că oricum m-ați fi chemat. De ce?

– Pentru că, replică Robinson, în ultima vreme, cazul a început să mă intrige.

ŞAISPREZECE

Manevre la limita legii

Espy Martinez se opri lângă o cabină telefonică aflată vizavi de oficiul asistentelor din Spitalul Jackson Memorial. Formă repede numărul de la secția omucideri din Miami. Pentru a treia oară în acea după-amiază era obligată să-i lase un mesaj lui Walter. Trînti receptorul cu o mișcare nervoasă, trase adînc aer în piept și se uită pe coridorul care ducea la camera lui Leroy Jefferson.

Se întrebă, preț de o clipă, dacă se apropia de adevăr sau dacă nu cumva era mai departe ca oricînd de el. Merse apoi pe culoar ascultînd sunetul puternic pe care-l scoteau tocurile sale cînd loveau cimentul acoperit cu linoleum. Din camerele pe lângă care trecea se auzea cineva plîngînd, dar nu-și putea da seama cine era. Hohotele păreau să țină ritmul cu pașii ei.

Paznicul de serviciu al închisorii, aflat lângă gardul cu sîrmă electrică, era un om în vîrstă. Espy îl știa din sălile de tribunal. Avea părul alb și des, brațe musculoase, tatuate de sus pînă jos. Acesta îi făcu un semn și îi aruncă un zîmbet strîmb cînd ea se apropie.

– Bună, Mike, zise Espy. Cred că ți-e mai ușor așa decît să-i tîrîi pe ticăloși între închisoare și tribunal.

– Păi, tot ce am eu de făcut pe-aici e să am grijă să nu mă pricopsesc cu vreo boală și să citesc ziarul.

– Vreo veste bună?

– Aici niciodată nu sînt vești bune.

– Te simți bine?

– Mda.

– Deci, n-ai probleme.

– Cam așa, domnișoară Martinez.

– Alter e aici?

– Acum două minute a venit. A intrat împreună cu doctorul.

Espy tocmai se pregătea să semneze într-un registru pus pe o masă, cînd gardianul îi șopti:

– Cred că bietul Leroy are necazuri astăzi, are dureri mari, știți? Toată ziua a stat cu degetul înfîpt în soneria aia și le-a chemat pe asistente. Cred că împușcătura dumneavoastră și faptul că nu poate să-și ia doza, știți, cred că astea, una peste alta, îl fac să fie nițel cam *încordat*, v-ați prins ce vreau să zic.

– Aha!

Gardianul rînji.

– Adică, eu cred că e cam „șubred“ azi... S-ar putea să scoațeti ceva de la el, dacă-l stoarceți nițel, înțelegeți, nu?

Espy Martinez reuși să zîmbească, în ciuda presimțirii pe care o avea că ea va fi cea „stoarsă“, nu Leroy Jefferson. Își duse degetul arătător la tîmplă, mimînd un salut către Mike. Gardienii din închisori, se gîndi ea, știau tot și aveau o capacitate extraordinară de a sesiza direcția din care bate vîntul.

În timp ce împingea ușa camerei de spital, auzi cum cineva vomită, apoi urmă o înjurătură spusă cu năduf:

– Rahat!

Își luă un aer dur, batjocoritor, autoritar și pași înăuntru. Se uită imediat la Jefferson, care avea piciorul imobilizat în ghips și care încerca să stea în capul oaselor în pat. Cînd Jefferson întoarse fața spre ea, Espy îi văzu o diră de sudoare pe frunte. Leroy își șterse gura cu dosul mîinii.

– Nu ți-e prea bine, nu-i așa, domnule Jefferson?

Individul se încruntă, apoi se aplecă și scuipă într-un lighean de lingă pat.

– Tirfa care m-a împușcat!

– E bine, spuse repede Alter, ridicîndu-se de pe scaunul pliant. Nu-i așa, doctore?

Lingă Jefferson stătea un doctor în halat alb. Aprobă din cap.

– Starea proastă este explicabilă.

– Explicabilă, rahat! izbucni Jefferson. Faceți-mi încă o injecție!

Doctorul se uită la ceas, apoi pe fișă și clătină din cap.

– Nu. Poate peste vreo oră și jumătate. Sau două ore.

O spusese pe un ton rece, fără să fie deloc tulburat.

Espy văzu pe chipul lui Jefferson un val de durere și o grimasă de greață. Acesta începu să se aplece peste pat, într-o parte, deasupra ligheanului, apoi reuși să se înfrîneze, lăsîndu-se pe spate, obosit, parcă, de efort.

– Cred că și mâțele mi le-am vărsat! șopti el.

Tubul transfuziei care îi era introdus în braț scoase un zgomot ușor.

Espy privi în jur, contemplînd mica încăpere aproape goală: pereți albi, o fereastră cu geamurile murdare la care erau puse gratii din oțel; din cauza lor, pînă și lumina soarelui, atît cît pătrundea în cameră, părea mînjită. Mai erau un pat de fier și o noptieră. Pe aceasta din urmă se aflau un pahar din hîrtie și o cană pentru apă, dintr-un plastic ieftin. Totul era sumbru, ca și celula care îl aștepta la o aruncătură de băț.

Alter îl privi enervat pe tînărul doctor, care puse fișa la loc, atîmînd-o de pat.

– Cred că i-ar prinde bine o injecție, rosti avocatul.

Doctorul se uită la el.

– Tu ești avocat, nu?

– Da.

– Atunci vezi-ți de legea aia nenorocită, spuse el încet.

Doctorul se uită pe urmă la Espy Martinez.

– Și cumnatul meu e polițist.

Arătă cu degetul spre Leroy Jefferson.

– E bine. Îl doare piciorul și are simptome de abțință. Așa că de asta îi e atât de rău. Probabil că, de câte ori face o mișcare spre lighean, e ca și cum i-ar băga cineva un cuțit în genunchi și i l-ar răsuci în rană. Dar n-o să moară din asta. Atîta că nu prea-l face fericit. Numai că meseria mea nu e să-l fac fericit. Eu trebuie să-l țin în viață.

Doctorul se strecură pe lângă Espy și ieși.

Jefferson strînse pumnii de durere.

– N-o să mai merg ca oamenii normali, din cauza ta, zise el. Espy dădu din cap.

– Mi se frînge inima, replică ea. Ți-am strigat să stai. Dar tu, nu, ba chiar ai încercat să mă împuști. Să te ia dracu'!

Jefferson se încruntă din nou și vru să zică ceva, dar Alter interveni:

– Nu de asta ne-am întîlnit acum toți trei!

– Așa e, rosti Espy. Ne-am întîlnit ca să vedem ce cred eu: acuzatul poate sau nu să spună adevărul – deși mă cam îndoiesc.

Avocatul făcu un gest dramatic cu mîna, ca un actor surescit, care spune glume prin baruri.

– Atunci, ia-l! Du-l la tribunal! Fă ce vrei, dar el nu va coopera cu tine și, din câte văd eu, o să cam ai nevoie.

Espy reuși să se stăpînească și rosti încet:

– Uite ce e, testul cu detectorul de minciuni este un indiciu, dar nu e concludent.

– O să bagi un om nevinovat în închisoare? întrebă Jefferson. Espy îl ignoră.

– Și ce-i cu amprente? întrebă Alter. Cum o să te descurci cu chestia asta?

Fără să-i răspundă exact la întrebare, Espy zise:

– Poate că nu el a strîns-o de gît pe Sophie Millstein, dar avem probe că el a fost în camera ei și că a furat niște lucruri. Deci a avut, poate, un complice. Poate că în noaptea aceea au fost doi oameni. Și asta îl face, totuși, vinovat de crimă.

Privi înspre Jefferson.

– Pedeapsa pentru crimă, în acest stat, în caz că nu știi, este scaunul electric.

– La dracu'! replică Jefferson. N-am ucis pe nimeni și n-a mai fost nimeni cu mine.

Alter se uită la clientul său și rosti:

– Taci din gură și lasă-mă să vorbesc cu procuroarea. Deci, ce spuneai?

– Spuneam că, înainte de a continua, vreau să aflu ce înțelegi tu prin ajutor. Fă-mi o propunere, dă-mi o sugestie în legătură cu probele referitoare la clientul tău.

– Nu fără garanții.

– Ce garanții?

– Că putem face un târg. Adică fără închisoare.

– Las-o baltă!

– Sictir! Găsește-l pe ucigașul bătrinei fără ajutorul lui Jefferson.

– Asta o să și facem!

– Da, da! Succes! Măcar ai vreo idee ale cui sînt amprente de pe gîtul ei?

– Nu răspund la asemenea întrebări.

– Nici nu m-așteptam! rîse Alter, relaxat.

Se întoarse spre Jefferson.

– Leroy, ține-ți gura, asta-i treaba ta! Să ai de-a face cu statul este ca și cum ai aștepta injecția aia cu sedative. Doare, ți-e rău, dar pînă la urmă tot vine doctorul să ți-o facă; așa e și cu procurorii. Ai să vezi că totul o să iasă bine.

Jefferson era pămîntiu la față. Clătină din cap.

– L-am văzut, rosti el.

– Pe cine? se repezi Espy.

– Ți-am zis să-ți ții gura! strigă Alter la el.

Jefferson se lăsă pe pernă. O diră de transpirație îi curgea pe obraz, dar rînji spre Espy:

– O să ai nevoie de mine! N-o să-l găsești pe ucigaș decît dacă îți arăt eu care-i ăla! L-am văzut bine. L-am văzut cînd a ucis-o pe bătrînă.

Espy scrișni din dinți.

– Știi bine că am umplut foi întregi cu acuzațiile care ți se aduc și e destul să te vîr la Raiford ca să-ți putrezească oasele acolo o mie de ani. Zeci de mii de ani! Pe viață! Praf și pulbere s-alege de tine! Asta îți trebuie ție!

Jefferson scutura doar din cap și tot repeta:

– O să ai nevoie de bunul Leroy. Întreabă-l pe polițistul ăla și el tot așa o să zică!

Martinez se uită înspre Alter.

Avocatul ridică din umeri.

– Ce pot să spun, Espy? Doar ți-a zis-o clar!

– Chiar așa? De ce oare nu-mi vine să-l cred pe stimatul nostru domn Jefferson? Poate pentru că vrea să mă tragă pe sfoară, să mă mintă...

– Va trebui să crezi, Espy, pentru că el a fost acolo.

– Da, el și cu alți drogați nenorociți, probabil. Singurul tîrg pe care-l fac cu tine este închisoarea pe viață. Va trebui să-și salveze pielea depunînd mărturie împotriva viermelui care a ucis-o pe Sophie Millstein.

– Nu mai era nimeni, ți-am zis! rosti Jefferson cu o oarecare siguranță de sine ce se simțea dincolo de durerea din glasul lui. Era un alb. Bătrîn...

Thomas Alter zîmbi:

– Gata, cred că am ajutat-o destul pe domnișoara Martinez.

– Vrei să spui...

– A fost acolo, a văzut cînd tipul ăla a omorît-o și a fugit. Ce vrei mai mult, Espy? Poftim, uite prețioasa sugestie pe care o așteptai!

– Vrei să zici că nemernicul ăsta a fost martor la o crimă, apoi a furat din casa victimei înainte să ajungă vecinii acolo? Asta vrei să spui?

Espy nu era în stare să-și mascheze uimirea.

– Exact, replică Alter ridicînd din umeri. Ce zici, viața e uneori ciudată, nu?

Se lăsă tăcerea pentru o vreme.

– Mi-a părut bine să te văd, zise Alter. Mai veniți, domnișoară, nu-i așa? Noi vă așteptăm, nu plecăm nicăieri. Și acum știi cum stă treaba.

Espy se uită crunt la Thomas Alter, înfigîndu-și privirile în ochii lui, pînă cînd rînjetul mulțumit dispăru de pe buzele avocatului.

– Îți închipui că o să fac o înțelegere cu gunoiul ăsta după ce a împușcat un polițist și era gata să mă omoare și pe mine?! Crezi că o să scape de acuzațiile astea?

Alter rămase tăcut, mocnind de furie, ca și cum voia să cîntărească mai bine ceea ce spusese Espy și cît de enervată era ea cu adevărat.

– Nu-mi închipui nimic, Espy. Cred doar că domnul Jefferson știe ceva care te va interesa și pe tine, la un moment dat, și că prețul informației este exorbitant. Dar, nu-i așa, cunoașterea valorează foarte mult. Pricepi? Știi, pot să fiu și filozof, dacă vrei.

– Așa e. Prețul e al naibii de mare. Pricepi? Vezi, și eu sînt filozof, chicoti Jefferson, deși ultimele cuvinte erau mai mult mîriite din cauza durerii care-i schimonosea buzele.

– Mai bine nu te-ai considera chiar așa scump pe piață, Tommy, zise Espy tăios.

– Te rog, închide ușa cînd ieși, da? replică avocatul.

Ca de obicei, invitația în biroul lui Abe Lasser era scrisă cu roșu, ca să se vadă cît de urgentă și importantă era. De fapt, se gîndea Espy, cînd te chema Lasser era ceva urgent, deși se putea dovedi mai tîrziu că nu era chiar așa. Răsfoi repede mesajele de pe biroul ei, căutîndu-l pe cel de la Walter Robinson, dar nu era nici unul de la el. Se întrebă dacă era nerăbdătoare să aibă o veste de la iubitul ei sau de la polițistul cu care lucra la acest caz.

Nu fu în stare să răspundă la această întrebare, dar bănuia că amîndouă dorințele fremătau în sufletul ei, fiecare însemnînd altceva, totuși amîndouă la fel de arzătoare.

Lasser stătea lingă fereastră cînd intră Espy în birou, și privea orașul.

– Știi, cînd au fost revoltele acelea, stăteam exact aici, chiar la fereastra asta și vedeam totul pînă la magazinul de cauciucuri, unde s-au încheiat socotelile, pe Bulevardul 21. Aveam un binoclu și i-am văzut pe tipii ăia chiar în clipa în care au dat foc. Alergau de jur-împrejur și la un moment dat s-au oprit, au îngrămădit niște bucăți de lemn și au turnat benzină peste ele. Parcă erau demenți, un fel de replică negativă a unei trupe de cercetași.

Arătă spre locul cu pricina și rise, deși nu era nimic vesel în toată povestea aceea.

– S-a petrecut la patru clădiri mai încolo și totuși aveam senzația că mă uit la televizor.

Se întoarse de la fereastră.

– Afurisită treabă, continuă el. Ființele alea, mici ca niște furnici, așa cum se vedeau de la fereastră, mișunînd de colo-colo ca să dea foc depozitului... A ars timp de două zile. Iar eu, procurorul-șef al orașului, eram aici, martor la toată acea nebulie, fără să pot face ceva ca să-i opresc.

Espy dădu din cap și își zise: „Are un șpil toată povestea asta de nu mai termină odată!”

– E ca și cum ai urmări un accident, dar e mai rău, pentru că n-a fost accident, a fost crimă. Mult mai rău... E ceva intenționat, ceva care vrea să distrugă. Și nu e voința lui Dumnezeu, ci voința omului.

Se îndepărtă de geam.

– Voința lui Dumnezeu, Espy, este cînd se judecă totul într-o instanță superioară. Dar voința omului, faptele lui, ei bine, astea le judecăm noi, de asta sîntem aici. Asta e meseria noastră.

Zîmbi și adăugă:

– Am început să filozofez.

– Tommy Alter mi-a zis același lucru acum o oră.

Lasser rise.

– Într-adevăr? O fi vreo chestie în asta.

Trecu în spatele biroului. Își scoase haina de la costum și Espy observă că avea o cămașă albă, de mătase, cu pense pînă în talie; evident, era făcută de comandă. Nu spuse nimic, în timp ce Lasser luă de pe birou copia raportului făcut în urma testului cu detectorul de minciuni.

– Nu pot să sufăr chestiile astea, zise el.

Îi dădu drumul înapoi ca și cum s-ar fi putut molipsi de vreo boală. Paginile flutură scurt.

– Deci, Espy, te simți și tu, ca și mine, în fața ferestrei de unde urmărești cum se desfășoară crima, fără să poți să acționezi în vreun fel, nu-i așa? Dacă bestia de Leroy Jefferson scapă, e o crimă din partea noastră. Ascultă-mă pe mine, așa e, ar fi ca și cum noi am da foc la ceva. E ca și cum am arunca un chibrit într-un loc plin de materiale inflamabile. Sigur, s-ar putea să mocnească o vreme, să fumege... O săptămînă, o lună, poate șase luni... Dar pe urmă, nenorocitul, liber fiind, ar face exact ceea ce raportul a zis că n-a făcut – va ucide o bătrînică nevino-vată. Înțelegi, Espy?

– Da, domnule.

– Te-ai dus la Jefferson. Ce părere ai în ceea ce privește capacitatea lui de a deveni un membru normal al societății?

Ultimele cuvinte conțineau un sarcasm nedisimulat.

– Părerea mea e negativă, domnule.

Abe Lasser izbucni în rîs:

– Negativă!... Da, cam așa. Situația este, mai degrabă, albastră.

Se așeză imediat și se răsuci în scaun.

– Espy, poate că o să avem noroc. Poate că nenorocitul ăla de Leroy Jefferson o să ucidă tot un ticălos ca și el, în locul unui membru respectabil, inocent, care își plătește impozitele, deși

mă îndoiesc, pentru că nememicului îi place să fure de la bătrîne fără apărare și eu, unul, bănuiesc că se va întoarce repede de tot la „meșteșugul“ lui.

Adăugă după o clipă de ezitare:

– Chiar dacă va șchiopăta mulțumită pistolului tău de calibrul 25. Spune-mi, deci, Espy, crezi că o să avem noroc? Există vreun spiriduș în credințele voastre hispanice care să trimită puțin noroc familiei Martinez? Sau poate o nașă care să fie zină și care să spună „abracadabra“, să facă un semn cu bagheta magică și astfel să-l trimită pe Leroy Jefferson să mai ucidă tot un necunoscut, în locul unei bunicuțe drăgălașe?

– Nu cred, domnule.

Lasser se foi în scaun.

– Ah, ce păcat!

Se opri și se aplecă deasupra biroului, vîrîndu-și nasul în raportul despre testul cu detectorul de minciuni.

– Trebuie să recunosc că ticălosul ăsta de Tommy Alter îşi cunoaște meseria. Îl duce pe acuzat să facă testul. O lovitură bună! Să nu uit: cînd o să vină Tommy aici, cînd o să intre în biroul ăsta, cu pălăria în mînă, ei, atunci o să ne scoatem pîrleala. Așa, ca între noi, filozofii.

Se răsuci iar, se lăsă pe spătarul scaunului și-și duse mîinile la ceafă.

– Espy, ce-ai de gînd să faci, deci? întrebă brusc Lasser.

– Îmi pare rău, nu înțeleg, ce să fac eu...

– Da. Ce-ai de gînd să faci? E cazul tău. Tu iei deciziile. Eu sînt aici doar ca să... ăă... te susțin.

Espy simți un val de sînge în obraji.

– Credeam că...

– Credeai că o să decid eu cum procedăm?

– Da.

Lasser scutură din cap.

– Nu. E cazul tău. Tu hotărăști. Eu prezint sau susțin anumite direcții generale de acțiune. Ceva în genul: Jefferson este

acuzat de două ori de tentativă de crimă: a tras în tine și în polițist. Mie mi se pare că aceste două acuzații n-au nici o legătură cu Sophie Millstein.

– Așa e.

– Dar, pe de altă parte, o crimă, mai ales una atroce, ca în cazul Sophie Millstein, ei bine, o asemenea crimă este deasupra unui schimb de focuri – chiar ca acela, dramatic, petrecut la arestarea lui Jefferson.

– Înțeleg.

– Oare?

Espy simți că o îneacă furia și nici nu-și puse problema să se mai stăpânească măcar.

– Da, înțeleg că eu îmi pun fundul la bătaie, eu și nimeni altcineva.

Lasser aprobă din cap.

– O exprimare neelegantă, dar exactă.

Espy inspiră adânc. I se părea deodată că aerul din jurul ei arde.

– Dacă Jefferson ni-l dă pe tavă pe ucigașul Sophiei Millstein...

– Atunci ești o eroină și titlurile din ziare vor ști să o arate.

– Dar dacă totul se dovedește a fi o cacealma și eu fac târgul cu el, adică îl las în libertate și mai omoară pe cineva...

– Ei, atunci ziarele nu te vor mai iubi atât de mult, nu?

– Nu.

Lasser continua să se învîrtă și să se foiască în scaun.

– Ar fi mult mai bine dacă Walter Robinson ar putea rezolva cazul fără ajutorul lui Jefferson. Ce zici, e vreo șansă?

– Nu știu. Încă bijbâim. N-are nici un fir, încă. Așa cred. Eram pregătiți să-l trimitem pe Jefferson pe scaunul electric, când au sosit rezultatele de la laborator și raportul privind testul.

– Cam afurisit detectorul ăla, nu? Te bagă în ceață. Nu știi niciodată sigur cum stă treaba.

– Da, deci nu știu cu ce-o să vină Walter, ce-o să mai afle.

– Și „urma s-a învechit deja“, cum se spune. Te-ai uitat vreodată la situația crimelor rezolvate, la ceea ce spun statisticile? Sînt atîtea cazuri în care suspectul rămîne liber, pe stradă...

Procurorul-șef își ridică mîna și, pe măsură ce vorbea, o lăsa în jos, ca și cum ar fi descris o pantă.

– Poate facem ceva cu amprente de pe gît?...

– Robinson le-a introdus în calculator și răspunsul e negativ. Cred că asta a fost primul lucru pe care l-a făcut.

– Deci ucigașului Sophiei Millstein nu i s-au luat recent amprente. Asta-i semn rău.

– Poate că nu.

Lasser continuă:

– Oricum, e încurcată treaba. Și e bună pentru Tommy Alter și Leroy Jefferson. Dacă cumva, printr-o minune, Robinson reușește să dea de un fir care să ne ducă la adevăr, ei bine, mărturia unui drogat, în cazul unei crime, nu e chiar atît de valoroasă, nu?

– Da, așa e.

– Ce mi-ar plăcea să fie așa! zise Lasser, legănîndu-se în scaun, cu o expresie visătoare, privind fix în tavan. Ce mi-ar plăcea să-l văd pe Tommy Alter, prietenul nostru, cu fața aia a lui veșnic surîzătoare, să-l văd ce mutră face cînd o să-i spunem că nu mai avem nevoie de Jefferson! O să fiu de-a dreptul fericit!

– Jefferson susține că l-a văzut pe ucigaș.

– Chiar așa? Oricum, martorii n-au fost niciodată numai sfinți sau oameni nepătați. Totuși, treaba se împute.

– Adică?

– Păi, o să fie greu să explici chestia asta familiei victimei și cine știe cărei ziariste băgăcioase de la *Miami Herald* care o să afle toată tărășenia și o să pună mîna pe telefon, într-o bună zi, ca să mă înnebunească cu întrebările ei – știi, să recunoști că procuratura a respins depoziția unui *martor ocular* doar pentru că era, să zicem, imoral?... Eu, unul, nu cred că o asemenea explicație o să arate bine pe o pagină de ziar.

– Nu, domnule, nici eu nu cred.

– O să afle pînă la urmă, Espy. Știi asta, nu? Cei de la *Herald* o să afle. Afurisiții ăia de ziaști află totul, întotdeauna.

Își drese glasul.

– E o situație ciudată, Espy. Ciudată...

Lasser privi dosarul de pe birou. Răsfoi paginile la întimplare, absorbit, parcă, de cu totul altceva.

– O să mă anunți și pe mine ce ai hotărît, da?

Espy se stăpîni să nu izbucnească.

– Da, domnule. Imediat ce iau o decizie.

– Nu ezita!

– Nu, domnule.

– Și, Espy, să ții minte un singur lucru cînd ești „pe teren minat“. Există o singură prioritate...

– Anume?

– Noi îl găsim, îl dăm în judecată și îl condamnăm pe ucigașul Sophiei Millstein. Am promis asta. Unui rabin i-am promis-o, îți dai seama! Ce-o fi fost în mintea mea? E o lecție amară aici, Espy. Dacă e să faci o promisiune aproape imposibilă, atunci măcar s-o faci cuiva care nu prea contează în viața asta și, mai ales, nu pe lumea cealaltă. Din nefericire, eu trebuie să-mi țin promisiunea, mort-copt.

Ridică repede privirile de pe dosar și arată cu degetul înspre ea.

– Tu o să împlinești promisiunea asta pentru mine!

Espy încuviință din cap, dar simțea fiori reci pe șira spinării.

– Hai, fruntea sus, Espy! spuse el, deși fata își dădea seama că nu prea avea de ce. Tocmai aici e frumusețea în munca noastră.

Lasser zîmbi.

– Are ceva unic, fundamental. Eu aș numi asta... „jocurile vieții“ sau „aventurile vieții“. Uneori sîntem parcă prinși în jocurile astea, trebuie să facem niște... „manevre“, cînd sîntem vîriți pînă-n gît în situații care se bat cap în cap, cînd ne întrebăm cine o să se dea bătut primul, epuizat, în bătăliile din sălile lambrisate ale tribunalelor, unde venim la costum și cravată – da, acolo unde se întîlnesc regulile cu judecătorii și cu toate ches-

tiile complicate, pline de înflorituri ale civilizației, dar unde vorbim toți despre același lucru, vechi de cînd lumea, nu-i așa?

– Cam care ar fi lucrul ăsta? întrebă Espy cu amărăciune, căci se simțea îngrozitor de singură.

– Dreptatea, replică Lasser pe un ton absolut firesc.

ȘAPTESPREZECE

Un element necunoscut

După aproape o oră de când începuse să-i asculte pe cei doi bătrânei care-i spuneau o poveste atât de incredibilă încât pînă și polițistul hîrșit și istovit din el se revoltă, Walter Robinson ridică o mîna, ca să-i oprească. Își dădu seama că avea nevoie de un răgaz pentru a se gîndi, pentru a analiza tot ceea ce auzise, așa că se oferă să le aducă tuturor cafea sau o băutură răcoritoare.

Frieda Kroner se încruntă:

– Noi bem cafea și *el* plănuiește crime! zise ea mînioasă.

Rabi Rubinstein adăugă grăbit:

– Cred că ar trebui să continuăm.

Robinson se uită la Simon Winter, care nu vorbise mai deloc de cînd se întorseseră în biroul său. Bătrînul polițist dădea mereu din cap. Robinson îl privi fix și Simon înțelese că i se cerea ajutorul, așa că se răzgîndi pe loc:

– O, poate niște sifon, zise el.

Rabi și Frieda Kroner se foiră în scaune cînd îi auziră glasul. Doamna Kroner se încruntă și vru să vorbească, dar rabi îi șopti ceva, încercînd s-o liniștească înainte de a spune:

– Poate niște cafea. Cu zahăr și lapte, rosti el, și femeia dădu din cap fără chef.

– Două... cu zahăr, murmură ea. Ca să-mi îndulcesc viața.

– Bine, zise Robinson. Mă întorc în cîteva minute.

Îi lăsă pe toți acolo, șezînd în camera unde discutaseră, și ieși repede pe coridor. Se simți, pentru o clipă, copleșit de oboseală și se sprijini de perete, închizînd ochii. Nu voia decît să nu se mai gîndească la nimic, dar nu putea. Timp de o secundă – care păru nesfîrșită – se trezi întrebîndu-se cum ar fi fost dacă s-ar fi aflat într-un autobuz nenorocit, cu lumea din jur îmbrîncindu-se în el și tăindu-i respirația. „Munca te face liber...” se gîndi el, în batjocură. Deschise ochii și răsufală greu, ca și cum ar fi alergat.

Pe coridor răzbătură plîsetele unei femei tinere. Schimbarea i se păru binevenită. Sunetele erau prelungi, puternice, ca și cum femeia se prăbușea de pe o stîncă – deși nu se simțea graba, ci disperarea. Robinson știa despre ce caz era vorba: o femeie de douăzeci și unu de ani, mamă a trei copii, dintre care cel mai mare avea doar cinci ani, plecase la magazinul din colț ca să cumpere scutece și ceva de mîncare și îi lăsase singuri în mica lor locuință. Era din Nicaragua și venise în SUA doar de cîteva luni, adică destul pentru ca soțul ei să dispară, dar nu destul pentru a găsi niște prieteni care s-o ajute și să aibă grijă de copii. „Vizuina” în care locuia nu făcea parte dintre locurile acelea mult lăudate din Miami Beach, cu imagini idilice, fete frumoase, în bikini, bronzate, cu expresii fericite pe față (așa cum făcea reclamă în pliante orice agenție turistică). Ferestrele locuinței nu aveau storuri, iar instalația de aer condiționat era stricată, așa că geamurile erau deschise larg, lăsînd căldura de afară să pătrundă în încăpere. În timp ce ea era plecată, băiețelul de trei ani coborîse din pătuț și reușise să ajungă la pervazul ferestrei ca să se mai răcorească sau, poate, era doar curios din cauza zgomotelor de pe stradă – așa cum sînt toți copiii. Aplecat peste pervaz, copilul își pierduse echilibrul și căzuze de la etajul trei al blocului, ajungînd pe cimentul trotuarului exact în clipa în care mama lui se apropia de clădire, astfel încît avusese parte de îngrozitoarea imagine a propriului ei copil răsucindu-se în aer, înainte de i se prăbuși la picioare.

Urlase apoi, dar de cînd intrase în secția de poliție se retrăsese într-o muțenie întreruptă, uneori, doar de strigăte precum: „Santa María!“, „Madre del Dios!“ și de sunetul făcut de rozariul pe care-l ținea strîns în mîini.

Robinson lăsă să-i scape un oftat lung. Tînăra femeie nu înțelege nimic, probabil, se gîndi el, de-abia dacă înțelege cum de s-a întîmplat ceva atît de oribil, de-abia dacă înțelege țara asta și probabil că nici nu va înțelege mare lucru vreodată pentru că e săracă, n-are carte, e singură și, mai mult ca sigur, nu înțelege de ce *policía* i-a luat și ceilalți copii și de ce i se pregătește o acuzație de neglijență criminală. De fapt, ea se dusesse la magazin ca să cumpere lapte cu cei cîțiva dolari care-i mai rămăsese și o făcuse pentru că-i iubea.

Se smulse de lîngă perete și ignoră hohotele femeii care se amestecau cu zgomotele de fond, mai mult sau mai puțin obișnuite în toate secțiile de poliție, chiar și în cele moderne, cu scafe pentru iluminat și mochete pe jos. Era trist, dar tristețea era nelipsită în asemenea locuri și Robinson știa că nici unul dintre oamenii în uniformă sau dintre cei care purtau vreo insignă nu permiteau acestei tristeți să-i domine, deși trebuia să recunoască faptul că fiecare tragedie săpa o brazdă adîncă în suflet. Începu să meargă repede pe coridor, dîndu-se în lături cînd, dintr-o cameră de interogatorii, țîșniră doi polițiști luptîndu-se cu un adolescent care avea cătușe la mîini.

— Haide, șmechere! zise un polițist, dar adolescentul cu fața plină de coșuri, încadrată de un păr creț care cădea în șuvițe sli-noase, cu un tatuaj pe braț, reprezentînd o trupă de heavy-metal, se repezi la el, în loc să facă ce i se spusese.

Cei trei, polițiștii și tînărul, se luptară într-o învîlmășeală de corpuri, gata să-și piardă cu toții echilibrul și să cadă la pămînt.

Pe cînd Robinson pășea repede spre ei, aceștia începuseră o bătaie zdravănă. Tînărul se zvîrcoli în aer, vrînd să-i lovească pe polițiști. Cei doi se rostogoliră, însă, deasupra lui, reușind, cu mișcări îndemînatice, să-l imobilizeze. Robinson se opri la cîțiva

pași de ei. Într-un fel ciudat, scena îi amintea de niște frați bătăuși care, într-o luptă, îl dovedesc întotdeauna pe cel mai mic.

– Aveți nevoie de ajutor? întrebă Robinson cu un aer degajat.

– Aăă... nu, Walt! replică unul dintre polițiști cît putu el de calm, aplecîndu-se și apucîndu-l de păr pe băiat, după care-l obligă să pună capul jos, cu fața la podea.

– Sticlete împruțit! țipă tînărul.

Polițistul îl trînti din nou cu capul de podea.

– Bestie!

Al doilea polițist avea „grijă“ de puști, punîndu-și un genunchi pe spatele lui și răsucindu-i brațele la spate cu sălbăticie.

– Bine că l-am potolit, măcar! rosti el printre dinți, mai mult enervat decît furios.

– Ești sigur că n-ai nevoie de ajutor? întrebă iar Robinson.

– Nu pentru rahatul ăsta! replică polițistul.

– Du-te dracului! strigă tînărul.

Dar împotrivirea începea să i se domolească, pe măsură ce fața îi era tot mai mult strivită de ciment.

– Duceți-vă dracului amîndoi! reuși el să strige între două bușituri.

– Care-i treaba? vru să afle Robinson.

– Un puști nenorocit care s-a păcălit într-o afacere cu droguri. Cu porcăriile alea de droguri! L-au prăjit cu cincizeci de dolari. Așa că dobitocul se duce acasă, ia un pistol de 9 mm din noptiera lui taică-său și se duce la celălalt puști – ăla care l-a păcălit. Îl împușcă chiar pe stradă, drept în frunte, în fața liceului din Miami Beach, în clipa în care se terminau orele. Ceva în genul activităților extrașcolare, nu? Mișto spectacol! Vreau să zic, ceva ca în *Miami Vice*, doar că nu aveau țeale din alea haioase și tunsori trăsnete, fără mașini de-alea șmechere și fără bărci cu motor. Sîngele răspîndit peste tot, era însă adevărat. Deci, cincizeci de dolari sau mai mult, rahat ce ești!

Polițistul îl bușea cu fața de ciment la fiecare cuvînt, ținînd, parcă, un ritm anume.

– Și mai zici că nu-ți place Don Johnson! spuse Robinson. Polițistul, un om tânăr, zîmbi și ridică din umeri.

– Oricum, mă străduiesc!

Adolescentul încetă să se mai zbată. Cei doi îl ridicară în picioare și puștiul mîrii:

– Du-te-n mă-ta, sticlete nenorocit!

Își lăsă capul pe spate în timp ce din nas începea să-i curgă un firicel de sînge care i se prelingea pe buze și pe bărbie.

– Mi-ați spart nasul! scînci el. Bestiilor!

– Nu, nu ți l-am spart noi, zise polițistul mai tânăr, calm. Pardoseala ți l-a spart.

– Să te ia dracu'! repetă tînărul, pe cînd polițistul mai în vîrstă izbucni în rîs, auzind răspunsul nevinovat al colegului său.

– Mai schimbă placa, timpitule! rosti polițistul pe un ton ironic. Adică, rahat nenorocit ce ești, nu te-ai prins că sînt atîția care ne trimit la dracu' în fiecare minut sau în fiecare oră sau în fiecare zi, încît pentru noi nu mai înseamnă nimic? Cu alte cuvinte, mă lasă rece, șmechere! „Ce-am avut și ce-am pierdut!“, te-ai prins? Zi și tu ceva mai deștept! Hai, arată ce geniu ești! Fii mai original, gunoi amărît! Hai, zi ceva care să ne calce pe nervi! Hai, să te vedem!

– Să te ia dracu'! zise tînărul surprins.

Polițistul mai vîrstnic se întoarse spre Robinson.

– Mă întreb ce-i cu generația asta... Ceva nu-i în regulă, nu-i așa, Walt?

Rînji.

– Prea mult stau la televizor. Îi tîmpește. Ascultă prea multă muzică și prea tare. Îi face mai nesimțiți. Așa e, nemernicule?

– Du-te dracului! rosti puștiul fără nerv.

– Ai văzut? Ce ți-am zis eu?

Îi răsuci brațul mai tare la spate.

– Aau! strigă puștiul. Du-te naibii! Oricum n-o să fac pîmaie, o să mă bage doar la școala de corecție, cretinule!

– Pentru crimă cu premeditare? Te-nșeli amarnic, ticălosule!

Polițistul se întoarse pe jumătate, împingându-l pe tânăr pe coridor, spre liftul care urma să-l ducă în celulă, unde va sta, probabil, câteva ore, pînă i se va completa dosarul.

Al doilea polițist se opri lingă Robinson și-și scutură hainele de praf, murdărite în timpul bătaii.

Pe cînd își plimba mîinile peste ele, șopti:

– Probabil că bestia aia mică are dreptate. Puștiul în care a tras e în comă, dar s-ar putea să-și revină, deși nu va mai avea o viață prea dulce de-acum încolo, și vom fi nevoiți să-i aducem acuzații mai puțin grave – pentru că nu mai e atac soldat cu uciderea unei persoane. Ce lume, nu, Walt? Îl împuști pe unul care te-a prăjit cu cincizeci de dolari și te trezești în fața unui judecător care-ți zice doar: „Fii băiat cuminte, nu mai face așa ceva, bine?” A, da, e chestia cu „mai dă-i o șansă”. Încearcă să-i convingă pe ceilalți să-l trateze ca pe un adult... Treaba e că puștiul are doar șaisprezece ani. Aproape șaisprezece ani. Fir-ar să fie! Dacă ia zece, o să iasă la douăzeci și șase.

Apoi, fără să mai aștepte răspunsul, se grăbi spre colegul lui și spre băiat.

Robinson îi urmări cu privirile pe cei trei pînă cînd se îndepărtară și își zise: „Da, asta pot să înțeleg”. În lumea lui, un copil lăsat singur acasă, care cade de pe pervazul ferestrei, un tânăr care omoară alt tânăr și, pe deasupra, mai și speră să scape fără închisoare – da, astea erau lucruri care se întîmplau în fiecare zi. Nu mai șocau de mult, nu mai erau singulare, nu mai era nimic ciudat în crimele astea. Se întîmplau pur și simplu. Mîine vor avea loc alte crime, exact ca astea. Își îndreptă privirile spre ușa camerei unde urma să discute cu un fost polițist și cu doi supraviețuitori ai holocaustului, care-l așteptau să vină cu cafeaua, ca să poată continua povestea aceea plină de ură, de atîtea atrocități, încît cu greu și le putea imagina. Își dădu seama că nu era nici măcar un singur cuvînt, din tot ceea ce îi relataseră, care să se supună capacității sale de înțelegere, care să-i fie familiar cît de cît. Tot ceea ce știa era că plonjase într-o lume a crimei

care-l neliniștea și se întrebă dacă nu cumva exista vreo „Umbră“ ce pîndea în viața oricărui om, undeva, în întuneric. Deodată, îi veni în minte întrebarea: „Cum poți să găsești un criminal care e deosebit de toți ceilalți?“ Da, o întrebare bună. Nu știa că și Simon Winter ajunsese în același punct, cu cîteva zile mai înainte.

Cum să găsești un astfel de om?...

Să-i descoperi o greșeală... Trebuie să fi făcut vreuna.

Și cum îi descoperi această greșeală?

Încercînd să ți-l închipui, încercînd să-l înțelegi pe acest *Der Schattenmann* și să vezi unde a zbircit-o.

Să-l înțelegi?... Dar ce om poate urî cu atîta forță?

Întrebarea îl lăsă pe Robinson fără aer. Nu știa răspunsul, dar bănuia că bătrînii din cameră îl puteau ajuta.

Scutură din cap. „Analizezi prea mult“ își zise. Încercă să alunge asemenea gânduri. Se grăbi spre biroul lui. Știa că trebuie să dea un telefon, că dorea să dea un anume telefon.

Espy Martinez apucă receptorul înainte ca primul apel să înceteze.

– Da?

– Espy...

– Walter! Doamne, dacă ai ști cît te-am căutat!

– Știu, îmi pare rău. Am fost chemat la o altă crimă și acum trebuie să stau de vorbă cu niște oameni.

Se opri și amîndoi tăcură un timp.

– Am vrut să te aud, zise el. Pur și simplu am vrut să-ți aud glasul.

Espy rise, simțindu-se ușurată.

– Mă bucur să aflu asta. Să vorbim... despre tine și despre mine. Despre noi doi. Sau despre vreme.

– Da, e al naibii de cald.

– Sau despre sport? Oare „Delfinii“ or să cîștige meciul?

Walter rise.

– Da, ideea e bună, dar nu-mi place sportul ăsta.

– Sau despre viitor?

– Viitorul nostru? Sau al lui Leroy Jefferson?

– Bună întrebare. Al nemernicului de Jefferson.

Robinson zîmbi.

– Începi să vorbești ca un polițist. Poate că ar trebui să-i spunem doar Leroy F. Jefferson, dacă vrei să sune șic.

Espy clătină din cap.

– Cred că n-avem încotro. Întîi treaba... Am fost să-l văd pe Alter și pe simpaticul lui client. Ce băiat de zahăr, acest domn Jefferson! Degajat... Fermecător... Te simți de-a dreptul minunat cînd te gîndești că trăiești într-o lume cu asemenea oameni.

– E chiar așa de rău?

– Cum crezi că a fost?! Știi cine este drăguțul de Jefferson?

El este *martorul ocular*.

– A asistat la crimă? A fost acolo?

– Mda... Și pe urmă, ca un bun cetățean ce este, a jefuit-o pe Sophie Millstein. Nici nu se răcise bine.

– Doamne sfinte, ce...

– Nu glumesc. Problema e că... ucigașul era...

– Un alb, un bătrîn... izbucni Robinson.

– De unde știi...

– Cred, spuse Walter încet, că ar fi bine să vii aici și să-i ascuți pe oamenii cu care vreau să stau de vorbă.

– Dar cum de... Nu înțeleg. Bine, vin acolo.

– Mai e un bătrîn care știe toată tărășenia. Vecinul Sophiei Millstein. Mi-a spus că era speriată. Era ceva legat de cele întîmplate cu cincizeci de ani în urmă... în altă lume... Și eu, prostul, nu l-am luat în seamă atunci, nu i-am dat deloc atenție. Așa că, după ce am primit raportul cu testul ăla – cel cu detectorul de minciuni – m-am întors la birou și m-am uitat peste notițele mele de la locul crimei și i-am văzut numele, ei bine, poate e cam greu de crezut, dar bătrîna avea motive să fie speriată. Fir-ar să fie!

– Ce e?

– Nu e prima regulă cînd ești polițist la omucideri, dar ar trebui să fie!

– La ce te referi?

– La faptul că trebuie să-i ascuți pe toți, să nu ignori pe nimeni, doar pentru că ți se pare că nu se potrivește în schemă în clipa aceea, pentru că s-ar putea potrivi mai tîrziu.

Espy simți cum o cuprinde emoția.

– Crezi că ai dat de un fir? Ceva valabil? Ce mi-ar plăcea să le spun lui Alter și lui Jefferson să se ducă dracului!

– Espy, nu-ți face prea mari speranțe! Ceea ce avem noi acum sînt cîțiva bătrîni și un ucigaș cu totul deosebit de tot ceea ce am întîlnit vreodată. De tot ceea ce a întîlnit oricine vreodată.

Se opri șovăind, cu gîndurile în altă parte. Apoi adăugă:

– Dar dacă Jefferson l-a văzut, e o chestie! Ne poate ajuta.

Espy se ridică și rosti în receptor:

– E-n regulă! Vin acum!

– Bravo! Vino repede! S-ar putea ca bătrîneii mei să obosească așteptînd.

– Și pe urmă...

Robinson zîmbi și vocea îi tremură ușor:

– Ei, pe urmă putem discuta cazul sau orice altceva. Deși, din cîte îmi aduc aminte, ultima dată cînd am „discutat cazul” lucrurile au luat o întorsătură... hm... foarte plăcută. Dar, dacă vrei, totuși, să discutăm despre vreme, e-n regulă... Vedem noi unde ajungem și cu chestia asta.

Espy se înroși și rîse. Închise telefonul, vîrî niște dosare în servietă și ieși repede din birou. Era tîrziu, în clădire mai erau doar cîțiva procurori și secretarele lor. Coborî pe scările rulante, trecînd grăbită prin sálile goale, întunecoase, făcînd un semn cu mîna către ofițerul de serviciu de la poartă, care de-abia își ridică privirile de pe un exemplar din *Penthouse*, atît era de pierdut în contemplarea sînilor și a celorlalte forme apetisante expuse în

paginile lucioase pe care le răsfoia cu sete, de parcă ar fi fost un student ce se pregătea pentru examene.

Afară o primi aerul cald și lipicios al nopții pe care luminile orașului o făceau să strălucească. Nerăbdarea îi alunga obișnuita neliniște. Se grăbi spre mașină, hotărâtă, dornică să ajungă cât mai repede, simțind că se îndreaptă, dacă nu spre o soluție, măcar spre posibile răspunsuri la nenumărate întrebări.

Simon Winter nu spunea nimic și îi urmărea cu răbdare pe rabi și pe Frieda Kroner în timp ce îi repetau tinerei procuroare întreaga poveste. O dată sau de două ori observă că Espy Martinez și Robinson schimbau priviri și bănuia că era ceva mai mult între ei decât o prietenie sau relații profesionale, dar asta nu-l preocupa în mod deosebit. Remarcă, în orice caz, faptul că Espy era la fel de frumoasă ca și fiica proprietarului său și asta îl făcu puțin gelos. În ceea ce-l privea, nu se amestecă aproape deloc în relatările celor doi.

Cînd veni vorba despre moartea lui Herman Stein, cei doi bătrîni se întoarseră spre Simon și atunci el își dădu seama că așteptau să spună ceva, așa că rosti:

– Stein a fost ucis.

Robinson clătină din cap.

– O înscenare de sinucidere?

– Da. Stein a scris greșit numele soției sale în scrisoarea de adio.

– Dar probabil că era încordat, deprimat, neliniștit... îl întrerupse Espy.

Winter se uită la ea, cu privirile rătăcind pe chipul ei, contemplîndu-i sprîncenele arcuite, forma ochilor, căutînd un semn pentru ceva dincolo de tinerețe și lipsa de experiență.

– Da. Așa era.

– Și nu credeți că toate astea l-ar fi putut face să greșească?

– Nu, în nici un caz. Nu o asemenea greșeală.

Espy îl privi iute pe Robinson. Dar el se lăsase pe spătarul scaunului, coborîndu-și bărbia în piept, gînditor, fără să-și ia ochii de la Simon.

– Walter, tu ce crezi? întrebă Espy.

– Cred că oamenii mai greșesc uneori, zise el încet. Dar nu cred că greșeala din scrisoare a fost făcută de Herman Stein, decît dacă a făcut-o intenționat.

Pe neașteptate, Frieda Kroner lovi cu palma în masă. Se auzi ca un pocnet de pistol.

– Asta e! V-am zis eu! Credeți și dumneavoastră, deci, domnule polițist, nu-i așa? Deci, începeți să înțelegeți?

– Sînt încă aici, replică Robinson pe un ton coborît. Și încă vă ascult.

Dar, în sinea lui, Robinson analiza totul în detaliu, simțind, dintr-o dată, o neliniște crescîndă în sufletul său. Pentru o clipă încercă să se concentreze asupra celor doi, ascunzîndu-și neîncrederea, dar îi era din ce în ce mai greu, căci imaginația lui scotea la iveală idei sinistre, înspăimîntătoare. Încercă din răspun-teri să-și înăbușe temerile, alungîndu-le pentru scurtă vreme, știind că mai tîrziu vor reveni.

– Știu la ce vă gîndiți, zise Simon încet. Și mie mi-a trecut prin minte același lucru.

Robinson se întoarse spre fostul polițist și îl măsură din priviri. Nu se îndoia că Winter avea dreptate. Fusesse și el izbit de același gînd terifiant, în aceeași clipă. Robinson făcu semn din cap spre Simon, ca și cum și-ar fi dat mîinile, ca și cum ar fi apucat amîndoi același fir, de parcă tocmai ar fi făcut o înțelegere secretă.

– Ce vreți să spuneți? insistă Espy.

– O să-ți explic mai tîrziu, replică Robinson. Continuați, vă rog, se adresă el doamnei Kroner și lui rabi.

Dar acesta din urmă ridică o mîna ca să le atragă atenția:

– E ceva? E ceva deosebit?

Se uită repede la Winter.

– S-a întâmplat ceva, v-ați dat seama de ceva și vreau să știu ce este.

În cameră se lăsă tăcerea. De undeva, din alt birou al secției de poliție, se auziră niște țipete, înăbușite puțin de ușa capitanată, dar zgomotul reveni iute. Rabi își încrucișă brațele pe piept, așteptînd răspunsul. Frieda Kroner îi văzu gestul și mai bătă o dată cu palma în masă:

– Domnule polițist, domnule Winter, ce s-a întâmplat? îi somă ea. Poate că sînt eu bătrînă, dar nu sînt un copil căruia să-i spui minciuni și să-i ascunzi niște lucruri pentru a-l proteja. Așa că, vă rog, dacă este ceva în legătură cu biata Sophie, sau cu domnul Stein, sau cu dragul meu Irving, spuneți-mi imediat!

– Frieda are dreptate, zise și rabi tăios. Ați remarcat ceva. Poate e un amănunt despre Umbra? Sper că...

Simon clătină din cap.

– Nu, n-avem noi norocul ăsta.

Se uită la Robinson, apoi la Espy, pe fața căreia se citea nedumerirea.

– Walter, ce naiba se întîmplă aici? întrebă ea. Mi-a scăpat ceva?

Robinson zîmbi și ridică din umeri, dar fără urmă de amuzament.

– Este doar o chichiță, știi, o idee de-a noastră, de-a polițistilor. O observație. O temere... Domnul Winter și cu mine...

– Am sesizat același lucru în același timp, completă Simon.

– Ce anume ați sesizat? întrebă rabi.

Fostul polițist schimbă rapid o privire cu cel tînăr. Apoi Simon se întoarse spre rabi și spre Frieda Kroner.

– Îmi cer scuze. Ar fi trebuit să văd asta de la început. Nu mai sînt atît de ager ca pe vremuri. Îmi pare rău.

Rabi făcu un gest de nerăbdare.

– Dar ce este, domnule Winter?!

– Herman Stein moare într-o cameră închisă cu cheia. Sophie Millstein moare și ea și poliția pornește să-l caute pe dro-

gatul care a ucis-o. Irving Silver dispăre în apele oceanului sau, cel puțin, așa reiese pînă acum. Iar noi credem că urmați voi doi. Dar domnului Robinson îi vine ideea – asta l-a făcut, doamnă Kroner, să se foiască pe scaun, să-l ia cu fiori reci și să mai simtă că i se strînge stomacul – îi vine ideea, zic, că poate Herman Stein n-a fost prima victimă. Am dreptate, domnule polițist?

Robinson aprobă din cap.

– Perfectă dreptate, rosti el încet.

Espy își ridică, fără să vrea, o mîna și o duse la gură, într-un gest de uimire, fără să-și dea seama că făcuse mișcarea în stilul teatral al actrițelor de la Hollywood.

Fața Friedei Kroner încremeni, parcă.

Rabi alunecă în scaun, ca și cum ar fi vrut să se bage sub masă, ca să nu mai audă ce spunea Simon.

– Vedeți, continuă acesta, domnul polițist a gîndit astfel: *De ce oare începe omul ăsta să ucidă de-abia acum?* Răspunsul este: *Nu a început acum.*

Bătrînul se uită la ceilalți și privirile i se opriră asupra Friedei și a lui rabi.

– Credeți că sînteți ultimii berlinezi care știu despre Umbră? Sau mai sînt și alții pe care nu-i cunoașteți? Cam cîți credeți că au fost odinioară – douăzeci, o sută douăzeci, o mie două sute? Cîți au supraviețuit ascunși în pivnițe? Cîți au supraviețuit oribilului transport cu trenul? Cîți au supraviețuit lagărelor? Oare și-au găsit drumul prin acel labirint, spre libertate? Cîți l-or fi văzut, în treacăt, pe o alee, în sediul Gestapo-ului, în tramvai, într-un adăpost în timp ce afară se bombarda? Nu credeți că, de cînd s-a terminat războiul, de cînd s-a auzit ultimul foc al luptei, el și-a petrecut fiecă clipă gîndindu-se la chipurile acelea, îngrozit că oricare dintre ele ar putea să fie o amenințare, că oamenii aceia l-ar putea demasca în fața lumii întregi? Și-atunci ce i-ar rămîne de făcut?

Ceilalți tăcură, parcă le-ar fi fost frică să dea glas înfiorătoarelor concluzii.

Simon se întoarse spre Robinson.

– M-am apropiat de ceea ce ați gândit dumneavoastră?

Polițistul aprobă.

– Foarte mult. Doar că situația ar putea fi și mai rea.

– Mai rea?! întrebă Espy. Cum?

– Să admitem că Umbra există și că a ucis, poate, de trei ori la rând. Dar pe câți alții a mai ucis? De câți ani? În câte locuri? A venit în Miami Beach anul trecut? Sau acum douăzeci și cinci de ani? Unde a fost pînă acum și câți oameni și-au pierdut viața? Nu știm nimic altceva decît cine a fost el odată, acum cincizeci de ani, în Berlin, în vîltoarea războiului, și chiar și așa... nu avem nume, acte de identitate, amprente și nici un alt semn particular. Avem doar amintirile acestor oameni. Amintiri născute din teroare – și o privire de-o clipă, pe vremea cînd erau ceva mai răsăriți decît niște copii. Cum să găsim puntea între prezent și trecut?

Espy Martinez respiră adînc.

– Eu știu cum, rosti ea încet.

Toți ceilalți se întoarseră și o priviră.

– Nenorocitul de Leroy Jefferson – rahatul – e puntea aceea, zise ea.

Friedei Kroner îi trebuiă cîteva momente pînă să se reculeagă.

– Dar e un nume neobișnuit pentru o persoană...

Atunci Espy își dădu seama că atașase automat epitetul acela obscen la numele acuzatului, fără să se gîndească la oamenii în vîrstă cu care vorbea, care nu foloseau cuvîntul „rahat“ cu aceeași frecvență ca și cei ce lucrau în domeniul justiției. Își ceru scuze imediat.

– Îmi pare rău, doamnă Kroner. Leroy Jefferson este omul pe care detectivul Robinson l-a acuzat prima dată că ar fi ucis-o pe Sophie Millstein. Se pare că el era în locuința doamnei

Millstein – sau afară, prin preajmă – și a văzut Umbra intrînd și omorînd-o.

– Deci, zise rabi aproape în șoaptă, acest om ne poate spune cum arată Umbra astăzi. Îl poate descrie?

– Da, cred că da.

– Apelăm la „Identikit“, rosti Winter. Un specialist de la poliție ar putea lucra cu el și cine știe ce ar mai descoperi... Ar fi un început. Poate să ne dea și alte informații? Vreun act sau ceva în genul ăsta?

– Nu știu, replică Espy. Nu încă. Prețul pe care îl cere Jefferson e mare.

– Cît de mare? întrebă Robinson.

– Vrea să „umble“.

– La dracu'! mormăi polițistul.

– Să umble?! întrebă Frieda Kroner. Dar este paralizat?

– Nu, vrea să i se ridice acuzațiile. Adică să fie liber.

– Aha! Și asta e o problemă?

Espy făcu semn că da.

– A tras într-un polițist și l-a rănit.

– Trebuie să fie un om îngrozitor dacă a făcut așa ceva, zise doamna Kroner.

– Într-adevăr, replică Espy.

Simon analiză rapid ce posibilități aveau.

– Dacă obținem un portret apropiat de realitate, știți, să semene cît de cît...

Espy se întoarse spre el.

– Da?... Ce facem cu portretul ăla?

– Păi, mai întîi, le va fi de mare folos doamnei Kroner și lui rabi. I-ar ajuta să fie pregătiți. N-ar sta pur și simplu cu mîinile în sîn așteptînd să recunoască un om pe care l-au văzut doar cîteva secunde, acum cincizeci de ani. Ar ști cum arată cel care îi pîndește. Ar fi un avantaj imens. Am egaliza, poate, scorul.

– Așa e, comentă doamna Kroner. N-am mai fi atît de vulnerabili.

– Dar mai e ceva.

– Cred că știu la ce vă gândiți, rosti încet Robinson. Vă gândiți la faptul că există un singur lucru pe lumea asta de care îi e teamă acestui om și care-l face să acționeze repede, un singur lucru: să-și piardă anonimatul.

Simon zîmbi și aprobă.

– Se pare că gândim la fel.

– Și dacă acest anonimat e în pericol, continuă Robinson, atunci mai putem face încă ceva.

– Anume? întrebă rabi iute.

Simon Winter răspunse pe un ton sec în locul lui Walter:

– Să-i întindem o cursă.

OPTSPREZECE

Să joci cînd îți vine rîndul

„Spărgătorul“ locuia într-o casă modestă, cu trei camere și două băi, într-o zonă liniștită din nordul orașului Miami, o suburbie unde fiecare casă avea parcată alături o remorcă pe care trona o barcă cu motor și unde locuitorii trăiau de la o petrecere la alta, în fiecare week-end. Cartierul era curat și bine întreținut; era un loc unde polițiștii, pompierii și cei de la administrația străzilor își cheltuiau banii în tot felul de îndeletniciri, aceleași în fiecare zi, în case cu un singur etaj, din cărămidă arsă, în spatele cărora se aflau obișnuitele piscine. Acoperișurile erau netede, din țiglă roșie sau albă. Pajiștile aveau iarba tunsă, iar gardurile vii aveau și ele crengile retezate și bine aliniate. Camioanele ultimul model, cu tracțiune dublă, ce duceau bărcile cu motor spre apă, la vreo trei sau patru mile mai departe, erau lustruite de-ți luau ochii, strălucind cu putere în soarele de la miezul zilei.

Un cîine vagabond îl lătră pe Robinson pe cînd acesta conducea încet mașina căutînd casa polițistului poreclit „Spărgătorul“. Se gîndi că îl lătră din cauza culorii pielii, și asta pentru că nu prea erau negri prin împrejurimi, își zise el. Era doar un amestec de albi și latino-americieni, inevitabil, de altfel, în Dade County. Negrii cu venituri mijlocii, care cîștigau aproape la fel cît „Spărgătorul“, aveau tendința să se adune cam în aceleași locuri, unde nu erau atîția copaci stufoși și nici cărți la biblioteca

școlii, unde vedeai ceva mai multe pajiști cu iarbă uscată și unde era cam greu să faci un împrumut la bancă. Locurile acestea, mai aproape de Liberty City sau de periferii, erau la marginea sărăciei. În timp ce trăgea mașina în fața casei colegului său, îi veni un gând ciudat în minte. Își aminti de primii exploratori care porniseră spre Lumea Nouă, biruindu-și teama că pământul ar putea să nu fie plat și că ar putea, oricînd, să moară. Acesta era genul de informații pe care mama lui, o profesoară conștiințioasă, o tot repeta la masă, cînd îi corecta lui Walter, cu nerăbdare și insistență, manierele. S-au înșelat, își spuse el. Pământul este rotund. Dar există oameni pe acest pământ care impun granițe și care te fac atît de ușor să încalci linia, da, sînt monștri care abia așteaptă să te înghită.

Cînd ieși din mașină, căldura îl copleși, în loc de bun venit. Aleea care ducea pînă la casă reflecta lumina soarelui, iar aerul pîcios tremura deasupra cimentului. Văzu niște leagăne într-o parte a casei și o colecție de biciclete și triciclete abandonată lîngă ușa garajului. Vizavi, o femeie de vîrstă mijlocie, îmbrăcată în pantaloni scurți din material de blugi, cu tricou, tundeia iarba. Se opri și închise motorul mașinii de tuns cînd îl văzu pe Robinson coborînd din automobil. Îi simțea privirile cercetîndu-l pe cînd se apropia de casă.

Sună la ușă și așteaptă. După cîteva clipe auzi pași grăbiți. Ușa se deschise și în prag se ivi o femeie tînără. Purta pantaloni lungi și foarte largi, o bustieră, iar părul era strîns cu multe agrafe. Ținea în brațe un bebeluș care apucase strîns un biberon.

– Da?

– Sînt inspectorul Robinson. Pot să-l văd pe soțul dumneavoastră?

Femeia șovăi, fără să-i zîmbească.

– Are încă dureri, rosti ea.

– Trebuie să-l văd, insistă Robinson.

– Are nevoie de odihnă, șopti ea.

Înainte ca Robinson să poată spune ceva, se auzi o voce din casă:

– Cine e, iubito?

Soția lui păru că dorește să închidă ușa, totuși, o deschise mai mult, strigînd, în același timp:

– Este inspectorul Robinson, a venit să te vadă.

Apoi arătă cu capul undeva, în spate, și Robinson intră. Observă imediat că, pentru o casă cu copii, era foarte curat. Pe o etajeră erau plante, iar dedesubt nu se afla nici o jucărie. La intrare era un crucifix ce atîrna deasupra unei rugăciuni scrise. Trecu pe lîngă pereții pe care se aflau obișnuitele fotografii cu copii și părinți și o serie de afișe pentru diverse spectacole artistice.

Cînd intră în camera de zi, însă, îl surprinse un lucru. Pe peretele din spatele nelipsitei canapele cu cele două fotolii era un tablou mare, în culori vii, în stilul realist al școlii de pictură naivă haitiană – pictorul avea mai mult talent decît educație artistică. Scena se petrecea într-o piață; pete mari de culoare erau întrerupte, ici-colo, de fețele negre ale țăranilor. Avea ceva izbitor, fascinant, pentru că, o secundă, Robinson se cufundă în acea mică lume ca și cum ar fi vrut să se apropie de fiecare personaj al tabloului. Nu-și putea lua ochii de la el, uimit să vadă așa ceva în casa „Spărgătorului“. Văzuse multe picturi în galeriile de artă aflate în zonele locuite de oameni bogați, în partea de sud a orașului Miami și în Coral Gables. Stilul reprezenta o ciudată atracție pentru cei înstăriți: o combinație între ceva moștenit și ceva dobîndit. Cele mai reușite dintre tablouri – artă provenită din pămîntul sărăcit al insulelor din Marea Caraibilor – erau destinate pereților din casele milionarilor, acelea care se bucură de perspectivă spre Golful Biscayne.

– E ceva diferit de toate celelalte, nu? întrebă „Spărgătorul“ liniștit.

Intrase în cameră pe o ușa lateralnică.

Robinson se întoarse.

– E frumos.

– Nu te-ai fi așteptat să vezi așa ceva aici, nu-i așa?

– Nu, replică Robinson.

– Soția mea a studiat artele plastice demult – mi se pare că sînt secole de atunci – înainte să apară copiii și ipotecile și toate chestiile astea. A cumpărat tabloul cînd a fost în excursie acolo. N-am înțeles niciodată cum poate să-i placă cuiva să meargă în Haiti în vacanță! Să-i vezi tot mai săraci, în fiecare zi... De asta încearcă ei să emigreze în State.

– Paza de coastă tocmai a capturat o barcă plină de haitieni, deunăzi, replică Robinson.

– Da, asta spuneam și eu, zise „Spărgătorul“. Oricum, nevas-tă-mea cară după ea flecuștețul ăsta și zice mereu că într-o bună zi o să valoreze o grămadă de bani. Ai mai auzit așa ceva?... Zice că acum valorează vreo zece, cincisprezece mii de doari. Cică e cea mai bună investiție pe care am făcut-o pînă acum, chiar dacă arată cam ciudat pe peretele meu. Trebuie să-l asigur. Fir-ar să fie, dacă ar fi după mine, mai degrabă aș vrea un foto-tapet și gata. Dar asta e, te obișnuiești cu toate pînă la urmă.

– Probabil.

– De, știi și eu... E o ironie a soartei, nu?

– Ce anume?

– Păi, un amărît a pictat chestia asta și a primit, poate, cîțiva dolari – cît să-i ajungă să mănînce o masă ca lumea sau să se distreze cu o puicuță sau... cît un galon de benzină, cam așa ceva... Dar asta e. Și uite că tabloul lui ajunge în State, fără probleme. Autorul și-ar da și viața ca să ajungă aici, ca toți nenorociții din Haiti. Treaba e că tabloul valorează mai mult decît ar valora vreodată autorul lui. Aici e ironia, nu?

– Da, așa e.

– La naiba, pot să pun pariu că tablourile astea nu străbat oceanul în cine știe ce barcă făcută de băștinași, care poate să se scufunde la nici cincizeci de mile de țărm și să nu mai ajungă niciodată în Miami Beach, este?

„Spărgătorul“ se întoarce și se așează cu grijă pe un scaun cu spetează înaltă.

– Ești un iubitor de artă, Walter?

– Da, mă interesează arta.

– Pe mine nu prea m-a frământat. Știu și eu ce să zic?

Nevastă-mea mă tot ducea pe la spectacole și alte chestii de-astea. Așa că am învățat să-mi țin gura și să nu comentez. Când mergeam la vreun vernisaj, mă învîrteam și eu pe-acolo, beam apă minerală și mîncam *hors d'œuvres*. Și eram de acord cu toată lumea. E mai ușor așa, mai ales dacă nu pricepi o boabă.

Avea încă brațul în ghips pînă la gît. Ghipsul îl obliga să și-l țină în unghi drept față de corp; încît „Spărgătorul“ părea o pasăre caraghioasă care țopăia de colo-colo cu aripa ruptă. Cînd își schimba poziția, se strîmba de durere.

– Nenorocita asta de rană tot mă mai doare, zise el.

– Ce spun doctorii?

– Că nu mai e nevoie de operație, slavă Domnului. Patru luni vîrît în chestia asta, ca o marionetă, apoi șase sau opt luni de convalescență. Și de-abia pe urmă mă întorc, *poate*, la treabă. E ca la zaruri, știi? Nimeni nu știe nimic pînă cînd nu mi se va scoate ghipsul ăsta nenorocit.

– Și cum te descurci?

– Nevastă-mea parcă a înnebunit, se învîrte mereu pe lîngă mine. Copiii s-au cam săturat de asta. Adică și eu sînt tot atît de neajutorat ca un copil. Nu pot să conduc... Nu pot să fac nimic. Mă uit toată ziua la televizor. Oare ce văd oamenii așa de nemaipomenit în serialele astea plicticoase?

Robinson nu răspunse și „Spărgătorul“ zîmbi.

– Cred că o cam iau razna, adăugă el.

Se lăsă pe spătarul scaunului, iar după un timp începu să se foiască.

– Nu pot să-mi găsesc o poziție confortabilă, zise el.

După cîteva secunde de fițială, privi în jurul lui și ridică o sprînceană, întrebător:

– Walter, nu cred că ai bătut drumul pînă aici doar ca să vezi ce mai fac, nu? Vreau să zic că e-n regulă dacă ai venit numai pentru asta, mă bucură, dar știi, noi n-am fost prieteni atît de apropiați sau ceva în genul ăsta, deci trebuie să fie altceva, nu-i așa?

Robinson aprobă din cap. În clipa aceea, în camera intră soția colegului său.

– Copilul a adormit, zise ea, slavă Domnului! Să nu faci zgomot o oră și ceva.

Se uită la Robinson de parcă s-ar fi așteptat să-l vadă cîntînd sau dansînd.

– E o problemă în cazul lui Leroy Jefferson. Am vrut să aflî de la mine, nu din alte părți.

– O problemă? întrebă soția polițistului.

– Ce rahat de problemă? sări „Spărgătorul“, cu un mîriit în voce.

– Jefferson a fost suspectat de crimă, dar nu mai e considerat vinovat. El ne poate oferi, însă, informații vitale pentru caz și pentru încă alte două crime. Informații esențiale.

– Ce tot spui?

– Că s-ar putea să facem o înțelegere cu el.

– La dracu'! Ce înțelegere? Îți spun eu ce înțelegere faceți cu ticălosul ăla! Îmi iau pistolul și îi trag un glonte în cur! Asta e înțelegerea cu porcul ăla!

– O să trezești copilul, rosti încet soția lui.

„Spărgătorul“ se uită fix la ea. Deschise gura gata să vorbească, dar se opri. Se întoarse iar spre Robinson cu ochii mijîți.

– Vrei să-mi explici clar despre ce-i vorba? îi ceru el.

– Dacă ne transmite informațiile, s-ar putea să scape de închisoare.

„Spărgătorul“ se trînti pe spate, în scaun, și Robinson își imagină ce dureri trebuie să fi simțit în braț din cauza unei asemenea mișcări. Polițistul mîrîi de furie, aproape scuipeînd cuvintele:

– Adică mă împuşcă şi pe urmă umblă liber pe stradă?

– Încercăm să stoarcem tot de la el. O să-l urmărim pas cu pas, o să-l supraveghem toată ziua, să vedem cum se comportă şi ce face...

Robinson se opri brusc, când zări privirea neagră de furie din ochii colegului său.

– Dar ştii cum e regula jocului. Ştii care sînt priorităţile. Ştii cum merg treburile.

– Da, fir-ar să fie, ştiu asta, dar nu m-am gîndit niciodată că o să mi se întîmple mie să fiu păcălit!

„Spărgătorul“ dădu aerul afară din piept cu un şuiert.

– Nu cred că-mi place. Al naibii să fiu dacă-mi place chestia asta! Şi nu cred că o să le placă nici celorlalţi de la secţie. Adică, poliţiştii nu prea sînt fericiţi cînd colegii lor sînt împuşcaţi, nu, Walter? Nu cred că băieţilor o să le placă atunci cînd o să-l vadă pe nenorocitul ăla că se plimbă liniştit, cu mulţumirile de rigoare din partea justiţiei.

– O să ne ajute să rezolvăm o crimă. Să prindem un individ care e turbat rău de tot.

– Da, îl prindeţi pe ăsta şi-i daţi, în schimb, drumul celuiilalt. Care-i şmecheria?

Robinson nu putea răspunde cu sufletul împăcat la întrebarea asta. Colegul lui avea dreptate.

– Îmi pare rău, zise el. Eu am vrut doar să auzi de la mine toată povestea.

– Mda, îţi mulţumesc din suflet!

„Spărgătorul“ se uită în altă parte, apoi se întoarse brusc spre Robinson şi-l privi fix.

– E înţelegerea ta, Walter? E ideea ta?

Robinson nu răspunse imediat. Gîndul îi zbură la rabi şi la Frieda Kroner, apoi avu o viziune înfricoşătoare a lui *Der Schattenmann* pîndindu-i. Se gîndi pe dată la Espy şi simţi că n-ar fi vrut ca furia şi mînia „Spărgătorului“ să se reverse asupra ei, aşa că scrişni din dinţi şi rosti:

– Da, normal, e ideea mea.

– Și o să rezolvi niște cazuri, zici! O să mai urci o nenorocită de treaptă, nu? Poate o să capeți chiar o avansare, hm? O să fii cel mai tare din parcare la omucideri. Poate și ziarele alea afurisite or să scrie despre tine. Noua stea „neagră” din Miami Beach, nu?

Robinson încercă să ignore aluzia rasială din vorbele colegului său.

– Nu. Pur și simplu o să împiedicăm asasinul să ucidă din nou. Asta e important.

– Exact, replică sarcastic „Spărgătorul”. Asta era! Și nu-ți pasă de nimic altceva!

– Greșești!

– Normal, zise polițistul. Mi-au trebuit nouă ani de poliție ca să obțin insigna, pe urmă am stat înfipt încă trei ani la secția furturi. Ce zici, ce activitate am avut, m-am afirmat extraordinar, nu? Ție cât ți-a trebuit, Walter? Ai ajuns direct la omucideri. Marea mișcare, nu? N-ai stat la munca de jos, este? Și acum nici n-o să mai fiu în stare să muncesc ca lumea. Mulțumesc.

Se lăsă tăcerea. „Spărgătorul” părea să rumege tot felul de gânduri în capul lui.

– Fă ceea ce trebuie să faci, zise într-un târziu. Așa e jocul. Înțeleg. Fă ceea ce trebuie!

Robinson se ridică.

– O.K. Mulțumesc.

– Și eu o să fac la fel, replică „Spărgătorul”.

Robinson se opri.

– Ce vrei să spui cu asta?

– Nimic. Absolut nimic. Acum cară-te!

– Ce-ai vrut să spui?

– Ți-am spus, nimic! Ușa e acolo!

Robinson vru să-i răspundă, dar nu se simți în stare. Ieși din camera de zi și ajunse la ușa din față. În timp ce o deschidea, soția colegului său se ivi în spatele lui.

– Domnule inspector! îl strigă ea încet.

Se întoarse.

– Da.

– Soțul meu s-a hotărît să te ajute pentru că era operațiunea ta. Planul tău. Și tu aproape că l-ai ucis. Probabil că nu va mai putea niciodată să muncească din cauza ta. Și acum ai de gînd să-l lași liber pe nemernicul ăla? Sper să-ți putrezească sufletul în iad, inspectore!

Rostise cuvîntul „inspector“, dar văzînd ura din ochii ei, Robinson bănuî că soția „Spărgătorului“ ar fi vrut să spună cu totul alt cuvînt. Se întrebă de ce oare nu-l folosisese.

– Cară-te din casa mea! zise ea.

Robinson își zise că la sfîrșitul propoziției se auzise, totuși, un „n“, ca și cum femeia s-ar fi luptat din răsputeri să se abțină de la orice cuvînt cu încărcătură rasială – un „n“ de la „negru“. Dar poate că el era cel care greșea, își spuse Walter deodată. Poate că era doar furioasă și n-avea, de fapt, nici cea mai mică intenție să-l jignească. Poate că ea nu observase niciodată că trăia într-o lume la fel de scindată, la fel de înspăimîntată ca aceea a negrilor de pe plantații în timpul războiului civil. Poate, deși se îndoia. Își spuse că așa era aici, în Miami; e un loc unde oamenii zic doar în gînd „negrule!“, nu cu voce tare. Simți o dorință arzătoare de a ieși la aer, de a pleca de-acolo, de a se întoarce la munca lui. Dădu din cap, lăsînd în urmă atmosfera plăcută a casei datorată aerului condiționat și ieși în căldura de-afară, cu impresia că a lăsat o dîră murdară pe aleea impecabilă. Cînd femeia trînti ușa în spatele lui, se auzi imediat plînsul unui copil trezit din somn.

Espy Martinez nu putea suferi bucuria ce se simțea în vocea lui Tommy Alter. Avocatului îi era imposibil să se stăpînească.

– Știam eu că o să devii rezonabilă, Espy, zise el.

– Tommy, te înșeli. Nu sînt rezonabilă, sînt expeditivă.

Cei doi stăteau la o masă în bufetul din clădirea Palatului de Justiție. Cafeaua neatinsă din fața lor scotea aburi ușori. La celelalte mese erau câțiva procurori și avocați care se amestecau rareori unii cu alții și, când o făceau, era pentru a-și arunca insulte, provocări de tot felul sau pentru a aranja condițiile unui tirg, așa cum făceau Espy și Tommy Alter. Ceilalți avocați se mai uitau la ei din când în când, dar, printr-o înțelegere tacită, știind cam despre ce era vorba, nimeni nu se așeză la vreo masă din apropiere, creînd astfel un spațiu tampon în jurul lor.

– Ei, zi-i cum vrei să-i zici. Care e oferta?

– Trebuie să facă închisoare, o perioadă scurtă, Tommy. Nu poate să împuște un polițist și să scape.

– De ce nu? Poliția l-a arestat pentru un lucru pe care el nu l-a făcut. Polițiștii sînt ăia care i-au spart ușa și au apărut agitîndu-și pistoalele. A avut noroc că n-a fost împușcat chiar atunci, cînd au intrat la el. A avut noroc că nu l-ai ucis *tu* pentru un lucru pe care nu l-a făcut. Mie mi se pare că *voi* ar trebui să-i cereți scuze.

– A fost martorul unei crime și apoi a jefuit victima. Oricum, nu cred că ceea ce ar trebui e să-i cerem scuze.

– Ei bine, fără închisoare, asta e poziția noastră. Dacă vrei, eliberat de probă. Să fie supravegheat. Dar să i se ridice acuzațiile grave, să rămînă jaful. Și să nu fie închis în nord. Mai ales că vă ajută să prindeți un criminal. Poate chiar la timp – ca să nu mai fie și alte victime.

Espy respiră adînc.

– Ce tot spui, Tommy? Să nu mai fie și alte victime? Ți-a spus ceva în plus? Știi ceva?

– Am atins o coardă subțire, Espy? Nu, nu știam nimic sigur. Doar speculații. M-am gîndit că trebuie să fie un motiv pentru care a fost ucisă bătrînica și poate același motiv va exista și în alte cazuri. E doar o intuiție.

Espy șovăi.

– O să obții ceea ce vrei, Espy, îi spuse avocatul zimbînd. Un martor adevărat. Poate că nu e cea mai bună înțelegere din lume, dar nu e nici cea mai rea care s-a făcut vreodată în clădirea asta.

– Vreau să ne stea la dispoziție cu tot ce se poate. Să dea declarații complete, să facă o descriere amănunțită. Să colaboreze cu experții de la portretul-robot. Să facă tot ceea ce îi cere Walter Robinson, să fie disponibil pentru proces și să depună mărturie cînd e chemat. Ai înțeles? Orice încercare de a evita tribunalul, orice reacție de respingere, orice declarație falsă sau care ne pune pe o pistă greșită, orice absență pe care nu o poate motiva, orice scăpare sau omisiune, și îl băgăm la zdup. Pentru mult timp. E clar, Tommy?

– Da, e acceptabil. Batem palma?

– Nu dau mîna cu tine, Tommy.

Avocatul rîse.

– Nici nu prea mă așteptam la așa ceva. Calmează-te, Espy! O să te ajute să-l găsești pe ucigaș. Ce mai eroină o să fii atunci! Să ții minte chestia asta cînd o să fim în fața judecătorului. O să am grijă să intre pe rol mîine dimineață. Pot să-l aducă pe Jefferson devreme. Știi, tocmai s-a pricopsit cu un scaun cu roțile.

Espy dădu din cap.

– Vreau să ne întîlnim în timpul orelor programate în calendarul de termene – și cît mai discret posibil. Să fie doar o întîlnire între noi și judecător, după care să plece cu polițistul.

Alter zîmbi și se ridică.

– Desigur. Mi se pare normal.

– Trebuie să păstrăm o discreție totală asupra investigațiilor.

– Ce frază frumoasă, ce bine sună! Bineînțeles că trebuie.

– Tommy, nu mă enerva mai mult decît sînt acum.

– Hei, chiar, de ce-aș face-o?

Fără să mai aștepte răspuns, se întoarse și străbătu bufetul. Espy îl văzu făcînd un gest de satisfacție. Încercă să se gîndească

la cei doi bătrâni și să se convingă că făcea ceea ce era bine – adică îi menținea în viață.

Pe teren era un tânăr slab și înalt, care părea să fie mai iute în mișcări. Cînd mingea ajungea în miinile lui, o băga în coș fără nici un efort, parcă. De pe banca unde stătea, chiar în spatele gardului de sîrmă, Simon Winter îl urmărea pe puști, felul în care domina jocul, strecurîndu-se cu agilitate printre ceilalți jucători. „Am fost și eu așa, odată“, își zise.

Apoi încercă, zîmbind, să-și imagineze ce ar fi făcut ca să-l oprească pe tînărul acela. Era nevoie de o gîndire tactică, de precizie în mișcările întregului joc de baschet, și Simon înțelese că asemenea fantezii erau pentru el ca o bomboană pentru un copil: nu reprezentau ceva esențial, dar dădeau savoare vieții. Îl studie atent pe tînărul jucător. Era înalt, dar Simon Winter ar fi fost mai avantajat decît el, chiar și așa. Prima regulă, își zise fostul polițist, este să nu-i lași mingea. Să-l înfrunți în poziția în care îi place să primească pasa, să nu-l lași să se întoarcă și să arunce la coș. Să-l faci să ia mingea, dezechilibrîndu-l, pentru că așa nu poate face nici o manevră. Să-l forțezi să acționeze pe partea stîngă – se pare că nu e prea sigur pe el cînd primește pe stînga, iar cînd se pregătește să paseze nu se ridică la fel de repede ca pe dreapta. Să-i blochezi înaintarea pe dreapta, ca să nu poată pasa pe linia care îi e la îndemînă. Să mimezi pasele, ca să sară degeaba, trase concluzia Simon. O să sară de cîteva ori, dar o să rateze. Să-ți miști picioarele tot timpul și să-l faci să obțină greu orice; în cele din urmă, va încetini ritmul și va încerca să fie liber ca să primească o pasă, și cînd se întîmplă așa ceva înseamnă că ți-ai făcut treaba.

Winter dădu din cap și zîmbi. Cînd juca baschet, în imaginația lui, rezultatul era mereu același: victoria.

În fața lui, pe teren, îl văzu pe tînăr strecurîndu-se printre doi apărători și marcînd un punct, cu o mișcare calmă, lină. „Puștiul știe să joace“, își zise Simon. O lovitură puternică, ce face să

tremure scîndura din spatele coșului, poate fi impresionantă, dar adevărații jucători recunosc și admiră mișcarea pe care o faci cînd arunci mingea la coș, nu rezultatul.

– Vă place baschetul, domnule Winter?

Simon se întoarse ca să vadă de unde venea vocea.

– Da, am și jucat pe vremuri, domnule inspector.

Robinson se așeză lingă el, pe bancă.

– Eu nu, zise el. Nu am vrut să joc baschet, pentru că toată lumea se aștepta s-o fac – așa e cu toți negrii, dacă ești înalt, trebuie să joci baschet. În schimb, am jucat fotbal, nu din cel european, la liceu. Eram extremă, am fost destul de bun, într-o echipă foarte bună. Am cîștigat campionatul pe oraș.

– Cred că a fost nemaipomenit.

– Cea mai frumoasă zi din viața mea. Aveam aproape optsprezece ani, am ieșit de pe teren plini de sînge, amețiți, obosiți – dar eram învingători. Niciodată n-am mai trăit așa ceva. Era un sentiment foarte pur.

– Deci, erai bun?

– Nu eram deloc rău, dar nu destul de bun ca să fiu atacant. Rolul extremei e destul de ciudat, domnule Winter. Cea mai mare parte a timpului joci aproape de marginea terenului, ești mereu în defensivă ca să-i ajuți pe băieții care culeg laurii gloriei – atacanții – ori de cîte ori aleargă înapoi, spre poartă. De cele mai multe ori, ai vrea să primești o răsplată cît de mică pentru munca aceea dificilă; o zbughești în mijlocul terenului, în sfîrșit singur, iar mingea vine spre tine cu viteză. E un moment extraordinar, cu apărătorii care te înconjoară, cu mingea care se îndreaptă exact spre mîinile tale, și-ți dai seama că totul depinde de tine. Dacă ratezi și o scapi, te întorci iar la poziția dinainte, la rolul de albină lucrătoare. Dar dacă prinzi mingea, ești liber să faci cu ea ce vrei și ce poți. Acelea erau clipele care îmi plăceau cel mai mult.

– În sport e întotdeauna și puțină poezie, rosti zîbind Simon.

– Și metaforă, adăugă Robinson.

– Cum m-ai găsit?

– Mi-a spus familia Kadosh. Mi-au povestit că îți place să vii aici, în parc, seara, și să urmărești meciurile de baschet.

– N-aș fi zis că au spirit de observație.

Robinson rîse, iar Simon ridică din umeri, adăugînd:

– Da, da, ai dreptate. Lecția numărul unu: vecinii știu întotdeauna mai mult decît lasă impresia. Asta e. Deci, așa m-ai găsit. Dar de ce m-ai căutat?

– Pentru că Jefferson vine mîine la tribunal și pînă la prînz o să stăm amîndoi lîngă un expert al poliției pentru a face portretul-robot, el ni-l va descrie și ne va da o declarație completă. După ce vom avea toate astea, putem să facem pasul următor.

– Să-i întindem o cursă.

– Exact.

– Cred că trebuie să fim foarte atenți, zise Simon.

– Mda... De ce?

– Pentru că sîntem foarte vulnerabili în acest moment.

Robinson dădu din cap.

– Spuneți mai departe!

– Trebuie să-l găsim pe omul ăsta. De data asta trebuie să-l găsim! Avem șansa și nu trebuie s-o ratăm.

– Vă ascult, rosti inspectorul.

Simon Winter se opri, urmărindu-i pe jucătorii din teren cum se răsuceau aruncîndu-și mingea unul altuia. Felinarele cu vapori de sodiu dădeau o tentă gălbuie chipurilor lor, ca și cum transpirația și mușchii ar fi fost o boală, iar lupta pentru minge se dădea, de fapt, împotriva unei maladii ciudate.

– Dacă nu-l descoperim și nu-l oprim pe acest individ, dacă doar îl pîndim, o să dispară. Se poate duce oriunde, poate fi oricine. Dacă „se prelinge“ pe lîngă noi, atunci nu mai avem cum să aflăm unde merge. Vezi tu, noi nu știm nimic despre originea lui, despre viața lui, nimic de cînd s-a sfîrșit războiul. Deci, nu știm nimic despre posibilitățile lui. Cum să urmărești doar o Umbră? Crezi că o să lase vreo urmă după care să ne

putem ghida? Mă îndoiesc. Mai ales dacă a ajuns la asemenea „performanțe“ după atîția ani. Eu zic, deci, să pornim de la premisa că acest Jefferson este singura noastră șansă. De data asta trebuie să-l prindem!

– V-ați gîndit cum?

Winter dădu din cap, apoi se uită la Robinson.

– Așa cum te-ai gîndit și tu. De fapt, pot să pariez că de asta ai venit aici.

Robinson își întinse picioarele și se lăsă pe spate, încercînd să se relaxeze.

– Ați fost celebru în poliția din Miami.

– Mi-ai citit dosarul?

– Bineînțeles. Am vrut să știu cu cine am de-a face.

– Ei, niște fleacuri... Să rezolvi un caz, să faci o arestare, să primești laude... Asta nu-ți spune nimic despre mine.

– Așa e. Deci, cine sînteți dumneavoastră, domnule Winter?

Simon nu răspunse imediat, apoi arată spre jocul de baschet.

– Îl vezi pe puștiul cu mingea?

Robinson făcu semn că da.

– Puștiul ăla înalt, nu?

– Da. Ce-i cu el?

– N-ar trece de mine așa ușor, spre coș.

Robinson începu să rîdă, apoi se opri și-l urmări pe tînăr cum joacă, îi observă rapiditatea cu care își mișca picioarele și viteza cu care țîșnea cînd dribla.

– L-ați placa tot timpul, nu? comentă Robinson.

– Nu. Aș lua lucrurile metodic, pas cu pas. Apoi, cînd s-ar aștepta mai puțin, l-aș forța să se apere folosind încă un coechipier, să se apere în pereche. Și apoi l-aș prinde descoperit. Așa ar rata pasa.

Robinson oftă.

– E greu.

– Dar e singura posibilitate.

– Aveți dreptate. Credeți că ar trebui să procedăm și noi la fel?

– Da. Capcana trebuie să aibă o momeală. Și un paravan. Umbra trebuie să fie atrasă ca spre ceva care i se oferă, să fie sigură că reușește. Dar el, de fapt, să facă ceea ce vrem noi, deci să-l dirijăm cu grijă spre un anume punct, unde o să-l așteptăm. Așa trebuie gândit.

Pentru o vreme se lăsă tăcerea.

– Cei doi bătrini, rabi Rubinstein și Frieda Kroner...

– Nu-ți face griji pentru ei. Când va veni timpul, vor face ceea ce trebuie.

– Am trimis o echipă în fața caselor lor ca să-i supravegheze pe tot parcursul zilei.

– Nu. Ia-i de acolo! Nu trebuie să-l facem să fie mai prudent decît este.

– Dar dacă...

– Ei înțeleg riscul. Amîndoi reprezintă momeala și știu asta.

– Nu-mi place treaba asta.

– Dar tu ce-ai face?

Robinson nu răspunse imediat. În cele din urmă, zise:

– Nu, tot nu-mi place treaba asta.

Simon zîmbi.

– Vezi tu, asta e avantajul pe care îl am eu asupra ta. Eu nu lucrez pentru nimeni. Pe mine nu mă plătește poliția din Miami. Nu mă preocupă altceva decît să reușesc. Nu trebuie să-mi fac griji despre ce să scriu în raport, cum li se va părea superiorilor mei și alte lucruri din astea. Când am spus să-i întindem o capcană, la asta m-am referit. O capcană are nevoie de o momeală. Momeala trebuie să fie proaspătă, atractivă și există mereu riscul să fie înghițită, nu? Poate că arcurile capcanei nu se vor închide exact la momentul oportun și prada va fugi după ce a înghițit momeala... Așa că eu îți recomand să joci foarte strîns. Iar tu și prietena ta, domnișoara Martinez, veți păstra tăcerea asupra acestui plan. Dacă dă greș, poți să dai vina pe mine.

– N-aș face așa ceva.

– Ba da. Și n-ar fi o tragedie. Sînt doar un polițist la pensie, nițel cam trăsnit, și nu m-ar deranja deloc. Dimpotrivă, te pome-nești că o să am o viață palpitantă.

– Nu, tot nu vreau s-o fac.

– De ce nu? Eu sînt bătrîn. Și nu mă mai înspăimîntă nimic. Ai priceput? Nimic. Cu o singură excepție: să nu-l prind pe ticălosul ăsta.

Simon zîmbi și aplaudă o aruncare bună la coș.

– Nu vreau ca tipul ăsta să trăiască după ce eu n-o să mai fiu.

– Eu cred că mai ai mult și bine de trăit.

Bătrînul rîse tare.

– Ei, de trăit mai am eu ceva, dar dacă o fi „mult și bine“, asta mai vedem noi.

– E-n regulă. O să retrag supravegherea pentru rabi și Frieda Kroner. Și pe urmă?

Vocea lui Simon căpătă o anumită răceală cînd răspunse:

– Îl forțăm să facă o mișcare.

– Și cum am face asta, cum ți-ai închipuit că o să fie?

– Păi, de obicei, se începe cu asta: transmiți fotografia suspectului peste tot. O trimiți la televiziune, la ziare și îi rogi pe cei de la *Herald* s-o publice pe prima pagină. Poza trebuie, deci, afișată peste tot. Și îți rămîne să speri că cineva o să sune la poliție și o să spună că l-a văzut.

– Da, asta e procedura standard.

– Dar cu tipul ăsta nu ține, nu?

– Nu, replică Robinson. Nu, din cîte încep eu să-mi dau seama. Ceea ce ar da rezultate ar fi o metodă de a-i atrage atenția.

– Desigur, să-l speriem de-a binelea, așa i-am salva, poate, pe rabi și pe Frieda Kroner. Îl speriem, el fuge și ei rămîn să trăiască fericiți, în liniște și pace.

– Da, dar uitîndu-se mereu în spate, așteptîndu-l.

– Da, dar ar fi în viață amîndoi.

– Adevărat, ar fi în viață.

Cei doi tăcură o vreme. Văzduhul era plin de zgomotele meciului de baschet, de voci ridicate, de corpuri lovindu-se, de sunetul specific al plasei care tremura când mingea intra în coș.

– Noi nu vom aplica, deci, procedura standard, zise Robinson. Dar ce vom face?

Simon zîmbi.

– Am o idee, rosti el cu prudență. Vezi tu, *el* nu va ști că noi îi cunoaștem figura și că avem portretul lui, deci nu va ști că îl așteptăm la colț. Așa că trebuie să fim foarte subtili. Să-i *sugerăm* ceva. Ceva care să-l facă să se miște repede, poate chiar înainte de a fi pregătit ca lumea.

– Am înțeles. Ce fel de sugestie?

– La slujbele de la sinagogă, de pildă, să-i rugăm pe toți rabinii să facă aluzii la... „umbra“ care a început să se întindă asupra comunității. La Centrul Holocaustului să afișăm un anunț în care să-i rugăm pe cei care știu ceva despre Berlinul din perioada războiului să-l contacteze pe rabi Rubinstein. Poate să facem în așa fel încît același anunț să fie transmis și la întrunirile membrilor comunității evreiești. Exact atît cît să ajungă la el, cuvinte, impresii care să-l stîrnească, iar el să creadă că trebuie să facă o mișcare. Dar nu atît încît să-l facă s-o șteargă.

Robinson dădu din cap.

– E șmecheră treaba, zise el încet.

– Ai fost vreodată dincolo de bancurile de nisip din Key Biscayne, să pescuiești? E un sport extraordinar, pescuitul ăsta. În apele de mică adîncime, peștii sînt foarte vioi și sperioși, atenți la cel mai slab zgomot, la cea mai mică mișcare, anticipînd pericolele. Dar sînt flămînzi și, pe lîngă aceste bancuri de nisip, găsești creveți și crabi mici, care pentru ei sînt niște delicatese, de aceea sînt atît de mulți acolo. Apa e albastră-cenușie, de fapt are zeci de nuanțe ce se schimbă cu fiecare pală de vînt, iar peștii par doar o neînsemnată schimbare a culorii. Odată, un scriitor i-a numit „stafii“. Te uiți ore în șir la apă și apoi, deodată, vezi ceva mișcînd, o mică transformare a acelei nuanțe – e semn că acolo

a venit un pește. Atunci arunci undița cu momeala, încet, imediat lângă sau în fața acelei umbre nedefinite, și astfel prinzi un pește – un lucru pe care și-l dorește aprig orice pescar din lumea asta.

– Da, știu, replică Robinson.

– Ar trebui să te apuci de pescuit, tinere, spuse Simon. Te va ajuta să înțelegi cum să prinzi pe cineva, așa cum m-a ajutat și pe mine.

Robinson rîse, deși se simțea neliniștit.

– Cînd vom termina cu toată treaba asta, o să mă învățați?

– Mi-ar face mare plăcere.

Robinson șovăi, apoi îl întrebă:

– Și noi tot asta o să facem ca să-l prindem, o să pescuim?

– Exact, zise zîbind fostul polițist.

NOUĂSPREZECE

Avertismentul îngerăşului

Jocul se terminase şi Walter Robinson insistase să-l însoţească pe Simon pînă la blocurile din Sunshine Arms. Trecură prin centrul oraşului cufundat în noapte, în maşina lui Robinson, care nu avea obişnuitele însemne ale poliţiei. Simon nu-şi lua ochii de la bordul automobilului, unde era un mic computer, exact în mijloc, şi, în cele din urmă, rosti cu un mic surîs crispat:

– Chestia asta afurisită chiar că mă face să mă simt bătrîn.

Ridică privirile spre stradă, urmărind, din viteza maşinii, tot ceea ce se petrecea afară. Fostul poliţist oftă uşor.

– Ce e?

– Hm, uită-te la asta! Observi ce se întîmplă?

Robinson îşi opri privirile asupra talmeş-balmeşului de limuzine albe şi strălucitoare, de maşini luxoase de culoare închisă, parcate cîte două la o mică depărtare de un club de noapte. La uşa din faţă era un palmier foarte înalt, cu lumini de neon purpurii şi roşii. Pe trotuar era multă lume, în special tineri albi sau latino-americieni; erau agitaţi, de abia dacă aveau douăzeci de ani.

Tocmai terminaseră liceul, se gîdeau, poate, să urmeze o facultate de comerţ sau de drept. Acum căutau ceva care să-i scoată din monotonie, în drumul lor spre o posibilă carieră. Se amestecau cu cei mai mari decît ei, dar încercau să-şi păstreze

atuurile vîrstei. Era, într-un fel, o imitație a unei categorii ce părea unică în Miami: traficanții de droguri. Erau mai ales tineri care-și dădeau aere de *narcotraficista*¹: purtau cămăși înflorate, deschise larg la gît, lanțuri de aur, costume din țesături fine, ca și cum toate astea ar fi putut șterge sau ascunde cu ușurință viața lor cea reală, de viitori funcționari sau contabili. Era o mascaradă, unde fiecare se voia excentric, bogat, neîndurător în stilul mafiei columbiene a drogurilor și asta îi ajuta, desigur, pe cei cîțiva traficanți și ucigași adevărați să se ascundă în mulțime, în aceleași haine. Femeile păreau să agreeze tocurile înalte, ascuțite, și părul strîns în multe codițe. Erau îmbrăcate în rochii de mătase cu paiete, în culori țipătoare, ca ale unei cozi de păun sau ca ale firmei luminoase de deasupra lor. Cînd Simon și Robinson trecură pe lîngă club, sunetul puternic, în note joase, al rock'n roll-ului cu accente latine, aproape că zgudui mașina.

– Ei, ce vezi, „babacule“?

Robinson folosea un cuvînt din jargonul tinerilor ca să-l mai înveselească pe Simon, iar acesta recunoscuse termenul imediat și replică imitînd vocea unui bătrîn excentric, plin de toane, iritat, respirînd ca un astmatic.

– Ceea ce vîd eu, tinere, este schimbarea. Pe o parte a străzii – Broadway Delicatessen. Pe vremuri, aici se servea cea mai bună supă de pui din Miami. Poate că încă se mai servește. Imediat lîngă localul ăsta e o băcănie, unde bătrînii ca mine obișnuiesc să cumpere fructe și carne care n-a stat în congelator mai mult de o lună. Genul de magazin unde toți se cunosc pe nume și unde, dacă într-o săptămînă se întîmplă să nu poți plăti chiar tot, atunci te-așteaptă pînă cînd primești pensia.

Simon se opri, apoi reluă cu vocea lui obișnuită:

– Peste un an, poate doi, nu vor mai fi aici, nu? Vezi tu, clubul ăsta de noapte este foarte atrăgător și asta înseamnă con-

¹ Traficant de droguri (span.) (n.tr.).

curență, iar spațiul de vizavi capătă brusc valoare pentru că – dar tu știi asta, tinere polițist – un dolar nou foșnește mai bine decît unul vechi.

Robinson aprobă tăcut. Încercă să străpungă cu privirile mulțimea din fața clubului. Văzu o namilă de om care alunga un client prea gălăgios, un om îmbrăcat într-un costum alb care, în mod sigur, costa mai mult decît cîștiga un polițist pe săptămînă. Observă că Winter se uita și el la aceeași încăierare.

– Prea multă cocaină. Necazul cu cocaina este că te forțează să faci lucruri incredibil de tîmpite și ajungi să crezi că ești cel mai deștept pentru că le faci.

Simon rîse. Trecură mai departe cu mașina, îndepărtîndu-se de mulțimea de pe trotuar care se mai văzu doar în oglinda retrovizoare. Simon îi făcu semn lui Robinson să întoarcă.

– Nu e direcția bună, replică Robinson, deși întoarse volanul, mai mult din politețe.

– Vreau doar să văd ceva, rosti Simon.

Într-o clipă se întoarseră, așa că acum mergeau paralel cu plaja și cu oceanul.

– Așa e mereu, zise Simon încet. Cu cît îmbătrînesc mai mult, cu atît îmi place mai mult.

– Ce anume?

Robinson încerca să conducă și în același timp să privească pe lîngă Simon, spre oceanul întunecat.

– Oricîte hoteluri și cluburi de noapte și blocuri am construi, oceanul e mereu acolo. N-ai ce să-i faci! Nu poți să-l umpli cu clădiri, nu poți să-l asfaltezi. Asta îmi place cel mai mult. Îți place oceanul?

– Cînd eram mai tînăr nu, îl uram. Dar acum îmi place.

– Bravo!

Robinson dădu din cap și luă iar o curbă. După cîteva minute zări complexul de clădiri Sunshine Arms și parcă mașina lîngă intrare.

Winter atinse mînerul portierei, apoi se opri, șovăind.

– Te gîndești vreodată la cei pe care îi urmărești? îl întrebă el pe tînărul polițist.

– Uneori... Adesea, însă, ei sînt doar niște obiecte, nu oameni. Constituie punctul culminant al unui șir de fapte, de observații. Sînt, mai degrabă, concluzii decît oameni.

– Pentru mine, tipii ăia răi parcă mi se băgau sub piele, știi? Nu mai erau un număr, un dosar, erau cu totul altceva. Și apăreau mereu vreo doi care erau într-adevăr deosebiți.

– Îi țineai minte mult timp?

– N-am să-i uit niciodată.

– Oare așa o să mi se întîmple și mie?

– Cîte cazuri nerezolvate ai?

– Nu mai știu, domnule Winter. Se pare că se adună tot mai multe și tot mai repede. Și totuși, numărul meu de cazuri rezolvate este mai mare decît al celorlalți colegi.

Simon clătină din cap.

– Pe vremea mea, orice crimă avea ceva special, un aer aparte.

– Acum nu mai e așa.

– Ce crezi despre Umbră?

– Încă nu știu prea bine ce să cred. Mi-e greu să mi-l imaginez. Totuși, o să vă spun un lucru: mă atrage, mă incită mai mult decît oricare alt caz de pînă acum. Știți cum e: de obicei, ai o idee a naibii de bună despre ceea ce cauți, chiar dacă nu ai un nume sau un chip. Dar măcar știi ce fel de persoană e. Caracterul, felul în care gîndește sau alte chestii de-astea... Oricum, intră în desfășurarea obișnuită a unei anchete. Nu are surprize. Tipul ăsta e puțin diferit.

Se opri, apoi se corectă:

– Nu, e cu totul diferit.

– Dar noi de ce îl vînam, Walter?

Era prima dată cînd Simon i se adresase așa și Robinson observă imediat.

– Pentru că noi credem că a ucis una, două, poate trei persoane sau chiar mai multe.

– Deci e un ucigaș în serie?

– Nu chiar. În orice caz, nu se potrivește deloc cu nici o categorie pe care am întîlnit-o în dosarele FBI-ului. Dar a făcut multe crime. Nu e un motiv destul de îndreptățit ca să urmărești pe cineva?

– E un motiv bun, dar e greșit.

– Iar îmi dați o pasă?

– Da, e un motiv greșit. Tu ești aici pentru că asta ți-e meseria: să ajuți și să protejezi. Eu sînt aici pentru că a ucis-o pe vecina mea, asta mă face să mă simt cumva dator, și pentru că s-ar putea să mai ucidă și alți oameni, pe care nici măcar nu-i pot considera prieteni, dar cărora le-am promis ceva. Totuși, nici astea nu sînt niște motive îndreptățite, nu mai îndreptățite decît ale tale. Cred că nici tu, nici eu, nici simpatica ta prietenă de la procuratură nu vom găsi motivul cel bun. Dar rabi și Frieda Kroner, da, ei au cel mai bun motiv. Știi, poți să înțelegi că găsești un cadavru sau douăzeci și-ți spui: „Criminalul trebuie prins, trebuie oprit“. Dar ei l-au văzut pe Omul din umbră și au văzut sute, poate mii de oameni mergînd la moarte. Și-au văzut frații, mamele, tații, unchii, mătușile, nepoții, nepoatele, vecinii, prietenii, cunoștințele și pe toți ceilalți mergînd la moarte. Și crezi că acele morți sînt pentru noi altceva decît numere? Dar pentru ei nu sînt doar numere, nu-i așa?

Simon Winter deschise ușa mașinii și puse un picior pe trotuar. Se aplecă spre Robinson.

– N-ar trebui ca bătrînii să fie lăsați să tot analizeze lucrurile astea. Nu face decît să tulbure apele, nu?

Robinson făcu un semn din cap.

– Cred, zise el cîntărindu-și atent cuvintele, că noi doi ar trebui să-l prindem pe omul ăsta și să judecăm tot ceea ce a făcut.

După o pauză, repetă:

– Tot ceea ce a fost.

– Da, replică Simon. Ar trebui să-l prindem.

Se îndreptă de spate și închise portiera. Îi făcu un semn cu mîna tînarului polițist în timp ce acesta se îndepărta cu mașina. Urmări lumina farurilor din spate, care pierdea încet în întunericul străzii; mașina semnaliză o dată, la o frînă, apoi coti, lăsîndu-l singur pe trotuar. Aerul era dens, lipicios, parcă noaptea aceea tropicală era făcută din melasă sau din sirop de arțar. I se păru un lucru înșelător; căldura îi făcea pe oameni să ignore pericolele ce se puteau ivi după apusul soarelui. Începu să vorbească în sinea lui cu acel criminal necunoscut, cel pe care îl vîna: „Crimele le-ai făcut, oare, mai ales noaptea? Atunci devii periculos? Oamenii sînt mai vulnerabili în întuneric; atunci obișnuiești să-i ataci? Într-o noapte ca asta?”

Iar răspunsul care-i veni în minte era: da.

Simon ascultă zgomotele îndepărtate ale străzii amestecîndu-se cu nelipsitele sunete ce veneau din apartamentele blocului său, de la televizoare, muzica ce se auzea, vocile ridicate într-o ceartă oarecare. Dar nu se auzea nici o voce de copil, își dădu el seama. Nu în această parte a orașului. Sînt numai bătrîni aici, își spuse el, chiar și zgomotele au ceva bătrîncios.

Winter făcu un pas, îndreptîndu-se spre locuința lui, apoi se opri și se uită fix la fîntîna secată și la îngerașul care, într-o figură de dans, se afla în centrul ei.

– Deci, zise el cu voce tare, ce melodie îmi cînti în seara asta? Ceva plin de viață, cred. Ceva care să mă înveselească?...

Îngerașul continua să cînte, fără să se audă, desigur, nici un cuvînt.

– Bine, atunci spune-mi ce-ai văzut în seara asta? întrebă deodată Simon. Ai văzut ceva neobișnuit?

Privi fix statuia și ochii i se întâlneau cu cei ai heruvimului, reci, fără viață, așteptând un răspuns. Rămase așa câteva secunde, apoi se uită în jur, prin toată curtea. Locuința Sophiei Millstein era cufundată în întuneric, iar deasupra se vedea doar lumina aceea gri-albăstruie, semn că televizorul mergea la familia Kadosh. Pe când cerceta clădirea, o lumină se stinse în locuința bătrînului Finkel. Se răsuci, uitîndu-se la ferestrele propriei sale locuințe. Întunericul din spatele lor părea lichid, se undula asemenea valurilor oceanului pe care le văzuze doar cu puțin înainte. Își mută încet privirile, jur-împrejur, examinează umbrele și formele, scrută fiecare colț, fiecare unghi.

Nu-i nimic aici, își zise el. „Ai înnebunit? Ești singur și obosit, ar trebui să te duci la culcare.“

Înaintă un pas, apoi se opri. „O noapte ca asta“, repetă el. Respiră adînc.

„Dar pe mine nu mă cunoaște, insistă Simon. Și nu știe că sînt aici, nu știe că îl caut. El crede că dușmanii lui sînt niște bătrîni și vulnerabili supraviețuitori ai holocaustului, cu amintiri dureroase, dar palide, din cauza trecerii timpului despre ceea ce au îndurat de-a lungul a zeci de ani. Ei sînt țintele lui. Nici nu știe de mine. Sau știe?“

Își dădu seama, în acea clipă, că ridicase, inconștient, mîna dreaptă și o dusesse în partea stîngă, de parcă ar fi purtat încă vechiul lui pistol în tocul de la umăr, așa cum făcuse ani de zile.

„Nu-i nimic acolo și tu ești singur, continuă el. Și ești un prost.“ Apoi se corectă: „Să fii precaut nu înseamnă să fii prost. Poate că te irită să te bazezi doar pe simțuri, dar asta-i tot ce ți-a rămas, nu există altă soluție.“

Mai înaintă cîțiva pași, enervat de zgomotul făcut de pantofi pe caldarîm. „Ca o tobă, se dojeni el. Mișcă-te mai încet!“ Pași cu grijă pe fișia de iarbă de lîngă alee, încercînd să înăbușe orice zgomot pe cînd se apropia de clădire.

Se opri la ușa din față, gata să atingă minerul. Își retrase degetele încet.

„Dacă deschizi ușa, te aude sigur, își zise Simon. Atunci o să știe de unde vine sunetul, își va aduna puterile și va fi pregătit. El se așteaptă să sosești acasă ca orice bătrîn obosit, grăbit să se culce, ca să apuce cîteva ore de somn bun. Se așteaptă să zgîlții ușa din față, să bijbii nerăbdător prin vestibul pînă cînd găsești cheia de la casă și o vîri în broască.“

Simon se retrase din fața ușii, ascunzîndu-se în umbră. Se sprijini de un perete al clădirii și ascultă, dar auzi doar zgomotele obișnuite ale nopții, căci îi erau familiare. Analiză toate sunetele, încercînd să descopere ceva nefiresc, ceva care să fie real, nu ceva născut din teama lui pe care o simțea răspîndindu-i-se în trup ca o boală contagioasă.

„E-n regulă, își spuse. Unde ar putea să se ascundă? În vestibul? Nu. Lumina e aprinsă și el nu știe obiceiurile celorlalți locatari. Aici nu e nici un loc bun de ascuns, cum era în clădirea unde locuia Herman Stein. Atunci înăuntru? Da. Înăuntru. Dar cum? Păi, este evident: în curtea interioară. Ca la Sophie. Și e aceeași închizătoare șubredă care va ceda la prima atingere a șurubelniței. Și, odată intrat, încotro?“

Simon Winter își revizui în minte propria locuință, ca și cum ar fi cercetat atent o hartă. „Nu în bucătărie: luminile felinarelor se reflectă în linoleumul alb și-l face să strălucească. Și nici în baie: nu e destul spațiu ca să se miște. În camera de zi, atunci? Sau în dormitor? Una dintre ele a... Bătrînul polițist continuă să se concentreze, spunîndu-și: „Nu în dormitor. Se așteaptă să aprind lumina imediat ce intru și, în afară de dulapul mic, îngust, plin de haine, cutii și alte vechituri inutile, nu mai e alt loc, lumina i-ar lua orice altă posibilitate de a se ascunde. Deci îi mai rămîne camera de zi. Surpriza surprizelor.“

Winter începu să înconjoare clădirea cu un pas furișat, îndreptîndu-se încet, fără zgomot, spre zona din spate. Dintr-un

apartament auzi un câțel lătrind. Când dădu colțul blocului, mergea deja mai repede. „Acum nu mă poate auzi“, își spuse. Se prelinse pe lângă gard, ca o umbră, evitînd lumina slabă ce venea de la ferestre, ajungînd în micuța curte interioară, pavată cu dale, din spatele locuinței lui. În tomberoanele de gunoi se auzi un huruit, chiar în spatele aleii. Era o pisică, poate. Sau un șoarece, se gîndi Simon.

Pe cînd înainta, purta o discuție imaginară cu asasinul: „Oare ce-oi avea la tine? Un pistol? Poate. Unul mic, dar eficient, de calibrul 22 sau 25, arma tipică a unui criminal. Dar, oricum, nu ți-ar plăcea zgomotul pe care l-ar face, nu? Atrage atenția imediat, oricît de silențios ai crede tu că este. Asta-i veșnica problemă aici, în Miami. Oamenii cunosc zgomotul făcut de o armă. Nimeni nu spune: «Ce-a fost asta, un rateu?» Nu, nu aici, în sudul Floridei. Ei știu ce-i aia o împușcătură. Așa că ți-ai lua, probabil, pistolul doar ca să sperii. Ca să ameninți cu el. Dar n-ai vrea, de fapt, să-l folosești, nu-i așa? Mai degrabă ți-ai folosi mîinile, așa cum ai făcut cu Sophie Millstein. Asta-ți place, nu? Îți place să fii foarte aproape de ei cînd mor, nu? Îți place să auzi ultima respirație, îți plac mirosurile morții. Îți place sentimentul acela care te cuprinde cînd furi ultima picătură de viață, așa e? Nu era același lucru cînd îi urmăreai cum stăteau înghesuiți într-un vagon, ca vitele, plîngînd cu fețele lipite unele de altele, nu te satisfăcea prea mult, dar erai tînăr pe-atunci și de-abia înțelegeai că veșnica ta iubită va fi crima. Revenind, deci, la ale noastre, încă mai încerci să-ți faci plăcere, nu-i așa?“

Se opri.

„Dar eu sînt mai greu de înghițit, continuă el în gînd. Dacă mă vînezi pe mine, atunci trebuie să știi că nu sînt ca un copil, cum era Sophie, nu sînt nici neputincios, agitat, plin de spaimă, ca Herman Stein sau Irving Silver. Nu, nu sînt un model care să-ți fie familiar, așa-i? Și asta te-a făcut să fii mai precaut, deci te vei mișca mai repede, mai eficient, cînd ți se va ivi ocazia, nu?

Vrei să știi de ce te caut, te frământă zeci, sute de întrebări, dar între informație și posibilitatea de a scăpa de o amenințare, tu o alegi pe a doua, cea mai ușoară cale, de altfel.

Un cuțit..."

Simon Winter dădu din cap. „Probabil că va alege cuțitul. Cuțitul nu face zgomot. Omului din umbră nu-i place singele, nu-i place lupta, pentru că știe că în fiecare secundă în care sîntem împreună și el caută să-mi înfigă cuțitul în inimă, ar putea să lase o urmă care să-l dea de gol. Și totuși acceptă acest risc, doar ca să scape de mine, de amenințarea pe care o reprezintă.”

Winter își simți pulsul mai accelerat, apoi mai slab, pe măsură ce încerca să se calmeze.

„Va ataca, deci, folosind cuțitul. Fără să șovăie.”

Continuă să se apropie de curtea interioară.

„Dar la asta nu te aștepti! Nu te aștepti să apar în același fel în care ai făcut-o tu. Mă aștepti, probabil, în camera de zi, lângă ușa din față. Se deschide spre dreapta, deci spre stînga este o mică sprafață blocată, în întuneric, iar lumina din vestibul nu pătrunde datorită ușii masive, din lemn, care se deschide în lături. Mai mult ca sigur că ai observat asta. Ai observat din prima clipă în care ai intrat și acolo ai să te ascunzi, pentru că-ți închipui că o să intru, o să-ți ies în cale fără să am habar că tu ești acolo, că n-o să te văd decît după ce închid ușa, ca să mă pomenesc în fața propriei mele morți, crezi că n-o să văd cuțitul decît atunci cînd va pătrunde în plexul solar și va țîșni în sus – doar așa ai învățat că se lovește, nu? Așa crezi tu că se vor întîmpla lucrurile, așa ți-au arătat ei, nu? Toți acei oameni în uniforme negre, cu mulți, mulți ani în urmă... Trebuie să omori dintr-o singură lovitură. Să tragi victima deasupra ta, s-o dezechilibrezi, astfel încît propria ei greutate s-o împingă spre lama ucigașă.”

Mai avea doar cîțiva pași pînă la ușa glisantă. Se lăsă la pămînt. Pistolul era în sertarul de la noptieră. Oare intrase acolo

și-l căutase? „Bătrîn prostănac ce ești! se dojeni el. Să lași o armă exact în locul în care ar găsi-o orice tilhar nenorocit, orice spărgător. Acolo s-ar uita în primul rînd. Dar oare el s-a uitat? Sau poate doar te așteaptă?”

Simon se hotărî să riște, orice ar fi.

Ușa care dădea în curtea interioară ar face zgomot, dar ar putea străbate bucătăria doar din cîțiva pași ca să se îndrepte direct spre locul unde ținea pistolul. Măcar în felul ăsta l-ar lua prin surprindere, își zise Simon. Apoi se corectă: „Doar *dacă* nu m-a urmărit deja și a văzut ezitarea pe care am avut-o în curte.”

Și-atunci?

Nu voia să se gîndească la asta. Se mișcă ușor și atinse ușa glisantă. O voce îi spunea: „E o nebunie! Nu e nimeni.” Dar ușa se mișcă puțin. O împinse cît putu de încet, iar ea alunecă un pic, trecu de închizătoare, care făcu un zgomot ușor pe măsură ce se deplasa pe canturi. Într-o clipă își dădu seama că închizătorea fusese spartă. Se ridică și deschise ușa, cu zgomot. În același timp se năpusti în bucătărie, îndreptîndu-se spre dormitor, apoi spre noptieră unde spera să găsească pistolul.

Din camera de zi, aflată în stînga lui, în întuneric, se auzi un zgomot, ceva trîntit, un sunet care sugera panica, pe care Simon îl ignoră, căci se gîdea numai cum să ajungă la armă. Se strecură, prin beznă, pînă la noptieră. Bîjbii cu mîna pînă dădu de mîner și trase sertarul, auzind zgomotul înăbușit al armei lovindu-se de lemnul sertarului. Se și văzu bîjbînd grăbit cu mîna după vechea lui armă, gata s-o apuce. Pe cînd se răsucea, alunecă și ajunse cu fața spre camera cufundată în întunericul de care se temea atît și se trezi jos, pe podea. Ridică pistolul la nivelul ochilor, ținîndu-l cu amîndouă mîinile, într-o poziție de tragere, cu urechile ciulite la cel mai mic zgomot făcut de agresor.

Dar nu se auzi nimic.

În cameră răsuna doar respirația lui gîfuită și în aer se simțea încordarea care-l copleșea.

În graba aceea lovise lămpița de pe noptieră și o aruncase pe jos; obiectul lăsa acum o umbră ciudată. O căută cu piciorul, se întinse încet pînă la ea și o aprinse.

Lumina inundă încăperea.

Ca un marinar cu felinarul în mînă, în mijlocul furtunii, Simon se sculă de jos, ridicînd, în același timp, și lampa. Își văzu propria umbră proiectată în camera de zi. Lăsă lampa jos și făcu cîțiva pași înainte, căutînd să vadă unde este întrerupătorul de pe perete. Dinspre camera de zi văzu o fișie subțire de lumină. Continuă să înainteze, cu spatele la perete, cu pistolul în poziție de tragere, cu piedica ridicată. Se mișca încet, atent spre colț, gata să strige instinctiv „Stai!“ sau „Nu mișca!“, în fine, orice, căci simțea trezindu-i-se vechiul obicei de pe vremea cînd fusese polițist, obicei pe care-l crezuse de mult uitat. Dar își dădu imediat seama că nu era nevoie să strige nici măcar o silabă.

Respiră adînc, privind fix fișia de lumină ce venea din vestibul. Ușa de la apartament era întredeschisă.

Se îndreptă într-acolo, gata să-l urmărească prin noapte pe cel care intrase, dar se opri, realizînd că era deja prea tîrziu.

Scoase un oftat șuierător.

„Deci, își zise, m-ai așteptat exact acolo unde am bănuît eu.“ Scutură din cap. „Totuși, n-aș fi crezut că ești atît de inteligent. Și nici că te poți mișca atît de iute. Ai auzit zgomotul în spatele tău și, în loc să te lași cuprins de panică, ai acționat instantaneu. Astfel ți-ai salvat pielea.“

Bătrînul polițist era impresionat. Sînt puțini oameni care au un asemenea instinct de conservare, o asemenea viclenie, știind să fugă la primul sunet neașteptat. În general cei mai mulți sînt neîndemînatîci și nehotărîți.

Dar nu era cazul Omului din umbră.

„Acum ești pe drum, fugi cât poți de repede. Și ești destul de îngrijorat, nu-i așa? Acum știi că nu sînt ca Sophie și ca ceilalți. Sînt ceva mai aproape de tine, nu? Probabil că n-o să poți dormi liniștit la noapte, dar data viitoare o să fii mai atent. Și poate că asta te va face să ajungi la concluzia că următoarea ta victimă trebuie să fie o persoană mai... accesibilă, nu? Dar cred că ești îngrijorat, poate pentru prima dată în cine știe cîți ani. Cu-ade-vărat îngrijorat, pentru că ți-ai dat seama că știu ceva despre tine, și asta te sperie cel mai tare, nu-i așa? O să-ți revii însă pentru că știi foarte bine că eu nu-ți cunosc numele și nici chipul. Anonimatul tău este același, neștirbit, și asta te va face să dormi, în cele din urmă; te vei simți în siguranță încă. Ceea ce nu știi este că, în curînd, o să-ți distrug și atuul acesta.“

Simon clătină din cap, aproape admirativ. „Încep să te cunosc.“ Dar mulțumirea nu dură mult, pentru că, în aceeași clipă, înțelese că și celălalt începea să-l cunoască.

Walter Robinson găsi cîteva mesaje care-l așteptau pe birou. Se uită repede peste ele. Unele aveau legătură cu alte cazuri. Mai era și unul de la Mark Galin, de la *Miami Herald*, dar Robinson habar n-avea cine era jurnalistul, deși își amintea vag că-i văzuse numele în ziar. Era tîrziu, dar singurul mesaj la care voia să răspundă era cel de la Espy.

Cînd răspunse, vocea îi sună puțin amețită.

– Espy? Eu sînt, Walter. Dormeai?

– Nu, minți ea. Adică, da. Unde ești?

– La birou. Îmi pare rău. N-ar fi trebuit să te sun acum.

– Nu-i nimic.

Espy se întinse în pat, ca o pisică pe un pervaz inundat de soare.

– Am încercat mai devreme să te găsesc. Unde ai fost?

– Am vrut să aflu mai multe despre domnul Winter. Un tip interesant.

– Abil?

– Foarte. Dacă i-ai vedea dosarul... Promovări peste promovări. Cred că am avut noroc că l-am întâlnit. Dar tu, ce noutăți ai?

– Jefferson vine mâine dimineață ca să încheiem înțelegerea. Mă voi strădui să fiu „drăguță“ și s-o scurtez cît pot. Una-două! N-am de gînd să-mi pierd timpul urmărindu-l pe Tommy Alter cum nu-și mai încape în piele de fericire că a ajuns avocatul unuia care e mai important viu decît mort. Deci, imediat după aceea e al tău. Ne întâlnim acolo?

Robinson șovăi.

– Ăăă... da, sigur.

Espy se ridică în capul oaselor.

– Ce s-a întîmplat?

Polițistul zîmbi.

– Cred că adrenalina a luat-o razna. Știi, te obișnuiești atît de mult să lucrezi noaptea, încît uiți că ceilalți oameni au cu totul alt ritm de viață. Poate că în altă reîncarnare o să fiu vampir. Sau vîrcolac, să urlu la lună. Sau ceva care pîndește în întuneric. În fine, las-o baltă! Deci ne vedem mâine.

– N-a fost un film de groază despre...

– Ba da. Se numea *Blacula*. Un fel de Dracula în stil afro. Toate problemele rasiale de acum un secol. N-a fost o reușită a Hollywoodului, în orice caz. L-am văzut demult, cînd eram copil. Tuturor puștilor din cartier le-a plăcut. Ei, la culcare cu tine! Ne vedem mâine la audiere?

– Nu, rosti Espy încet. Voi ai să mai spui ceva. Ce anume?

Robinson ezită iar, apoi ridică din umeri. Își zise că nu era greu să cazi de pe o stîncă, cu condiția să te arunci.

– Păi, știi că e tîrziu, spuse el nesigur, dar speram să te conduc eu cu mașina. Mîine dimineață, vreau să zic.

Se opri, stîmjenit. Adăugă repede:

– Hei, haide s-o lăsăm baltă! Doar ne întâlnim mâine. Și poate în week-end. Pot să-mi înfrînez dorințele pînă atunci. E tîrziu. Culcă-te!

Espy se ridică în pat și, ținînd cu o mînă receptorul, începu să caute cu cealaltă peria de păr.

– Nu poți să vii aici, zise ea.

Se gîndi la părinții ei de alături, care dormeau, dar care se puteau trezi oricînd. Ar fi putut auzi orice zgomot prin pereții subțiri care separau apartamentele duplex.

– Nu mă întreba de ce. Cauza se află, de fapt, mai mult în ceea ce părem decît în ceea ce sîntem.

– Nu înțeleg, replică Robinson.

– Știu. O să vin eu la tine.

Robinson ezită între dorință și ceea ce-i spunea simțul practic.

– Poate că n-ar fi bine. Mîine dimineată va trebui să fii „proaspătă”. Ca scoasă din cutie.

Espy rîse.

– E prea deocheat ce spui tu acolo.

Robinson rîse la rîndul lui.

– Știi foarte bine la ce m-am referit. Sau la ceea ce am crezut că mă refer.

– Walter, zise ea rar, în timp ce se pieptăna, vreau să-ți spun ceva.

– Te ascult.

– Totdeauna jucăm după cum ne cîntă alții, cei care fac regulile. De fapt, asta ne e meseria: trebuie să avem grijă ca regulile să fie respectate. Asta fac polițiștii și procurorii. Iar în familia mea, au existat anumite speranțe care s-au transformat aproape în reguli. Fiica ascultătoare care umple golul lăsat de băiatul ucis...

Oftă, apoi continuă:

– Așa că tu, care ești cine ești, și eu, care sînt cine sînt, ne aflăm acum dincolo de ceea ce se acceptă, de ceea ce pare

normal. Așa că, dacă vreau să vin la tine și să fiu cu tine, cred că este un lucru bun, poate tocmai pentru că nu e „rezonabil“. „Rezonabil“ ar fi să trag un somn zdravăn. Dar poate că m-am săturat de lucruri „rezonabile“. Pentru un timp. Pentru noaptea asta, în orice caz. Poate că am chef de ceva cu totul diferit.

Se opri.

– Doamne! șopti iar Espy. Ce mai discurs! Ar fi trebuit să mă păstrez pentru mâine, în fața judecătorului. Ai înțeles ce-am vrut să zic?

Walter ar fi vrut să spună tare: „Da, chiar mai mult decât am sperat“. Însă răspunse doar:

– Te aștept. Vino repede!

Ceea ce Espy făcu întocmai.

DOUĂZECI

În libertate

Espy Martinez îl lăsă pe Walter dormind. Acesta se foise și se răsucise toată noaptea, o dată chiar strigase un nume, total necunoscut pentru Espy, după care căzuse într-un somn greu. Se strecură încet afară din pat, se îmbracă fără să facă zgomot în lumina palidă a dimineții, apoi își luă pantofii în mână și ieși din locuință. Să plece așa, ca o femeie care-i furase o noapte de dragoste, îi dădea un sentiment al împlinirii, o făcea să se simtă puternică, imprevizibilă, poate puțin misterioasă, și asta îi plăcea foarte mult.

Dar când ajunse la Ministerul Justiției alungase toate aceste gânduri, ca să capete calmul și detașarea de care bănuia că va avea nevoie la audierea din acea dimineață. Își parcă mașina și ieși repede, lovind tare cu tocurele pe drumul pavat cu piatră, mergînd cu un pas sigur, ce dădea impresia nu numai că știa foarte clar încotro se îndreaptă, dar și că nu tolera pe nimeni în calea ei. Salută din cap pe ceilalți procurori și pe membrii personalului care intrau în clădire, fără să-și încetinească ritmul. Dacă nu se putea spune că era nerăbdătoare, în orice caz știa ce-o așteaptă.

Liftul o lăsă în mijlocul etajului patru și nimeri exact într-o mulțime compactă care aștepta în fața intrărilor celor opt săli de judecată aflate acolo. Din cînd în cînd, un aprod ieșea dintr-o sală și striga un nume cu o voce exasperată. Grupuri de oameni,

ca niște ciorchini, se tot învîrteau pe lingă avocați; inculpații cu familiile lor, cărora li se putea citi pe față nerăbdarea și îngrijorarea, polițiștii în uniformă sau în civil, așteptînd să le vină rîndul, cu un pahar de plastic în mînă, plin cu cafea. Holul era înțesat de oameni veniți cu diverse probleme, era un tumult de senzații: frică, neîncredere, dezgust, furie. Se auzeau hohote de rîs sau, dimpotrivă, hohote de plîns, venind de la cei care erau adversari. Avocații din biroul ei comparau termenele pentru înfățișări și le bifau, de parcă făceau numărătoarea unei turme, și șușoteau tot timpul. Espy putea distinge cel puțin șase limbi diferite: spaniolă, franceza din Haiti, cea din Jamaica, germana și încă vreo cîteva tipuri de engleză, de la cea cu accent sudist pînă la cea din New York. Își croi drum prin mulțime, pînă cînd ajunse la sala pe care o căuta; ezită puțin înainte de a intra. Exact în clipa aceea auzi o voce strigînd:

– Uite-o! Uite-o! V-am spus eu că ar fi trebuit să venim din timp pentru locuri!

Espy se întoarse și văzu o femeie în vîrstă care stătea între doi bărbați cu părul alb. Cei doi purtau hainele „clasice“ pentru pensionarii din Miami: bermude, cămăși cu carouri și pălării de pai. Femeia era îmbrăcată într-o rochie înflorată și un pulover alb, în dungi. Unul dintre bărbați flutura un baston de colo-colo.

„Boșorogii!“ își zise Espy. Zîmbi înspre ei. Toate sălile de judecată atrăgeau un număr oarecare de bătrîni, care nu se mai dezlipeau de-acolo, urmărind cazurile cu plăcerea celor înnebuniți după seriale siropoase. Ajungeau să-i cunoască pe polițiști, pe judecători, pe grefieri, aveau propriile lor păreri asupra cazurilor, comentau ce-au zis procurorii, avocații apărării, criticau verdictul juraților. Se bucurau cînd oamenii „răi“ erau condamnați. Cei mai mulți dintre ei erau inofensivi, iar uneori făceau chiar observații pertinente. De cele mai multe ori, însă, în timpul audierilor lungi, adormeau și sforăiau, astfel încît un aprod enervat venea repede și-i bătea pe umăr ca să-i trezească.

Unii se învîrteau prin sâlile de judecată de ani de zile, destul cît să-i știe foarte bine și pe recidiviști. Li se mai spunea și „bîzălăi“, căci, la fel ca insectele, apăreau în zori, erau peste tot, pînă și pe margine, lîngă șirurile de scaune, iar seara se făceau nevăzuți. Espy încercase întotdeauna să fie prietenoasă cu ei, să le spună pe nume atunci cînd îi cunoștea, iar asta îi adusese popularitate printre bătrîneii care păreau să nu bage de seamă comentariile răutăcioase ale avocaților mai tineri și cu mai puțină experiență.

– Bună, Espy! strigă femeia. Toată agitația asta e din cauza ta, dragă!

– Poftim?! nu găsi altceva de spus Espy.

– Păi, în dimineața asta a scris în ziare despre cazul tău, continuă ea. Chiar pe prima pagină cu știri locale. De asta e atîta lume.

– Uite aici! zise și unul dintre bătrîni.

Își puse jos bastonul și începu să caute un ziar mototolit.

– Uite, vezi? și-i întinse ziarul lui Espy.

Ochii îi căzură pe un titlu care trona în mijlocul paginii:

UN ACUZAT DE CRIMĂ ESTE ACHITAT, DEȘI A
ÎMPUȘCAT UN POLIȚIST.

– Rahat! îi scăpă lui Espy.

– E vreo problemă, dragă? întrebă bătrîna.

Espy dădu din cap că nu, deși era o minciună.

– Pot să păstrez ziarul?

Bătrînul aprobă, ducîndu-și degetul la pălărie, într-un gest de salut.

– Trebuie să intrăm și noi, zise el. O să se ocupe toate locurile.

– E adevărat, draga mea? interveni femeia. În ziar zice că o să vă ajute să rezolvați alt caz și din cauza asta ați ajuns la o înțelegere. Așa e? Nu pot să sufăr cînd oamenii ăștia scapă cu așa ceva. Tare aș vrea să-l bagi la pușcărie, dragă Espy! Chiar dacă o să vă ajute, tot aș vrea să-l vād la zdup, pentru că nu cred

că e un om prea cumsecade, nu-i așa? Nu, nu e. E un om rău. Ești sigură că trebuie să faci așa?

Espy nu răspunse. În schimb, citi repede articolul. Erau câteva detalii, altele decât cele căutate de toată lumea, adică faptul că Leroy Jefferson nu mai era acuzat de uciderea Sophiei Millstein și că era așteptat la tribunal în acea dimineață. Articolul nu făcea legătura între colaborarea lui cu poliția și ancheta asupra morții Sophiei Millstein, dar era evident că aveau ceva în comun. La un moment dat, era citat Abe Lasser care spusese că i-ar plăcea ca martorii unei crime să fie oameni cumsecade, dar că uneori e nevoit să se mulțumească cu ceea ce îi oferă viața. Espy recunoscuse replica lui Lasser ca fiind ceea ce șeful ei numea „citatele de la miezul nopții” – truisme cu care îl copleșea pe cine știe ce reporter de la *Herald* căruia îi venea chef să sune târziu, mult după orele de program.

Espy se strîmbă. Articolul nu era lung, dar era suficient ca să atragă atenția asupra unui lucru ce trebuia învăluit în discreție, se gîndea ea.

– Fir-ar să fie! izbucni ea din nou. Lua-te-ar dracu', Tommy Alter! N-ai putut să-ți ții gura!

Se uită la cei trei bătrîni.

– Ați văzut vreun reporter de la *Herald*? Sau de la televiziune?

Aceștia făcură semn că da, toți în același timp.

– Sînt înăuntru, îi explică femeia.

– Haide! zise unul dintre bătrîni, care o apucă de mîneacă pe femeie. N-o să mai prindem locuri dacă mai stăm! E aglomerat și eu vreau să stau jos.

Cei trei „bîzălăi” traversară, aproape ținînd, coridorul, lăsînd-o pe Espy acolo, cu ziarul mototolit în mînă. Îl strîngea cu putere, de parcă ar fi putut să se elibereze astfel de furia pe care o simțea și să-și păstreze calmul. Se întoarse brusc și îi urmă pe cei trei bătrîni în sala de judecată.

Într-un colț, era o cameră de televiziune, ca un spion. Camera ramanul o tot rotea și o trăgea spre mijlocul culoarului de trecere, ca și cum ar fi fost un francțiror care își caută ținta. Era o sală întunecoasă, un hibrid între aspectul vechilor tribunale – ca niște biserici – cu bănci din lemn de stejar, asemenea stranelor, și balustrade, pe de o parte, iar pe de alta, sistemul ultramodern de iluminat, asemeni celui de la teatru, care devenea tot mai frecvent în sălile de judecată. Efectul era cel al unei camere înalte, cu o lumină albă, dar nu foarte clară, ce nu părea să fie nici sală, dar nici cameră de zi. Era ca și cum sala de judecată era astfel proiectată încât să-i facă pe toți cei dinăuntru să se simtă stînjiți, să se forțeze să zărească ceva în lumina aceea palidă și să se aplece pentru a auzi mai bine ceea ce se vorbea – căci acustica era foarte proastă. În Florida, își dădu seama Espy, se părea că în orice proiect de clădire cu funcțiuni publice, avea mai mult sens să dai șpagă – deja inevitabilă – unor muncitori buni și nu s-o irosești pe nenumărați antreprenori, adesea incapabili, chiar dacă aceștia din urmă cunoșteau foarte mulți consilieri municipali.

Îl văzu pe Tommy Alter așezat în spatele mesei unde se aflau avocații apărării. Espy ajunse în spatele lui și îi șopti:

– Ticălosule! Nu așa ne-am înțeles, să faci carnaval din asta!

Alter se întoarse cu fața la ea.

– Hei, bună dimineața și ție, Espy!

– Doar mi-ai promis, zise ea cu amărăciune. Trebuia să fie totul cît se poate de discret pînă terminam cu Jefferson. Aproape că-mi vine să renunț la înțelegere. Să-l acuzăm din nou, nenorocitul! Hm, ce zici? Vreo șase luni, pînă ne lămurim noi mai bine cu acest caz. I-ar plăcea treaba asta, oare?

Alter o privi printre gene.

– Ca de obicei, te repezi să tragi concluziile și greșești.

– Unde greșesc?

– Nu eu i-am chemat pe idioții ăia de la *Herald*, Espy! Și când m-au sunat, nici n-am vrut să stau de vorbă cu ei.

– Atunci cine a făcut-o? Cine știa de toată treaba?

Tommy rise ușor.

– Păi, eu am o bănuială... Prietenul tău...

– Walter?! Ești nebun, el n-ar...

– Nu, o întrerupse Tommy, nu Walter. Ce-ai zice, însă, de prietenul nostru comun „Spărgătorul”? El e citat în articol și spune că nu e deloc mulțumit de aranjamentul ăsta. N-ar putea fi el cel care a telefonat la ziar? Poate că nu-i pasă dacă totul se duce de ripă, atîta timp cît toată lumea îi aude prețioasa părere...

Espy se uită fix la el, strîngînd ziarul în mînă.

Zîmbetul avocatului se transformă într-un rînjel.

– Nu sînt prea departe de adevăr, nu?

Espy își îndreptă spatele și dădu din cap.

– E-n regulă, zise ea. Facem cum am zis. Dar fără comentarii în fața presei după aceea. E clar, Tommy? Ai făcut o treabă nemaipomenită că ți-ai ținut gura pînă acum, hai să rămînă așa, O.K.?

Alter nu mai rînjea, dimpotrivă, începu să se înroșească. Era gata să dea o replică, dar se opri.

– Bun, să procedăm așa cum am stabilit, rosti el după o clipă.

În spatele ei, Espy îl auzi pe aprod strigînd:

– Toată lumea în picioare!

Fără să mai zică ceva, Espy se îndreptă spre masa procurorilor. Se uită la judecător, un om mic de statură, vînjos, chel, cu un cap ca de maimuță; buza de sus părea întepenită, ca printr-o operație chirurgicală, într-o veșnică grimasă plină de sarcasm. Judecătorul privea în sală, peste capetele oamenilor, ca un împărat care se uită în grabă la supușii săi. După ce se așeză, judecătorul îl zări pe cameraman, ridică o sprînceană, apoi mai privi în jur încă o dată. Îl chemă pe aprod, îi șopti ceva și le făcu semn

lui Espy și lui Tommy Alter să se apropie, cu gestul cu care cineva ar fi chemat un biet câțel care a făcut mizerie pe covor.

Cei doi se apropiară, ascultători, de el.

– Deci, zise acesta, astăzi am o agendă încărcată și vreau să termin repede pentru că după-amiază am un proces greu. Voi sintetiza acum foarte importanți. Să vedem întâi ce-i cu Jefferson. Vrea să facă o depoziție, înțeleg.

Espy aprobă.

– Da, domnule judecător. O depoziție ca urmare a colaborării cu anchetatorii. Trebuia să fie ceva mult mai discret.

– Înțeleg, domnișoară Martinez. Ați fi preferat să nu se afle prea multe detalii dintr-o anchetă în curs de către nerăbdătorii „campioni” ai informației. Așa e?

– Da.

– E-n regulă, deci; dacă pe dumneavoastră vă satisface, domnule Alter, o să limităm discuțiile doar la ceea ce trebuie înregistrat în dosar. O să-mi țin clasicul discurs: „Dacă nu cooperezi, te trimit în închisoarea Raiford sau în iad” și pe urmă îmi vâd de treburile mele, iar voi luați menajeria asta de-aici și o duceți pe coridor, ca să puteți minți, dezorienta sau înșela în liniște, nu în prezența mea.

– Da, domnule judecător, zise Alter.

– O să amân orice sentință pînă cînd primesc rapoartele voastre care să dovedească cooperarea lui Jefferson cu poliția. Asta e sabia care vă va sta deasupra capului, domnișoară Martinez. Dar înțeleg că, în schimbul cooperării, Jefferson primește un „bilet” pentru libertate, nu-i așa, domnule Alter?

– Da, așa a fost înțelegerea.

Judecătorul oftă.

– Sper să merite efortul, domnișoară Martinez!

Judecătorul se răsuci în scaunul său înalt, din piele, cînd aprodul strigă:

– Statul contra Leroy Jefferson!

Espy se întoarce la locul ei și îl văzu pe Jefferson, condus într-un scaun cu roțile de către un ofițer de poliție, intrînd în sala de judecată pe o ușă laterală. Cînd o zări, Jefferson se încruntă la ea, dar îl salută pe Tommy Alter cu o mișcare însuflețită.

– Sîntem aici pentru o depoziție? întrebă cu glas tare judecătorul.

– Da, domnule judecător, răspuse Espy Martinez. Deoarece domnul Jefferson a fost de acord să ne pună la dispoziție informații substanțiale privind alte cîteva cazuri și deoarece procuratura a aflat că există indicii că altcineva a săvîrșit omorul de care inițial a fost acuzat Leroy Jefferson, s-a ajuns la o înțelegere între procuratură și acuzat.

– Așa este, domnule Alter?

– Da, domnule judecător.

– E-n regulă, domnișoară Martinez. Citiți, vă rog, acuzațiile care i se aduc!

Espy se execută rapid: atac, jaf, împotrivire violentă la arestare și alte cîteva acuzații mai puțin grave care, însă, făcea lista mai lungă, ceea ce nu schimba, totuși, natura înțelegerii. Ideea era să-l facă să spună cuvîntul *vinovat* de atîtea ori cît să fie suficient pentru a atenua claritatea aranjamentului. Espy urmări degetele dactilografei care zburau pe tastele mașinii de scris. Termină, iar judecătorul făcu un gest spre acuzat. Alter aduse scaunul cu roțile în mijlocul sălii.

– Domnule Jefferson, vă rog, deci, să spuneți care este numele și adresa dumneavoastră.

– Leroy Jefferson, King Apartamente, numărul 13.

– De cînd locuiți la această adresă?

– De doi ani.

– Domnule Jefferson, luați droguri sau orice alt fel de medicamente în momentul de față?

– Nu, numai ceea ce mi s-a dat la spital.

– Cîți ani de școală aveți?

– Am făcut liceul.

– L-ați terminat?

– Da, l-am absolvit.

– Adevărat? Suferiți de vreo boală mentală care să vă împiedice să înțelegeți aranjamentul dintre avocatul dumneavoastră și procuror?

– Poftim?

– Sînteți bolnav, domnule Jefferson? Sau nebun? Înțelegeți natura aranjamentului?

– Da, am mai făcut aranjamente și înainte, domnule judecător. Știu ce înseamnă.

– Bine. Deci, înțelegeți că, dacă nu vă respectați aranjamentul cu procurorul, pot să-l anulez și să vă trimit la închisoare pe viață? Vreau să fiți sigur că așa voi face, să nu vă îndoiiți de asta!

– O să-i ajut cu tot ce știu.

– Bine. Acum: vă declarați vinovat, pentru că sînteți vinovat, nu-i așa, domnule Jefferson?

– Da, numai că nu sînt vinovat pentru ceea ce au zis polițaii cînd au venit să mă aresteze. N-am avut nimic de-a face cu crima...

– Înțeleg.

– Ar trebui să-i dau în judecată pentru că m-au împușcat!

– Vorbește cu avocatul dumitale, domnule Jefferson, despre asta. Dar mie, personal, mi se pare că ești norocos să fii azi aici.

– Nu înțeleg, domnule judecător.

Acesta zîmbi ca de o glumă bună.

– Da, ce-i drept... Bine, domnule Jefferson. Pe măsură ce se citesc acuzațiile, dumneata spui cuvîntul *vinovat*. Domnișoară Martinez, presupun că aveți niște planuri cu domnul Jefferson.

– Da, domnule judecător.

– Bine, puteți să-l luați cînd doriți de la închisoare. Și-acum, să auzim acuzațiile din nou! Încă ceva, domnule Jefferson!

– Ce anume?

– Să faci în așa fel încît să nu te mai văd pe-aici! Și nu-ți rata șansa! Ai o ocazie, nu-ți bate joc de ea! Pentru că altminteri vei

sta în închisoare foarte mult timp și închisoarea e un loc teribil de neplăcut, unde o să te trimit într-o secundă. Înțelegi, domnule Jefferson?

Acuzatul făcu semn că da.

– Bine. Să auzim!

Grefiera începu să citească, iar Leroy răspundea la fiecare dintre acuzații. Espy privi repede peste umăr, la publicul venit în sala de judecată. Ochii îi căzură pe cei trei bătrâni și observă că aceștia erau înconjuțați de încă o duzină de alți pensionari care se zgâiau când la ea, când la Leroy, atenți la fiecare cuvânt. Își mută privirile, zăbovind asupra altor acuzați, martori, polițiști, avocați care ocupaseră toate locurile, stăteau chiar în picioare, sprijiniți de zid, oriunde găseau un spațiu liber, așteptând cu toții ca acest caz să se termine și să se judece cel pentru care erau acolo. Espy își zise că sistemul judiciar se aseamăna cu marea: cazul ei, aidoma unui val, era pe cale să se spargă de țărm, după ce făcuse vîlvă, iar acum pierrea, se topea în noianul mării, în timp ce alt val se pregătea să ia cu asalt țărmul. Auzi ultima acuzație, se întoarse și-l văzu pe Jefferson cum era împins, cu scaunul lui cu roțile, afară din sală; își adună hîrțile și le îndesă în servietă, conștientă de faptul că iar era în vizorul camerei de luat vederi. Totuși, avea ciudatul sentiment că mai erau niște ochi care o urmăreau. Alungă însă această senzație.

Walter Robinson și Espy Martinez stăteau în față, iar Leroy Jefferson și Tommy Alter în spate. Lumina soarelui de la miezul zilei umplea mașina și se reflecta în capota albă. Instalația de aer condiționat abia făcea față căldurii. Golful se întindea pe ambele părți ale șoselei, oglindind razele soarelui. Robinson aruncă o privire rapidă în oglinda retrovizoare și-l văzu pe Jefferson care se tot foia pe locul lui – nu prea avea unde să-și întindă piciorul, care era înfășurat în tot felul de bandaje. Scaunul cu roțile fusese pus în portbagaj.

Robinson știa că era o groapă mare în dreapta șoselei Julia Tuttle ce ducea spre sediul poliției, așa că se îndreptă într-acolo. Amortizoarele scoaseră un sunet înfundat când cauciucul roții din dreapta atinse marginea drumului, iar Jefferson se strîmba.

– Hei, Leroy, zise Robinson vesel, ce autobuz merge spre Liberty City?

– G-75, răspunse Jefferson.

– E-n regulă. Pe ruta asta ai mers atunci, în seara aceea, nu? După ce ai văzut că a omorât-o pe Sophie Millstein, nu? L-ai luat înapoi, spre Liberty City. Cu toate chestiile alea pe care le furaseși și care-ți frigeau mâinile. La ce te gîndeai, Leroy? Ce părere aveai despre tot ceea ce văzuseși?

– Nu răspunde la întrebarea asta! interveni Alter repede.

– Trebuie să răspundă! Asta a fost înțelegerea.

Alter ezită.

– O.K., zise el încet. Dă-i drumul!

– Nu m-am gîndit la nimic! replică Jefferson.

– Nu prea e bine, domnule consilier. Cred că va trebui să-ți informezi clientul că n-are încotro și trebuie să coopereze cu noi. Să fie cît mai generos cu detaliile. Ce mai, trebuie să fie un poet, un artist al cuvintelor cînd vine vorba de uciderea Sophiei Millstein și de tot ceea ce a văzut el în noaptea aceea! Spune-i tu asta, Tommy! N-aș vrea să întorc mașina și să ajungem iar în fața judecătorului.

– O să vă spun tot ce vreți voi să aflați. Cînd ajungem acolo...

Espy nu comentă, dar se uită la Walter. Acesta dădu din cap.

– O.K. Pot să mai aștept cinci minute. Deci, cum e să fii liber, Leroy? Ai ceva planuri pentru diseară? Vreo petrecere, ceva? Chemi niște prieteni ca să sărbătorești victoria?

– N-am prieteni. Și nu fac nici o petrecere.

– Ei, haide, Leroy! Nu sînt prea mulți șmecheri care scapă de pîmaie, deși au împușcat un polițist! O să fii cel mai tare din parcare la tine în bloc. Oamenii or să te respecte. Sînt sigur că tot o să sărbătorești într-un fel.

Cinismul lui Robinson era aproape agresiv. Jefferson ridică din umeri.

– Haide, Leroy! Nici măcar una mică? Ce zici, nu-i inviți pe prietenii tăi de la „Helping Hand“?

– Ți-am mai spus, nu sînt prietenii mei!

– Atunci, ce-ai zice de o petrecere de unul singur?

– Cum adică?

– Păi, știu că ai niște „iarbă“ ascunsă atît de bine încît n-am putut s-o găsim cînd ți-am întors casa pe dos. Sub o scîndură falsă sau în spatele vreunui cazan cu cenușă, cum sînt cele în jurul cărora se încălzesc săracii pe stradă. Totuși, „marfa“ e la tine în casă, nu-i așa, Leroy? Și te așteaptă cuminte, nu? Cuminte, pregătită pentru tine, ca un prieten bun și credincios, nu? Vreau să zic, ce nevoie mai ai de prieteni cînd ai praful ăla minunat, este? De asta erai atît de nerăbdător să ajungi acasă. Îți aprindeai „iarba“ și lumea era a ta. Și scapi de orice durere.

– Ești nebun!

– Poate că da. Să nu uiți, Leroy! Poate că sînt nițel cam nebun.

Walter Robinson trase brusc de volan la dreapta, scoțînd mașina de pe carosabil și lăsînd în urmă o dîră de praf; în aceeași clipă toți ceilalți pasageri se clătinară zdravăn pe locurile lor, țipînd în momentul în care automobilul patină. Robinson accelerează. Drumul pietruit făcea ca mașina să se lege în toate părțile. Din cauza vitezei, pietricelele săreau în toate direcțiile. Espy se strădui să nu scoată nici un sunet și se apucă strîns de mînerul ușii cînd Robinson trecu, la mustață, printre alte două mașini, ca să revină pe carosabil. În spatele lor, un șofer îi claxonă enervat.

– Haide, Walter, ce vrei să dovedești cu chestia asta? întrebă Alter. Condu ca lumea!

Robinson nu spuse nimic. Leroy Jefferson avea ceva care îl scotea din minți; poate că era doar o simplă senzație aceea că acuzatul îi scăpa printre degete, poate că totul era doar din cauza rinjetului de satisfacție de pe fața lui Jefferson, care-l neliniștea pe polițist. Robinson se gîndea la un singur lucru: „Știu de unde îți vine zîmbetul ăsta.“ Era simplu: Jefferson fusese pe punctul de a o omorî pe Sophie Millstein. Și toate spargerile pe care le făcuse, dar pe care nu le puteau dovedi... Fusese la un pas de a deveni foarte violent. Ar fi trecut cu ușurință de la jaf la jaf armat și la crimă. Ar fi omorît-o în mod sigur pe bătrînă. Dar n-a fost nevoie pentru că mai era cineva înăuntru, i-o luase înainte, și chestia asta i se păruse o glumă bună. Cea mai bună glumă din viața lui. Walter scoase un șuierat și scrișni din dinți; făcu o manevră scurtă și motorul gemu în timp ce se îndreptau spre sediul poliției din Miami Beach.

S-au dus într-una din camerele de interogatoriu, cum sînt multe în orice secție de poliție, s-au așezat și au luat-o încet și metodic, oprindu-l pe Jefferson mai ales asupra detaliilor, zăbovind asupra fiecărui element al celor întîmplate în noaptea crimei. Robinson avea un raționament simplu. Voia să pună la treabă memoria lui Jefferson și, în același timp, voia să-l facă să fie relaxat, dar să-l stoarcă zdravăn de toate informațiile posibile. Chiar dacă Tommy Alter era acolo, pîndind fiecare cuvînt al clientului său, Robinson credea că va putea să strecoare o anumită întrebare, să capete un anumit răspuns care să-l lege pe Jefferson de toate celelalte spargerii ce precedaseră uciderea Sophiei Millstein. Sau măcar să obțină ceva care, mai tîrziu, să poată deveni o probă ce ar susține o acuzație. Ce frumos ar fi, se gîndea Robinson, să vină într-o dimineată acasă la Jefferson cu un nou mandat pentru infracțiunile care nu făceau parte din

înțelegere. Intenționat, polițistul adoptă un stil incomod, un ritm accelerat, ca să-i plictisească și să îi enerveze pe toți ceilalți din încăpere. Punea întrebări despre vreme, despre rutele autobuzelor. Îl obliga pe Jefferson să descrie cu ce era îmbrăcat în noaptea aceea, să spună de unde își cumpăraseră încălțăminte sport, de ce marca aceea și nu alta, cum a ajuns să primească porecla, cum a luat prima dată contact cu lumea drogurilor, cum a început să ia cocaină și orice altă întrebare care nu avea decât rareori legătură cu principalul caz.

Toată povestea dură vreo cîteva ore, timp în care expertul de la portretul-robot a stat pe un scaun într-un colț, așteptîndu-și rîndul. Expertul era de mult în poliție și-și dădea seama de tactica lui Robinson, așa că nu deschise gura. Uneori, Tommy Alter îl întrerupea, căci începea să se lase seara, după cum arăta și unicul ceas din cameră, agățat pe perete. În cele din urmă, avocatul se ridică și spuse că iese să-și ia o cafea și un ziar; întrebă dacă mai dorea cineva ceva.

– Vreau ceva de mîncare, zise Jefferson.

Robinson își scoase portofelul și rosti:

– Tommy, ce-ar fi să-i cumperi clientului tău un sandviș și o apă minerală de la magazinul de vizavi? Sau ce-ar fi să iei cîte un sandviș pentru toată lumea? Domnișoară Martinez, ar fi bine să mergeți împreună și să-l ajutați pe domnul avocat.

Espy era gata să obiecteze, dar își dădu seama că Robinson avea un motiv clar pentru care îi cerea să-l însoțească pe Alter; probabil că ea trebuia să încerce să-l rețină cît mai mult, așa că aprobă din cap.

– O să te referi la același dosar? întrebă Alter.

– Da. Dar vreau să nu-mi scape nimic, o s-o luăm mai pe îndelete.

– Bine. Ne întoarcem în cîteva minute. Leroy, nu răspunde dacă întrebarea nu-ți convine!

– Nu-ți face griji!

Alter ieși, urmat de Epsy. După un moment de tăcere, Robinson începu să pună întrebări mai directe.

– Spune-mi, Leroy, totdeauna ai mers cu autobuzul când ai dat o spargere?

Jefferson stătea prăbușit în scaun, se gîndea la altceva și se juca cu un pachet de țigări. Părea plin de încredere în el și ușor plictisit. Ridică din umeri.

– N-aveam mașină.

– Și luai același autobuz de fiecare dată?

– Păi, mă ducea unde voiam eu.

– Nu-ți era teamă că o să te recunoască vreun șofer de autobuz, că o să te țină minte?

– Noo! Șoferii se schimbă foarte des. Iar eu mergeam noaptea, la anumite intervale. Aveam grijă să apar când venea cel din tura de seară și să iau autobuzul înapoi cu cel din tura următoare.

– Deșteaptă chestie!

– Nu toți drogații sînt proști.

– Dar de ce dădeai lovitura mereu în aceeași zonă?

– Pentru că sînt numai bătrîni, clădiri vechi și... încuietori proaste. Eram sigur că nu aveau armă. Și nici eu nu purtam pistol, niciodată.

Robinson dădu din cap.

– Da. E logic. Spune-mi, cum de ai ales apartamentul Sophiei Millstein?

– A, păi a fost ușor! Îl observasem cu altă ocazie. Am văzut că are aleea aia în spate. Care nu era prea luminată. Toate ușile astea care dau în curți interioare sînt la fel, trebuie doar să le împingi puțin ca să iasă din șanțurile alea pe care alunecă, și gata! nici nu mai contează ce fel de încuietore au. Ai și intrat!

– Aha! Deci spune-mi cum a fost în noaptea aia!

– Nu era foarte tîrziu, pe la miezul nopții... Eu eram chiar în spate, mă ascundeam lîngă tomberoanele de gunoi. Era liniște și

pace. Nu erau aprinse lumini, doar la cei de sus, dar aveau televizorul dat tare, deci orice zgomot aş fi făcut, nu s-ar fi auzit.

– Ştiai că femeia era înăuntru?

Jefferson scutură din cap.

– Lumina era stinsă şi nu se auzea nimic. Eram sigur că nu e nimeni acasă.

Robinson dădu şi el din cap. „Normal, îşi zise el. Normal că ai crezut aşa ceva. Pe naiba!” Dar nu rosti nici o vorbă. Îşi propuse să ţină minte minciuna şi continuă:

– Deci erai afară, în spatele clădirii. Cît ai stat acolo?

– Poate o jumătate de oră. Poate mai puţin. Nu mă grăbesc în chestii de-astea. Mulţi tipi se reped, pur şi simplu, înăuntru. Eu nu, eu sînt mai atent. N-aveam chef să mă prindă poliţia.

– Şi ce s-a întîmplat pe urmă?

– Păi, am văzut un tip de care m-am speriat ca naiba. Tocmai mă pregăteam să mă furişez înăuntru şi să-mi vād de treabă, cînd am văzut ceva cu coada ochiului, într-o parte. Am înţepenit. N-am mai făcut nici o mişcare. M-am ghemuit şi-am înlemnit acolo, trebuia să fiu atent. Probabil că era de mult acolo, urmărindu-mă, era doar la cîtiva paşi de mine. Nu ştiu exact de cît timp era acolo, tipul era ca mort, nici măcar nu-i auzeam respiraţia. M-am gîndit că precis m-a văzut, deşi nu cred, pentru că pe el îl interesa locuinţa şi nu se aştepta să mai vină cineva care să facă la fel ca el. Unde eram eu, era un fel de gaură în care nu pătrundea deloc lumina şi m-am ascuns acolo foarte bine.

– Deci nu l-ai văzut cînd a sosit.

– Nu, omul se mişca exact ca o fantomă. Numai o afurisită de fantomă putea să se mişte fără să facă nici un zgomot. Cine ştie de cînd se învîrtea el prin zonă... Poate de două minute sau de o oră. În orice caz, cel puţin de cînd eram şi eu acolo.

– Spune-mi ce ai văzut.

– Tipul a traversat curtea exact spre locuinţa bătrînei. Păşea uşor, Doamne, ce uşor mergea! Nu făcea nici un zgomot. În nici

un caz nu era un boșorog de ăla care se tot poticnește și se împiedică. Tipul era meseriaș, se vedea clar, și n-o făcea prima dată. A deschis ușa de la terasă așa de repede de parcă nici n-ar fi fost încuiată. S-a auzit doar un singur sunet, cînd a spart închizătoarea, și pe urmă, țuști! înăuntru.

– Tu ce-ai făcut?

– Păi, întîi m-am gîndit s-o șterg, normal, nu? Să încerc în altă parte, pentru că-mi închipuiam că tipul ăsta o să radă tot. Era profesionist, clar, și mie nu-mi rămînea nimic după el. Dar eram și eu curios. Aveam chef să văd cum o să iasă treaba.

– Da. Logic.

– Adică, mi-am zis că poate mai învăț și eu ceva.

Jefferson rîse scurt.

– Și chiar am învățat!

– Deci, ce-ai făcut?

– Păi, am traversat și eu curtea și am ajuns la ușă. Nu puteam să văd nimic, așa că am intrat fără să fac zgomot. M-am trezit în bucătărie.

– Că tot voiai tu să înveți ceva...

– Da.

Robinson își spuse: „Nu, pentru că te-ai gîndit să-i dai una în cap bătrînului după ce a făcut treaba în locul tău. Voiai să-l termini, chiar atunci! Bine că n-ai încercat, pentru că Umbra te-ar fi ucis atît de repede, încît nici nu ți-ai fi dat seama că mori.” Zise cu voce tare:

– Dă-i drumul! Și pe urmă?

– I-am auzit, din dormitor. Nu era prea mult zgomot, dar mi-am dat seama care-i treaba. Nu s-au luptat prea mult, aproape deloc, tipul era rapid, ce mai, era meseriaș. Parcă am auzit-o pe femeie scoțînd un țipăt slab, dar nu cred că s-a auzit mai departe. Așa, asta despre ea. Iar cu pisica... am auzit-o mieunînd. Da, am auzit-o și pe asta. M-am strecurat într-un colț, ca să mă ascund cît mai bine. Mi-am zis că, ce naiba, tipul omora pe cineva,

trebuie să mă car dracului de-acolo, dar, cînd s-o șterg, l-am văzut pe tip din nou. Era la cîțiva pași de mine, se mișca rapid de tot, dar la fel de tăcut ca și înainte și pac! iese pe ușă și dus a fost!

– Și tu ce-ai făcut?

– Păi, mi-am băgat capul în dormitor, am văzut-o pe bătrînă pierdută pe-acolo, printre cearșafuri. Nu prea era lumină, doar ce venea de la felinarele din stradă, pe fereastră, dar era atît cît să văd caseta cu bijuterii, așa că am pus laba pe niscaiva chestii de-alea.

– Te grăbeai...

– Cred și eu! Doamne, nu voiam decît să mă văd scăpat de-acolo. Dar, de fapt, tipul îmi făcuse intrarea și, dacă mă gîndesc bine, eu d-aia eram acolo, așa că, ce dracu'! aș fi fost un prost să nu profit. Dar cred că am făcut mult zgomot cu sertarele și alte chestii de-astea, pentru că am auzit cum se deschide o ușă sus, pe urmă niște pași și cineva a bătut la ușă din față. Atunci mi-am zis că e cazul s-o întind, am mai înhățat cîte ceva, ce mi-a căzut în mînă, în orice caz, ceva care să încapă într-o față de pernă și să valoreze cît de cît și am ieșit. N-ar fi trebuit să mă lăcomesc așa, este? Dacă aș fi plecat din prima, cînd am auzit bătăile în ușă, nu m-ar fi văzut nimeni. Dar, la naiba, cînd vrei să faci rost de niște biștari, nu prea mai judeci ca lumea!

– Și lanțul?

– Mda... L-am văzut exact cînd plecam. Am văzut că avea ceva diamante. Ce ți-e și cu diamantele astea, chiar și în întuneric străluceau! Mi-am zis că pot să iau ceva bani pe ele, așa că i l-am smuls repede de la gît.

Robinson se gîndi: „Așa se explică zgîrietura post-mortem.“

– Bun, și după aceea?

– Păi, m-a văzut amărîtul ăla de boșorog! M-a văzut din plin. A început să strige „Poliția!“ Asta e tot, restul îl știți.

– Să ne întoarcem la momentul cînd l-ai văzut pe ucigaș.

– Tipul era dur. Mă face să tremur. N-aș vrea să-l mai văd vreodată. Intră, o sugrumă pe bătrînă, habar n-am de ce! N-a pus mîna pe nimic. Tipul era dur.

Robinson nu comentă. Jefferson își schimbase poziția în scaun, se ridicase și își pusese brațele pe masă. Cînd descrisese crima, vocea îi sunase încordat. Maniera dezinvoltă de a reda faptele se schimbase și polițistul zări pe fața lui o anumită nervozitate.

– Cînd m-am gîndit la asta, mai tîrziu, după ce am luat bani de la Reggie, am venit acasă și mi-am aprins o țigară – știți de care – m-au trecut fiorii. Adică tipul era un criminal. Atît.

Robinson înțelese că, în lumea anormală în care trăia Jefferson, un criminal care ucide fără să obțină un profit era ceva înspăimîntător. Probabil că erau zeci de crime care nu l-ar fi făcut pe Jefferson nici măcar să tresară. Dar asta îl speria.

– N-aș vrea să dau peste tipul ăla noaptea, glumi Jefferson, lăsîndu-se pe speteaza scaunului. Cred că și dumneavoastră gîndiți la fel. Omul ăla era ca de piatră.

– L-ai auzit spunînd ceva?

– Nu, totul a fost pe mutește. Ușor și calm.

– O.K. Dar l-ai recunoaște dacă l-ai vedea din nou?

– Normal. L-am văzut ca lumea. Mai bine decît m-a văzut bătrînelul ăla cînd am șters-o. Tipul nu se mișca, de fapt, repede. Nu ăsta e cuvîntul, mai degrabă făcea totul așa, gospodărește. Așa că l-am văzut bine de tot. L-am văzut cînd era afară și cînd a trecut pe lîngă mine, în casă. Bine că nu m-a văzut el pe mine. Cred că n-avea nici un chef să știe că un negru l-a văzut la treabă.

Robinson dădu iar din cap. Totuși un negru „l-a văzut la treabă” și el habar n-are. Polițistul îi făcu semn cu mîna expertului care se întinse ca un cîine ce stă lîngă un cămin și se apropie de ei cu o valijoară în mînă.

– E-al tău, îi zise Robinson.

– O.K., domnule Jefferson, spuse expertul. O s-o luăm încet. Formează-ți în minte o imagine a omului pe care l-ai văzut. Iar eu o să-ți arăt diverse trăsături faciale. În curind o să avem portretul individului.

Jefferson făcu un gest de aprobare.

– E-n regulă.

Expertul desenă repede câteva tipuri faciale.

– Să începem cu bărbia, zise el. Eu îți arăt formele astea, tu te concentrezi și încerci să-ți aduci aminte și mă oprești când ajung la forma potrivită.

– Domnule polițist, spuse Jefferson, vreți să-l arestați pe tipul ăsta și să-i dați pedeapsa cu moartea, cum voiati să-mi dați mie?

– Exact.

Jefferson dădu din cap și-și încreți bărbia la rîndul lui, semn că gîndea. Privi schițele.

– N-aș fi zis vreodată că o să ajung să ajut poliția să înfunde un tip. Dar ăla e un criminal. E clar.

Arată spre una dintre foile răspîndite pe masă.

– Să începem cu asta, zise el.

Robinson se răsuci în scaun și începu să urmărească procesul prin care Omul din umbră avea să capete chip.

Tommy Alter renunță să mai stea cu ei după câteva ore, nu înainte de a-i smulge lui Robinson promisiunea că Jefferson va fi dus acasă și că drumul va fi „drept și lin“. Expertul era meticolos și nu voia deloc să se grăbească; era genul de om care se bucura de munca lui așa cum un artist se bucură să dea viață pinzei.

Era tîrziu cînd Espy și Walter reușiră să fie un moment singuri pe coridor, lîngă camera de interogatoriu.

– Sînt epuizată, zise ea.

– De ce nu te duci acasă?

Espy zîmbi.

– „Acasă“ înseamnă pentru mine două lucruri: plictiseală sau nemulțumire. Plictiseală pentru că locuiesc singură și nu există nimic în spațiul acela care să mă facă să mă simt așa cum aș vrea să fiu cu adevărat; nemulțumire pentru că nici n-apuc bine să intru și să închid ușa, că părinții mă sună la telefon din cealaltă jumătate a duplexului, unde stau ei. Mama vrea să știe ce fac și cu cine mă întîlnesc și alte întrebări la care n-am chef să răspund.

Scutură din cap.

– Sînt prea obosită ca să mai fac față tuturor lucrurilor ăstora. Să fiu cu tine e un fel de aventură. E ceva cu totul deosebit de tot ceea ce am făcut pînă acum. Totdeauna am făcut ceea ce se aștepta să fac. Cu noi nu e deloc așa, și-mi place. Îmi place la nebunie.

Se întinse și-i mîngîie mîna.

– E ceva rău în asta?

– Nu știu, replică el. Nu prea știu ce să cred, în cazul în care cred sau gîndesc ceva.

– S-a dovedit că e o greșeală, spuse Espy. Îmi pare rău. Poate vorbim altă dată, cînd n-om fi atît de obosiți.

– Da, fu de acord Robinson. Ar fi mai înțelept.

– Vreau să reușim...

– Și eu.

– Nu vreau să mă duc acasă în seara asta, rosti Espy după o pauză.

Robinson dădu din cap. Era preocupat, dar dorința îi anihila orice alte îndoieli. Trebuia să recunoască lucrul acesta. Se gîndi că e slab, apoi că era o prostie să tot analizezi o relație pe care o ai, așa nu faci decît s-o distrugi, și erau foarte multe lucruri pe care voia să le facă împreună cu Espy. Așa că duse mîna la buzunar și scoase niște chei. O scoase pe cea de la locuința lui și i-o dădu lui Espy.

– Trebuie să am grijă ca Leroy să ajungă acasă, cu șoferul de serviciu. Te duci înaintea mea și mă aștepti, O.K.?

– Ți-ar plăcea să vin cu tine?

– Nu.

Robinson zîmbi.

– Așa o să-l pot enerva pe nenorocitul ăsta de Jefferson fără să mă simt vinovat că încalc cine știe ce acord cu reprezentanții statului Florida.

– O.K., zise Espy. Numai să nu-l enervezi atît de tare încît s-o ia la goană.

– N-o s-o ia la goană grație pistolului de 25 pe care îl duceai tu în geantă.

– Și încă îl mai duc.

Espy ezită o clipă, apoi întrebă:

– Și mâine?

– Mîine începem cu planul lui Simon Winter. Mergem la el și le arătăm și celorlalți bătrînei portretul-robot.

Pe cînd vorbea, ușa de la camera de interogatorii se deschise, iar expertul țîșni afară. Ținea o foaie de hîrtie în mînă, uitîndu-se la ea cu o privire admirativă. Îi văzu pe cei doi și-atunci rosti:

– Jefferson n-a prea reușit să-mi descrie ochii. Asta din cauză că nu s-a uitat bine la omul ăla. Din cîte mi-a povestit, l-a zărit mai mult din profil, poate trei sferturi din față. Nu l-a privit nici o clipă în ochi, ceea ce cred că pentru el a fost bine. În afară de asta însă, totul e O.K. Ce ziceți?

Robinson luă schița și o ținu în față lui în așa fel încît s-o poată vedea și Espy. Ceea ce văzură era imaginea unui om în vîrstă, înalt, solid, care-și purta anii cu tăria unei persoane mult mai tinere. Avea o bărbie fermă, ca a unui boxer, cu o piele întinsă, fără zbîrcituri. Pomeții erau ridicați, iar sprîncenele lungi, dînd astfel impresia unui om care privea în depărtare. Avea părul alb, tuns scurt, ca al unui militar, dar des.

– A ieșit bine, zise el încet.

– Hei, Walter, și tu puteai scoate unul la fel, replică expertul care cunoștea hobby-ul polițistului.

– Deci el este Omul din umbră, rosti Espy.

– Nu cred că ochii se potrivesc, repetă expertul. Pur și simplu n-am reușit să mi-i imaginez.

Ceea ce schițase el erau niște ochi triști, fără expresie.

– Nu, spuse Robinson. Țștia sînt ochii unei persoane oarecare, nu ai unui ucigaș.

„Ochi tăioși ca lamele“, se gîndi el. Ținea încă portretul în mînă și se întreba ce vor spune rabi și Frieda Kroner cînd îl vor vedea.

King Apartments arăta exact la fel ca în noaptea în care Robinson venise să-l aresteze pe Leroy Jefferson. Polițistul parcă mașina lîngă bordură, trecînd cu roțile peste niște cioburi. În depărtare se auzeau zgomotele obișnuite ale nopții, însoțite de sunetul vag al unui motor, înăbușit, dar care părea totuși grăbit, pe cînd mașina încă străbătea orașul întunecat.

– În sfîrșit, acasă, comentă Robinson.

Jefferson dădu din cap.

– Nu-i mare lucru, nu?

– Nu știu ce să zic.

– Poate acum o să-mi schimb locuința. Se pare că e cu ghinion casa asta.

– Cum adică, ghinion?

– Păi, nu e un ghinion să fii arestat? Chiar dacă găsești pe urmă o porțiță de scăpare.

Robinson ieși din mașină, scoase scaunul cu roțile din portbagaj și deschise ușa din spate pentru ca Jefferson să poată trece pe scaun. Acesta se așeză cu o agilitate care-l făcu pe polițist să creadă că durerea din picior nu mai era atît de mare. Putea fi acesta motivul sau altul: era nerăbdător să ajungă la drogurile lui, care-l așteptau.

– Vrei să te ajut să urci? întrebă Robinson.

Jefferson dădu din cap, rînjind:

– N-am chef să știe vecinii că poliția m-a ajutat să ajung acasă. Pentru ei nu e un semn bun.

– Tipii au o cu totul altă imagine despre datoria față de societate, este?

– Corect.

– Dar cum o să reușești să urci?

– Poate că a reparat cineva și liftul ăla. Dacă nu, văd eu cum. Oricum, nu e treaba ta.

Jefferson își împinse scaunul și se deplasă puțin spre trotuar. Apoi întoarse scaunul și se uită înapoi, la polițist.

– Am făcut ce m-ai rugat să fac, da?

– Da. Pînă acum a fost bine.

– Ți-am zis că o să-mi respect partea mea de înțelegere.

– Da, respect-o și în continuare!

– Nu prea ai încredere în oameni, inspectore! rîse Jefferson. Nu te poți abține nici cînd te ajută cineva. Adio dosar și probe; dacă n-aș fi fost eu, habar n-aveați cine e tipul.

– Da, Leroy, și trebuie să cooperezi cu noi și de-acum încolo. Nu te mișca de aici, nu pleca nicăieri și nu face prostii, e clar?

– Da.

Jefferson rîse și hohotul lui făcu să răsune strada. Mai împinse puțin scaunul, apoi adăugă:

– Știi, polițaiule, nu ești prea departe de toate astea. Dacă-mi pun un costum și mă port ca lumea, aș putea fi acolo, în locul tău, iar tu aici, în scaun.

Robinson zise iute:

– Nu, te înșeli amarnic.

Deși nu era prea sigur de el. Știa, însă, că Espy îl așteaptă și, în clipa aceea, nu-și dorea altceva decît să plece de la Libery City, să plece din King Apartments și să se întoarcă în lumea lui.

Leroy Jefferson rîse iar, batjocoritor. Simțea o mare bucurie în suflet, și, pentru prima oară, contemplînd distanța dintre el și polițist, se gîndi că el era cel care cîștigase și nu justiția.

– Ce bine e să fii liber! zise. Pe curînd!

Întoarse din nou scaunul și începu, nerăbdător, să-l împingă spre clădire. Nu privi peste umăr și nu-l văzu pe Robinson încruntîndu-se, enervat, dar resemnat, cum urcă în mașină, pomînd repede motorul și accelerînd. Dispăru în noaptea neagră ca o cafea tare.

Spre surprinderea lui, liftul funcționa.

Leroy Jefferson se gîndi că e un semn bun, în timp ce ușile din oțel se închiseră cu o smucitură. Urmă o pauză, apoi un scîrțîit și liftul începu să urce. Lumina din interior slăbi cînd ajunse în dreptul etajului doi, iar ușile se încapățîneau, în mod ciudat, să nu se deschidă, dar în cele din urmă, se dădură în lături și Jefferson ieși pe coridor, gîndindu-se că toate merg ca de obicei.

Manevră scaunul spre apartamentul său, gîfîind din cauza efortului de a împinge roțile. Simțea transpirația lipicioasă cum îi curge de la subsuori, cum îi curge pe frunte, pe obraji și, în cele din urmă, îi picură de pe bărbie pe piept. Era o transpirație care-l enerva, căci se datora chinului de a face ceva și umidității aerului cald, de vară, și nu unei mișcări oarecare. Scrișni din dinți și-și spuse: „N-o să mai alerg în viața mea prin curte pentru o găinărie!“ și o blestemă, în gînd, pe Espy Martinez că l-a împușcat, căci glonteale tras de ea îi adusese toată acea durere ascuțită. Izbi cu palma în scaun și-și aminti că doctorii spusese că va fi nevoit să-l folosească aproape o lună, ceea ce îl deranja pentru că, atîta vreme cît nu se putea mișca normal, nu putea face rost de bani.

Știa că, pentru o vreme, nu vor fi probleme. Zîmbi în sinea lui. Afurisitul ăla de polițist avea dreptate. Își păstrase niște „iarbă“ sub o placă de gresie din baie, care nu era fixată bine,

două sute de dolari și, într-o pungă de plastic, o grămadă de cocaină, aruncată între țevile de scurgere unde n-ar fi putut nimeni s-o găsească – chiar dacă ar fi dat la o parte exact placa respectivă. Trebuia să-ți răsucești zdravăn brațul ca s-o găsești, asta dacă știai ce să cauți. Se gândi: „Ce-ar fi să gust puțin și eu și restul să-l vînd? O să fiu ca lumea imediat ce-mi revin, chiar dacă o să mai șchiopătez puțin. Lucrurile or să se aranjeze. Întotdeauna se aranjează.“

Ridică o mină și-și șterse fruntea de sudoare, gîndindu-se tot la droguri. „Doar un pic să gust!“, își tot repeta el.

Se opri în fața ușii lui. Rămășițele benzii galbene cu care o sigilase poliția atîneau încă pe ancadramentul de lemn, rupt și el pe alocuri. Ușa fusese schimbată cu alta nouă, dar era treabă de mîntuială. Se întinse și o împinse, iar ușa se mișcă. Nu era încuiată.

– Nenorociții ăștia de drogați, au furat probabil tot! zise el tare.

Se deplasă în scaunul cu roțile și strigă peste umăr:

– Ticăloșilor! N-aveți nici un pic de respect pentru lucrurile altora!

Nu era nimeni pe hol care să-i audă plîngerea, dar dintr-o cameră se auzi un „Du-te dracului!“, iar din capătul opus al coridorului cineva strigă: „Tăceți naibii odată!“

Aștepta o clipă, ca să vadă dacă mai erau și alte reacții, dar prin vecini se lăsa liniștea. Pe stradă era pustiu și la fel și în împrejurimi. Se simțea singur, dar nu-și făcea griji din cauza asta, pentru că n-avea chef să împartă cu altcineva ceea ce îl aștepta pe el sub o anume placă de gresie.

Își aminti ce spusese Robinson: „În sfîrșit acasă!“

Împinse ușa larg de perete și intra cu scaunul înăuntru. Era cald, ca și cum arșița zilelor din urmă se păstrase în pereți. Închise ușa trîntind-o și se întinse pînă la întrerupător ca să aprindă lumina.

Dar brațul nu-i ajunsese pînă la perete. Mișcarea îi fu întreruptă de un alt braț care-l strîngea ca o menghină.

În aceeași clipă auzi o voce ca de gheață:

– Nu, nu cred că avem nevoie de lumină încă, domnule Jefferson.

Frica îi făcu inima să bată mai tare, parcă era un motor.

– Cine ești? întrebă el aproape sufocat de spaimă.

Vocea se deplasase în jurul lui, prin spate. Se auzi un hohot de rîs, înainte de a-i răspunde:

– Dar știi foarte bine, nu-i așa, domnule Jefferson?

Omul se opri, apoi spuse:

– Spune-mi *tu* cine sînt!

În timp ce vocea rostea aceste cuvinte în întuneric, Jefferson se simți brusc împins în spate, căci omul îl lovise cu putere în frunte, dîndu-i capul pe spate și apucîndu-l de gît. Gîfii, încercînd, instinctiv, să se ridice, cînd simți răceala unei lame de cuțit atingîndu-i gîtul.

– Nu, domnule Jefferson, lasă-ți mîinile jos! Nu mă face să te ucid înainte de a sta puțin de vorbă.

Mîinile lui, cu degetele îndreptate spre lamă, se opriră în aer. Le lăsă în jos, încet, să atîrne de o parte și de alta a scaunului. Gîndurile i se învălmășeau în minte cu disperare, vrînd să depășească frica și căutînd o soluție ca să scape. Deschise gura ca să strige după ajutor, apoi se opri, închizînd-o cu un pocnet. „N-o să-ți sară nimeni în ajutor, orice ai striga!” își aminti el de vecinii săi. „Și nenorocitul o să-ți ia gîtul înainte să apuci să scoți o singură silabă!” Revăzu în minte scena crimei și auzi iar strigătul Sophiei Millstein cînd fusese sugrumată, exact înainte de a muri. Se înfioră; simțea cum frica îi scormonește măruntaiele, dar încercă să se stăpînească, respirînd adînc, repede. Își opri tremurul mîinilor și se strădui să nu mai clipească atît de des. „Spune-i ceva, orice! își zise. Vorbește întruna. Fă un tîrg cu el!”

– Așa e mai bine, se auzi vocea. Acum du-ți mîinile în spatele scaunului, una peste alta.

– Nu-i nevoie să faci asta! O să-ți spun tot ce vrei să afli!

– Excelent, domnule Jefferson! E de-a dreptul reconfortant. Haide, mișcă-ți mîinile încet în spate! Gîndește-te la asta: orice nod se poate deznoda. Alexandru Macedon a dovedit-o. Știi cine este Alexandru Macedon, domnule Jefferson? Nu? N-aș fi zis... Dar asta știi, cu siguranță: întotdeauna e înțelept să nu contrazici un om care ți-a pus cuțitul la gît.

Vocea seacă părea răbdătoare, calmă, doar puțin, foarte puțin grăbită. Dar lama cuțitului îi atingea pielea, și asta nu putea însemna decît un singur lucru. Presiunea cuțitului crescuse foarte ușor, doar atît cît să lase o dîră subțire de sînge. Jefferson își duse mîinile la spate, așa cum i se ceruse. Simți cuțitul alunecîndu-i pe gît, pe ureche, pe ceafă, înainte de a se îndepărta. Pentru o clipă, fu gata să sară, să lupte, să se împotrivească, dar ideea dispăru la fel de repede cum apăruse. „Fii calm!, își spuse. Nu poți să fugi și nu poți să lupti.“ Se auzi un fîșîit cînd mîinile îi fură legate cu un cablu.

După ce îi fură imobilizate, Jefferson simți că omul îi împinge scaunul în mijlocul camerei. Așteptă, respirînd ca un alergător care încearcă să-i prindă din urmă pe cei care conduc cursa.

– Cine ești, omule? Ce vrei? De ce m-ai legat? Nu pot să plec nicăieri, oricum.

– Asta așa e, domnule Jefferson.

– Cine ești? Ce vrei de la mine?

– Nu, domnule Jefferson! Eu te întreb pe bune: *Cine sînt eu?*

– Omule, habar n-am! Oi fi vreun nebun, asta ești!

Se auziră rîsete.

– Nu e un început prea bun, domnule Jefferson. De ce mă minți?

Omul se aplecă și lovi cu cuțitul în bandajul de pe genunchiul sfărîmat de glonte al lui Jefferson, făcîndu-l să tresară de durere, de parcă s-ar fi electrocutat.

– Iisuse! Ce faci, omule? Nu știu nimic!

– Cine sînt eu, domnule Jefferson?

Îl lovi iarăși în picioare și Leroy scrișni din dinți.

– Cine sînt eu, domnule Jefferson?

– Nu știu! Nu te-am mai văzut niciodată!

– Nu pot să sufăr minciunile. Te întreb încă o dată: cine sînt eu?

– Nu știu, nu știu, Doamne, de ce faci asta?

Vocea lui Jefferson suna acutit, plină de spaimă.

„Musafirul“ său oftă. Jefferson simți cuțitul pe picior și-și încordă mușchii stomacului ca să reziste la durere, însă celălalt continuă:

– Te-am văzut astăzi, domnule Jefferson. Te-am văzut la tribunal, cînd ți-ai recunoscut vina la toate acuzațiile alea caraghioase, false, care ți s-au adus. Aveam mari speranțe pentru tine, domnule Jefferson, cînd am citit că ai fost arestat. Închi-
puie-ți surpriza mea, în această dimineată, cînd te-am văzut în ziar și am citit că nu mai ești acuzat de uciderea Sophiei Millstein și că urma să ajuți poliția în ancheta ei. Bineînțeles, articolul nu spunea cam care ar fi ancheta asta, dar m-am gîndit că e mai bine să greșești, dar să fii în siguranță. Așa că m-am grăbit să ajung la tribunal și să-mi ocup un loc lîngă ceilalți curioși, mai în spate, și te-am așteptat să apari. Păreai preocupat. Erai nerăbdător să-ți rezolvi treaba și nu prea erai atent la ceea ce se întîmpla în jur. Asta-i un obicei rău pentru cineva care are de-a face cu crima, nu crezi? Trebuie să fii întotdeauna mai isteț decît ceilalți ca să afli cine e și ce face fiecare, chiar și într-o sală de tribunal plină pînă la refuz. Ar fi trebuit să-ți faci timp să examinezi fețele celor care se înghesuiau să te vadă. Dar n-ai făcut asta, nu-i așa? În schimb, mi-ai dat ocazia să-ți aflu adresa.

Așa că am venit aici și te-am așteptat. Pentru că vreau să te întreb cîte ceva, am niște îndoieli, iar mie nu-mi place îndoiala. Ești un criminal profesionist, domnule Jefferson. Să nu crezi că asta e o abordare bună, să zicem că e, de fapt, cea mai proastă. Să zicem că e o problemă. Dar dacă nu e, atunci, ei bine, atunci n-ai decît să fii plăcut surprins. Nu-i așa, domnule Jefferson?

– Omule, habar n-am ce naiba tot îndrugi...

Ultimele cuvinte fură înghițite de o durere ascuțită, căci cuțitul lovi din nou genunchiul bandajat, căutînd să-i atingă pielea și mușchii. Jeferson șuieră:

– Fir-ar să fie, doare, omule! Nu știu ce-i cu tine, ești nebun sau ce ai, lasă-mă-n pace!

– Cine sînt eu, domnule Jefferson?

Acesta nu răspunse. Lacrimi de durere i se adunau pe față, curgîndu-i pe obraji. Înțelesese foarte puțin din tot ceea ce îi spusese atacatorul. Își simțea gîtul uscat și avea un gust acru în toată gura.

– Ești un ucigaș, zise Jefferson.

Omul ezită și Jefferson îl auzi trîgînd adînc aer în piept.

– E un început, spuse el. Iată o întrebare simplă: cine este Simon Winter?

Jefferson era nedumerit. Își linse sudoarea de pe față.

– Nu știu cine-i ăsta.

Durerea îi cutremura tot trupul și, în întuneric, era gata să dea drumul unui strigăt care i se înțepeni în gît cînd îl auzi pe om spunîndu-i:

– Taci!

Piciorul îl ardea. Cuțitul trecuse prin bandaje, răsucindu-se în carne. Jefferson încercă să se aplece, luptîndu-se cu legăturile care-i fixau mîinile de scaunul cu roțile.

– Doamne sfinte! rosti el. Nu face asta! Te rog, nu face asta!

– Cine sînt eu, domnule Jefferson?

– Te rog, te rog, oricine ai fi, nu mai face așa cu cuțitul...

– Ăsta a fost doar începutul. O s-o fac din nou. Cine este Simon Winter și ce știe despre mine?

Jefferson aruncă vorbele asemenea unui torent de teamă, ca și când ar fi simțit o nouă lovitură ce-i transforma genunchiul într-o minge de foc atunci când cuțitul îi sfîșia tendoanele și nervii.

– Habar n-am, omule! N-am auzit numele ăsta pînă acum!

O clipă agresorul rămase tăcut și Jefferson căută cuțitul în întuneric. Îl simți, însă, pe celălalt mișcîndu-se lîngă el, atingîndu-i piciorul și-atunci adăugă grăbit:

– Ăsta-i adevărul, omule! Habar n-am, nu mă lovi din nou!

– Bine, se auzi vocea după un timp. Într-adevăr, nu mi se pare că știi răspunsul.

După un timp continuă:

– Domnule Jefferson, trebuie să ai răbdarea unui păianjen.

Să-ți țezi pînza și să aștepti ca prada să vină singură la tine.

Ezită, apoi adăugă:

– Nu-i așa, domnule Jefferson?

Acesta se grăbi să-i răspundă.

– Da, sigur, așa e cum spui tu!

În întuneric se auzi un mic hohot de rîs amar.

– Dar eu, eu cine sînt, domnule Jefferson?

– Nu știu. Și nici nu vreau să știu și chiar dacă aș ști, n-aș spune nimănui.

– Crezi că sînt un criminal, ca și tine, domnule Jefferson?

– Nu, ba da, nu știu...

– Crezi că sînt un neisprăvit care ucide și fură pentru a-și cumpăra drogurile alea dezgustătoare? Crezi că sînt ca tine?

– Nu, nu asta am vrut să spun!

– Atunci, cine sînt eu, domnule Jefferson?

Jefferson nu răspunse, hohotind din cauza durerii care-l copleșea, pe un ton aproape rugător:

– Nu știu, nu știu!

Îl auzi pe necunoscut cum începe să se plimbe prin cameră, în jurul lui, și se răsuci în scaun, încercînd să urmărească silueta care se zărea printre umbrele din camera de zi. După o clipă, pe un ton ferm, blînd, curios totuși, individul îl întrebă:

– Spune-mi, dacă ai muri în seara asta, exact în următoarele două secunde, domnule Jefferson, crezi că lumea ți-ar observa absența, fie chiar și întîmplătoare?

– Omule, te rog, îți spun tot ce vrei, dar nu înțeleg ce zici. Vorbești aiurea. Nu pricep, pur și simplu nu pricep!

– Eu am fost pârtaș la evenimente mărețe, domnule Jefferson. La unele dintre cele mai importante evenimente din istoria omenirii. Evenimente de neuitat... Au fost niște timpuri extraordinare...

Vocea făcea să dispară orice alt sentiment, în afară de frică. Leroy Jefferson abia dacă deslușea, în lumina slabă ce se strecura în încăpere de la un felinar din stradă, forma aceea neliniștită, mereu în mișcare.

– Cine sînt eu, domnule Jefferson?

Acesta își scutură cu putere capul.

– Oh, te rog, lasă-mă-n pace cu întrebarea asta! Nu știu cine ești!

Vocea scoase un mic hohot răgușit în atmosfera încremenită din cameră. Părea să se audă din mai multe direcții deodată și Leroy Jefferson își întoarse capul, străduindu-se să-și dea seama, în beznă de cerneală, unde se afla, de fapt, necunoscutul. Voia să strige, dar știa că ar fi fost în zadar. Se înfioră din toată ființa și așteptă ca vocea să-i pună altă întrebare. Era dezorientat, înspăimîntat. Abia dacă înțelegea ce-l întreba omul acela. Vorbea într-un fel cu totul deosebit de tot ceea ce auzise el pînă atunci. Durerea nimicitoare din genunchi începuse, parcă, să-i pulseze în tot trupul, urmînd ritmul bătăilor de inimă, la fel de intensă ca spaima care-l răvășea.

– Bine, rosti omul.

Continua să se miște când într-o parte, când în alta, oprindu-se, din când în când, în spatele scaunului cu roțile. Jefferson se răsucea în toate părțile, nervos.

– Să vorbim puțin despre târgul pe care l-ai făcut cu procuratura statului Florida. Ce fel de târg este, domnule Jefferson?

– Trebuie să le spun tot ce știu despre niște infracțiuni.

– Bun. Asta e bine. Ce infracțiuni, domnule Jefferson?

– Spargerii, jafuri, sint o grămadă de-astea în Miami Beach.

– Aha! Mai departe!

– Păi, asta-i tot! Tot felul de găinării, niște furturi, de fapt, ți-am mai zis. Probabil că vor și niște informații despre traficanții de droguri.

Necunoscutul se mișcă în spatele lui.

– Nu, asta nu prea e logic, domnule Jefferson.

– Dar îți spun adevărul!

Omul rîse.

– Mă jignești, domnule Jefferson! Și jignești și ideea de adevăr.

– Jefferson simți deodată apăsarea cuțitului pe obraz și vru să țipe. Dar se pare că agresorul anticipase aceasta, căci îi șopti la ureche:

– Nu țipa! Nu striga! Nu face nimic care să mă oblighe să termin odată cu toate astea.

Jefferson își înfrînse groaza și dădu din cap în semn că a înțeles.

Urmă o pauză înainte ca omul să vorbească iar.

– Cît de puternic ești, domnule Jefferson? Să nu uiți, nu striga! Ai să ții minte, da?

Jefferson făcu semn că da.

– Bine, zise celălalt.

Apoi făcu să alunece cuțitul ușor pe obrazul lui Jefferson, lăsînd o tăietură destul de adîncă în piele.

Jefferson strînse din dinți ca să nu țipe.

– Nu mă minți, domnule Jefferson.

Spusese totul fără să ridice vocea, pe un ton coborât, calm.

Jefferson se gîndi că ar trebui să zică ceva, dar gîndul îi era doar la acea lamă de cuțit care îi gîdila, parcă, celălalt obraz.

– Oamenii trebuie să se folosească într-un mod constructiv de furia pe care o simt, domnule Jefferson.

Vîrfurile lamei se înfipse din nou în piele, apoi se tîrî pe obraz, sfîșiindu-i carnea. Durerea se întetî și, pentru o clipă, Jefferson se gîndi că o să-și dea duhul.

Celălalt oftă și trecu alături, lingă scaun. O secundă doar i se zări profilul în lumina palidă. Părul alb îi luci ușor, ca și cum ar fi fost electrizat.

– Este o mare diferență între a fi bătrîn și a avea experiență, domnule Jefferson.

Se aplecă peste el.

– Acum, fii atent ce-ți spun! Am fost destul de răbdător cu tine. Nu-ți cer să-mi povestești ceea ce nu știi. Tot ceea ce-ți cer este să fii sincer.

– Încerc, te rog, încerc să...

– Nu mi se pare că e destul, domnule Jefferson.

– Ba da, ba da, promit!

– Cine știe despre *Der Schattenmann*, domnule Jefferson?

– Omule, te rog, nu știi cine-i ăsta!

– Cine îl caută? Poliția? Tînăra și drăguța procuratoare? Bătrîni... dar despre ei știu că îl caută. Dar altcineva? Cum se face că ești amestecat în toate astea? M-ai văzut în noaptea aceea, domnule Jefferson? Vreau să știu și vreau să mi-o spui acum! Nu sînt întrebări prea grele și, totuși, eviți să răspunzi. Din cauza asta m-ai obligat să-ți las o pereche frumușică de cicatrice, cîte una pe fiecare obraz. Rănile se vor vindeca, domnule Jefferson, dar cicatricile vor rămîne ca să-ți aducă aminte de încapățînarea ta prostească. Și tot tu m-ai obligat să-ți rănesc mai tare genunchiul. Nu crezi că aș putea să ți-l fac ferfeniță, domnule Jefferson?

Poate că e timpul să vir cuțitul în toate acele cusături făcute de doctori. Cam ce crezi că ai simți?

– Te rog, omule, încerc să te ajut...

– Chiar așa, domnule Jefferson? Nu mă impresionează chestia asta. Domnul Silver n-a mințit când am vorbit cu el în împrejurări asemănătoare, deși n-aș putea spune că s-a comportat prea binevoitor. Dar avea prieteni pe care voia să-i protejeze, așa că împotrivirea lui era de înțeles. Ca și moartea lui, de altfel. Iar cu domnul Stein... ei bine, cu el întâlnirea a fost compromisă de la început, încă de când m-a văzut, la fel ca și în cazul doamnei Millstein. Îi cunoșteam pe oamenii aceștia, domnule Jefferson. Îi cunoșteam de zeci de ani. De când eram tânăr, mai tânăr decât dumneata. Și au murit, domnule Jefferson, așa cum au murit toți. Liniștiți și ascultători.

– Habar n-am despre ce vorbești, omule! Lasă-mă-n pace!

– Domnule Jefferson, și lor le-am pus aceeași întrebare. Și ei știau răspunsul.

– Îmi pare rău, te rog, eu nu... îmi pare rău...

– Cine sînt eu, domnule Jefferson?

Acesta hohoti, înlemnit de groază și de durere. Nu-i răspunse.

După o clipă, auzi în spatele lui:

– Mai am și alte întrebări. Vezi dumneata, eu știu că în statul Florida nu poți obține un tîrg cu procuratura după ce ai împușcat un polițist, decît dacă vinează pe cineva „special“. Pe cineva care are o importanță deosebită pentru ei, atît încît să facă ceva care, în mod sigur, pentru ei este foarte neplăcut, și anume, să te lase liber. Nesuferită treabă! Să lași un drogat care aproape că a ucis un polițist să-și ia zborul. Cred că le-a stat în gît chestia asta, și polițiștilor, și procuraturii. Deci, eu nu cred că îi ajuți să rezolve doar niște găinării. Nu, există ceva mult mai important decît asta, nu-i așa?

– Omule, te rog!

– Mult mai important, nu?

– Da, omule, cum spui tu!

– Și acel „ceva“ sînt eu. Totdeauna am fost eu, dar ei n-au știut.

Necunoscutul păru să respire cu sete.

– Domnule Jefferson, vreau, deci, adevărul. Știi, nimeni n-a reușit să mă refuze, în toți acești ani în care am pus întrebări. Nimeni-nimeni! dintre cei întrebați n-a îndrăznit să nu răspundă. Un record, nu crezi? Întotdeauna a fost ușor. Oamenii sînt atît de vulnerabili! Vor să trăiască și, cînd le iei viața, capeți cea mai mare putere din lume. Știi ceva, domnule Jefferson? Întotdeauna mi-au răspuns. Și-atunci, demult, în nopțile acelea. Se auzeau sirene, din cauza raidurilor aeriene, iar străzile erau bombardate. Era un oraș al morții. Nu era prea diferit de ceea ce ne înconjoară acum, domnule Jefferson, ceea ce e ciudat, dar și interesant, nu ți se pare? Am progresat, totuși nimic nu s-a schimbat, nu? Oricum, întotdeauna mi-au spus ceea ce am vrut să știu. *Unde erau banii. Unde erau bijuteriile. Unde erau rudele, vecinii, prietenii, unde se ascundeau toți ceilalți.* Mi-au spus întotdeauna ceea ce voiam să aflu și erau oameni inteligenți, domnule Jefferson. Mai inteligenți decît tine. Erau educați, aveau posibilități. Totuși, eu i-am prins, așa cum te-am prins și pe dumneata. Apoi mi-au spus ceea ce voiam să știu, și așa vei face și dumneata.

Jefferson își auzi propriul gîfîit în camera întunecoasă.

– Gîndește-te puțin la situația în care ești, continuă vocea.

Părea să se audă din toate părțile deodată, iar Jefferson se simțea teribil de dezorientat, părăsit, parcă nu era în propria sa locuință, într-o zonă a orașului pe care o știa, credea el, foarte bine, acolo unde copilarise și-și petrecuse mai tot timpul, ci în cu totul alt loc, parcă era în larg, gata să se înece, fără să zărească țărnul măcar.

– Ești schilod și, pe deasupra, te-am desfigurat cu cicatricile acelea. Ce mai rămîne?

Apăsă lama cuțitului pe buzele lui Jefferson.

– Sau poate ai prefera să fii orb, domnule Jefferson. Aș putea să-ți scot ochii. Am mai făcut treaba asta. Vrei să-ți trăiești viața de-acum înainte schilod și orb? Ce viață ar mai fi și asta, domnule Jefferson? Mai ales pentru cineva cu felul dumitale de viață. Dar pot s-o fac, să știi!

Jefferson văzu lama cuțitului rătăcindu-i pe față, lucind în lumina palidă.

– Sau poate altceva, mai important.

Omul lăsă brusc cuțitul, apăsându-l în josul pîntecului.

– Nu e extraordinar faptul că sînt atîtea feluri în care poți răni un om? Fizic, psihic, emoțional...

Cuțitul apăsă tot mai tare, înnebunindu-l de frică, și Jefferson crezu că o să vomite.

– Și încă niște vătămări care le completează pe cele trei. Nu-i așa, domnule Jefferson?

Acesta nu se simți în stare să-i răspundă. Frica, asemenea unui abur, îi încîlcea gîndurile. Se simțea prins într-o plasă care amenința să-l strîngă de gît, oricît s-ar fi împotrivit, oricît ar fi încercat să scape. Se străduia din răputeri să gîndească limpede, dar îi era foarte greu, cu vocea aceea egală, rece care îi răsuna în urechi și cu lama cuțitului care-i dansa în jurul corpului. Parcă se afla în mijlocul unui vârtej de durere și teroare; știa că, dacă i-ar fi spus adevărul, dacă i-ar fi spus că l-a văzut înainte, cînd a ucis-o pe Sophie Millstein, și că toate acestea le mărturisise lui Walter Robinson și lui Espy Martinez și că le oferise date ca să-i poată face portretul-robot, că fusese de acord să depună mărturie împotriva lui la tribunal, atunci n-ar mai fi avut scăpare. Și probabil că omul acesta i-ar fi ucis și pe polițist și pe procuror, pe oricine era o amenințare pentru el. Înțelese aceasta cu o luciditate neumbrită de durerea ce-i răscolea trupul, o înțelese pentru că el însuși recunoscuse în sinea lui că ar fi procedat la fel, dacă ar fi stat el și nu celălalt cu un cuțit în mînă, aplecat deasupra

vreunui martor incomod, plin de furie și teamă, sub amenințarea arestării. Gîndul acesta îi dădu o certitudine la fel de înspăimîntătoare ca și vizitatorul însuși.

Simți cum îi curg lacrimile din ochi, picătură după picătură, amestecîndu-se cu sîngele de pe obraz.

– Deci, domnule Jefferson, cine sint eu?

Întrebarea îi sună în urechi, neliniștitoare, terifiantă. Respiră din răsputeri, încercînd să-și țină firea. În acea secundă știa că nu mai avea importanță ce va spune. Agresorul îl va ucide, oricum. Nu putea spune, nu putea face nimic pentru a se salva. Dacă i-ar fi spus celuiilalt ceea ce acesta voia să afle, n-ar fi făcut decît să-și prelungească agonia cu cîteva minute. Sau poate secunde.

La gîndul acesta îl cuprinse panica. Trase de cablul cu care era legat, dar nu putu să-l desfacă. În liniștea încăperii, îl simți pe necunoscut că se tot mișcă pe lîngă el, ca o adiere rece de vînt iscată din senin într-o zi călduroasă. Înghiți în sec, cu gîtul uscat, de parcă ar fi avut un cărbune fierbinte pe limbă. În acel moment, pe neașteptate, inima îi fu copleșită de o senzație nouă și surprinzătoare.

Leroy Jefferson simți un calm desăvîrșit în toată ființa sa.

„Asta era, își dădu el seama, nu există ieșire.“

Nu putea lupta. Știa că nimeni n-ar fi răspuns la strigătul lui de ajutor. Și mai știa că nici o minciună și nici un adevăr nu-l vor putea salva.

Se gîndi că ar trebui să fie speriat, dar, în schimb, simțea o acceptare totală, vecină cu sfidarea. Înțelese, pe loc, că făcuse îngrozitor de puține lucruri în viața lui care s-ar fi putut numi bune sau măcar cinstite și că acum, înfruntînd moartea, nimeni nu-l mai poate vedea cum se transformă, cum găsește înăuntrul lui bunătatea. I-ar fi plăcut dacă Walter Robinson sau Espy Martinez ar fi putut să vadă această schimbare și să-și dea seama că el a luptat ca să-i protejeze și că, poate, le-a salvat viața. Spera

ca, atunci cînd va fi găsit, ei să înțeleagă că murise fiind ceea ce niciodată, pînă în clipa aceea, nu reușise să fie.

– *Cine sînt eu*, domnule Jefferson?

Acum știa răspunsul: era moartea.

Dar se hotărî să nu-i dea omului cu cuțitul în mînă nici o satisfacție. Spuse însă cu o voce fermă, care nu purta în ea nici o umbră de teamă:

– Bătrîne, nu știu nimic despre toți oamenii ăștia. Poate că ei ți-au spus ce voiai să afli. Poate că nu. Treaba lor. Dar eu știu un lucru: eu, unul, n-o să-ți spun nimic!

Apoi se lăsă pradă durerii și agoniei ce-l aștepta.

DOUĂZECI ȘI UNU

Ura

„L-aș fi putut prinde“, își spuse Simon Winter.

Dar în aceeași secundă își dădu seama de altceva: „Și el m-ar fi putut prinde“.

– Pat¹, șopti el.

Fostul polițist stătea cufundat într-un fotoliu, preocupat, printre vrafuri de cărți și reviste, la Biblioteca din Miami Beach. Luminile fluorescente și instalația de aer condiționat care scotea un bizâit continuu izolau, parcă, încăperea de agitația de afară. Pentru o bibliotecă, sala era, totuși, mai gălăgioasă decît ar fi fost de așteptat. Pe podeaua acoperită cu linoleum se auzeau tot timpul pași puternici; un bătrîn sforăia, cu ziarul căzut în poală; din cînd în cînd, niște voci ridicate străpungeau liniștea – o femeie în vîrstă încerca să-i explice alteia ceva, fără să-și dea seama că deranjează, căci erau aproape surde amîndouă. Era un fel de agitație care ar fi iritat orice persoană studioasă. Totuși, biblioteca servea unor scopuri oarecum diferite, în sensul că era un loc unde te puteai informa, dar, în același timp, era un spațiu unde se puteau întîlni niște bătrîni din Miami ca să petreacă în siguranță și tihnă cîteva ore.

¹ (La șah) – Situație în care un jucator, fără a fi în poziție de șah, nu mai poate face nici o mișcare și este obligat să înceteze jocul, partida declarîndu-se remiza. (n.tr.).

De fapt, recunoscuse Simon, cam pentru același lucru venise și el. În cele douăzeci și patru de ore ce trecuseră de cînd Umbra fugise din locuința sa, Simon se hotărîse să facă anumite lucruri. Primul: să păstreze secretul, deocamdată, despre acest eveniment. Al doilea: știa că trebuie să se miște mai repede și să fie mai pregătît.

Se înconjurase de materiale referitoare la holocaust, care se găseau din belșug la Biblioteca din Miami Beach. Era foarte neliniștit. Nu putea să-și scoată din minte faptul că undeva, în trecut, exista o informație ce ar fi putut deschide poarta spre prezent. Era în încurcătură, nu știa cum să găsească acel unic indiciu. Cărțile zăceau lîngă el, răspîndite pe mica masă, adunate la picioare; toate erau despre naziști. Povesteau ce-au făcut naziștii, cum, unde și cui. I se părea straniu ceea ce făcuseră ei – să creeze o lume a terorii, o lume în care spaima era rutină, era ceva obișnuit și se întreba dacă nu cumva acesta era unul dintre cele mai mari rele pe care le făcuseră. Dar ideea aceasta nu-l ajuta deloc să dea de urma Omului din umbră, nu-i spunea nimic despre ceea ce căuta el: un indiciu despre felul de a gîndi al acelui om. Nici una dintre cărți nu-l ajuta. Unele, recunoștea Simon, încercau să examineze personalitatea celor care purtau uniforme negre. Existau niște motive de ordin politic pentru care oamenii ajungeau să adere la Partidul Național-Socialist, pentru care se hotărau să participe la acțiunile SS-ului, ajungînd să justifice crimele și genocidul. Aceste motive de natură politică se pliau pe un anumit model psihic, dar nici unul dintre acestea nu se apropia cît de cît de caracterul Omului din umbră, deoarece, așa cum subliniaseră Frieda Kroner și rabi Rubinstein, el nu fusese niciodată nazist, ci era unul dintre cei care ar fi trebuit să fie vînat de naziști. Și totuși el reușise să răstoarne, într-un fel, ecuația, apăruse în urma unor evenimente care-și lăsaseră amprenta asupra persoanelor legate de ele. Era ceva cu totul diferit, era unicul jucător al unui joc diabolic. Simon Winter

închise cartea cea groasă de istorie cu un pocnet ce răsună în toată sala.

„Dacă nu-l înțeleg măcar un pic, o să-mi scape iar printre degete, își zise el. Nu e genul care să facă de două ori aceeași greșală.“

Se lăsă mai mult în fotoliu, sprijinindu-și capul în mâini. Brusc, se văzu stînd în fața locuței lui, chiar lingă îngerașul cu trompetă, cu o noapte înainte, și se întrebă ce anume i se pâruse atunci în neregulă.

Să fi fost norocul? Instinctul? Cel de-al șaselea simț al polițistului, flerul său?

Winter oftă încet.

Nu răzbătuse nici un zgomot, atunci. Nici un pas. Nu se auzise respirația cuiva. Nu fusese aprinsă nici o lumină dintre cele care trebuiau să rămînă stinse. Nici o fereastră nu fusese deschisă – dintre cele care trebuiau să stea închise. El descoperise ușa din spate deschisă doar după ce se convinsese că Umbra era înăuntru.

Noaptea nu avusese nimic neobișnuit. Era caldă și, desigur, întunecoasă. Orașul vibrase ca în fiecare seară.

Singurul lucru ieșit din comun fusese faptul că un om cu un cuțit în mînă îl aștepta pe el și, dacă n-ar fi simțit, datorită experienței, o amenințare, un pericol, n-ar mai fi fost acum pe urmele „Umbrei“. Se întreba de unde îi venise senzația aceea, dar nu găsea răspunsul, deși știa că ar fi fost o prostie să creadă că este atît de norocos încît să-și mai poată resuscita în vreun fel intuiția de atunci.

„De fapt, tu ar trebui să fii mort acum“ își zise Simon.

Ridică brusc privirile, plimbîndu-le peste toți pensionarii din sală care citeau cărți, reviste și ziare. Unii stăteau pur și simplu pierduți în visare, cu gîndul la trecut. Făcu ochii mari de teamă; era o neliniște care-l făcu să se cutremure.

„Ești aici? Te vînez eu pe tine sau tu pe mine?“

Simți un impuls să se ridice și să o ia la fugă, dar se stăpîni, încercă să se îmbărbăteze și să-i examineze pe cei care se iveau în raza lui vizuală: omul cu pălărie, cufundat în lectura ziarului *Herald Tribune*, un altul cu pielea zbîrcită, ce părea să studieze tavanul, un bătrînel cu șosete albe și bascheți negri, cu pantaloni scurți, din bumbac, care trecea încet pe lîngă el, cu cîte o carte polițistă în fiecare mînă.

Winter se ridică pe jumătate și se uită în spatele lui, la oamenii de pe celelalte scaune, așezați la mesele din încăpere, ascunși, aproape, după vrafuri de cărți sau după paravanele care izolau fiecare loc în parte. Apoi se așază din nou. Îi trebui un moment ca să-și revină. Zîmbi: „Cum ai aflat de mine, de unde ai fi putut să afli?” Știa răspunsul: de la Irving Silver. „Dar oare ce ți-a spus? Destul ca să te determine să mă ucizi. Totuși, cît știi despre mine? N-ai stat destul în locuința mea, nu-i așa? N-am găsit indicii că ai fi stat atît cît să-ți dai seama cine sînt. Sertarele nu erau răscolite. Hainele nu erau atinse. N-ai găsit pistolul și deci nu știi că am așa ceva și că aș putea să-l folosesc și nici nu știi că, odată, demult, am fost un foarte bun trăgător; mă îndoiesc că nu-mi vor reveni reflexele, căci eu și corpul meu sîntem foarte buni prieteni. Nu, de fapt voiai să mă ucizi deoarece ai crezut că sînt o amenințare, și pentru tine cel mai ușor lucru din lume este să ucizi.”

Simon clătină din cap. „Ești un ticălos foarte sigur de sine! Dar n-a fost atît de ușor cum ți-ai închipuit și acum, probabil, ești puțin îngrijorat, ceea ce pentru mine e de mare folos. Desigur, vrei să afli mai multe despre mine, nu-i așa? Ei bine, s-ar putea să fie mai greu decît crezi. Cel puțin pînă acum bîjbîi. Nu ca mine, poate, totuși sondezi terenul și vrei să-ți încerci norocul într-o direcție în care, în mod obișnuit, n-ai face-o.”

Winter simțea cum îl cuprinde mînia.

„Au fost prăzi ușoare, nu? Fie că erau tineri și speriați, atunci, demult, fie că sînt bătrîni și speriați – acum – erau întotdeauna disperați, pierduți, sentimente pe care tu nu le-ai

cunoscut niciodată, nu-i așa? Tu ai controlat întotdeauna situația. Dar ai făcut o greșală când ai omorât-o pe Sophie Millstein, pentru că nu ți-ai imaginat că un vecin de-al ei te va înfrunta. Nu te-ai gândit că ar putea fi cineva pe lumea asta căruia i s-ar părea o imensă provocare să te găsească, așa cum ție ți se pare o imensă provocare să rămii în umbră. Și nu ți-a trecut prin cap că omul acesta care s-a hotărât să te vîneze poate să aparțină unei sfere pe care n-o cunoști. Și eu știu multe lucruri despre felurile în care se poate muri, poate la fel de multe ca tine, și eu sînt bătrîn și nu mi-a mai rămas prea mult timp, ceea ce îmi dă posibilitatea să fiu imprevizibil, deci, periculos, și nu te-ai confruntat niciodată cu un om periculos, nu-i așa?

Fostul polițist se întinse și luă un pix și un blocnotes cu hîrtie galbenă și începu să mîzgălească niște însemnări.

„Ce știi pînă acum?“ își spuse el. Apoi răspunse: „Mai mult decît îmi închipui. Știu că ești bătrîn, dar arăți, poate, mai tînăr. Știu că ești puternic, pentru că ai trăit bine întotdeauna. De ce ucizi? Ca să rămii în anonimat, să nu te cunoască nimeni.“

Simon se opri o clipă, apoi reluă: „Dar nu e numai asta, nu-i așa? Mai este un motiv în afară de acela de a-ți păstra anonimatul, corect?“ Zîmbi în sinea lui: „Îți place, nu? Îți place ideea că cineva ar putea să te recunoască, așa-i? Cînd Sophie Millstein te-a zărit în fața magazinului cu înghețată pe Lincoln Road Mall, nu te-ai înfiorat de frică, nu-i așa? Nu, te-ai înfiorat de plăcere, pentru că din nou începea vîntoarea, iar ție îți place vîntoarea, nu?“

În acea clipă, lui Simon îi veni un gînd îngrozitor și pixul îi tremură, un moment, pe hîrtie. „Poate că Sophie Millstein nu te-a zărit din întîmplare, poate că o vînai de mult timp. Și pe ceilalți la fel, cîți or fi fost...“

Scrisni din dinți. Totul părea să capete un anumit aspect ca apoi să se transforme în cu totul altceva. Se dojeni în sinea lui: „Concentrează-te numai asupra indiciilor pe care le ai.“

Apoi continuă să raționeze, strecurîndu-se prin labirintul de contradicții ce-l învăluia pe *Der Schattenmann*. „Bun. Ce altceva

mai știi? Știu că nu se teme de poliție pentru că a venit la mine în casă fără prea multe pregătiri. Pur și simplu voia să mă omoare, și pe urmă era sarcina lui Robinson să rezolve cazul. Deci Omul din umbră nu crede că ar putea fi arestat. De ce?” Răspunsul îi veni aproape instantaneu: „Pentru că nu e un criminal. Dacă ți-aș descoperi numele astăzi, ce-aș putea afla mai departe? Că n-ai fost niciodată arestat. Nu îți sînt înregistrate amprentele. Nu există date despre tine că ai fi fost măcar suspectat de crimă. Probabil că ți-ai plătit impozitele. N-ai întîrziat cu plata niciodată, în cazul vreunui împrumut și nici în cazul închirierii unei mașini. N-ai avut probleme cu carnetul de șofer, probabil că nici măcar n-ai primit vreo amendă pentru depășirea vitezei. Ai dus o viață discretă, ai trecut neobservat peste tot. O viață exemplară. Cu o singură excepție: omori oameni.”

Simon oftă ușor și clătină din cap, zicîndu-și: „Asta te face să te simți sigur. Știi că poliția operează într-o lume supusă rutinei.” Își aminti de celebrele vorbe ale lui Claude Rains din *Casablanca*: „Caută printre suspectii obișnuiți.” Apoi își relua monologul interior: „Dar tu nu ai fost niciodată prins în capcană, nu-i așa? Pentru că tu nu faci parte din categoria celor pe care îi căutăm noi, poliștii. Leroy Jefferson era printre ei și din cauza asta detectivul Robinson l-a găsit atît de repede. Dar tu nu ești un drogat amărît, nu-i așa?”

Puse carnetelul pe brațul fotoliului. Se întreba dacă Walter Robinson reușise să obțină portretul-robot. Brusc se simți cuprins de dorința de a-l vedea pe omul în apropierea căruia se aflase în propria lui locuință, deși doar pentru cîteva secunde. „Încep să te înțeleg, «Umbră», își șopti el, ca pentru sine. Și cu cît te înțeleg mai bine, cu atît ieși din întuneric și nu mai ești doar o «umbră».”

Se uită la cărțile strînse în fața lui și îi veni, deodată, o idee. „Nu caut unde trebuie, se gîndi el. Nu întreb pe cine trebuie. Rabi, Frieda Kroner, Esther de la Centrul Holocaustului, toți istoricii cu tratatele lor – nu sînt ceea ce-mi trebuie mie. Ei

cunosc doar teama și amenințarea semănate de Omul din umbră în urma lui. Trebuie să-i găesc pe cei care au contribuit la crearea unei asemenea ființe.“

Simon Winter luă o carte din vraful ce se afla lângă el, avînd titlul: *Enciclopedia celui de-al Treilea Reich*. O răsfoi iute, pînă cînd găsi un regulament de organizare administrativă. Notă cîteva numere și funcții pe carnețelul său și trase adînc aer în piept. „E ca o ghicitoare. Dar am văzut altele și mai încurcate. Și la asta chiar că nu te aștepți, nu-i așa?“

Își strînse lucrurile și se ridică. Erau niște cabine telefonice la ieșirea din bibliotecă și vorbi cu Esther Weiss de la Centrul Holocaustului și cu istoricii cu care mai discutase și înainte. Își văzu, pentru o clipă, chipul în sticla ușii de la intrarea bibliotecii și începu să-și urmărească buzele în timp ce vorbea de unul singur. Era ceva care îl amuza. Bătrînii vorbesc mereu singuri pentru că nu-i ascultă nimeni, niciodată. Ține de nebunia inofensivă care-i atinge la vîrstele acestea înaintate. Uneori vorbesc cu copiii care nu mai sînt lângă ei, cu prietenii pe care i-au pierdut de mult, cu frații sau surorile care au murit. Uneori vorbesc cu Dumnezeu. Alteori vorbesc, foarte agitați, cu stafii. „Iar eu, își spuse Simon zîbind, vorbesc cu un criminal“.

Și Walter Robinson era nemulțumit.

Portretul-robot al Omului din umbră îl privea de pe birou. Expertul desenase fața cu un mic rînjet batjocoritor, care-l enerva teribil pe inspector. Nu desenul în sine, cît zîmbetul, pentru că era o aluzie la anonimatul de care se bucura criminalul.

Începuse să întreprindă anumite acțiuni de căutare, de rutină, activități obișnuite pentru orice detectiv, dar care, uneori, se dovedesc pline de succes. Totuși Robinson nu obținuse nici un rezultat pînă acum. Trimisese prin fax amprenta degetului mare al criminalului, luată de pe gîtul Sophiei Millstein, la toate laboratoarele FBI-ului din Maryland, ca să vadă dacă nu cumva apare ceva. Combinația între tehnica amprentelor și cea a calcu-

latoarelor, în anchete, evolua destul de greu. De ani de zile, potrivirea tipurilor de amprente era făcută tot de ochii omului. Aceasta implica, desigur, faptul că polițistul știa cine era suspectul, astfel încît specialistul să poată compara amprente de la locul crimei cu cele luate de la suspect. De-abia în ultimii ani se dezvoltase mai mult tehnica pe calculator în acest domeniu, permițînd ca amprenta unui necunoscut să fie introdusă în calculator și confruntată cu alte milioane de amprente luate de la indivizi aflați la marginea societății. Computerul din Dade County, o versiune mai redusă a celui de la FBI, nu găsisese nimic. Robinson nu-și punea prea mari speranțe în faptul că FBI-ul ar putea descoperi ceva. Oricum, din cauza numărului mare de amprente, FBI-ului i-ar fi trebuit o săptămînă, aproape, ca să caute în fișiere, iar polițistul nu știa dacă își putea permite luxul să piardă atîta timp.

Petrecuse cîteva ore obositoare în fața ecranului computerului, căutînd un indiciu cit de mic despre identitatea „Umbrei”. Erau două înregistrări conținînd cuvîntul „Umbră” – porecle ale unor colaboratori ai poliției, dar unul era un cîntăreț latino-american de aproape treizeci de ani, despre care se presupunea că murise, o victimă a drogurilor, iar celălalt era un violator din zona Pensacola, care primise porecla în urma articolelor din ziarul local. Robinson mai încercă să caute, nu direct prin cuvîntul „umbră”, ci prin sinonime, dar fără succes. Îi venise chiar ideea să vadă registrele contribuabililor din Miami Beach, folosind cuvîntul german *Schattenmann*, dar degeaba.

Încercase să intre în banca de date folosind cuvintele-cheie *Holocaust* și *Evrei*, dar primul nu se regăsea în fișiere, iar al doilea nu făcu decît să-i înșire lungi liste de cazuri de profanare a cimitirelor evreiești și a sinagogilor, cazuri înregistrate și sub numele de „crime datorate urii”.

Încercase și prin cuvîntul *Berlin*, bineînțeles fără vreun rezultat, iar cu *Auschwitz* și *Gestapo* nu ajunse nicăieri.

Nu se așteptase la vreo minune, dar de fiecare dată cînd calculatorul îi dădea replica NU EXISTĂ, nemulțumirea lui creștea.

Se dusesese și la arhiva cu dosare nerezolvate a poliției din Miami Beach, întrebîndu-se dacă ar putea apărea vreun semn că Omul din umbră a fost implicat în cine știe ce caz de demult, dar nu găsisese nimic. Bineînțeles că existau crime fără autor, cu victime din rîndul evreilor și probabil că unii erau supraviețuitori ai holocaustului, dar dacă proveneau din Berlin sau cum reușiseră să supraviețuiască și unde, acestea erau detalii care nu se aflau în dosare. Iar ca să cerceteze cazuri de acum cincizeci sau douăzeci de ani i-ar fi luat zile întregi. Ținuse dosarele acelea în mîini zicîndu-și că, în mod sigur, unul, două sau poate mai multe erau opera „Umbrei”. O clipă se gîndi la bărbații și femeile pe care Umbra îi prinsese în capcană în timpul războiului, în Germania, și-și dădu seama că dosarele din fața lui sînt pentru el un drum închis, la fel ca și crimele de război.

Gîndul acesta îl făcu să injure cu voce tare și să dea drumul unui torent de obscenități pe care, din fericire, nu le auzea nimeni.

Robinson se ridică și începu să se plimbe printre birourile din secție, cu furia unei pisici sălbatice care tocmai a fost capturată, sperînd că mișcarea ar putea să-i trezească vreun gînd, vreo idee care să-l ajute în căutările lui în banca de date. Fiecare polițist păstrează amintiri despre cazuri mai speciale, cum ar fi cazul „Fiul lui Sam” din New York, rezolvat doar atunci cînd cineva a verificat toate biletele de parcare achitate în zona din apropierea locului crimei. Se ducea cînd într-o parte, cînd în alta a încăperii, oprindu-se pentru un minut sau două să privească afară, pe fereastră, la orașul care se cocea în arșița amiezii. Se întoarse la biroul său, luă portretul-robot și, ținîndu-l în fața ochilor, începu iar să se plimbe de colo-colo prin încăpere.

Înălță capul doar în clipa în care auzi o voce întrebîndu-l:

– Țsta e omul pe care-l cauți?

În fața lui stătea Simon Winter. Robinson făcu semn că da, străbătu repede spațiul care-i despărțea și îi înmînă fostului polițist hîrtia. Winter o ținu un moment în mîini, concentrîndu-se asupra portretului. Ochii săi păreau să soarbă fiecare linie, ca să-și întipărească și mai bine în minte acele trăsături. Apoi zîmbi trist:

– Mă bucur să te văd, nemernicule!

Dar în gînd completă: „Deci, tu ești cel care a încercat să măucidă“.

– Acum, nu mai avem altceva de făcut decît să punem un nume feței asteia, zise Robinson pe un ton degajat.

– Un nume...

– Pe urmă o să-l înhaț pe ticălos! Poți să fii sigur de asta! E tot ce-mi doresc! Un nume! Și următoarea lui oprire va fi în închisoarea din Dade County. Dar va fi doar o escală înainte de călătoria cu ghionturi spre scaunul electric.

Winter clătină din cap.

– Spune-mi, Walter, ai urmărit vreodată un om implicat în mai multe crime?

– Da și nu, replică acesta. Adică am arestat o dată un traficant de droguri care își ucisese patru sau cinci concurenți. Și am făcut parte din echipa care l-a prins pe violatorul în serie din Surfside. Crezusem că erau cîteva crime pe care să i le punem în cîrcă, mai ales în Broward County, dar n-a fost așa și tipul a scăpat, deși sentința ar fi trebuit să fie închisoare pe viață. Dar știu la ce te referi, de fapt. Vrei să știi despre Ted Bundy, Charlie Manson, John Gacy și ucigașul din Boston, care omora prin strangulare, și atîția alții. Te întrebi dacă am participat vreodată la una dintre acele anchete, iar răspunsul e nu. Dar tu, tu ai participat la așa ceva?

Bătrînul zîmbi.

– I-am luat o dată o declarație unui tip care stătea în fața mea, fuma țigară de la țigară și bea coca-cola. Era pe vremea cînd apăruseră sticlele acelea mici, și din două înghițituri le

terminai. Era cald și n-aveam decît un ventilator amărit, într-un colț al camerei, era tîrziu și de fiecare dată mi se părea că, dacă îi mai aduc o coca-cola nenorocitului ăluia, o să mai mărturisească o crimă. Era vorba de copii mici, de băieți. Îi plăceau mai ales băieții. Toată treaba asta se petrecea undeva în sud, unde sînt mlaștinile, nu departe de locul unde Everglades coboară spre golf. Patria țărănoilor, a bătăranilor. El venea din altă parte, nu se născuse acolo și ai fi zis că e băiat bun. Ar fi trebuit să fie genul care fredonează *Dixie*. Avea vreo două tatuaje zgîriate în grabă, habar n-am ce reprezentau, era nebărbierit de trei zile și purta o șapcă de baseball. Abia dacă știa să scrie și să citească. Mărturisise vreo șaptesprezece-optsprezece crime pînă să răsară soarele, așa că l-am luat să ne arate locul fiecăreia. A fost o adevărată excursie, știi? Mă simțeam ca un șofer de autobuz obligat să facă nenorocitul ăla de tur al orașului, de fapt era un coșmar „turistic“; mă gîndeam cum or fi fost ultimele ore din viața copilașilor acelora. La început am mers cu un jeep, care s-a stricat, așa că am fost nevoiți să folosim o mașină hodorogită care avea atașat în spate motorul unui avion de pe vremea lui Pazvante. Nemernicul încerca să ne arate unde lăsase cadavrele, dar era atîta soare și, pe de altă parte, plouase atît de mult, încît totul era o apă și-un pămînt, și nici el nu se pricepea să explice prea bine, deci nu ne-am ales cu nimic. Am fost obligați să-l acuzăm de o singură crimă. A ajuns pe scaunul electric, dar striga tot timpul că a omorît mai mulți, nu unul singur. Mulți copii... Și știi, de fiecare dată cînd un vînător sau un pescar dă peste niște schetele în pădure sau în cine știe ce baltă, mă gîndesc: „N-o fi cumva mîna bestiei ăleia aici?“ Ne era clar că nu vom afla niciodată adevărul.

Simon Winter dădea din cap, răscolindu-și amintirile.

– M-a obsedat ani în șir. Și încă mă obsedează. Nu mă puteam gîndi decît la toți acei tați, la mamele, surorile, frații vic-timelor, care nu primiseră nici un răspuns din partea mea. Știi, unul dintre lucrurile cele mai importante pe care poliția trebuie

să le reprezinte – siguranța – lipsea. Când poți să anunți rezolvarea cazului, oricât de îngrozitor ar fi acesta, trebuie s-o faci, orice-ar fi, pentru că e mai ușor pentru oamenii aceia să aibă o certitudine – deși ea este măsura unui adevăr insuportabil – decît să nu știe cine le-a ucis copilul. Fir-ar să fie de mlaștini! Pot să înghită orice!

Robinson aprobă din cap.

– Acum putem să survolăm zona cu elicopterul, putem să fotografiem locul cu raze infraroșii și, după căldura degajată, ne dăm seama dacă e un cadavru acolo sau nu.

Simon oftă:

– Știința e minunată.

– Deci?

– Ei bine, îmi amintesc că mă gîndeam la individul ăla, îmi amintesc cum îl ascultam, întrebîndu-mă cînd o să cedeze, ceea ce n-a făcut cu-adevărat. Ai mereu senzația de părăsire, ca și cum ai fi fost cufundat într-un puț. E întuneric, umed și rece și s-ar putea să nu mai ieși de-acolo, și chiar dacă da, tot ce-ți aduci aminte e un coșmar. Și eu cred că omul pe care-l căutăm cam asta e: un coșmar.

Robinson respiră adînc.

– Am probleme uneori cu somnul. Chiar și...

Făcu o pauză și Simon îl completează:

– Chiar și atunci cînd ești într-o companie plăcută?

– Exact. Chiar și atunci. Este vizibil, nu?

Simon zîmbi.

– Și eu am fost polițist.

Robinson ridică ușor din umeri.

– Am avut coșmaruri acum cîteva nopți.

– Ce fel de coșmaruri?

– Păi, le cam știi și tu. Cînd te uiți la cineva care se îneacă și nu poți să-l salvezi. Ceva în genul ăsta.

– Știi ce mă înfricoșa cel mai tare?

– Nu.

– Faptul că erau și alți indivizi ca nemernicul ala care omorise șaptesprezece sau optsprezece copii sau poate chiar mai mulți și că umblau liberi ca pasărea cerului, în timp ce eu nu-i puteam prinde, iar ei trăiau și făceau lucrurile acelea groaznice unor copii care nu avuseseră nici o șansă să scape, pe cînd criminalii le supraviețuiau și-și duceau traiul liniștit, putînd să îmbătrînească și să moară pașnic, în somn, fără să fie amenințați sau atinși de ceva rău – pentru că ei erau răul însuși. Iar acum am ajuns și eu bătrîn și mă surprind întrebîndu-mă dacă există cu adevărat rai și iad. Pentru că mă înnebunește gîndul că, dacă nu-i prindem pe nenorociții ăștia aici, pe Pămînt, atunci au toate șansele să dispară în neant, nepedepsiți. Asta-mi dă coșmaruri.

Robinson își trecu mîna peste frunte.

– Nu m-am gîndit la asta.

– Din cauza asta meseria noastră e atît de importantă, Walter. Ne place să credem că există o instanță supremă. Sperăm că există, dar s-ar putea să nu fie așa, și atunci responsabilitatea cade în seama noastră. Doar a noastră, a nimănui altcuiva.

– Ești un filozof, Simon.

– Normal. Toți bătrînii sînt.

– Și ticăloșii chiar sînt liberi acolo, pe stradă. Asta am aflat și noi, de cînd ești tu la pensie... Nu unul sau doi, nenumărați. Perversi de toate felurile și de toate soiurile. Ucigași care au propriul lor stil de a opera.

– Dar tipul ăsta, zise Simon privind portretul-robot, nu este un obsedat sexual sau un pervers sau cine știe ce soi de maniac. Nu e Bundy sau Gacy sau Charlie Manson. El are o altă motivație.

– Care?

– Ura.

– Își urăște victimele? Dar abia dacă le cunoaște!

– Nu, le cunoaște foarte bine. Nu pe ele exact, ci ceea ce sînt, ceea ce reprezintă ele. Urăște mai ales ceea ce înseamnă pentru

el. Au un trecut comun. Pun pariu că ura lui are rădăcini foarte adânci. El vrea să-și ucidă originea, istoria.

– Ce vrei să spui?

– Vreau să spun că n-a cunoscut niciodată altceva decât furia.

Robinson își aplecă puțin capul peste portret.

– Da, e logic, rosti după o clipă. Poate că asta mă deruta pe mine.

– Adică?

– Pot să înțeleg perversiunea sau faptul că vrei să distrugi, să zicem, concurența. Sau pot să înțeleg o femeie care-și împușcă soțul pentru că a înșelat-o. Am fost în stare, întotdeauna, să înțeleg motivul unei crime, faptul că există un motiv. Dar pe individul ăsta nu-l înțeleg. Nu încă. Și asta mă îngrijorează, Simon.

Bătrînul zîmbi.

– Cred, spuse el, că ar fi trebuit să am mai multă încredere în tine.

Se scărpină în cap cu un gest caraghios.

– Deci, dacă știm ce motivație are tipul ăsta, nu crezi că ar trebui să aflăm de unde i se trage?

– Ura?

– Exact.

Winter duse mîna la o mică plasă pe care o avea cu el, în care se aflau cărți și blocnotesul său, plasă care-l făcea să pară unul dintre cei mai ciudați „studenți” din lume. Îi înmînă lui Walter o hîrtie, acesta se uită repede pe ea, apoi îl privi pe Simon nedumerit:

– Ce înseamnă asta? întrebă el.

Și citi bilbîindu-se:

– *Geheime Staatspolizei Gbh. 13; Sec. 101...*

Se uită iar la Simon.

– E în germană, nu?

– Exact. Cred că e vorba de Biroul Evreiesc de Investigații. Acolo lucrau „hăitașii”. Acolo s-a instruit omul nostru și acolo

și-a descoperit vocația. Am dat vreo două telefoane la Centrul Holocaustului și la unul sau doi istorici. Au promis să mă ajute. Acum trebuie să găsim pe cineva în Germania care să aibă o listă cu cei care au lucrat în acest sector. Pentru că este posibil să-și amintească de Omul din umbră, poate chiar să-și aducă aminte de numele lui. Numele se poate schimba, dar este un început.

Robinson clătină din cap.

– Crezi că au păstrat o listă cu ucigașii care au lucrat pentru ei?

– Da. Nu... Poate. Să-ți spun un lucru pe care l-am aflat. În timpul războiului, nemții făceau liste și înregistrau orice chestie, oricât de trăsniță. Au creat o lume cu susul în jos, în care legile îi protejau pe criminali, chiar îi lăsau să conducă tribunalele. Și pentru că totul era atât de bizar, simțeau nevoia să se organizeze. Iar organizarea înseamnă hîrtii, evidențe, funcționari. Sophie mi-a spus, chiar înainte de a muri, dar atunci n-am înțeles: *Chiar și atunci cînd te omoară, naziștii fac acte*. Deci bănuiesc că există pe undeva o listă cu cei care se ocupau de „hăitași“. Toți căpitani, locotenenți, sergenți care minuiu hîrțile acelea. Și acum, pentru că nu mai există Germania de Est, sînt multe documente accesibile. Merită să încercăm.

– Dar cum să...

– N-ai mai făcut pînă acum nici o anchetă internațională?

– Ba da, în cazul traficantului de droguri columbian. Am luat legătura cu poliția lor.

– Păi, să facem și acum la fel, dar în Germania. În același timp, să luăm legătura cu biroul special al secției de urmărire judiciare din cadrul Ministerului Justiției. Știi, ori de cîte ori e descoperit un fost nazist, e cineva care se ocupă de anchetă. Deci e posibil ca acolo să aibă legături cu Germania.

– Știu și eu, Simon?... Cred că ar trebui să ne îndreptăm atenția mai mult pe plan local.

– Aici căutăm o umbră. Acolo poate găsim pe cineva care să ne dea un indiciu despre un om în carne și oase.

– Da, de acum cincizeci de ani...

– Dar poate îl cunoaște, și asta ne va fi de folos cînd îi vom întinde cursa.

– Ești sigur? S-ar putea să fi murit cu toții. Sau poate nu vor să vorbească despre timpurile acelea.

– E posibil, dar dacă nu încercăm...

– Nu vom ști niciodată. Bine, sînt alături de tine.

– Gîndește-te la următorul lucru: dacă ai fi reporter la *Herald* și ai avea o informație că Omul din umbră e aici, n-ai da telefoanele alea?

– Ba da.

– Ei bine, și noi facem la fel. Și avem mai multe posibilități. De ce să n-o rugăm și pe domnișoara Martinez să ne ajute și ea? Are altă greutate un apel din partea procuraturii, și poliția germană ar reacționa, desigur. Și nu uita că sînt destui turiști germani pe aici, prin Miami. Poate că mor de nerăbdare să ne ajute.

Simon zîmbi.

– Uite cum vîd eu treaba, continuă el. Cînd Omul din umbră va intra în capcana pregătită de noi, lumina pe care o vom arunca asupra lui va fi atît de puternică, încît nu va mai avea unde să se ascundă.

Robinson dădu din umeri, gîndindu-se că e imposibil de realizat. Dar pe urmă, aproape instantaneu, își spuse: „De ce nu?”

DOUĂZECI ȘI DOI

Telefonul mult așteptat

Espy Martinez se pusese pe telefoane, cu încăpăținare, nu foarte sigură, însă, că va găsi indiciul de care aveau nevoie, dar nici prea sigură că totul va fi în zadar.

Așa cum îi sugeraseră Walter Robinson și Simon Winter, începuse cu biroul special al secției de urmărire judiciare din cadrul Ministerului Justiției de la Washington, doar ca să afle că denumirea era greșită. Descoperise că biroul special era una dintre cele mai mici secții, unde nu lucrau funcționari cu normă întreagă. Era, mai degrabă, doar un post pentru orice avocat care se întâmpla să primească un caz despre un om bănuit a fi fost nazist. Fusesse, pe vremuri, o instituție, dar acum avea un caracter relativ. O dată cu trecerea anilor, a fost dată uitării, pierind treptat, aproape cu aceeași discreție cu care dispăruseră cei suspectați. În atenția biroului erau doar două cazuri: un măcelar din Milwaukee, presupus gardian în lagărul de concentrare de la Treblinka, și celălalt, al unui preot dintr-o mănăstire din Minnesota, despre care se credea că fusesse, în urmă cu cincizeci de ani, în echipa de exterminare (SS Einsatzgruppen) din Polonia. Amândouă cazurile fuseseră transferate la serviciul de imigrări, unde, atît cît putu Espy să afle, erau doar niște dosare în fișier, așteptînd în tihnă să fie clasate, așa cum bătrînețea aduce moartea.

Departamentul de Stat fusese doar puțin mai folositor: după vreo șase telefoane, cu legături din birou în birou, o secretară îi dăduse lui Espy numărul de telefon al Ambasadei SUA din Bonn, mai exact al ofițerului de legătură al poliției.

Espy insistase, lucrînd pînă seara tîrziu, și, în cele din urmă, avu legătura cu acel ofițer – avea o voce prietenoasă, dezinvoltă. Întîmplător era din Tallahassee și, deci, bucuros să poată vorbi cu cineva din statul unde se născuse. Acesta îi confirmă lui Espy faptul că autoritățile germane vor fi amabile, dar nu prea entuziaste s-o ajute în investigațiile ei, decît după ce le va da un nume.

– Dar cei pe care îi caut sînt naziști, spuse Espy.

– Da, doamnă, am înțeles, replică ofițerul. Poliția de aici se ocupă de tot felul de acțiuni împotriva neonaziștilor.

– Dar pe mine nu mă interesează neonaziștii, rosti Espy, gîndindu-se că distanța mare și ora tîrzie făceau ca vorbele ei să nu fie înțelese. Mă refer la naziștii-naziști, cei adevărați, din al doilea război mondial.

– Aha, fu răspunsul ofițerului. Ei, asta ar putea fi o problemă.

– Cum adică?

– Păi, după război, aliații și apoi autoritățile din Germania de Vest au descoperit un anumit număr de criminali de război. Dar aceștia făcuseră parte din eșalonul superior. Adică cei care erau cu teoria și planificarea. Cei care îndeplineau ordinele, ei bine, aceștia erau reintegrați social, în cea mai mare parte.

– Vreți să spuneți că au început să-și reia preocupările sau meseriile de dinainte de război?

– Da, doamnă. Cam așa ceva. Știți, dacă s-ar fi încercat să fie judecați toți cei care fuseseră naziști sau care lucraseră pentru naziști sau care i-ar fi ajutat în vreun fel, cred că nici pînă în ziua de astăzi nu se terminau procesele. Desigur, sînt și excepții: ofițerii din lagărele de concentrare, cei care au participat la execuțiile în masă, în fine, cazurile de genul ăsta. Totuși, nu am auzit ca asemenea cazuri să fie judecate în tribunal. În chestiile

astea trebuie să voteze Bundestag-ul – ceea ce înseamnă un hățiș de amnistieri, de scuze, de redefiniri ale termenului de „crimă” și tot așa. Pe urmă te împiedici de tot felul de restricții. Ce naiba, au fost în stare chiar să voteze, de vreo două ori, niște legi care să definească înțelesul cuvîntului „crimă”, și asta în timpul războiului!

Ofițerul făcu o pauză, apoi reluă:

– Memoria e ceva ciudat, doamnă. Cu cît ne îndepărtăm, în timp, de război, cu atît mai puțini oameni vor să-și amintească de el. Și pe urmă, au apărut toți acești neonaziști care demonstrează pe străzi împotriva străinilor, care îi atacă și chiar îi omoară, care poartă zvastica și citesc *Mein Kampf*. Autoritățile sînt cam „nervoase” cînd e vorba de ei.

– Dar niște liste cu membrii de atunci, niște documente...

– Da, aveți dreptate. Există o listă pe undeva. Care are, probabil, toate numele în chestiunea care vă interesează. Dar cum să ajungem la lista asta, aici e problema! Au un centru de documentare imens aici, însă materialele încă se sortează și se clasifică. Și asta e o treabă complicată, acum cînd li se transmit milioane de documente din Rusia și din fosta Germanie de Est. Dacă ați veni aici și ați insista, cred că ați găsi pe cineva de la acest centru care v-ar putea ajuta în investigațiile dumneavoastră. Dacă obțineți niște nume, o să-i găsim, prin relațiile pe care le am eu la poliția germană. Și dacă mai sînt în viață, bineînțeles. Dar, repet, e o treabă complicată. Aveți timp pentru așa ceva, doamnă?

– Nu prea.

Omul se arătă pesimist.

– Vedeți, ceea ce căutați dumneavoastră nu este considerat ca fiind sarcina poliției. Nu mai este așa, mai bine zis. Acum este treaba istoricilor s-o rezolve. Omenirea vrea să evolueze, să meargă înainte. Știți ce li se predă copiilor în școli despre acele vremuri? Sînt mulți oameni care nici măcar nu vor să vorbească

despre perioada aceea sau care nu cred că a fost chiar atît de rău. Bineînțeles, e vorba de cei care nu au fost implicați direct.

Espy oftă, întrebîndu-se în ce măsură crima nu mai era treaba poliției și a procuraturii, ci a istoricilor.

Ofițerul vorbea iar, cu accentul lui din nordul Floridei, pârînd mai degrabă gînditor:

– Ei, poate nu trebuie să vă spun, dar...

– Ce să-mi spuneți?

– Știți, mie mi se pare că ar trebui să vorbiți cu cei care sînt încă foarte activi în căutările lor – care îi demască pe foștii naziști. Adică cei cărora puțin le pasă ce zice Bundestag-ul. Mă refer la puținii oameni care cred că acele crime de demult încă mai merită atenția societății.

– Și care ar fi aceștia?

– Nu pot să vă dau prea multe detalii, zise ofițerul. Nu vă cunosc și, oricum, o să neg faptul că informația vine de la mine. Mă refer la politicieni. Noi cooperăm cu nemții. Sîntem prieteni foarte buni în foarte multe privințe. Dar devin sensibili cînd e vorba de nazism. Relațiile nu prea mai sînt cordiale atunci. Mai ales dacă cererea vine de la cei din afara sferei lor. Nu prea le place să li se amintească de lucrurile astea. Și nu se omoară după cei bătrîni, care au fost martorii acelor timpuri. Dar este un om, și mai sînt și alții ca el, care are un anumit mod de a reînvia partea aceasta... mai întunecată.

– E o persoană despre care nu-mi puteți spune mai mult, nu?

– Da... De fapt, toți cei asemenea lui asta fac: să ne aducă aminte. Mie mi se pare un lucru remarcabil, dar, oricum, cineva care a fost victima unei atrocități – o crimă la adresa omenirii – are o memorie foarte bună.

– Despre cine e vorba?

– Locuiește în Viena. Este un loc acolo numit Centrul Simon Wiesenthal. Este chiar bătrînul cu același nume care trăiește acolo și care a adunat încă vreo cîțiva oameni devotați pe lîngă el; slavă Domnului, el are o memorie ieșită din comun. Dacă e

cineva care să știe despre cei care au activat în Berlin în 1943, ei sînt aceia. Și este foarte probabil să fie dornici să vă ajute cînd vor afla ce căutați. Poate că aveți noroc, poate obțineți un nume sau două, mi le dați mie, iar eu o să iau legătura cu prietenii mei de la poliție și poate ne vor face rost de o adresă, înainte să devină prea... suspicioși.

Ofițerul îi dădu un număr de telefon și apoi închise. Espy își spuse: „Toți avem amintiri groaznice și coșmaruri“ și se întrebă de ce este lumea atît de nerăbdătoare să le uite. Își aduse aminte de fratele ei ucis și-și zise că nu va uita niciodată ceea ce s-a petrecut, orice i s-ar întîmpla în viață. Apoi, la fel de iute, se întrebă dacă era un lucru înțelept. Și pentru că nu prea îi plăcea să se analizeze chiar atît de mult, privi încă o dată numărul și apucă receptorul.

Ca la toate convorbirile internaționale, îi trebui ceva timp pînă să obțină legătura și, cînd reuși, fu nevoită să lase un mesaj, căci mai era o oră pînă să-i poată răspunde cineva. Acel cineva se dovedi a fi o tînără femeie care, după voce, părea să fie de vîrsta ei și, deși vorbea cu un pronunțat accent englezesc, extrem de educat, Espy nu-și putu da seama de unde provenea exact. Femeia nu era în nici un caz nemțoaică. Se prezentă ca fiind Eddie Wassermann și spuse că lucrează la Centru. Adăugă repede că nu era plătită de acolo, ci din Israel.

– Ce nume vă interesează, domnișoară Martinez?

– Încerc să găsesc pe cineva care a activat într-o anumită parte a Berlinului, în timpul războiului.

– Aveți numele sectorului?

– Da, cel puțin așa credem. Sectorul 101, *Geheime Staatspolizei*.

– Gestapo-ul, adică. Erau mai buni în distrugerea dosarelor decît orice altă grupare, SS-ul, de pildă. Cruzimea lor nu părea egalată decît de aroganța lor. Da. Deci vă interesează Gestapo-ul din Berlin, în 1943. E curios. O procurare din Miami Beach

vrea să afle ceva despre Gestapo-ul din Berlin cu mult înainte de nașterea sa... Și ce anume este în acest sector?

– Biroul Evreiesc de Investigații, răspuse Espy.

Femeia de la capătul celălalt al firului rămase mult timp tăcută. Apoi rosti încet:

– Da, știu acel sector. Vă interesează „hăitași“?

– Da.

– O procuratoare din Miami Beach, Florida, SUA, ne sună pentru așa ceva, de mirare! Așa, din senin! Vreți să știți ceva despre „hăitași“. E foarte ciudat, domnișoară Martinez. Și ce anume ați vrea să aflați?

– Încerc să obțin niște informații despre un om căruia i se spunea Umbra.

– *Der Schattenmann* e mort, domnișoară Martinez.

Din nou se lăsă tăcerea.

– De unde știți?

– Pentru că o femeie pe nume Kubler, căreia i se spunea „Fantoma blondă“ și care a fost la fel de... zeloasă ca și *Der Schattenmann* a fost arestată și judecată, iar la proces a fost întrebată despre ceilalți „hăitași“ și ea a spus că au fost imbarcați cu direcția răsărit la ultimele transporturi. Știți ce înseamnă asta, nu? Înseamnă că au murit.

– Dar știți din ce sectoare proveneau?

– Da. Cele mai multe informații le avem de la procesul lui Kubler, care au devenit accesibile numai de puțin timp, pentru că ea a fost judecată și încarcerată în Germania de Est. Avem multe nume – persoane despre care nici nu auzisem. Alte documente ne-au parvenit în mod particular, nu oficial. Dar dosarele Gestapo-ului sînt deosebit de prețioase. Din păcate, nu sînt complete. Dar de ce vă interesează în special acest om, mai ales că se știe că a murit? Doar nu sînteți istoric sau ziarist!

– Pentru că nu cred că a murit.

– Adică *Der Schattenmann* e în viață?! Aveți vreo dovadă?

– Am cazuri de oameni uciși de el. Oameni care cred că l-au văzut, apoi au fost uciși.

– Oameni... Dar cine l-ar putea recunoaște pe *Der Schattenmann*?

– Cîțiva supraviețuitori.

Espy o auzi pe cealaltă femeie oftînd adînc, apoi, după o lungă tăcere, zise:

– Trebuie să știm mai mult. O să vă ajut cît pot, dar trebuie să ne spuneți mai multe. Dacă acest om trăiește, trebuie găsit și pedepsit. Este foarte important, domnișoară Martinez! Extrem de important!

– Dați-mi niște nume! Am nevoie de nume. Dacă putem afla cine a fost el pe vremuri, putem afla și cine e acum.

– Da, adevărat, replică Eddi Wassermann. O să mă ocup de asta. O să vă sun imediat ce aflu ceva. Deci nume...

Închise, lăsînd-o pe Espy cu gîndul că lucrurile începeau să se miște. Se gîndi să-l sune pe Walter Robinson ca să-l pună la curent, dar își zise că o s-o facă atunci cînd va avea informații sigure. Așa că începu să se plimbe nerăbdătoare prin birou, uitîndu-se peste alte cazuri care fuseseră neglijate sau uitate. Dar asta o enervă și mai tare și nu după mult timp aruncă dosarele deoparte și se așeză pur și simplu la birou, privind fix telefonul. Răbdarea îi era pusă la încercare, pe cînd o aștepta pe angajata centrului să sune.

Era trecut de ora unu cînd, în sfîrșit, se auzi telefonul:

– Domnișoara Martinez?

– Domnișoara Wassermann?

– Am găsit niște nume, dar mai întîi trebuie să-mi promiteți ceva.

– Ce anume?

– Dacă este adevărat, dacă reușiți să-l găsiți pe *Der Schattenmann* viu, ne veți împărtăși tot ceea ce ați aflat? Nu numai cine este, dar și cum a scăpat de la moarte în 1944 și cum

a ajuns în SUA. Toate detaliile despre trecutul său, domnișoară Martinez. Ne interesează totul despre el.

După o pauză, adăugă:

– A trimis atîția oameni la moarte... Sînt cîțiva pe care credem că i-a ucis cu mîna lui. E un om pe care mulți vor să-l vadă judecat.

– Asta încerc și eu să fac, domnișoară Wassermann, zise Espy.

– Cred că nu vorbim despre același fel de judecată.

– O să vă dau toate informațiile, în măsura în care nu-mi periclitez cazul meu. Pe dumneavoastră vă interesează crime de acum cincizeci de ani. Dar eu vreau să fie judecat pentru crime de acum și de aici.

– Înțeleg.

Femeia șovăi din nou.

– Cînd te apropii de unul dintre oamenii aceștia, domnișoară Martinez, ai o anumită senzație. Mă refer la SS-iști, la cei din lagăre, de obicei. Îi învăluie ceva ca un aer de gheață. Poate din cauza minciunilor spuse atîta timp, încît au ajuns și ei să fie convinși că n-au greșit cu nimic.

Se lăsă tăcerea, apoi femeia reluă:

– Iată, vă dau cinci nume din dosarele noastre, asta-i tot ceea ce am putut găsi într-un timp atît de scurt. Dar o să mai caut. Doi au fost maiori, deci înseamnă că aveau treizeci sau patruzeci de ani în 1943; oricum, nu mă aștept ca acum să poată povesti prea multe, dacă mai sînt în viață. Ceilalți trei erau un căpitan și doi sergenți. Ei erau, poate, mai tineri pe atunci, dar mai neînsemnați. Succes! Mă îndoiesc că vor coopera, chiar dacă știu ceva. Dar nu se știe niciodată...

Espy își notă numele. Apoi rămase privindu-le, își bău încet cafeaua, așteptînd ca în Berlin să se facă dimineață. La ora opt, formă numărul ofițerului de legătură de la Ambasada SUA din Bonn. Spre surprinderea ei, omul răspunse imediat.

– Ați reușit ceva, domnișoară Martinez?

– Poate. Ați avut dreptate. Au fost foarte săritori.

– Bine. Știam eu că așa va fi.

– Am obținut niște nume. Puteți să le introduceți în calculator, aveți o bancă de date? O evidență a plății impozitelor sau niște permise de conducere?... Deși sînt toți foarte în vîrstă acum.

– Să vedem ce putem face. Așteptați telefonul meu. O să comunic poliției numele lor și o să le spun că e vorba de o crimă. O să le mai spun că noi căutăm chiar și rude, dacă ei nu mai sînt în viață. Poliția va fi foarte precaută, poate bănuitoare, dar vom vedea ce se poate face.

Espy se răsuci pe scaun și urmări mișcarea limbilor de la ceasul de pe perete. Minteia îi era încetoșată de oboseală. Își trecu o mîna peste față, apoi puse capul pe birou.

Țîrîitul telefonului o trezi. Uimită, sări să răspundă și fu gata să-și piardă echilibrul. Se uită la ceas și văzu că era aproape ora cinci dimineața. Simți o ușoară amețală cînd ridică receptorul. Era ofițerul de legătură de la Ambasada din Bonn.

– Domnișoară Martinez?

– Da.

– Văd că ați făcut noapte albă. Probabil că îl vreți neapărat pe tipul ăsta. Cum e vremea acasă, în Florida?

Espy încercă să-și alunge somnul cît mai repede.

– Păi, din cîte știu eu, aici, în clădirea Ministerului Justiției, e o temperatură constantă de 37 °C. N-am ieșit de nu știu cîte ore.

– Mi-e dor de-acasă! Aici nu sînt palmieri și nici căldura umedă, lipicioasă din draga noastră Florida. Nu-ți dai seama ce bine e, pînă cînd nu simți frigul, ca aici, în Germania.

– Da, probabil.

– Iată ce am găsit: din cele cinci nume, doar două cred că v-ar putea fi de folos, dacă e să ne luăm după vîrsta și locul unde se află. Sînt cei despre care se crede că dețineau gradul de sergent. Unul se numește Friedman. E un nume frecvent, ca Smith în New York. Lista conține sute de Friedmani. Celălalt se

numește Wilmschmidt – e un nume mai rar întâlnit. Totuși, sînt vreo treizeci de persoane cu numele acesta în țară. Pot să vă trimit un fax cu listele complete pentru amîndouă numele.

– O.K., zise Espy obosită. E-n regulă. Pot să încep...

– Bine, vi le trimit, dar mi-a sărit în ochi un nume care s-ar putea să vă intereseze.

Espy deveni dintr-o dată atentă.

– Cum așa?

– Păi, are vîrsta pe care o estimați dumneavoastră și locuiește în Berlin, dar ceea ce e mai important este faptul că dosarele arată că a fost polițist pe vremuri – acum e la pensie, desigur. Prin anii '40. Vă aduceți aminte că vorbeam de asimilare în timpul ocupației?

– Da.

– Ei bine, trebuie să încercați să înțelegeți cum arăta țara asta în 1945: peste tot era doar moarte, doar moloz. Cam asta era. Vă aduceți aminte de manualul de istorie? De podul aerian spre Berlin, pentru ajutoare? Oricum, cineva trebuia să vegheze să fie ordine, așa că aliații au ales oameni cu experiență. Deci, chiar dacă era vorba de cei care lucraseră pentru Gestapo, nu era greu să fie angajați în poliția postbelică. E doar o presupunere de-a mea, dar eu aș vorbi cu individul ăsta – s-ar putea să fie cel de care aveți nevoie. Pînă acum ați avut noroc, de ce să nu încercați cu el?

Notă numărul, apoi îi dădu ofițerului numărul de fax al procuraturii din Dade County pentru a-i trimite listele. Se uită o clipă la număr, încercînd să fie cît mai lucidă și să scape de oboseala care se adunase de atîtea ore.

„De ce nu? Merită o încercare“, își zise ea.

Formă numărul, fără să știe prea bine ce va spune. Telefonul sună de vreo șase ori pînă îi răspunse cineva.

– *Hallo!*

– Alo! Încerc să găsesc un domn care se numește Klaus Wilmschmidt. Dumneavoastră sînteți?

– *Was ist das? Ich spreche kein English. Eine Minute!*¹

Se lăsă tăcerea, apoi auzi o voce tînără, șovăitoare:

– Alo! Ce doriți, vă rog?

– Vorbiți engleza?

– Da. Cine sînteți?

– Mă numesc Martinez. Sînt procuroare la Procuratura din Miami, Florida. Anchetăm o crimă și credem că domnul Klaus Wilmschmidt poate să ne dea niște informații esențiale. Încerc să-l găsesc.

– Da, locuiește aici. Eu sînt fiica lui. Dar crimă?! Ce mai e și asta?! Tatăl meu n-a fost niciodată în SUA.

Espy Martinez auzi o voce care întreba ceva în germană, iar fata tot încerca să facă liniște, apoi continuă:

– Informațiile de care avem nevoie se referă la o perioadă de acum cincizeci de ani. Este vorba de Secția 101 a Gestapo-ului din Berlin, în timpul celui de-al doilea război mondial. Tatăl dumneavoastră a lucrat acolo?

Nu se auzi nici un răspuns.

– Domnișoară Wilmschmidt?

Nimic.

– Domnișoară Wilmschmidt?

La celălalt capăt al firului auzi o discuție aprinsă, în germană, un schimb rapid de replici, după care fata vorbi iar:

– Timpurile acelea au trecut de mult. Tatăl meu nu vă poate ajuta. N-am să-l las s-o facă!

Vocea fetei tremura.

Espy interveni și spuse pe nerăsuflăte:

– Încerc să aflu ceva despre un om care a lucrat în această secție. Un om care a comis niște crime în zilele noastre. Este

¹ Ce-i asta? Nu vorbesc engleza. Un minut! (germ.) (n.tr.).

foarte important. Poate că tatăl dumneavoastră deține niște informații...

– Nu vrea să vorbească despre acele vremuri. S-au dus de mult, domnișoară... nu v-am reținut numele.

– Martinez.

– Domnișoară Martinez. Tatăl meu e bătrîn și a trecut mult de-atunci, iar el a dus o viață fericită, domnișoară Martinez. A fost polițist, un om foarte bun. Nu vreau să-i mai aduc aminte de vremurile acelea. Acum este în vîrstă și e bolnav. Da, e bolnav și merită să-și trăiască ultimii ani în pace. Așa că n-o să vă ajut.

– Domnișoară Wilmschmidt, vă rog, doar o întrebare. Întrebați-l dacă nu cunoaște cumva un om căruia i se spunea *Der Schattenmann*. Dacă răspunsul e nu, atunci...

– Nu, nu vreau să-l las! E bolnav. Merită să fie lăsat în pace.

– Domnișoară Wilmschmidt...

Înainte de a putea să-și ducă la bun sfîrșit rugămintea, auzi din nou vocea aceea răgușită care parcă cerea ceva anume, după care urmă o tuse năvalnică. Auzi replica tinerei fete, supărată, apoi un schimb de cuvinte pe un ton aprins și din nou vocea fetei în telefon:

– Despre ce nume vorbeați, domnișoară Martinez?

– *Der Schattenmann*.

Espy o auzi pe fată îndepărtînd receptorul și rostind numele. Urmă o tăcere adîncă. După o vreme, auzi o discuție în germană, pe un ton coborît. Fata vorbi iarăși cu ea, de data asta cu o ezitare ciudată în voce, ca și cum ar fi văzut ceva de care nu era sigură, ceva care putea fi, într-un fel, înspăimîntător:

– Domnișoară Martinez...

– Da.

O auzi pe fată stăpînindu-și un oftat:

– Tatăl meu spune că o să discute cu dumneavoastră dacă veniți aici, ca să vă poată vedea la față.

– Știe?

– Sînt uimită! N-a vorbit niciodată despre perioada aceea, cu nimeni...

Se opri, trăgînd aer în piept, înainte de a continua:

– Puteți veni aici. El nu e în stare să călătorească. E prea bolnav. Dar va vorbi cu dumneavoastră.

Din nou fata făcu o pauză. Și din nou se auziră voci care vorbeau în germană.

– Este cel mai neobișnuit lucru care mi s-a întîmplat pînă acum!

Vocea avea un tremur.

– Ce anume? întrebă Espy.

– Spune că, de cincizeci de ani, în fiecare zi, așteaptă telefonul dumneavoastră.

DOUĂZECI ȘI TREI

Cel care, odinioară, i-a învățat pe alții să omoare

Walter Robinson stătea la cițiva metri depărtare de cadavrele unui bărbat și al unei femei în vîrstă. Stăteau unul lîngă altul, întinși în pat, într-un apartament luxos, bine îngrijit, cu vedere spre ocean. Bărbatul purta smoching, iar femeia o rochie de seară, de culoare foarte deschisă, lungă și puțin demodată. Dădeau impresia unui cuplu abia sosit de la o petrecere de Anul Nou. Femeia era fardată cu grijă, iar cerceii cu diamante străluceau de fiecare dată cînd fotografu! făcea poze. Bărbatul părea să-și fi aranjat anume părul și mustața albă, deasă. Avusese grijă să-și împăturească o batistă roșie, din mătase, în buzunar, astfel încît să contrasteze cu negrul smochingului, dîndu-i un aer îndrăzneț, cuceritor chiar și în moarte.

Pe noptieră se afla un flacon gol de somnifere, alături de două pahare de șampanie pline. O sticlă de Perrier Jouet, cu obișnuitele flori gravate pe ea, stătea uitată într-o frapieră de argint, cu gheață.

Robinson își dorea ca cei doi să fi lăsat o scrisoare de adio pe undeva, dar nu găsi nicăieri așa ceva. Cuplul avusese timp, totuși, să-și pregătească toate actele: polițe de asigurări, copii ale testamentelor, ipoteca, declarațiile pentru bancă, toate erau așezate unele peste altele pe masa din sufragerie. Polițistul observă că pe balcon era o masă, iar pe ea plante în vase de

ceramică; intră și atinse pământul de la flori. Era umed. Respiră adânc, în aerul jilav al zorilor. Privi spre ocean, simțind cum întunericul piere cu fiecare clipă, lăsând loc luminii.

Se întoarse înăuntru. În dormitor, polițistul care se ocupa de caz făcea însemnări în carnetel despre cele două sinucideri. Robinson se apropie de el.

– Au udat și florile, zise Walter.

– Cred că au avut grijă de tot, spuse celălalt polițist. Au lăsat chiar niște plicuri cu scrisori adresate rudelor și o listă cu instrucțiuni privind înmormântarea.

– Ai idee care putea fi motivul?

Inspectorul dădu din cap.

– Vezi acolo, deasupra!

Îi înmână lui Robinson un plic, iar acesta scoase hîrțile din el. Erau niște analize și o scrisoare de la un cabinet medical vîrîtă într-o broșură intitulată *Să înțelegem sindromul Alzheimer*.

– Și eu cred că l-au înțeles, spuse omul. Nu era prea greu să-ți dai seama ce va urma. E mai ușor să pleci acum, decît să încerci să lupți cu boala.

Robinson scutură din cap.

– Nu înțeleg, zise el. Nu înțeleg cum poți să renunți la viață, nici măcar la un minut din viață, oricît ar fi ea de nenorocită.

– Ei, Walt, ce-o fi așa de nemaipomenit în viața asta?

Robinson era gata să-i răspundă, cînd pager-ul atașat la curea începu să sune. Se duse în bucătărie ca să poată răspunde.

Operatorul de la dispeceratul poliției avea o voce oficială și, în același timp, grosolană.

– Am două mesaje pentru tine. Au sosit aproape simultan.

– Da.

– Trebuie s-o suni pe procuroarea Martinez la birou. Și să te întâlnești urgent cu sergentul Lionel Anderson de la poliția din Miami.

– Cu *Lion-man*?

– Da, mi-a dat adresa unde-l găsești: King Apartments. A zis că știi tu unde și că e o problemă cu un martor de-al tău.

– O problemă?

– Așa a zis. Dar n-a precizat ce fel de problemă.

Robinson întrerupse legătura și o sună pe Espy. Când aceasta ridică receptorul, el glumi:

– Nu era un cîntec, parcă, despre ce înseamnă să tragi tare doar ca să prinzi schimbul de noapte?!

Ea zîmbi, deși era epuizată.

– Nu vreau să-mi fac un obicei din asta.

– Ai avut noroc?

– Da, cred că da.

Robinson ridică sprîncenele surprins și nu-și ascunse uimirea cînd vorbi:

– Într-adevăr?! Ce-ai aflat?

– Există cineva care-l cunoaște pe Omul din umbră încă din timpul războiului.

– Unde-i tipul?

– În Berlin. E bătrîn și bolnav și are o fată care nu vrea să-l lase să vorbească cu nimeni despre vremurile acelea. Însă el o să stea de vorbă cu mine, doar dacă mă duc acolo.

– Du-te! spuse imediat Robinson. Cît de repede!

Espy oftă.

– Și eu m-am gîndit să mă duc.

– Du-te și vorbește cu el! Orice informație...

– Am și luat bilete. Ai putea să vii și tu?

– Mi-ar plăcea. Dar nu cred. Șefii mei nu vor autoriza nicio dată o goană după himere.

– Dar tu crezi că asta e?

– Nu. Dar nimic nu e normal în cazul ăsta afurisit. Așa că du-te și găsește-l pe bătrîn și vorbește cu el. Poți să iei avionul chiar azi.

– E o cursă după-amiază, cu escală la Londra. Pot să dorm în avion.

– Vorbește cu el și întoarce-te repede! Poate afli vreun nume, și atunci o să-l cauți pe nenorocit în cartea de telefoane, o să obții un mandat de arestare și totul o să revină la normal.

– Știi că n-o să fie atât de ușor. Ce-o să faci cât o să hoinăresc eu prin Europa?

– Păi, tocmai trebuie să mă duc la martorul nostru principal. Am primit un mesaj, se pare că ar fi o problemă cu Jefferson.

– Cu nenorocitul de Jefferson? Ce problemă?

– Nu știu nimic până nu ajung acolo. Probabil că a făcut plângere că prețul cocainei a urcat prea mult cât timp a stat el la închisoare și vrea să-mi pună mie în cârcă chestia asta. Mă duc chiar acum! Anunță-mă cu ce cursă te întorci ca să te aștept. Și anunță-mă cât de repede ce-ți spune tipul! Ce-a fost, nazist?

– Da, nazist și polițist.

Robinson zîmbi.

– La naiba! Orice japiță pe care-o arestez și orice avocat care-o reprezintă ne acuză că sîntem așa ceva. E interesant să întâlnești un tip care chiar este așa ceva.

Lumina zorilor părea să-l urmărească de-a lungul falezei, ținîndu-se după el în timp ce conducea mașina din Miami Beach spre Liberty City, ca să ajungă la King Apartments. Oboseala unei nopți petrecute, ca de obicei, în prezența morții și a ororii, îl făcea să reacționeze mai încet și îi încetoșa gîndurile, parcă era beat sau aproape. Avea o senzație de plutire ce-l împiedica să se concentreze. Ar fi vrut s-o fi condus pe Espy la aeroport, dar își dădea seama că era imposibil. Și, ori de cîte ori se gîndea la Frieda Kroner și la rabi Rubinstein, o teamă vagă îi învăluia mintea. Nu urmăse decît sugestia lui Simon Winter de a-i lăsa pe cei doi bătrîni fără protecție. Ceruse ca două mașini – fără însemnele poliției, cu polițiști în civil, să le supravegheze locuințele. Nu știa sigur dacă Omul din umbră îi pîndea sau nu, dar Robinson bănuia că da, și o făcea în felul acela discret, fără să agite apele. Totuși, chiar și așa, avea senzația că ancheta pro-

gresă; avea portretul lui, descrierea semnalmentelor, un martor ocular și amprenta degetului mare ca probă. Era destul pentru condamnare. Tot ceea ce-i mai trebuia era un nume și, după părerea lui, nici acesta nu avea să mai întârzie mult, mai ales dacă puneau în aplicare planul lui Winter de a-l scoate din bîrlog.

Așa că, deși nu era întru totul optimist, se gîndea că lucrurile erau, totuși, sub control. Căscă o dată sau de două ori și își frecă fruntea, în timp ce mașina rula încet pe Bulevardul 22, apoi întoarse spre blocul lui Leroy Jefferson.

Întîi văzu echipajele poliției și asta făcu să-i piară oboseala într-o secundă. Apoi zări dubița echipei de la laboratorul de criminalistică, ceea ce îl făcu să se înfioare. Parcă brusc mașina lîngă trotuar și-și făcu loc printre curioșii adunați într-un mic grup – lumina palidă a zorilor le făcea pielea ca de ceară, mată. Se strecură printre polițiștii în uniformă care țineau mulțimea pe trotuar și se grăbi să urce. Nici nu se gîndi să ia liftul hodorogit, ci o luă la goană pe scări.

Îi văzu pe Juan Rodriguez și pe Lionel Anderson stînd în mijlocul altor polițiști la intrarea în locuința lui Jefferson. Erau cîțiva oameni în salopete care-și vedeau de treburile lor – unul trecu de ușă avînd în mînă o trusă de luat amprente.

Lion-man îl văzu primul și-i făcu un gest de neputință.

– Unde e Jefferson? întrebă Robinson.

– Înăuntru, replică Anderson. Adică ce a mai rămas din el. Rodriguez îi făcu loc să intre în cameră.

– Ai grijă, Walt, amice! E sînge peste tot în porcăria asta!

Lumina care se strecura pe ușa deschisă făcu să strălucească metalul de la scaunul cu roțile. Se simțea un amestec de căldură și sînge în aerul umed, ca și cum încăperea ar fi fost supraîncălzită din cauza climei și a omorului săvîrșit acolo. Robinson se apropie încet de cadavru; se strădui să vadă, pe rînd, tot ceea ce îl înconjura, să absoarbă treptat fiecare detaliu. Ochii lui Jefferson rămăseseră deschiși, își văzuse ucigașul. Robinson se cutremură și se uită fix la cablul cu care erau legate mîinile lui

Jefferson la încheieturi și observă și o fișie lipită pe gură, ca să-l împiedice să strige. Banda gri avea dungi roșii la capete, era întărită de sîngele uscat. Privirile polițistului descoperiră o baltă imensă de sînge închis la culoare, care se strînsese sub scaun, pe podea. Văzu bandajele de la genunchi smulse, sfîșiate, și-și dădu seama prin ce chinuri trecuse Jefferson în ultimele sale clipe.

Robinson simți tristețe și furie în același timp. Îi venea să-l injure pe Jefferson, să-l zgîlție de umeri ca să-l trezească la viață. În schimb, înjură printre dinți, fără să-și poată stăvili mînia; privea, totodată, locul crimei și simțea cum încrederea ce-l stăpînise, pe cînd traversa cu mașina golful, dispărea complet.

Văzu lumina unui bliț și pe medicul legist aplecîndu-se să examineze corpul; acesta îi ridică încet o mîna și cercetă o dîră purpurie subțire ce se zărea pe gît.

– Din cauza asta a murit? întrebă Robinson.

– Poate că da, poate că nu. E greu de spus, replică medicul, dînd din cap.

– Atunci, din ce cauză?

Medicul se ridică încet.

– Cred că a fost înecat.

– Înecat?! Cum?!

– Cineva l-a tăiat la gît, i-a dat capul pe spate și i-a turnat apă pînă cînd i-a umplut plămîinii. Nu e un mod prea plăcut de a muri. Dar e rapid – durează doar cîteva minute. Și victima nu-și pierde cunoștința. Dar e doar o presupunere. Uită-te la tipul ăsta! A fost tăiat de parcă urma să fie pregătit după o rețetă. Are o mulțime de tăieturi – dar sînt dintre cele care nu ucid.

Un polițist care trecea pe-acolo se uită la el.

– Parcă e dintr-o reclamă de aia care se dă noaptea tîrziu la televizor. Pentru Veg-O-Matic. Felii, cuburi, bucățele... Ceva în genul ăsta...

Doi polițiști riseră, apoi continuară să cerceteze camera.

– Era martorul tău, nu? întrebă medicul.

– Da.

– Ei, nu mai e! Despre ce era vorba, droguri? N-am mai văzut o chestie ca asta de pe la sfîșitul anilor '70, cînd columbienii și cubanezii se luptau pentru supremație pe piața de cocaină. Le plăceau în special cuțitele. Mai ales cele electrice. Știi tu – cele pe care ți le face cadou mama-soacră de Crăciun. Le foloseau cu multă artă unul pe pielea celuilalt. Încet... Ei, mama-soacră n-ar face așa ceva, nu?

– Nu, nu e vorba de droguri. Anchetăm o crimă.

– Mda. Aș fi jurat că sînt droguri la mijloc. Nu prea vezi pe cineva torturat în felul ăsta, dacă vrei doar să-i închizi gura. Adică, de obicei se rezolvă totul cu un glonț.

– Țasta nu e un caz ca toate celelalte.

– Ei, oricum, cine a făcut treaba, nu s-a prea grăbit. Se vede că îi place s-o facă.

Înainte ca Robinson să poată răspunde, li se alătură un alt polițist.

– Hei, Walt, știi că am găsit niște cocaină răspîndită pe-aici, prin jur? Un pic. Și tipul ăsta a mai avut probleme și cu alți traficanți de droguri. Adică, poate că te ajuta el pe tine, dar precis că avea dușmani prin zonă. Indivizi care l-ar fi tăiat în bucățele pe amicul nostru Leroy fără să stea prea mult pe gînduri și fără să le pese de nemernicul ăsta. Și crezi că tipul pe care trebuia să-l dea în gît a venit și a făcut trebușoara asta?

– Nu știu... Am crezut că nu știe nimic despre Jefferson.

– Păi, deunăzi ziarele nu vorbeau decît despre Jefferson. Poate că asta i-a dat ghes să vină aici.

– Totuși, nu înțeleg cum a făcut legătura. Fir-ar să fie!

– Și tipul pe care-l căutați... este negru? Din Beach?

– Nu. E alb. Și e bătrîn.

Ceilalți doi polițiști care mai lucrau în cameră se opriră cînd îl auziră. Unul scutură din cap neîncrezător.

– Și tu zici că un bătrîn a venit aici, în jungla asta, la miezul nopții și i-a făcut chestia asta. Nu prea e de crezut, spuse el.

Adică, nu că vreau să-mi bat joc de teoria ta, Walt, dar un bătrîn... Aici, noaptea...

– Nu. Eu nu cred, sînt sigur că el a făcut-o.

– Poate... Poate că o dată la un milion de ani un bătrîn vine aici și, în loc să moară, ucide el pe cineva. Nu zic că nu se poate întîmpla, dar ce Dumnezeu, Walt, fii realist! Părerea mea este că traficanții din zonă sînt vinovați. Pare să fie mîna lor, e genul de trebușoară pe care mor de plăcere s-o facă.

– Aveți vreun martor? întrebă Robinson. Careva dintre vecini a văzut sau a auzit ceva?

Polițistul zîmbi.

– În King Apartments?! Cineva care să vadă ceva și să ne și spună?! Să fim serioși! Oricum, după tot ce i-au făcut lui Leroy, crezi că mai are careva curajul să zică ceva, ca pe urmă să fie nevoit să explice altor ticăloși cam ce-au avut ei de vorbit cu poliția – mai ales că ăștia or fi buni la învîrtit cuțitul, cum a fost și psihopatul ăsta.

Robinson aprobă din cap și-și zise: „E inutil!“

Se îndepărtă de scena sinistră din mijlocul camerei și se sprijini de perete, gîndindu-se că, în mod sigur, Omul din umbră găsise o cale de a intra înăuntru și-l așteptase apoi pe Jefferson. Își spuse că fiecare tăietură de pe corpul lui Jefferson era ca o semnătură. Fu nevoit să recunoască faptul că părerile celorlalți polițiști conțineau un adevăr: nu avea sens ca un bătrîn, un alb, din Miami Beach, să vină în inima unui cartier rău famat ca să omoare un nenorocit de drogat, un posibil traficant de droguri, dar el, Robinson, știa ce știa. Și mai știa că oricine ar fi fost acela care l-a ucis pe Jeffreson era în stare să scape de pedeapsă. De fapt, Jefferson nu prea însemna mare lucru nici viu, nici mort.

Trase adînc aer în piept.

„Jefferson e mort și gata!“ își zise el. Polițiștii care lucrau la caz se vor interesa prin informatori, vor încerca să aște bandele una împotriva alteia, ca să vadă dacă nu puteau obține astfel vreun nume. Dar nu prea le păsă nici lor, mai mult decît lui,

acum. Poate că vor avea ceva bătaie de cap doar pentru că era un martor necesar într-un proces, dar știau ei cum merg treburile. Dacă joci pe muchie de cuțit, trebuie să știi ce te așteaptă și nimeni în lumea asta n-ar fi spus altceva decât că Leroy Jefferson, „rahatul“ de Leroy Jefferson, își meritase soarta și că a găsit ce-a căutat. Doar că i s-a dat cu țiriita, mai dureros decât de obicei. Un glonte într-o înfruntare cu arme era, statistic, ceva mai firesc. Se gândi că nu prea avea ce să aprecieze la Jefferson, dar îl enerva faptul că ceilalți colegi ai lui aveau dreptate, așa cum probabil că și victima ar fi recunoscut. „Dar dacă aș fi fost eu în locul lui?... se întreabă Robinson. Dacă aș fi făcut un singur pas greșit sau aș fi luat o hotărîre greșită, poate că aș fi sfîrșit ca el; adio casă, adio meserie, iubită, viitor.“

Își plimbă privirile peste corpul lui Jefferson și-și spuse: „Oricît de mult te-ai îndepărta de locul ăsta, n-ai să poți uita“. Era ca un coșmar, care îl tulbura mai mult decât imaginea cuplului sinucigaș de dimineață – cei doi bătrîni care zăceau liniștiți în patul lor. Încercă să se închipuie pe el și pe Espy, bătrîni, bînd șampanie împreună și înghițind, în același timp, un pumn de somnifere.

Robinson lăsă să-i scape un oftat lung.

Brusc, simți un fior, ca și cum un ciudat vînt rece ar fi suflat numai înspre el, nu și înspre ceilalți polițiști din cameră. Privi ochii deschiși ai lui Leroy Jefferson și se întrebă: „Oare te și aștepta cînd te-am adus cu mașina aici?“

Știa răspunsul.

Își aminti că se oferise să-l conducă pe Jefferson pînă sus și, în aceeași secundă, se imagină scoțîndu-și pistolul în timp ce Umbra se arunca asupra lui. „Oare aș fi reușit să-l înfrîng?“

Nu era prea sigur.

„Oare ar ucide un polițist?“

Răspunsul era iar da. Nu credea că „Umbrei“ îi pîsa cît de cît de convențiile din lumea crimei, conform cărora a ucide un polițist era mult mai grav decât a tortura un traficant de droguri,

care urma să fie martor într-un proces. Omul din umbră ar ucide pe oricine ar deveni o amenințare pentru el.

Robinson se înfioră fără să vrea, apoi privi în jur ca să vadă dacă cineva îi observase tremurul umerilor. Ochii săi îi întâlneau pe cei ai sergentului *Lion-man* și se priviră, timp de o clipă, apoi polițistul cel mătăhălos dădu din cap a înțelegere. Robinson inspiră adânc; îl văzu pe medicul legist cercetînd cadavrul.

Și alt polițist observă acest lucru și strigă:

– Ce-i așa de interesant, doctore?

Medicul era un omuleț îngrijorat, pedant, cu trăsături delicate și cu o chelie care lucea, acum, din cauza transpirației. În timp ce examina cadavrele fluiera, uneori, ceea ce îi amuza foarte tare pe ceilalți criminaliști.

– Mă uitam și eu la banda lipită pe buzele victimei, replică el. E ceva foarte ciudat.

Ceilalți se opriră și priviră în aceeași direcție cu el.

– Păi, întii și întii că nu înțeleg de ce s-a adunat sîngele aici și aici. Știți, dacă ucigașul i-ar fi lipit banda peste gură ca să-l facă să tacă și apoi i-a tăiat gîtul și l-a înecat, atunci sîngele s-ar fi adunat într-un singur loc. Adică n-ar trebui să existe sînge la gură. Din cauza gravitației, știți. Lichidul curge în jos, normal.

– Unde vrei să ajungi cu chestia asta? auzi Robinson pe cineva întrebînd.

– Vreau să spun că sîngele ăsta are altă cauză.

– Poate că l-a lovit, l-a rănit în gură înainte de a-i lipi banda.

– Poate. Dar nu sînt semne exterioare că l-a bătut. Nu sînt decît tăieturi.

Medicul fluieră puțin, ceva care amintea de o melodie dintr-un spectacol de pe Broadway. Apoi întinse mîna și-și puse degetele pe marginea benzii.

– Nu mai am răbdare, zise el încet. N-am avut niciodată, nici cînd eram copil, nici de ziua mea, nici de Crăciun. Întotdeauna voiam să văd ce era în pachetele alea.

În vreme ce vorbea, smulse banda de pe buzele cadavrului. Se auzi un sunet ca o aspirație puternică.

Ceilalți se întoarseră și priviră. O secundă, Robinson nu putu să zărească nimic din cauza medicului care îi acoperea vederea.

– Extraordinar!

Medicul se dădu un pas înapoi.

– Ei bine, cred că unei anumite persoane nu i-a plăcut conversația victimei.

Se întoarse spre Robinson, care-l văzu ținând în mână limba lui Leroy Jefferson. Fusesse secționată de la rădăcină.

Cînd urcă în avionul care făcea legătura Londra-Berlin, Espy Martinez era frămîntată de senzații contradictorii, firești în situația ei: pe de o parte, era obosită de călătorie și de faptul că dormise doar pe apucate, pe de alta, se simțea înviorată la gîndul că urma să afle, poate, ceva. Se trezi imaginîndu-și o serie de succese răsunătoare, anunțate în titlurile ziarelor, și comentariile colegilor de birou. Se închipui pe ea și pe Walter Robinson în lumina triumfătoare a gloriei și se gîndi că o asemenea realizare ar ajuta-o să-l impună pe Walter părinților ei, atît de demodați și de refractari. Într-o împrejurare ca asta chiar și necazul lor ar fi fost umbrit.

Nu se gîndea la *Der Schattenmann* decît ca la un mijloc de a avansa. Ambiția de a reuși în carieră și în dragoste erau singurele lucruri asupra cărora se putea concentra în timp ce motorul avionului uruia, gata de plecare. Curînd se pierdură în cerul întunecat al Europei. Faptul că era la mii de kilometri depărtare de casă și de cazul în curs n-o neliniștea deloc pe Espy. Nu vedea nimic deosebit în ceea ce făcea, era doar vorba despre un martor cu care trebuia să discute și care ar putea să-i furnizeze un nume – singurul lucru, poate, de care ea și Walter Robinson aveau nevoie.

Pe măsură ce trecea timpul, Espy își completa lista de întrebări pe care intenționa să i le pună bătrînului neamț. Nu-și dădea

seama că, într-un fel, se cufunda într-un coșmar al istoriei. Simon Winter, ca și Frieda Kroner sau rabi Rubinstein, ar fi știut. Poate și Robinson ar fi început să înțeleagă asta, dar pe cînd avionul ei se apropia de aeroportul din Berlin, Walter se lupta cu greața la morga din Dade County, urmărindu-l pe medicul legist cum cerceta bucățile rămase din ceea ce fusese odată Leroy Jefferson; se gîdea că pe viitor nu-și mai putea subestima adversarul.

Espy schimbă niște bani la un ghișeu din aeroport și luă un taxi pînă la hotelul Hilton. Îi spuse recepționarului că vrea să fie trezită la ora opt dimineata, adică exact cu o oră înainte de a se întîlni cu ofițerul de legătură de la ambasada americană.

Se uită o clipă pe fereastra camerei sale înainte de a se culca. În fața ei se întindea un oraș modern, așa că nu se simți prea departe de casă.

Timothy Schulz, ofițerul de legătură de la ambasadă, aștepta în holul hotelului. Era un bărbat de cincizeci de ani, îndesat, cu părul tuns scurt, ca în armată, cu un plăcut accent sudic. Cînd Espy ieși din lift, el se ridică de pe scaunul tapițat pe care șezuse pînă atunci și se îndreptă spre ea, întinzîndu-i mîna.

– Domnișoară Martinez, zise el, trebuie să vă spun că mă bucur foarte mult să vă întîlnesc, chiar dacă se întîmplă într-un context nefericit.

– Și eu mă bucur să vă întîlnesc, domnule Schulz. Vă mulțumesc din nou pentru ajutor.

– Ei, n-a fost mare lucru! Oricum, cea mai mare parte din timp mi-o petrec participînd la anchetele FBI-ului, privind teroriști internaționali, hoți de bijuterii și alți ticăloși. Deci, trebuie să recunosc faptul că cererea dumneavoastră a fost mult mai interesantă decît orice veste primită prin telex. N-aș fi vrut să ratez așa ceva pentru nimic în lume.

– Fiica lui Wilmschmidt s-a oferit să fie translator.

– Atunci o s-o ajut și eu.

Espy clătină din cap și deschise gura ca și cum ar fi vrut să întrebe ceva, dar ofițerul interveni imediat:

– Știu, știu ce gîndiți. Vă întrebați cum de-am ajuns eu, băiatul de treabă din Pensacola, tocmai aici, și nu sînteți sigură că aș putea scoate vreun cuvînt într-o limbă străină, nu-i așa?

– Da, ce-i drept, m-am gîndit la asta.

– Păi, nu prea e greu de înțeles. Bunicii mei erau amîndoi nemți, emigraseră din Germania, iar eu am fost crescut de ei, căci tatăl meu ne-a părăsit cînd eram foarte mic. Bătrînii vorbeau curent germana și așa am învățat-o și eu. Iată explicația faptului că sînt aici.

Începu să se plimbe prin hol.

– Vreți să vă arăt orașul, domnișoară Martinez? Sau vă grăbiți să vorbiți cu domnul acesta înainte ca fiica lui să-l facă să se răzgîndească?

– Domnule Schulz, n-am venit aici pentru turism.

Acesta dădu din cap înțelegător și ridică din umeri.

– Cred că o să faceți un tur, dar cu totul diferit, replică el.

Străbăteau orașul cu mașina și, în ciuda încercărilor lui Espy de a se concentra asupra discuției ce urma s-o aibă, ofițerul de la ambasadă îi semnală de fiecare dată locurile importante pe unde treceau. Acolo unde odinioară fusese zidul, se zăreau prin parbriz, în goana mașinii, parcări, clădiri și rîul Spree. Espy se trezi că ridică, totuși, privirile cînd ofițerul spunea ceva mai deosebit. Trecură pe lîngă Iranische Strasse, unde fusese Biroul Evreiesc de Investigații, dar în locul acelei clădiri era acum o altă, modernă, cu birouri. Schultz îi explică faptul că Berlinul, ca multe alte orașe europene, avea chiar mai multe vieți decît cele nouă ale proverbialei pisici. Construcții vechi de secole îl făcuseră venerabil, doar ca să se transforme apoi într-o grămadă uriașă de moloz în timpul celui de-al doilea război mondial. Cei cincizeci de ani care trecuseră de-atunci dăduseră o față nouă orașului, deși zidul care despărțea Estul de Vest estompase încercarea de a reconstrui Berlinul. Rezultatul a fost un ciudat

talmeș-balmeș de stiluri arhitectonice. Schultz rîse și îi sugeră lui Espy să-și închipuie cum arăta Miami în urmă cu cincizeci de ani.

Fostul nazist locuia într-un cartier oarecare al Berlinului. Avea un aspect de suburbie, un aer străin, ca și cum ar fi fost copia nefericită a unei suburbii americane. Casele aveau o uniformitate supărătoare: stucaturi albe, acoperișuri cu plăci de ardezie închise la culoare, grădini și arbuști bine îngrijiți, străzi drepte ca-n palmă. Era o ordine care pe Espy o stînjenea.

Schultz observă acest lucru și spuse:

– Nu trebuie să uitați, domnișoară Martinez, că nemților le place ordinea, le place ca lucrurile să fie la locul lor și la îndemînă.

Opri în fața uneia dintre case.

– Am ajuns, zise el. Sper să fie interesant.

Mai aveau cîțiva pași pînă la ușa din față cînd aceasta se întredeschise și Espy văzu o femeie atrăgătoare stînd în prag, șovăitoare.

– Domnișoară Wilmschmidt?

Femeia făcu semn că da. Urmă un moment ciudat în care femeia nu deschise larg ușa apoi, ca și cum se îndoia încă de faptul că ceea ce făcea era bine, o deschise totuși, poftindu-i, cu un gest, să intre. Era înaltă, de vreo treizeci și cinci de ani, subțire, ca un manechin, cu păr castaniu-roșcat, des, ușor înspicat cu alb, ceea ce îi dădea un aspect și mai elegant. Purta ochelari la modă, care-i atîrnau de un șnur pe bluza albă de mătase, scumpă. Hainele reflectau atitudinea rezervată: fustă maro, ciorapi închiși la culoare și blazer negru. În ciuda rafinamentului, avea un aer de fată bătrînă, de bibliotecară, inspira răceală, părea chiar supărată. Cînd Espy și ofițerul de la ambasadă pășiră în casă, femeia le spuse:

– Aș fi vrut să nu veniți, totuși, domnișoară Martinez. Aș fi vrut să nu se întîmple toate astea.

– Îmi pare rău că vă deranjez, rosti Espy. Dar aș aprecia orice ajutor din partea tatălui dumneavoastră, oricît de mic.

– E bolnav. Nu știu cuvîntul în engleză pentru boala lui. Nu poate respira. Din cauza fumatului. Nu știu cum se spune.

– Emfizem pulmonar?

– Poate. Știți, nu trebuie să aibă emoții. Cred că înțelegeți...

– Desigur. O să încercăm să stăm cît mai puțin.

– Foarte bine. Trebuie să mă întorc la bancă în după-amiaza asta. Acolo lucrez.

– N-o să vă rețin mult.

Femeia dădu din cap, deși se vedea că nu crede asta. În aceeași clipă, se auzi o voce strigînd în germană de undeva, din spatele casei:

– *Maria! Bring Sie herein!*¹

Femeia ezită:

– A și început să fie agitat.

– *Bring Sie herein!*

Maria Wilmschmidt făcu un gest, fără prea multă tragere de inimă, în direcția din care venea vocea. Espy Martinez auzi o tuse seacă, probabil dureroasă, în timp ce se îndreptau spre coridorul îngust al casei mici, cu două dormitoare.

Bătrînul, în pijama și halat de culoare închisă, zăcea într-un pat de lemn, de o singură persoană, aflat într-o cameră mică, înghesuită. Avea doar o singură fereastră încadrată de draperii groase, albe, care lăsau să intre o lumină gri, slabă. Pe pereți nu erau tablouri. În încăpere se mai aflau un birou din lemn masiv și o noptieră pe care erau îngrămădite flacoane cu medicamente și o cană de apă. Un rezervor de oxigen și o mască verzuie se aflau imediat lîngă pat. Într-un colț mergea televizorul, cu sonorul dat la minimum. Probabil că bătrînul urmărise reluări ale spectacolelor de pe canalele americane. În alt colț, aruncate parcă, stăteau stivuite reviste și cărți.

– Domnule Wilmschmidt, sînt Espy Martinez.

¹ Adu-o înăuntru!

Observă pielea vineție de pe nas și roșeața din obrajii lui, datorită lipsei de irigare a vaselor sanguine. Omul scoase un horcăit în vreme ce-i făcea semn lui Espy să se apropie. Îi văzu miinile mari, cu degete lungi, aristocratice, deși avea unghiile îngălbenite. Își dădu seama că odinioară fusese un bărbat înalt, solid, dar boala care îi lua aerul îi micșorase corpul și făcuse să-i atîrne pielea pe oase. Părea devorat, din interior, de un monstru – propria sa boală.

– *Maria, bring Stühle für die Gäste!* Adu scaune pentru oaspeți! Tușea.

În timp ce fiica sa se ducea să le aducă, Espy se gîndi că acest om nu ruga niciodată, ci ordona. Domnișoara Wilmschmidt se întoarse cu trei scaune metalice, pliante, pe care le aranjă lingă perete.

Espy se așeză, făcu un semn spre fiica lui Wilmschmidt ca să se pregătească să traducă și zise:

– Domnule Wilmschmidt, particip la anceta unor crime care au fost comise de un om cunoscut pe vremuri, în Berlin, drept Umbra. Nu-i știm actuala identitate, deci, căutăm pe cineva care ar fi putut să-l cunoască și să ne spună ceva despre el.

Fiica lui traduse totul, conștiincios.

Bătrînul clătină din cap.

– Deci, încă mai ucide și astăzi... replică el.

– Da, răspunse Espy după ce ascultă traducerea.

– Nu mă surprinde. *Er hat sein Handwerk gut gelernt.* Și-a învățat bine lecția.

– Cine l-a antrenat?

Omul ezită, apoi zîmbi:

– Eu.

Se lăsă tăcerea, apoi fata oftă și vorbi repede în germană cu tatăl ei:

– Nu trebuie să vorbești despre asta! *Das bringt nichts Gutes!* Nu aduce nimic bun! Tu ai făcut ceea ce ți s-a ordonat, nimic mai mult! Ai făcut ceea ce au făcut și ceilalți, nimic în

plus! De ce să-i ajuți pe oamenii ăștia? *Das bringt nichts Gutes!* imploră ea.

Espy se uită la Timothy Schultz, dar acesta asculta concentrat replica bătrînului.

– Și crezi că, dacă am făcut ceea ce mi s-a ordonat, înseamnă că a fost un fleac?

Fata scutură capul, fără să răspundă.

Bătrînul se întoarse spre Espy.

– Fiicei mele îi este rușine de trecut și o înspăimîntă. E îngrijorată de ceea ce vor zice vecinii, de ceea ce vor gândi colegii de la bancă, lumea în general. Eu nu mai am timp să-mi fac griji! Am făcut ce-am făcut! Lumea tremura de frică și s-a ridicat împotriva noastră! Am fost înfrinți, dar ideile n-au murit, nu-i așa? Fie că au fost bune sau rele, sînt încă vii, nu-i așa? Voi, americanii, ar trebui să înțelegeți cel mai bine lucrurile astea. Dumneavoastră înțelegeți, domnișoară Martinez?

– Bineînțeles, răspunse ea, după ce i se traduse.

– *Nichts verstehen Sie!* Nu înțelegeți nimic!

Bătrînul pufăi, ceea ce îl făcu să tușească violent.

– Nu puteți înțelege, zise el cu un zîmbet care se transformă în rînjit. Am fost polițist! N-am făcut eu legile, eu doar le-am aplicat. Cînd legile s-au schimbat, am aplicat noile legi. Dacă legile s-ar schimba mîine, atunci și eu m-aș schimba mîine!

Espy nu comentă, deși se gîndea că bătrînul se contrazicea, într-un fel.

Acesta tuși din nou și se întinse să ia masca de oxigen. Se auzi un șuierat cînd își puse masca și trase de cîteva ori cu putere. Se uită pătrunzător la Espy, pe deasupra măștii.

– *Der Schattenmann lebt also noch und bringt noch immer den Tod.* Deci Umbra trăiește încă și aduce moartea! Știam. Știam și fără să-mi spuneți dumneavoastră. De ani de zile știu adevărul. Am fost ultimul din grupul nostru care l-a văzut, dar am știut atunci că n-o să moară. Vreți să-l ucideți dumneavoastră, domnișoară Martinez?

– Nu. Vreau doar să-l arestez și să fie judecat...

Bătrînul scutură violent din cap.

– Nu există legi pentru Omul din umbră. Pentru mine, da. Pentru dumneavoastră, da. Dar nu pentru el. Spuneți-mi încă o dată: vreți să fiți dumneavoastră cea care să-l omoare?

– Nu. Statul va avea grijă de asta.

Bătrînul nazist rîse – un sunet slab în mica încăpere.

– Așa s-a întîmplat și în cazul nostru.

– Nu e același lucru.

Wilmschmidt rîse iar, batjocoritor.

– Bineînțeles că nu.

Espy se uită fix la el.

– Ați spus că o să mă ajutați, rosti ea după o pauză.

– Nu. V-am spus că vă voi povesti despre Omul din umbră.

În toți acești ani am așteptat să vină cineva și să mă întrebe de el. Știam că se va întîmpla înainte să mor. N-aveam idee cine va veni. Uneori m-am gîndit că vor fi poate niște evrei, poate cei care încă îi vînează pe bătrîni. Sau poate un polițist, ca mine. Sau un ziarist, un student, un cercetător interesant de lucrurile importante și diabolice. Cineva care vrea să știe ceva despre moarte. Așa am crezut... Asta am așteptat, zi de zi. Cînd suna telefonul, îmi spuneam „Asta e!“ Dacă bătea cineva la ușă, mă gîndeam că, în sfîrșit, m-au găsit, au aflat despre mine. Chiar dacă anii treceau, eu eram sigur că va veni cineva. Știam că așa va fi.

– De ce erăți așa de sigur?

– Pentru că un om ca Umbra nu poate trăi în liniște.

– Dumneavoastră l-ați învățat tot ce știe?

Klaus Wilmschmidt se uită la ea. Apoi se întinse încet pînă la noptieră, trase un sertar și scoase la iveală un pumnal lung, subțire, cu mîner negru împodobit cu un cap de mort. Ținea lama delicat, lăsîndu-și degetul să alunece pe oțel.

– Acesta folosește la ceremonii deosebite, domnișoară Martinez. Cuțitul unui ucigaș trebuie să fie mai gros, cu tăis dublu, cu mîner mai lat, ca să poată fi întors mai ușor.

O privi fix.

– Știți în câte feluri se poate ucide un om cu un cuțit, domnișoară Martinez? Știți că din spate este altfel...

Mișca lama încet, dinspre dreapta spre stînga, în aer, în fața lui.

– ...decît din față.

Brusc împinse cuțitul în sus, răsucindu-l ca și cum ar fi despărțit aerul dintre ei în două.

Ea nu zise nimic, iar bătrînul rîse din nou.

– N-o să vă facă mai bună în meseria dumneavoastră, domnișoară Martinez?

– Poftim?!

– Cu cît știți mai mult despre moarte, cu atît o veți depista mai ușor. Nu-i așa? Pentru mine așa a fost. Și pentru mulți alții ca mine. Cred că mai cunoașteți și alți oameni ca mine, domnișoară Martinez. Doar că nu e prea plăcut s-o recunoști.

Rise.

– *Sie glauben wohl ich bin ein böser alter Mann.* Probabil că mă considerați un bătrîn îngrozitor, zise el.

Cînd fiica lui ezită să traducă, el mormăi spre ea, agitînd cuțitul.

– Și poate că sînt, într-adevăr. Dar o să vă spun o poveste despre Umbră și pe urmă puteți s-o folosiți cum vreți.

– Poate că ar fi mai bine dacă v-aș pune niște întrebări.

Espy era gata să înceapă, dar privirea bolnavului o opri. Fiica lui reuși să bîguie cîteva cuvinte în germană, apoi se opri și ea dintr-o dată.

– *Ich erzähle Ihnen jetzt die Geschichte.* O să vă spun acum povestea, zise el.

Se întinse și bîjbii din nou cu mîna după mască, și-o puse pe față, respirînd cu sete.

– Era în 1941 cînd am fost transferat la Secția 101 și tocmai fusesem promovat la gradul de sergent. Sergent! Nu era prea rău pentru fiul unui miner a cărui soție trebuia să spele rufe pe la

diverse familii, ca să o putem scoate la capăt cu banii. Despre oamenii aceștia, părinții mei, fiica mea nu știe nimic, pentru că au murit în timpul unui bombardament, în 1942.

Bătrînul se zgîi la fiica sa.

– *Du weisst ja was Seide ist!* Tu știi doar ce e mătasea! zise el tăios. Mătase și Mercedes-uri, la banca aia a ta internațională! Tu știi doar ce-s banii! Noi habar n-aveam de așa ceva! Am fost sărac și am să mor sărac!

Fiica sa nu traduse aceste cuvinte, dar Schultz le traduse el. Espy observă cum se crispează fața femeii și-și dădu seama că asista la o izbucnire de mult înăbușită.

– Ție nu-ți pasă, continuă fostul nazist. Așa că nici mie nu-mi pasă.

Se întoarse din nou spre Espy Martinez.

– Deportările aveau loc cu regularitate pe-atunci. Se făceau razii zilnice. Uneori de două ori pe zi.

– Razii?

– Da, pentru evrei. Să-i ducem în est. În lagăre.

Zîmbi.

– *Diese Züge waren immer pünktlich.* Trenurile acelea nu întârziiau niciodată.

Espy încercă să-și mențină o expresie indiferentă.

– Și Umbra...

Klaus Wilmschmidt se întoarse, privind o clipă pe fereastră. Se uita la geam.

– Nu pot să văd nimic, rosti el cu amărăciune. Zac aici, în pat, și tot ce pot să văd este colțul unei case din vecini și o bucată mică de cer. Nu e lumină.

Spunse ultimele cuvinte repede, apoi se întinse din nou după masca de oxigen, în timp ce din piept i se auzea respirația suierată.

Imediat se răsuci spre Espy.

– Umbra era în biroul maiorului. M-au chemat înăuntru.

Bătrînul se aplecă de parcă ar fi vrut să le atragă atenția.

– Maiorul știa ceva. Știa că asta era altfel decât ceilalți. L-am văzut doar pe băiat stînd acolo. Era îmbrăcat ca un muncitor, avea ghetе mari în picioare, pantaloni din lînă și o haină. Purta o pălărie trasă pe față, astfel încît să nu i se vadă chipul. Maiorul îmi spuse: „Evreul asta o să ne ajute. O să prindă alți evrei pentru noi.“ Și eu l-am salutat. La asta mă așteptam. Dar pe urmă vine o chestie mai ciudată, pentru că maiorul se întoarce spre evreu și zice: „Willem, ești evreu, nu-i așa?“ ca și cum ar fi glumit. Și băiatul ăla, să fi avut vreo nouăsprezece-douăzeci de ani, face o strîmbătură groaznică, parcă era un animal. Era plin de mînie, dar și de triumf. „Da, domnule maior, sînt evreu!“ și maiorul rîde și se întoarce spre mine, spunînd: „Willem nu e evreu get-beget, sergent. E doar un pic. Cît e picul ăsta, Willem?“, iar băiatul răspunde: „Bunica mea era, lua-o-ar naiba!“

Bătrînul se uită la Espy Martinez.

– Sînteți un om al legii, așa-i?

– Da, sînt avocat și procuror.

– *Sie haben keine Gesetze wie wir sie hatten! Die Rassengesetze!* Dar nu aveți legi cum am avut noi! Legi rasiale!...

Rise.

– Bietul băiat – Umbra! O bunică pe jumătate evreică, și care renunțase la religia ei cînd s-a căsătorit, înainte de primul război mondial. Care a murit înainte ca el să se nască... Ce glumă bună, nu-i așa, domnișoară Martinez? O femeie pe care nici n-a cunoscut-o i-a dat din singele ei de evreică și, din cauza asta, urma să moară! *Ist das nicht ein guter Witz?* Nu-i o glumă strașnică? Nu-i așa că era mîna diavolului, care-și bătea joc de Umbră?...

Făcu o pauză, ca și cum ar fi așteptat un răspuns, dar Espy nu comentă, așa că bătrînul reluă:

– Maiorul se întoarce spre mine din nou și zice: „Willem ne poate fi de mare ajutor. O să-i găsească pe evrei pentru noi. Și o să mai facă și altele. Pentru mine. Nu-i așa, Willem?“, iar băiatul

răspunde: „Da, domnule maior“ Nu știu sigur, dar bănuiesc că maiorul știa mai multe despre băiat, mai lucrase cu el în trecut. Dar n-am întrebat nimic, pentru că maiorul mi-a dat niște ordine; urma să-l antrenez pe băiat, să-l învăț să supravegheze, să urmărească, să minuiască orice fel de arme, să știe toate metodele de a-i depista pe evrei, chiar să lucreze cu diverse coduri, să falsifice acte – la care se pare că avea talent. *Der Junge soll das Geschäft der Gestapo lernen*. Băiatul o să învețe să fie un gestapovist adevărat! Așa că l-am învățat și să știți, domnișoară Martinez, nici un profesor n-a mai avut un asemenea elev!

– De ce spuneți asta?

– Pentru că el înțelegea întotdeauna. Și pentru că avea o ură teribilă în el.

– Și maiorul de ce a...

– Pentru că era un tip deștept. Genial! Și astăzi mă înclin în fața lui. Și-a dat imediat seama că Umbra putea să-i găsească pe evrei cel mai bine. Dar mai știa că ar fi fost de folos ca un asemenea om să fie mereu pregătit, să fie cel mai bun în orice fel de misiune. Voi ai să furi un document? Să ucizi un adversar? Cine altcineva era mai bun decât Umbra pentru a rezolva micile „probleme“ ale maiorului? Pentru că, domnișoară Martinez, *er war bereits tot!* Era deja un om mort! Ca toți evreii, de altfel. Și Umbra știa că rămînea în viață numai datorită „talentelor“ sale.

Nazistul zîmbi din nou.

– Amîndoi am fost ucigași, domnișoară Martinez. Și el și eu. Elevul și profesorul. Dar el era mult mai bun decât mine.

Bătrînul își trecu o mînă peste frunte.

– Eu aveam remușcări... El nu.

Se opri.

– Era ucigașul perfect, continuă el, și mai știți ceva, domnișoară Martinez?

– Ce anume?

– Umbrei chiar îi plăcea ceea ce făcea. În spatele urii, era iubirea: iubea ideea de a aduce moartea. Mai ales celor pe care îi considera vinovați pentru originea sa.

– Ce s-a întâmplat cu el?

Klaus Wilmschmidt scutură din cap.

– Era deștept. A furat diamante, aur, bijuterii, orice. Fura de la evreii pe care îi descoperea. Și pe urmă, îi vedea murind. Știa că propria lui existență se baza pe abilitatea de a-i depista pe evrei și de a-și îndeplini sarcinile date de maior. În '43 și în '44, pe măsură ce numărul evreilor se micșora, viața lui nu mai era în siguranță. Așa că și-a luat niște măsuri de precauție.

– Ce vreți să spuneți?

– Pentru a putea supraviețui. Toți am făcut-o. Nimeni nu mai credea în nazism. Când auzi artileria rusească, nu mai crezi. Când contribui la inventarea minciunilor, domnișoară Martinez, ai fi prost dacă le-ai crede tocmai tu!

– Și Umbra...

– Noi doi aveam o înțelegere. Un acord. Din ceea ce fura el, mie îmi dădea jumătate. Și cu actele... El era cel care le falsifica. Bineînțeles, eu îi puteam furniza timbre și hîrțile care îi trebuiau. Deci, puteam dispărea liniștiți, la momentul potrivit. Puteam deveni altcineva. Eu urma să fac parte din Wehrmacht: un soldat rănit pe frontul din vest, un invalid de război. *Ein ehrbarer Mann*, un om onorabil. Un soldat care n-a făcut decît să asculte ordinele și care voia să meargă liniștit acasă. Nici o legătură cu Gestapo-ul. Și într-o zi, cînd totul s-a sfîrșit, asta am și devenit. M-am predat englezilor.

– Dar Umbra...

– Misiunea lui era mai complicată. Dar și el era mai deștept decît mine. El a căutat un om. „Vîna“ în fiecare zi. Un anume om.

– Nu înțeleg.

– Căuta tot un evreu, bineînțeles, ca să-și poată lua o altă identitate. Trebuia să fie cineva apropiat ca vîrstă, ca înălțime, ca educație, cu aceeași nuanță de păr, de ten. Și, cînd a găsit un

asemenea om, nu l-a trimis în lagăr, deși registrele așa spun. Nu, l-a ucis chiar el, cu mîna lui. Și de această persoană s-a folosit pentru a se transforma. A început să nu mănînce...

– Să nu mănînce?!

– Păi, da, ca să fie totul credibil! Și-a tatuat pe braț un număr, așa cum se făcea în lagăre. Apoi, într-o bună zi, a dispărut. O soluție excelentă.

Bătrînul rise iar, ceea ce-l făcu să tușească puternic.

– Excelentă, pentru că în ziua în care a dispărut el, maiorul, protectorul său, era beat și adormise cînd au început bombardamentele, deci, nu s-a trezit ca să se ascundă în adăpost. Ei, și cînd s-a trezit – *er war bereits fest auf dem Weg zur Hölle*. Era deja în drum spre iad.

Wilmschmidt izbucni iar în rîs, întinse mîna după masca de oxigen și îi zîmbi lui Espy.

– Un plan bun! Cred că și-a cusut banii în căptușeală. Era un om bogat! Probabil că s-a îndreptat spre vest, spre aliați. Eu așa am făcut. N-aveam chef să fiu interogat de ruși. Dar americanii voștri și englezii încercau să fie mai omenoși cu noi. Și dacă nimereai la ei, burdușit cu tot ce trebuie – o poveste despre o evadare din lagăr, erai înfometat și aveai și brațul tatuat – cum să nu fii primit? *Zumindest glaubte man Ihnen*. Sau măcar crezut.

Espy nu-i răspunse. Își simțea gîtul uscat, iar mica încăpere părea plină de un aer stătut, un aer de boală – o alta decît cea de care suferea nazistul. Simțea ceva vîscos, dens, ca și cum ascultînd amintirile bătrînului se umpluse de o murdărie care trebuia răzuită, dar ea nu avea nici o lamă.

– Înseamnă că a reușit să fugă? întrebă ea.

– Da. Sînt sigur. Și eu am reușit, făcînd aproape același lucru.

Espy șovăia, încerca să se concentreze.

– Deci, așa a ajuns altcineva, rosti ea.

Brusc, se întinse să-și ia geanta de piele de unde scoase o copie a portretului-robot făcut cu ajutorul lui Leroy Jefferson.

I-o dădu bătrînului, care ținu copia în fața lui, privind-o. După o clipă, izbucni într-un rîs răgușit, aspru. Scutură foaia și zise:

– *Es ist so gut, dich zu sehen, mein alter Freund!* Mă bucur că te văd, prietene!

Apoi se întoarse spre Espy.

– S-a schimbat mai puțin decît aș fi crezut.

Ea dădu din cap.

– Mi-ați povestit despre trecut. Dar cum îl găsesc astăzi? În prezent, acum?

Klaus Wilmschmidt se lăsă pe spate, privind-o atent. Ridică o mină și făcu un semn spre flacoanele cu pastile, spre masca de oxigen, apoi spre el însuși.

– Sînt pe moarte, domnișoară Martinez. Am dureri mari și pot să număr pe degete zilele pe care le mai am de trăit.

Maria Wilmschmidt suspină ușor în timp ce-i traduse cuvintele.

– *Gibt es einen Himmel?* Există, oare, rai?

– Nu știu.

– Poate da, poate nu. Odinioară am luat parte la niște evenimente teribile, domnișoară Martinez. Lucruri pe care nici măcar nu le puteți concepe. Acum aud strigăte noaptea, văd chipuri pe pereți, stafii în camera asta mică. Sînt aici, cu mine. Și sînt tot mai multe, cu fiecare zi. Mă cheamă și, în curînd, o să vreau să respir și n-o să pot. Voi lua masca de oxigen, dar nu-mi va mai ajuta la nimic. O să mă sufoc și o să mor. Asta-i tot ce a mai rămas din mine.

Se opri, încercînd să-și adune puterile.

– Oare o să pot muri liniștit, cu tot ceea ce știu despre omul ăsta? Spuneți-mi, domnișoară Martinez, o să-mi găsesc liniștea? Acum, că am spus tot ce știam despre el, despre ceea ce a făcut?

– Nu știu, răspunse ea, deși știa.

Bătrînul se făcu, parcă, mai mic, mai pămîntiu, ca și cum noaptea și ceața l-ar fi acoperit cu o haină. Respira neregulat, gîfîit.

– Să-l găsesc pe Omul din umbră... Asta nu pot s-o fac, domnișoară Martinez.

– Dar...

– Dar știi numele celui căruia i-a furat identitatea.

– Spuneți-mi-l! izbucni Espy, ca și cum ar fi vrut să-l afle înainte ca bătrînul să aibă un nou acces de tuse.

Acesta rînji și între el și hîrca de pe mînerul cuțitului pe care-l agitase înainte nu mai era o deosebire prea mare.

– Da, pot să vă spun numele. Și mai pot să vă spun ceva.

– Ce anume?

Klaus Wilmschmidt, muribundul, șopti răspunsul:

– *Ich weiss was für eine Nummer der Schattenmann auf seinem Arm hat.*

Fiica sa făcu o pauză, trăgînd aer în piept, înainte de a traduce cu o voce coborîtă:

– Știu numărul pe care Umbra și l-a tatuat pe braț.

DOUĂZECI ȘI PATRU

Istoricul

Simon Winter și Walter Robinson, stînd la o oarecare depărtare unul de celălalt, îi priveau pe rabin și pe Frieda Kroner cum cercetau portretul-robot al „Umbrei“. Bătrînii erau tăcuți, atenți ca doi specialiști care se aplecau asupra unor vechi hieroglife, apoi, dintr-o dată, se rezemară pe spate.

Cu o expresie răzbunătoare, aprigă, pe chip, Frieda Kroner declară:

– El este! Cu excepția bărbiei. Ar trebui să aibă o linie mai fermă.

– Și nici sprîncenele nu seamănă. Ar trebui să fie ridicate, ca și cum ar fi furios tot timpul, zise rabinul sec. Asta i-ar face ochii mai... nu știu... mai cum, Frieda? Îți amintești ochii lui?

– Da, sînt înguști, ca ai unui cîine turbat.

– Și restul? întrebă Robinson.

– Restul... e un chip pe care l-am văzut acum cincizeci de ani, rosti Frieda Kroner cu o voce înverșunată.

Se întoarse spre rabin.

– A îmbătrînit, nu mai e tînăr. E ca noi. Nu-i așa?

– Da. El e Umbra, aprobă rabinul.

Se întinse spre Frieda Kroner și-i atinse brațul. Apoi se răsuci spre polițist.

– L-aș recunoaște într-o secundă.

– Și eu la fel, adăugă Frieda Kroner.

Respiră ca să-și facă puțin curaj.

– Și cred că la fel ar fi și cu biata Sophie și cu Irving. Poate că amintirea ne înșală uneori, unii spuneau că era mic de statură, alții că era înalt, unii slab, alții gras, brunet sau șaten – toate acestea din cauză că anii le-au mai șters din memorie... Dar acum, când îi văd chipul, pot să spun da, este el.

Se cutremură, dar continuă să vorbească pe un ton ferm:

– Dumneavoastră, domnule polițist, și dumneavoastră, domnule Winter, credeți, deci, că el este undeva, pe-afară, făcu ea un gest spre ferestre, arătând dincolo de ele, și că ne caută, așa cum a făcut pînă acum?...

Simon făcu semn că da.

Frieda Kroner rîse ușor, de parcă o amuza ceva anume.

– Poate că ne va fi greu pînă și să dormim. Mi-aduc aminte că am mai trecut prin asta. Demult...

Robinson de-abia se stăpînea să nu izbucnească, văzîndu-i pe cei doi bătrîni atît de inconștienți.

– M-am răzgîndit, zise el. Cred că riscul este mult prea mare. Omul ăsta este aproape un asasin profesionist. Mai mult de-atît. E psihopat. Cred că cel mai bun lucru ar fi să vă duceți să stați la rude și să mă lăsați pe mine să-l găsesc. În felul acesta veți fi mai în siguranță și nu va trebui să-mi fac griji cu protecția dumneavoastră. Putem să vă scoatem din oraș, discret, și să-l prindem cînd vine în locuința dumneavoastră, doamnă Kroner. Pentru noi este important să nu mai avem încă o crimă.

Rabinul ridică sprîncenele de uimire cînd îl auzi. Simon vru să spună ceva, dar se abținu, iar Frieda Kroner pufni.

– Nu, continuă Robinson, ridicînd o mîină pentru a-i opri să ia cuvîntul. Cred că prioritatea noastră acum este să avem grijă să rămîneți în viață.

Rabinul îl privi pe tînărul polițist și zise:

– Domnule Robinson, cred că nu ne spuneți tot ce știți. Să plecăm?! Să plecăm acum? De ce insistați atît, așa, deodată?

– Pentru că vreau să fiți în siguranță.

Rabinul scutură din cap.

– Nu e asta, rosit el tăios.

Frieda Kroner îl urmărise cu atenție pe Robinson în timp ce acesta vorbea și zîmbi.

– Eu știu, interveni ea, ca un copil care a ghicit în ce mină este ascunsă bomboana. Știu de ce domnul polițist ne spune aceste lucruri.

Robinson se întoarse spre ea.

– Doamnă Kroner, eu nu vreau decît să...

Ea dădu din cap și zîmbetul îi deveni puțin mai aspru.

– Ați văzut ceva, nu-i așa? Ceva în legătură cu Omul din umbra, ceva pe care nu vreți să ni-l dezvăluiți, pentru că nu vreți să ne speriați. Ca și cum ar mai putea să ne sperie ceva pe lumea asta! Eu am văzut mai multe cadavre, mai multă moarte în jur decît dumneavoastră, domnule polițist, chiar dacă ați trăi o sută de ani. Încă n-ați înțeles, nu-i așa?

Robinson nu știa ce să răspundă.

Rabinul vorbi calm:

– Cred că tocmai imposibilitatea celorlalți de a înțelege mă sperie cel mai mult.

Frieda Kroner aprobă din cap.

– Vă uitați la noi și vedeți doi bătrîni, pentru că sînteți tînăr și aveți, desigur, percepția unui tînăr, prejudecățile lui...

Ridică o mîină cînd Robinson încercă să protesteze.

– Nu mă întrerupe, domnule polițist!

Se opri.

– Bine, zise Frieda Kroner, hotărîtă, spuneți-ne, deci, ce ați văzut?

Robinson ridică din umeri. În clipa aceea se gîndi că, așa cum nu era înțelept să-l subestimeze pe Omul din umbră, nu era înțelept să-i subestimeze nici pe bătrînii care stăteau în fața lui.

– N-am nici o dovadă... începu el.

– Dar... urmează un dar, nu-i așa? zise rabinul, zîbind puțin batjocoritor. Întotdeauna există un *dar*.

– Da. Vă aduceți aminte de cel care l-a văzut pe Omul din umbră în apartamentul Sophiei?

– Drogatul acela... Domnul Jefferson? întrebă Frieda Kroner.

– A fost găsit mort în locuința lui în dimineața asta – ucis.

– Ucis? Cum?

– Legat de scaunul cu roțile și torturat cu un cuțit.

Și rabi și Frieda Kroner rămaseră tăcuți, gândindu-se la ceea ce tocmai aflaseră.

– Poliția crede că ar fi putut fi victima unui traficant de droguri din zonă. În partea aceea a orașului, răzbunarea e ceva obișnuit și poate fi violentă. Se pare că Jefferson era pe lista celor careucid fără să-și facă probleme de conștiință.

– Dar dumneavoastră nu credeți la fel? întrebă rabinul.

– Nu. Eu cred că noi știm prea bine cine e autorul.

– Domnul Jefferson a... începu Frieda Kroner, dar polițistul o întrerupse din nou.

– A murit în chinuri, doamnă Kroner. A murit torturat, pe îndelete, a suferit mai mult decît merita. A fost torturat pentru că cineva voia să afle ceea ce știa el. Și a fost mutilat pentru asta. Nu vreau ca dumneavoastră sau rabi să vă aflați într-un asemenea pericol. Încercați să vedeți lucrurile din punctul meu de vedere: pe mine m-ar costa cariera dacă ceva dă greș și omul ăsta ajunge la dumneavoastră. Și nici nu mi-aș putea ierta vreodată așa ceva. Vreau să fiți în siguranță.

Simon Winter fusese uimit de vestea uciderii lui Jefferson, dar pe față păstră o expresie indiferentă. Îl privi cu atenție pe Robinson și observă că și el era zguduit. Așa că interveni pe un ton moderat:

– Ai spus că Jefferson a fost mutilat. Cum?

– Aș prefera să nu intru în amănunte, domnule Winter.

– Păi, a fost torturat dintr-o anume cauză și apoi a fost mutilat cu un anume scop. Pentru că eu cred că omul acesta nu face nimic fără un scop anume, deci tot ceea ce face el ar trebui să fie

un indiciu și să ne ajute, astfel, în acțiunile noastre viitoare. Te întreb, deci, din nou, cum a fost mutilat?

Robinson ezită o clipă, ascultînd vocea calmă a lui Simon.

– I-a fost tăiată limba.

Frieda Kroner scoase un sunet înăbușit și-și duse mîna la gură. Rabinul clătină din cap.

– E groaznic, zise el.

Dar Simon Winter mijise ochii, concentrîndu-se și spunînd cu o voce coborîtă:

– Să fiu al naibii dacă nu...

Ceilalți îl priviră.

– Nu te-ai fi așteptat de la un nenorocit ca Jefferson, nu-i așa? Nici într-un milion de ani!...

– La ce?

– Ca Jefferson să nu-i spună Omului din umbră ceea ce voia el să afle.

– Adică?

– Ce știe poliția, dacă-l caută, cît de aproape sîntem să-l găsim, ce probe avem că el ar fi încă în viață... Și încă alte zeci de întrebări care l-au făcut pe Omul din umbră să iasă din bîrlog.

Simon ezită, scuturînd din cap.

– Eu mai înțeleg din asta încă un lucru: Leroy Jefferson nu i-a spus Umbrei despre portretul-robot. Avem, deci, un atu.

Robinson se gîndi și el o clipă, apoi consimți:

– Da, ai dreptate. Bietul Leroy!

Ezită o secundă și adăugă:

– Bineînțeles, mutilarea poate însemna și că Omul din umbră era furios pe Jefferson *pentru că a vorbit* și asta este felul lui de a se exprima.

– Asasinii care fac parte din crima organizată își lasă întotdeauna un fel de semnătură, zise încet Simon. Fac anumite lucruri care să poată fi interpretate ca un mesaj. Nu cred că Omul din umbră se încadrează în categoria asta. Crimele lui încearcă să aibă un aspect obișnuit. Dar de data asta cred că a fost

nemulțumit. Și poate că a avut și un sentiment antirasial. Leroy Jefferson nu era pentru el decît un obstacol. Cred că trebuie să acționăm rapid. Umbra se mișcă repede. Așa ar trebui să facem și noi.

Robinson se gîdea la ceea ce spusese Simon și aproba din cap:

– Simon, cred că ai dreptate. Am tot mai multe motive să-i scot pe rabinul și pe doamna Kroner din oraș – astăzi. Chiar acum!

Cînd Winter îi aruncă o privire inexpresivă, Robinson adăugă exasperat:

– Fir-ar să fie! Oamenii ăștia doi sînt cei mai importanți pentru cazul nostru, nu-i așa? Fără ei ce avem? O sinucidere – cea a lui Herman Stein, Sophie Millstein o să rămînă un caz nerezolvat, uitat prin dulapuri, statistică și atîta tot. Iar Irving Silver, ei bine, el rămîne acolo unde e. Pur și simplu a dispărut. Punct! Nu e nici măcar în categoria dispăruților, de fapt, pentru că se crede că s-a înecat. Cîți alții mai sînt ca el, oare? Singura dovadă împotriva nemernicului sînt acești doi bătrîni! Fără ei, n-o să-l putem aduce la judecată!

După o clipă, Winter replică:

– Știu.

Mai voia să adauge ceva, cînd interveni Frieda Kroner. Era puțin mai palidă și-și tot legăna capul înainte și înapoi:

– Eu n-o să plec! zise ea.

Robinson se întoarse spre ea.

– Vă rog, doamnă Kroner! Știu că intențiile dumneavoastră sînt minunate, dar nu e momentul. Cred că sînteți în mare pericol și cred că sînteți un martor esențial în procesul pe care-l vom intenta acestui ucigaș. Vă rog, lăsați-mă să vă ajut!

– Pot fi ajutată într-un singur fel, domnule polițist! Să-l găsiți pe Omul din umbră!

– Doamnă Kroner...

– Nu! repetă ea minioasă. Nu! *Nu!* Am mai vorbit despre posibilitatea de a pleca și am hotărît să n-o facem.

De furie, se ridicase în picioare.

– N-o să mă ascund! N-o să fug! Dacă vine la mine și sînt singură, atunci o să mă lupt cu el! Poate că o să măucidă, dar o să-i arăt eu lui, n-o să mă uite prea ușor! Am mai încercat să mă ascund o dată de omul ăsta și mi-am pierdut familia! N-o s-o fac din nou! Înțelegeți, domnule polițist?

Femeia respiră adînc.

– Mi-e frică, este adevărat. Și sînt bătrînă. Poate că nu mai sînt atît de puternică, așa cum am fost odinioară. Dar nu sînt într-atît de bătrînă, de slabă și de prăpădită încît să nu pot lua singură decizii, iar eu am luat o decizie: rămîn aici, orice s-ar întîmpla!

Se întoarse spre rabi.

– Rabi, așa sînt eu, încăpățînată! Tu poți să faci ce vrei...

El o întrerupse.

– Și eu am hotărît să rămîn.

Se întinse și îi luă mîna, ținînd-o strîns.

– Draga și vechea mea prietenă! Indiferent ce ne amenință, îl vom înfrunta împreună. Împachetează-ți niște lucruri și mută-te aici, în camera de oaspeți, pentru o săptămînă sau cît o fi. Vom lupta împreună.

Se întoarse spre Robinson.

– Am pierdut imens din cauza acestui om. Familii și acum prieteni; n-am mai rămas decît noi doi. Nu știu dacă împreună putem fi mai puternici decît el, dar sînt sigur că trebuie să încercăm. Vă mulțumesc, deci, domnule polițist, pentru grija dumneavoastră. Dar nu plecăm nicăieri.

Robinson deschise gura ca să spună ceva, dar Winter îi tăie vorba:

– Ascultă-i, Walter! șopti el.

Acesta se întoarse spre fostul polițist, mînios pentru o clipă, dar își uită propria furie și se gîndi la avantajul pe care l-ar avea dacă i-ar ține pe cei doi bătrîni împreună, sub supraveghere.

– Bine. Dar vă vom asigura protecția. Chiar eu o să am grijă de asta. O să pun un ofițer de poliție să vă supravegheze zi și noapte.

Luă portretul-robot.

– E timpul să ne folosim de el.

Planul era simplu. În seara aceea, la slujbă, în câteva zeci de sinagogi, urma să se citească un mesaj scurt:

„O persoană cunoscută pe vremuri drept Omul din umbră, despre care se crede că a ucis evrei în Berlin, în timpul celui de-al doilea război mondial, pare să fie în viață și să trăiască aici, printre noi, în Miami Beach. Oricine are o informație despre acest individ este rugat să ia legătura cu rabinul Șaim Rubinstein sau cu Walter Robinson de la poliția din oraș.“

Nu trebuia menționat nimic despre crime. Simon se gândi că și așa anunțul era prea detaliat și exista riscul să-l sperie pe Omul din umbră și să-l facă să fugă, dar Robinson insistase ca totul să fie precis, să se refere direct la ucigaș, sperînd, într-un fel, că exact așa se va întîmpla – Omul din umbră va fugi, iar el îl va găsi, oriunde se va ascunde. Astfel cei doi bătrîni ar fi mai în siguranță. Nu i se părea posibil ca Umbra să audă mesajul direct. Nu și-l imagina mergînd la sinagogă să asculte rugăciunile. După părerea lui, Umbra va afla din auzite despre mesaj: o conversație într-un hol sau în lift, poate într-un restaurant sau la un chioșc de ziare. Și tocmai vorbele acestea *despre* mesaj, spera el, îl vor neliniști, îl vor împinge să facă următorii pași fără precauție. Asta era tot ce-și dorea: ca Umbra să acționeze fără să se mai gîndească, din instinct, fără să-și mai pregătească lovitura. Și de data asta, își spunea Robinson, nu-i va scăpa.

În cel mai rău caz, fură de acord bătrîni și Robinson, Umbra nu știe că anonimatul său a fost compromis și atunci nu se teme. Problema era ca portretul său să aibă un nume.

Winter sugerase încă un element care trebuia adăugat la planul lor, ceea ce lui Robinson i se păru o idee bună: el și Simon urmau să ia portretul-robot al Umbrei și să-l arate cîtorva președinți și unor asociații evreiești, inclusiv cea al cărei membru fusese și Herman Stein. Credeau că arătînd portretul, cu discreție, ar putea apărea cineva care să le dea un indiciu.

Cînd Walter Robinson se întoarse la birou, descoperi, înainte de a se ocupa de treburile lui, că sunase Espy. Îi transmisese numărul cursei cu care va sosi și un mesaj laconic: „Am avut, totuși, succes.“

Nu-și permise să facă nici o speculație pe marginea lui, deși îi spuse despre mesaj și lui Simon în mașină, în timp ce se îndreptau spre nord, mai sus de Miami Beach, într-o zonă cu clădiri înalte.

– Înseamnă că i-a aflat numele, zise Simon.

– Oricum nu-l mai folosește, replică Robinson.

– Poate că nu. Așa ar fi de crezut. Dar dacă dispare pe neașteptate, măcar avem cu ce să începem să căutăm prin acte: cele de la biroul de imigrări, impozite, tot felul de organizații de ajutor apărute după război. O să te transformi într-un adevărat istoric. Eu bănuiesc că a folosit, totuși, numele ăsta în SUA, înainte de a-l schimba. Poate că găsim ceva în evidențele asigurarilor sociale. Nu se știe niciodată.

– Se pare că va fi mult de lucru.

– Și oamenii mei zic că un inspector de la omucideri are parte numai de glorie!

Robinson rîse scurt. Îi lăsase pe cei doi bătrîni în locuința lui rabi, pregătind ceaiul pentru ofițerul însărcinat să-i păzească. Sarcina acestuia din urmă era foarte simplă: nu putea intra nimeni în locuință decît cu acordul lui Robinson personal sau dacă nu avea o insignă vizibilă. Luase o copie a portretului-robot și o lipise pe ușa din față, imediat lîngă vizor. Se gîndise că, deși, există puține avantaje în locuințele din blocuri, totuși apartamentele prezintă o anumită siguranță, o dată ce închizi ușa: nu

există decît o singură cale de ieşire şi de intrare. Şi asta îi dădea senzaţia că lucrurile sînt, totuşi, sub control.

– Dar, continuă Simon, nu cred că omul ăsta poate fi găsit prin mijloacele clasice, e imposibil. Cred că e genul care te găseşte el pe tine. Ceea ce trebuie să facem noi este să fim primii în „zonă“.

– E o chestie din baschet, nu?

– Exact. Cînd eşti în apărare faţă de un jucător bun, încerci să anticipezi poziţia pe care vrea s-o ocupe şi tot ce ai de făcut este să ajungi înaintea lui.

Făcu o pauză şi adăugă:

– Nu cred că Umbra a mai trecut printr-o asemenea experienţă neplăcută înainte.

– Cel puţin, nu din cîte ştim noi, zise Robinson.

Intrară în pădurea de clădiri din beton a oraşului Miami, unde construcţiile uriaşe, goale, se luau la întrecere cu norii pentru a acoperi soarele. Ca în orice alt oraş, şi acesta îţi dădea o senzaţie de uniformitate. Blocuri – aceleaşi peste tot – cu oameni care îşi duceau viaţa în apartamentele îngrămădite ca într-un stup, încercînd să opună lumii aceleia monotone de forme, volume şi unghiuri propria identitate.

Primul loc pe care îl vizitară a fost blocul lui Herman Stein, unde l-au căutat pe administrator. Acesta, un om robust, fără pic de păr pe cap, se uită la portretul-robot şi clătină din cap în semn că nu-l cunoaşte. Le spuse răspicat că asociaţia de locatari avea peste o mie de membri, care locuiau în sute de apartamente, iar figura, din cîte îşi putea da el seama, nu-i părea familiară. Ceea ce nu-l miră pe Simon. Şi nici faptul că alţi doi administratori spuseră acelaşi lucru nu fu pentru el o surpriză.

– Stein a spus că l-a zărit pe Omul din umbră la o întîlnire, zise nemulţumit Robinson, după cîteva ore de căutări zadarnice. Ştii ce ar trebui să facem? Să obţinem nişte liste cu locatarii din fiecare bloc din zonă, să vedem unde este doar o singură per-

soană în locuință, să sunăm la ușă pînă cînd dăm peste ticălosul ăsta. O fi și el pe vreo listă!

— Mda, rosti Simon, așa m-am gîndit și eu. Dar pe care listă? Să încercăm, poate reușim...

Deși în vocea lui se simțea clar neîncrederea într-o asemenea mișcare.

Robinson se uită la ceas. Nu voia să întîrzie la aeroport unde trebuia s-o aștepte pe Espy. Se lăsase seara aproape, spre vest cerul era acoperit de nori roșietici. Tentaculele nopții cuprindeau deja orașul cu zgîrie-norii săi.

— Mă duc la aeroport, spuse Robinson. Vrei să te las undeva?

Lui Simon îi veni, deodată, o idee. Făcu semn că da și îi spuse tînărului o adresă. Apoi împături o copie a portretului-robot și o vîri în buzunar.

Robinson trase mașina lîngă bordură.

— Presimt că o să se întîmple ceva, cît de curînd, zise el. Toți citesc acum în sinagogi anunțul scris de noi.

Se uită din nou la ceas.

— De fapt, chiar acum. În următoarele două zile ar trebui s-o lăsăm mai moale. Să vedem ce-a aflat Espy.

— Sună-mă imediat ce ai ceva nou. O să fiu pe-acasă după ce termin aici.

— Ce faci aici?

— A, încerc și eu marea cu degetul, spuse fostul polițist ieșind din mașină. De fapt, cred că programul s-a terminat.

Robinson îl măsură din priviri. Deasupra, un avion începuse să se pregătească de aterizare și, după direcția pe care o avea, urma să o facă în partea opusă locului în care se aflau ei acum. Era încă prea sus ca să i se audă motoarele și avionul părea, mai degrabă, să plutească pe cerul întunecat.

— Hei, și cam ce înseamnă marea asta? întrebă Robinson.

Simon aproape că se îndepărtase, dar cînd auzi întrebarea, se întoarse spre el și făcu un gest cu mîna, ca și cum ar fi voit să-i arate că nu e cine știe ce. Robinson observă că gestul era

menit să-i mai liniștească temerile, pentru că se simțea, totuși, nerăbdarea lui de a ajunge cât mai repede la aeroport. În loc să pornească mașina, Robinson o scoase din viteză și sări iute de la locul lui. Simon, ajuns la câțiva pași mai departe pe trotuar, se opri și rise.

– Ei, n-ai încredere în mine!

– Nu e asta, rosti Robinson în timp ce-l ajungea din urmă, fără să mai comenteze în vreun fel. Ce-i aici? se mulțumi el să întrebe.

– Centrul Holocaustului, răspunse Simon. Este singurul loc, din câte am vizitat de când am început să mă ocup de cazul ăsta, unde trecutul se întâlnește cu prezentul. Cam asta e, dincolo de un număr de cadavre.

Se îndreptă spre intrare, cu Robinson venind în spatele lui.

Funcționara de la poartă tocmai își strângea lucrurile ca să plece când intrară ei și se încruntă nerăbdătoare, dar fu impresionată de insigna pe care i-o arătă Robinson. Le trebuiră doar câteva secunde pentru a ajunge în biroul lui Esther Weiss, unde tânăra femeie stătea lângă o mică masă. Îl salută grăbită pe Simon, cu familiaritate, dar și cu o oarecare nemulțumire, căci și ea se pregătea să plece acasă.

– Ați găsit ceva, domnule Winter? Încă sînteți convins că acest om e aici, în Miami?

Simon îl prezintă pe Robinson și-atunci Esther întrebă:

– Poliția crede, deci, că Umbra e aici?

– Da, răspunse prompt Robinson.

Tinăra femeie se înfioră ușor, își puse servieta pe birou și se așează iar.

– E groaznic! N-am crezut niciodată că ar fi posibil. Trebuie găsit și adus în fața justiției! Există tribunale pentru așa ceva în Israel. Și în Germania.

– Pe mine mă interesează să-l judecăm aici, zise Robinson. Esther Weiss dădu din cap.

– Bineînțeles. Trebuie judecat.

Voi să mai adauge ceva, dar Simon o opri.

Mai avusese o asemenea discuție cu ea și, cu o înțelepciune ce vine o dată cu vîrsta, se gîdea că nu era cazul să meargă pe drumuri bătătorite. Ascultîndu-și intuiția, își duse mîna la buzunar și scoase portretul-robot al „Umbrei“. Îl puse pe birou, în fața doamnei Weiss, fără nici un cuvînt. Ea se aplecă, așezînd mai bine foaia înaintea ochilor. Se uită atent la desen, așa cum ar fi făcut oricine, dar cînd ridică privirile pleoapa ochiului drept i se zbătea ușor și spuse cu o voce tremurată:

– Dar îl cunosc pe omul acesta, rosti ea confuză.

Se trase îndărăt, de parcă desenul ar fi electrocutat-o.

– L-am văzut, în orice caz, de cîteva ori...

Espy Martinez rămase surprinsă că Walter n-o aștepta la aeroport. Era agitată din cauza acestei lungi călătorii. Nici nu-și dădea seama dacă era obosită sau emoționată. Se duse direct la un telefon public și sună la biroul lui, doar ca să afle că nu mai dăduse pe acolo de cînd plecase la rabi acasă.

Stătea pe gînduri dacă să se ducă acasă, căci imaginea unui duș, a schimbării hainelor și a unui somn bun era mult prea atrăgătoare. Ceva îi spunea, însă, că lucrurile se precipitau și avea senzația că fusese, cumva, dată uitării, ceea ce o uimea puțin. În servieta ei, pe o bucată de hîrtie, erau scrise un nume și un număr, de care, credea ea, toți aveau nevoie pentru a-l găsi pe asasin.

Mai aruncă o ultimă privire în jur, pe aeroport, dar tot nu-l zări pe Walter. Continua să-și spună că nu era cazul să fie iritată, pentru că erau alte lucruri mai importante decît să vină s-o aștepte. Încerca să-i găsească scuze, iar asta o făcea să uite de oboseală, pentru moment. Se îndreptă spre ieșire.

Stătea învăluită în gazele de eșapament, în aerul cald și lipicios al serii, în sala de așteptare doar pe jumătate acoperită, lăsîndu-se cuprinsă de căldura tropicală. Dar înainte ca taxiul să ajungă la ieșirea din aeroport, Espy se rîzgîndi și, cu o voce

ascuțită, într-o spaniolă repezită, îi spuse șoferului adresa unde locuia rabi.

Simon Winter o apucase strâns pe Esther Weiss de braț. Cu mîna liberă izbi cu putere în foaia de pe birou și strigă:

– Cine e? Cine e?

Robinson venise lîngă ei dintr-o săritură, agităndu-și mîinile și, cu o voce răgușită, plină de speranță, întrebă:

– Unde l-ați văzut pe omul ăsta?

Cuvintele i se împleticeau cu aceeași furie, cu aceeași nerăbdare ca și în cazul fostului polițist.

Esther Weiss se uită înnebunită la cei doi.

– El este?! întrebă ea cu o voce ascuțită.

– Da, răspunse Robinson. Unde l-ați văzut? repetă el.

Femeia deschise ușor gura, speriată, și Simon văzu cum în ochii ei apare frica. Îi eliberă brațul din strînsoare, iar ea alunecă în scaun, cu ochii măriți de uimire, zgîndu-se la ei.

– Păi, aici... zise ea încet. Chiar aici.

Winter vru să spună ceva, dar Robinson îi făcu semn să-l lase pe el. Vorbi pe un ton măsurat, calm, în care se simțea încă speranța și înrîncenarea.

– Bun, spune-ți-ne, deci, tot ce știți, acum! Nu uitați nimic, nici un amănunt! Orice detaliu ne poate fi de folos.

– El este Umbra?! întrebă iar femeia.

– Da, zise Simon.

– Dar omul acesta este istoric! protestă ea. Cu recomandări dincolo de orice bănuială.

– Nu, nu cred, spuse încet Simon. Sau poate că e și una și alta. El este omul pe care îl căutăm.

– Luați-o de la început, zise Robinson. Cum îl cheamă, unde stă, cum l-ați cunoscut.

– Păi, a venit ca să cerceteze niște casete, răspunse ea. Oamenii de știință, istoricii, sociologii au permisiunea să studieze casetele video.

– Știu asta, o întrerupse Simon nerăbdător. Dar omul ăsta... cine e?

– Îi am numele în dosar, rosti Esther Weiss încîndu-se. L-am notat. Am și adresa. Le-am înregistrat pe toate. Am toate datele în rezumat. Păstrăm aceste informații, în mod confidențial. Mai țineți minte, domnule Winter, că v-am dat niște nume, mai demult?

– Da, îmi aduc aminte. Era și el printre ele?

– Nu-mi amintesc, răspunse tînăra femeie. Dar vi le-am dat, sînt sigură. Acum, însă, nu mi-l amintesc.

Robinson interveni calm.

– Dar acum puteți să căutați dosarul, nu-i așa? Puteți să vedeți lista cercetătorilor și să recunoașteți numele lui, nu? Este, oare, în cartea de telefon? Vă rog, căutați-l acum!

– Dar nu-mi vine să cred...

– Acum, doamnă Weiss!

Aceasta ezită, apoi consimți:

– Da, desigur. Chiar acum.

Femeia se îndreptă cu un mers șovăitor spre un fișier îngheșuit într-un colț al micului birou. Trase sertarul de sus și începu să caute printre dosare. După o clipă, murmură:

– Sînt mai bine de o sută de persoane autorizate să vadă casetele.

Pe cînd continua să caute, Simon o întrebă:

– Este vreo procedură specială prin care se obține această autorizație? Adică, cei care o primesc sînt verificați?

– Da și nu, răspunse Esther. Dacă recomandările par în ordine, atunci aprobarea este aproape o chestiune de rutină. Cercetătorii trebuie să dea o declarație în care să specifice de ce au nevoie să studieze casetele și ce vor să facă apoi cu informațiile obținute. Trebuie să semneze, de asemenea, un act de renunțare la orice drept asupra informațiilor deținute și un altul prin care se obligă să păstreze confidențialitatea asupra identității persoanelor care apar pe casete. Restricția este foarte mare cînd

e vorba de posibila comercializare a acestor amintiri. Cel mai mult ne interesează să-i evităm pe revizionişti.

– Pe cine? întrebă Robinson.

– Sînt cei care neagă faptul că holocaustul a existat.

– Sînt nebuni? nu se putu stăpîni el. Cum poate cineva să...

Esther Weiss ridică privirile, ținînd în mînă un plic.

– Sînt mulți oameni care doresc să nege realitatea acestei uriașe crime, domnule polițist. De fapt, spun ei, camerele de gazare erau doar spații de deparazitare, iar cuptoarele erau pentru a coace pâinea, nu oamenii. Ei cred că Hitler a fost un sfînt și că toate amintirile despre lucrurile oribile pe care le-a făcut nu sînt decît tot atîtea conspirații.

Respiră adînc, apoi continuă:

– Oamenii raționali susțin că toate astea sînt o nebunie. Dar nu e chiar așa. Dumneavoastră, însă, domnule polițist, înțelegeți, nu-i așa?

Nu, nu înțelegea, dar nu i-o mărturisi.

Esther Weiss își duse mîna la frunte o clipă, ca și cum ar fi vrut să-și ferească ochii, ca și cum refuza să vadă ceva. Apoi îi înmînă plicul lui Simon.

– Acesta este omul care seamănă cu portretul-robot, zise ea.

Fostul polițist deschise plicul și scoase cîteva coli. Prima era un formular prin care persoana cerea acces la casetele video; la ea erau atașate o scrisoare de recomandare, un curriculum vitae și alte formulare prin care se obliga să respecte anumite condiții – toate semnate.

Sus figura un nume: David Isaacson, iar dedesubt adresa din Miami Beach.

– Ce vă amintiți despre omul acesta? întrebă Robinson.

– A fost aici de vreo cîteva ori – nu mai știu exact cîte. Era foarte liniștit și nu deranja deloc, nu ieșea prin nimic în evidență. Am vorbit cu el doar prima dată cînd a venit. Mi-a spus că și el este un supraviețuitor și l-am rugat să contribuie cu propriile lui amintiri la colecția de casete. A fost de acord, numai că trebuia

să așteptăm să-și termine de scris memoriile. Lucra la ele. Spunea că vor fi publicate numai după moartea lui... Datora aceste memorii familiei lui, trebuia să existe o mărturie în timp.

Șovăi, apoi adăugă:

– Mi s-a părut o idee remarcabilă.

– Există un registru în care sînt înregistrate vizitele, numărul lor?

– Dacă întrebăm personalul, poate reușim să facem calculul.

Dar, o dată ce o persoană are acces, ea poate veni oricînd, fără să se contabilizeze vizitele.

– Cum a obținut aprobarea?

– Vedeți scrisoarea aceea?

Și Robinson și Winter se uitară la scrisoarea atașată la cerere. Era din partea organizației „Holocaust Memorial“ din Los Angeles și era semnată de directorul adjunct. Prin ea, directorul îi ruga să i se permită domnului Isaacson accesul la orice fel de material, menționînd că acesta făcuse cercetări și în Los Angeles.

– Ați sunat ca să verificați?

– Nu, spuse Esther Weiss, șovăitoare. Doar este semnată de directorul adjunct.

Robinson clătină din cap.

– Nu vă faceți griji, zise el încet, oricum n-are importanță.

Simon se uită spre ea.

– Deci toate aceste date... diplomele obținute la Universitatea din New York și la cea din Chicago, publicațiile în care a scris... nu le-ați verificat!...

– De ce? replică ea. De ce?! Era clar că nu era revizionist! Mi-a arătat chiar și tatuajul de pe braț!

Winter ridică o mîină. Observase că femeia pâlise, fața îi era răvășită și începea să se lase cuprinsă de panică.

– N-am știut. De unde să fi știut?...

Simon nu-i răspunse. Nu se gîndea decît la Omul din umbră. Un om politicoș, tăcut. Un om care nu atrăgea atenția prin nimic,

care studia casetă după casetă, căutînd astfel orice altă persoană care l-ar fi putut cunoaște. Vîna, își spuse Simon.

Aceleași gînduri îl copleșeau și pe Robinson. Trecu ceva timp pînă cînd îi răspunse Estherei.

– N-aveați de unde să știți.

Făcu o pauză, apoi adăugă hotărît:

– Dar nu vă faceți griji! Acum s-a sfîrșit!

Privi adresa. Pe urmă se îndreptă spre telefonul de pe birou și formă numărul secției de poliție din Miami Beach, își spuse repede numele și ceru să vorbească direct cu căpitanul echipei speciale de intervenție.

DOUĂZECI ȘI CINCI

Tatuajul

Atît Simon cit și Walter subestimaseră impactul pe care anunțul făcut de ei îl va avea în comunitatea evreiască. Pe măsură ce se lăsa noaptea, telefoanele începură să sune în tot orașul. La cele cîteva hoteluri în stil Art Deco ce nu fuseseră preluate de tineri, unde bătrînii erau încă la ei acasă, grupuri de oameni se adunaseră în holuri, deși trecuse demult ora lor de culcare, sau stăteau pe verandele mari discutînd aprins ceea ce auziseră. La restaurantul Wolfie's, nu departe de Lincoln Road Mall, se ajunsese deja la controverse serioase. Ceea ce îi făcea pe cei mai tineri și pe turiștii străini care vizitau locurile să-și întoarcă privirile, întrebîndu-se ce i-o fi făcut pe bătrîneii atît de liniștiți de obicei, de apatici chiar, să ridice acum vocile întăritați. Un străin care i-ar fi auzit certîndu-se, ar fi văzut, poate, doar mînie pe chipurile lor, dar, dacă i-ar fi privit mai îndeaproape, ar fi văzut și frică. O frică profundă, întunecată, stîrnită de amintirile de mult îngropate. Deși erau foarte puțini cei care auziseră de Omul din umbră, cu toții, femei și bărbați, erau speriați de amintirea acelei terori, fie că era vorba de Gestapo, sau de SS, fie că-și aduceau aminte de faptul că făcuseră ceea ce li se ordonase și că se aruncaseră singuri în brațele râului.

Astfel, ideea că o rotiță din această teribilă mașinărie era încă „în funcțiune“ și se afla printre ei îi neliniștea; de fapt, erau aproape îngroziți, și în vocile lor se simțea panica în fața vechiului coșmar. Erau sunete, nuanțe care nu însemnau nimic pentru

trecători, în drum spre cluburile de dans, dar care pentru bătrâni spuneau multe.

Espy Martinez nu prea știa ce e cu agitația aceea și de unde pornise. Stătea în camera de zi din locuința lui rabi și asculta cum el și Frieda Kroner răspundeau la telefoane. Își dădu seama repede că nu erau telefoane care aduceau noi informații, sunau doar cei care voiau să aibă confirmări. Rabi știa cum să-i ia, vorbea cu o voce calmă, măsurată, îi asculta, lăsând amintirile celorlalți să cadă în jurul lui ca petalele invizibile ale unei plante ofilite.

Îl auzea spunând:

– Nu, Sylvia, este vorba exact despre el. Da, autoritățile îl caută. O să-l găsim... Da, așa e, e îngrozitor. Cine s-ar fi gândit...

Rabi închise, se întoarse spre ea ca și cum ar fi vrut să zică ceva, dar telefonul sună iar. Rabi ridică receptorul, zîmbi slab și rosti:

– Bineînțeles, domnule Fielding, că îmi amintesc de dumneavoastră. Aha, da, înțeleg! Da, deci ați auzit și dumneavoastră. Știți ceva? Nu? Aha, înțeleg. Da, desigur.

Rabi ridică din umeri și continuă să vorbească.

Espy se întoarse la ofițerul desemnat de poliție să-i păzească pe cei doi bătrâni, care acum era ocupat să citească rubrica sport a ziarului de dimineață. Deschise gura ca să spună ceva, dar se răzgîndi. Se ridică și se duse spre ușile ce dădeau în curtea interioară, privind o clipă afară. La orizont, cerul era luminat de o fișie de un argintiu palid – luminile orașului. Se întreba unde era Walter; ar fi vrut să fie împreună.

Robinson și Simon Winter stăteau într-o sală de instructaj din sediul poliției, discutînd procedura de arestare cu căpitanul echipei speciale de intervenție și cei nouă oameni ai săi.

– Supraveghem și afară și înăuntru. Nu vreau să-i dau individului nici o secundă. Acționăm în forță imediat ce avem controlul, adică mâinile și picioarele legate.

– Nici o problemă, zise căpitanul, cu un gest dezinvolt.

Nu i se părea necesar să fie folosită o echipă specială pentru arestarea unui bătrîn.

– Aveți mandat?

– Da, uite-l aici.

Robinson făcu o pauză, apoi adăugă:

– Am avut probleme la ultima arestare pe care am făcut-o.

– Am auzit, rosti căpitanul. Dar ai respectat procedura. Se mai întîmplă.

Era un polițist experimentat, foarte bine pregătit în orice moment, care sforăia probabil noaptea ca o locomotivă. Lat în umeri, cu părul tuns scurt, era genul de om care considera disciplina mai importantă decît inteligența și care fusese obligat să renunțe la antrenarea fiului său pentru echipa de baseball din Little Ligue pentru că voia prea mult victoria.

– Omul pe care-l arestăm este înarmat și foarte periculos, zise Robinson.

– Toți cei pe care-i arestăm noi, cu echipa, sînt așa, replică celălalt. Are arme automate?

– Nu, nu cred.

– Deci, asta e. Este posibil să se predea imediat?

– Greu de spus.

– E posibil să fugă?

– Mai degrabă să dispară, adăugă încet Simon Winter, dar destul de tare ca să fie auzit de căpitan. Acesta se întoarse spre el.

– Asta-i o noutate pentru mine, bătrîne, replică el pe un ton îngăduitor.

– Cazul în sine e plin de noutăți, i-o întoarse Simon.

Căpitanul se sculă de pe scaun, dominîndu-i pe toți cu statura lui, iar ceilalți membri ai echipei făcură la fel.

– Cînd sînteți gata, mă anunțați, zise el ferm.

Robinson dădu din cap. Se duse la un telefon public și încercă, pentru a zecea oară, s-o găsească pe Espy, dar nu-i răspunse decît robotul. Apoi formă numărul de la rabi de acasă.

Era a patra oară cînd încerca, și suna tot ocupat. Era autorizat să ceară companiei de telefoane eliberarea firului, dar nu prea îi venea s-o facă. Nu voia decît să-l informeze pe rabi că găsiseră, în sfîrșit, ceva. Se gîndea că doar citeva cuvinte vor fi suficiente ca să-i liniștească pe cei doi bătrîni. Simon Winter era de aceeași părere.

Fu surprins cînd telefonul sună și auzi imediat vocea rabinului.

– Da, rabi Rubinstein. Cu cine vorbesc, vă rog?

– Domnule rabin, sînt inspectorul Robinson.

– A, domnule polițist, anunțul dumneavoastră a avut efect.

Telefonul sună încontinuu.

– Da, și eu încerc de mult să vă găsesc. Aveți vreo informație?

– Nu, doar oameni neliniștiți, ceea ce este de înțeles. Dar sînt încă optimist, sper că va apărea cineva care să ne spună ceva nou. Se pare că vor suna aici toată noaptea.

– Domnule rabin, domnul Winter și cu mine am descoperit ceva, nu, nu mă întrerupeți, nu vreau să intru în detalii acum. O să vă sun mai tîrziu, dar cred că am făcut un pas important. Stați liniștiți, și dumneavoastră și doamna Kroner, da. Ofițerul de pază este încă acolo?

– Da.

– Să fie vigilant!

– Bineînțeles. Dar ați spus că ați descoperit ceva... Asta este o veste extraordinară! Ce anume?

– O să vorbim mai tîrziu, în caz că nu se dovedește o alarmă falsă.

Rabinul ezită.

– Bine, rosti după o clipă. Vreți să vorbiți cu domnișoara Martinez? Este aici.

Robinson zîmbi și simți o ușoară emoție.

– Da, zise el repede.

După un moment îi auzi vocea.

– Walter?

– Espy, am tot încercat să dau de tine. Îmi pare rău că nu te-am așteptat la aeroport, dar am aflat ceva important. Avem un nume și o adresă.

– Acum vă duceți acolo?

– Da. Rămii cu rabinul. Te sun după ce termin.

Espy Martinez simți că o cuprinde nerăbdarea. Voia să însoțească echipa specială, dar își dădu seama că Walter nici nu-i amintise de așa ceva.

– Vreau să vin și eu, zise ea hotărâtă.

– Espy, ultima dată te-am lăsat să vii, la miezul nopții, și era gata să fii împușcată. De data asta nu te mai las!

Ea începu să protesteze, dar apoi se opri.

– Și călătoria ta... vru s-o întrebe Robinson.

– Am aflat câte ceva. Niște lucruri extraordinare... Adică, nici nu mi-aș fi imaginat că... Știi, înveți istoria la școală în liceu, dar nu-ți dai seama cum a fost, de fapt, pînă cînd nu te confrunți cu realitatea. Asta mi s-a întîmplat mie acum. Tipul ăsta, Walter, adică Omul din umbră, a fost antrenat de Gestapo, în toate sensurile: supraveghere, falsificare de acte, crimă, orice. Este foarte periculos, Walter, ai grijă!

Robinson îl revăzu în minte pe Leroy Jefferson în scaunul cu roțile, mutilat, și-și zise „Mai mult decît periculos“. Își dădu seama că Espy nu aflase încă ceea ce se întîmplase cu Jefferson și fu pe punctul de a-i spune, dar se răzgîndi. Îi văzu pe cei din echipa specială pregătindu-se, bătînd nerăbdător din picioare, ca o herghelie gata să intre la numărătoare, și înțelese că e timpul să plece.

– Ei l-au antrenat?

– Da, l-au transformat într-un expert. Poți să-ți imaginezi! Și tipii ăștia, Walter, de la Gestapo, erau cei mai buni, dacă se poate spune așa, iar omul cu care am vorbit eu mi-a zis că a fost cel mai bun dintre ei. Ai grijă, deci!

– Da, sigur.

Voia să închidă, dar ea îl opri și zise încet:

– Mai e ceva, Walter. Poate te ajută dacă...

– Ce?

– Și-a tatuat pe braț un număr, ca și cum ar fi fost deținut într-un lagăr. A fost felul lui de a se deghiza când războiul era pe sfârșite, când se dezlănțuise iadul în Berlin și șobolanii părăseau corabia. Iar eu știu numărul. Poate și-a schimbat identitatea de un milion de ori, dar nu cred că și-a putut schimba numărul. Dacă te uiți pe brațele lui...

– Ce număr e?

– A-26510, zise Espy.

Robinson și-l notă.

Nu prea departe de locul unde se afla omul care-și „scria memoriile“, căpitanul echipei speciale trecu din duba în care erau oamenii lui în mașina condusă de Robinson. Căpitanul se înghesui imediat pe locul din spate, mișcându-se atât de repede cât îi permitea echipamentul.

– E-n regulă, Walt! Să mergem!

Robinson porni mașina fără o vorbă, și intrară cu ea, încet, pe o străduță lăturalnică, întunecată, aflată în mijlocul unui complex de locuințe modeste. Zona din jurul Străzii 41 din Miami Beach este o adunătură ciudată de case: unele, care se învecinau cu canalul ce brăzda plaja, erau foarte costisitoare. Altele, mari, elegante, cu două etaje, cu elemente de Art Deco, cu acoperișuri din țiglă roșie, erau preferate mai ales de tinerii cu carieră promițătoare care se întorceau în Miami. Dar printre acestea, pe străzi pietruite, cu palmieri mai puțin impunători, cu trunchiurile pline de scorburi, erau case foarte modeste, fără etaj, cu acoperișuri din țigle plate, cu jaluzele uzate la ferestre, de o monotonie deprimantă. Erau ceea ce agenții de vânzări imobiliare numeau „case de început“, adică cele pe care și le permiteau cuplurile de proaspăt căsătoriți, care nu erau finanțați de părinți, sau bătrînii care nu se puteau despărți de Miami și care încă nu se speriau de perspectiva unei crime, ca în blocurile cu apartamente luxoase,

„preferatele meșterilor“ pentru că, după atîția ani de căldură, de soare arzător, în fiecare zi, podelele din lemn crăpaseră, iar fundațiile din ciment erau aproape distruse și deveniseră nesigure. Nu era deloc neobișnuit ca aceste case, ocupate de bătrîni suferinzi de bolile specifice vîrstei, să fie blocate de casele mari, cu pajiști întinse, ale vreunui doctor, avocat sau cine știe ce om de afaceri prospere, stînd în spatele lor ca o dovadă a sărăciei și a uitării.

Iar adresa pe care o avea Walter ducea la una dintre aceste case modeste.

Cauciucurile scîrțîiră încet cînd mașina se apropie de bordura roasă a trotuarului. Casa respectivă era retrasă de la stradă cam la vreo optsprezece metri și avea în față un șir destul de neregulat de tufe pipernicite.

– Are grilaje la ferestre, remarcă Simon.

Tăcuse aproape tot drumul, gîndindu-se la omul pe care aveau să-l aresteze.

– Și probabil că și în spate are, zise căpitanul. Și ușile au balamale zdravene. Există, probabil, o ușă laterală sau în spate, dar și mai sigur e o ușă care dă înspre tomberoanele alea de gunoi. Deci asta e... Două dormitoare, două băi, n-are instalație de aer condiționat, deci ferestrele au oberlihturi care sînt deschise și care, probabil, scîrțîie cînd le miști, fac un zgomot ce ar putea acoperi mișcările noastre. E vreun semn că ar avea vreun cîine sau alt animal?

– Nu, nu e nici o cușcă. Stai puțin!

Cei trei încremeniră cînd văzură o siluetă trecînd prin fața ferestrei. Era un om înalt. Cîteva clipe mai tîrziu apărură o altă siluetă, mai scundă. Imediat, camera din față fu luminată de sclipirile inconfundabile date de televizor.

– E căsătorit, zise Winter. Fir-ar să fie!

– O areștăm și pe ea? întrebă căpitanul.

– Da, răspunse Robinson. Poate că i-a fost complice.

– Dar la fel de bine s-ar putea să fie nevinovată, rosti Winter.

– Ei, o să vedem cînd o să-i ducem la secție.

Căpitanul mai privi o dată atent, apoi făcu un gest spre Walter ca să miște mașina în față. Ceea ce Walter făcu, fără să semnalizeze cu farurile, pînă cînd ajunseră la jumătatea drumului spre casă.

– Fără agitație, rosti căpitanul, lăsîndu-se pe spate. Doi în spate, doi în lateral, restul echipei intră pe ușa din față! Nici n-o să știe ce-i cu el!

– Așa mi-am zis și eu ultima dată că o să se întîmple, replică Robinson.

– Deci, ce s-a întîmplat cu tipul ăla care ți-a făcut probleme la arestare? întrebă căpitanul.

– L-a surprins pe ăsta pe care vrem să-l arestăm acum, răspunse Robinson.

Simon asculta doar pe jumătate cum căpitanul dădea echipei sale ultimele instrucțiuni despre asalt. Își dădu seama că Robinson îi permitea să asiste la arestare ca un gest de curtoazie și că el trebuia să rămînă în spate, departe de orice punct de acțiune. O parte din sufletul lui își dorea ca el să fie cel care va intra primul pe ușă, dar înțelese că acesta era doar orgoliul lui de fost polițist. Simțea un amestec ciudat de emoții: nerăbdare, la gîndul că omul care îi stăpînise gîndurile atîta vreme era acum la un pas de el, și amărăciune, pentru că, odată puse cătușele pe încheieturile ticălosului, rolul lui se va termina. Își spuse că ar trebui să fie mulțumit, că datorită investigațiilor lui s-a ajuns să se facă legătura dintre portretul-robot, nume și adresă. Își închipui că era posibil, pentru scurtă vreme, să fie în atenția ziarelor și a posturilor de televiziune. Dar și această atenție va trece și presimțea că doar la cîteva săptămîni de la arestarea Umbrei, el se va întoarce la aceeași viață pe care o avusese înainte ca Sophie Millstein să fi bătut la ușa lui, cu ochii plini de spaimă.

Își aminti, crispat, de poziția aceea: ședea pe canapea, cu țeava revolverului în gură și cu degetul pe trăgaci.

Pe negîndite, își duse mîna în stînga, unde acum îi atîna pistolul, la cureaua de la umăr, bine ascuns sub o haină de vînt ușoară, care-l făcea să transpire de parcă ar fi fost nervos; spera ca pînă acum să nu se fi observat în ce stare era. Nu credea că Robinson sesizase că purta armă. Dar nici nu-i păsa. Greutatea ce-o simțea mai jos de subsuoară era la fel de liniștitoare ca strîngerea de mînă a unui prieten.

Își îndepărtă privirile de la cei din echipă cînd auzi zgomotele scoase de oameni pe cînd își verificau armele și se uită la cerul întunecat al nopții pe care se profila lumina verzuie, palidă, a felinarelor. Se gîndea ce învățase din această experiență pe care și-o va aminti sau o va analiza în zilele următoare. Timp de o clipă, se întoarse spre tînărul polițist și îl măsură din creștet pînă-n tălpi, descoperind, uimit, că îl invidia puțin. Voia să fie el cel care conduce acțiunea, să facă el totul, în fiecare clipă, să simtă iar furia și durerea.

Știa că ar da orice să poată re trăi vechile emoții. Își mușcă buza de jos și se gîndi că, într-o secundă, el va fi terminat, nimeni nu va mai avea nevoie de el și va fi iar singur.

— Simon, ești gata? Ești gata să punem mîna pe el?

La auzul vocii lui Walter, Simon se întoarse. În ochii tînărului se vedeau entuziasmul și nerăbdarea.

— Bineînțeles.

— Bine, zise Robinson, întinzînd mîna și luîndu-l de braț pe fostul polițist, un gest făcut de emoție, dar, poate, și din afecțiune.

— Mîine mergem la pescuit. Sau poimîine. Ai promis, ți-ai duci aminte?

— Mi-ar plăcea, rosti încet Simon.

Se îndreptară spre o altă mașină a poliției, fără însemnele caracteristice.

— Toate astea îți amintesc de alte vremuri, nu-i așa?

– O să vezi cînd o să fii de vîrsta mea, replică Simon, zîmbind ușor, că totul îți aduce aminte de ceva. Îți petreci tot timpul privind mai mult în urmă decît înainte.

– Nu e cazul tău. Haide, Simon, hai să-l terminăm pe tipul ăsta! Îi punem cătușele și băgăm groaza în el! Tu și cu mine! Îi arătăm noi că nu e chiar atît de deștept!

– Da, bine-ar fi! zise Simon, deși nu prea știa dacă spune adevărul.

Aleseră un unghi, după ce dădură colțul casei, acoperit vederii de un perete din lemn înalt de vreo doi metri, care încercuia casa vecină cu cea a asasinului. Căpitanul își reglă receptorul de la aparatul de transmisie, verifică oamenii pe poziții, apoi, cu un gest scurt, le făcu semn să acționeze.

Echipa veni de după colț și năvăli în stradă. Salopetele negre îi făceau nevăzuți în întunericul nopții. Robinson venea chiar în spatele căpitanului. Așteptă ca un alergător la curse, gata de start, cu mușchii încordați în timp ce auzea armele pregătindu-se.

Căpitanul ascultă cu urechile ciulite, apoi repetă cu o voce destul de coborîta:

– Oamenii pentru ușa din spate – pe poziții! Nu se vede nici un semn de activitate. Cei din față, fiți gata! Începem!

Grupul de la ușa din față începu să alerge, lovind trotuarul cu cizmele, ca o tobă care dădea deșteptarea.

Robinson întinse o mîna ca să-l rețină pe Simon pentru o clipă sau două, apoi porniră amîndoi, exact în spatele siluetelor întunecate ale celor din echipa specială. Sub picioarele lor, pămîntul părea să se evapore; Robinson nici nu era conștient de energia pe care o degaja. O amintire, scurtă ca un fulger, îi aduse în fața ochilor propria sa imagine pe un teren de fotbal, cînd se îndrepta în goană spre centru, unde, timp de o clipă, mingea rămăsese suspendată în aer. În rumoarea mulțimii de spectatori, alerga să intercepteze balonul, dar brusc amintirea pieri și se trezi

în fața ușii unei case unde un tip vînjos se uita atent ca să vadă ce fel de mîner era acolo.

În același moment, căpitanul strigă:

– Poliția! Nu mișcați!

În timp ce Robinson le urmărea mișcările, omul trase de mînerul negru, din oțel. Se auzi un trosnet și zgomotul făcut de lemnul smuls.

La cîțiva pași în spatele lui Robinson se vedea Simon venind în goană, gîfîind puternic.

Auzi chiar atunci un țipăt de uimire, de panică, apoi zgomot de sticlă spartă și îl auzi pe căpitan strigînd tare, ca să acopere hărmălaia:

– Înaintați! Înaintați!

Membrii echipei speciale se năpustiră în casă prin ușa aproape sfărîmată. Robinson înaintase și el, pe urmele celor din echipă, cu pistolul în mîna întinsă, gata să tragă. Se auzeau tot felul de voci, comenzi strigate din toate părțile și Simon continuă și el să meargă spre intrarea casei. Prin ușa distrusă lumina dinăuntru pătrundea în noaptea de afară, așa cum ar năvăli apa prin fisurile unui baraj.

Simon îl auzi pe Robinson zbierînd:

– La pămînt! Jos, la podea! Mîinile pe cap!

Cuvintele se amestecară cu țipetele femeii înspăimîntate; în afară de emoție și groază, nu aveau nimic omenesc în ele.

Dintr-o săritură, Simon intră în casă și-l văzu pe căpitan și pe un membru al echipei aplecîndu-se deasupra unui bărbat care stătea întins la podeaua modestei sale case. Robinson, care-i pusese pistolul la ureche, striga tot felul de comenzi. Într-o parte, doi dintre membrii echipei speciale țineau o femeie, mică de statură și slăbuță, destul de în vîrstă. Părul alb îi era strîns în agrafe, la spate, dar cîteva șuvițe ieșiseră și îi atîrnau în jurul feței. Plîngea și zicea pe un ton rugător:

– Ce-am făcut? Ce-am făcut?

Căpitanul echipei îl urmărea pe Robinson cum îi pune cătușele bărbatului imobilizat jos, pe podea și cum se ridică apoi, pe jumătate.

– E-n ordine, am reușit! zise căpitanul cu satisfacție.

Se întoarse spre Robinson.

– Ți-am zis eu că e un fleac. Și zi, asta-i tipul dur care-a ucis atîția și pe care-l vînai tu?

Într-un colț al camerei, televizorul mergea tare, era o emisiune de divertisment. Căpitanul îi făcu semn unuia dintre oamenii săi să-l închidă.

Robinson îl mai buși o dată pe bărbatul de jos și zise iute:

– David Isaacson ești arestat pentru crimă!

Simon Winter văzu, în sfîrșit, fața omului. Lumina arăta tuturor ochii îngroziți ai omului, străbătîndu-i chipul ca o cicatrice.

– Dar ce-am făcut? întrebă el.

– Tu ești Umbra! rosti cu furie Robinson, în timp ce-l obliga să se ridice în picioare.

Inspectorul părea că vrea să-l intimideze pe arestat, apropiindu-și amenințător chipul de al lui. Apoi îl azvîrli într-un fotoliu de lîngă el.

– S-a terminat cu tine! O să am grijă să ajungi pe scaunul electric!

Simon mai făcu un pas și se uită atent la bărbatul așezat.

– O, Doamne! rosti el încet.

Se întinse și-l apucă pe Robinson de braț. Tînărul polițist se întoarse repede, iritat că cineva intervenea tocmai acum, apoi sovăi cînd văzu ochii lui Simon.

– Ce s-a întîmplat? întrebă el nervos.

Winter își simțea gura uscată, iar cuvintele pe care le rostea păreau să lovească aerul cu aceleași sunete cu care ușa de la intrare fusese aproape smulsă din țîțini.

– Walter, uită-te la el! Fir-ar să fie!

– Ce?!

– Uită-te la fața lui! Fir-ar să fie de portret! Nu seamănă cu cel din portretul-robot!

Robinson se întoarse spre omul din fotoliu și îi privi atent fața pentru prima dată.

– Nu, zise el încet. Simon, te înșeli! Trăsăturile, părul sînt aceleași.

– Uită-te la el! Nu este omul pe care ni l-a arătat Esther Weiss!

Robinson, omul care, adeseori, se mîndrea cu calmul său în situațiile cele mai dificile, simți cum îl cuprinde panica, fără să se poată stăpîni. Simțea că își pierde controlul. Făcu ochii mari ca și cum ar fi încercat să vadă mai bine diferența dintre portretul-robot și omul care stătea în fața lui.

– Cine ești? întrebă el.

– Sînt David Isaacson, se bîlbîi acesta. Dar ce-am făcut? repetă el întrebarea.

– De unde vii?

Omul păru nedumerit, la fel ca și Simon, care făcu un pas mai în față.

– De cînd ești aici?

– În Miami Beach, de vreo douăzeci de ani.

– Și înainte?

– Am locuit în New York. Am fost blănar.

– Și înainte de asta?

– În tinerețe, am trăit în Polonia, dar e mult de-atunci.

Soția lui reuși, în cele din urmă, să se elibereze din strînsura oamenilor din echipă și veni într-un suflet lîngă el.

– David, ce-i asta? Ce-i asta?! strigă ea, aproape isterică.

Se întoarse spre polițiști și urlă furioasă:

– Gestapo! Naziștilor!

În cameră se lăsă tăcerea o vreme. Se auzeau doar hohotele de plîns ale femeii.

– Ești supraviețuitor? întrebă deodată Simon.

Omul clătină din cap.

– Ce-i aia? întrebă la rîndul lui, aproape șocat.

Robinson veni lîngă el, îi apucă brațul și-l trase spre el, rotindu-l. Cînd făcu mișcarea, rupse cămașa bărbatului. În același timp, duse mîna la buzunar și scoase de-acolo hîrtia pe care scrisese numărul dat de Espy Martinez. Puse hîrtia lîngă tatuajul albăstrui de pe brațul zbîrcit al celui arestat și văzu că cele două numere erau diferite.

– Oh, Doamne! șopti el.

– Gestapo! le strigă iar femeia.

Simon observă și el deosebirea și se întoarse, privind fix întîi ușa făcută praf, apoi, mai departe, în noaptea care părea să-și bată joc de ei cu umbrele ei înșelătoare.

„Ești aproape, ești atît de aproape!, își spuse el. Dar unde?“

DOUĂZECI ȘI ȘASE

Ceainicul

Omul din umbră stătea tăcut în întunericul de pe marginea unei alei, exact lângă fișia de lumină aruncată pe trotuar de firma unei farmacii pustii. Se uită în sus, la etajul șase, unde se afla locuința lui rabi.

O voce din el, cea a prudenței, îi spunea, ca de atâtea ori, că nu era înțelept să stea acolo, fie numai și pentru o clipă, nici chiar dacă pe stradă nu era nimeni care să-l vadă cît de cît. Uneori se gîndea că, ascultînd vocea aceea interioară, avea senzația că pe umărul lui se afla un înger păzitor. De data asta, vocea era insistentă și îi cerea să plece imediat, chiar atunci.

Să-și facă bagajele, să-și ia o cameră la un hotel de lângă aeroport și să plece cu prima cursă, a doua zi de dimineată.

Scutură din cap, împotrivindu-se. „Mai am de terminat niște treburi, își spuse el. Aici, în clădirea asta, mă așteaptă.“

„Ce treburi? Trebuie să fii în siguranță! Ai ajuns la capătul vieții, așa cum ai pus capăt și tu altor vieți. Anii aceștia petrecuți în Miami Beach au fost plăcuți, au fost avantajoși pentru tine, dar acum s-a terminat. Știai că o să vină și clipa asta, și uite că a venit. Sint prea mulți cei care se învîrtesc în jurul tău, care caută, zgîrmă... Pe tine te caută. Doar ai auzit destui oameni vorbind despre Umbra, de parcă te-ar cunoaște. E timpul s-o ștergi și să-ți cauți o nouă identitate.“

Se trase și mai mult în umbra aleii, sprijinindu-se de un zid cenușiu.

„La Los Angeles ar fi bine“, își zise el. Avea acolo o locuință, conturi în bancă și o identitate diferită – toate îl așteptau. Și la Chicago ar fi bine. Făcuse cam aceleași aranjamente și în Chicago. „Dar în Los Angeles va trebui să-mi iau o mașină. Acolo toată lumea conduce. În schimb, în Chicago nu e nevoie de așa ceva.“ În Los Angeles actele spuneau că ar fi un om de afaceri, retras acum din activitate; în Chicago era deja cunoscut ca un bătrîn acționar. Compară cele două situații, fără să fie în stare să se hotărască. De altfel, n-avea nici o importanță, se gîndea el. Imediat după ce adopta o identitate sau alta, se apuca să-și fabrice una nouă în alt oraș, ca să aibă întotdeauna încă o variantă la îndemînă. Poate Phoenix sau Tucson, își zise el. Undeva unde e cald. Nu prea îi surîdea să-și petreacă iarna în Chicago. Își dădu seama că va fi nevoit să adune niște informații. Nu știa încă în ce oraș exista o comunitate evreiască în care ar putea să se infiltreze. Erau, oare, supraviețuitori și acolo? se întrebă el.

Departe, în noapte, sistemul de alarmă al unei mașini străpunse aerul cald și nemîșcat. Ascultă o clipă, pînă cînd acesta se opri brusc. Scurpă pe jos, dintr-o dată furios.

„Mi-a plăcut aici, își spuse el. Mi-a fost bine în toți acești ani.“ Îi plăcea căldura tropicală, densă, care-i acoperea, protector, toate temerile.

Toți dușmanii săi, i se părea, erau aranjați în linie, gata de luptă împotriva lui. Pe polițist și pe procuror îi alungă iute din gîndurile lui, făcînd un gest involuntar cu mîna, ca și cum ar fi sculptat ceva în văzduh. Nu-i era teamă de poliție, nu-i fusese niciodată. Credea că polițiștii erau prea neghiobi și prea lipsiți de imaginație ca să-l prindă. Ei căutau probe și indicii și nu înțelegeau că el era aproape un concept. Deși erau foarte aproape de el – mai aproape decît oricine altcineva din 1944 pînă acum – Omul din umbră considera că rămăseseră mult în urma lui. Dar

prudența îi aminti încă ceva: niciodată pînă atunci poliția nu știuse că Omul din umbră există. Asta îl puse puțin pe gînduri, pînă cînd orgoliul lui îi aminti că exact din acest motiv se chinuise ani de zile să aibă cel puțin două identități diferite. Faptul că rareori fusese nevoit să se grăbească îi demonstra cît de bune îi fuseseră planurile. Și ceea ce se întîmpla acum, își spuse el cu asprime, nu era prea diferit de ceea ce fusese în trecut.

Apoi îl revăzu, însă, pe fostul polițist, pe vecinul Sophiei Millstein, și asta îl făcu să șovăie. Omul acesta îl îngrijora cel mai mult, mai ales că nu înțelegea prea bine de ce se amestecase el în toată povestea asta, dar și pentru că nu era o persoană oficială și nici nu se asemana în vreun fel cu prada lui obișnuită. Omul din umbră reconstitui figura lui Simon Winter în minte și făcu o evaluare rapidă. Omul părea inteligent și tenace. Avea un instinct extraordinar. Dar nu e aici în seara asta și mîine dimineață va fi pus în fața inevitabilului. Poate că e periculos, se gîndi Omul din umbră, dar e prea încet și o să rămînă cu un pas în urma lui. Și, de fapt, care sînt atuurile lui? Inteligența și o oarecare experiență. „E destul ca să mă găsească? Nu!“

Totuși, clătină din cap și-și spuse: „Ar fi trebuit să-l ucizi în seara aceea, în locuința lui. A avut noroc. Dar n-o să mai aibă.“

Omul din umbră trase adînc aer în piept și încercă să și-i imagineze pe cei doi bătrîni de sus.

„Ei sînt un pericol, într-adevăr. Întotdeauna au fost și vor fi.“

Simți un val de furie în piept cînd își aminti de trecut.

„Ei au fost vinovați, întotdeauna. De la început chiar. Ei sînt singurii care-și mai aduc aminte. Ei sînt singurii care mă pot recunoaște.“

Își mișcă puțin picioarele, apoi își impuse să se stăpînească, deși mînia îi răvășea tot trupul. „Cîți or mai fi rămas?“ se întrebă el deodată. „Doar ăștia doi? Or mai fi și alții? Cîți mai sînt dintre cei care-și pot aminti de Omul din umbră?“

Poate că nici unul, zîmbi el în sinea lui.

Poate că cei doi bătrini de sus sînt ultimii care l-au văzut pe Omul din umbră. Își petrecuse mult timp în arhive și muzee, printre documente și casete video, citind cărți și studiind tot felul de chipuri. „Ani de muncă. De crime. Era inevitabil... Trebuia ca într-o zi să ajungi la capătul liniei... Ultimii evrei din Berlin...”

Poate că ei, ultimii, chiar îl așteptau acolo, în locuința de la etajul șase.

Acest gînd îi stîmna vechea și plăcuta dorință.

Astfel, deși vocea prudenței îi spunea că fuga era mai înțeleaptă și i-o tot spusese încă de la începutul serii, cînd auzise pentru prima oară pe cineva rostindu-i porecla – Omul din umbră – și pășise în liftul din propriul său bloc, ascultînd răbdător conversația prin care aflase că se dăduse un anunț în toate sinagogile, cealaltă voce, a furiei, îi spunea că nu poate pleca spre locurile unde avea totul pregătît, știind că acești doi bătrini rămîneau o amenințare pentru viitorul lui. Zîmbi iar. „O să-mi facă plăcere să-i termin!, se gîndi el. Poate că acesta va fi un început pentru mine.”

Omul din umbră încercă să se concentreze mai mult. Făcu un compromis cu vocea prudenței: „O să plec mîine, la prînz. Termin treaba aici și o să plec, fără ezitări.”

Se liniști spunîndu-și că, într-adevăr, nu prea avea de ce să-și facă griji.

„Doar am pregătît mișcarea asta foarte bine.” N-o făcuse în grabă. „Am fost de trei ori în blocul lui rabi, am fost pe acoperiș și în subsol. Am examinat sistemul electric și tabloul de siguranță și am stat chiar în fața apartamentului lui, ca să văd cum e și ce se întîmplă pe-acolo. Am verificat chiar și planurile făcute de arhitecți pentru orașul Miami Beach, unde era prezentată poziția camerelor. Și am făcut eu însumi un plan care va funcționa perfect.”

Așa cum funcționase întotdeauna.

Își aminti de ceva ce se petrecuse cu ani în urmă. Amintirea reînvie încet, ca un vis care piere în primele momente ale trezirii.

Revăzu în minte o familie și mansarda în care se ascundeau. Doi copii mici care începuseră să țipe când au auzit bombardierele... Mama, tata, bunicii și un văr, toți înghesuiți în două camere. Încercă, fără succes, să-și amintească numele lor. Dar își amintea, în schimb, că îl imploraseră să-i lase în viață și-i plătiseră împărâtește. Au murit, însă, ca toți ceilalți. Erau ca niște șobolani, viriți într-o crăpătură adâncă. Dar el știa cum să-i facă să iasă.

Privi spre locuința de la etajul șase. „Am mai făcut asta de multe ori!“

Se aplecă și luă o geantă mică, aflată la picioarele sale, în care pusese câteva lucruri importante. O ridică și se uită în sus.

„*Judenfrei*“, își spuse el. Asta promisese Führerul, odată, lumii întregi. „Asta mi-am promis și eu. Poate că în noaptea asta voi scăpa, în sfârșit, de evrei!“

Îi revăzu în minte pe rabi și pe bătrîna de sus.

Chipul păru să i se transforme, deveni împietrit, exprimînd hotărîrea și datoria. Înaintă încet. Din marginea aleii, aruncă o privire străzii pustii. Puțin mai departe era ceva lume, dar nu atît cît să-l îngrijoreze. Nerăbdător, străbătu întunericul, îndreptîndu-se spre țintă.

„Ei nu știu, își zise Omul din umbră. Nici unul n-a știut. Dar, de fapt, sînt morți de mult.“

Simon Winter îl urmărea pe Robinson cum încerca să descurce itele arestării lui David Isaacson. Bătrînul și soția lui stăteau pe o bancă în colțul biroului din secția de poliție, privind încruntați în toate părțile, amenințînd că-și vor chema avocatul – deși era evident că nu aveau nici unul, în nici un caz un avocat care să se scoale la miezul nopții ca să-i ajute – sau mormîind frînturi din ceea ce s-ar putea numi informații. Reacția din urmă apăru în momentul în care Robinson îi asigură că primăria le va plăti stricăciunile la ușa din față și orice alte obiecte distruse în timpul arestării ce s-a dovedit a fi o greșală. Hărțuiala asta

dintre polițiști și cei doi bătrâni dură destul, atît cît să-i dea lui Simon un sentiment de nemulțumire.

Era aproape dimineată cînd, în sfîrșit, Robinson îi lăsă în pace pe David Isaacson și pe soția lui și se apropie de Simon. În spatele lui Robinson, un alt polițist, deosebit de prevenitor și de politicoș, îi ajută pe cei doi bătrâni să se ridice, apoi îi conduse afară din birou, la o mașină a poliției care urma să-i ducă acasă.

– Ei? rosti Simon.

– E o porcărie! replică Robinson, așezîndu-se greoi lingă fostul polițist. Nu ești obosit, Simon? Nu vrei să te duci acasă și să te culci? Cine știe, pînă cînd te scoli, toată tîmpenia asta va dispărea ca un fum...

– Nu prea e posibil, zise Simon zîmbind, în ciuda orei tîrzii.

– Da, așa e, fir-ar să fie! aprobă Robinson.

Rîse batjocoritor.

– Am făcut atîtea prostii în cazul ăsta încît îmi va trebui o lună să le pun pe toate la punct.

– O lună?! Poate trei, replică Simon.

Robinson rîse iar.

– Ai dreptate, Simon, habar n-ai cîte formulare va trebui să completez și de cîte ori va trebui să-mi mișc fundul în fața nu știu cîtor șefi care de-abia așteaptă să le cadă cineva în labă. Și asta nu-i nimic! Urmează avocații din alte departamente, care trebuie să-și facă și ei numărul.

– E mîna lui, să știi, spuse Simon încet. Știa că cineva ar putea face legătura cu el și, în loc să-și confecționeze un nume și o adresă falsă, a ales unele adevărate, datele unei persoane reale. A avut de ales între a crea un personaj, căruia i-am fi putut da de urmă, a atrage atenția cuiva și confuzia care transformă totul într-o greșeală – iar el a ales foarte bine, zic eu. Și a ales pe cineva care îi seamănă cît de cît. Ce crezi, l-a văzut pe Isaacson la vreo întrunire a evreilor? Sau pe vreo casetă video, sau plimbîndu-se pe plajă? La sinagogă? La magazin, în restaurant?

L-o fi ales din mulțime, fără ca măcar individul să aibă idee la ce „contribuie“?...

– Da, cred că ai dreptate, o fi una dintre variantele astea. Poate că Isaacson o să poată descoperi un indiciu și o să ni-l spună, după ce se va liniști. Dar mă îndoiesc. Oricum, n-o s-o facă în seara asta.

Robinson oftă prelung.

– Omul din umbră pare să știe multe despre birocrația care există într-o secție de poliție. Crezi că a fost polițist odinioară?

– Nu uita cine l-a antrenat! Unde ai putea găsi o birocrație perfectă, dacă nu la nemți, la naziști?

– Poate chiar aici, în Miami, rosti Robinson cu amărăciune, împingînd, la întîmplare, cîteva formulare ce se aflau în fața lui. Nu, nu-i adevărat! Înțeleg, însă, la ce te referi. Nemernicul e deștept, nu?

– Da. Și știi, toate pregătirile astea îmi spun ceva.

Robinson dădu din cap, fără să aștepte o completare, oferind-o chiar el.

– Că Omul din umbră are pregătită deja o „portită“ de ieșire, gata deschisă, și o dată ce trece dincolo de ea...

– A dispărut, l-am pierdut!

– Da, și eu cred la fel.

Robinson se lăsă pe spătarul băncii.

– Am dat un telefon, zise el, am vrut să verific ceva cît timp familia Isaacson a fost aici și i-am fiert în suc propriu. Am sunat la Los Angeles și am vorbit cu directorul Centrului Holocaustului de acolo. Ți-aduci aminte de scrisoarea aceea pe care o avea la dosar Esther Weiss? Semnată de directorul adjunct?

– Nici urmă de director adjunct, nu-i așa?

– Exact. Totuși, antetul era bun.

– Asta e destul de ușor de obținut. Le scrii o scrisoare, ceri ceva, o informație despre o anumită perioadă, și primești înapoi, pe hîrtia lor, a institutului, răspunsul. Apoi copiezi antetul și

gata! Ai ce-ți trebuie! Fir-ar să fie, ar fi putut să-l obțină și de pe o scrisoare a donațiilor!

– Da, și eu m-am gândit la asta.

– Unde ne duc toate astea? rosti Simon.

– Poate că cei doi bătrini or să-și aducă aminte de ceva sau poate o să facă el o mișcare în legătură cu ei sau poate altceva... Ieri, telefonul a sunat întruna la rabi. Poate că anunțul nostru a avut efect, în afară de spaima pe care am iscat-o. Altfel... mă rog, nu sîntem chiar la pămînt, dar nici n-aș putea să spun unde sîntem exact.

Winter clătină din cap. Întinse mîna și făcu un gest ca și cum ar fi vrut să înhațe pe cineva.

– Părea aproape și, tocmai cînd ești la un pas de el, tuști! a și dispărut! Trebuie să ne mișcăm mai repede, să-l prindem odată!

– Trebuie să avem pe cine mai întii, i-o întoarse Robinson. Se aplecă pe spate și se răsuci în scaunul mobil de la birou.

– Bine, Simon. Mîine o luăm de la capăt, amîndoi, cu portretul-robot.

Zîmbi.

– Asta... în loc să mergem la pescuit. Mi se pare că altă soluție mai bună nu avem. Ce zici?

– Munca pe teren nu strică niciodată, replică Simon, deși se îndoia că avea timpul și energia s-o facă.

– Ar trebui să mergem acasă acum, spuse Robinson. Te las la tine. Și mîine să nu-ți mai iei pistolul ăla, bine? Sînt sigur că ai un permis pe undeva, dar sînt la fel de sigur că tu n-ai voie să porți o armă ascunsă.

Simon reuși să zîmbească și se ridică. Gîndul să se culce nu îl atrăgea prea tare și, de altfel, acolo, în secția de poliție puternic luminată, orice grabă, orice situație presantă părea să se steargă, pe măsură ce oboseala îi amorțea imaginația.

Cu un efort asemănător scafandrului care se aruncă de la înălțime, Robinson se smulse de pe locul unde ședea și zise:

– Haide să plecăm înainte de răsăritul soarelui!

În liniștea nopții târzii, cei doi coborîră cu liftul la parter, fiecare preocupat de propriile gânduri. Când ieșiră din clădirea poliției, o căldură umedă îi învălui pe amândoi, ca și cum în apropiere s-ar fi revărsat apele, ocolindu-i, dintr-un capriciu, doar pe ei. Se îndreptară spre mașina lui Robinson și se lăsară greoi pe scaune, la un pas de o epuizare fizică totală. Robinson porni mașina și ambală de două ori, ca și cum asta l-ar fi putut înviora. Vocea dispecerului din tură se auzi în stația montată în mașină și Robinson se aplecă s-o închidă. Nu mai voia să audă sunetele acelea enervante, dar se simți deodată strîns de braț de Simon.

Își ridică privirile spre bătrîn, care făcuse brusc ochii mari și, în aceeași clipă, Robinson își simți trupul scuturat de un fior, nemulțumirea și oboseala dispărură, iar polițistul fu cuprins de agitație.

Cu vocea tăioasă, gîfuită, Simon izbucni:

– Era adresa lui rabi, fir-ar să fie! Exact adresa lui a spus-o! Am auzit cu urechile mele! A cerut legătura cu compania de pompieri și a dat adresa lui rabi!

Robinson apăsă cu disperare pe ambreiaj, apoi pe accelerație.

– Cine-i acolo? Fir-ar să fie, cine e acolo, la rabi? strigă Winter de parcă nu-și putea aduce aminte.

Robinson nu-i răspunse, deși știa. Erau doi bătrîni, un ofițer de poliție care îi păzea, tînăr și lipsit de experiență, și Espy Martinez.

Și încă o persoană.

Espy Martinez adormise pe canapeaua din camera de zi, la puțin timp după ce bătrînii plecaseră fiecare în dormitorul lui. Ofițerul de poliție însărcinat cu paza celor doi se dusesese în bucătărie ca să-și mai întărească forțele sorbind o cafea. Încerca să citească un roman pe care i-l recomandase rabi și aproape că ațipise numărînd minutele care mai erau pînă să-i vină

schimbul – adică cineva care să se ocupe de ceea ce el consideră o sarcină prea puțin „glorioasă”: aceea de baby-sitter și care-l plictisea de moarte, mai ales acum, că era pe sfârșite.

Cînd alarma împotriva incendiilor sparse liniștea ce domnea în bloc, ofițerul era pe punctul de a adormi. Sări în picioare nu prea sigur pe el și trase, uimit, o înjurătură.

Espy se ridică și ea, simțind că i se strînge stomacul de teamă, bijbiind prin întuneric, dezorientată pentru că se trezise într-o cameră străină.

În dormitorul oaspeților, Frieda Kroner avusese un vis ciudat, chiar un coșmar: se văzuse într-un spațiu total necunoscut, care se strîngea tot mai mult în jurul ei. Ori de cîte ori încerca să găsească ieșirea, ușa părea să se îndepărteze imediat ce atîngea mînerul. Alarma o trezi din somnul greu, learcă de transpirație, strigînd în germană:

– Raid aerian! Raid aerian! La adăposturi!

Trecură, însă, cîteva secunde și Frieda Kroner își aminti unde era și în ce an.

Rabinul fusese și el trezit brusc și tremura de parcă i-ar fi fost frig. Sunetul alarmei îl izbea cu puterea unui pumn. Se întinse să-și ia halatul și se grăbi să iasă din dormitor.

Surprinși, înspăimîntați, cei patru se întîlniră în camera de zi.

Primul vorbi ofițerul, cu o voce ușor pițigăiată, înghițindu-și cuvintele din cauza grabei, parcă voia să-și urmeze ritmul pulsului.

– Toată lumea să fie calmă, fiți calmi, asta-i tot!

Deși rostise cuvintele acestea, în vocea lui se simțea exact inversul îndemnului.

– Bun, deci rămîneți împreună, o să ieșim imediat!

Espy făcu un pas spre ușă, dar Frieda Kroner o apucă de braț ca s-o oprească.

– Nu! strigă ea. Nu! Este el! E aici!

Ceilalți se întoarseră spre ea.

– E doar nenorocita aia de alarmă împotriva incendiilor! zise polițistul. Rămînem împreună. Să plecăm de aici!

Frieda Kroner bătu din picior.

– El e! Sîntem atacați!

Polițistul o privi de parcă era nebună.

– E doar un incendiu, la dracu'! Și s-ar putea să nu mai avem prea mult timp pentru evacuare!

Atunci interveni și rabi, cu o voce tremurată, străduindu-se, totuși, să fie calm.

– Frieda are dreptate. El este! E aici!

Se întoarse spre Espy.

– Nu plecați de aici, domnișoară Martinez!

Tînărul polițist îi privi fix pe cei doi. Încerca să-și păstreze luciditatea și calmul, dar emoția îl copleșea.

– Rabi, uite ce e! În clădirile astea vechi este mereu cîte un incendiu! Pot să sară în aer în orice clipă! Am mai văzut așa ceva! Am văzut oameni înghițiți de flăcări. Trebuie să ieșim de-aici acum! La ce etaj sîntem?

Rabinul îi aruncă o privire ciudată.

– La șase.

– La naiba, nu știți că nu există nici un echipament în dotarea pompierilor din Miami care să ajungă la o asemenea înălțime? Trebuie să coborîm, acum!!

Alarma continua să sune, înfierbîntînd, parcă, și mai tare aerul. Prin ușă se auzeau tot felul de voci și de pași împleticiți. Cei patru rămaseră nemișcați, ascultînd, înregistrînd panica și țipetele oamenilor.

– Vedeți? Fir-ar să fie! strigă polițistul. Toată lumea iese naibii de-aici! Haideți, dacă izbucnește focul într-o asemenea clădire, gata! S-a dus! Uite, toți pleacă! Nu mai e timp de pierdut! Trebuie să ajungem la scări, acum!

Frieda Kroner se așeză, deodată, pe canapea.

– E o cursă! E o cursă pusă la cale de Omul din umbră!

Își încrucișă brațele. Cu o voce răgușită, reuși să rostească:

– Vine după noi să ne omoare.

Rabinul se așeză lângă ea.

– Frieda are dreptate! zise el. Dacă deschidem ușa aia, murim!

– Și dacă rămînem aici, ne prăjim de-a binelea! strigă polițistul.

Se zgîia la cei doi ca și cum aceștia își ieșiseră din minți.

– Nu! spuse Frieda Kroner. Eu nu plec de aici!

– Nici eu! o susținu rabinul. Așa i-a prins pe mulți dintre noi pe vremuri. Dar de data asta n-o să-i meargă!

– Ați înnebunit, oameni buni?! țipă tînărul polițist. Uite, încercă el să-i convingă, eu sînt aici, cu voi! Chiar dacă nenorocitul ăla e afară, n-o să încerce nimic pentru că eu o să fiu tot timpul lângă voi! Haideți, să mergem!

– Nu! repetă Frieda Kroner.

Polițistul ridică privirile spre tavan, implorînd, parcă, cerul să le dea puțină rațiune bătrînilor încăpățînați.

– O să murim! strigă el. Domnișoară Martinez, ajutați-mă, vă rog!

Dar Espy privea fix la cei doi bătrîni.

– Bine, zise polițistul șovăitor, după ce lăsă să treacă cîteva minute. Facem așa: eu ies și verific. Văd ce se întîmplă afară și pe urmă mă întorc să vă iau, imediat ce sînt sigur că totul e în regulă. O să aduc și un pompier dacă pot. Ați înțeles? E bine așa? Stați aici, nu vă despărțiți, și eu mă întorc cu ajutoare! Domnișoară Martinez, veniți cu mine, măcar dumneavoastră să ieșiți, să fiți în siguranță! Haideți!

Se grăbi spre ușă, iar Espy făcu un pas în urma lui, apoi se opri.

– Nu, mergeți dumneavoastră! Eu rămîn cu rabinul și cu Frieda.

Polițistul se întoarse.

– Termină cu nebunia asta!

– Pleacă! replică Espy. Eu rămîn.

Tînărul polițist ezită o clipă, apoi se năpusti pe ușă și dispăru pe coridorul acum pustiu, spre scări.

La început, cei doi bărbați nu scoaseră un cuvînt în timp ce mașina gonia cu farurile aprinse și sirena urlînd prin orașul luminat de felinarele palide. Simon apucă atît de strîns de ușă încît i se albiră pumnii. Orașul părea și el să alerge pe lîngă ei, ca un film care se derulează mai repede decît trebuie.

Robinson conducea mașina disperat.

Pe măsură ce motorul se auzea uruind și roțile gemeau, pe măsură ce forța cu care se deplasa mașina îl țintuia pe scaun, Robinson își dădea seama cît de gravă era situația. Tot ceea ce însemna ceva pentru el – iubirea, cariera, viitorul – era acum amenințat de Omul din umbră. Și gîndul ăsta îl înnebunea. Conducea mașina pe străzi cu o nerăbdare pe care n-o cunoscuse pînă atunci, respirînd însetat cînd vîntul părea să-i fure aerul.

Winter vorbi primul, mormăind „Mai repede!“, deși mașina gonia nebunește prin oraș, încercînd uneori să-și îndrepte direcția printr-un protest tipic pentru un automobil mult prea solicitat.

– Da, asta și fac! replică Robinson, scrișnind din dinți.

Înjură cu furie cînd o mașină sport, roșie, le tăie calea. Lăsară în urmă o adevărată hărmălaie de claxoane.

– Mai e puțin! Mai repede! îl presă Winter.

Robinson vedea deja blocul lui rabi. Zări patrula poliției și luminile girofarurilor sfîșiind noaptea. Apăsă disperat pe frînă și mașina opri lîngă bordură, clătînîndu-se.

Cei doi ieșiră ca niște bolizi din automobil. Robinson rămase, însă, lîngă portieră, căutînd din priviri prin mulțimea de oameni în halate, cămăși de noapte, pijamale. Se îmbrînceau cu toții în fața clădirii, dîndu-se la o parte cînd pompierii începură să întindă furtunurile spre un hidrant din apropiere, în timp ce alții aduceau cisternele cu apă și ridicau scările.

– Espy! strigă el. Espy!

Se întoarse spre Winter.

– Nu e aici! țipă el disperat. Mă duc să-i caut!

– Du-te! îi răspunse Simon.

Făcu un gest către Robinson, îndemnându-l să meargă înainte.

Dar în clipa aceea, lui Simon îi veni altă idee. Era un gând provenit din afecțiune sau devotament. Nu-l urmă pe Robinson cînd acesta se repezi ca un apucat pe stradă și ignoră strigătele de protest și avertismentele pompierilor care se năpusteau în clădire. În schimb, Winter se trase într-o parte, lîngă un alt bloc, într-un colț, aproape de locul unde stătuse Omul din umbră cu cîteva minute mai devreme – dar Simon n-avea cum să știe. Căuta un unghi avantjos, din care să poată vedea cît mai mult. În fața lui se desfășura întregul tablou al acțiunii: pompierii și mașinile lor, polițiștii și ambulanțele. Simon, însă, nu-și dezlipea ochii de mulțimea de oameni care ieșise din bloc. Pompierii îi împingeau cît mai departe de clădire pe locatarii nervoși, speriați, plini de îngrijorare, îmbrăcați în halate luate în grabă.

Alarma continua să sune. Espy se întoarse spre cei doi bătrîni. Frieda Kroner se ridică și zise:

– Trebuie să ne pregătim!

Dar înainte să facă o singură mișcare, lumina din casă se stinse și camera rămase în beznă.

Espy deschise gura mirată, iar ceilalți doi scoaseră un țipăt.

– Fiți calme! strigă rabi. Unde ești, Frieda?

– Aici! răspunse ea. Aici, lîngă tine!

– Domnișoară Martinez?

– Aici! O, Doamne, ce groaznic! Unde e întrerupătorul?

– Bun, spuse rabinul cu o voce seacă, asta e mîna lui. El este omul întinericului. Știm asta. În curînd o să vină aici. Frieda?

– Sînt gata!

Cei trei stăteau în mijlocul camerei, atenți la orice alt sunet străin de alarma împotriva incendiului. Apoi, după cîteva clipe,

auziră urletul sirenelor care se îndreptau spre bloc. Dincolo de toate aceste zgomote, un miros înțepător, înspăimântător, începu să-i înconjoare din toate părțile, ca și frica ce le copleșea sufletele.

– Fum! strigă Espy, înecându-se.

– Fiți calme! insistă rabi.

– Sînt calmă, replică Frieda. Dar trebuie să ne pregătim.

Vocea părea să se piardă și Espy o auzi ducîndu-se spre bucătărie. Se auziră sertare deschizîndu-se și închizîndu-se, apoi pașii reveniră. Aproape în același timp, rabi păru să se miște și el prin cameră și Espy auzi sertarul de la birou cum e tras apoi împins la loc.

– Bun! zise rabi. Să-l așteptăm pe polițist să se întoarcă.

Mirosul de fum, nu prea puternic, dar persistent, îi învăluia treptat.

– Răbdare! le îndemnă rabi.

– Și tărie! adăugă Frieda Kroner.

Espy simțea întunericul prelingîndu-se pe lingă ea, chiar străpungînd-o ca un val de ceață într-un cimitir. Se strădui să nu-și piardă cumpătul, dar simțea gheara panicii răsucindu-i-se în tot trupul, gata s-o ia în stăpînire. Își auzea propria respirație, gîfîită, de parcă o inspirație nu-i era de ajuns pentru a-i umple plămînii. Voia să iasă la suprafață, căci avea senzația că se îneacă. În clipa aceea nu știa de ce îi era frică mai mult: de noapte, de focul ce se iscase undeva, în bloc, sau de omul de care cei doi bătrîni erau siguri că se afla în preajma lor și venea să-i omoare. Toate acestea i se încîlceau în minte, se amestecau cu vechi temeri și Espy stătea înțepenită în camera întunecoasă, simțindu-se tîrîtă de un vîrtej.

Tuși și se îneacă.

Apoi auzi alt sunet, înăbușit, aproape și nu chiar, ca de ceva spart.

– Ce-i asta? șopti ea cu o voce seacă.

– Nu știu, răspunse rabinul. Ascultați!

Sunetul părea să vibreze în toată camera. Apoi auziră o voce strigînd:

– Compania de pompieri din Miami Beach! E cineva înăuntru?

Sunetul acela, ca și cum cineva ar fi spart ușa, continua să se audă, iar vocea era din ce în ce mai aproape. Espy își dădu seama că era un pompier care mergea pe coridor și bătea la fiecare ușă, ca să vadă dacă a mai rămas cineva înăuntru.

– E un pompier! strigă Espy. O să ne scoată de aici! A venit după noi!

Și înainte ca unul dintre cei doi bătrîni să poată reacționa, Espy străbătu camera de zi, împiedicîndu-se, pe întuneric, de mobilele din drum, apoi pipăi ca să vadă unde e ușa și o deschise, în timp ce rabinul și Frieda Kroner strigau în urma ei:

– Nu! Nu deschide ușa!

Espy nu-i auzi și deschise ușa larg, țipînd:

– Aici! Aici! Avem nevoie de ajutor!

Auzi vocea unui bărbat în apropierea ei și nu putu să zărească decît o siluetă ce venea spre ea.

– Cine e? întrebă vocea.

– Sînt eu, zise Espy, și rabi și...

Izbitura îi ajunsese în umăr și în falcă, lovind-o îngrozitor de tare și rotînd-o pe loc. Espy căzu pe spate, în casă, abia gemînd și încercînd să țipe. Nu leșină, deși simțea că e gata să-și piardă cunoștința, își dădu seama că se află jos, pe podea și că o formă nedefinită se apleca asupra ei. O fișie de lumină mătură camera și, deși amețită, Espy îl zări pe rabin cu o lanternă în mînă. Observă că ființa aplecată asupra ei avea un cuțit și că-l îndrepta spre ea, exact în clipa în care rabinul îl lovi pe agresor cu lanterna în față. Silueta păru să se clatine și să rateze ținta, căci Espy simți lama cuțitului despicînd aerul pe lîngă ea.

Omul din umbră se îndreptă, ridicînd brațul, ca și cum ar fi vrut să se apere de lumina care venea din direcția rabinului, și n-o văzu, astfel, pe Frieda Kroner, care sărise spre locul unde

zăcea Espy și care îndrepta spre el o figurină ciudată, scoțind un mîriit din cauza efortului. Figurina îl lovi cu un sunet înfundat, de metal, în braț, iar Umbra strigă de durere – o durere pe care n-o mai simțise pînă atunci.

Bătrîna strigă în germană:

– *Nein! Nein! Nicht dieses Mal!* Nu de data asta!

Și făcu din nou o mișcare cu acel obiect, o armă, care lovi iarăși în plin.

Lumina din mîna rabinului tremură, ștergînd pereții, în vreme ce rabi țîșni spre Umbră, din partea opusă, așa că agresorul era amenințat din două părți în timp ce o țintuia pe tînăra femeie la podea. În mîna cealaltă, rabinul ținea un *menorah* mare, din alamă, care șuieră cînd tăie aerul. Prima lovitură nimeri umărul ucigașului, și rabi scoase un sunet gutural din cauza efortului făcut. Lanterna căzu la pămînt și, pentru o secundă, Espy îl văzu pe rabi stînd ca un jucător de baseball la bătaie, pe locul celui care urmează să lovească, gata pentru o a doua mișcare. Capul i se legăna amețit și Espy încercă să se ridice, dar fu împinsă la loc de Umbră, care o lovi puternic cu piciorul. Acesta îi apăsă pieptul și Espy crezu că a înjunghiat-o.

Se întreba, prosteste, dacă mai era în viață, apoi își dădu seama că trăia încă. Încercă din nou să se ridice, chinuindu-se să deslușească printre țipetele furioase ale Friedei Kroner vocea înceată, gîfuită, a lui rabi care, ca și cum ar fi cîștigat o cursă grea, rosti:

– A fugit!

Espy înțelese că așa era. I se părea, deodată, că e liniște, deși, în realitate, camera era sfișiată de urletele sirenelor și de alarma împotriva incendiului.

În întuneric, se întoarse spre Frieda Kroner, care-i vorbea în germană:

– *Hören Sie mich? Sind Sie verletzt? Haben Sie Schmerzen?*

Sînteți bine? Sînteți rănită? Vă doare ceva?

Ca printr-o minune, Espy înțelese fiecare cuvînt și răspunse:

– Nu, sînt bine, doamnă Kroner! Sînt bine! Cu ce l-ați lovit? Femeia izbucni în rîs.

– Cu ceainicul lui rabi!

Rabinul luă de jos lanterna și o îndreptă spre fețele lor. Espy se gîndi că arătau cu toții palizi, probabil, ca și cum moartea, care fusese la un pas de ei, lăsase o urmă pe chipul lor. Frieda Kroner avea, însă, în ochi străluciri de triumf, asemenea unei Valkirii.

– A fugit! Lașul!

Apoi se opri și zise mai încet:

– Cred că nimeni nu i s-a împotrivit pînă acum... nimeni nu l-a pus pe fugă.

Rabinul însă spuse repede:

– Trebuie să-l prindem! Acum! Asta-i șansa noastră!

Espy își adună puterile și dădu din cap. Se întinse și-i luă lanterna.

– Așa e, domnule rabin! Vino după mine!

Luîndu-i pe amîndoi de braț, îi duse pe coridor, ca un pilot care-și conduce avionul prin ceață și se îndreptă spre scările întunecate.

Walter Robinson, luptîndu-se să-și stăpînească panica, necunoscută pînă atunci, încerca să găsească drumul prin beznă și să alerge în același timp. Urcă în grabă pe scările blocului, cu pași ce răsunau asemenea bătăilor unei tobe pe betonul treptelor. Își auzea respirația șuierată, gîfîită, printre sirenele depărtate și alarma care nu înceta să sune.

Nu văzu corpul decît atunci cînd se împiedică de el.

Ca și cum ar fi dat peste un zid, impactul îl făcu să se răsucească, să-și piardă echilibrul și să cadă la pămînt, lovind cu palmele scările. Scoase un strigăt de uimire și se strădui să-și revină. Își adună forțele și se aplecă, scuturat de emoție și groază la gîndul că ar putea atinge cu mîna fața zbîrcită a lui rabi sau a Friedei Kroner sau, și mai rău, pielea fină a lui Espy. Cînd pipăi corpul care zăcea pe jos, întîi fu nedumerit. Apoi, bîjbîind cu

mîinile, dădu peste insigna de polițist. Își trase imediat mîna și o simți plină de sînge.

Atunci răcni cît putu el de tare:

– Espy! Vin!

Îi venea să strige orice numai ca să-i distragă atenția omului care, acum era sigur, se afla în casă la rabi. Orice, numai să-l abată de la crima pe care era gata s-o înfăptuiască.

Încă nu putea vedea nimic și orice sunet pe care l-ar fi auzit, poate, era oricum înăbușit de starea lui de agitație. Pipăi cu mîna balustrada fixă a scărilor și porni să alerge mai departe, spre etajul șase.

Strigă iar:

– Espy!

Și-atunci, de undeva din întuneric, văzu o fișie de lumină și auzi o voce care-i răspunse:

– Walter!

Strigă a treia oară:

– Espy!

În clipa aceea îi văzu pe cei trei și o lanternă îi lumină fața.

– Ești bine? strigă el.

– Da, da! țipă Espy. Dar el e aici!

Robinson alergă și o prinse în brațe pe Espy, care îl îmbrățișă la rîndul ei și-i șopti:

– Doamne sfinte, Walter, Omul din umbră a fost aici! A fost aici și a încercat să mă ucidă! Rabi și doamna Kroner m-au salvat și el a fugit. A fugit cînd l-a lovit doamna Kroner. Dar e încă pe aici, pe undeva...

Robinson o eliberă și îi privi pe cei doi bătrîni.

– Sînteți teferi?

– Trebuie să-l găsim! zise rabinul în loc de orice alt răspuns.

Polițistul își scoase pistolul.

– E pe-aici, pe undeva prin bezna asta! repetă rabinul. În clădirea asta!

Frieda Kroner însă scutură din cap.

– Nu, cred că a fugit. Poate pe scara de la capătul celălalt al clădirii. Repede, repede, să mergem după el!

Încercînd să mărească pasul, Espy, agăţată de Walter, cei doi bătrîni, împărţiţi între prudenţa vîrstei şi îndîrjirea de a-l găsi, porniră cu toţii spre scări. La etajul al treilea, Walter se opri şi-l examină pe tînărul poliţist care-i păzise. Frieda Kroner îşi înăbuşi un strigăt cînd raza lanternei dezvălui dîra de sînge de pe gîtul omului. Spuse totuşi:

– Mai repede, mai repede! Nu putem să-l lăsăm să scape!

Simon Winter rămase în colţul lui, urmărind tot ceea ce se petrecea în faţa blocului. Atunci cînd pescuieşti în ape mici, vine un moment în care cel mai mic val – un semn al mişcării – asemenea unei forme nedefinite aflate imediat sub luciul apei, face să apară un curent, o dîră în direcţia opusă vîntului, şi ştii că prada e pe-aproape. Şi Simon căuta exact aceste mişcări subtile, greu de desluşit în goana mulţimii adunate în faţa blocului lui rabi. Trebuie să fie o persoană, îşi spuse el, a cărei prezenţă acolo să n-aibă nici o legătură cu incendiul şi alarma, care să nu fie dintre cei obligaţi să renunţe la plăcerea somnului de dimineaţă. Această persoană, în schimb, va fi omul pe care îl căuta.

Aşa că-şi lăsă privirile să rătăcească peste mulţime, căutînd acel mic „val“ ridicat nefiresc împotriva curentului.

Şi cînd, în sfîrşit, îl văzu, se încordă atent, simţind o emoţie răscolitoare.

Iată ceea ce văzu: un om scund, îndesat, îmbrăcat simplu, în haine închise la culoare, uşor adus de spate. Ieşise din clădire, ba chiar se lăsase condus de un pompier care, poate, mai avea şi alte treburi de făcut, spre grupul de oameni adunaţi pe trotuar.

Simon merse paralel cu omul, un pas, doi. Îl văzu dispărînd în mulţime, ducîndu-se cît mai departe, dincolo de ceilalţi locatari. Aceştia se uitau în faţă, spre clădire, spre apartamentele lor, ca să vadă dacă au fost cuprinse de flăcări, dacă ieşea fum

de undeva, așteptînd nerăbdători un semn, o informație de la pompierii care tot intrau și ieșeau din bloc.

Acest om însă spre deosebire de ceilalți, nu părea să fie preocupat de asemenea lucruri.

Se strecura încet printre oamenii neliniștiți, cu capul în jos, ascunzîndu-și chipul, îndepărtîndu-se hotărît de grup, vrînd să ajungă în spatele lui, în întunericul protector al străzii.

Simon se luă după el.

Nu-i putea vedea ochii, nici fața, dar știa că e el. Pentru o secundă, se răsuci, încercînd să-l zărească pe Walter Robinson sau pe orice alt polițist care l-ar fi putut ajuta, dar nu văzu pe nimeni. Își dădu seama că ieșise și el din umbră, era pe trotuar acum, prins într-o dîră de lumină aruncată de firma unui magazin. Winter mai făcu un pas, exact în clipa în care celălalt înălță capul și-l văzu. Rămase așa, privindu-l. Cei doi stăteau nemișcați și se uitau unul la altul: se recunoscuseră.

Deodată, din spatele lor, acoperind sirenele și alte zgomote făcute de pompieri, Simon auzi o voce. Era ascuțită, dar nu ca un țipăt, mai mult ca cel al unei santinele care dă alarma. Cuvintele erau în germană și sfișiară noaptea:

– *Der Schattenmann! Der Schattenmann! Er ist hier! Er ist hier!*¹

¹ Omul din umbră! Omul din umbră! E aici! E aici! (germ.).

DOUĂZECI ȘI ȘAPTE

Dimineața

Simon Winter alerga cu o viteză pe care n-o mai realizase de ani de zile.

Strada părea un labirint de mașini parcate, tufișuri, tombe-roane și moloz de la diverse construcții. Țîșni cu energia unui bărbat mult mai tânăr, cu un pas iute, tenace, spunîndu-și că nu era o alergare, de fapt, ci un maraton. Zări silueta solidă a ucigașului cînd Umbra se năpusti înainte, ieșind din întuneric în lumina mohorîtă a zorilor ce se apropiau, ocolind dîrele lăsate de felinare și de firmele magazinelor.

La începutul urmăririi, Umbra avea un oarecare avans, dar atunci cînd ieșise de pe o stradă lăturalnică ce dădea spre Ocean Drive, fostul polițist scurtase o treime din distanță. Auzea sunetul făcut de bascheții lui pe trotuarul cu dale roșii, din cărămidă, și mări și mai mult pasul, astfel încît picioarele lui lungi reușeau să micșoreze tot mai mult distanța.

În lumina zorilor, străzile erau încă pustii.

Tinerii, care puteau fi întîlniți peste tot pe plajă, dispăruseră fie pentru o nouă întîlnire, fie din alt motiv, lăsînd cluburile de noapte goale, cu luminile stinse. Sunetul înfundat care se auzea, de obicei, al muzicii dezlănțuite, dispăruse o dată cu noaptea. Nici o mașină nu mai făcea să scrîșnească roțile și nu mai accelera nebunește, condusă de vreun puști infatuat. Nu se mai auzeau chicoteli, voci răgușite de alcool, tineri strigîndu-se unii

pe alții. Pe alei nu mai erau grupuri pornite în căutarea aventurii. Erau orele moarte ale nopții pe sfîrșite, cînd oboseala îi înfrînge chiar și pe cei tineri, era exact înainte ca lumina zorilor să cuprindă treptat orizontul, așteptîndu-se să se transforme în dimineată deplină.

Lui Simon chiar și patrulele poliției și mașinile pompierilor blocate pe stradă, în fața blocului lui rabi, i se păreau, deodată, o simplă amintire. Doar în depărtare se mai auzeau sirene și ambulanțe, ca și cum ar fi venit din trecut, de demult, din copilărie.

Alerga; era singur, în afară de fantoma din fața lui, care încerca să scape în zona deschisă dinspre Ocean Drive, lăsînd în urmă luminile palide ale restaurantelor și barurilor ce, doar cu puțin timp înainte, adunau mulțimi de oameni.

Winter trase adînc aer în piept și ascultă oceanul.

Era în stînga lui, paralel cu direcția în care mergea el, urmărindu-l pe ucigaș. Auzea valurile imprimîndu-și veșnicul desen pe țărm.

Trecu pe lîngă ultimele baruri, luînd-o acum pe lîngă blocurile înalte, ca atîtea altele din Miami, care acopereau vederea spre plajă și spre ocean. Simți o împunsătură într-o parte, dar n-o luă în seamă și continuă să alerge, primind în tot trupul senzația pe care i-o dădeau tălpile lovind asfaltul, încercînd să nu-și dezlipească ochii de pe silueta din fața lui, care acum avea un pas hotărît, un ritm cadențat.

„O să alerg după el pînă la capăt! își spuse Simon. O să-l urmăresc pînă cînd o să horcăie de oboseală. Și atunci o să fie al meu, pentru că sînt mai puternic decît el.“

Își mușcă buzele cu putere și răsufală șuierînd.

Mai simțea și alte dureri în trup care voiau să-l doboare – o bășică în talpă și o durere surdă în picior – dar le ignoră, apoi se strădui să ajungă la o „înțelegere“ cu ele: „Dacă nu-mi mai pui cîrcel, mușchiule geamăn, atunci o să-ți fac o baie în apă caldă, care o să-ți placă foarte mult și o să te învioreze. Uite, îți promit:

dă-mi cursa asta și eu o să-ți dau o răsplată înzecită, dar nu-mi mai pune cîrcelul ăla afurisit!“ După ce-și spusese toate acestea în minte, durerea pîru să i se supună, așa că mări puțin pasul, vrînd să înhațe, în sfîrșit, fantoma aceea și să-i rîdă triumfător în față.

Observă că Umbra nu se mai ferea acum, alegînd locurile neluminate, ci mergea drept, mișcînd ritmic brațele. Era ca o săgeată care încerca să se îndepărteze de el. Asta îi dădu curaj lui Simon și o nouă putere. „Acum, după atîția ani, își zise el, în sfîrșit știi și tu ce înseamnă frica, groaza de a fi urmărit. Acum, poate, știi ce-au simțit oamenii aceia. E greu, nu-i așa? E rău cînd vrei să te ascunzi și n-ai timp, iar «hăitașul» se apropie, pas cu pas! Acum simți, pentru prima oară, panica. Și sper să te doară.“

Continua să alerge, simțind cum alunecă totul în urma lui – case, străzi – pînă cînd nu mai văzu decît spinarea ucigașului în fața lui, pe cînd acesta încerca să scape îndreptîndu-se spre insulă, spre cel mai sudic punct din Miami Beach.

Simon văzu că Umbra s-a uitat o dată înapoi, pe urmă a mări pasul. Își dădu seama ce însemna asta: că, în curînd, celălalt va încerca să dispară. Așa că, atunci cînd Umbra își schimbă brusc direcția, ca un sportiv pe terenul de joc, luînd-o pe o alee care ieșea la capătul unor blocuri, Simon era atent, gata să sprinteze, astfel ca noua manevră să nu-i dea ucigașului posibilitatea de a se ascunde în cine știe ce colț întunecat. Umbra simțise probabil distanța dintre ei micșorîndu-se, pentru că nu avu nici o ezitare. În schimb, merse de-a lungul aleii și sări cu ușurință peste un gard, îndreptîndu-se spre fișia mai largă de plajă, dincolo de care se vedea oceanul. Dar Simon era pregătît. Era un gard de sîrmă, cam de doi metri și jumătate, destinat izolării blocurilor de cei care se plimbau pe plajă. Simon încercă să nu facă un efort prea mare; se prinse cu mîna de ochiurile sîrmei, puse un picior într-unul din ele, dar unul dintre ochiurile marginii de sus îi agăță pantalonii, iar el se dezechilibră, gata să cadă. O clipă, se simți suspendat în aer, apoi se desprinse, căzînd

pe nisipul întărit de sub el. Durerea îi reveni și mai tare. În ochi văzu punctișoare roșii; avea senzația că a primit o lovitură în bărbie. Nu era sigur dacă se prăbușise sau stătea în picioare. Își pierdu răsuflarea și, un moment, simți cum i se învîrtește capul. Îi intrase nisip în gură. Se strădui să se ridice în genunchi, scuturînd din cap pentru a-și limpezi mintea.

Se uită spre plajă, cu privirile rătăcite. În lumina palidă ce venea dinspre blocuri, de-abia putu să zărească silueta fugaru-lui. Umbra fugea pe pietrișul plin de scoici, la zece metri de marginea țărmului, unde se spărgeau valurile. Căderea îl făcuse să piardă timp și Simon se ridică repede, cercetîndu-și în grabă corpul ca să vadă dacă nu și-a rupt ceva. Nesigur încă pe picioarele lui, făcu un pas înainte. Respiră profund, scrișni din dinți și începu iarăși să alerge. Primii pași fură șovăitori, durerea îl împiedica să ia viteză, dar reuși să-și regăsească ritmul ce-avea să-l ducă, spera el, mai aproape de cel urmărit. În colțul gurii simți un firicel de sînge și îl durea fruntea; probabil se lovise sau se tăiasc cînd căzuse. Se hotărî să le treacă și pe astea la capitolul „dureri“ și să nu se mai gîndească la ele.

Vuietul oceanului se auzea mai tare acum. Simon alerga urmînd ritmul valurilor.

Noaptea se destrăma în jurul lui. Dintr-o dată deveni conștient de locul unde se afla: era chiar la capătul plajei din Miami Beach, unde descoperiseră hainele bietului Irving Silver, lîngă micul parc, acum pustiu, situat vizavi de Government Cut. Acolo unde se puteau vedea mereu bancuri mari de pești, în dreptul lungului dig ce înainta mult în ocean.

Pe cînd alerga, Simon se gîndi că Umbra mai fusese pe-aici, pentru el era un loc familiar. Poate chiar se simțea stăpîn prin părțile astea, fără să știe că Simon cunoștea și el zona. „Deci, așa cum te crezi tu stăpîn, și eu mă simt aici ca la mine acasă.“

Se cățăără pe pietroaie și alergă apoi pe podețul de lemn pe care-l foloseau pescarii. „Ești pe-aici pe undeva, își spuse Simon, chiar în fața mea“.

Fostul polițist scruta întunericul care se destrăma treptat. Căuta cu privirile dincolo de bolovanii de toate formele, ce alcătuiau digul. „Una dintre aceste forme e vie, respiră și așteaptă.“

De acolo de unde se termina podețul, digul intra în apă aproape un sfert de milă. Winter se opri și băgă mâna, încet, sub haină, scoțându-și vechiul pistol. Păși apoi spre capătul podețului, privind fix la pietre, atent la orice mișcare. Spuma albă a valurilor lovea cu un pocnet sec pietrele negre, lucioase: „Parcă aş alerga spre capătul pământului...“ Clătină din cap și se corectă: alerga în întuneric. Alerga spre un loc unde știa că nu e nici o lumină.

Se sprijini cu mâna de balustrada de lemn de la capătul podețului. „Am mai pescuit aici, își spuse. E timpul să pescuiesc din nou.“

Știa că un om prudent ar aștepta, pur și simplu, pînă cînd se va lumina de-a binelea. Ridică privirile și se uită spre răsărit, unde se iveau, parcă, o dungă cenușie, foarte îngustă. Dacă ar aștepta, își dădu el seama, în curînd va apărea o mașină a poliției și lumina zorilor ar smulge întunericului formele nopții. Dar chiar în timp ce se gîndea la răbdare, la amîinare, știind că, de fapt, l-a încolțit pe asasin, continua să se cațere, dincolo de balustradă, pe pietrele umede și alunecoase ale digului. Își căută mai departe prada – omul din fața lui, ascuns undeva, în întuneric. „Nu-i lăsa timp să se gîndească! își spuse el. Nu-i lăsa timp nici măcar să-și tragă sufletul! Nu-i lăsa timp să-și adune puterile și să se pregătească să te înfrunte! Lasă ca teama de a fi urmărit să lucreze în favoarea ta! Nimeni nu l-a mai hăituit cum ai făcut-o tu în noaptea asta! Înhață-l acum, cînd e în nesiguranță!“ Deși nu recunoscuse asta în sinea lui, lui Simon îi era teamă că, așteptînd lumina dimineții, s-ar putea întîmpla ca prada atît de mult rîvnită să dispară în strălucirea zilei. „Acum e timpul nostru! Acum!“

Mișcându-se încet, încercînd să-și păstreze echilibrul și să nu alunece pe stîncile umede, își croi drum spre capătul digului. Era încordat la maximum, se lupta să nu cadă, știind că undeva, în întuneric, Umbra se întorsese din drum, se ghemuise în vreo ascunzătoare și-l aștepta.

Simon spuse în gînd o rugăciune, dorindu-și ca dinspre casele bogaților din Fisher's Island să ajungă o rază cît de mică de lumină și pe dig, ca să poată vedea unde e Umbra, după ce piatră se ascunde. Rugăciunea îi rămase, însă, fără răspuns. Murmurînd o înjurătură, Winter înaintă prudent, încercînd să se asigure la orice pas pe care îl făcea. Baschetii, care-l slujiseră credincioși în timpul cursei de-a lungul străzilor, amenințau acum să-l trădeze. Mai mult îl împiedicau decît îl ajutau să meargă pe suprafața alunecoasă, umedă, a pietroaielor.

Simți că-i alunecă piciorul și se lovi în încercarea de a nu cădea în apele oceanului. Colțul unei pietre îi zgîrie genunchiul și o durere ascuțită îi săgetă piciorul. Înjură iar, încet, și se ridică, puțin nesigur, oprindu-se apoi ca să vadă mai bine ce e în fața lui. Se uită în jos, de-a lungul șirului de bolovani, cu privirile încordate.

Dar în secunda aceea de ezitare, Umbra țîșni dintre două pietroaie, cu un icnet, îndreptînd lama cuțitului spre Simon.

La auzul sunetului, fostul polițist se răsuci, coborîndu-și umărul pentru a micșora impactul loviturii. Parcă o stîncă masivă, ruptă din întunericul nopții, se prăvălea peste el. Încercă să aducă pistolul într-o poziție favorabilă pentru a trage în silueta care se arunca asupra lui, dar nu dibui exact ținta în învălmășeala atacului.

Scoase un strigăt, un țipăt smintit, de groază, știind că lama tăia întunericul căutîndu-i, flămîndă, carnea. Întinse mîna care-i rămăsese liberă, pentru a para lovitura. Simți, pentru o clipă, atingerea tăișului, o înțepătură în palmă și, stăpînindu-și durerea, strînse cu putere încheietura mîinii ucigașului. Înțelese că aceeași lume umedă și alunecoasă care îl înșelase pe el și îl făcuse să

cadă, aproape, de pe pietre, slăbise și forța cu care Umbra atacase. În loc să lovească cu sălbăticie, asemenea șarpelui, pentru a-l omori, Umbra șovăise, se împiedicase, gata să alunece și el, și-și pierduse din tăria cu care pornise atacul, ținând greșit cu cuțitul, pe de lături. Deși îl strîngea zdravăn de mînă, cuțitul își continuă atacul în jos, sfîșiindu-i haina de vînt, făcîndu-i bucați cămașa; timp de o clipă pîru prins ca un pește într-o plasă.

Atacul îl împinsese pe Simon în spate. Simți că e gata să cadă, se clătina ca un bețiv pe gheață, izbindu-se de pietre. Își simțea mușchii încordați, încă strîngînd încheietura celuilalt – știa că, dacă îi dă drumul, e un om mort – și încercă să-și afunde degetele în carnea lui, ținînd cuțitul la distanță și luptîndu-se în același timp, să-și aducă pistolul într-o poziție bună pentru tragere. Umbra îl înhăță și Simon își simți propria încheietură a mîinii drepte strînsă ca într-o menghină.

Înlănțuiți, cei doi se izbeau de pietre, înfruntîndu-se, încercînd să obțină un avantaj cît de mic, care să-i aducă, apoi, celuilalt moartea. Simon împinse un genunchi înainte, sprijinindu-l de o piatră, folosindu-se de picior ca de o pîrghie care să-l propulseze spre atacator căci acesta dădea semne de cedare. Amîndoi scoaseră niște mîriituri puternice, fără să spună ceva, pentru că încheștarea aceea pe viață și pe moarte vorbea în locul lor.

Gîfiiatul agresorului se apropia fierbinte de el și Simon se abținu să nu strige de durere cînd Umbra îl mușcă de claviculă. Umbra se retrase și Winter îl lovi cu umărul în nas; se auzi un sunet înfundat, semn că-l nimerise. Dar forța loviturii îi dezechilibră pe amîndoi. Ca un arbore bătrîn ce încearcă să se țină în mijlocul furtunii, cei doi se legănară, apoi căzură la pămînt, rostogolindu-se. Încă prinși unul de altul, ca doi dansatori într-o mișcare ucigătoare, se rostogoliră de pe dig, izbindu-se o dată, de două ori, de pietrele ascuțite, căzînd, în cele din urmă, în apa caldă, sărată.

Timp de o secundă dispărură în adînc, încă înlănțuiți, încă luptîndu-se. Apoi țîsniră la suprafață, deasupra apei de culoarea cernelii, în aceeași clipă.

Winter trase aer în piept cu sete, pe cînd se răsucea în valuri împreună cu agresorul său. Nu mai simțea nimic sub picioare, nimic de care să-și sprijine tălpile. Căzură amîndoi din nou în adînc, apoi se ridicară iar, dînd din picioare.

Simon simțea în continuare cum Umbra încerca să-i vîre cuțitul în coaste, ca să ajungă la inimă. Se căzni iar să se folosească de pistol, dar strînsoarea celuiilalt era mult prea puternică. Țeava căuta, pe dibuite, locul unde glonte ar fi putut lovi, în timp ce cuțitul ucigaș încerca să-l străpungă și să pună, astfel, capăt luptei.

Dispărură, pentru a treia oară, în valuri; greutatea apei îl lovi pe Simon cu puterea unui pumn. Cînd se ridicară deasupra apei, Winter își dădu seama că înaintaseră mult, erau departe de țărm și de dig. Pentru o secundă, pe cînd se zbăteau în întunericul care-i înghițea, Simon putu să zărească ochii celui numit Omul din umbră.

Și ceea ce înțeluse fostul polițist, în întunecimea acelei ultime nopți, fu groaznic și simplu, totodată. Erau prinși într-o ciudată capcană, într-un zid, și nu exista decît o singură cale de a-l sparge. Simon știu, chiar în clipa aceea, ce avea de făcut.

În sfîrșit, pricepuse: singura modalitate de a-l ucide pe omul acela era să se lase el ucis.

Simon trase, astfel, mîna care ținea cuțitul într-o parte, lăsînd lama să-l găsească, deasupra șoldului, chiar sub coaste, nu în stomac, sperînd, astfel, să nu fie o lovitură fatală. Durerea bruscă, ascuțită, era semnul unei răni oribile – căci cuțitul se afundă necruțător în trupul său.

Mișcarea îl luă prin surprindere pe agresor, îl făcu să-și piardă echilibrul și-n această scurtă clipă Umbra nu fu în stare să profite de avantajul pe care i-l dăduse Simon. Antrenamentul pe care îl avea și instinctele sale imbatabile, care ar fi trebuit să-l

facă să ridice cuțitul ca să-l înfigă în inimă, omorându-l, dădura greș – poate pentru prima dată în viața lui.

Cînd cuțitul șovăi, scormonindu-i în măruntaie, Winter reuși să apuce pistolul cu amîndouă mîinile. Întărindu-se, ridică arma spre pieptul celuilalt, dînd un strigăt de durere și de furie ce acoperi vuietul oceanului, și se bizui pe vechiul său prieten care și acum, pentru ultima dată, răspunse la apel.

Apa înăbuși zgomotul împușcăturilor. Cu toate acestea, Simon simți reculul armei în mînă și știu imediat că fiecare glonte a lovit unde trebuie. Trase de cinci ori.

Un val îl lovi în față și simți, deodată, cum Umbra îi dă drumul încet, aproape cu blîndețe, și cum alunecă, se îndepărtează de el. Winter trase aer în piept.

În noaptea care se sfîrșea, Simon văzu în ochii ucigașului o privire surprinsă. Umbra dăduse drumul cuțitului și acesta căzuse în apa caldă, pe lîngă Simon, fără să-l rănească. Fostul polițist privea cum moartea îl lua în stăpînire pe adversarul său, dar fu din nou cuprins de furie și uită de durere. Se ridică deasupra unui val, îl apucă pe celălalt de părul alb și îl trase spre el, vîrîndu-i țeava pistolului în gura deschisă de mirare. Șopti plin de mînie:

– Pentru Sophie, lua-te-ar dracu', și pentru toți ceilalți!

Ținu pistolul fix o secundă, pentru ca vorbele sale să umple ultimele clipe ale asasinului, apoi trase un ultim glonț.

Walter Robinson conducea mașina poliției, încet, pe drumul de acces, nisipos, presărat ici-colo cu pietre, ce ducea spre ocean. În mîna stîngă ținea o lanternă puternică, ce tăia noaptea ca mișcările iuți ale unei florete. Mătură într-un arc plaja goală, iar raza dansa, parcă, pe valuri, în mișcarea lor neconținută. Scruta întunericul, căutîndu-l pe Simon.

– Crezi că e aici? întrebă încet Espy.

– Da. Nu... Pe-aici, pe undeva, șovăi Robinson. Amîndoi sînt aici.

Espy nu comentă, continuă însă și ea să cerceteze cu privirile în noaptea care pierdea treptat. Pietricelele de pe drum scrișneau sub cauciucurile roților și Espy nu se putea stăpîni să nu înjure, din cauza zgomotului pe care îl făceau. Încerca să distingă ceva anume între toate acele sunete care se învâlmășeau: motorul mașinii, cauciucurile pe pietriș, respirația grea a lui Walter, atît de diferită de cea calmă, atunci cînd dormea lîngă ea, și vuietul valurilor izbind țărmul. Credea că, dacă va reuși să separe fiecare zgomot, să-l compare cu celelalte și să-l identifice, atunci va descoperi unul deosebit, care venea dinspre Simon.

Sau, își zise ea repede, dinspre Umbră.

Îl urmărise pe Robinson cum plonjase ca un scufundător în mulțimea de bătrîni din fața blocului lui rabi, întrebînd ca un disperat: „Ați văzut un bătrîn? Ați văzut un om cu un cuțit?” Rabi și Frieda Kroner îl însoțiseră și vorbeau în mai multe limbi, ca doi traducători. Oamenii care-l înconjuraseră pe polițist păreau speriați, răvășiți de spaimă, erau incapabili să scoată o vorbă, pînă cînd o bătrînică, care ținea de braț tot un bărbat în vîrstă, ridică o mîna tremurătoare.

– Eu l-am văzut! Am văzut ceva...

– Ce? se repezi Robinson.

– Am văzut un om... nu cu un cuțit în mîna... Era un om înalt, cu părul alb.

– Da, da, unde...

– Alerga, răspunse femeia.

Ridică mîna și Espy văzu un deget descărn timermurînd în aer, de parcă ar fi încercat să-i țină piept vîntului, și arată înspre plajă.

– Alerga de parcă îl urmărea pe dracul...

Espy nu mai știa de cît timp îl căutau pe Simon. Zece minute păreau să fie zece mii. I se părea că fiecare minut care le aluneca printre degete rîdea de ei, bătîndu-și joc de căutările lor.

– Ar putea fi oriunde, zise Espy și înjură. Nici măcar nu știm dacă au venit pe aici.

– Eu cred că da, replică Robinson, plimbînd încă lanterna peste plajă și peste valuri, cu capul scos pe jumătate pe fereastra mașinii.

– Dacă ar fi luat-o spre nord, ar fi însemnat să se întoarcă, să fie în zona mai luminată a orașului. Nu, nemernicul căuta întunericul.

– Și Simon...

– Simon s-a luat după el.

Espy respiră profund.

– În curînd o să se lumineze de ziuă. Poate că o să-l vedem atunci.

– O să fie prea tîrziu, zise Robinson.

Strînse cu putere volanul. Era gata să mărească viteza, să țîșnească, pur și simplu, era gata să facă orice i-ar fi dat senzația că era într-adevăr o urmărire și nu doar o cursă fără rost.

Espy privi spre Robinson și-l văzu cum își încleștează maxilarul, cum își încordează brațele. Se simțea neputincioasă, ca un doctor la patul unui muribund. Întoarse capul și continuă să se concentreze asupra zgomotelor: o sirenă în depărtare, un val spărgîndu-se de țărîm... bătăile inimii ei.

Apoi, deodată, ceva sună diferit. O trosnitură sau o pocnitură, ca atunci cînd calci pe crengi uscate. Un zgomot care străbătu aerul și ajunsese direct la ea, ca șoapta unui iubit.

– Oprește! strigă ea.

– Ce? Ce e? Ai văzut ceva?

– Ai auzit? întrebă Espy.

– Ce să aud?

Dar Espy sărise de pe scaun, deschizînd portiera mașinii care încă mergea. Cînd puse piciorul pe nisip, îi strigă peste umăr:

– O împușcătură, am auzit o împușcătură!

Robinson opri mașina și sări după ea.

Simon se lăsă legănat de valuri ca un copil. Simțea cum i se scurge viața prin rana făcută de Umbră. I se părea că e învelit într-o imensă pătură caldă.

Se gândi la rabi și la Frieda Kroner și rosti cu voce tare:

– Acum sînteți în siguranță. Am făcut ceea ce mi-ați cerut.

În aceeași clipă o revăzu în minte pe fosta lui vecină și zise: „Sophie Millstein, mi-am plătit datoria.“

Nu simțea nici o durere și asta îl uimea. Toate cazurile avute în atîția ani îi arătaseră că moartea e însoțită de violență, durere și chinuri; pentru el, toate acestea nu puteau fi separate. Faptul că nu simțea decît o ușoară amețală îl uimea, îl intriga.

Greutatea pe care o simțea în mîină îi aminti că avea încă pistolul. Se lăsă pe spate, ca și cum s-ar fi culcat pe valuri; îi trecu prin minte să lase pistolul pur și simplu să alunece în apa întunecată, dar parcă nu-i venea s-o facă. În sinea lui îi zise revolverului: „Ai făcut ceea ce ți-am cerut și-ți sînt recunoscător. Nu m-ai dezamăgit niciodată și nu meriți să fii lăsat aici, aruncat ca un obiect nefolositor, numai că nu știu dacă mai am puterea să te ridic.“

Încercă, totuși, și nu reuși prima dată, apoi, scuișind apa care-i intrase în gură, reuși să bage pistolul în tocul său, ceea ce-i dădu o mare mulțumire.

Trase aer în plămîni din toate puterile. Își apăsă o mîină pe rană și cu cealaltă făcu o mișcare încercînd să înoate.

Își spuse că ar fi frumos să moară pe plajă, că ar fi minunat ca, atunci cînd viața îl va părăsi, să simtă pămîntul sub picioare, și înfruntînd moartea, s-o facă demn. Dar fișia de nisip era la mai mult de patruzeci și cinci de metri distanță, mult prea departe pentru el, și simțea deja cum îl trage fluxul departe de țărm. Înotă din nou cu brațul liber, dar oboseala învinse și-și spuse că puțini oameni își puteau permite luxul de a-și alege locul unde să moară și că nu e cazul să se mai gîndească la asta, trebuia să ia lucrurile așa cum erau. Dar chiar și așa, se trezi totuși că rotește brațul ca să înoate, în ciuda oboselii, a luptei pe care o

dusese și a răni. Se împotrivi din nou curentului. Asta îl făcu să zîmbească.

„Totdeauna am fost încâpățînat, își zise. Am fost un copil încâpățînat, am devenit un tînăr încâpățînat, anii au trecut și am devenit un bătrîn încâpățînat, asta sînt și acum. Mi se pare un lucru bun să mori luptînd.“

Împinse cu putere din picioare, încercînd să înoate cu ultimele puteri pe care le mai avea. Trase aer adînc în piept și zări ceva care îl uimi, venind dinspre plajă, străpungînd lumina cenușie. Era o rază de lumină. La început crezu că era moartea care se apropia de el, apoi își dădu seama că nu era deloc ceva „romantic“. Lumina îl căuta pe el și atunci Simon ridică brațul liber deasupra valurilor, iar cînd raza se opri în dreptul lui, făcu semne cu mîna.

– Acolo! strigă Espy. Doamne, e Simon! Simon!

Strigă spre bătrîn.

– Simon, sîntem aici!

– Vezi cumva... începu Robinson, dar Espy îl întrerupse:

– E singur.

Robinson îi dădu lanterna, începu să-și dea jos haina, își scoase pistolul, ciorapii și pantofii.

– Ține lanterna pe el?! Să nu-l pierzi!

Espy dădu din cap și păși pe nisip, la marginea oceanului, încercînd să ajungă cît mai aproape de locul unde era Simon.

– Du-te, Walter! Ajută-l! Mai repede!

Dar nici nu mai era nevoie s-o spună, căci Robinson se aruncase în apă. Dispăru, pentru o clipă, în spuma valurilor, străpungînd un talaz care venea spre țărm, apoi apăru iar la suprafață, departe, în larg, înlăturînd cu furie, cu ajutorul brațelor și al picioarelor, apa care-i stătea în cale.

Espy ținea lanterna spre Simon, care se lupta cu oceanul. De-abia dacă mai putea zări silueta întunecată a lui Walter, mai întunecată chiar decît valurile care îi înghiteau acum pe amîndoi.

Observă mîna întinsă a lui Simon clătinîndu-se apoi dispărînd din raza ei vizuală, deși încă îi mai vedea părul alb deasupra apei.

– Du-te, Walter! Du-te! țipă ea, deși nu credea că vorbele ei puteau să acopere vuietul oceanului.

„Înoată repede!, șopti pentru ea. Înoată mai repede, Walter!“

Robinson simțea că fluxul îl ajută să se îndepărteze de țărm, dar știa cît de capricios e oceanul, pentru că ceea ce acum îi era de folos, îl va trăda în secunda următoare, cînd va încerca să-l ajungă pe Simon. Își ținea capul jos, răsucindu-l numai cînd avea nevoie de aer și cînd voia să verifice direcția. Nu înota deloc în stilul obișnuit, cu un ritm anume, simțea, însă, în el o voință de neînfrînt de a se lupta cu apa caldă ce i se opunea.

Privi repede peste valuri. Își dădea seama că raza lanternei se pierdea deja în lumina cenușie a zorilor. Fără să se mai gîndească la asta, continuă să înoate, cu fiecare mișcare încordîndu-și mai mult mușchii. Apucă să strige o dată:

– Rezistă, Simon! Vin!

Efortul de a înălța capul și de a striga îl făcu să piardă din forța necesară înaintării, așa că își ținu iar capul în jos, ascultînd plesnetul făcut de brațe și de tălpi cînd loveau apa și sunetul pe care îl scotea cînd trăgea cu putere aer în plămîni.

Simon își lăsă capul pe spate și privi spre cer, înainte ca un val să-l plesnească în bărbie. Tuși și scuipă apa sărată care-i intrase în gură. Încercă să calce apa, în timp ce-și apăsa rana cu celălalt braț, dar îi era foarte greu. I se părea că în adîncuri sînt niște brațe care îl atrag cu blîndețe, îndemnîndu-l să se relaxeze, să se lase pradă valurilor. Împinse din nou apa cu picioarele; de-abia mai putea să-și țină capul deasupra și, pentru prima oară în noaptea aceea, după ce îl urmărise pe asasin, după ce se luptase cu el, își spuse că era bătrîn, că anii ce trecuseră îi mai lăsaseră doar niște mușchi moi și o oboseală de neînvins.

Expiră încet și atunci îl auzi pe Walter strigînd la el. Încercă să răspundă, dar se părea că oceanul care îl înconjura era doar un vuiet imens. Nu putu să strige. Reuși, totuși, să ridice o mîna și să facă o mișcare, apoi zări stropi mari ridicîndu-se în aer, căci Walter se apropia de el.

– Sînt aici! zise sfîrșit Simon; deși lui i se păruse că strigase de-a binelea, fusese doar o șoaptă.

– Rezistă! auzi răspunsul lui Walter.

Și rezistă. Închise ochii pentru o clipă, gîndindu-se că era ca un copil obosit, luptîndu-se să nu adoarmă, apoi îl simți pe tînărul polițist lîngă el, îi simți brațele puternice cum încearcă să-l apuce.

– Te-am prins, Simon, mai rezistă puțin!

Deschise ochii și simți brațele lui Walter înconjurîndu-i pieptul.

– S-a terminat, Walter! zise el încet.

– Ia-o încet, Simon! Ce naiba...

– Ne-am luptat și eu l-am învins, zise Simon. Ai grijă să afle și ei.

– Ești rănit?

– Da. Nu...

Simon ar fi vrut să spună: „Cum ar fi putut un om ca ăsta să mă rănească?“, dar nu mai avu puterea.

– Umbra...

– E mort. L-am învins.

– E-n regulă, Simon, lasă-te pe spate. Te duc eu. Respiră ușor și relaxează-te. O să fie bine. Îți promit! Mîine o să mergem la pescuit.

– Mi-ar plăcea, șopti Simon.

– O să fie bine. O să te duc la țarm.

– Da, sînt salvat, răspunse Simon.

Fostul polițist simți cum tînărul îl ridică deasupra valurilor, cu putere, și-și lăsă capul pe spate. Se simți purtat înspre țarm, cu forță. Închise ochii și se lăsă legănat de ritmul impus de miș-

cările brațelor lui Walter. „Sînt asemenea unui copilăș, legănat de brațele mamei.“

Respiră și deschise ochii. Privi în spate, înspre est, și zări un roșu aprins și o fișie de galben colorînd orizontul.

– E dimineată, șopti el.

Robinson nu-i răspunse, continuă să înoate, luptîndu-se cu fluxul și cu valurile care-l plesneau și-l trăgeau înapoi, încercau să-i anihileze orice mișcare, așa cum făcuse de atîtea ori înainte oceanul. Nu știu exact clipa cînd Simon a murit, dar își dădu seama de asta cînd, străpungînd talazurile, simți brațele lui Espy atingîndu-l și așezîndu-i pe amîndoi, încet, pe nisip, unde, pentru o clipă, stătură toți întinși, unul lîngă altul.

Soarele se ridicase sus pe cer, grăbit, de parcă era plictisit, nerăbdător să înceapă o nouă zi. Plaja era înecată în lumină și o căldură stăruitoare dansa, în valuri, deasupra nisipului albicios. Cerul era de un azuriu strălucitor, ca dintr-o reclamă, doar ici-colo se zărea un norișor sau doi plutind leneș pe boltă – ca un musafir nepoftit.

Walter și Espy stăteau umăr lîngă umăr pe plajă, cu hainele uscate, rigide pe trup. Espy era învelită cu o pătură și se înfioră puțin, deși nu-i era frig, iar în jurul ei căldura creștea tot mai mult. În spatele lor, pe drumul de acces, se îngrămădeau vreo șase mașini de poliție. Cîțiva polițiști în uniformă încercau să stăvilească niște curioși, adunați acolo ca să caște gura. La un sfert de milă în larg, un cuter al pazei de coastă și două bărci ale poliției din Miami vînturau apele. Espy observă doi scufundători pregătindu-și echipamentele pe una dintre șalupte.

– Crezi că or să-l găsească? întrebă ea.

– Nu știu, răspunse Walter. Fluxul era destul de rapid.

Se întoarse spre locul unde un doctor în halat alb îi ajuta pe doi experți criminaliști să vîre corpul lui Simon Winter într-un sac de plastic. Mai aruncă o singură privire înspre basteții lui Simon, apoi fermoarul se închise.

Robinson îl urmări pe doctor împleticindu-se în nisip. O adiere ușoară îi umflă halatul, când acesta se apropie de cei doi.

– Bătrînul nu s-a înecat, zise el. A fost înjunghiat. Cum s-a întâmplat, domnule polițist?

– A avut o noapte agitată, replică Robinson.

Doctorul pufni o dată, apoi se duse să supravegheze transportul cadavrului.

– Cine era Umbra? întrebă Espy încet.

Robinson scutură din cap.

– Nu știu. Și mă îndoiesc că vom afla vreodată. A fost și el cineva anume, dar probabil că și-a schimbat de atâtea ori identitatea și numele de la război încoa, încît nu se mai știe cine a fost cu adevărat.

Espy clătină din cap.

– Și-acum?...

– Și-acum nimic.

Espy șovăi, apoi își puse mîna pe brațul lui Walter. Acesta îi luă, la rîndul lui, mîna și și-o puse pe frunte, ca și cum ar fi fost o bucată de gheață care l-ar fi putut răcori. Apoi o așeză din nou pe braț și zîmbi.

– Ei, nu chiar nimic, zise el.

În fața lor, criminaliștii ridicau cadavrul. Începură să meargă cu pantofii cufundîndu-li-se în nisipul albicios, de parcă greutatea bătrînului pe care îl duceau sporise, era mai mare decît puteau ei căra.

– Erați prieteni? întrebă Espy.

– Începusem să fim. Credeam că mă poate învăța multe lucruri.

Espy se gîndi o clipă la cele spuse de Walter, apoi vorbi:

– Da, cred că da.

Rămaseră tăcuți o vreme, pînă cînd Espy se auzi strigată de undeva din spate. Se întoarseră amîndoi și îi văzură pe rabi și pe Frieda Kroner pe care un polițist nu-i lăsa să treacă. Acesta se întoarse spre Robinson care îi făcu semn că totul e în regulă.

– S-a terminat, zise Walter cînd ei se apropiară. Datorită domnului Winter totul s-a sfîrșit cu bine. Nu mai e nevoie să vă faceți griji în legătură cu Umbra.

– Bietul domn Winter! zise Frieda Kroner.

Își șterse ochii.

– O să-i mulțumesc rugîndu-mă pentru el și o să ma rog și pentru ceilalți.

Rabi dădu și el din cap.

– Nu se poate distruge chiar orice „umbră“, domnule polițist, spuse el. Nu cele din întunecimea aceea.

O apucă de braț pe Frieda Kroner și adăugă încet:

– Dar e foarte mult să distrugi chiar și una.

Apoi cei doi bătrîni supraviețuitori se întoarseră și, mîna în mîna, se îndreptară spre oraș, spre casele lor. O clipă, Walter și Espy îi urmăriră cum își căutau încet drumul pe plajă, de parcă memoria însăși ar fi fost la fel de risipită, de incomodă ca și nisipul de sub picioarele lor. Pe urmă Walter o luă pe Espy de braț, ca și rabi pe Frieda Kroner, și cei doi tineri îi urmară.

Simon Winter, fost polițist în Miami Beach, considera că nu mai are nimic de așteptat de la viața și, într-o după-amiaza caldă de vară, hotărăște să-și pună capăt zilelor. În clipa când urma să apese pe tragaci, batai puternice în ușa și glasul disperat și înspăimântat al vecinei sale Sophie îl opresc să facă gestul fatal.

De ce era înspăimântată Sophie?

Pentru că îl văzuse pe
OMUL DIN UMBRĂ.

Cine îl vede moare.

Cine îl aude moare. Cine e atins de el moare.

editura rao